Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **onsdagen den 21 oktober 2026 kl. 08:00 i Stora Le, Kommunhuset** för att behandla följande ärenden:

Mellan kl. 09.00-10.00 kommer KS att gästas av Säkerhetssamordnare för information och utbildning i krisberedskap.

	Ärende	Föredragande/Besök
1.	Taxor och avgifter 2027 - Dals-Eds kommun Dnr KS-2026-000244 043	08.00-09.00, Peter Johansson, Ekonomichef & Jonas Magnusson, Controller KS Ärende 1–3
2.	Budget och mål 2027 plan 2028–2029 - Kommunplan Dnr KS-2026-000078 041	
3.	Budgetuppföljning 2026 - Dals-Eds kommun tertial 2 Dnr KS-2026-000123 042	
4.	Avskaffande av folkhälsopriset Dnr KS-2026-000049 000	10.15-10.30, Linda Andersson, Folkhälsostrateg Ärende 4
5.	IT-utveckling och digital basplattform för Dals-Eds kommun Dnr KS-2025-000140 005	10.30-11.00, Jessica Olsson, Kanslichef Ärende 5–8
6.	Kommunbidrag 2027 för miljö- och energistrategiska verksamheten Dals-Eds, Bengtsfors, Färgelandas och Melleruds kommuner Dnr KS-2026-000264 041	
7.	Samverkansavtal miljö-, energi- och hållbarhet, Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner Dnr KS-2026-000265 001	

	Ärende	Föredragande/Besök
8.	Begäran om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken för Dalslands miljönämnd Dnr KS-2026-000306 000	
9.	Årsredovisning och verksamhetsberättelse 2025 - Samordningsförbundet VVND Dnr KS-2026-000081 042	11.00-11.15, Eva Sjötun, Samhällsbyggnadschef Ärende 9–12
10.	Medborgarförslag - Anläggning av häck läng Nössemarksvägen 11 Dnr KS-2026-000141 330	
11.	Medborgarförslag - Upprustning av broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan Dnr KS-2026-000092 800	
12.	Överenskommelse om SAO-jobb Dnr KS-2026-000036 628	
13.	Remiss - Nytt handlingsprogram enligt LSO (2003:778) - Strömstad Kommun MBN-2026-1142 Dnr KS-2026-000286 170	
14.	Samverkansavtal om naturbruksutbildning 2029-01-01 till 2032-12-31 mellan Västra Götalandsregionen och Västra Götalands 49 kommuner Dnr KS-2026-000156 612	
15.	Medborgarförslag - Arvodering av kommunfullmäktigeledamöter Dnr KS-2026-000106 024	
16.	Sammanträdestider 2027 och kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden Dnr KS-2026-000177 006	
17.	Information till Kommunstyrelsen 2026 Dnr KS-2026-000009 101	
18.	Rapport från Kommunalförbunden 2026 Dnr KS-2026-000010 101	
19.	Anmälan av delegationsbeslut Kommunstyrelsen 2026 Dnr KS-2026-000011 101	

Ärende	Föredragande/Besök
20. Meddelande Kommunstyrelsen 2026 Dnr KS-2026-000004 101	

Andreas Nilsson Ordförande	Rebecca Lager Nämndsekreterare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 106 Dnr KS-2026-000244043

Taxor och avgifter 2027 - Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

I arbetet med taxor inför 2027 så har justeringar gjorts av respektive ansvarig utifrån de behov och kostnadsförändringar som föreligger inom aktuellt område. Som generell uppräckning används 0,7% vilket motsvara ökningen på prisbasbeloppet mellan 2026 och 2027, men på flera områden görs en annan bedömning, i vissa fall föreslås taxan vara oförändrad.

Beslutsunderlag

Taxor och avgifter 2027 Barn- och utbildningsnämnden – 2026-09-30
Taxor och avgifter 2027 (Dals-Eds Kommun) KS – 2026-09-29
Tjänsteskrivelse avgifter 2027 KS alla nämnder – 2026-09-29
Taxor och avgifter 2027 Socialnämnden – 2026-09-25
Tjänsteskrivelse – Taxor och avgifter Socialnämnden 2027 – 2026-09-25

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott uppdrar åt kanslienheten att ta fram taxa åt galamattor och dylikt för event.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att för egen del att godkänna taxor och avgifter avseende kommunstyrelsens verksamhetsområden.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna taxor och avgifter 2027 Dals-Eds kommun i enlighet med föreslagna taxor och avgifter avseende kommunstyrelsens verksamhetsområde, socialnämndens verksamhetsområde samt barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.

Expedieras till

Kanslienheten

KS/KF

Dals-Eds
kommun

Taxor och avgifter 2027

Dals-Eds kommun

Innehållsförteckning

1 Interna taxor och avgifter 4

2 Samtliga nämnder 4

2.1 Kopiering, telefax och dylikt 4

2.2 Utlämnande av allmän handling 5

3 KS - Kommunstyrelsen 5

3.1 P-plats med motorvärmare vid kommunhus 5

3.2 Uthyrning Gamla Real 5

3.3 Räddningstjänst 6

3.4 Övrig mark (ej bostadsmark) pris 7

3.5 Avgift Utvecklingscentrum 8

3.6 Taxa för sotning och brandskyddskontroll 8

3.7 Marknads- och torgavgifter 9

3.8 VA-avgifter 9

3.9 Slamtömningsavgifter 16

3.10 Renhållningsavgifter 17

3.11 Renhållningsavgifter - Fastighetsnära insamling 17

3.12 Avgifter vid Onsöns återvinningsstation 21

3.13 Försäljning av mat 22

3.14 Lokalvård 22

3.15 Avgifter kommunförråd (GS), vaktmästare och städ 22

3.16 Bostadstomt pris 23

3.17 Hyra parkeringsplats 24

3.18 Felparkeringsavgift 24

3.19 Taxor och villkor Lee-området 24

3.20 Vinterförvaring bil, husbil, husvagn och MC 25

3.21 Bygglov PBL 26

3.22 Svea bio, biljetter 29

3.23 Lotteritillståndsavgifter 29

3.24 Simskoleavgifter 29

3.25 Mediaersättning 29

3.26 Stallbacken lokaler 30

3.27 Kommunjägare samt fångstredskap 31

4 Barn- och utbildningsnämnden 31

4.1 Avgifter Förskoleverksamhet samt Skolbarnomsorg 31

4.2 Kulturskoleavgifter....32
4.3 Hagaskolan lokaler....32
4.4 Utsikten....33
4.5 Vuxenutbildningen....34
4.6 Gymnasiet - avgifter och ersättningar....34
4.7 Övriga avgifter....35
5 Socialnämnden....35
5.1 Vårdavgifter....35
5.2 Maxtaxa....35
5.3 Bostadsavgift....35
5.4 Hemtjänstavgift....35
5.5 Övriga avgifter inom äldreomsorgen....36
5.6 Ansöknings- och tillståndsavgifter enligt alkohollagen (2010:1622), taxor enligt tobakslagen och liknande produkter (2018:2088) samt lagen om receptfria läkemedel (2009:730)....36
5.7 Färdstjänstavgift....38
5.8 Övriga avgifter socialnämnden....38

1 Interna taxor och avgifter

Nämnderna tillhandahåller i vissa fall varor och tjänster till varandra. GS-personal, kost och städ är exempel på sådana tjänster. För att kunna få en rättvis bild av verksamheternas totalkostnader och för att kunna få in ett riktigt underlag för beräkning av taxor och avgifter, interndebiteras dessa utifrån respektive nämnds självkostnader.

Kommunfullmäktige beslutar att delegera beslut om fastställande av priser för interndebitering till respektive nämnd.

2 Samtliga nämnder

2.1 Kopiering, telefax och dylikt

	2026		2027	
Moms tillkommer på samtliga priser				
Svartvit				
A4	**Per kopia**	**Föreningar**	**Per kopia**	**Föreningar**
Enkelsida 1-10 kopior	2 kr	2 kr	2 kr	2 kr
Enkelsida 11-	1 kr	0,25 kr	1 kr	0,25 kr
Dubbelsida 1-10 kopior	3 kr	3 kr	3 kr	3 kr
Dubbelsida 11 -	2 kr	0,50 kr	2, kr	0,50 kr
A3	**Per kopia**	**Föreningar**	**Per kopia**	**Föreningar**
Enkelsida 1-10 kopior	4 kr	4 kr	4 kr	4 kr
Enkelsida 11-	2 kr	0,50 kr	2 kr	0,50 kr
Dubbelsida 1-10 kopior	5 kr	5 kr	5 kr	5 kr
Dubbelsida 11 -	3 kr	1 kr	3 kr	1 kr
Verifiering	3 kr	3 kr	3 kr	3 kr
Färg				
A4	**Per kopia**		**Per kopia**	
Enkelsida 1-10 kopior	5 kr		5 kr	
Enkelsida 11-	3 kr		3 kr	
Dubbelsida 1-10 kopior	7 kr		7 kr	
Dubbelsida 11 -	5 kr		5 kr	
A3	**Per kopia**		**Per kopia**	
Enkelsida 1-10 kopior	10 kr		10 kr	
Enkelsida 11-	5 kr		5 kr	
Dubbelsida 1-10 kopior	12 kr		12 kr	
Dubbelsida 11 -	7 kr		7 kr	
Laminering	**Per styck**		**Per styck**	

	2026		2027	
A4	12 kr		12 kr	
A3	16 kr		16 kr	

Kanslichefen äger rätt att justera avgift i det fall kunden själv kan utföra arbetet

Kommunstyrelsen äger rätt att vid behov korrigera avgifter för kopiering o dyl. enligt ovan under löpande budgetår

2.2 Utlämnande av allmän handling

Enligt tryckfrihetsförordningen har den som önskar ta del av en allmän handling, även rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen till den del handlingen får lämnas ut. Kopior debiteras enligt fastställd taxa för kopiering.

Kommunen har under vissa förutsättningar rätt att ta ut avgifter för utlämnande av allmänna handlingar.

Kommunen är inte skyldig att utan stöd i lag lämna ut upptagning i annan form än utskrift eller att omvandla handlingar i pappersform till elektronisk form.

Kommunen har även rätt att ta ut en portokostnad för brev överstigande 50 gram, postförskott eller annan kostnad för att förmedla den begärda handlingen till mottagaren.

Vid omfattande efterforskning av begärda handlingar, där arbetsinsatsen överstiger vad som anses vara rutinbetonat, tas en ersättning ut per påbörjad kvart enligt nedan. Samråd ska ska ske med sökanden innan arbetet påbörjas, så att denne kan ta ställning till kostnaden och bekräfta att begäran står fast.

Kommunen får besluta om undantag från avgiften om det föreligger särskilda skäl.

OBS kostnaden per kvart är inklusive moms.

	2026	2027
Administrativt arbete (15min)	Ny taxa 2027	125 kr

3 KS - Kommunstyrelsen

3.1 P-plats med motorvärmare vid kommunhus

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga priser		
	Per år	**Per år**
P-plats med motorvärmare	604 kr	608 kr
P-plats Resecentrum med ladd-stolpe	604 kr + elförbrukning	608 kr + elförbrukning

(Taxorna kan vid behov användas för p-platser på kommunens övriga fastigheter)

3.2 Uthyrning Gamla Real

Fastigheten hyrs ut till Bygdegårdsföreningen Gamla Real. Bygdegårdsföreningen beslutar om hyra.

Kommunens reglemente KF 1996-11-14 § 91 för uthyrning av kommunala lokaler gäller fortsatt enligt avtal med föreningen.

3.3 Räddningstjänst

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga priser		
PERSONAL		
Restvärdesuppdrag, per timme	691 kr	Se förklaring*
Säkerhetsvakt, per timme	691 kr	Se förklaring*
Övriga serviceuppdrag, per timme	691 kr	Se förklaring*
*= följer Brandskyddsföreningen Sveriges taxa, ej klart för 2026		
TRANSPORTER		
Tungt fordon, per km	21,67 kr	21,82 kr
Lätt fordon, per km	5,17 kr	5,21 kr
Tankfordon inkl. förare per timme	1 073 kr	1 081 kr
Båt inkl. förare per timme	1 073 kr	1 081 kr
HANDBRANDSLÄCKARE		
Årskontroll per brandredskap	159 kr	160 kr
Grundavgift för årskontroll per objekt	241 kr	243 kr
Omladddning skumsläckare 9 l	580 kr	584 kr
Omladdning pulversläckare 2 kg	386 kr	389 kr
Omladdning pulverslckare 6 kg	580 kr	584 kr
Omladdning pulversläckare 12 kg	873 kr	879 kr
Omladdning kolsyresläckare 2 kg - 6 kg	580 kr	584 kr
Omladdning kolsyresläckare 7 kg - 10 kg	667 kr	672 kr
Diffusior kolsyresläckare	463 kr	466 kr
Destruktion släckmedel per släckare	88 kr	89 kr
Provtryckning kolsyresläckare	580 kr	584 kr
AUTOMATISKT BRANDLARM		
Anslutningsavgift	5 006 kr	5 041 kr
Årlig avgift	2 721 kr	2 740 kr
Årlig avgift inkl. larmmottagning	9 986 kr	10 056 kr
Avgift för åtgärd vid felaktigt brandlarm	4 247 kr	4 277 kr
Avgift för åtgärd vid fellarm, per larm	691 kr	Faktisk kostnad baserad på timkostnad ej klar enligt ovan*
Mottagning av automatiska brandlarmsprov utöver kvartalsprov samt frånkoppling av anläggning för arbete, per gång	271 kr	273 kr
Uppdrag som anläggningsskötare /anläggning /År	13 400 kr	13 494 kr

	2026	2027
TILLSYN		
Tillsyn enl. LSO/LBE grundavgift	1 952 kr	1 966 kr
Tillsyn enl. LSO och LBE grundavgift (för båda)	2 901 kr	2 921 kr
Tillsyn enl. LSO/LBE timavgift	1 062 kr	1 069 kr
AVGIFT TVÄTTHALL (räddningstjänstpersonal och kommunala fordon)		
Personbilar	75 kr	76 kr
Större fordon	124 kr	125 kr
UTBILDNING		
Brandkunskap per deltagare, 1-8 deltagare	687 kr	692 kr
HLR per deltagare, 1-8 deltagare	687 kr	692 kr
HLR + brandkunskap per deltagare, 1-8 deltagare	1 064 kr	1 071 kr
Specialutbildningar, utbildningar över 8 deltagare	offereras	offereras
TILLSTÅND enligt LBE (brandfarliga & explosiva varor)		
Fyverkeriförsäljning	5 172 kr	5 208 kr
Förvaring av explosiv vara mindre omfattning < 60 kg	5 172 kr	5 208 kr
Förvaring av explosiv vara större omfattning ≥60 kg	7 240 kr	7 291 kr
Godkännande av föreståndare för explosiva varor	2 066 kr	2 081 kr
Bensinstation	7 240 kr	7 291 kr
Förvaring och hantering av brandfarliga varor	7 240 kr	7 291 kr
Mycket omfattande eller komplex förvaring och hantering av brandfarliga varor	11 450 kr	11 530 kr
Mindre förändring av befintligt tillstånd	2 066 kr	2 081 kr
Tillfällig hantering av brandfarlig vara	5 172 kr	5 208 kr
Avslag av tillståndsansökan	4 138 kr	4 167 kr

3.4 Övrig mark (ej bostadsmark) pris

Pris på övrig mark bestäms främst utifrån gjorda investeringar samt ett bedömt marknadsvärde och varierar normalt mellan 10-50 kr/m2.

Riktvärden är:
Råmark 10 kr/m2
Råmark inom planlagt område 20 kr/m2
Beredd mark 30-40 kr/m2
Beredd mark inom planlagt område 40-50 kr/m2

Tillkommande värden i form av skog m.m. ska läggas på försäljningspriset. Beslut om detta fattas i enlighet med reglemente och delegationsordning. Eventuella kostnader för fastighetsregleringar i samband med markförsäljning bekostas av köparen

3.5 Avgift Utvecklingscentrum

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga priser		
Konferenssal 100 platser (inkl datorprojektor/overhead)		
Heldag	1 033 kr	1 040 kr
Del av dag (min 4 timmar), per timme	155 kr	156 kr
Konferensrum, mindre (2-8 platser)		
Heldag	310 kr	312 kr
Del av dag (4 timmar)	206 kr	207 kr

*** För Tekniker tillkommer 250 kr/timme + moms.**

Ideella föreningar i kommunen samt Studieförbund nyttjar lokaler hyresfritt, exkl. datasal, TeleBildsal och datorprojektor. Vid utbildning som konkurrerar med kommunens utbildningar föreligger dock ingen avgiftsfrihet.

Vid utlösande av larm eller insatser av vaktbolaget eller vid bristande återställning av lokalerna debiteras kostnaden för detta.

Användning av förbrukningsmaterial debiteras med faktisk kostnad.

3.6 Taxa för sotning och brandskyddskontroll

Taxan är beslutad av Kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun och justeras årligen enligt avtal med Skorstensfejarmästare utifrån sotningsindex fastställt av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

*Taxor för sotning och brandskyddskontroll kommer att fastslås när det nya sotningsindexet blir tillgängligt.

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga priser		
Regelbunden rengöring (sotning) i småhus och lägenheter		
Grundavgift inställelsetid, alla objekt	195,84 kr	*Ej tillgängligt enligt info ovan
Arbetstid för rengöring av 1.a anläggning i varje byggnad	274,18 kr	
Arbetstid för varje tillkommande anläggning utöver första anläggningen	146,88 kr	
Regelbunden rengöring (sotning) i övriga objekt, avser även imkanaler och pannor > 60 kW		
Grundavgift inställestid, alla objekt	195,84 kr	
Arbetstid för rengöring oavsett antal objekt		

	2026	2027
Timpris	587,53 kr	
Brandskyddskontroll i småhus och lägenheter		
Grundavgift inställestid i småhus och lägenheter	360,14 kr	
Kontroll av 1:a anläggning med tillhörande rökkanal	600,23 kr	
Kontroll av varje tillkommande anläggning utöver 1:a ansluten till samma skorsten	266,77 kr	
Kontroll av lättbesiktigad anläggning, oavsett samtal	266,77 kr	
Brandskyddskontroll av övriga objekt		
Grundavgift inställelsetid, alla objekt	360,14 kr	
Arbetstid för kontroll ,oavsett antal objekt	800,31 kr	
Timpris		

Samplanering av sotning och brandskyddskontroll ska ske.

I protokoll och på faktura ska det vid sotning/rengöring och brandskyddskontroll redovisas typ av objekt, tid, kostnad samt grundavgift för respektive åtgärd.

3.7 Marknads- och torgavgifter

Eds marknad arrangeras höst och vår.

	2026	2027
Moms tillkommer ej på marknads- och torgplatsavgifter		
Marknad		
Storgatan per 3 meter	700 kr	700 kr
Tvärrgator, torg och p-platser, per meter	100 kr	100 kr
Administrationsavgift för betalningar för marknadsplats på marknadsdagen	200 kr	200 kr
Tillkommande avgift för platser med el		
16 amp, per marknad (moms tillkommer)	500 kr	500 kr
32 amp, per marknad (moms tillkommer)	1 000 kr	1 000 kr
Torgplats (ej marknadsdag)		
Torgplats	250 kr	250 kr
Torgplats inkl. elanslutning 220 volt	318 kr	318 kr
Torgplats inkl. elanslutning 16 Amp	424 kr	424 kr
Torgplats inkl. elanslutning 32 Amp	583 kr	583 kr
Torgplats en bestämd veckodag hela året		
Utan el	4 200 kr	4 200 kr
Med el	5 724 kr	5 724 kr

Skatteverket har krav på att kommunen ska föra ett register över "knallarna". Registret ska sparas i 7 år.

3.8 VA-avgifter

Avgifter skall betalas till Dals-Eds kommun.

Taxekonstruktionen för Dals-Eds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning antogs av kommunfullmäktige 2014-06-11.

§ 1

För att täcka kostnaderna för Dals-Eds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 5 §§ lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) jämte senare tillägg och ändringar jämställs med fastighetsägare.

§ 2

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter (engångsavgifter) och brukningsavgifter (periodiska avgifter).

§ 3

Fastigheterna indelas i bostadsfastighet, annan fastighet och obebyggd fastighet.

Bostadsfastighet är fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för andra ändamål såsom:

Kontor, Förvaltning, Butiker, Utställningslokaler, Hotell, Restauranger, Hantverk, Småindustri, Utbildning, Sjukvård, Stormarknader och Sporthallar.

Annan fastighet är fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

Obebyggd fastighet är fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggelse, men ännu ej bebyggts.

Lägenhet är ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildare en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet eller därmed jämställd fastighet, räknas varje påbörjat 150-tal m2 bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 53 som en lägenhet.

§ 4

4.1 Avgiftsskyldighet föreligger för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
D, dag- och dränvattenavlopp från fastighet inom detaljplan	Ja	

Som detaljplan kan enligt 17 kap. § 4 plan- och bygglagen, SFS 1987:246, även äldre plan gälla.

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och D inträder när va-verket upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och underrättat fastighetsägaren därom.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1och 2 i lagen om allmänna vattentjänster angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3 Avgifterna skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

§ 5

För bostadsfastighet och därmed enligt 3 § jämställd fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga avgifter		
Avgift utgår per fastighet med:		
a) en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkten för vatten, spillvatten samt dag- och dränvatten	75 893 kr	76 424 kr
b) en avgift avseende upprättandet av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och D	28 666 kr	28 867 kr
c) en avgift per lägenhet	20 326 kr	20 468 kr
d) en avgift per m2 tomtyta	24,48 kr	24,65 kr
(tomtavgränsning max 1 500 m2)		

Föreligger ej avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, se § 8.

5.1 Är förbindelsepunkter gemensamma för två eller flera fastigheter, fördelas

avgifter enligt 5.1 a) och 5.1 b) lika mellan fastigheterna.

5.3 Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som va-verket godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Avgift enligt 5.1.d) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och c).

5.4 Lägenhetsantalet bestäms efter ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som va-verket godkänner.

5.5 Framdras ytterligare servisledningar och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall erläggas avgifter enligt 5.1 a) och b).

5.6 Ökas fastighets tomtyta skall erläggas avgift enligt 5.1 d) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 5.3.

5.7 Sker om- eller tillbyggnad, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet skall erläggas avgift enligt 5.1 c) för varje tillkommande lägenhet.

§ 6

6.1 För *annan* fastighet skall erläggas anläggningsavgift:

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga avgifter		
Avgift utgår per fastighet med:		

	2026	2027
a) en avgift avseende avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för vatten, spillvatten samt dag- och dränvatten	75 893 kr	76 424 kr
b) en avgift avseende upprättandet av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och D	28 666 kr	28 867 kr
c) en avgift per m2 tomtyta	43,28 kr	43,58 kr
(dock minst för 1 000 m2)		

Föreligger ej avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, se § 8.

6.2 Är förbindelsepunkter gemensam för två eller flera fastigheter fördelas servisavgiften enligt 6.1 a) och 6.1 b) lika mellan fastigheterna.

6.3 Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som va-verket godkänner.

6.4 Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomtyteavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tills vidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (SFS 1975:635) från den dag anståndet beviljades till anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.5 Ökas fastighetens tomtyta, skall erläggas avgift enligt 6.1 c) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses var förut erlagd.

§ 7

7.1 För obebyggd fastighet skall erläggas del av anläggningsavgift. Avgift per fastighet med:

	Bostadsfastighet		Annan fastighet	
Servisavgift	5.1 a	100%	6.1 a	100%
Avgift per uppsättning FP	5.1 b	100%	6.1 b	100%
Tomtyteavgift	5.1 d	100%	6.1 c	70%
Lägenhetsavgift	5.1 c	0%	--	--

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

Avgift enligt 5.1 d) tas endast ut intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b), jfr 5.3 andra stycket.

7.2 Bebyggs obebyggd fastighet skall erläggas avgifter enligt följande:

	Bostadsfastighet		Annan fastighet	
Lägenhetsavgift	5.1 c	100%	--	--
Tomtyteavgift	5.1 d	0%	6.1 c	30%

§ 8

8.1 Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, skall avgifterna enligt 5.1 och 6.1 reduceras. Följande reducerade avgifter, uttryckta i procent av full avgift, skall därvid erläggas för respektive ändamål:

Avgift för framdragen servisledning

- En ledning 70 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)

- Två ledningar 85 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)

- Tre ledningar 100 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)

	V	S	D
Avgift per FP 5.1 b	20%	60%	20%
Lägenhetsavgift 5.1 c	20%	60%	20%
Tomtyteavgift 5.1 d	20%	60%	20%
Avgift per FP 6.1 b	20%	60%	20%
Tomtyteavgift 6.1.c	20%	60%	20%

8.2 Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, skall avgifter erläggas enligt 8.1.

För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar skall utöver servisavgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 50 % av avgiften enligt 5.1 a). Denna avgift avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet ej utförts i samband med anordnandet av övriga servisledningar.

§ 9

Avgifter enligt §§ 5-6 är baserade på indextalet (2013-09) i konsumentprisindex, KPI, med 1980 som basår. När detta index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen. Vid reglering av taxan tillämpas följande:

a) Tillägg eller avdrag på avgiftsbeloppen görs med viss procent.

b) Procenttalet erhålles genom att den i antal enheter uttryckta indexförändring som utgör skillnaden mellan det närmast före beslut om avgiftsreglering publicerade indextalet och talet omräknas till procent av sistnämnda tal. Erhållet procenttal avrundas till närmaste hela tal. Tillägg eller avdrag avrundas i sin tur beträffande avgift enligt 5.1 a) och b) och c) samt 6.1 a) och b) till närmaste tiotal kronor, beträffande 5.1d och6.1 c) till närmaste hela krontal.

a) Beslutad avgiftsändring tillämpas fr o m den dag ändringen enligt beslutet träder i kraft.

§ 10

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5-8 träffar va-verket i stället avtal om avgiftens storlek.

§ 11

11.1 Sedan avgiftsskyldighet inträtt, skall avgift betalas inom tid som anges i räkning.

11.2 Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen skall dröjsmålsränta erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalning skulle ha skett.

11.3 Enligt 36 § lagen om allmänna vattentjänster skall en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst 10 år, om avgiften uppgår till belopp, som är

betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta erlägges enligt 11.2

11.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.7, 6.5 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t ex ökning av tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägare att omgående anmäla till va-verket när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta ut enligt 11.2 för tiden från och med två månader efter det att avgiftsskyldighet inträtt och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 12

12.1 Om efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägare som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader härför.

12.2 Begär fastighetsägare att ny servisledning skall utföras istället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl bifalla ansökan härom, är fastighetsägaren skyldig bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinnes skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3 Finner huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är verket skyldigt att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinnes skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER (§§ 13-19)

§ 13

13.1 För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift:

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga avgifter		
Avgift utgår per fastighet med:		
a) En fast avgift per år	4 220 kr	4 473 kr
b) En avgift per m3 levererat vatten	39,75 kr	42,14 kr

Föreligger inte avgiftsskyldighet för såväl V som S reduceras avgifterna. Följande avgifter skall därvid erläggas för resp. ändamål:

	V	S
a) Fast avgift 13.1 a	40%	60%
b) Avgift per m3	40%	60%

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

13.2 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tills vidare inte skall fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 b) ut efter en antagen förbrukning om 90 m3

per lägenhet.

13.3 För s k byggvatten skall erläggas en avgift efter m3-pris enligt 13.1 b). Om mätning inte sker, antas den därvid förbrukade vattenmängden uppgå till 30 m3 per lägenhet.

13.4 För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) skall erläggas en årlig avgift med belopp motsvarande 50 % av den fasta avgiften enligt 13.1 a). Beloppet avrundas till närmast hela krontal.

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

13.5 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, skall fastighetsägaren för täckning av undersökningskostnaderna erlägga ett belopp motsvarande 50 % av den fasta avgiften enligt 13.1 a). Beloppet avrundas till närmaste hela krontal.

13.6 För spillvattenmängd, som enligt va-verkets medgivande avleds till dagvattennätet (kylvatten o d), utgår avgift med 30 % av m3–priset enligt 13.1 b). Beloppet avrundas till närmaste hela öretal.

13.7 Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet av vattentillförseln avstängts, eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras en av avgift på vardera 300 kr utan moms. för avstängning respektive öppning av servisanslutning.

§ 14

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan va-verket och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan vatten- och spillvattenmängderna är avsevärd.

§ 15

För obebyggd fastighet uttas ej brukningsavgift.

§ 16

Avgifter enligt §§ 13-15 är baserade på indextalet (2013-09) i konsumentprisindex, KPI, med 1980 som basår. När detta index ändras får va-verket reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

Vid regleringen av taxan tillämpas följande:

a) Tillägg eller avdrag på avgiftsbeloppen görs med viss procent.

b) Procenttalet erhålls genom att den i antal enheter uttryckta indexförändring som utgör skillnaden mellan det närmast före beslut om avgiftsreglering publicerade indextalet och talet omräknas till procent av sistnämnda tal. Erhållet procenttal avrundas till närmaste hela tal. Tillägg eller avdrag avrundas i sin tur beträffande avgift enligt 13.1 a) och 13.2 till närmaste hela krontal samt beträffande avgift enligt 13.1 b) till närmaste hela öretal.

c) Beslutad avgiftsändring tillämpas från och med debiteringsperioden efter den dag som angetts i beslutet. För de uppgifter enligt 13.1 b), 13.3 och 13.6 samt § 14, som är baserade på

uppmätning hos fastighetsägare, tillämpas dock avgiftsändringen endast i fråga om den vattenmängd som förbrukas och den spillvattenmängd som släpps ut efter den i va-verkets beslut angivna dagen.

§ 17

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 13-15 träffar va-verket i stället avtal om avgiftens storlek.

§ 18

Avgift enligt 13.1 a) och 13.2 debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertial eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 13.1 b) debiteras i efterskott på grundval av mätning förbrukad renvattenmängd eller annan grund som anges i §§ 13 och 14. Preliminärdebitering får göras.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall dröjsmålsränta erläggas på obetalt belopp enligt 11.2. Sker enligt va-verkets beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning, dock att mätaravläsning och debitering av verklig förbrukning skall ske i minst en gång vartannat år. Avläsning och debitering skall därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 19

19.1 Har fastighetsägare begärt att va-verket skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens va-förhållanden, har va-verket rätt att träffa avtal om brukningsavgiftens storlek.

19.2 Har på grund av att vattentillförsel avstängts eller reducerats fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet, påförs fastighetsägaren va-verkets kostnader för åtgärder i samband därmed.

TAXANS INFÖRANDE

§ 20

Denna taxa träder i kraft 2016-01-01

De brukningsavgifter enligt 13.1, 13.3 och 13.6 samt § 14. som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

Avgifter enligt denna taxa skall betalas till Dals-Eds kommun.

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och va-verket beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av Statens VA-nämnd jämlikt 37 § va-lagen.

3.9 Slamtömningsavgifter

Kommunen är enligt renhållningsordningen ansvarig för slamtömningen. Slamtömning sker genom att kommunen upphandlar en entreprenör, som tömmer trekammarbrunnar i hela kommunen enligt en turlista.

Kostnaden för slamtömningen faktureras direkt till kunden av entreprenören som en ersättning för dennes tjänster, samt för den destruktionsavgift som kommunen tar ut av entreprenören då denne lämnar slam till kommunens reningsverk.

När entreprenören lämnar slam till kommunens reningsverk Brattesta betalar han destruktionsavgift.

Entreprenörens avgifter tillkommer.

Entreprenören fakturerar samtliga kostnader till kund, även denna taxa.

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga avgifter		
Tippavgift till reningsverket i Ed		
Upp till 3m3 per gång	484 kr	513 kr
Rörlig avgift per m3 därutöver	207 kr	219 kr

3.10 Renhållningsavgifter

HUSHÅLLSSOPOR

Matavfallsinsamling startade 1 mars 2014 enligt beslut.

Avgifter enligt denna taxa skall betalas till Dals-Eds kommun. Avgifter får tas ut i förskott.

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga avgifter		
Hämtning helår		
Varannan vecka inkl. matavfallskärl	2 585 kr	2 688 kr
Var 4:e vecka vid kompostering	1 861 kr	1 935 kr
Var 12:e vecka vid kompostering	1 152 kr	1 198 kr
Sommarhämtningar		
Varannan vecka inkl. matavfallskärl	1 629 kr	1 694 kr
Var 4:e vecka	1 243 kr	1 293 kr
Veckohämtningar flerbostadshus, affärer, restauranger inkl. matavfallshämtning		
125 l säck	108 kr	112 kr
240 l säck	160 kr	166 kr
140 l kärl	106 kr	110 kr
190 l kärl	142 kr	148 kr
240 l kärl	160 kr	166 kr
370 l kärl	233 kr	242 kr
660 l kärl	392 kr	408 kr
Extra säck	110 kr	114 kr

3.11 Renhållningsavgifter - Fastighetsnära insamling

Avgift förpackningsavfall flerbostadshus Papper – och plastförpackningar					
Intervall	Avgift/år Taxa 2027 ex moms baserat på antalet lägenheter				Tillagt kärl
	1 Kärl (Alt 1)	2 Kärl (Alt 2)	3 Kärl (Alt 3)	5 Kärl (Alt 4)	Per kärl
2 gånger/vecka	15 124 kr	19 984 kr	24 843 kr	34 562 kr	9 719 kr
1 gång/vecka	7 562 kr	9 992 kr	12 422 kr	17 281 kr	4 859 kr
1 gång/2 veckor					2 430 kr
1 gång/4 veckor					1 215 kr
Extratömning	291 kr	384 kr	478 kr	665 kr	291 kr
Ej sorterade förpackningar debiteras enligt entreprenörs sorteringstaxa					

Avgift förpackningsavfall flerbostadshus Papper – och plastförpackningar					
Intervall	Avgift/år Taxa 2026 ex moms baserat på antalet lägenheter				Tillagt kärl
	1 Kärl (Alt 1)	2 Kärl (Alt 2)	3 Kärl (Alt 3)	5 Kärl (Alt 4)	Per kärl
2 gånger/vecka	15 124 kr	19 984 kr	24 843 kr	34 562 kr	9 719 kr
1 gång/vecka	7 562 kr	9 992 kr	12 422 kr	17 281 kr	4 859 kr
1 gång/2 veckor					2 430 kr
1 gång/4 veckor					1 215 kr
Extratömning	291 kr	384 kr	478 kr	665 kr	291 kr
Ej sorterade förpackningar debiteras enligt entreprenörs sorteringstaxa					

Avgift förpackningsavfall flerbostadshus Metallförpackningar				
Intervall	Avgift/år Taxa 2027 ex moms			Tillagt kärl
	1 Kärl (Alt 1 & 2)	2 Kärl (Alt 3)	3 Kärl (Alt 4)	Per kärl
1 gång/vecka	12 099 kr	15 987 kr	19 874 kr	4 859 kr
1 gång/2 veckor	4 537 kr	5 995 kr	7 453 kr	2 430 kr
1 gång/5 veckor				972 kr
1 gång/10 veckor				486 kr
Extratömning	291 kr	384 kr	478 kr	291 kr
Ej sorterade förpackningar debiteras enligt entreprenörs sorteringstaxa				

Avgift förpackningsavfall flerbostadshus Metallförpackningar				
Intervall	Avgift/år Taxa 2026 ex moms			Tillagt kärl
	1 Kärl (Alt 1 & 2)	2 Kärl (Alt 3)	3 Kärl (Alt 4)	Per kärl
1 gång/vecka	12 099 kr	15 987 kr	19 874 kr	4 859 kr
1 gång/2 veckor	4 537 kr	5 995 kr	7 453 kr	2 430 kr
1 gång/5 veckor				972 kr
1 gång/10 veckor				486 kr
Extratömning	291 kr	384 kr	478 kr	291 kr
Ej sorterade förpackningar debiteras enligt entreprenörs sorteringstaxa				

Avgift förpackningsavfall flerbostadshus Glasförpackningar				
Intervall	Avgift/år Taxa 2027 ex moms			Tillagt kärl
	1 Kärl (Alt 1 & 2)	2 Kärl (Alt 3)	3 Kärl (Alt 4)	Per kärl
1 gång/vecka	12 099 kr	15 987 kr	19 874 kr	4 859 kr
1 gång/2 veckor	4 537 kr	5 995 kr	7 453 kr	2 430 kr
1 gång/5 veckor	0 kr			972 kr
1 gång/10 veckor	0 kr			486 kr
Extratömning	291 kr	384 kr	478 kr	291 kr
Ej sorterade förpackningar debiteras enligt entreprenörs sorteringstaxa				

Avgift förpackningsavfall flerbostadshus Glasförpackningar				
Intervall	Avgift/år Taxa 2026 ex moms			Tillagt kärl
	1 Kärl (Alt 1 & 2)	2 Kärl (Alt 3)	3 Kärl (Alt 4)	Per kärl
1 gång/vecka	12 099 kr	15 987 kr	19 874 kr	4 859 kr
1 gång/2 veckor	4 537 kr	5 995 kr	7 453 kr	2 430 kr
1 gång/5 veckor				972 kr
1 gång/10 veckor				486 kr
Extratömning	291 kr	384 kr	478 kr	291 kr
Ej sorterade förpackningar debiteras enligt entreprenörs sorteringstaxa				

Avgift tidningsinsamling flerbostadshus Tidningar (ingår ej i FNI)			
Intervall	Avgift/år Taxa 2027 ex moms		Tillagt kärl
	1 Kärl (Alt 1,2,3)	2 Kärl (Alt 4)	Per kärl
1 gång/vecka	15 124 kr	19 984 kr	4 859 kr
1 gång/ 2 veckor	7 562 kr	9 992 kr	2 430 kr
1 gång/5 veckor	3 025 kr	3 997 kr	972 kr
1 gång/10 veckor	1 512 kr	1 998 kr	486 kr
Extratömning	291 kr	384 kr	291 kr
Ej sorterade förpackningar debiteras enligt entreprenörs sorteringstaxa			

Avgift tidningsinsamling flerbostadshus Tidningar (ingår ej i FNI)			
Intervall	Avgift/år Taxa 2026 ex moms		Tillagt kärl
	1 Kärl (Alt 1,2,3)	2 Kärl (Alt 4)	Per kärl
1 gång/vecka	15 124 kr	19 984 kr	4 859 kr
1 gång/ 2 veckor	7 562 kr	9 992 kr	2 430 kr
1 gång/5 veckor	3 025 kr	3 997 kr	972 kr
1 gång/10 veckor	1 512 kr	1 998 kr	486 kr
Extratömning	291 kr	384 kr	291 kr
Ej sorterade förpackningar debiteras enligt entreprenörs sorteringstaxa			

Antal Kärl och storlek på kärl till förpackningsinsamlingen/tidning för flerfamiljshus			
Antal Lägenheter	Fraktion	Storlek kärl	Antal Kärl
Alt 1: 5 - 19	Metall	190 el 240	1
	Plast	660	1
	Kartong	660	1
	Färgat glas	190	1
	Ofärgat glas	190	1
	Tidningar	190 el 370	1
Alt 2: 20 - 39	Metall	240	1
	Plast	660	2
	Kartong	660	2
	Färgat glas	190	1
	Ofärgat glas	190	1
	Tidningar	370	1

Antal Kärl och storlek på kärl till förpackningsinsamlingen/tidning för flerfamiljshus			
Alt 3: 40 - 50	Metall	240	2
	Plast	660	3
	Kartong	660	3
	Färgat glas	190	2
	Ofärgat glas	190	2
	Tidningar	370	1
Alt 4: >50	Metall	240	3
	Plast	660	5
	Kartong	660	5
	Färgat glas	190	3
	Ofärgat glas	190	3
	Tidningar	370	2

3.12 Avgifter vid Onsöns återvinningsstation

Avgifter enligt denna taxa skall betalas till Dals-Eds kommun, avser endast näringsidkare, för hushåll utgår ingen avgift.

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga avgifter		
Wellpapp per m3	186 kr	193 kr
Sorterat avfall per m3	221 kr	230 kr
Osorterat avfall per m3	664 kr	691 kr
Sorteringsavgift	1 129 kr	1 174 kr
Kompr. avfall, sorterat/osorterat per m3	1 325 kr	1 378 kr
Sorterat direkt till deponi per m3	553 kr	575 kr
Asbest per m3	1 278 kr	1 329 kr
Tryckimpregnerat trä m3	652 kr	678 kr
Spillolja per liter	7,10 kr	7,38 kr
Oljefilter /st	14,33 kr	14,90 kr
Bekämpningsmedel (max 3kg) per kg	258 kr	268 kr
Däck traktorer och lastbilar utan fälg/st	39 kr	41 kr
Däck traktorer och lastbilar med fälg/st	39 kr	41 kr
Däck övriga per styck	39 kr	41 kr

Gällande däck så får inte företag som har som verksamhet att försälja däck lämna, då dessa förväntas ha egna avtal om återtag av gamla däck.

På grund av upprättande av kontrollprogram samt tillsyn av avslutad deponi på Onsön så kommer taxorna behöva justeras efter hand. Taxan grundar sig på kommunens kostnader att få respektive fraktioner omhändertagna och förutsättningarna för detta kommer att variera framöver.

Kommunstyrelsen äger rätt att under löpande budgetår besluta om korrigering av avgifter.

3.13 Försäljning av mat

	Internt pris 2026	Externt pris 2026	Internt pris 2027	Externt pris 2027
	exkl. moms	inkl. moms	exkl. moms	inkl. moms
Personal-/externlunch				
Samtliga kök		93 kr		96 kr
Edsgärdet/Hagalid				
Frukost	22,67 kr	25,39kr	23,30 kr	26,10 kr
Äldrelunch	66,57 kr	74,56 kr	68,43 kr	76,65 kr
Dessert	14,16 kr	15,86 kr	14,56 kr	16,30 kr
Middag	55,26 kr	61,89 kr	56,81 kr	63,62 kr
Kaffe	8,49 kr	9,51 kr	8,73 kr	9,78 kr
Utskick, pristillägg	4,25 kr	4,76 kr	4,37 kr	4,89 kr

Kommunstyrelsen äger rätt att under löpande budgetår besluta om mindre korrigeringar i avgifter för måltider.

Kostchef har rätt att vid köp av större volymer till icke kommersiella event som anses vara till gagn för samhället, sätta pris som utgår från att täcka tillverkningskostnaden för maten.

3.14 Lokalvård

	Internt pris 2026	Internt pris 2027
Moms tillkommer på samtliga priser		
Arbetstimmar ordinarie tid	354 kr	356 kr

Gäller samtliga områden.

Kommunstyrelsen äger rätt att under löpande budgetår besluta om mindre korrigeringar i avgifter för lokalvård.

3.15 Avgifter kommunförråd (GS), vaktmästare och städ

	2026	2027
Moms tillkommer på samtliga priser		
Arbetstimmar personal		
Arbetstimmar ordinarie tid	494 kr	497 kr
Arbetstimmar enkel övertid	578 kr	582 kr
Arbetstimmar kval. övertid	787 kr	793 kr
Avstängning av vatten (Gäller även vid avstängning pga utebliven betalning) per gång	482 kr	485 kr

	2026	2027
Påsläpp av vatten (Gäller även vid påsläpp pga utebliven betalning) per gång	482 kr	485 kr
Arbetstimmar maskin		
Hjullastare New Holland	387 kr	390 kr
JCB	387 kr	390 kr
Wille (ny maskin kommer att upphandlas 202501)	417 kr	420 kr
Weideman	311 kr	313 kr
Broddway sopmaskin	294 kr	296 kr
Frontmatad sopmaskin	202 kr	203 kr
Ventrac 4500 Y Gräs	218 kr	220 kr
Ventrac 4500 Y Med redskap	272 kr	274 kr
Husqvarna gräsklippare	163 kr	164 kr
Spolaggregat	262 kr	264 kr
Spårmaskin	201 kr	202 kr
Amazon gräsklippare med uppsamlare	272 kr	274 kr
Filmkamera	197 kr	198 kr
Toalett vagn per tillfälle (max en vecka)	1 857 kr	1 870 kr
Tömning av toalett vagn under hyresperioden (Ink. nytt kem och påfyllning av sanitets produkter)	928 kr	935 kr
Container 6m3 / hyresperiod upp till 1 månad	278 kr	280 kr
Container 15m3 / hyresperiod upp till 1 månad	424 kr	427 kr
Traktor med skogsvagn	286 kr	288 kr
Kravallstaket/dygn/per enhet	21 kr	21 kr
Vattentank 3 kubik/dygn	134 kr	135 kr
Elverk/dygn 160 kva	2 738 kr	2 757 kr
Elverk/dygn 31 kva	1 581 kr	1 592 kr
Elverk/dygn 20 kva	1 157 kr	1 165 kr
Bil per kilometer	4,65 kr	4,68 kr
Lätt lastbil per kilometer	5,68 kr	5,72 kr

Minsta debitering för rensning av avlopp 800 kr (Startavgift) gäller ordinarie arbetstid 07:00-16:00 övrig tid är startavgiften 2 000 kr. Sedan tillkommer arbetskostnad och maskinhyra. Övriga tjänster prissätts enligt självkostnadsprincipen.

Kommunstyrelsen äger rätt att under löpande budgetår besluta om korrigering i avgifter för GS/vaktmästare.

3.16 Bostadstomt pris

BOSTADSMARK

Pris fastställs av kommunstyrelsen vid varje enskilt projektbeslut.

För VA-anslutning uttages avgift enligt gällande taxa.

Tidigare taxebeslut gällande bostadsmark upphör härmed att gälla.

3.17 Hyra parkeringsplats

	2026	2027
I centrum, med el	1 933 kr	1 947 kr
I centrum, utan el	1 244 kr	1 253 kr
Husbilsparkering ink moms	100 kr	100 kr

3.18 Felparkeringsavgift

Avgiften inkluderar moms

	2026	2027
Vid parkering på rörelsehindrades p-platser utan giltigt tillstånd	800 kr	800 kr
Vid parkering i strid mot övriga föreskrifter rörande parkering och stannande av fordon	400 kr	400 kr

3.19 Taxor och villkor Lee-området

	2026	2027
Bokningsbara alternativ		
Byggnaden mindre evenemang	1 000 kr/dag	1 000 kr/dag
	1 500 Kr/dygn	1 500 kr/dygn
Byggnaden (7)		
Enbart belysning och ström upp till 3-fas till 16 Amp		
Markytor (3-6)		
Byggnaden större evenemang	4 000 kr/dygn	4 000 kr/dygn
Byggnaden (7)		
Belysning och ström 3-fas upp till 63 Amp		
Markytor (3-6)		
Hela området för större evenemang	6 000 kr/dygn	6 000 kr/dygn
Byggnaden (7)		
Belysning och ström 3-fas upp till 63 Amp		
Markytor (1-6)		
Området för husbils-övernattning	Taxa utgår enligt avgift för parkering 3,17	Taxa utgår enligt avgift för parkering 3,17
Markytor (1-6)		

Föreningar och företag med säte i Dals-Eds kommun är undantagna från avgift för hyra av Le-området och kan därmed boka och använda området avgiftsfritt.

För övriga behov i samband med evenemanget, som inte kan tillgodoses i nuvarande anläggning, såsom toalettvagn, el-aggregat, vattentank, tas avgift ut enligt annan fastställd

taxa. Därutöver tillkommer arbetstid för kommunförrådets personal. För övriga villkor i samband med evenemanget, upprättas vid varje enskilt bokningstillfälle ett hyresavtal som anger förutsättningarna för uthyrningen.

3.20 Vinterförvaring bil, husbil, husvagn och MC

Priser gällande förvaring av Båt, Husbil, bil, husvagnar och MC på Jordbrons företagshotell, förvaring inomhus under perioden oktober-april

Längs är inklusive draganordning, cykelställ osv. dvs totallängd. Priser gäller per säsong, ingen moms tillkommer på priserna

Längd	2026-2027	2027-2028
Upp till 5 meter	3 000 kr	3 000 kr
5,00-6,80 meter	3 600 kr	3 600 kr
6,80-8,50 meter	4 200 kr	4 200 kr
8,50-9,80 meter	4 800 kr	4 800 kr
Tillägg per meter som överstiger 9,80 meter	500 kr	500 kr
Vattenskoter, MC och liknande	1 500 kr	1 500 kr

Regler

- Ägarna till objekten är ansvariga för att deras egendom är försäkrad
- Priset gäller endast **uppställning** av aktuellt objekt
- Batterier i objekten skall vara frånkopplade
- Gasolflaskor får ej förvaras i objekten

In och uttag av objekt sker vid två tillfällen vardera höst och vår, Oktober samt april-maj. Datum anslås på kommunens hemsida.

3.21 Bygglov PBL

Avgifterna tas ut med stöd av plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen och kommunallagen om inget annat anges. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten.

Taxan följer SKR:s förslag till Plan- och bygglovstaxa 2011 inklusive kart- och mättaxa. Dals-Eds kommun tillämpar justeringsfaktor 0,8 (faktor N), vilken rekommenderas av SKR för kommuner med färre invånare än 20 000. Prisbasbeloppet för 2027 är 59 600 kr, vilket innebär att mPBB är 59,6.

Nedan följer tabeller och exempel för de vanligaste ärendena. För fullständig förteckning av aktuella taxor hänvisas till tabellerna i SKR:s Plan- och bygglovstaxa 2011 inklusive kart- och mättaxa.

Taxorna kompletteras av kompendiet "Plan och bygglovs - taxa 2011" (SKR) i vilket tabell 7 är reviderad och tabell 8 inte används.

Kostnader för underrättelse och expediering

Avgift = KOM x mPBB x N

Antal	Kommentarer	KOM	Kostnad 2027
Sakägare 1-5		40	1 907 kr
Sakägare 6-9		60	2 861 kr
Sakägare 10-		120	5 722 kr
Kungörelse	+ faktisk annonskostnad	80	3 814 kr (+ faktisk annonskostnad)

Nybyggnad

Avgiften utgör summan av avgifterna för de åtgärder som byggnadsnämnden vidtar i samband med bygglov respektive startbesked. Avgift för att upprätta eller ändra detaljplan, områdesbestämmelser eller fastighetsplan tillkommer enligt särskild taxa eller genom upprättat planavtal.

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2) x N

Bostäder, kontor, industrier m.m.	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Byggnad, yta BTA	<99 m2	4	24	28
Byggnad, yta BTA	100-199 m2	8	24	28
Byggnad, yta BTA	200-299 m2	10	24	28
Byggnad, yta BTA	300-499 m2	12	24	28

Bostäder, kontor, industrier m.m.	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Byggnad, yta BTA	500-999 m2	20	24	28
Byggnad, yta BTA	1 000-1 999 m2	40	24	28
Byggnad, yta BTA	2 000-4 999 m2	60	24	28
Byggnad, yta BTA	5 000-9 999 m2	80	24	28
Byggnad, yta BTA	10 000-14 999kvm	100	24	28
varje tillkommande 5 000- intervall + 20				
Vindsinredning	≤ 199 m2		17	28
Stor, enkel byggnad, oisolerad – lagerhall≥ 600 m2	30 % av normal avgift		24	28

Komplementbyggnad	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Komplementbyggnad, garage, carport, förråd (eget ärende)	<50 m2	2	17	13
Komplementbyggnad, garage, carport, förråd (eget ärende)	>50 m2	4	17	15
Källsorteringsbehållare/ gruppSopskåp, sophus		4	14	15

Exempel: Nybyggnad av bostad 200 kvm 59,6 x 10 x (24+28) x 0,8 = 24 794 kr

Tillkommer gör kostnader för underrättelse och expediering enligt ovanstående tabell.

Tillbyggnad

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2) x N

Huvudbyggnad	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Tillkommande yta BTA	≤ 15 m2	3	14	10
Tillkommande yta BTA	16-49 m2	4	17	15
Tillkommande yta BTA	50-99 m2	6	17	28
Tillkommande yta BTA	100-199 m2	8	17	28
Tillkommande yta BTA	200-299 m2	10	17	28
Tillkommande yta BTA	300-499 m2	12	17	28
Ytterligare intervall se ovan				

Komplementbyggnad		OF	HF1	HF2
Typ: garage, carport, för- råd	Oavsett storlek men ≤ 50 % av ursprunglig byggnads BTA	2	14	13
Tillbyggnad fritidshus	≤ 50 m2	4	14	13
Tillbyggnad växthus, lusthus m.m. oisolerat	> 15 m2	2	14	13
Burspråk		2	14	13
Takkupa		2	14	15

Exempel: Tillbyggnad på huvudbyggnad med tillkommande yta 30 kvm 59,6 x 4 x (17+15) x 0,8 = 6 103 kr

Tillkommer gör kostnader för underrättelse och expediering enligt ovanstående tabell.

Enkla byggnader

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2) x N

Typ	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fritidshus	40-80 m2 BTA	4	21	28
Kolonistuga	< 40 m2	2	14	15
Nätstation/pumpsta tion	Oavsett storlek	4	14	13
Växthus, lusthus och likn. oisolerat	> 15 m2 men≤ 50 m2	2	14	13
Rullstolsgarage förråd m.m.	Oavsett storlek	2	14	13
Kiosk, manskapsbod m.m.	Oavsett storlek	4	17	15
Sommarveranda, restaurang	Oavsett storlek	4	17	23

Exempel: Fritidshus om 40 kvm 59,6 x 4 x (21+28) x 0,8 = 9 345 kr

Tillkommer gör kostnader för underrättelse och expediering enligt ovanstående tabell.

Anmälan om eldstad

Typ	HF2
Eldstad/st	25

Avgift = HF2 x mPBB x N

25 x 59,6 x 0,8 = 1 192 kr/st

Strandskyddsdispens komplementbyggnad 0-15 kvm inom redan ianspråktagen tomt för bostadsändamål

Avgift = 100 x mPBB x N

100 x 59,6 x 0,8 = 4 768 kr

Strandskyddsdispens

Avgift = 200 x mPBB x N

200 x 59,6 x 0,8 = 9 536 kr

3.22 Svea bio, biljetter

Från den 1 januari 2017 tar staten ansvar för att finansiera stöd för produktion, distribution och visning av film. Omställningen finansieras genom en höjning av mervärdesskatten (momsen) för tillträde till biografföreställningar.

	2026	2027
Normalpris	100 kr	100 kr
Normalpris matiné o motsvarande	80 kr	80 kr
Normalpris 3D-visningar	120 kr	120 kr
Normalpris 3D- visningar matiné o motsvarande	100 kr	100 kr

Presentkort på biobiljetter säljes för 100 kr inkl moms. Företag, förvaltningar och föreningar i kommunen ges möjlighet att köpa presentkort med 25 procent rabatt vid köp av minst 15 st. Vid högre biljettpris än 100 kr betalas tillägg vid biljettköpet. Vid höjning av biljettpriset ska rabatten automatiskt följa med.

Biografansvarig medges rätt att justera priser både upp och ned då filmbolagen så kräver samt vid festival och andra specialvisningar.

3.23 Lotteritillståndsavgifter

	2026	2027
Lotteritillståndsavgift	300 kr	300 kr

3.24 Simskoleavgifter

	2026	2027
Nybörjarkurs	0 kr	0 kr
Fortsättningskurs (innehåll definieras)	250 kr	250 kr
Märkesprovtagning (säkerhetsmärken o "nybörjarmärken" är gratis)	150 kr	150 kr
Avgifter för märkena tillkommer.		

3.25 Mediaersättning

Böcker och andra media, som har lånats på biblioteket, ska enligt låneregler na ersättas om de inte återlämnas eller om de av någon anledning blir förstörda. Vid ej avhämtade eller försenade fjärrlån tas avgift ut. För att underlätta debiteringar i de fall det blir aktuellt har

följande schablonersättningar fastställts.

	2026	2027
Vuxenbok	300 kr	300 kr
Barnbok	170 kr	170 kr
Tidskrift	55 kr	55 kr
CD-bok	150 kr	150 kr
Spel	500 kr	500 kr
Film	500 kr	500 kr
Nytt lånekort	10 kr	10 kr
Ej avhämtade fjärrlån	Ny taxa 2027	50
Förseningsavgift fjärrlån, per dag	Ny taxa 2027	5

Undantag för ovanstående är litteratur placerad på Dalslandshyllan som alltid ska ersättas med nyanskaffningspris.

Vidare ges ansvarig chef befogenhet att justera priset om det finns särskilda skäl för detta. Sådana skäl kan t ex vara att exemplaret är föråldrat, i dåligt skick eller att ersättningen i övrigt blir oskälig. Om en pekbok/bilderbok förstörs vid enstaka tillfälle bör avgiften kunna efterskänkas.

3.26 Stallbacken lokaler

För bokningsfrågor ring 0534-19068

	2026		2027	
	Externt	Ideella föreningar/ studieförbund	Externt	Ideella Föreningar/ studieförbund
Exklusive kök	1 200 kr	600 kr	1 200 kr	600 kr
Inklusive kök	1 400 kr	800 kr	1 400 kr	800 kr
Lilla ljud	400 kr	200 kr	400 kr	200 kr
Stora ljud	400 kr	200 kr	400 kr	200 kr
Avbokningsavgift (mindre än 14 dagar innan)	200 kr	200 kr	200 kr	200 kr

Internt debiteras ingen avgift för hyra, men avgift för tekniker (ljud, ljus etc) tillkommer.

För tekniker debiteras 500 kronor per timme.

Vid flytt av stolar och läktare tillkommer ytterligare kostnader.

Ansvarig chef har rätt att reglera hyran i speciella fall (se regelverk angående uthyrning av Stallbacken).

Vid bokning för offentliga arrangemang ges möjlighet till repetition och generalrepetition vid sammanlagt två tillfällen kostnadsfritt. Repetitioner utöver detta debiteras med 200 kronor per tillfälle. Arrangemang har företräde framför träningar och repetitioner.

Vid bristande återställning av lokalerna eller förstörelse debiteras kostnaden för detta. Eventuell återställning av lokalerna debiteras i efterhand.

3.27 Kommunjägare samt fångstredskap

Fälla för vildsvin

Det är kostnadsfritt att låna fångstredskap för vildsvin för fastighetsägare skrivna i Dals-Eds kommun. Kommunjägare beslutar om utlåning efter konsultation med fastighetsägaren och i samband med utlåning utgår en kostnad för kommunjägarens arbetstid för iordningställande och montering av fångstredskap för vildsvin, genomgång av rutindokument och avtal samt nedmontering och bortforsling av fångstredskap. Konsultation och introduktionen av fällan är obligatorisk.

Kommunjägare

Vid nyttjande av kommunjägarens tjänster utgår timtaxa enligt nedan. Kostnader för ammunition och reser tillkommer.

Moms tillkommer på taxan

	2026	2027
Timtaxa kommunjägare	Ny taxa 2027	380 kr

4 Barn- och utbildningsnämnden

4.1 Avgifter Förskoleverksamhet samt Skolbarnomsorg

Förskoleverksamhet (förskola för barn 1-5 år samt pedagogisk omsorg/dagbarnvårdare)

	2026	2027
Barnomsorg med placering 0-15 timmar / vecka		
För yngsta barnet	2%	2%
För barn nr 2	2%	2%
För barn nr 3	1%	1%
För barn nr 4	Ingen avgift	Ingen avgift
Barnomsorg med placering över 15 timmar*:		
För yngsta barnet	3%	3%
För barn nr 2	2%	2%
För barn nr 3	1%	1%
För barn nr 4	Ingen avgift	Ingen avgift

Fritidshem

	2026	2027
För yngsta barnet	2%	2%
För barn nr 2	1%	1%
För barn nr 3	1%	1%

	2026	2027
För barn nr 4	Ingen avgift	Ingen avgift

Allmän förskola

2026	2027
Avdrag för rätt till så kallad allmän förskola enligt Skollagen (2010:800) 8 kap. 4§, görs med 27 % av avgiften/månad för det aktuella barnet från och med september månad det år barnet fyller 3 år	Avdrag för rätt till så kallad allmän förskola enligt Skollagen (2010:800) 8 kap. 4§, görs med 27 % av avgiften/månad för det aktuella barnet från och med september månad det år barnet fyller 3 år.

Lovfritids

	2026	2027
Avgift per bokad dag	75 kr	75 kr

Utgångspunkten vid beräkning av avgiften är alltid det yngsta barnet (barn ett) i familjen som har förskoleplats. Barnets schema ligger till grund för avgiften. Schemat är kontraktet. Överskrids schemavolymen kommer heltidstaxa att gälla.

Dals-Eds kommun tillämpar maxtaxa vid beräkning av avgifter i förskoleverksamheten. Avgiften grundar sig på familjens bruttoinkomst och består av en fast avgift per månad. Avgiften debiteras innevarande månaden då skolbarnomsorg/förskoleverksamhet erhållits. Inget avdrag görs för inskolningsperioden. Vårdnadshavare ansvarar för att hushållets korrekta inkomst rapporteras in via kommunens e-tjänst som finns på hemsidan. Om ingen inkomst lämnas, debiteras högsta avgift. Kontroll kan göras med Skatteverket/Försäkringskassan. En gång per år görs en generell inkomstförfrågan från kommunen.

Avgiftssänkning för hushållen från och med 1 juli 2026. Hushåll med en inkomst som understiger 10 001 kronor ska inte betala någon avgift för barnomsorg. För familjer med inkomster över denna summa har ett avdrag på 10 000 kr införts.

4.2 Kulturskoleavgifter

	2026	2027
Instrumentalundervisning per termin och elev	700 kr	700 kr
Instrumenthyra per termin	250 kr	250 kr
Dans per termin (fr 6 år)	500 kr	500 kr
Dans femåringar	0 kr	0 kr
Ensamble per termin	0 kr	200 kr
Studio per termin *	0 kr	700 kr

* För elever som har instrumentundervisning ingår tillgång till studion

Andra avgifter än de ovan kan komma att användas vid kortare kurser och aktiviteter.

4.3 Hagaskolan lokaler

För bokningsfrågor ring 0534-19101

	2026	2027
Hemkunskapssal	300 kr	300 kr
Slöjdsalar	300 kr	300 kr

Uthyrning av dessa salar kan ske till föreningar och studieförbund. Vid hyra av skolsalar ingår ej livsmedel eller annat material som kan finnas i lokalen. Lokalen ska lämnas i ursprungligt skick.

Hagaskolan Chromebooks

Kostnader vid trasig dator, gäller fr o m årskurs 6.

Orsak till fakturering	Dator < 3 år	Dator > 3 år
Borttagna tangenter	300 kr /tangent	300 kr /tangent
Ristat / skrivit / kladdat på datorn	1 000 kr	1 000 kr
Trasig skärm	1500 kr	1 500 kr
Klistermärken på datorn	300 kr /klistermärke	300 kr/ klistermärke
Borttappad /förstörd laddare	500 kr	500 kr
Förstörd dator som kasseras	3 500 kr	2 000 kr
Mat, dricka eller annan vätska i datorn	3 500 kr	2 000 kr
Borttappat datorfordral	500 kr	0 kr
Borttagande av klistermärke innehållande serienummer	500 kr	500 kr

4.4 Utsikten

	2026		2027	
	Internt	Externt	Internt	Externt
Aulan, avgift för heldag	Avgiftsfritt	500 kr	Avgiftsfritt	500 kr
Idrottshall, avgift per timme *	Avgiftsfritt	50 kr	Avgiftsfritt	50 kr

** Taxor för idrottshallen avser säsongsbokningar (minimum 8 tillfällen) samt heldagstillfällen.*

Rätten till interkommunal ersättning regleras i skollagen och gäller för offentlig och privat verksamhet. Nivån för interkommunal ersättning baseras på budget och de regleringar som statsmakterna anger. För Utsiktens verksamheter avseende interkommunala ersättningar och avgifter för boende tas separat beslut enligt ovanstående premisser i samband med budgetarbetet.

Förändrat utbud eller innehåll av utbildningen eller boendeformen kan komma att ändra avgiften.

4.5 Vuxenutbildningen

Särskild prövning – att läsa in ett ämne eller kurs för betyg. Går att skriva av alla som är folkbokförda i Sverige. Eleven behöver själv efterfråga särskild prövning, kostnad 500 kr.

Samma avgift gäller vid prövning i ett grundskoleämne, denna utförs av Hagaskolan.

Mer information finns på skolverkets hemsida: https://www.skolverket.se/for-dig-som-.../elev-ellerforalder/smanavigation-elevers-rattigheter/provning---att-lasa-in-ett-amne-eller-en-kurs-for-betyg

4.6 Gymnasiet - avgifter och ersättningar

Avgifter	2026	2027
Ersättningskort	100 kr	100 kr
Ersättningstagg	0 kr	50 kr
Ersätningar	**2026**	**2027**
Inackorderingsbidrag	1 960 kr	1 960 kr
Anslutningsresebidrag	230 kr	230 kr
Kontantbidrag	534 kr	555 kr

Avgift

Busskort och taggar

Gymnasieelever folkbokförda i Dals Eds kommun har rätt till ett busskort utan kostnad per läsår om man har mer än 6 kilometer mellan hemmet och skolan. Borttappade eller trasiga busskort faktureras.

Elever på Hagaskolan (åk 6 - 9) och på Utsikten får vid skolstart en tagg för att kunna komma in genom alla dörrar på skolan, som fr om läsåret 2026/2027 hålls låsta. Borttappade taggar faktureras.

Andra ersättningar

Inackorderingsbidrag beviljas om du på grund av lång eller tidskrävande resväg måste inackordera dig på skolorten. Inackorderingsbidraget är ett bidrag till kostnaden för inackordering och hemresor. En förutsättning för att bidraget skall beviljas är att du faktiskt är inackorderad på skolorten eller i dess närhet och inte får busskort/kontantbidrag. Går eleven på en privat skola söks inackorderingsbidrag via CSN.

Anslutningsresebidrag är den berättigad till som har busskort/kontantbidrag och har mer än 4 kilometer mellan hemmet och närmaste hållplats.

Kontantbidrag värdet på busskortet går att få som ett kontantbidrag istället, exklusive moms. Gäller under förutsättning att man har rätt till ett busskort men väljer att inte söka det.

För mer information angående ersättningarna se kommunens hemsida eller

ansökningsblanketterna.

4.7 Övriga avgifter

Interkommunal ersättning kan betalas ut till en enskild verksamhet eller kommun, om ett barn/elev som är folkbokfört i Dals-Eds kommun väljer att gå förskola, fritidshem eller grundskola i en annan kommun.

Vid utlösande av larm eller insatser av vaktbolag debiteras kostnaden till den som hyrt lokalen.

Eventuell återställning av lokalerna debiteras i efterhand.

5 Socialnämnden

5.1 Vårdavgifter

	2026	2027
Trygghetslarm	309 kr/mån	311 kr/mån
Hemsjukvård	554 kr/mån	558 kr/mån
Lunchlåda	85 kr/st	87 kr/st
Distributionsavgift för matlåda	15 kr/st	15 kr/st
Matabonnemang särskilt boende	5 014 kr/mån	5155 kr/mån
Matabonnemang särskilt boende dygn	167 kr/dygn	172 kr/dygn
Korttidsboende	167 kr/dag i matavgift samt omsorgsavgift med 411 kr/dygn max 2 660 kr/mån	172 kr/dag i matavgift samt omsorgsavgift med 414 kr/dygn max 2 678 kr/mån
Särskilt boende	Max 2 660 kr/mån	Max 2 678 kr/mån

5.2 Maxtaxa

Avgiften för hemtjänst, dagverksamhet, särskilt boende, kommunal hälso- och sjukvård samt förbrukningsartiklar får per månad uppgå till 2 678 kr per månad (högsta avgift).

5.3 Bostadsavgift

	2026	2027
Hyra särskilt boende	7 871 kr/mån	8 068 kr/mån
Hyra särskilt boende parboende (per person)	4 944 kr/mån	5 068 kr/mån

5.4 Hemtjänstavgift

	2026	2027
Avgift för serviceinsatser via hemtjänsten	412 kr/tim	415 kr/tim
Avgift för omvårdnadsinsatser via hemtjänsten	412 kr/tim	415 kr/tim

5.5 Övriga avgifter inom äldreomsorgen

	2026	2027
Hygienpaket	254 kr/mån	256 kr/mån

5.6 Ansöknings- och tillståndsavgifter enligt alkohollagen (2010:1622), taxor enligt tobakslagen och liknande produkter (2018:2088) samt lagen om receptfria läkemedel (2009:730)

	2026	2027
Stadigvarande tillstånd		
-Nyansökningar Stadigvarande Gårdsförsäljning/serveringstillstånd till allmänheten, slutet sällskap samt catering, tåg och båt (Inkl. 1 kunskapsprov)	9 000 kr	9 000 kr
-Prövning/tillsyn med anledning av anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare	8 000 kr	8 000 kr
-Ansökan om stadigvarande ändring i tillstånd, obs gäller ej ändring av alkoholdrycker, kräver ingen arbetsinsats	4 000 kr	4 000 kr
-Ändring omregistrering till AB/HB/EF, eller övrig omregistering i företag, samma ägare	2 500 kr	2 500 kr
PBI-utredning – byte av enstaka person med betydande inflytande	1 000 kr /per person	1 000 kr /per person
Nyansökan: provsmakning och pausservering (Inkl. 1 kunskapsprov)	6 000 kr	6 000 kr
Anmälan om catering, provsmakning, rumsservering eller kryddning av snaps (Sökanden har tillstånd i Dalsland)	Ingen avgift	Ingen avgift
-Ansökan om tillfällig förändring i tillstånd	2 000 kr	2 000 kr
- Ansökan om tillfällig gemensam serveringsyta. OBS . Alla sökande måste söka eget tillfälligt serveringstillstånd	1 000 kr	1 000 kr
Tillfälliga tillstånd		
-Tillfälligt tillstånd för 2 ggr och samma lokal. Sökanden har stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna	3 000 kr	3 000 kr
-Extra dagar, söks vid samma tillfälle max 6 ggr/år (ingen återbetalning)	500 kr/dag	500 kr/dag
Tillfälligt tillstånd för 2 ggr och samma lokal. Sökanden har inte stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna	5 000 kr	5 000 kr
- Extra dagar, söks vid samma tillfälle max 6 ggr/år (ingen återbetalning)	500 kr/dag	500 kr/dag

	2026	2027
Tillfälligt tillstånd för slutna sällskap Max 6 tillstånd per halvår och avser samma lokal	2 000 kr	2 000 kr
Kunskapsprov med möjlighet till två omprov (gäller både stadigvarande eller tillfälligt tillstånd)	1 000 kr/prov	1 000 kr/prov
Årlig avgift för stadigvarande serveringstillstånd		
Fast avgift serveringstillstånd	4 500 kr	4 500 kr
Fast avgift Gårdsförsäljningstillstånd (har endast detta tillstånd)	4 500 kr	4 500 kr
Fast avgift När man har ett annat stadigvarande tillstånd	1 500 kr	1 500 kr
Fast avgift tillstånd för pausservering, provsmakning och catering	3 000 kr	3 000 kr
Rörlig avgift föregående års alkoholomsättning		
0 -25 000	0 kr	0 kr
25 001 - 50 000	1 100 kr	1 100 kr
50 001 – 100 000	2 200 kr	2 200 kr
100 001 – 150 000	3 300 kr	3 300 kr
150 001 - 200 000	4 400 kr	4 400 kr
200 001 - 300 000	5 500 kr	5 500 kr
300 001 - 600 000	6 600 kr	6 600 kr
600 001 - 900 000	7 700 kr	7 700 kr
900 001 - 1 200 000	8 800 kr	8 800 kr
1 200 001 - 1 500 000	9 900 kr	9 900 kr
1 500 001 - 2 500 000	11 000 kr	11 000 kr
2 500 001 - 3 000 000	12 100 kr	12 100 kr
3 000 001 -	13 200 kr	13 200 kr
Påminnelseavgift restaurangrapport ska vara registerad före den 1 mars. första påminnelsen	1 000 kr	1 000 kr
Andra gången (utredning startas)	2 000 kr	2 000 kr
Taxor enligt tobakslagen och liknande produkter (2018:2088), Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter samt alkohollagen (2010:1622) Ingen återbetalning vid avslag eller att ansökan tas tillbaka.		
Ansökan avgift enligt tobakslagen		
Stadigvarande tobakstillstånd	8 000 kr	8 000 kr
- Prövning/tillsyn med anledning av anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare	6 000 kr	6 000 kr
Tillfälligt tobakstillstånd (har stadigvarande tobakstillstånd)	2 000 kr	2 000 kr
Tillfälligt tobakstillstånd (har inget tobakstillstånd)	4 000 kr	4 000 kr
Ändring omregistrering till AB/HB/EF, eller övrig omregistrering i företag, samma ägare.	2 000 kr	2 000 kr

	2026	2027
PBI-utredning – byte av enstaka person med betydande inflytande	1 000 kr	1 000 kr/ per person
Årsavgift Tobakstillstånd		
Årsavgift för tillsyn och administration	5 500 kr	5 500 kr
Årsavgift för produkter utöver tobakstillstånd		
Avgift per tillkommande produkt	500 kr	500 kr
Årliga avgifter (för de som EJ har tobakstillstånd)		
En produkt	2 000 kr	2 000 kr
Två produkter	3 500 kr	3 500 kr
Tre produkter	4 500 kr	4 500 kr
Fyra produkter	5 000 kr	5 000 kr
Avgift vid extra kontrollköp, används endast vid upprepade ej godkända kontrollköp	2 500 kr Per extra besök	2 500 kr Per extra besök

5.7 Färdstjänstavgift

Färdtjänst

Dals-Eds kommun följer Åmåls kommun gällande avgifter som en del i samverkan och arbete mot likvärdig färdtjänst i Dalslandskommunerna. 2026 års taxa ligger efter indexuppräkning på 59,53 kr de första 10 kilometrarna och därefter 3,25 kr/kilometer. Avgiften justeras årligen med följsamhet till kollektivtrafikens prisjusteringar i Västra Götaland regionen.

I de fall en resa inte har avbokats minst en timme före den planerade resan eller på annat sätt inte fullföljts av tillståndshavaren kommer denne att, om giltigt skäl inte föreligger, debiteras enligt gällande taxa.

5.8 Övriga avgifter socialnämnden

Individ- och familjeomsorgen

Lägsta debitering av avgift 30 kr/mån

Egenavgift vid boende på institution (vuxen) 80 kr/dag

Egenavgift vid omhändertagande av barn följer ”Riktlinjer för handläggning av föräldrars ersättningsskyldighet vid heldygnsplacering av barn och ungdom” se grunder nedan:

Grunder för beräkning av ersättning
Ersättningen fastställs för varje barn och år. Beloppet beräknas efter att procenttal av den ersättningspliktiges senaste taxeringsbeslut, minus ett avdrag med 100 000 kr, se tabell nedan. Procenttalet fastställs med hänsyn till samtliga barn som föräldern är försörjningspliktig för.

	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn	5 barn	6 barn
Procentsats per barn	14,00 %	11,50 %	10,00 %	7,75 %	6,40 %	5,50 %

LSS

	2026	2027
Egenavgift vid arbetsresor inom LSS		
Upp till10 resor per månad, avgift per månad	332 kr/mån	335 kr/mån
Fler än 10 resor per månad, avgift per månad (följer Västtrafiks periodbiljett 30 dagar, ungdom)	664 kr/mån	670 kr/mån
Egenavgift vid boende i samband med särskola, avgift per månad	1 250 kr/mån	1 250 kr/mån (Följer barnbidrag)
Avgift för boendestöd och ledsagning via stödet, avgift per timme	412 kr/tim	415 kr/tim

Avgift för transport av avliden och förvaring

	2026	2027
Avgiften faktureras dödsboet månaden efter dödsfallet		
Transport vardagar kl. 08:00 – 18:00	2 680 kr	2 680 kr
Transport vardagar kl. 18:01 – 07:59 samt helg	3 900 kr	3 900 kr
Tillkommande avgift vid transport över en mil	200 kr/mil	200 kr/mil
Förvaring av avliden i bårhus	F.n. ej aktuellt	F.n. ej aktuellt

Provisorisk dödsboförvaltning och åtgärder enligt begravningslagen

	2026	2027
Avgift per timme	474 kr	477 kr

Dals-Eds
kommun

Taxor och avgifter 2027

Barn och utbildningsförvaltningen

Innehållsförteckning

1 Barn- och utbildningsnämnden ... 3

1.1 Avgifter Förskoleverksamhet samt Skolbarnomsorg ... 3

1.2 Kulturskoleavgifter ... 4

1.3 Hagaskolan lokaler ... 5

1.4 Utsikten ... 5

1.5 Vuxenutbildningen ... 6

1.6 Gymnasiet - avgifter och ersättningar ... 6

1.7 Övriga avgifter ... 7

1 Barn- och utbildningsnämnden

1.1 Avgifter Förskoleverksamhet samt Skolbarnomsorg

Förskoleverksamhet (förskola för barn 1-5 år samt pedagogisk omsorg/dagbarnvårdare)

	2026	2027
Barnomsorg med placering 0-15 timmar / vecka		
För yngsta barnet	2%	2%
För barn nr 2	2%	2%
För barn nr 3	1%	1%
För barn nr 4	Ingen avgift	Ingen avgift
Barnomsorg med placering över 15 timmar*:		
För yngsta barnet	3%	3%
För barn nr 2	2%	2%
För barn nr 3	1%	1%
För barn nr 4	Ingen avgift	Ingen avgift

Fritidshem

	2026	2027
För yngsta barnet	2%	2%
För barn nr 2	1%	1%
För barn nr 3	1%	1%
För barn nr 4	Ingen avgift	Ingen avgift

Allmän förskola

2026	2027
Avdrag för rätt till så kallad allmän förskola enligt Skollagen (2010:800) 8 kap. 4§, görs med 27 % av avgiften/månad för det aktuella barnet från och med september månad det år barnet fyller 3 år	Avdrag för rätt till så kallad allmän förskola enligt Skollagen (2010:800) 8 kap. 4§, görs med 27 % av avgiften/månad för det aktuella barnet från och med september månad det år barnet fyller 3 år.

Lovfritids

	2026	2027
Avgift per bokad dag	75 kr	75 kr

Utgångspunkten vid beräkning av avgiften är alltid det yngsta barnet (barn ett) i familjen som har förskoleplats. Barnets schema ligger till grund för avgiften. Schemat är kontraktet. Överskrids schemavolymen kommer heltidstaxa att gälla.

Dals-Eds kommun tillämpar maxtaxa vid beräkning av avgifter i förskoleverksamheten.

Avgiften grundar sig på familjens bruttoinkomst och består av en fast avgift per månad. Avgiften debiteras innevarande månaden då skolbarnomsorg/förskoleverksamhet erhållits. Inget avdrag görs för inskolningsperioden. Vårdnadshavare ansvarar för att hushållets korrekta inkomst rapporteras in via kommunens e-tjänst som finns på hemsidan. Om ingen inkomst lämnas, debiteras högsta avgift. Kontroll kan göras med Skatteverket/Försäkringskassan. En gång per år görs en generell inkomstförfrågan från kommunen.

Avgiftssänkning för hushållen från och med 1 juli 2026. Hushåll med en inkomst som understiger 10 001 kronor ska inte betala någon avgift för barnomsorg. För familjer med inkomster över denna summa har ett avdrag på 10 000 kr införts.

1.2 Kulturskoleavgifter

	2026	2027
Instrumentalundervisning per termin och elev	700 kr	700 kr
Instrumenthyra per termin	250 kr	250 kr
Dans per termin (fr 6 år)	500 kr	500 kr
Dans femåringar	0 kr	0 kr
Ensamble per termin	0 kr	200 kr
Studio per termin *	0 kr	700 kr

* För elever som har instrumentundervisning ingår tillgång till studion

Andra avgifter än de ovan kan komma att användas vid kortare kurser och aktiviteter.

1.3 Hagaskolan lokaler

För bokningsfrågor ring 0534-19101

	2026	2027
Hemkunskapssal	300 kr	300 kr
Slöjdsalar	300 kr	300 kr

Uthyrning av dessa salar kan ske till föreningar och studieförbund. Vid hyra av skolsalar ingår ej livsmedel eller annat material som kan finnas i lokalen. Lokalen ska lämnas i ursprungligt skick.

Hagaskolan Chromebooks

Kostnader vid förstörd dator, gäller fr o m årskurs 6.

Orsak till fakturering	Dator < 3 år	Dator > 3 år
Borttagna tangenter	300 kr /tangent	300 kr /tangent
Ristat / skrivit / kladdat på datorn	1 000 kr	1 000 kr
Trasig skärm	1500 kr	1 500 kr
Klistermärken på datorn	300 kr /klistermärke	300 kr/ klistermärke
Borttappad /förstörd laddare	500 kr	500 kr
Förstörd dator som kasseras	3 500 kr	2 000 kr
Mat, dricka eller annan vätska i datorn	3 500 kr	2 000 kr
Borttappat datorfordral	500 kr	0 kr
Borttagande av klistermärke innehållande serienummer	500 kr	500 kr

1.4 Utsikten

	2026		2027	
	Internt	Externt	Internt	Externt
Aulan, avgift för heldag	Avgiftsfritt	500 kr	Avgiftsfritt	500 kr
Idrottshall, avgift per timme *	Avgiftsfritt	50 kr	Avgiftsfritt	50 kr

** Taxor för idrottshallen avser säsongsbokningar (minimum 8 tillfällen) samt heldagstillfällen.*

Rätten till interkommunal ersättning regleras i skollagen och gäller för offentlig och privat verksamhet. Nivån för interkommunal ersättning baseras på budget och de regleringar som statsmakterna anger. För Utsiktens verksamheter avseende interkommunala ersättningar och avgifter för boende tas separat beslut enligt ovanstående premisser i samband med budgetarbetet.

Förändrat utbud eller innehåll av utbildningen eller boendeformen kan komma att ändra avgiften.

1.5 Vuxenutbildningen

Särskild prövning – att läsa in ett ämne eller kurs för betyg. Går att skriva av alla som är folkbokförda i Sverige. Eleven behöver själv efterfråga särskild prövning, kostnad 500 kr.

Samma avgift gäller vid prövning i ett grundskoleämne, denna utförs av Hagaskolan.

Mer information finns på skolverkets hemsida: https://www.skolverket.se/for-dig-som-.../elev-ellerforalder/smanavigation-elevers-rattigheter/provning---att-lasa-in-ett-amne-eller-en-kurs-for-betyg

1.6 Gymnasiet - avgifter och ersättningar

Avgifter	2026	2027
Ersättningskort	100 kr	100 kr
Ersättningstagg	0 kr	50 kr
Ersätningar	**2026**	**2027**
Inackorderingsbidrag	1 960 kr	1 960 kr
Anslutningsresebidrag	230 kr	230 kr
Kontantbidrag	534 kr	555 kr

Avgift

Busskort och taggar

Gymnasieelever folkbokförda i Dals Eds kommun har rätt till ett busskort utan kostnad per läsår om man har mer än 6 kilometer mellan hemmet och skolan. Borttappade eller trasiga busskort faktureras.

Elever på Hagaskolan (åk 6 - 9) och på Utsikten får vid skolstart en tagg för att kunna komma in genom alla dörrar på skolan, som fr om läsåret 2026/2027 hålls låsta. Borttappade taggar faktureras.

Andra ersättningar

Inackorderingsbidrag beviljas om du på grund av lång eller tidskrävande resväg måste inackordera dig på skolorten. Inackorderingsbidraget är ett bidrag till kostnaden för inackordering och hemresor. En förutsättning för att bidraget skall beviljas är att du faktiskt är inackorderad på skolorten eller i dess närhet och inte får busskort/kontantbidrag. Går eleven på en privat skola söks inackorderingsbidrag via CSN.

Anslutningsresebidrag är den berättigad till som har busskort/kontantbidrag och har mer än 4 kilometer mellan hemmet och närmaste hållplats.

Kontantbidrag värdet på busskortet går att få som ett kontantbidrag istället, exklusive moms. Gäller under förutsättning att man har rätt till ett busskort men väljer att inte söka det.

För mer information angående ersättningarna se kommunens hemsida eller ansökningsblanketterna.

1.7 Övriga avgifter

Interkommunal ersättning kan betalas ut till en enskild verksamhet eller kommun, om ett barn/elev som är folkbokfört i Dals-Eds kommun väljer att gå förskola, fritidshem eller grundskola i en annan kommun.

Vid utlösande av larm eller insatser av vaktbolag debiteras kostnaden till den som hyrt lokalen.

Eventuell återställning av lokalerna debiteras i efterhand.

Dals-Eds
kommun

Taxor och avgifter 2027

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Socialnämnden ... 3

1.1 Vårdavgifter ... 3

1.2 Maxtaxa ... 3

1.3 Bostadsavgift ... 3

1.4 Hemtjänstavgift ... 3

1.5 Övriga avgifter inom äldreomsorgen ... 3

1.6 Ansöknings- och tillståndsavgifter enligt alkohollagen (2010:1622), taxor enligt tobakslagen och liknande produkter (2018:2088) samt lagen om receptfria läkemedel (2009:730) ... 4

1.7 Färdstjänstavgift ... 6

1.8 Övriga avgifter socialnämnden ... 6

1 Socialnämnden

1.1 Vårdavgifter

	2026	2027
Trygghetslarm	309 kr/mån	311 kr/mån
Hemsjukvård	554 kr/mån	558 kr/mån
Lunchlåda	85 kr/st	87 kr/st
Distributionsavgift för matlåda	15 kr/st	15 kr/st
Matabonnemang särskilt boende	5 014 kr/mån	5155 kr/mån
Matabonnemang särskilt boende dygn	167 kr/dygn	172 kr/dygn
Korttidsboende	167 kr/dag i matavgift samt omsorgsavgift med 411 kr/dygn max 2 660 kr/mån	172 kr/dag i matavgift samt omsorgsavgift med 414 kr/dygn max 2 678 kr/mån
Särskilt boende	Max 2 660 kr/mån	Max 2 678 kr/mån

1.2 Maxtaxa

Avgiften för hemtjänst, dagverksamhet, särskilt boende, kommunal hälso- och sjukvård samt förbrukningsartiklar får per månad uppgå till 2 678 kr per månad (högsta avgift).

1.3 Bostadsavgift

	2026	2027
Hyra särskilt boende	7 871 kr/mån	8 068 kr/mån
Hyra särskilt boende parboende (per person)	4 944 kr/mån	5 068 kr/mån

1.4 Hemtjänstavgift

	2026	2027
Avgift för serviceinsatser via hemtjänsten	412 kr/tim	415 kr/tim
Avgift för omvårdnadsinsatser via hemtjänsten	412 kr/tim	415 kr/tim

1.5 Övriga avgifter inom äldreomsorgen

	2026	2027
Hygienpaket	254 kr/mån	256 kr/mån

1.6 Ansöknings- och tillståndsavgifter enligt alkohollagen (2010:1622), taxor enligt tobakslagen och liknande produkter (2018:2088) samt lagen om receptfria läkemedel (2009:730)

	2026	2027
Stadigvarande tillstånd		
-Nyansökningar Stadigvarande Gårdsförsäljning/serveringstillstånd till allmänheten, slutet sällskap samt catering, tåg och båt (Inkl. 1 kunskapsprov)	9 000 kr	9 000 kr
-Prövning/tillsyn med anledning av anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare	8 000 kr	8 000 kr
-Ansökan om stadigvarande ändring i tillstånd, obs gäller ej ändring av alkoholdrycker, kräver ingen arbetsinsats	4 000 kr	4 000 kr
-Ändring omregistrering till AB/HB/EF, eller övrig omregistering i företag, samma ägare	2 500 kr	2 500 kr
PBI-utredning – byte av enstaka person med betydande inflytande	1 000 kr /per person	1 000 kr /per person
Nyansökan: provsmakning och pausservering (Inkl. 1 kunskapsprov)	6 000 kr	6 000 kr
Anmälan om catering, provsmakning, rumsservering eller kryddning av snaps (Sökanden har tillstånd i Dalsland)	Ingen avgift	Ingen avgift
-Ansökan om tillfällig förändring i tillstånd	2 000 kr	2 000 kr
- Ansökan om tillfällig gemensam serveringsyta. OBS . Alla sökande måste söka eget tillfälligt serveringstillstånd	1 000 kr	1 000 kr
Tillfälliga tillstånd		
-Tillfälligt tillstånd för 2 ggr och samma lokal. Sökanden har stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna	3 000 kr	3 000 kr
-Extra dagar, söks vid samma tillfälle max 6 ggr/år (ingen återbetalning)	500 kr/dag	500 kr/dag
Tillfälligt tillstånd för 2 ggr och samma lokal. Sökanden har inte stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna	5 000 kr	5 000 kr
- Extra dagar, söks vid samma tillfälle max 6 ggr/år (ingen återbetalning)	500 kr/dag	500 kr/dag
Tillfälligt tillstånd för slutna sällskap Max 6 tillstånd per halvår och avser samma lokal	2 000 kr	2 000 kr
Kunskapsprov med möjlighet till två omprov (gäller både stadigvarande eller tillfälligt tillstånd)	1 000 kr/prov	1 000 kr/prov
Årlig avgift för stadigvarande serveringstillstånd		
Fast avgift serveringstillstånd	4 500 kr	4 500 kr
Fast avgift Gårdsförsäljningstillstånd (har endast detta tillstånd)	4 500 kr	4 500 kr
Fast avgift När man har ett annat stadigvarande tillstånd	1 500 kr	1 500 kr
Fast avgift tillstånd för pausservering, provsmakning och catering	3 000 kr	3 000 kr
Rörlig avgift föregående års alkoholomsättning		
0 -25 000	0 kr	0 kr

	2026	2027
25 001 - 50 000	1 100 kr	1 100 kr
50 001 – 100 000	2 200 kr	2 200 kr
100 001 – 150 000	3 300 kr	3 300 kr
150 001 - 200 000	4 400 kr	4 400 kr
200 001 - 300 000	5 500 kr	5 500 kr
300 001 - 600 000	6 600 kr	6 600 kr
600 001 - 900 000	7 700 kr	7 700 kr
900 001 - 1 200 000	8 800 kr	8 800 kr
1 200 001 - 1 500 000	9 900 kr	9 900 kr
1 500 001 - 2 500 000	11 000 kr	11 000 kr
2 500 001 - 3 000 000	12 100 kr	12 100 kr
3 000 001 -	13 200 kr	13 200 kr
Påminnelseavgift restaurangrapport ska vara registerad före den 1 mars. första påminnelsen	1 000 kr	1 000 kr
Andra gången (utredning startas)	2 000 kr	2 000 kr
Taxor enligt tobakslagen och liknande produkter (2018:2088), Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter samt alkohollagen (2010:1622) Ingen återbetalning vid avslag eller att ansökan tas tillbaka.		
Ansökan avgift enligt tobakslagen		
Stadigvarande tobakstillstånd	8 000 kr	8 000 kr
- Prövning/tillsyn med anledning av anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare	6 000 kr	6 000 kr
Tillfälligt tobakstillstånd (har stadigvarande tobakstillstånd)	2 000 kr	2 000 kr
Tillfälligt tobakstillstånd (har inget tobakstillstånd)	4 000 kr	4 000 kr
Ändring omregistrering till AB/HB/EF, eller övrig omregistrering i företag, samma ägare.	2 000 kr	2 000 kr
PBI-utredning – byte av enstaka person med betydande inflytande	1 000 kr	1 000 kr/ per person
Årsavgift Tobakstillstånd		
Årsavgift för tillsyn och administration	5 500 kr	5 500 kr
Årsavgift för produkter utöver tobakstillstånd		
Avgift per tillkommande produkt	500 kr	500 kr
Årliga avgifter (för de som EJ har tobakstillstånd)		
En produkt	2 000 kr	2 000 kr
Två produkter	3 500 kr	3 500 kr
Tre produkter	4 500 kr	4 500 kr
Fyra produkter	5 000 kr	5 000 kr

	2026	2027
Avgift vid extra kontrollköp, används endast vid upprepade ej godkända kontrollköp	2 500 kr Per extra besök	2 500 kr Per extra besök

1.7 Färdstjänstavgift

Färdtjänst

Dals-Eds kommun följer Åmåls kommun gällande avgifter som en del i samverkan och arbete mot likvärdig färdtjänst i Dalslandskommunerna. 2026 års taxa ligger efter indexuppräkning på 59,53 kr de första 10 kilometrarna och därefter 3,25 kr/kilometer. Avgiften justeras årligen med följsamhet till kollektivtrafikens prisjusteringar i Västra Götaland regionen.

I de fall en resa inte har avbokats minst en timme före den planerade resan eller på annat sätt inte fullföljts av tillståndshavaren kommer denne att, om giltigt skäl inte föreligger, debiteras enligt gällande taxa.

1.8 Övriga avgifter socialnämnden

Individ- och familjeomsorgen

Lägsta debitering av avgift 30 kr/mån

Egenavgift vid boende på institution (vuxen) 80 kr/dag

Egenavgift vid omhändertagande av barn följer ”Riktlinjer för handläggning av föräldrars ersättningsskyldighet vid heldygnsplacering av barn och ungdom” se grunder nedan:

Grunder för beräkning av ersättning
Ersättningen fastställs för varje barn och år. Beloppet beräknas efter att procenttal av den ersättningspliktiges senaste taxeringsbeslut, minus ett avdrag med 100 000 kr, se tabell nedan. Procenttalet fastställs med hänsyn till samtliga barn som föräldern är försörjningspliktig för.

	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn	5 barn	6 barn
Procentsats per barn	14,00 %	11,50 %	10,00 %	7,75 %	6,40 %	5,50 %

LSS

	2026	2027
Egenavgift vid arbetsresor inom LSS		
Upp till10 resor per månad, avgift per månad	332 kr/mån	335 kr/mån
Fler än 10 resor per månad, avgift per månad (följer Västtrafiks periodbiljett 30 dagar, ungdom)	664 kr/mån	670 kr/mån
Egenavgift vid boende i samband med särskola, avgift per månad	1 250 kr/mån	1 250 kr/mån (Följer barnbidrag)
Avgift för boendestöd och ledsagning via stödet, avgift per timme	412 kr/tim	415 kr/tim

Avgift för transport av avliden och förvaring

	2026	2027
Avgiften faktureras dödsboet månaden efter dödsfallet		
Transport vardagar kl. 08:00 – 18:00	2 680 kr	2 680 kr
Transport vardagar kl. 18:01 – 07:59 samt helg	3 900 kr	3 900 kr
Tillkommande avgift vid transport över en mil	200 kr/mil	200 kr/mil
Förvaring av avliden i bårhus	F.n. ej aktuellt	F.n. ej aktuellt

Provisorisk dödsboförvaltning och åtgärder enligt begravningslagen

	2026	2027
Avgift per timme	474 kr	477 kr

MARS 2011

Plan- och bygglov-taxa 2011

INKLUSIVE KART- OCH MÄTTAXA

Från och med 2022

Sveriges Kommuner och Landsting

Förord

Denna översyn av bygglovtaxan har föranletts främst av den nya plan- och bygglagen som träder i kraft den 2 maj 2011. I och med lagändringen får byggnadsnämnden flera nya uppgifter att hantera, främst inom ramen för bygglovsprövning, anmälan, startbesked och teknisk handläggning, men också genom den nya möjligheten att lämna planbesked. De hänvisningar till plan- och bygglagen som finns i taxan avser den nya lagen (SFS 2011:900).

Förslaget har utarbetats av Sveriges Kommuner och Landstings avdelning för tillväxt och samhällsbyggnad och följer till stor del den taxa som togs fram av Svenska Kommunförbundet år 2004. Projektansvarig har varit Reigun Thune Hedström. I arbetet har även Anna Eklund deltagit. Förslaget har remitterats till ett tjugotal kommuner som kommit med många värdefulla synpunkter inför det fortsatta arbetet.

Efter att denna taxa tagits i bruk kommer vi att följa upp och utvärdera hur tillämpningen av taxan fungerar i syfte att tillhandahålla ett underlag som ger kommunerna stöd för rättsäkra avgiftsuttag.

Vi vill framföra ett varmt tack till alla som engagerat sig i arbetet med att ta fram denna taxa och riktar ett särskilt tack till Lennart Johansson med kollegor på Stadsbyggnadskontoret i Göteborg och Sven-Åke Sonesson, Skövde. Ett särskilt tack vill vi också rikta till Lantmätericheferna Allan Almqvist i Malmö, Lars Fredén i Göteborg samt Hans Sandler i Stockholm som lämnat värdefullt stöd i arbetet med taxan för kart- och mätområdet.

Stockholm i januari 2011

Gunilla Glasare — Ann-Sofie Eriksson
Avdelningschef — Sektionschef
Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad

Innehåll

Inledning 5
Utgångspunkter 5

Allmänna regler om kommunala avgifter 6
Kommunallagen 6
Självkostnadsprincipen 6
Likställighetsprincipen 7
Retroaktivitetsförbudet 8
Plan- och bygglagen 8

Administrativa rutiner 9
Kommunfullmäktiges beslut om taxa 9
Överklagande av beslut om taxa 9
Avgiftsbeslut i enskilda ärenden 10
Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän 10
Mervärdesskatt 10
Vad avgiftsbeslut bör innehålla 10
Avgiftsbestämning 10
Antagande av taxan 10
Betalning av avgift 10
Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall 11

Bestämmelser om plan- och bygglovtaxa 12
Beräkning av avgifter enligt taxan 12
Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter 13
Exempel på beräkning av avgift 14
Avräkning 15

Tabeller 16
Tabell 1 Objektsfaktorer 16
Tabell 2 Tidersättning 18
Tabell 3 Underrättelse och expediering 19
Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1 20
Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2 21
Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter 22
Tabell 7 Avgift för besked 23
Tabell 8 Avgift för områdesbestämmelser och detaljplaner 25
Tabell 9 Beslut om ny kontrollansvarig 27
Tabell 10 Hissar och andra motordrivna anordningar 27

Tabell 11 Nybyggnad – Bygglovavgift 28
Tabell 12 Tillbyggnad 30
Tabell 13 Enkla byggnader 31
Tabell 14 Övriga åtgärder 32
Tabell 15 Anmälan (icke lovpliktig åtgärd) 33
Tabell 16 Rivningslov inklusive startbesked 33
Tabell 17 Bygglov för skyltar 34
Tabell 18 Marklov inklusive startbesked 36
Tabell 19 Master, torn, vindkraftverk 36
Tabell 20 Bygglov för anläggningar 37
Tabell 21 Övriga ärenden 38
Tabell 22 Brandfarliga och explosiva varor m.m. 39
Tabell 23 Avgift för nybyggnadskarta 41
Tabell 24 Avgift för utstakning 43
Tabell 25 Lägeskontroll 45
Tabell 26 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information 46
Tabell 27 Markering och inmätning av tillfällig mätpunkt 48
Tabell 28 Utskrift 48

Inledning

Utgångspunkter

Plan- och bygglagen ger möjligheter för byggnadsnämnden att ta ut en avgift i ärenden om plan, lov, förhandsbesked och anmälan samt för nybyggnadskarta, framställning av arkivbeständiga handlingar eller andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder. Byggnadsnämnden kan dessutom ta ut en avgift för planbesked, villkorsbesked och ingripandebesked, tekniska samråd och slutsamråd, tillsynsbesök på byggarbetsplatsen och kungörande av beslut om lov eller förhandsbesked i Post- och Inrikes Tidningar. I ärenden om detaljplan ska avgiften även täcka kostnader för program, om ett sådant behövs.

Detta underlag ska ge stöd för kommunerna att täcka kostnaderna för uppgifterna ovan. Materialet kan justeras med hänsyn till förhållanden i varje enskild kommun.

KAPITEL 1

Allmänna regler om kommunala avgifter

Kommunallagen

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 8 kap. 3b § kommunallagen (1991:900), som har följande lydelse:

> ”Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller.
> För tjänster och nyttigheter som kommuner och landsting är skyldiga att tillhandahålla, får de ta ut avgifter bara om det är särskilt föreskrivet”.

Första stycket ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den sektorn som regeras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Det gäller även ”frivilliga uppgifter” som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79-80). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.

Självkostnadsprincipen

För byggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10 §, PBL att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 8 kap. 3c § kommunallagen.

> ”Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen eller landstinget tillhandahåller (självkostnaden)”.

Självkostnadsprincipen syftar på det *totala avgiftsuttaget för en verksamhet*. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen.

Självkostnadsprincipen är närmast en målsättningsprincip som innebär att syftet med verksamheten inte får vara att ge vinst. Under en längre tid får det totala avgiftsuttaget inte överstiga de totala kostnaderna för verksamheten (se bl.a. Petersén m.fl.). Kommunallagen, kommentarer och praxis, 2006, s. 354).

Vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader (inklusive pensionskostnader), material och utrustning, försäkringar m.m. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se bl.a. prop. 1993/94:188 s. 85).

Likställighetsprincipen

Plan- och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas eller annorlunda uttryckt hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga.

Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap. 2 § kommunallagen.

> ”Kommuner och landsting skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”.

Bestämmelsen innebär att särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar endast är tillåten på objektiva grunder. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter. Kommunen får t.ex. inte ta ut andra avgifter av fritidsboende än av permanentboende för samma handläggning. Likställighetsprincipen medger heller ingen inkomstfördelande verksamhet. Däremot finns det inget hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer. Inom vissa ramar tillåts även schabloniserade taxor (se prop. 1993/94:188 s. 87 och Petersén m.fl. s. 65-66).

Retroaktivitetsförbudet

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om taxorna innan de börjar tillämpas. I rättspraxis har det sedan länge ansetts vara otillåtet med retroaktiva kommunala avgifter frånsett vissa speciella undantagsfall. Detta förbud framgår direkt av 2 kap. 3 § kommunallagen:

> ”Kommuner och landsting får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna, om det inte finns synnerliga skäl för det”.

I 12 kap. 10 § PBL anges att grunderna för hur avgifterna ska beräknas ska anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige. (Angående tidpunkt för när uttagande av avgift ska ske, se under Avgiftsbestämning nedan, samt NJA 1974 s. 10).

Plan- och bygglagen

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom Byggnadsnämndens ansvarsområde finns i 12 kap. plan- och bygglagen (2010:900). Där anges i 8 § att Byggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd och slutsamråd,
4. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
5. upprättande av nybyggnadskartor,
6. framställning av arkivbeständiga handlingar,
7. kungörelser enligt 9 kap. 41 § tredje stycket, och
8. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

Byggnadsnämnden får även enligt 9 § ta ut en planavgift för att täcka kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad eller annat bygglov enligt 16 kap. 7 § (skylt eller ljusanordning eller annan bygglovpliktig anläggning) och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Enligt kommunalrättsliga grundsatser står det kommunerna fritt att finansiera sin verksamhet med skattemedel. Kommunerna är därför inte skyldiga att ta ut avgifter för prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen. Det är från kommunalrättslig synpunkt också godtagbart att kommunerna bara tar ut avgifter för viss prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen, under förutsättning att det finns sakliga skäl för det

(jämför 2 kap. 2 § kommunallagen). Byggnadsnämndens rådgivningsverksamhet och allmänna övervakningsverksamhet bör vara skattefinansierad (prop. 2009/10:170 s. 351 f.).

KAPITEL 2

Administrativa rutiner

Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Det framgår direkt av 12 kap. 10 § plan- och bygglagen att det är kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas. Kommunfullmäktiges beslut kan exempelvis formuleras enligt följande:

> Med stöd av 12 kap. 10 § plan- och bygglagen beslutar kommunfullmäktige att anta bilagda taxa för prövning enligt plan- och bygglagen.

Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om taxan till nämnd. Detta innebär att ändringar av taxan måste beslutas av kommunfullmäktige. Om kommunen väljer att inte avgiftsbelägga viss prövning innebär det att den verksamheten i princip får skattefinansieras. Den föreslagna taxan hänvisar till prisbasbeloppet (tidigare Basbeloppet) enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar.

Överklagande av beslut om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxan kan överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning (kommunalbesvär) i 10 kap. kommunallagen. Varje kommunmedlem har rätt att få lagligheten av sådant beslut prövad. Överklagande ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då protokollsjustering har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Det bör observeras att kommunens beslut inte behöver vinna laga kraft innan taxan börjar tillämpas. Taxan gäller från och med det datum då protokollet med beslutet har justerats, om inte senare tidpunkt angivits.

Avgiftsbeslut i enskilda ärenden

Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän

Tillämpningen av taxan och debiteringen i enskilda fall ankommer på den eller de kommunala nämnder som svarar för uppgiften i fråga. Beslut om påförande av avgift kan fattas av tjänstemän eller av enskilda förtroendevalda endast efter delegation. Om beslutanderätten i fråga om avgifter inte delegeras, ligger beslutanderätten kvar hos den ansvariga kommunala nämnden.

Effektivitetsskäl talar för att rätten att fatta beslut om avgifter bör delegeras till tjänstemännen. Vi vill betona vikten av att nämndernas delegationsordningar anpassas till gällande regler.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt ska inte tas ut på avgifter som baseras på myndighetsutövning. Mervärdesskatt tas däremot ut på avgifter enligt uppdragstaxa.

Vad avgiftsbeslut bör innehålla

I linje med det anförda anser vi att det av beslut om avgift bör framgå:

- Med stöd av vilka bestämmelser som avgiften har debiterats.
- Hur stor avgift som debiteras.
- När betalning ska ske.
- Hur avgiftsbeslutet kan överklagas (regler om detta finns i 22-28 §§ förvaltningslagen).
- Att mervärdesskatt inte betalas på avgiften.

Avgiftsbestämning

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller vid påbörjad handläggning av ärendet. Finner byggnadsnämnden att det finns särskilda skäl som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för visst slag av ärenden eller för särskilt ärende. Byggnadsnämndens rätt att i varje särskilt fall bestämma om avgift får beslutas av tjänsteman vid nämnden enligt särskild delegationsordning.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar byggnadsnämnden om skälig avgift grundad på tidersättning.

Antagande av taxan

Antagande av taxan beslutas av kommunfullmäktige, detsamma gäller ändring av taxans konstruktion, omfattning och faktorer.

Betalning av avgift

Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i faktura. Betalas inte avgift vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Avgifter kan tas ut i förskott.

Uttagen avgift för avslagsbeslut återbetalas om beslutet upphävs. Avräkning ska då ske mot eventuell bygglovavgift

Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall

Varje beslut om debitering ska förses med en information om hur man överklagar. En kommunal nämnds beslut om påförande av avgift i enskilda fall överklagas enligt 13 kap. 3 § plan- och bygglagen hos länsstyrelsen. Den som vill överklaga ska ge in handlingarna till byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag han fick del av beslutet.

KAPITEL 3

Bestämmelser om plan- och bygglovtaxa

Denna taxa gäller för byggnadsnämndens verksamhet. Avgifterna tas ut med stöd av plan- och bygglagen (2010:900), PBL eller kommunallagen (1991:900), om inget annat anges. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten. Avgifterna är inte momsbelagda, om inget annat anges. Taxan består av dessa bestämmelser med tillhörande tabeller och bilagor.

Beräkning av avgifter enligt taxan

Avgiften för en viss åtgärd tas ut enligt de tabeller som hör till taxan. Flertalet av avgifterna beräknas som en funktion av ett värde som utgör en tusendel av gällande prisbasbelopp enligt lagen (1962:381), om allmän försäkring (mPBB) samt ärendeberoende faktorer som grundar sig på den tidsåtgång och komplexitet som handläggningen av respektive ärendetyp kräver. Därutöver kan justeringsfaktor N läggas till funktionen i syfte att anpassa avgiftsnivån till förhållanden inom kommunen. Faktor N föreslås i detta underlag utgöras av siffran 0,8 (om kommunen har färre invånare än 20 000), 1,2 (om kommunen har fler invånare än 50 000) och 1 för kommuner med invånarantal däremellan. Kommunfullmäktige kan besluta att faktor N ska vara lägre eller högre, och kan grunda sitt beslut på invånarantal eller på andra faktorer, t.ex. Sveriges Kommuner och landstings kommungruppsindelning[1], dock alltid med beaktande av självkostnadsprincipen, se ovan.

[1] http://www.skl.se/web/Kommungruppsindelning.aspx

Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter

HF	Handläggningsfaktor
KOM	Faktor för kommunicering
KF	Kartfaktor
mPBB	”Milliprisbasbelopp” en tusendels prisbasbelopp
MF	Mätningsfaktor
N	Justeringsfaktor
NKF	Nybyggnadskartefaktor
OF	Objektfaktor
PLF	Planavgiftsfaktor
UF	Utstakningsfaktor

Grundprincip för beräkning av avgift: Faktor x mPBB x N.

Avgift för bygglov/start besked beräknas efter bruttoarean (BTA) + öppenarean (OPA).

Planavgift beräknas efter BTA + OPA.

Mätningsavgift beräknas efter byggnadsarean BYA + OPA.

Kartavgift beräknas efter markarean.

Nybyggnad Uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats.

Tillbyggnad Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym.

Ombyggnad Ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas.

Ändring En eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Vid beräkning av BTA, OPA och BYA skall mätreglerna enligt Svensk Standard SS 21054:2009 utgåva 1 gälla i tillämplig omfattning. Arean bestäms med den noggrannhet som inlämnade ritningar medger.

Vid definition av byggnadshöjd, sluttningsvåning, källare m.m. skall beräkningsregler och definitioner enligt plan- och byggförordningen tillämpas.

Avgiften kan också tas ut genom tidersättning enligt fastställd timtaxa.

Vid tidersättning tas kostnad för administration ut med minst en timme.

Vid tidsersättning kan också ersättning för resa utgå om så erfordras.

Exempel på beräkning av avgift

Bygglov för enbostadshus 250 m^2 inom detaljplan

Åtgärd	**Tabell**	**Formel**	**Delvärden**	**Avgift 2011**
Planavgift	8	mPBB xPF x N	42,8x1 200 x N	51 360
Bygglovavgift inkl startbesked	4+5	mPBBxOFx(HF1+ HF2) x N	42,8x10x(24+28) x N	22 256
Nybyggnadskarta	23	mPBBxKF x N	42,8x150 x N	6 420
Utstakning	24	mPBBxMF x N	42,8x210 x N	8 988
Lägeskontroll *Moms 25 %*	25	mPBBxMF x N	42,8x90 x N	3 852 *963*
			Total avgift (utan N)	**93 839**

Återbetalning av avgift

Avgift kan tas ut i förväg för kommunens handläggning i skedet efter lovbeslut. Om denna handläggning inte sker, kan den sökande begära avräkning av avgifter för åtgärder som byggnadsnämnden inte har vidtagit. De åtgärder som då kan bli aktuella är betald avgift för

- tekniskt samråd
- arbetsplatsbesök
- slutsamråd
- utfärdande av slutbesked

Återbetalning kan tidigast ske när lovet upphört att gälla.

Ränta utgår inte på belopp som återbetalas eller tilläggsdebiteras.

KAPITEL 4

Tabeller

Tabell 1 Objektsfaktorer

Objektsfaktor (OF) för handläggning av olika objekt – byggnader och anläggningar – beroende på storlek. Faktorn ska multipliceras med lämplig åtgärdsfaktor enligt tabeller nedan.

Area (m^2) – BTA + OPA	OF
Byggnader, anläggningar inkl. bygglovpliktiga komplementbyggnader	
0-49	4
50-129	6
130-199	8
200-299	10
300-499	14
500-799	20
800-1199	26
1 200-1 999	36
2 000-2 999	46
3 000-3 999	56
4 000-4 999	64
5 000-5 999	72
6 000-7 999	88
8 000-9 999	100
10 000-14 999	125
15 000-24 999	170

25 000-49 999	235
50 000-100 000	400
Härutöver	+ 3/1000 m^2
Mycket enkla byggnader < 50 m^2*	2

***I separat ärende, t.ex. carport, taktäckta uteplatser (som inte är bygglov-befriade enl. PBL 9 kap 4-6 §§), skärmtak, glasade uteplatser/växthus, transformatorbyggnader och liknande.

I ärenden gällande både huvudbyggnad och garage/carport räknas den sammanlagda BTA + OPA.

I de fall ärendet har **flera byggnader av samma typ** beräknas area-faktorn efter dessa byggnaders totala BTA och OPA enligt tabell 1.

Tabell 2 Tidersättning

Om kostnadstäckningsgraden ska vara 75 % (dvs. den debiterbara tiden ska vara 75 %) kan timersättningen tas ut enligt nedanstående tabell. Total debiterbar årsarbetstid är 1 200-1 400 årsarbetstimmar.

I timkostanden ingår alla normala kringkostnader, utom kostnader för lokaler som inte kan schablonberäknas, eftersom stora variationer förekommer.

Timersättning i ett ärende beräknas utifrån kommunens samlade kostnader för personalen inom verksamheten. (räkneexempel: två personer 550 kr/tim, en person 700 kr/tim och en person 1 150 kr/tim ger en timkostnad på 737,5 kr/tim)

Exempel:

Löneintervall (månadslön), kr	Timpris
-21 999	600
22 000-27 999	700
28 000-33 999	800
34 000-39 999	900
40 000-45 999	1 000
46 000-	1 200

Tabell 3 Underrättelse och expediering

Denna taxa används när kommunicering krävs. Taxan tillämpas även vid kommunicering av avslagsbeslut och vid tillsyn.

Avgift = KOM x mPBB x N

Antal	Kommentarer	KOM
Sakägare 1-5		40
Sakägare 6-9		60
Sakägare 10-		120
Kungörelse	+ faktisk annonskostnad	80
Kungörelse av beslut i Post- och Inrikestidning	+ faktisk annonskostnad	5

Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1

Avgift för bygglov = Summan av alla tillämpliga HF1 x OF x mPBB x N

(OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggnings-faktor HF1
Administration inkl arkivering	7
Planprövning **Planenlighet inom detaljplan eller kontroll mot givet *förhandsbesked***	3
Byggnaden **Placering, yttre utformning och färgsättning** **Användbarhet och tillgänglighet**	7
Tomten **Tomts ordnande inkl utfart och parkering** **Enkel kontroll av handlingar för grundläggning och dagvattenanslutning** **Fyllning och schaktning (då marklov ej erfordras)** **Skyddsåtgärder mot skred och högvatten** **Utrymnings- och räddningsvägar** **Måttgranskning** **Besiktning (platsbesök)**	7

Se tabell 3 och tabell 6 för eventuellt tillkommande avgifter

Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2

Avgift = Summan av alla tillämpliga HF2 x OF x mPBB x N

(OF enligt tabell 1 alternativt tabell 2)

Åtgärd	Handläggnings-faktor HF2
Administration inkl arkivering **och registrering av kontrollansvarig**	7

Startbesked	
-Startbesked inkl tekniskt samråd och fastställande av kontrollplan eller	10
-Startbesked och fastställande av kontrollplan eller	5
Startbesked (gäller även rivning)	3

Arbetsplatsbesök	**5**
Extra arbetsplatsbesök/per styck	5
Slutsamråd inkl slutbesked	6
Slutbesked, avslut eller interimistiskt slutbesked	3

Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter

Bygglovavgift avser lovprövning utom HF

Åtgärd	Avgift
Lämplighet/lokaliseringsprövning utanför detaljplan	1,25 bygglovavgift
Tillägg för prövning av liten avvikelse	1,2 bygglovavgift
Varsamhet	1,1 bygglovavgift
Tillbyggnad	Ingen justering
Ombyggnad	Ingen justering
Ändring	0,7 bygglovavgift (berörd del)
Tidsbegränsat bygglov	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, förlängning	0,5 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong, förlängning	0,5 bygglovavgift
Förnyelse av lov = ny prövning	0,8 bygglovavgift
Stor enkel byggnad (oisolerad, t.ex. lagerhall) ≥ 600 m^2	0,3 bygglovavgift

Tabell 7 Avgift för besked

Typ av besked	Avgift
Förhandsbesked	100 mPBB - utanför planlagt område[2] (x N)
Ingripandebesked	Tidersättning
Planbesked (se nedan)	Tidersättning (dock minst 200 mPBB)
Villkorsbesked	Tidersättning (dock minst 50 mPBB
Strandskyddsdispens – byggnader > 15 m²	200 x mPBB[3] (x N)
Strandskyddsdispens - komplementbyggnader 0-15 m² inom redan ianspråktagen tomt för bostadsändamål (t ex friggebodar)	100 x mPBB[3] (x N)
Strandskyddsdispens - övriga ärenden	200 x mPBB[3] (x N)
Strandskyddsdispens - upphävda dispenser av länsstyrelsen som beviljats av kommunen	100 x mPBB[3] (x N)

Avgift för kommunicering tillkommer enligt tabell 3.

Planbesked -Ärendekategorier

Enkel åtgärd
200 mPBB eller tidsersättning

Med enkel åtgärd avses projekt som uppfyller **samtliga** följande kriterier:

1. Mindre projekt av enklare karaktär: ny- eller tillbyggnad av bostadshus omfattande högst två lägenheter **eller** ny- eller tillbyggnad av verksamheter upp till totalt 250 m^2 bruttoarea eller övriga projekt med en markarea om högst 2 000 m^2 **eller** ändrad markanvändning till något av ovanstående.
2. Projektet ligger inom eller i direkt anslutning till detaljplanerad markanvändning av samma karaktär.
3. Eventuellt planarbete kan antas vara möjligt att genomföra med enkelt planförfarande.

Medelstor åtgärd
300 mPBB eller tidersättning

Med medelstor åtgärd avses projekt som *inte uppfyller samtliga kriterier* för enkel åtgärd eller som *inte uppfyller något av kriterierna* för stor åtgärd.

[2] Justeringsfaktor N kan användas

[3] Justeringsfaktor N kan användas

Stor åtgärd
400 mPBB eller tidersättning

Med stor åtgärd avses projekt som uppfyller något av följande kriterier:

1. Projekt av större omfattning: bostadsprojekt omfattande mer än 100 lägenheter eller verksamhetsprojekt omfattande mer än 5 000 m^2 bruttoarea eller övriga projekt omfattande mer än 20 000 m^2 markarea eller ändrad markanvändning till något av ovanstående.
2. Ärenden som kan antas innebära betydande miljöpåverkan.

– ANVÄND EJ! KF beslut 2021-11-09 § 83 –

Tabell 8 Avgift för områdesbestämmelser och detaljplaner

Planavgift tas ut i förskott och slutregleras vid beslut om att planen antas, ändras eller upphävs. För plan där avgift inte slutreglerats vid beslut om antagande tas avgift ut senast vid beslut om bygglov.

Planavtal tecknas med intressenter för att specificera betalningsvillkor och parternas åtagande i övrigt.

I planer som annan än kommunen helt eller delvis har utfört och bekostat, t ex på grund av ett exploateringsavtal eller planavtal, reduceras plan-avgiften i motsvarande grad.

Planavgift tas inte ut om bygglov har lämnats i strid mot plan (9 kap 31 § PBL) eller vid tidsbegränsat bygglov (9 kap. 33 § PBL) Planavgift kan dock debiteras om det lämnade bygglovet medges med mindre avvikelser från planen (tolkningsutrymmet).

Vid ändring av en del av en äldre detaljplan (antagen före 1 juli 1987) tas planavgift ut för berörd byggrätt inom det område som ändrats.

Vid en generell ändring av en bestämmelse inom en eller flera äldre detaljplaner (antagna före 1 juli 1987), tas planavgift ut inom hela den gamla detaljplanens område om åtgärden som skall utföras endast har stöd i ändringen av detaljplanen (t.ex. inredning av vindar).

För tillbyggnad/komplementbyggnad i separat ärende skall OF användas enligt tabell 1.

För tillbyggnad som överstiger 50 % av huvudbyggnadens BTA tillämpas planfaktor som för nybyggnad.

Tidersättning debiteras i ärenden, som ej går att definiera enligt ovan t ex där intressenten eller sökanden erhåller annan nytta än möjlighet till lov som kan mätas enligt standard för BTA eller OPA

Planavgift tas inte ut för

- nybyggnad av komplementbyggnad i separat ärende mindre än 50 m²

- tillbyggnader oavsett byggnad mindre än 50 m²

Förskottsavgift tas ut enligt följande princip: vid planstart 25 %, vid granskning 25 %, efter antagande 50 %

Planavgift: mPBB x OF x PF x N

OF sätts enligt tabell 1 t.o.m. 10 000 m². Därutöver höjs OF med 1 per 1 000 m².

(Exempel: OF 10 000 m² = 101; 11 000 m² = 102)

	Planfaktor (PF) **Nybyggnad**	PF **Tillbyggnad**	PF **Ändring**
Områdesbestämmelser	100	60	60
Detaljplan inkl program	220	100	100
Fastighetsrättsliga åtgärder i detaljplan	80	40	40

Planavgift för enbostadshus

Avgift = mPBB x PF x N

Objekt	**PF Nybyggnad**	**PF Tillbyggnad /Ändring**
Enbostadshus (oberoende av area)	1 200	600

F d fastighetsplan i separat ärende

Avgift= mPBBx PF x N

Åtgärd	**PF**
Upphävande	300

Tabell 9 Beslut om ny kontrollansvarig

Avgift = HF x mPBB x N

Åtgärd	HF
Ny sakkunnig	25

Tabell 10 Hissar och andra motordrivna anordningar

Avgift tas ut som tidersättning enligt plan- och byggförordningen (ersätter förordning 1999:371 om hissar m.m. i byggnadsverk).

Åtgärd	Tidersättning
Medgivande eller förbud att använda hiss	Antal timmar (minst 1 tim)

Tabell 11 Nybyggnad – Bygglovavgift

Gäller för ”standardärende” inom detaljplan, utan avvikelse och kommunicering.

Avgiften utgör summan av avgifterna för de åtgärder som byggnadsnämnden vidtar i samband med bygglov respektive startbesked. Avgift för att upprätta eller ändra detaljplan, områdesbestämmelser eller fastighetsplan tillkommer enligt särskild taxa eller genom upprättat planavtal.

Se tabell 4 och 5 angående tillämpliga HF

Avgiften inkluderar ett arbetsplatsbesök (utom vid mycket enkla byggnader).

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)[4] x N

Area (m^2) – BTA + OPA	OF	HF1	HF2
Byggnader, anläggningar inkl. bygglovpliktiga komplementbyggnader			
Mycket enkla byggnader < 49 m^2*	2	20	20
0-49	4	24	28
50-129	6	24	28
130-199	8	24	28
200-299	10	24	28
300-499	14	24	28
500-799	20	24	28
800-1199	26	24	28
1 200-1 999	36	24	28
2 000-2 999	46	24	28
3 000-3 999	56	24	28
4 000-4 999	64	24	28
5 000-5 999	72	24	28
6 000-7 999	88	24	28
8 000-9 999	100	24	28

4 Bygglov inklusive startbesked

10 000-14 999	125	24	28
15 000-24 999	170	24	28
25 000-49 999	235	24	28
50 000-100 000	400	24	28
Stor, enkel byggnad (oisolerad – lagerhall) **≥ 600 m²**	0,3x OF (intervall enl. ovan)	24	28
Vindsinredning ≤ 199 m²	8	17	28

Komplementbyggnad

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)[5] x N

Objekt	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Komplementbyggnad, garage, carport, förråd (eget ärende)	<50 m²	2	17	13
Komplementbyggnad, garage, carport, förråd (eget ärende)	>50 m²	4	17	15
Källsorteringsbehållare/grupp Sopskåp, sophus		4	14	15

5 Bygglov inklusive startbesked

Tabell 12 Tillbyggnad

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)[6] x N

Huvudbyggnad	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Tillkommande yta BTA	≤ 15 m^2	3	14	10
Tillkommande yta BTA	16-49 m^2	4	17	15
Tillkommande yta BTA	50-129 m^2	6	17	28
Tillkommande yta BTA	130-199 m^2	8	17	28
Tillkommande yta BTA	200-299 m^2	10	17	28
Tillkommande yta BTA	300-499 m^2	14	17	28
Ytterligare intervall se tabell 11				

Komplementbyggnad		OF	HF1	HF2
Typ: garage, carport, förråd	Oavsett storlek men ≤ 50 % av ursprunglig byggnads BTA	2	14	13
Tillbyggnad fritidshus	≤ 50 m^2	4	14	13
Tillbyggnad växthus, lusthus m.m. oisolerat	> 15 m^2	2	14	13
Burspråk		2	14	13
Takkupa		2	14	15

6 Bygglov inklusive startbesked

Tabell 13 Enkla byggnader

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)[7] x N

Typ	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fritidshus	40-80 m^2	4	21	28
Kolonistuga	< 40 m^2	2	14	15
Nätstation/pumpstation	Oavsett storlek	4	14	13
Växthus, lusthus och likn. oisolerat	> 15 m^2 men ≤ 50 m^2	2	14	13
Rullstolsgarage förråd m.m.	Oavsett storlek	2	14	13
Kiosk, manskapsbod m.m.	Oavsett storlek	4	17	15
Sommarveranda, restaurang	Oavsett storlek	4	17	23

Kommentar: Fritidshus ska enligt 8 kap. 6 § PBL inte granskas med hänsyn till tillgänglighet och energikrav. Större fritidshus än 80 m^2 är dock ofta lika tekniskt komplicerade som permanentbostäder, därför föreslås lika avgift som för permanenthus .

7 Bygglov inklusive startbesked

Tabell 14 Övriga åtgärder

Bygglovavgift = mPBB x HF x N

	Yta BTA	HF
Balkong 1-5 st		65
Balkong >5 st		130
Inglasning av balkong 1-5 st		65
Inglasning av balkong >5 st		130
Inglasning av uteplats/ uterum	oavsett storlek	65
Skärmtak	15-30 m^2	50
Skärmtak	≥ 31 m^2	100

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)[8] x N

Övrigt – utan konstr.	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fasadändring, mindre		2	11	10
Fasadändring, större		4	11	10
Bostadshiss – handikapp enbostadshus[9]		2	17	13
Hiss/ramp*		4	17	15
Mur och eller plank vid en-bostadshus		4	10	13
Mur och/eller plank – bullerplank/stabilitet – oavsett material		6	14	15
Solfångare – ej på en- och tvåbostadshus		2	14	13
Frivilligt bygglov	Avgift enl. normalt bygglov			

[8] Bygglov inklusive startbesked
[9] Endast HF2 vid invändig installation

Tabell 15 Anmälan[10] (icke lovpliktig åtgärd)

Avgift = HF2 x mPBB x N

	HF2
Eldstad/st	25
Grundförstärkning enbostadshus	90
Grundförstärkning	200
Ventilationsanläggning enbostadshus	50
Ventilationsanläggning övriga	140
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, mindre	30
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, större	140
Stambyte	90
Sopsug	90
Fettavskiljare	30
Rivning utanför planlagt område	25

Tabell 16 Rivningslov inklusive startbesked

Avgift = HF x mPBB x N

Rivning	HF
< 250 m^2 BTA	100
250-999 m^2 BTA	200
>1000 m^2 BTA	400

10 Vid framtagandet av taxan har plan- och byggförordning ännu inte antagits. Tabellen behöver justeras efter plan- och byggförordningens lydelse.

Tabell 17 Bygglov för skyltar[11]

Prövning skall ske som för byggnader

Avgift tas ut med hänsyn till åtgärderna och omgivningspåverkan.

Avgift = HF x mPBB x N

Administrationsavgift ingår i avgiften för skyltar och ljusanordningar.

Åtgärd		HF om liten påverkan på stads- eller land-skapsbilden	HF om stor påverkan på stads- eller landskaps-bilden
Vepa	≤ 20 m^2	80	
Stor vepa	≥ 20 m^2		200
Skyltprogram-granskning	≥ 20 m^2	100	200
Prövning mot skyltprogram		20	20
Därutöver per skylt		10	10
Prövning utan gällande skyltprogram	Placering, Utformning, Miljö- och omgivnings-påverkan	45	105
Därutöver per skylt		23	53
Skylt, skyltpelare, stadspelare	≤ 10 m^2	60	
Skylt, skyltpelare, stadspelare,	≥ 10 m^2 vid busskur	-	150
Ljusramp	Ny/ny front	-	100

11 Vid framtagandet av taxan har plan- och byggförordning ännu inte antagits. Tabellen behöver justeras efter plan- och byggförordningens lydelse.

Ljusramp	utöver den första	20	-
Ljusanordning vid idrottsplats eller likn.	> 5 st		100
Förbesiktning	Per gång	10	20
Remiss	Trafikverket m.fl.	15	15

Väsentlig ändring av skylt eller ljusanordning medför samma arbetsinsatser som vid ansökan om ny. Avgift tas därför ut som vid ny skylt eller ljusanordning.

Skylt i samband med bygge placerad på samma fastighet, max 15 m^2 är avgiftsfri. Är skylten större än 15 m^2 tas avgift ut enligt tabell .

Skyltprogram kan tas fram i samförstånd mellan fastighetsägaren och stadsbyggnadskontoret. Det består av dokument/ritning som visar var på fasaderna skyltar skall placeras och kan även innehålla principer för skyltars utformning. Avgiften reduceras om skyltprogrammet följs.

Tabell 18 Marklov inklusive startbesked

Avgiften tas enbart ut som tidersättning

Åtgärd	Tidersättning
Marklov såväl schakt som fyllning	Antal timmar (minst 25 mPBB)

Tabell 19 Master, torn, vindkraftverk

Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB x N

Master, torn, vindkraftverk	Beskrivning	HF 1 alt tidsersättning	HF 2 Tidersättning
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	ett torn	250	Antal timmar (minst 1)
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	fler än ett	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	**ett verk**	**550**	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	upp till 4 st	1 200	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftpark (>5 verk)		2 500	Antal timmar (minst 1)

Tabell 20 Bygglov för anläggningar

Anläggning på land

Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB x N

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Anläggningens yta	2 000-4 999 m^2	60	24	28
-”-	5 000-10 000 m^2	80	24	28
-”-	≥ 10 000 m^2	100	24	28
Mindre anläggningar t.ex. Parkeringsplats	Antal timmar (minst 1)			
Upplag/ materialgård	Antal timmar (minst 1)			
Tunnel/ bergrum	Antal timmar (minst 1)			

Exempel på anläggning (enligt plan- och byggförordningen): Begravningsplats, Campingplats, Idrottsplats, Friluftsbad, Golfbana, Kabinbana, Minigolf, Motorbana, Nöjespark, Skidbacke med lift, Skjutbana

Anläggning i vatten

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Brygga, såväl ponton som fast anlagd	för fler än 10-12 båtar, (annars ej bygglov)	20	24	28
Småbåtshamn – se marina	för fler än 10-12 båtar, < 5 000 m^2	40	24	28
Marina 5 000-10 000 m^2, flera bryggor	för fler än 10-12 båtar, annars inte hamn	80	24	28
Utökning med pontonbrygga –	per brygga	5	24	28

Tabell 21 Övriga ärenden

Avgift = HF x mPBB x N

Ärendetyp	Beskrivning	HF
Anstånd	ingen avgift	
Avslag såväl bygglov, marklov rivningslov som förhandsbesked	**Full avgift HF 1 alternativt tidersättning**	
Avvisa		20
Återkallad ansökan (avskrivet ärende)	Tidersättning se tabell 2	

Avgift = HF x mPBB x N

Tabell 22 Brandfarliga och explosiva varor m.m.

Avgift tas ut enligt 27 § Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. (i de fall byggnadsnämnden har ansvar för tillsyn, tillståndsgivning etc. enligt lagen)
I samband med den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor har SKL publicerat två cirkulär: nr. 10:47 och nr.10:62. Det pågår arbete med en ny taxekonstruktion inom området.

Avgiften innefattar kommunens totala insats för tillståndsgivningen. I avgiften ingår även platsbesök.

Avgift = HF x mPBB x N

Anläggning som förvarar kemisk produkt	Beskrivning	HF
Anläggning för förvaring och försäljning ur cisterner	1 st	150
Anläggning för förvaring och försäljning ur cisterner	2 till 4 st	240
Restaurang med gasol		150
Skola	ej laboratorie/industri	150
Bensinstationer		
Bensinstation automat		240
Bensinstation m butik		300
Nytt tillstånd enl. § 20 FBE	innehavsskifte brandfarlig vara	20
Nytt tillstånd enl. § 20 FBE	vid innehavsskifte; explosiv vara inkl. godkännande av föreståndare	40
Förvaring; Explosiva varor samt godkännande av föreståndare		150
Mindre komplettering till gällande tillstånd		20
Mindre lackeringsanläggning		150
Avslag utan utredning		20
Avslag med utredning		150
Administrativa åtgärder		20

Tidersättning

Tidersättning debiteras i ärenden, som ej går att definiera enligt ovan t.ex. cisterner ovan mark > 5 i oljehamn och likvärdig, laboratorier samt transporter i rörledning, förhandsbesked och andra åtgärder.

Tabell 23 Avgift för nybyggnadskarta

Nybyggnadskarta krävs om byggnadsnämnden anser det nödvändigt. Nämnden anger riktlinjer för när nybyggnadskarta ska upprättas.

Åtgärdsfaktor (kartavgift = NKF x N) vid upprättande av nybyggnadskarta m.m.

Avgift = mPBB x NKF x N

Nybyggnadskarta	NKF eller tidersättning	NKF Enkel nybyggnadskarta
Kartan innehåller fastighetsgränser, höjder, befintliga byggnader, planinformation och anslutningspunkter		
Enbostadshus/enstaka byggnad Oavsett tomtyta	150	110
Övriga byggnader; sammanbyggda enbostadshus, flerfamiljshus samt alla övriga byggnader och anläggningar. Tomtyta mindre eller lika med 1 999 m^2.	150	110
2 000-4 999 m^2	250	150
5 000-9 999 m^2	350	200
10 000-15 000 m^2	450	250
Tomtyta större än 15 000 m^2	Skälighetsbedömning/nedlagd tid	
Nybyggnadskarta eller särskilda kompletteringar utanför primärkarteområdet	Tidersättning	Tidersättning
Granskning av nybyggnadskarta	10	10
Komplettering av nybyggnadskarta	40	40
Förhandskopia alt, preliminär nybyggnadskarta	Tidersättning	Tidersättning
Nybyggnadskarta eller särskilda kompletteringar utanför	Tidersättning	Tidersättning

primärkarteområdet		
Alla övriga åtgärder	Tidersättning	Tidersättning

Enkel nybyggnadskarta

Kartan innehåller fastighetsgränser, höjder och befintliga byggnader

Åtgärd	**KF eller tidersättning**
Analog karta	15
Digital karta	15+15
Digital karta för större områden än normaltomt	Tidersättning

Tabell 24 Avgift för utstakning

Avgiften för utstakning skall beräknas för hela ärendet om det ingår i samma beslut om lov, även om det består av flera fristående byggnader och dessa stakas ut vid samma tillfälle. När utstakning av grupphusområde görs vid flera tillfällen, korrigeras avgiften för extrakostnader i efterhand i samband med slutavräkning. Om ett ärende innehåller flera olika hustyper räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA+ OPA) för varje hustyp för sig.

I avgiften för utstakning ingår markering av en höjdfix. Byggfixen redovisas i läge och höjd på utstakningsskissen.

Utstakning kan utföras av byggnadsnämndens personal eller annan med verifierad mätningsteknisk kunskap som byggherren föreslår.

Om utstakning utförs av annan än byggnadsnämndens personal, tas avgift ut för underlagsdata, grundmaterial m.m. med 20 % av den avgift, som skulle utgått om kommunen utfört arbetet.

Utstakningsavgift = mPBB x UF x N

Beskrivning	UF
Huvudbyggnad – nybyggnad (4 punkter)	
Mindre tillbyggnader, garage, uthus m.m. **15-49 m^2**	80
1-199 m^2	180
200-499 m^2	210
500-999 m^2	240
1000-1 999 m^2	290
2 000-2 999 m^2	340
Större än 3000 m^2	390
Tillägg per punkt utöver 4	10
Objekt större än 3 000 m^2. Avgiften ska beräknas för hela ärendet under förutsättning att det ingår i samma beslut.	Anbudsförfarande
Utstakning, detaljpunkter, mätningslinjer och arbetsfixar	Tidersätting se tabell 2

Komplementbyggnad – Nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 punkter).	Utstakningsfaktor UF
15-199 m^2	70
Tillägg per punkt utöver 4	5

Tillbyggnad – nybyggnad (4 punkter)	Utstakningsfaktor UF
15-199 m^2	50
200-1 000 m^2	100
Tillägg per punkt utöver 4	5

Övrig utstakning	Utstakningsfaktor UF
Plank eller mur	50
Transformatorstation	70
Detaljpunkter och mätningslinjer	Tidersättning (minst 1 h)

Grovutstakning kostar 50 % av priset för utstakning.

Tabell 25 Lägeskontroll

(Moms 25 % tillkommer)
Avgift = mPBB x MF x N

Lägeskontroll sker för ny- och tillbyggnader större än eller 50 m^2.

Lägeskontroll utförs inte i ärenden < 15 m^2

Om ett ärende innehåller **flera olika hustyper** räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA + OPA) för varje hustyp för sig.

Huvudbyggnad nybyggnad (4 punkter)	Mätningsfaktor (MF)
50-199 m^2	75
200-499 m^2	90
500-999 m^2	110
1 000-1 999 m^2	130
2 000-2 999 m^2	150
3 000-5 000 m^2	170
Tillägg per punkt utöver 4	2

Komplementbyggnad – nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 punkter)	Mätningsfaktor (MF)
50-199 m^2	40
Tillägg per punkt utöver 4	1

Tillbyggnader – nybyggnad(4 punkter)	Mätningsfaktor (MF)
50-199 m^2	40
200-1 000 m^2	80
Tillägg per punkt utöver 4	1

För ärende större än 5 000 m^2 vid nybyggnad och större än 1 000 m^2 vid tillbyggnad gäller anbudsförfarande.

Tabell 26 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information

Avgift per HA = mPBB x KF x N

(Moms 6 % tillkommer)

Kommentar

Kommunen finansierar sina kostnader för kartproduktionen med en blandning av skattemedel och avgifter.

För *permanenta användare (nyttjare)* av kommunalt kartmaterial träffas vid uttagande av avgift normalt avtal, som löper flera år.

Nedanstående taxa avses tillämpas för *tillfälliga nyttjare* av det kommunala kartmaterialet.

Kommunens kartmaterial är upphovsrättsligt skyddat. Vid upplåtelse av kommunalt kartmaterial överlåts normalt endast rätten att nyttja materialet för visst ändamål (icke exklusiv rätt). Nyttjanderätten bör normalt begränsas i tiden och till visst angivet ändamål.

Primärkarta Innehåll i kartan	Informationsandel i %	KF
Gränser och Fastighetsbeteckning	30	9
Byggnader och övriga topografiska objekt	30	9
Vägar, järnvägar, adresser	20	6
Höjdinformation	20	6
All information	100	30

Övriga digitala kartprodukter	KF
Översiktlig karta	2
Stadskarta	1,5

Stadsmodell 3D	KF
Byggnader med takkonstruktion	7,5
Byggnadskuber	5
Terrängmodell, ytor	6,25
Höjdgitter	5

Digitalt ortofoto	**KF**
Upplösning (m/pixel)	
0,1	0,1
0,2	0,05
0,5	0,0125

Karta / ortofoto / flygbild på papper	KF
Nyttjanderättsavgift vid utskrift (dm^2)	
0-150	8
150 <	4

Vid utskrift tillkommer kostnad för material.

Tidersättning tas ut för layout- och bildbehandling i förekommande fall

Snedbild / fotografi	**KF**
Kommersiellt bruk (digital bild)	25
Privat bruk (digital bild)	6
Privat bruk (utskrift på fotopapper A4)	2,5
Privat bruk (utskrift på fotopapper A3)	4

Tidersättning tas ut för layout- och bildbehandling i förekommande fall.

Vid utskrift i större format tillämpas täckande utskrift samt eventuell tidersättning och materialkostnad.

Digital adressinformation	KF
Adresspunkt inkl koordinat	0,0125

Tabell 27 Markering och inmätning av tillfällig mätpunkt

Avgift = mPBB x MF x N
(Moms 25 % tillkommer)

Det föreslagna beloppet kan justeras med faktor N.

Objekt	MF
Markering och inmätning av tillfällig mätpunkt (minimum 3 punkter per beställning)	10

Tabell 28 Utskrift

(Moms 6 % tillkommer)

Avgift = mPBB x A x ÅF x N

Utskrift på papper

Area (dm^2)	**ÅF**
Text och linjer	0,08
Täckande utskrift (ytor, raster)	0,16

Plan- och bygglovtaxa 2011

Inklusive kart- och mättaxa

Sveriges Kommuner och Landsting presenterar i denna skrift ett underlag som stöd vid taxesättning av kommunernas verksamhet inom plan- och bygglagens område. Vår avsikt är att detta underlag ska ge tjänstemän och politiker i kommunerna goda förutsättningar att få tillgång till de resurser som behövs, särskilt med avseende på de nya arbetsuppgifter som tillkommer i och med att en ny plan- och bygglag träder i kraft den 2 maj 2011.

Upplysningar om innehållet
Anna Eklund, anna.eklund@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2011
ISBN/Bestnr:

Beställ eller ladda ned på www.skl.se/publikationer eller på telefon 020-31 32 30.

Sveriges Kommuner och Landsting

Post: 118 82 Stockholm
Besök: Hornsgatan 20
Telefon: 08-452 70 00
www.skl.se

Taxor och avgifter 2027 - Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet
Kommunstyrelsens arbetsutskott uppdrar 2026-10-07 § 106 kanslienheten att ta fram taxa åt galamattor och dylikt för event.

Möjlighet att hyra röda mattor finns hos externa företag i närområdet och det bedöms inte finnas en efterfråga för att köpa in ytterligare galamattor och dylikt för event.

Om det finns en politisk ambition om att erbjuda större kommunalt stöd i samband med evenemang bör kanslienheten få i uppdrag att se över ett sådant koncept och återkomma med ett eget ärende gällande detta till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet
Kommunen har idag en röd matta och pollare med band för event på Stallbacken. Vid uthyrning av Stallbacken ingår möjligheten att nyttja dessa då de tillhör lokalen och bedömningen är att det inte är lämpligt att hyra ut dessa i andra sammanhang. Stallbacken är den lokal som finns i kommunal regi som lämpar sig för galor och större sällskap. Övriga lokaler som kan tänkas vara aktuella har eget möblemang.

Kommunen har idag ingen särskild avdelning för event och uthyrning. Inom ramen för kommunförrådet finns taxor för viss service kopplat till evenemang.

Möjlighet att hyra röda mattor finns hos externa företag i närområdet och det bedöms inte finnas en efterfråga för att köpa in ytterligare galamattor och dylikt för event.

Om kommunen ska erbjuda uthyrning till event i större utsträckning än idag bör detta utredas vidare med ett helhetsgrepp där man ser över vad kommunen ska erbjuda och vilka riktlinjer och rutiner som ska gälla vid denna uthyrning samt lokalisering för att lagerhålla utrustning och material. Vidare behöver också säkerställas att sådan verksamhet följer lagar kring offentlig konkurrens. Om inköp ska göras för uthyrningsmaterial behöver finansiering för inköpen att säkerställas.

Gällande galamatta och dylikt så kostar inköp av matta omkring 1 000 kr per meter och pollare med rep omkring 3 000 kr. Vid en eventuell uthyrning behöver också kostnaden för rengöring beaktas.

Bedömning
Taxa för galamattor och dylikt bör inte läggas till i taxorna nu. Om det finns en politisk ambition om att erbjuda större kommunalt stöd i samband med evenemang bör kanslienheten få i uppdrag att se över ett sådant koncept och återkomma med ett eget ärende gällande detta till kommunstyrelsen.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen beslutar att för egen del att godkänna taxor och avgifter avseende kommunstyrelsens verksamhetsområden.

Alternativt tilläggsbeslut:
Kommunstyrelsen beslutar att uppdra kanslienheten att se över ett koncept för uthyrning till event och återkomma med ett eget ärende gällande detta till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till:
Kanslichef
Controller KS

I tjänsten

Jessica Olsson
Kanslichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsen
(Jonas Magnusson)

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2026-09-28

D.nr:

Taxor och avgifter 2027 inom kommunstyrelsens verksamhetsområde

I arbetet med taxor inför 2027 så har justeringar gjorts av respektive ansvarig utifrån de behov och kostnadsförändringar som föreligger inom aktuellt område. Som generell uppräckning används 0,7% vilket motsvara ökningen på prisbasbeloppet mellan 2026 och 2027, men på flera områden görs en annan bedömning, i vissa fall föreslås taxan vara oförändrad.

Nedan kommenteras förändringen per område och vika förändringar som skett. Vissa taxor är knutna till faktorer som kommunen inte själva tar fram vilket framgår i det gemensamma taxedokumentet.

2.1 kopiering, telefax och dylikt
Oförändrade nivåer jämfört med 2025 och inga förändringar. Taxorna bedöms vara så tilltagna att de täcker kostnaderna. Taxorna för overheadfilm har plockats bort då overheadfilm inte längre används.

2.2 Utlämnande av allmän handling
Ny taxa som ska hantera utlämning av allmäna handlingar som kräver betydande handpåläggning för att kunna lämnas ut.

3.1 P-plats med motorvärmare vid kommunhus
Uppräknat med 0,7 %.

3.2 Uthyrning Gamla Real
Inga förändringar.

3.3 Räddningstjänst
Uppräknat med 0,7 %. Vissa timtaxor är beroende på Brandskyddsföreningens Sverigetaxa som inte klar för 2027.

3.4 Övrig mark
Oförändrade nivåer jämfört med 2026 och inga förändringar.

3.5 Avgift utvecklingscentrum
Uppräknat med 0,7 %

3.6 Taxa för sotning och brandskyddskontroll
Taxan styrs av sotning-index som inte är klart för 2027, utan kommer under våren då taxorna får uppdateras.

3.7 Marknads- och torgavgifter
Avgifterna för marknaden är oförändrade från 2026.

Postadress
Box 31
S-668 31 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se
E-post: kommun@dalsed.se

3.8 VA-avgifter
Anläggningsavgifter räknas upp med 0,7 %, och brukningsavgifter med 6%

En långsiktig analys av verksamhetens ekonomi har gjorts och på lite längre sikt kommer en årlig höjning på 6% kunna leda till en ekonomi i balans. Detta kommer dock att inledas med ett antal år av underskott vilket kan hanteras med den buffert som byggts upp under många år.

3.9 Slamtömningsavgifter
Har höjts med 6 % utifrån ovan.

3.10 Renhållningsavgifter
Avgifterna har höjts med 4 % inga andra förändringar. Verksamheten står inför ett ökat investeringsbehov beroende på införande av hushållsnära insamling av vissa återvinningsbara sortiment. Även driftkostnaderna kommer att stiga i och med detta men bedömningen görs att det bör räcka med 4% ökning för att kunna hantera dessa kostnadsökningar.

3.11 Renhållningsavgifter fastighetsnära insamling
Inga förändringar jämfört med 2026

3,12 Avgifter vid Onsöns återvinningstation
Avgifterna har höjts med 4 % inga andra ändringar. Samma förklaring som i punkt 3.10

3.13 Försäljning av mat
Har höjts med 2,8 % på grund av ökade kostnader för hyra och råvaror.

3.12 Lokalvård
Uppräknad med 0,7 %

3.15 Avgifter kommunförråd (GS) vaktmästare och städ
Avgifterna har räknats upp med 0,7 %.

3.16 Bostadstomt pris
Oförändrat

3.17 Hyra parkeringsplats
Har räknats upp med 0,7% förutom husbilsparkering som är oförändrad.

3.18 Felparkeringsavgift
Är oförändrad.

3.19 Taxor och villkor Lee-området
Taxorna för Lee-området föreslås vara oförändrade.

3.20 Vinterförvaring bil, husbil, husvagn och MC
Föreslås var oförändrade inför säsongen 2027-2028

3.21 Bygglov PBL
Uppräknade med 0,7 % se även bifogad bilaga

3.22 Svea bio, biljetter
Föreslås vara oförändrade från 2026.

3.23 Lotteritillståndsavgifter
Föreslås vara oförändrade från 2026.

3.24 Simskoleavgifter
Föreslås vara oförändrade från 2026.

3.25 Mediaersättning
Föreslås vara oförändrade från 2026. Samt att två nya avgifter har lagts till för fjärrlån.

3.26 Stallbacken lokaler
Föreslås vara oförändrade från 2026.

3.27 Kommunjägare samt fångstredskap
Ny taxa för att hantera uthyrningen av fälla för fångst av vildsvin, samt taxa för nyttjande av kommunens kontrakterade jägare.

I tjänsten

Jonas Magnusson
Controller

DALS-EDS KOMMUN
Socialförvaltningen
Emelie Wikfjärd

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2026-09-06
D.nr:

Socialnämndens taxor och avgifter 2027

Bakgrund
Nedan redovisas vad som ligger till grund för taxor och avgifter 2027 inom socialnämndens verksamhetsområde. Inför nytt verksamhetsår revideras kommunens olika taxor och avgifter. Justeringarna av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhetsområde görs med utgångspunkt av den procentuella förändringen av prisbasbeloppet. Undantag från denna princip är de områden där man har beslutat om andra beräkningsgrunder eller regleras i avtal. Prisbasbeloppet mellan åren 2026 och 2027 ökar från 59 200 kr till 59 600 kr. Ökningen motsvarar 0,7 %. Detta belopp ska spegla prisutvecklingen i samhället. Inom socialtjänstens område så påverkar detta belopp t.ex. maxtaxa och vård- och omsorgsavgifter (inkl. hälso- och sjukvård).

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning

Vårdavgifter
Avgifterna inom vård och omsorg inkl. hälso- och sjukvård (HSL) föreslås öka med 0,7 %. Avgifterna för lunchlåda samt matabonnemang särskilt boende följer beslut från KS.

Maxtaxa
Maxtaxan följer prisbasbeloppet.

Bostadsavgift
Förslaget är att öka hyran för särskilt boende med samma procentsats som hyran för Edsgärdet och Hagalid, det vill säga 2,5 %.

Hemtjänstavgift
Följer prisbasbeloppet.

Övriga avgifter inom äldreomsorg
Följer prisbasbeloppet.

Ansöknings- och tillståndsavgifter enligt alkohollagen, taxor enligt tobakslagen och liknande produkter samt lagen om receptfria läkemedel
följer förslaget från Dalslands och Säffles tobaksenhet som har en gemensam handläggning avseende ovanstående lagar. Avgiftsbeloppen är satta utifrån hur lång tid det förväntas ta att handlägga de olika ärendena. Det har också tagits hänsyn till hur avgifterna ser ut i närliggande kommuner samt svenska kommuner med ungefär samma folkmängd. Ingen förändring av avgifterna från föregående år.

Färdtjänstavgift och LSS
Avgifterna för färdtjänst och arbetsresor inom LSS är kopplat till Västtrafiks prisjustering av kollektivtrafiken i V.G regionen. Föreslagna avgifter följer Åmåls

kommun som handlägger våra färdtjänstärenden. När socialnämnden beslutade om förslag till 2027 års taxor och avgifter var Västtrafiks uppräkningar inte kända.

Egenavgift vid boende i samband med särskola motsvarar barnbidraget och är oförändrad.

Boendestöd och ledsagning följer hemtjänsttaxan.

Övriga avgifter socialnämnden
Ingen förändring av avgifterna inom individ och familjeomsorg.

Avgifterna för transport och förvaring av avliden följer avtal med entreprenören. Ingen förändring av avgifterna från föregående år.

Taxan för provisorisk dödsboförvaltning och åtgärder enligt begravningslagen regleras av prisbasbeloppet och motsvarar 0,8 % av prisbasbeloppet.

Beslutsförslag
Socialnämnden lämnar beslutsförslag att fastställa taxor och avgifter för 2027 enligt ovan.

I tjänsten

Emelie Wikfjärd Andersson
Controller

Expedieras till
Socialnämnden
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 104 Dnr KS-2026-000078041

Budget och mål 2027 plan 2028–2029 - Kommunplan

Sammanfattning av ärendet

Budgetremiss avseende övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning samt investeringsbudget för 2026–2028 har skickats ut till nämnder och styrelsen 2025-03-24. Respektive nämnd/styrelse har inkommit till budgetberedningen med synpunkter på förslag till resursfördelning. Utöver detta har SKR genom cirkulär 25:21 2025-04-29 presenterat uppdaterade budgetförutsättningar för kommuner och regioner för åren 2025–2028 vilka har beaktats.

Beräkningarna grundar sig på de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen för 2026, vilket bland annat innebär oförändrad skattesats om 23,21 %.

Befolkningsprognosen visar att befolkningen i Dals-Eds kommun kommer att minska med 296 personer under perioden 2024–2034, från 4 606 till 4 310 personer och att antalet äldre ökar och antalet yngre minskar.

Efter remiss till nämnder och styrelse under våren har synpunkter, konsekvenser och behov inkommit utifrån de föreslagna budgetramarna och tilläggen enligt ovan där framför allt socialnämnden beskriver tydliga förstärkta behov kopplat till såväl äldreomsorgens som IFO:s verksamheter. Efter remissrundan har även ny skatteunderlagsprognos redovisats som ytterligare försämrar förutsättningarna framöver, främst på grund av LSS-utjämningsbidrag.

Utifrån de finansiella förutsättningarna och nämndernas beskrivningar föreslår budgetberedningen följande förändringar av driftsbudgetramar jämfört med budget 2026.

1. Kommunstyrelsen tillförs 915 tusen kronor för att återställa kommunstyrelsens förfogandeanslag till 1 000 tusen kronor.

2. Socialnämnden tillförs 8 000 tusen kronor som utökning av budgetram för att möta ökade kostnader som en följd av demografiska förändringar och ökande behov.

3. Socialnämnden tillförs under år 2027 4 000 tusen kronor i ett ettårigt anslag för att möjliggöra nödvändiga anpassningar

4. Kommunstyrelsens budget reduceras med 3 000 tusen kronor tillfälligt under år 2027 som delfinansiering av tillskott till nämnderna.

5. Anslag under kommunfullmäktige på 2 400 tusen kronor, som tidigare satts av för att finansiera behov inom socialnämnden, tas från år 2027 bort för att delfinansiera tillskott till nämnderna.

forts. § 104

Utöver ovanstående förändringar kompenseras nämnderna för löneökningar och prisförändringar. För åren 2028 och 2029 finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 7 251 tusen kronor för år 2028 och ytterligare 12 129 tusen kronor för år 2029.

Budgetberedningen föreslår att för åren 2027 och 2028 tillfälligt göra avsteg från finansiella mål avseende resultat och självfinansiering av investeringar. Avsteget görs baserat på stora behov i verksamheten samtidigt som prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag försämrats jämfört med förutsättningarna vid budgetremissens framtagande. Att tillfälligt göra avsteg bedöms få begränsade negativa effekter då kommunens finansiella ställning är god.

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt identifierade investeringsbehov under

planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 92 850 tusen kronor varav 42 700 tusen kronor avser taxefinansierad verksamhet och 50 150 tusen kronor avser skattefinansierad verksamhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse remiss budget 2027, plan 2028-2029, ekonomichef
Preliminära driftsramar samt investeringsbudget 2027, plan 2028-2029 – förslag budgetberedningen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar:

- att fastställa skattesatsen 2026 till 23,21 kronor,
- att fastställa nämndernas ramar enligt sammanställd Driftbudget under kapitel 6:1 i Kommunplan 2027-2029,
- att fastställa resultat-, finansierings-, investerings- och balansbudget för perioden 2027–2029 under kapitel 6 i Kommunplan 2027-2029,
- att besluta om upplåning om maximalt 42,7 mkr under perioden 2027-2029 avseende finansiering av investeringar inom taxekollektivens verksamheter (VA och renhållning),
- att fastställa total låneram för perioden 2027-2029 till 135 mkr
- att fastställa finansiella mål i enlighet med kommunplanen och att för åren 2027 och 2028 tillfälligt göra avsteg från finansiella mål avseende resultat och självfinansiering av investeringar. Avsteget görs baserat på stora behov i verksamheten samtidigt som prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag försämrats jämfört med förutsättningarna vid budgetremissens framtagande. Att tillfälligt

forst. § 104

göra avsteg bedöms få begränsade negativa effekter då kommunens finansiella ställning är god.

- att uppdra åt budgetberedningen att tillsammans med kommundirektörens ledningsgrupp redovisa förslag till åtgärder för anpassning utifrån driftsramarna för perioden. Redovisningen ska ske i anslutning till beslut om budgetramar i juni 2027 och omfatta åtgärder inom organisation/bemanning samt fastigheter/lokaler till följd av omställning utifrån demografi. Därutöver ska en analys av kostnader genomföras på verksamhetsnivå som underlag för beslut om ambitioner och möjliga neddragningar.
- att till nämnder och styrelse rikta en uppmaning till allmän återhållsamhet och särskild kostnadsmedvetenhet under den kommande planperioden.

Expedieras till
KS/KF

Budget och mål 2027 plan 2028-2029 – förslag till preliminära budgetramar Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet
Budgetremiss avseende övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning samt investeringsbudget för 2026-2028 har skickats ut till nämnder och styrelsen 2025-03-24. Respektive nämnd/styrelse har inkommit till budgetberedningen med synpunkter på förslag till resursfördelning. Utöver detta har SKR genom cirkulär 25:21 2025-04-29 presenterat uppdaterade budgetförutsättningar för kommuner och regioner för åren 2025-2028 vilka har beaktats.

Beräkningarna grundar sig på de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen för 2026, vilket bland annat innebär oförändrad skattesats om 23,21 %.

Befolkningsprognosen visar att befolkningen i Dals-Eds kommun kommer att minska med 296 personer under perioden 2024-2034, från 4 606 till 4 310 personer och att antalet äldre ökar och antalet yngre minskar.

Efter remiss till nämnder och styrelse under våren har synpunkter, konsekvenser och behov inkommit utifrån de föreslagna budgetramarna och tilläggen enligt ovan där framförallt socialnämnden beskriver tydliga förstärkta behov kopplat till såväl äldreomsorgens som IFO:s verksamheter. Efter remissrundan har även ny skatteunderlagsprognos redovisats som ytterligare försämrar förutsättningarna framöver, främst på grund av LSS-utjämningsbidrag.

Utifrån de finansiella förutsättningarna och nämndernas beskrivningar föreslår budgetberedningen följande förändringar av driftsbudgetramar jämfört med budget 2026.

1. Kommunstyrelsen tillförs 915 tkr för att återställa kommunstyrelsens förfogandeanslag till 1 000 tkr.
2. Socialnämnden tillförs 8 000 tkr som utökning av budgetram för att möta ökade kostnader som en följd av demografiska förändringar och ökande behov.
3. Socialnämnden tillförs under år 2027 4 000 tkr i ett ettårigt anslag för att möjliggöra nödvändiga anpassningar
4. Kommunstyrelsens budget reduceras med 3 000 tkr tillfälligt under år 2027 som delfinansiering av tillskott till nämnderna.
5. Anslag under kommunfullmäktige på 2 400 tkr, som tidigare satts av för att finansiera behov inom socialnämnden, tas från år 2027 bort för att delfinansiera tillskott till nämnderna.

Utöver ovanstående förändringar kompenseras nämnderna för löneökningar och prisförändringar. För åren 2028 och 2029 finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 7 251 tkr för år 2028 och ytterligare 12 129 tkr för år 2029.

Budgetberedningen föreslår att för åren 2027 och 2028 tillfälligt göra avsteg från finansiella mål avseende resultat och självfinansiering av investeringar. Avsteget görs baserat på stora behov i verksamheten samtidigt som prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag försämrats jämfört med förutsättningarna vid budgetremissens framtagande. Att tillfälligt göra avsteg bedöms få begränsade negativa effekter då kommunens finansiella ställning är god.

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt identifierade investeringsbehov under planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 92 850 tkr varav 42 700 tkr avser taxefinansierad verksamhet och 50 150 tkr avser skattefinansierad verksamhet.

Beskrivning av ärendet
Budgetremiss avseende övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning samt investeringsbudget för 2026-2028 har skickats ut till nämnder och styrelsen 2025-03-24. Respektive nämnd/styrelse har inkommit till budgetberedningen med synpunkter på förslag till resursfördelning. Utöver detta har SKR genom cirkulär 25:21 2025-04-29 presenterat uppdaterade budgetförutsättningar för kommuner och regioner för åren 2025-2028 vilka har beaktats.

Beräkningarna grundar sig på de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen för 2026, vilket bland annat innebär oförändrad skattesats om 23,21 %.

Befolkningsprognosen visar att befolkningen i Dals-Eds kommun kommer att minska med 296 personer under perioden 2024-2034, från 4 606 till 4 310 personer och att antalet äldre ökar och antalet yngre minskar.

I samband med remissen till nämnder och styrelse föreslog budgetberedningen vid sitt sammanträde 2026-03-18, följande tillägg till den ursprungliga driftbudgetramen.

- Kommunstyrelsens budgetram utökas med 915 tkr för att återställa anslaget för oförutsedda kostnader till 1 mkr.

- Socialnämndens budgetram utökas för år 2027 med 4 mkr för att möjliggöra anpassningar i verksamheterna. Anslaget är ettårigt.

- Ett anslag under kommunfullmäktige, som kan användas för att finansiera behoven inom socialnämnden under 2027, sätts av med 2 400 tkr. Ianspråktagande av anslaget kräver särskilt beslut av kommunfullmäktige.

- Utifrån kommande behov av anpassningsåtgärder uppdras också förvaltningar och nämnder att se över sina kostnader och värdera möjliga anpassningar. Utöver detta uppmanas till allmän ekonomisk återhållsamhet.

Efter remiss till nämnder och styrelse under våren har synpunkter, konsekvenser och behov inkommit utifrån de föreslagna budgetramarna och tilläggen enligt ovan där framförallt socialnämnden beskriver tydliga förstärkta behov kopplat till såväl äldreomsorgens som IFO:s verksamheter. Efter remissrundan har även ny

skatteunderlagsprognos redovisats som ytterligare försämrar förutsättningarna framöver, främst på grund av LSS-utjämningsbidrag.

Utifrån de finansiella förutsättningarna och nämndernas beskrivningar föreslår budgetberedningen följande förändringar av driftsbudgetramar jämfört med budget 2026.

- Kommunstyrelsen tillförs 915 tkr för att återställa kommunstyrelsens förfogandeanslag till 1 000 tkr.
- Socialnämnden tillförs 8 000 tkr som utökning av budgetram för att möta ökade kostnader som en följd av demografiska förändringar och ökande behov.
- Socialnämnden tillförs under år 2027 4 000 tkr i ett ettårigt anslag för att möjliggöra nödvändiga anpassningar
- Kommunstyrelsens budget reduceras med 3 000 tkr tillfälligt under år 2027 som delfinansiering av tillskott till nämnderna.
- Anslag under kommunfullmäktige på 2 400 tkr, som tidigare satts av för att finansiera behov inom socialnämnden, tas från år 2027 bort för att delfinansiera tillskott till nämnderna.

Utöver ovanstående förändringar kompenseras nämnderna för löneökningar och prisförändringar. För åren 2028 och 2029 finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 7 251 tkr för år 2028 och ytterligare 12 129 tkr för år 2029.

Budgetberedningen föreslår att för åren 2027 och 2028 tillfälligt göra avsteg från finansiella mål avseende resultat och självfinansiering av investeringar. Avsteget görs baserat på stora behov i verksamheten samtidigt som prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag försämrats jämfört med förutsättningarna vid budgetremissens framtagande. Att tillfälligt göra avsteg bedöms få begränsade negativa effekter då kommunens finansiella ställning är god.

SAMMANSTÄLLD DRIFTBUDGET 2027-2029

(tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Finansförvaltning	440 467	452 556	463 460
Löneökningsanslag ofördelat	-8 285	-19 621	-31 354
Anpassningsbehov, ofördelat	-	7 251	19 380
Kommunfullmäktige	-883	-901	-921
Valnämnd	-6	-6	-170
Kommunstyrelsen	-105 858	-110 439	-112 415
Socialnämnden	-186 412	-183 827	-185 968
Barn- och utbildningsnämnden	-138 725	-140 478	-142 736
Resultat	**298**	**4 535**	**9 276**
2 % av skatter och bidrag	8 789	9 071	9 276
Differens	**-8 491**	**-4 536**	**0**

Kommunstyrelseförvaltningen har även sammanställt identifierade investeringsbehov under planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 92 850 tkr varav 42 700 tkr avser taxefinansierad verksamhet och 50 150 tkr avser skattefinansierad verksamhet.

SAMMANSTÄLLD INVESTERINGSBUDGET 2027-2029

(tkr)	2027	2028	2029
VA-verksamhet	19 000	11 500	11 500
Renhållningsverksamhet	200	250	250
Gata/väg/park	2 500	2 500	2 500
Kommunförråd	1 500	700	900
Kost och städ	200	200	200
Fastighet	9 450	5 900	5 900
IT	900	900	900
Räddningstjänst	500	500	500
Objektsreserv samhällsbyggnadsförvaltning	1 000	1 000	1 000
Objektsreserv KS ordförande	400	400	400
Objektsreserv inventarier hela kommunen	4 400	2 400	2 400
Totalt	**40 050**	**26 250**	**26 250**
Varav taxefinansierad verksamhet	*19 200*	*11 750*	*11 750*
Varav skattefinansierad verksamhet	*20 850*	*14 500*	*14 800*

Bedömning
Budgetberedningen föreslår, med utgångspunkt och utöver redovisat förslag till driftsbudget och investeringsbudget för perioden, att för åren 2027 och 2028 tillfälligt göra avsteg från finansiella mål avseende resultat och självfinansiering av investeringar. Avsteget görs baserat på stora behov i verksamheten samtidigt som prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag försämrats jämfört med förutsättningarna vid budgetremissens framtagande. Att tillfälligt göra avsteg bedöms få begränsade negativa effekter då kommunens finansiella ställning är god.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att fastställa preliminära ramar för nämnder och styrelse enligt föreliggande beslutsunderlag i form av Sammanställd driftbudget och investeringsbudget 2027-2029.
- att för åren 2027 och 2028 tillfälligt göra avsteg från finansiella mål avseende resultat och självfinansiering av investeringar. Avsteget görs baserat på stora behov i verksamheten samtidigt som prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag försämrats jämfört med förutsättningarna vid budgetremissens framtagande. Att tillfälligt göra avsteg bedöms få begränsade negativa effekter då kommunens finansiella ställning är god.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse remiss budget 2027, plan 2028-2029, ekonomichef
Preliminära driftsramar samt investeringsbudget 2027, plan 2028-2029 – förslag budgetberedningen

Beslutet skickas till:
Samtliga nämnder
Förvaltningschefer och controller i respektive förvaltning
Ekonomichef
Kommundirektör

I tjänsten

Peter Johansson
Ekonomichef

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Peter Johansson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2026-05-12
D.nr:

Förslag till preliminär drift- och investeringsbudget 2027-2029

Budgetremiss avseende övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning samt investeringsbudget för 2027-2029 skickades ut till nämnder och styrelsen 2026-03-20. Respektive nämnd/styrelse har inkommit till budgetberedningen med synpunkter på förslag till resursfördelning, vilka redovisas i bilagor till denna skrivelse.

Utöver detta har SKR genom cirkulär 26:18 2026-04-29 presenterat uppdaterade budgetförutsättningar för kommuner och regioner för åren 2026-2029 vilka har beaktats i denna skrivelse.

I cirkuläret skriver SKR följande angående den förväntade utvecklingen:
”Svag tillväxt väntar den svenska exportmarknaden i år, eftersom kriget i Mellanöstern medför entydigt negativa effekter för världsekonomin. I centrum för störningen står en stor nedgång i oljeleveranserna från Persiska viken, liksom ett högt oljepris. Skadeverkningarna sträcker sig också utanför marknaden för råolja, eftersom störningen inkluderar andra energislag och råvaror. Utgången av konflikten, samt när fraktvolymerna via Hormuzsundet kan återhämtas, är i högsta grad osäker. Prognosen omgärdas därför av betydande osäkerhet. Det råder dock inget tvivel om att denna kris för energimarknaden medför en impuls till global inflation. Stigande inflation och högre inflationsförväntningar har den senaste tiden följts av en tydlig ränte-uppgång, framför allt för korta marknadsräntor. Prognosen baseras på antagandet att det framtida priset på råolja följer den prissättning på termins-marknaden som gällde när prognosen avslutades. Det fallande oljepris som indikeras av terminskurvan får tolkas som att energikrisen framför allt blir en temporär störning. Därmed förutsätts konflikten gå mot en lösning där en markant återhämtning för fartygstrafiken i Persiska viken bör ske till sommaren.

Ännu pekar SKR:s prognos på en svensk konjunkturuppgång. Trots vacklande omvärldskonjunktur kvarstår förutsättningar för en fortsatt återhämtning av den inhemska efterfrågetillväxten. I år förutses en ovanligt hög ökning av hushållens reala inkomster, vilken delvis följer av den expansiva finanspolitik som presenterades i budgetpropositionen för 2026. Såväl BNP- som timtillväxten stiger i år, och blir än starkare 2027. En stark ökning av antalet arbetade timmar åren 2026–2028 lyfter tillväxten för lönesumman dessa år, vilket gynnar skatteunderlaget. Trots den markanta uppgången i drivmedelspriserna (och råoljan) beräknas inte inflationen i Sverige bli nämnvärt hög i år. En tämligen låg kärninflation samt den halverade livsmedelsmomsen (från och med april månad) bidrar till att hålla emot effekterna av höga energipriser. Inflationsimpulsen från energipriserna avtar nästa år, men då blir kärninflationen desto högre. Samtidigt blir dämpningen från den sänkta livsmedelsmomsen klart lägre 2027 (jämfört med helåret 2026). Sammantaget stiger KPIF-inflationen något mellan 2026 och 2027. Uppgången för KPI-inflationen dessa år blir större med anledning av stigande bostadsräntor.”

1.BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

1.1 ALLMÄNT

Beräkningarna grundar sig på de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen för 2027, vilket bland annat innebär oförändrad skattesats om 23,21 %.

1.2 BEFOLKNINGSPROGNOS

Med hjälp av företaget Statisticon har en befolkningsprognos för perioden 2026-2035 tagits fram. Prognosen visar att befolkningen i Dals-Eds kommun kommer att minska med 339 personer under perioden 2025-2035. Från 4 571 till 4 232 personer. Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt +4 personer per år och födelsenettot -36 personer, totalt -32 personer per år. Antalet barn som föds förväntas vara 32 per år i genomsnitt. Uppdelat i åldersgrupper väntas gruppen 0-18 minska med 186 personer under perioden. Gruppen 19-64 år minskar med 233 personer och gruppen över 65 år ökar med 79 personer.
Fram till år 2029 som är sista året i den nuvarande planperioden väntas befolkningen minska med 154 personer jämfört med år 2025.

Beräkningarna i budget 2027, plan 2028-2029 bygger på ett invånarantal enligt tabellen nedan.

	2027	2028	2029
Antal invånare 1 nov året innan	4 531	4 491	4 453

1.3 SKATTEUNDERLAGSPROGNOS

Intäkter från skatter och generella statsbidrag baseras på SKR cirkulär 26:18 från 2026-04-29.
Sammantaget visar aktuell prognos en ackumulerad ökning av skatteunderlaget 2025–2029 som är 0,3 procentenheter lägre jämfört med den prognos som publicerades i februari. Nedrevideringen tillskrivs prognosen för 2025 som är nedreviderad med 0,3 procentenheter avseende övriga poster än lönesumman.
Aktuell prognos visar att uppgången i sysselsättningen har skjutits fram jämfört med föregående prognos. Bidraget från lönesumman är därmed 0,3 procentenheter svagare 2026 men återhämtas till större del under 2027 och 2028. Detta överensstämmer med revideringen av konjunkturförloppet i övrigt. En ny prognosmetod gällande grundavdraget, som i större grad tar hänsyn till den relativt låga prognosticerade uppräkningen av prisbasbeloppet för 2027, medför att grundavdraget inte räknas upp lika mycket 2027 som antagandet i föregående prognos. Detta innebär en upprevidering av skatteunderlaget nästa år med 0,3 procentenheter. Skatteunderlaget revideras upp 0,1 procentenheter 2028, följt av en lika stor nedrevidering 2029. Detta följer av motsvarande revidering av lönesumman.

Prognos skatteunderlagsutveckling, %

	2025	2026	2027	2028	2029
SKR april	**3,3**	**4,0**	**4,7**	**4,3**	**4,2**
SKR feb	3,6	4,5	4,2	4,3	4,3
Reg april	3,3	4,2	4,9	4,0	3,9
ESV mars	3,3	3,8	5,3	3,7	3,6

2. FINANSIELLA FÖRUTSÄTTNINGAR

2.1 FINANSFÖRVALTNING

Skatter utjämning och generella statsbidrag (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Skatteintäkter	259 597	270 108	277 173
Inkomstutjämningsbidrag	90 235	92 775	97 209
Kostnadsutjämningsbidrag	34 499	36 812	37 654
Bidrag för LSS-utjämning	25 949	25 720	25 502
Kommunal fastighetsavgift	16 387	16 387	16 387
Regleringsbidrag	11 694	10 647	8 772
Generellt statsbidrag till kommuner med vindkraft	1 100	1 100	1 100
Summa skatter och generella statsbidrag	**439 461**	**453 549**	**463 797**

Övriga poster finansförvaltning (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Pensionskostnader	-30 147	-33 445	-35 962
Arbetsgivaravgifter	-88 573	-91 673	-94 881
Avtalsförsäkringar	-564	-584	-604
Internränteintäkter	9 488	9 488	9 488
Intäkt PO-påslag	113 945	118 225	124 474
Timlöneförändring hela kommunen	-472	-492	-507
Borgensavgift Edshus	550	550	550
Finansiell leasing	-1 071	-912	-745
Ränteintäkter	250	250	250
Räntekostnader	-2 400	-2 400	-2 400
Summa övriga poster finansförvaltningen	**1 006**	**-993**	**-337**

Summa finansförvaltningen	**440 467**	**452 556**	**463 460**

3. DRIFTSBUDGET 2026-2028

Budgetberedningen har vid sitt sammanträde 20265-05-06 tagit del av uppdaterade finansiella förutsättningar grundat på bland annat SKR:s skatteunderlagsprognos från

2026-04-29. Därutöver har budgetberedningen även tagit del av de remissvar som inkommit från respektive nämnd/styrelse. Utifrån de finansiella förutsättningarna och nämndernas beskrivningar föreslår budgetberedningen följande förändringar av driftsbudgetramar jämfört med budget 2026.

1. Kommunstyrelsen tillförs 915 tkr för att återställa kommunstyrelsens förfogandeanslag till 1 000 tkr.
2. Socialnämnden tillförs 8 000 tkr som utökning av budgetram för att möta ökade kostnader som en följd av demografiska förändringar och ökande behov.
3. Socialnämnden tillförs under år 2027 4 000 tkr i ett ettårigt anslag för att möjliggöra nödvändiga anpassningar
4. Kommunstyrelsens budget reduceras med 3 000 tkr tillfälligt under år 2027 som delfinansiering av tillskott till nämnderna.
5. Anslag under kommunfullmäktige på 2 400 tkr, som tidigare satts av för att finansiera behov inom socialnämnden, tas från år 2027 bort för att delfinansiera tillskott till nämnderna.

Utöver ovanstående förändringar kompenseras nämnderna för löneökningar och prisförändringar. För åren 2028 och 2029 finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 7 251 tkr för år 2028 och ytterligare 12 129 tkr för år 2029.

Budgetberedningen föreslår att för åren 2027 och 2028 tillfälligt göra avsteg från finansiella mål avseende resultat och självfinansiering av investeringar. Avsteget görs baserat på stora behov i verksamheten samtidigt som prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag försämrats jämfört med förutsättningarna vid budgetremissens framtagande. Att tillfälligt göra avsteg bedöms få begränsade negativa effekter då kommunens finansiella ställning är god.

Nedanstående tabeller visar framräkningen av respektive nämnd/styrelses driftsramar för perioden 2027-2029:

3.1 NÄMNDER, STYRELSE OCH FÖRVALTNINGAR

Finansförvaltningen ofördelade medel avseende löneökningar (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Löneökningsanslag 2027 (3,5 %)	8 285	11 046	11 046
Löneökningsanslag 2028 (3,5 %)	-	8 575	11 433
Löneökningsanslag 20209 (3,5 %)	-	-	8 875
Summa ej fördelade löneökningsanslag	**8 285**	**19 621**	**31 354**

Finansförvaltningen ofördelade medel och ofördelade anpassningsbehov (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Ofördelat anpassningsbehov 2028	-	-7 251	-7 251
Ofördelat anpassningsbehov 2029	-	-	-12 129

Summa ofördelat	**-**	**-7 251**	**-19 380**

Kommunfullmäktige (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Driftsram ingående värde	866	883	901
Indexreglering övriga kostnader	17	18	19
Kompensation/avdrag förändrat PO	0	0	1
Driftsram	**883**	**901**	**921**

Valnämnden (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Driftsram ingående värde	170	6	6
Förändring valår	-164	-	164
Driftsram	**6**	**6**	**170**

Kommunstyrelsen (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Driftsram ingående värde	106 569	105 858	110 439
Indexreglering köp av verksamhet	146	151	156
Indexreglering interna intäkter	-1 111	-1 184	-1 215
Indexreglering övriga kostnader	2 399	2 557	2 623
Kompensation/avdrag förändrat PO	-60	57	412
Återställande KS anslag till förfogande	915	0	0
Ettårig budgetjustering för finansiering	-3 000	3 000	0
Driftsram	**105 858**	**110 439**	**112 415**

Socialnämnden (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Driftsram ingående värde	173 296	186 412	183 827
Indexreglering köp av verksamhet	311	321	331
Indexreglering övriga kostnader	923	983	1 009
Kompensation/avdrag förändrat PO	-118	111	801
Volymökning/utökade behov	8 000	0	0
Ettårigt anslag för anpassning	4 000	-4 000	0
Driftsram	**186 412**	**183 827**	**185 968**

Barn- och utbildningsnämnden (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Driftsram ingående värde	137 200	138 725	140 478
Indexreglering köp av verksamhet	849	876	904
Indexreglering övriga kostnader	754	804	825
Kompensation/avdrag förändrat PO	-78	73	529
Driftsram	**138 725**	**140 478**	**142 736**

3.2 SAMMANSTÄLLD DRIFTBUDGET 2027-2029

(tkr)	2027	2028	2029
Finansförvaltning	440 467	452 556	463 460
Löneökningsanslag ofördelat	-8 285	-19 621	-31 354
Anpassningsbehov, ofördelat	-	7 251	19 380
Kommunfullmäktige	-883	-901	-921
Valnämnd	-6	-6	-170
Kommunstyrelsen	-105 858	-110 439	-112 415
Socialnämnden	-186 412	-183 827	-185 968
Barn- och utbildningsnämnden	-138 725	-140 478	-142 736
Resultat	**298**	**4 535**	**9 276**
2 % av skatter och bidrag	8 789	9 071	9 276
Differens	**-8 491**	**-4 536**	**0**

4. INVESTERINGSBUDGET 2027-2029

(tkr)	2027	2028	2029
VA-verksamhet	19 000	11 500	11 500
Renhållningsverksamhet	200	250	250
Gata/väg/park	2 500	2 500	2 500
Kommunförråd	1 500	700	900
Kost och städ	200	200	200
Fastighet	9 450	5 900	5 900
IT	900	900	900
Räddningstjänst	500	500	500
Objektsreserv samhällsbyggnadsförvaltning	1 000	1 000	1 000
Objektsreserv KS ordförande	400	400	400
Objektsreserv inventarier hela kommunen	4 400	2 400	2 400
Totalt	**40 050**	**26 250**	**26 250**
Varav taxefinansierad verksamhet	*19 200*	*11 750*	*11 750*
Varav skattefinansierad verksamhet	*20 850*	*14 500*	*14 800*

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt identifierade investeringsbehov under planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 92 850 tkr varav 42 700 tkr avser taxefinansierad verksamhet och 50 150 tkr avser skattefinansierad verksamhet.

Enligt antagna rutiner för investeringsprocessen framgår bland annat följande:

“Investeringar fastställs i detaljerad investeringsbudget (Kommunstyrelse). Kommunstyrelsen beslutar i samband med detaljbudgetarbetet om detaljerad investeringsbudget för egen del. Kommunstyrelsen beslutar samtidigt om hur

eventuella kvarvarande objektsreserver ska hanteras under året. Det gemensamma investeringsanslaget för fordons- och inventarieinvesteringar hanteras av ekonomichef inom ramen för verkställighet. Kommunstyrelsen ska utöver detta fatta ett igångsättningsbeslut om de investeringar som i kommunfullmäktiges investeringsbudget ligger på objektsnivå."

5. RIKTLINJER FÖR DEN FORTSATTA PROCESSEN

Fördelningen av ramarna är en framräkning av nuvarande fastställda ramar med tillägg för indexering av löpande kostnader, köp av huvudverksamhet samt reservering för löneökningar. Utöver detta föreslås riktade anpassningar och tillägg enligt punkt 3 ovan. Dessa är medräknade i ramar under punkt 3.1.

Definitiva budgetramar för år 2027 fastställs i samband med beslut om kommunplan 2027 (2028-2029) som fattas av kommunfullmäktige i november.

I tjänsten,

Peter Johansson
Ekonomichef

Jonas Olsson
Kommundirektör

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 105 Dnr KS-2026-000123042

Budgetuppföljning 2026 - Dals-Eds kommun tertial 2

Sammanfattning av ärendet

Prognos för helårsutfall har upprättats av nämnderna, kommunstyrelsen och totalt för kommunen efter tertial 2, 2026. Uppföljningen präglas av prognosen kring det ekonomiska resultatet för året även om viss verksamhetsmässig uppföljning sker i delårsbokslutet men framför allt genomförs detta till stora delar per helår.

Demografiutmaningarna har varit och kommer att vara ett fokus framöver för att ställa om i verksamheterna, där vi har allt fler äldre med ökat omsorgs- och vårdbehov och färre barn och unga. Arbetslösheten i Dals-Ed är fortsatt låg, i juli 3,2 % och vid samma period uppgick befolkningen till 4 592 personer, vilket är en ökning med 21 personer jämfört med 2025.

Det osäkra omvärlds- och säkerhetsläget påverkar kommunen, såväl direkt genom höga priser och osäkra leveranser som indirekt genom behovet av att upparbeta en högre beredskap för såväl intrång i våra system och infrastruktur som för en civil beredskap i händelse av kris eller krig. Inom barn- och utbildningsverksamheten påverkar nya reformer kring en utbildning i förändring. Inom socialförvaltningen påverkar förändringar inom demografin, lagstiftningen och nya avtal såsom hälso- och sjukvårdsavtalet.

Prognos för årets resultat i delårsbokslutet tertial 2 uppgår till 8,1 miljoner kronor vilket är drygt 4 miljoner kronor sämre än budget och prognosen vid tertial 1 vilket framför allt härrör sig till ökade kostnader inom socialförvaltningen.

Beslutsunderlag

Delårsbokslut tertial 2 – 2026, Dals-Eds kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förslaget till delårsbokslut tertial 2 2026 för Dals-Eds kommun och att delårsredovisningen överlämnas till kommunfullmäktige och kommunens revisorer

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna delårsbokslut tertial 2 2026 för Dals-Eds kommun.

Expedieras till

KS

Budgetuppföljning 2026 - Dals-Eds kommun tertial 2

Sammanfattning av ärendet
Prognos för helårsutfall har upprättats av nämnderna, kommunstyrelsen och totalt för kommunen efter tertial 2, 2026. Uppföljningen präglas av prognosen kring det ekonomiska resultatet för året även om viss verksamhetsmässig uppföljning sker i delårsbokslutet men framförallt genomförs detta till stora delar per helår.

Demografiutmaningarna har varit och kommer att vara ett fokus framöver för att ställa om i verksamheterna, där vi har allt fler äldre med ökat omsorgs- och vårdbehov och färre barn och unga. Arbetslösheten i Dals-Ed är fortsatt låg, i juli 3,2 % och vid samma period uppgick befolkningen till 4 592 personer, vilket är en ökning med 21 personer jämfört med 2025.

Det osäkra omvärlds- och säkerhetsläget påverkar kommunen, såväl direkt genom höga priser och osäkra leveranser som indirekt genom behovet av att upparbeta en högre beredskap för såväl intrång i våra system och infrastruktur som för en civil beredskap i händelse av kris eller krig. Inom barn- och utbildningsverksamheten påverkar nya reformer kring en utbildning i förändring. Inom socialförvaltningen påverkar förändringar inom demografin, lagstiftningen och nya avtal såsom hälso- och sjukvårdsavtalet.

Prognos för årets resultat i delårsbokslutet tertial 2 uppgår till 8,1 mkr vilket är drygt 4 mkr sämre än budget och prognosen vid tertial 1 vilket framförallt härrör sig till ökade kostnader inom socialförvaltningen.

Beskrivning av ärendet
Prognos för årets resultat i delårsbokslutet tertial 2 uppgår till 8,1 mkr vilket är drygt 4 mkr sämre än budget och prognosen vid tertial 1 vilket framförallt härrör sig till ökade kostnader inom socialförvaltningen. Förändringen innebär att resultatet motsvarar 1,9 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunstyrelsen prognostiseras ett överskott på 7,9 miljoner kronor, främst på grund av lägre personalkostnader till följd av vakanser och tjänstledigheter samt genomförda effektiviseringar. Barn- och utbildningsnämnden beräknas få ett underskott på 0,8 miljoner kronor medan socialnämnden prognostiserar ett underskott på 15,0 miljoner kronor till följd av fler verkställda beslut, dyrare placeringar och ökade personalkostnader.

Per juli 2026 uppgick befolkningen till 4 592 personer, vilket är en ökning med 21 personer sedan årsskiftet. Det demografiska läget präglas dock av en åldrande befolkning med fler äldre och färre i yrkesverksam ålder, vilket ställer högre krav på välfärden.

Kommunen uppfyller samtliga sex finansiella mål för delåret, och fem av dem förväntas nås för helåret. Investeringar under året har kunnat finansieras utan nya lån, vilket innebär att målet för självfinansiering är uppfyllt.

Arbetslösheten i Dals-Ed var i juli 2026 3,2 procent (66 inskrivna arbetssökande). Antalet anställda (tillsvidare- och visstidsanställda) i juni 2026 uppgick till 613 personer, varav 85,5 % arbetar heltid. Den totala sjukfrånvaron under årets första hälft minskade till 7,6 % jämfört med 8,2 % året innan.

Bedömning
Kommunen uppvisar ett positivt resultat såväl i delåret som i helårsprognosen. Prognosen för helåret är ett resultat som uppgår till 1,9 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det är ett resultat som understiger budgeterad nivå på 2,8 % men som ändå ligger nära kommunens långsiktiga resultatmål.

Kommunen har för år 2026 sex finansiella mål som samtliga bedöms som uppfyllda i delårsbokslutet. Prognosen för helåret är att fem av målen kommer att nås.
Samlad bedömning av kommunens grunduppdrag sker i samband med årsredovisningen då uppföljning av flertalet indikatorer sker under hösten. Kommunens utvecklingsmål uppvisar för delåret en positiv utveckling då antalet invånare har ökat jämfört med årets början.

Sammantagen bedömning är att utifrån uppfyllda finansiella mål och delvis uppfyllt utvecklingsmål, har kommunen stärkt sin ekonomiska ställning under perioden som delårsbokslutet omfattar.

Beslutsförslag
- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förslaget till delårsbokslut tertial 2 2026 för Dals-Eds kommun och att delårsredovisningen överlämnas till kommunfullmäktige och kommunens revisorer

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna delårsbokslut tertial 2 2026 för Dals-Eds kommun.

Beslutsunderlag
Delårsbokslut tertial 2 – 2026, Dals-Eds kommun

Beslutet skickas till:
Revisionen
Nämnderna
Kommunledningsgruppen

I tjänsten

Peter Johansson
Ekonomichef

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Dals-Eds
kommun

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026

Kommunstyrelsen

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling präglas fortsatt av behovet av budgetanpassningar och att ha fokus på att i verksamheterna utföra grunduppdraget och riktning mot utvecklingsmålet med fokus på attraktivitet som plats och arbetsgivare. Under perioden har den dalslandsgemensamma analysen av kapaciteten presenterats och som visar på för kommunen ett gott klimat i organisationen, god kvalitet och nöjdhet med verksamheterna men höga standardkostnader.

Förutsättningar finns också framåt av att vi kan ha god ekonomisk ställning och bra verksamhetsmässigt - förutsatt att vi klarar omställningen av att antalet barn och unga sjunker medan antalet äldre ökar. Därför behöver vi framåt inför kommande mandatperioden se över organisation och bemanning, fastighet- och lokalmässiga förhållanden samt hur vi kan än mer kan fokusera på lokal utveckling för ökad attraktivitet och i förlängningen ökad inflyttning. Utöver de egna utmaningarna och välfärdens finansiering så påverkar det osäkra omvärlds- och säkerhetsläget, såväl direkt genom höga priser och osäkra leveranser som indirekt genom behovet av att upparbeta en högre beredskap för såväl intrång i våra system och infrastruktur som för en civil beredskap i händelse av kris eller krig.

Verksamhetsberättelsen tar även upp de viktigaste händelserna som har påverkat kommunstyrelseförvaltningens verksamheter under den aktuella perioden.

Kanslienheten

Under perioden har en medarbetare avslutat sin tjänst för nytt arbete och två medarbetare har gått i pension. Utöver detta är en medarbetare tjänstledig för studier. Flera rekryteringar har genomförts under våren. Tjänsten som näringslivsutvecklare är fortsatt vakant och inom det närmaste året sker ytterligare en pensionsavgång.

Utifrån anpassningsarbetet kommer ambitionsnivåer att behöva ses över och vi kommer även fortsatt att behöva anpassa våra arbetssätt och arbetsuppgifter för att flexibelt möta utmaningar och vakanser. Därtill behöver vi tillsammans aktivt arbeta med de åtgärdsbehov som framkommit i samband med skyddsronder och medarbetarfrågor under hela året.

Regeländringar inom plan- och byggverksamhet samt informationssäkerhet har genomförts och påverkar även framåt.

Ekonomienheten

Ekonomienhetens arbete har under året fokuserats på grunduppdraget. Vakanser och ledigheter som inte fullt ut ersatts har inneburit behov av att prioritera tillgängliga resurser. Grunduppdraget har ändå kunnat utföras på ett bra sätt med begränsade konsekvenser för kommunens verksamheter. Från och med oktober väntas enheten vara fulltalig igen med ordinarie personal på plats.

Upphandling av ett nytt ekonomisystem pågår och har så gjort under större delen av året. Upphandlingen är en gemensam upphandling där nio kommuner i Bohuslän och Dalsland deltar. Upphandlingen leds av Uddevalla kommun. Tilldelning väntas ske under hösten 2026. Nuvarande avtal upphör vid årsskiftet 2027-2028.

På en kommunövergripande nivå finns en utmaning idag och framåt i de demografiska förändringar som sker där antalet barn blir allt färre samtidigt som antalet äldre ökar. Något som också framgår tydligt i den kapacitetsutredning som presenterats under året. Ekonomienheten kommer att få en viktig roll i form av stöd och hjälp till förvaltning och politik i de processer som förändringarna för med sig.

HR-enheten

Den demografiska utmaningen där antal äldre ökar i snabbare takt än den arbetsföra delen av befolkningen innebär stora utmaningar gällande kompetensförsörjning. Vi behöver bli ännu bättre på att ta tillvara på den kompetens som finns, fortsätta arbeta med att stärka arbetsmiljön och ge fler möjligheter att jobba heltid. Därtill utforma nya arbetssätt med hjälp av digitalisering och automatiserade processer. Med färre barn och fler äldre behöver det också ske en omställning från skola till äldreomsorg. Det handlar framför allt om att personer som idag jobbar inom förskola och skola skulle behöva ställa om till yrken inom kommunens äldreomsorg.

EU direktivet om lönetransparans med nya krav på insyn och transparens vid både externa och interna rekryteringar, kommer att påverka hur löne- och rekryteringsprocesser genomförs i organisationen och det behöver vi anpassa oss till i våra processer och styrdokument framöver.

För att stärka kopplingen mellan strategiska HR-frågor och verksamheternas faktiska behov har HR-enheten

förändrat arbetssätt till ett mer verksamhetsnära HR-stöd och deltar numera kontinuerligt i förvaltningarnas ledningsgrupper. HR-enheten har etablerat en struktur där HR-generalister medverkar i ledningsgrupper samt samverkansgrupper på förvaltningsövergripande nivå. Det verksamhetsnära arbetssättet har ökat förståelsen för förvaltningarnas specifika utmaningar och skapat ett snabbare och mer anpassat HR-stöd.

IT-verksamheten

Under föregående år och en bit in på detta år har fokus, utöver att sköta det ordinarie grunduppdraget, varit bland annat på nytt back-upsystem, byte av brandväggar, uppdatering av behörighetssystem ARX, införandet av digitala nyckelskåp, möta och samordna behov inom Digitaliseringsrådet. Stora delar av detta är nu genomfört och utöver löpande uppgifter som tillkommer i form av till exempel installation av nya larm på Edsgärdet och Hagalid, så kommer det mesta av utvecklingskraften framöver under hösten och våren 2027, behöva läggas på byte av licenser kopplat till kommunens digitala basplattform. Kommunstyrelsen har nämligen uppdragit åt IT-enheten att upphandla nytt digitalt kontorsstöd vilket skett under den gångna perioden och ska nu implementeras utifrån en lämplig tidplan.

Bemanningen

Nytt uppdrag för Bemanningsenheten i år är att vi ska ansvara för sommarvikarier i alla verksamheter som nyttjar vår service. Nya arbetssätt för administrativ personal har införts och vi får jobba fram en struktur för detta under året. 2026 kommer vara ett år där vi får prova oss fram hur vi ska jobba. Utvärdering under hösten innan vi går in i 2027 med nya erfarenheter och justeringar av arbetssätt/rutiner.

Sommaren har fallit väl ut när det gäller bemanning i samtliga verksamheter. Utvärdering pågår där bemanningsenheten stöttar administrativt med bl.a. material och utskick. Socialförvaltningens ledningsgrupp har sammanfattat sommaren och har bland annat hänvisat till värdet av att ha en god planering, bra marknadsföring och att starta tidigt med bra introduktion vilket bemanningsenheten varit en viktig del av.

Samhällsbyggnad och arbetsmarknad

Den 1 juli trädde de nya reglerna om aktivitetskrav i kraft. Aktivitetskravet är en av delarna i regeringens omfattande bidragsreform som genomförs för att stärka arbetslinjen, bryta utanförskapet och bidragsberoendet. Lagen innebär att kommuner har en skyldighet att erbjuda meningsfull sysselsättning, och att den som får ekonomiskt bistånd sedan minst tre sammanhängande månader har en skyldighet att delta i aktiviteter för att behålla sin rätt till bistånd.

För Dals-Eds del innebär det att det är socialnämnden som inom ramen för sin myndighetsutövning fattar beslut om insatser och aktiviteter men att det är arbetsmarknadsenheten som i stor utsträckning kommer ansvara för att erbjuda olika typer av insatser och aktiviteter. Det innebär vidare att samarbetet mellan IFO och AME ytterligare intensifieras och under första halvåret har enheterna tagit del av utbildningsinsatser och påbörjat ett analysarbete kopplat till målgruppen. AME har också förstärkt med ytterligare en handledare för att kunna erbjuda handledning i högre omfattning.

Arbetslösheten I Dals-Ed ligger fortsatt på låga nivåer, och har under 2026 fortsatt minska i någon grad för att i juli 2026 ligga på 3.2 % det motsvarar 66 inskrivna arbetssökande, vilket kan jämföras med samma månad 2025 då antalet var 81 inskrivna arbetssökande.

Dalslandskommunerna har under året genomfört en kapacitetsanalys som pekar på att befolkningsutvecklingen kommer innebära färre barn och unga – men fler äldre, vilket innebär behov av att anpassa verksamheter och resurser och i det arbetet har det också blivit nödvändigt att titta över kommunens fastigheter och se över om det finns behov av justeringar eller flytt av verksamheter för att bättre kunna prioritera, planera och arbeta strategiskt utifrån befolkningsprognosen och framtagna analyser. Arbetet har startat upp och kommer fortlöpa under resterande del av året.

Utifrån Arbetsmiljöverkets föreskrifter om projektering och byggarbetsmiljösamordning (BAS U och P) som gäller från den 1 januari 2025 har samhällsbyggnadsenheten också tagit fram uppdaterade rutiner för arbetsmiljöarbetet i de tidiga skedena av ett bygg- och anläggningsprojekt, det vill säga hur arbetsmiljörisker ska förebyggas vid planering, projektering och byggarbetsmiljösamordning.

Samhällsbyggnadsenheten har också under året arbetat vidare för att få till en rutin för viltvårdsförvaltningen med fokus på förebyggande/avhjälpande insatser kopplat till vildsvinsstammen.

Teknik och service

En ny verkstadsmekaniker har anställts inom enheten i samband med tjänstledighet och kommande pensionsavgång. Större upphandlingar av renhållningstjänster och renhållningskärl samt snöröjning har pågått och genomförts under perioden.

Förberedelser för införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar.

Inköp av en ny mindre hjullastare skedde under våren.

Tillsyn har skett på Onsöns ÅVC med ett gott resultat men med några åtgärder som behöver följas upp och hanteras.

VA-enheten

För Brattesta reningsverk är status att ommbyggnadsarbetet är färdigställt. Detta innebär att styrningssystemet fungerar tillfredsställande och intrimnings fasen är klart, att verket uppfyller fastställda utsläppskrav och att energi- och hushållsplaner samt beredskapsplan är framtagna.

Den nya vattenledningen från Kasens vattenverk slutfördes under perioden. Redundans (överkapacitet/reservsystem) är avgörande för att upprätthålla en oavbruten leverans av vatten. Om en ledning eller ett verk går sönder, garanterar redundans att VA-kollektivet ändå tillförs vatten av god kvalitet. Återstår att genomföra omkopplingar på vattenverket för att anpassa den nya vattenledningen vilket är under projektering.

Kommande och pågående projekt och investeringar är dels förnyelse av Ledningsnät (Spill- och Dagvatten) där plan finns för förnyelse för perioden fram till 2030 samt ny Utloppsledning (Brattesta reningsverk) enligt tillståndskrav som ska vara genomfört senast vid årsskiftet 2028 och under 2026–2027 ska utredning och eventuell projektering ske. Åtgärder för Håbols avloppsreningsverk finns också med i planeringen.

Sammanfattningsvis är reningsverket Brattesta i drift och uppfyller kraven efter ombyggnaden, samtidigt som flera viktiga investeringsprojekt för att säkerställa framtida infrastruktur och redundans är planerade och påbörjas under 2026 och framåt.

Kost och lokalvård

Under perioden har fokus varit på kompetenslyft i språk, kompetensförflyttning mellan köken genom Resurspass, anställning av poolkock för att säkra upp bemanningen, utbildning Städakademin för lokalvården, utbildning i måltidspedagogik i förskolan och diskutbildning. Dessutom har testlagning genomförts av Cionafärs, (sjöpung) med gott resultat samt arrangerande av lokalvårdsmässa och minimässa med anledning av att nya avtalet livsmedel. Under våren har även stor-apt för hela enheten genomfört med anledning av pågående översyn av ledningsorganisationen inom kost och lokalvård.

Räddningstjänsten

Vid föregående årsskifte i samband med omorganisationen flyttades verksamheten Krisberedskap till Räddningstjänsten. Ny säkerhetssamordnare rekryterades under 2025 och tillträdde i augusti. Kommunens räddningschef har under 2025 genomgått utbildning för säkerhetsskyddschefer hos Försvarshögskolan och utsetts till kommunens säkerhetsskyddschef.

Räddningstjänstens verksamhet har i vanlig ordning bedrivits med övningar, utbildningar och räddningsuppdrag av olika slag. I tillägg till ordinarie övningsprogram utbildas nu räddningstjänstens personal i "Krigets kontext", en grundläggande teoretisk utbildning som kommer att följas av praktiska övningar i tillkommande arbetsuppgifter under höjd beredskap och krig, allt på uppdrag av och bekostat av MSB.

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG

1. Verksamhetsidé och sammanfattning av grunduppdrag

År 2025 var första året i den samlade förvaltningen under kommunstyrelsen och organisationsförändring som översiktligt inneburit dels att huvudansvaret för fritid och kultur flyttats från tidigare FOKUS-nämnden till kommunstyrelsen och sorterar under kanslienheten och att minska kommunstyrelsen från två förvaltningar till en förvaltning.

Förvaltningens grunduppdrag utgår från kommunstyrelsens reglemente. Vi ska erbjuda kompetenta lednings-, stöd och servicetjänster till hela kommunorganisationen men också till alla kommuninvånare och besökare samt verka för lokal utveckling tillsammans med och för hela kommunen som plats.

Syftet är att skapa så bra förutsättningar som möjligt för
- att kommunen ska vara en bra plats att bo, leva och verka på
- en långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet och en hälsofrämjande arbetsmiljö

Vi ska

Förvaltningen som helhet har en stödjande och samordnande roll för den politiska organisationen, primärt för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Inom olika delar av våra ansvarsområden har vi uppdrag gentemot hela förvaltningsorganisationen vad gäller styrning och ledning, samt stöd, service och samordning.

Förvaltningen ansvarar för plan och bygg, kommunikation och lokal utveckling, fritid och kultur, IT-drift och levererar kost och lokalvård till kommunens verksamheter. Ansvarar för fastighetsunderhåll, intern uthyrning av verksamhetslokaler, extern uthyrning av lokaler, bostadsanpassningar samt genomföra det mesta av kommunens beslutade investeringar. Leda och samordna ekonomi- och verksamhetsstyrning och verka för god ekonomisk hushållning i kommunens ekonomi.

Förvaltningen ansvarar vidare för kommunens tekniska förvaltning såsom gator, väghållning, parker, badplatser, idrottsanläggningar, VA, renhållning samt trafik och infrastruktur. Sköter och förvaltar kommunens skogar och tätortsnära grönytor. Ansvarar för markreserv och exploatering av mark för boende, industri och handel.

Förvaltningen bedriver också räddningstjänst, ansvarar för det övergripande beredskapsarbetet för kris och civilt försvar, arbetsmarknadsinsatser och sysselsättningsskapande åtgärder, integration. Stöd kring bemanning, rekrytering, samordna kommunens löne- och arbetsgivarpolitik samt strategiskt och operativt stöd till kommunens verksamheter i HR-frågor.

Åt/till/för

Förvaltningen ska genom sina verksamheter trygga viktiga samhällsfunktioner för kommunens övriga verksamheter, invånare och besökare samt verka för lokal utveckling tillsammans med och för hela kommunen som plats.

För att/så att

Förvaltningen ska skapa goda förutsättningar för den dagliga driften och den långsiktiga förvaltningen inom sina respektive verksamhetsområden. Vi ska arbeta för att skapa ett Dals-Ed som är attraktivt att verka och bo i, med goda förutsättningar för invånarnas, föreningslivets och näringslivets utveckling.

2. Statliga och kommunala uppdrag/styrdokument

Kommunallag

Miljöbalk

Allmänna bestämmelser för användande av Dals-Eds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

VA-plan Dals-Eds kommun

Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna Mellerud Färgelanda Bengtsfors Dals-Ed

Skollag

Bibliotekslag

Livsmedelslag

Nordiska näringsrekommendationer

Livsmedel- och måltidspolicy

Folkhälsomyndighetens allmänna råd och riktlinjer om städning

Lag om arbetslöshetsnämnd.

Lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Lag om mottagande av asylsökande m.fl.

Bemanningshandboken

Lag om kommunal bokföring och redovisning

Lag om skydd mot olyckor

Plan- och bygglag

Offentlighets- och sekretesslag

Utvecklingsplan Dals-Eds kommun

3. Målgrupper

Kommunens förvaltningar och verksamheter, men också kommunens alla invånare och besökare.

2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER

2.2.1 Kundnytta

2.2.1.1 Våra målgruppers förtroende och uppskattning för vårt arbete

Våra målgruppers förtroende och uppskattning för vårt arbete

Kommentar

Kundnöjdhetsundersökningar har endast delvis genomförts inom förvaltningen under året men kommer att kompletteras under andra halvåret. Medborgarundersökning genomförs under hösten 2026.

Kritisk kvalitetsindikator
Förtroende och uppskattning - kundnöjdhet externa och interna kunder samt Medborgarundersökning Inga tillgängliga data

2.2.2 Medarbetarnytta

2.2.2.1 Medarbetare är engagerade i uppdraget, trivs och utvecklas på arbetsplatsen

Medarbetare är engagerade i uppdraget, trivs och utvecklas på arbetsplatsen

Kommentar

Kommunövergripande medarbetarundersökning kring engagemang, trivsel och utvecklingsmöjligheter, genomförs enligt plan under hösten 2026.

Kritisk kvalitetsindikator
Medarbetarundersökning under året Inga tillgängliga data

2.2.3 Ekonominytta

2.2.3.1 Ekonomistyrningskompetens och budgetföljsamhet

Ekonomistyrningskompetens och budgetföljsamhet

Kommentar

Bedömning görs om att förvaltningens chefer och controller har var för sig och tillsammans den kompetens som krävs och förväntas, för en tillräckligt god kontroll över ekonomiskt läge och utveckling. Ekonomistyrningskompetens innebär bland annat att löpande mäta resultat och nyckeltal, jämföra med budget och mål, samt analysera avvikelser för att förstå orsakerna.

Ekonomienheten värderar även behov av utbildningsinsatser löpande.

Kritisk kvalitetsindikator
Avstämning med chefer på ledningsgrupp och medarbetarsamtal samt budgetuppföljning

2.2.3.2 Effektiv organisation med ett helhetsperspektiv

Effektiv organisation med ett helhetsperspektiv

Kommentar

Fokus i verksamheterna är att anpassa organisationen till rådande budgetförutsättningar och att med återhållsamhet bedriva verksamheternas uppdrag inom budgetram.

Organisationsförändringen från och med 2025 tillsammans med budgetanpassningar under mandatperioden har gett oss en tydligare bild över resurser och framförhållning kring hur verksamheterna ska organiseras framöver. Vi har inom ramen för det arbetet förenklat arbetssätt, effektiviserat administrativa processer och strävar vidare i den andan för att skapa så mycket utrymme som möjligt för att vara effektiva i att utföra våra respektive grunduppdrag i enheterna. Det finns naturligtvis ständiga förbättringar att åstadkomma, att fortsätta löpande se över organisationen och våra resurser och att hålla i riktningen men bedömning görs ändå och tillsammans med prognosen för året, att vi uppfyller detta under perioden.

Kritisk kvalitetsindikator
Budgetföljsamhet, kundnöjdhet och medarbetarnytta

3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL

3.1 Utvecklingsmål: Involvera och skapa delaktighet bland kommunens invånare, föreningar och företag i platsens attraktivitet och lokala utveckling.

Inom ramen för Utvecklingsplanen för mandatperioden finns ett mål på kommunnivå som handlar om att befolkningen ska öka och vara 5000 invånare år 2035. Kopplat till målet finns strategier; Marknadsföring och Attraktivitetshöjande åtgärder. Inom vår förvaltning arbetar vi med båda strategierna men detta mål är kopplat främst till vårt fokus med att arbeta utvecklande med vår kommunikation och marknadsföring för att nå målet.

Kommentar

Inom detta mål om att involvera och skapa delaktighet bland kommunens invånare, föreningar och företag i platsens attraktivitet och lokala utveckling - som ytterst syftar till att bli fler invånare i kommunen - finns en strategi om att detta görs bäst långsiktigt och mest effektivt genom att stärka civilsamhället och bygderna. Kommunen är med och ger förutsättningar men invånare, företag och föreningar behöver vara med och utföra - vi gör det tillsammans.

Kommunstyrelsens beslut 251119 om att anta Riktlinjer för hantering av evenemang i Dals-Eds kommun ligger i linje med den strategin. Inom ramen för riktlinjerna ingår bland annat att kommunen årligen delar ut evenemangsbidrag till respektive bygd. Bygdegårdsföreningarna får i samverkan med övriga lokala föreningar fördela evenemangsbidraget på de evenemang som genomförs på plats i bygden. Evenemangen ska vara öppna för allmänheten och syfta till kommunens mål för evenemang.

Kommunstyrelsen beslutade även 251217 att etablera trygghetspunkter i varje kommundel; Nössemark, Håbol, Töftedal, Gesäter och Rölanda tillsammans med Dals-Eds församling och Svenska kyrkan. Därutöver etableras trygghetspunkt i Rävmarken och Ed med Rävmarkens byalag och Gamla reals bygdegårdsföreningar som samverkande part. I samband med etablering och uppbyggnad av trygghetspunkterna kan viss medfinansiering vara skälig inom ramen för kommunens krisberedskapsmedel.

Under innevarande period har ärende även beretts om inrättande av kommunbygderåd som det fattas beslut om i kommunfullmäktige under hösten 2026. När det gäller Dals-Ed o Co har den från 2026 förändrade beslutsgången och arbetssättet gjort att det är lättare att planera långsiktigt för åtgärderna men fortfarande är svårt att få fram förslag där initiativtagaren själv bidrar till åtgärden vilket gör att utförandet ofta landar på kommunen.

Sammantaget är riktningen god vad gäller de beslut som fattats i kommunstyrelsen under föregående år och under den innevarande perioden som syftar till målet men bedömning görs om att det fortfarande finns delar att utveckla för att vi ska få till en tillräckligt god struktur för att stimulera till engagemang i samhället.

Indikator
Uppföljning av processbeskrivningen för Dals-Ed & co
Uppföljning av landsbygdsutveckling för trygghet och attraktivitet i kommundelarna

3.2 Utvecklingsmål: Friskare arbetsplatser och engagerade medarbetare

Höga krav i kombination med begränsade resurser är en bidragande orsak till kommunens relativt höga sjukfrånvaro. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har samlats kring en avsiktsförklaring för att med gemensamma ansträngningar vända utvecklingen så att kommunerna inte bara levererar den verksamhet som utgör kärnan i vår välfärd, utan också ger hållbar hälsa för dem som ska utföra arbetet. Detta förutsätter att även man på den lokala nivån agerar i enlighet med avsiktsförklaringen.
Syftet med avsiktsförklaringen är att gemensamt utveckla och genomföra åtgärder för att säkerställa ett förebyggande arbetsmiljöarbete och i förlängningen ett friskt arbetsliv, god arbetsmiljö, förbättrade rehabiliteringsinsatser och snabbare och hållbar återgång i arbete för dem som befinner sig i sjukskrivning, med målet att sänka sjukfrånvaron till en låg och stabil nivå.

Kommentar

Under perioden har nya Riktlinjer för arbetsskador och tillbud tagits fram som syftar till att tydliggöra vikten av att rapportera olyckor och tillbud, peka ut rapporteringsvägar, utredningsansvar samt krav på att anmäla vidare med mera. Till detta ha stödmaterial tagits fram för medarbetare respektive chef / skyddsombud kring rapportering, utredning och uppföljning i KIA-systemet som stödjer processer om arbetsmiljö.

Under hösten är planeringen att medarbetarundersökning ska genomföras varför målet följs upp på helåret.

Bedömning görs om att uppföljning av utvecklingsmålet ska ske på helåret då insatser planeras under hösten.

3.3 Utvecklingsmål: Attraktivitetshöjande åtgärder i den fysiska miljön

Öka kommunens attraktivitet inom de områden förvaltningen ansvarar för i syfte att bidra till tillväxt och Utvecklingsplanens målsättning

Kommentar

En stor del av de centrumnära papperskorgarna har bytts ut och nya har monterats upp. På vissa platser har även rör för återvinning av pantburkar satts upp. Detta som en del i en satsning från panatamera (Returpack Sverige) som gick ut på att pantrör sätts upp på allmänna platser där kommunen har renhållningsansvar. Syftet med detta är att minska nedskräpning och att öka återvinningen av burkar och PET-flaskor på ett snyggt och effektivt sätt.

Arbetet att ta fram skötselplaner för kommunens olika grönytor, rabatter och arrangemang har påbörjats och är delvis klart. Detta är ett arbete som behöver löpa på över tid för att vara relevant och aktuellt men det ökade fokuset på grönytor och arrangemang har gett synbar effekt runt om i samhället.

Numer finns en fördelning av ansvar/uppdrag kopplat till skötseln av Le-området och arbetet fördelas enligt denna planering mellan kommunförrådet och AME och uppdateras löpande om/när förutsättningarna för området förändras. Under perioden har moduler flyttats från Hagaskolan till Le-området med syfte att användas för allmänna toaletter på området.

Under perioden har en ny skogslekpark färdigställts och invigts på Äng.

Planering pågår av åtgärder i Freudentahlska parken vid torget som kan delvis genomföras under hösten 2026. För Terrassparken fokuserades under 2025 på den nedre området av parken där sittplatser i anslutning till lekplatsen och grillområdet i Terrassparken byggdes. Nästa steg är att lägga om plattor, plantera om rabatter, öka tillgängligheten och ge hela parken en översyn och uppfräschning vilket planeras ske under 2027.

Bedömning görs om att utvecklingsmålet är delvis uppfyllt då några delar av aktiviteterna återstår att lösa under 2026 och 2027.

Indikator
Prioritera attraktivitetshöjande insatser inom ramen för förvaltningens ansvars- och verksamhetsområde

4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

4.1 Driftredovisning

Netto per ansvar tom aug 2026 tkr

Beskrivning	Ack utfall t.o.m. perioden	Budget t.o.m. perioden	Avvikelse t.o.m. perioden	Årsbudget 2026	Prognos helår 2026	Avvikelse helår
2010 Kommunstyrelsens ordf.	1 355	1 601	246	2 402	2 161	241
2111 Kanslichef	13 358	14 423	1 065	21 635	21 061	574
2150 IT-chef	4 646	5 466	820	8 199	6 899	1 300
2310 Ekonomichef	3 656	3 883	227	5 825	5 465	360
2410 HR-chef	3 877	4 156	280	6 234	5 834	400
2110 Kommundirektör	2 643	2 967	323	4 450	4 043	407
2160 Folkhälsostrateg	453	482	29	723	689	34
6120 AMI chef	4 136	4 861	725	7 292	6 362	930
6121 Chef Integration	-1 391	-697	694	-1 045	-1 725	680
6123 Chef bemanningsenheten	2 679	3 766	1 087	5 649	4 349	1 300
6210 Kostchef	13 497	14 197	701	21 296	20 546	750
6310 Fastighetsförvaltare	607	2 299	1 692	3 449	1 849	1 600
6410 Teknisk chef	8 549	7 663	-886	11 495	11 995	-500
6610 Räddningschef	5 824	5 593	-231	8 390	8 540	-150
Summa	63 889	70 660	6 772	105 994	98 068	7 926

Prognosen för helåret följer relativt väl prognosen som gjordes i tertial 1, trots att KS drabbats av extra kostnader för avskrivning, då ett antal anläggningar uppdagats som inte skrivits av på flera år. Extrakostnaden för detta är 1,6 mkr och det påverkar ansvar teknisk chef som följaktligen fått en klart försämrad prognos jämfört med tertial 1.

I övrigt sker mindre justeringar av prognosen per ansvar i tertial 2 och i övrigt förstärks de anledningar till det prognostiserade överskottet som fanns även i tertial 1 i form av personalvakanser, ökade och tillfälliga intäkter, allmän återhållsamhet. Detta gör att prognosen ändå per tertial 2 visar på ett positivt resultat om 7,9 mkr för året.

4.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Utfall investering 2026 tkr (helårsbudget mot utfall per augusti)

Under 2026 så har investeringsnivån varit ganska låg under årets två första tertial, endast 16% av årsbudgeten har ianspråktagits. Dock kommer några större projekt att genomföras under hösten om allt går som planerat, bland annat så planerar socialförvaltningen att inhandla larm för knappt 3 mkr och VA-verksamheten göra en större insats på avloppssystemet som på cirka 8 mkr. Investeringen i ny utloppsledning om 11 mkr kommer att genomföras först 2027.

Som större investeringar som gjorts under perioden kan nämnas Servermiljö (1,3 mkr), Multiplan Haga (0,9 mkr), Hjullastare på kommunförrådet (2,5 mkr) och insatser på vattenledningarna (1,1 mkr).

Kod	Projektnamn	Budget 2026	Utfall 202608	Avvikelse
8499	Objektreserv KS	400	0	400
8692	FVM implementering 2020-2023	0	0	0
8498	Objektsreserv IT	900	0	900
8961	Utrustning för virtuell servermiljö	1 000	1 284	-284
8489	Objektsreserv Inventarier Hela Kommunen	1 900	0	1 900
8013	Inventarier 2026 Hagaskolan	350	347	3
8557	Objektsreserv Samhällsbyggnadsförvaltningen	1 000	0	1 000
8485	Objektreserv Kost o Städ	200	0	200
8405	Objektsreserv Fastighet	2 140	0	2 140
8018	Tak Gamla Real	700	0	700
8020	Utbyggnad brandstationen (mot vägen)	3 000	0	3 000
8026	Robotklippare (Bergslätt) Husqvarna ceora 546 och 580 L	460	457	3
8729	Sprinklersystem Timmergården	100	0	100
8012	Multiplan Hagaskolans rastgård	865	837	28
8901	Objektreserv Energibesparande åtgärder	400	0	400
8903	Tak Kentruck	320	255	65
8956	Panna Westberga	1 000	0	1 000
8010	Staket Westberga/AME	62	0	62
8011	Ventilation Furan	338	272	66
8957	Stängsel till kommunförrådet	110	368	-258
8959	Dörr och entre Gamla Real (Asfaltering)	206	0	206
8824	Utrymningsväg utvecklingscenter	0	56	-56
8464	Objektresev Gata/Park	300	0	300
8479	Objektreserv Renhållning	200	0	200
8762	Beläggning gata objektreserv	2 000	0	2 000
8765	Kommunförråd objektreserv	200	0	200
8017	Wille 675D (mindre hjulastare)	2 000	2 321	-321
8022	Självlastande sandspridare VK13150551	100	96	4

Kod	Projektnamn	Budget 2026	Utfall 202608	Avvikelse
8016	Sopkärl renhållningen	2 500	0	2 500
8899	Objektreserv fordon	500	0	500
8953	Snöplog till New Holland	80	140	-60
8954	Nyckelsåp kommunförrådet	15	26	-11
8955	Pistmaskin till tavlan	5	12	-7
8478	Objektsreserv VA	500	0	500
8755	Nytt reningsverk Håbol	500	0	500
8756	VA sanering ledningsnät obejktreserv	5 000	0	5 000
8830	Förnyelse vattenreservoar	0	1	-1
8019	Reservvattentäkt, Eds tätort	1 500	0	1 500
8015	Objektreserv ledning drivksvatten	3 000	0	3 000
8849	Delning av luftbassäng	0	162	-162
8904	Utloppsledning till reningsverket	10 987	0	10 987
8948	Container till förvaring VA	100	299	-199
8949	Redundans på vattenledning	1 000	1 064	-64
8976	Relining Jordbrons industriområde (avlopp)	3 035	0	3 035
8985	Reservkraft Kasens vattenverk	328	0	328
8994	Kraftverk Tryckstegring Kronopark	300	0	300
8497	Objektsreserv Räddningstjänst	3 483	0	3 483
8025	Motorspruta	260	260	0
8021	Andningsskydd RTJ (inspire mask + spirocom XL)	192	193	-1
8008	Nyckelskåp Hemtjänsten	10	20	-10
8007	Nyckelskåp kommunal primärvård	10	20	-10
8005	Nyckelskåp LSS Kronan	10	20	-10
8004	Nyckelskåp LSS Timmergården	10	20	-10
8006	Nyckelskåp LSS Kometen	10	20	-10
8024	Inventarier Edsgärdet	100	102	-2
8027	Extra långa specialsängar Edsgärdet	50	36	14
Totalt		53 736	8 689	45 047

5 Sammanfattande analys

Sammanfattning av perioden som helhet:

Grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat. Givet hur budgetförutsättningarna förändrats för förvaltningen och de stora budgetutmaningar som kommunen totalt har haft de senaste åren och som kvarstår inför kommande mandatperiod, så har fokus riktats på att klara grunduppdraget i respektive verksamhet i första hand och allmän återhållsamhet till förmån för mer övergripande och långsiktiga utvecklingsprocesser. Enheterna fortsätter göra ett fantastiskt arbete som till trots för de förändrade budgetförutsättningarna klarar grunduppdragen samtidigt som ändå insatser genomförs som utvecklar och förstärker såväl organisationen som platsen.

Organisationsförändringen som genomfördes 2025 var en del i budgetanpassningarna för kommunstyrelsen men också för att hantera resultatet för kommunen i sin helhet. Den förändringen har lagt en god grund inför fortsatta behov av förändringar kopplat till organisation och bemanning inför inför den kommande mandatperioden, såväl inom kommunstyrelseförvaltningen men också övriga förvaltningar. Behovet av förändringar såväl i organisation och bemanning som fastighets- och lokalanvändande, är drivet av omställningsbehovet med anledning av demografiförändringarna där antalet barn och unga sjunker medan antalet äldre ökar. Kapacitetsanalysen som genomfördes i samverkan mellan dalslandskommunerna och redovisades under perioden, visar bland annat på behovet av omställning i organisationen för att klara av en långsiktigt god ekonomisk utveckling. Analysen visade också på att vi har höga standardkostnader i flera verksamheter men också på god kvalitet och nöjdhet i leveransen. Framförallt visade även analysen på att vi i vår kommunen har ett gott klimat och högt förtroende till varandra i organisationen vilket blir mycket viktigt att värna fortsättningsvis, särskilt som vi står inför stora utmaningar med omställningen och osäkerheten i välfärdens finansiering framöver.

Samlad bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall?

Uppföljning av nyckeltal och mål görs främst på helåret men utifrån en samlad bedömning kan ändå konstateras att enheterna gör ett fantastiskt arbete för att fullgöra sina grunduppdrag på ett kvalitetsmässigt och kostnadseffektivt sätt. Prognosen visar att förvaltningen i princip vidmakthåller det positiva resultatet för året, trots högre avskrivningskostnader än beräknat. Det prognostiserade resultatet kan tillskrivas personalvakanser, ökade och tillfälliga intäkter, allmän återhållsamhet men också och viktigt inför framtiden; andra och förenklade arbetssätt och ett stort fokus på att prioritera bland det som är absolut viktigast för att klara våra grunduppdrag.

Vad drar vi för lärdomar? Utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

De ändrade budgetförutsättningarna leder oss mot förändringar och utmaningen blir att klara dessa med bibehållen kvalitet och service, med fortsatt god arbetsmiljö och attraktivitet. Med organisationsförändringen 2025 har vi skapat en förenklad administration och plattare organisation som ger oss en bra grund för en inriktning vi har om att fokusera på grunduppdraget för varje verksamhet och rikta kraft och resurser för att bedriva ett utvecklingsarbete för ökad attraktivitet och en positiv befolkningsutveckling. Kapacitetsanalysen har bidragit till bekräftelse om behovet av omställning utifrån demografin och att vi som kommunstyrelseförvaltning har en viktig uppgift i att stödja och bidra i den omställningen på olika sätt dels genom fortsatt budgetanpassningsarbete för egen del och dels genom fokus på översyn av organisation och bemanning samt fastighets- och lokalanvändande. Samtidigt har kommunstyrelseförvaltningen ett uppdrag om att leda verkställigheten av Utvecklingsplanen och samordna arbetet för attraktivitet i organisationen och på platsen.

Det är viktigt att ha med sig de strukturella förändringar som genomförts i förvaltningen under de senaste åren inför fortsatta budgetberedningar och de utmaningar vi har framåt. Vi behöver bevaka hur dessa förändringar som genomförts och kommer att genomföras, påverkar våra förutsättningar att lösa våra uppdrag på sikt och förutsättningarna för att även arbeta med Utvecklingsplanen tillsammans med platsens aktörer. Det är viktigt att under hösten ha tagit steg framåt i översynen av fastighets- och lokalbehovet samt organisation och bemanning för de närmaste åren, så att möjlighet finns att besluta om riktning och planera på längre sikt.

Dals-Eds
kommun

Delårsbokslut 2026

Dals-Eds kommun

Innehållsförteckning

1 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE ... 3

1.1 ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING ... 3

1.2 DEN KOMMUNALA KONCERNEN ... 3

1.3 VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING ... 5

1.3.1 OMVÄRLDANALYS ... 5

1.3.2 RISKER OCH KONSEKVENSER ... 11

1.4 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE ... 13

1.5 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING ... 13

1.5.1 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING ... 13

1.5.2 ÅRETS PROGNOS I FÖRHÅLLANDE TILL BUDGET ... 13

1.5.3 FINANSIELL ANALYS ... 15

1.5.4 BALANSKRAVSRESULTAT ... 17

1.5.5 UPPFÖLJNING FINANSIELLA MÅL ... 19

1.5.6 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAG ... 21

1.5.7 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL ... 21

1.5.8 SLUTSATSER AVSEENDE GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING ... 23

1.6 VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN ... 24

1.6.1 Attraktiv arbetsgivare ... 24

1.6.2 Hållbart arbetsliv ... 25

1.6.3 Rätt lön i rätt tid ... 26

1.7 FÖRVÄNTAD UTVECKLING ... 26

2 FINANSIELLA RAPPORTER ... 28

2.1 DRIFTREDOVISNING ... 28

2.2 INVESTERINGSREDOVISNING ... 28

2.3 RESULTATRÄKNING ... 33

2.4 BALANSRÄKNING ... 34

2.5 NOTER ... 36

2.5.1 REDOVISNINGSPRINCIPER ... 36

1 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

1.1 ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Tabellen nedan visar en översikt av kommunens utveckling i form av utvalda nyckeltal för perioden 2022-2026.

Kommunen

	2026	2025	2024	2023	2022
Antal invånare (folkmängd)	4 592	4 571	4 606	4 606	4 650
Kommunal skattesats (%)	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2
Verksamhetens intäkter (mkr)	170,4	161,8	163,4	154,3	145,7
Skatteintäkter och statsbidrag (mkr)	432,4	408,7	394,6	387,3	371,2
Årets resultat (mkr)	8,1	12,6	-0,6	-4,1 *	11,9 *
Soliditet (%)	43,6	42,3	38,4	38,2 *	38,7 *
Soliditet inkl, totala pensionsförpliktelser (%)	27,4	25,2	20,8	21,5 *	21,5 *
Investeringar (netto mkr)	32,2	13,4	16,8	16,5	32,4
Självfinansieringsgrad (%)	94,4	246,6	126,7	97,9 *	93,5 *
Långfristig låneskuld (mkr)	76,2	66,2	106,8	96,8	102,2
Antal anställda	621	605	600	605	621

I juli uppgick befolkningen till 4 592 personer, vilket är en ökning med 21 personer jämfört med 2025.

Prognos för årets resultat i delårsbokslutet uppgår till 8,1 mkr vilket är ca 4,1 mkr sämre än budget. Positivt resultat i kombination med att externa låneskulden inte ökar gör att soliditeten även den ökar. Att långfristig låneskuld ändå är större än vid årsskiftet beror på att en mindre andel av skulden är att betrakta som kortfristig.

Självfinansieringsgraden av investeringarna beräknas uppgå till 94,4 % under 2026. Detta innebär att investeringarna under det enskilda året 2026 inte kan finansieras med skatteintäkter och investeringsinkomster, utan kommunen måste använda viss likviditet för att finansiera investeringarna.

1.2 DEN KOMMUNALA KONCERNEN

Koncernen Dals-Eds kommun består av kommunen och ett helägt bostadsbolag, Edshus AB.

Edshus AB

Edshus leds av en politiskt tillsatt styrelse som även innefattar opolitiska ledamöter valda på professionella grunder. Edshus bygger och förvaltar bostäder och lokaler i Dals-Ed. Samtliga fastigheter ligger i Eds tätort. Vid årsskiftet var antalet lägenheter 476 stycken och antalet lokaler 22 stycken. Totalt förvaltad yta var 49 262 kvm. Lokalyta och antalet lokaler i fastighetsbeståndet har minskat då fastigheten på Stubbekasvägen 2 avyttrades i maj 2026.

Vakanserna hittills under år 2026 har ökat, hyresbortfallet för perioden var 13,1 % jämfört

med 7,4 % 2025. Ökningen beror till största del på att lokalerna på Nössemarksvägen 12 står outhyrda sedan mars 2026.

Resultatet per 2026-08-31 uppgår till 2 mkr och soliditet 14,4%.

Prognos för resultatet för heråret 2026 är 0,2 mkr.

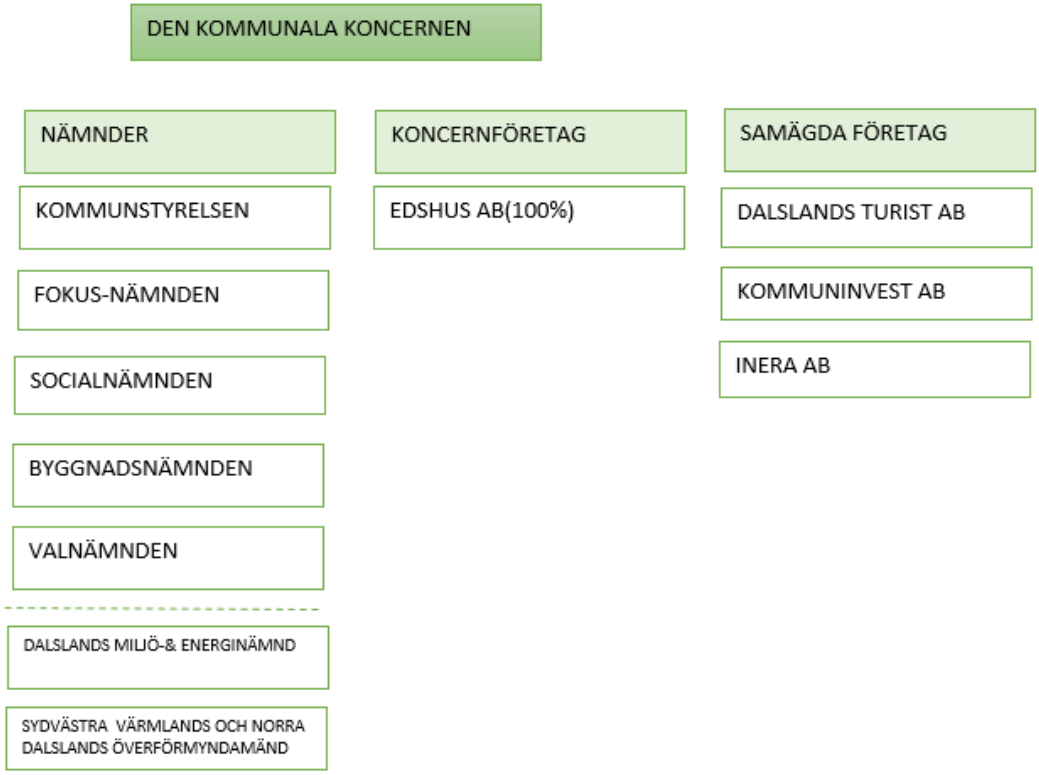

Nämnder/Bolag		Verksamhet
Kommunstyrelsen	Ordförande Andreas Nilsson Kommundirektör Jonas Olsson	IT, kansli, ekonomi och HR, plan och byggfrågor, näringsliv och turism, folkhälsa, digitalisering, översiktlig planering och infrastruktur, säkerhet Vatten och avlopp, renhållning, fastighetsskötsel, gator och park, kost och lokalvård, arbetsmarknad och integration, räddningstjänst
Barn- och utbildningsnämnden	Ordförande Linus Lännhult Förvaltningschef Anna Andersson	Förskola och fritidshem, grundskola, gymnasium, vuxenutbildning, fritid och kultur, bibliotek
Socialnämnden	Ordförande Kenneth Gustavsson Förvaltningschef Malin Karlsson	Individ- och familjeomsorg, äldreomsorg Funktionshinderomsorg
Byggnadsnämnden	Ordförande Ingvar Johannesson	
Valnämnden	Ordförande Jan Johansson	
Dalslands miljö- och energinämnd	Ordförande Anders Forsdahl Miljöchef Dan Gunnardo	Dalslands miljö och energinämnd är gemensam för Bengtsfors, Mellerud och Dals-Ed.
Sydvästra Värmlands och norra Dalslands överförmyndarnämnd	Ordförande Christer Törnell Enhetschef Marleen Smersfeldt	Sydvästra Värmlands och norra Dalslands överförmyndarnämnd är gemensam för Bengtsfors, Dals-Ed, Säffle, Åmål och Årjäng
Edshus AB	Ordförande Pertti Hedkrok VD Lars Fredriksson	Bostäder och en del lokaler

1.3 VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

1.3.1 OMVÄRLDANALYS

1.3.1.1 DEN SVENSKA EKONOMIN

Tillväxten i omvärlden är inte vidare stark och konjunkturutsikterna för nästa år kantas av frågetecken. Kriget i Mellanöstern och höga energipriser utgör en uppenbar risk för

världsekonomin. Trots detta ökar BNP i Sverige allt snabbare i år. Helåren 2026 och 2027 bedöms ge hög BNP-tillväxt, där en stark uppgång för hushållens konsumtionsutgifter är den huvudsakliga drivkraften. Den stigande hushållskonsumtionen understödjs av stora ökningar av de reala disponibla inkomsterna både i år och nästa år. I år ger expansiv finanspolitik ett tydligt bidrag till de stigande realinkomsterna. Nästa år är det en mer betydande uppgång för sysselsättningen som gynnar förvärvsinkomsterna. Inflationen i Sverige i år blir tämligen låg, trots kriget i Mellanöstern och de höga energipriserna. Till viss del förklaras detta av tillfälliga skattesänkningar och subventioner som upphör 2027.

En vändpunkt nås för antalet arbetade timmar, som efter två års nedgång åter ökar, och i år ger detta ett svagt positivt bidrag till skatteunderlagstillväxten. Skatteunderlaget i år ökar dock i ungefär samma takt som ifjol. Först nästa år väntar en ökning av skatteunderlaget som ligger klart över den trendmässiga ökningen. En hög tillväxt av antalet arbetade timmar och därmed lönesumman får då skatteunderlaget att stiga med dryga 5 procent. Åren efter 2027 beräknas skatteunderlagstillväxten uppgå till drygt 4 procent, i linje med den historiska ökningstakten.

Källa: MakroNytt 2/2026 SKR 2026-08-27

1.3.1.2 BEFOLKNING

Befolkningsutvecklingen 2025-2026

2025 uppgick antalet födda barn i Sverige till den lägsta nivån på 23 år och folkmängden minskade i 180 av landets 290 kommuner.

De senaste åren har även antalet invånare i Dals-Eds kommun minskat, bortsett från 2024-2025 då invånarantalet var oförändrat. Per juli 2026 har däremot befolkningen i kommunen ökat med 21 personer, från 4 571 invånare till 4 592 invånare. Kommunen har under perioden ett positivt flyttnetto på +30 personer och ett negativt födelsenetto på -14 personer.

Totalt har 116 personer inflyttat under perioden och 86 utflyttat. Under perioden har det fötts 29 barn i Dals-Eds kommun och antal personer som avlidit är 43 personer.

Källa: https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/befolkningens-sammansattning-och-utveckling/befolkningsstatistik/pong/statistiknyhet/befolkningsstatistik-ar-2025-omgang-1/ samt SCB, Befolkning efter region, förändringar, kön och månad hämtad 2026-09-23

Befolkningsstruktur

Förändring av befolkningens storlek och struktur utgör över tid den viktigaste påverkansfaktorn för kommunens ekonomi och verksamhet. Befolkningstillväxten och hur sammansättningen av befolkningen ser ut påverkar bland annat hur kommunen ska planeras/byggas, vilken service som behöver tillhandahållas, efterfrågan på barnomsorg, skola och äldreomsorg, efterfrågan på olika bostäder/boendeformer, lokaler, infrastruktur och kommunens ekonomiska förutsättningar m.m.

I diagrammet visas befolkningsstrukturen i kommunen och i riket. Den anger hur stor andel varje åldersgrupp utgör av hela folkmängden, uttryckt i promille. Som exempel kan nämnas att åldern 61 år är den enskilt största åldersgruppen i kommunen och utgör 18 promille av hela folkmängden år 2025. I de delar som kommunens åldersstruktur avviker från rikets så innebär detta att kommunen har relativt fler eller färre invånare i den åldern än vad som finns i riket.

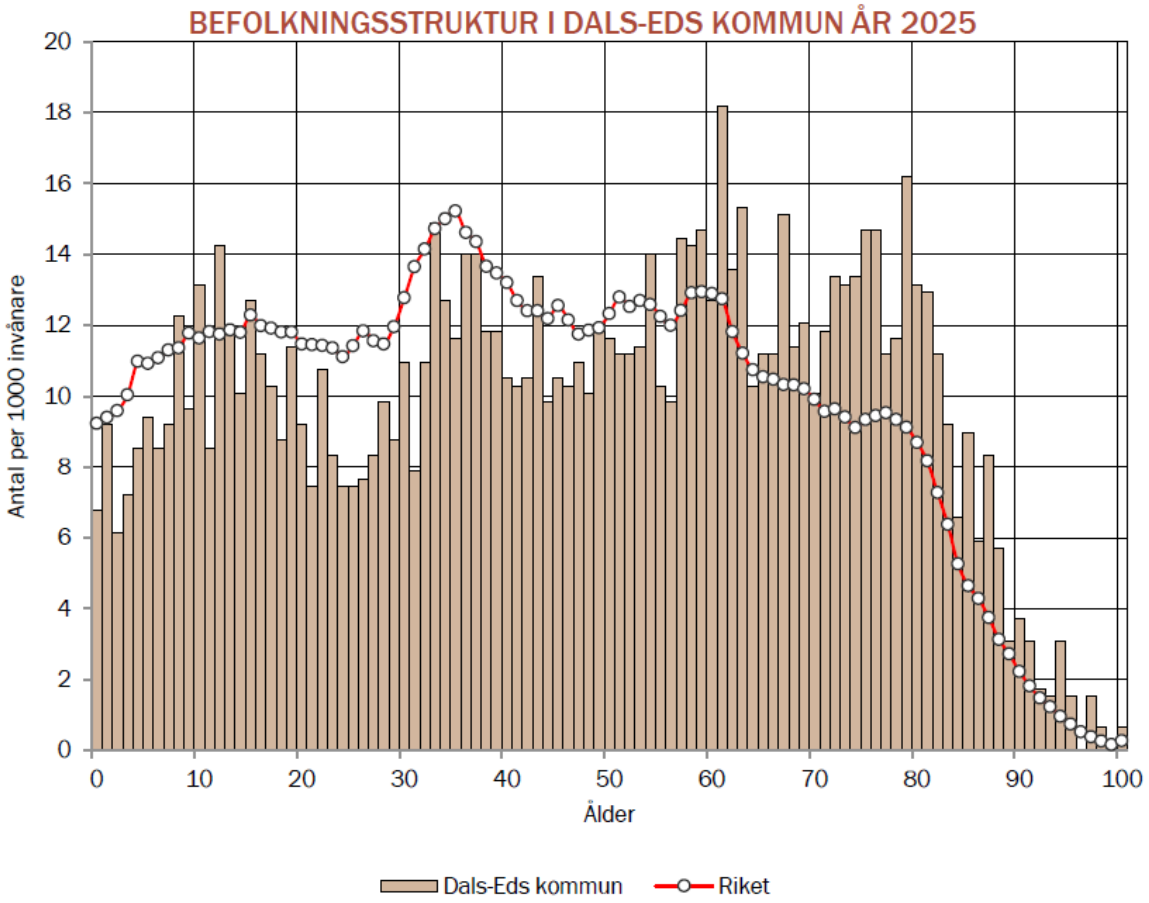

Källa: Statisticons befolkningsprognos Dals-Ed 2026-2035

Dals-Eds kommun har alltså fler äldre och färre i yrkesverksam ålder jämfört med rikssnittet. Detta innebär att kommunen har en mindre andel personer som ska finansiera service och välfärd till en allt äldre befolkning. Delar av detta kompenseras genom de kommunala utjämningssystemen, men en inte obetydande del måste kommunen själv klara av genom att hela tiden sträva efter en så kostnadseffektiv verksamhet som möjligt.

I Dals-Eds utgör kvinnorna knappt 48 procent och männen drygt 52 procent av befolkningen.

Folkmängd Dals-Ed 31 december

Ålder	202607	2025	2024	2023	2022
0-4	160	169	179	182	152
5-9	220	222	240	226	221
10-14	262	263	260	280	282
15-19	250	252	246	239	247
20-24	203	188	197	191	196
25-44	983	978	994	1 009	1 013
45-64	1 131	1 132	1 137	1 133	1 136
65 -	1 385	1 372	1 353	1 346	1 403
Summa	**4 594**	**4 576**	**4 606**	**4 606**	**4 650**

Källa: SCB, Folkmängden per månad efter region, ålder, kön och månad, hämtad 2026-09-07.

Folkmängden utgår från SCB:s offentliga statistik. SCB har beslutat att röjandeskydda den officiella befolkningsstatistiken från och med referensåret 2025, vilket innebär att statistiken kan avvika från det verkliga utfallet och totalen i syfte att skydda enskilda personer från att röjas i statistiken.

Kön	202607	2025	2024	2023	2022
Män	2 399	2 379	2 397	2 387	2 424
Kvinnor	2 191	2 193	2 209	2 219	2 226
Summa	**4 590**	**4 572**	**4 606**	**4 606**	**4 650**

Källa: SCB, Folkmängden per månad efter region, ålder, kön och månad, hämtad 2026-09-07.

Folkmängden utgår från SCB:s offentliga statistik. SCB har beslutat att röjandeskydda den officiella befolkningsstatistiken från och med referensåret 2025, vilket innebär att statistiken kan avvika från det verkliga utfallet och totalen i syfte att skydda enskilda personer från att röjas i statistiken.

I tabellen nedan visas befolkningsutvecklingen fördelat på de olika kommundelarna för perioden 2009-2025.

Kommundel	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2009
Dals-Ed	3 421	3 435	3 436	3 462	3 537	3 563	3 637	3 509
Gesäter	126	123	123	126	127	126	121	124
Håbol	216	222	220	217	230	228	230	235
Nössemark	160	167	168	170	181	165	159	207
Rölanda	447	460	459	470	482	486	475	449
Töftedal	192	194	195	198	188	182	181	205
Okänt*	9	5	5	7	11	11	10	
Summa	**4 571**	**4 606**	**4 606**	**4 650**	**4 756**	**4 761**	**4 813**	**4 729**

* Tidigare har okänd hemvist alltid skrivits till en församling. Från och med 2015 redovisas dessa på kommunen istället eftersom begreppet församling försvunnit ur SCB:s redovisning.

Folkmängden utgår från SCB:s offentliga statistik per helår. SCB har beslutat att röjandeskydda den officiella befolkningsstatistiken från och med referensåret 2025, vilket innebär att statistiken kan avvika från det verkliga utfallet och totalen i syfte att skydda enskilda personer från att röjas i statistiken.

Befolkningens förväntade utveckling 2026-2035

Ålder / År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0-5	212	201	195	194	197	189	190	190	191	192	193
6-9	179	177	160	152	142	141	135	135	138	131	132
10-12	158	143	157	140	135	123	120	115	104	106	105
13-15	164	164	156	160	140	153	137	133	122	119	115
16-18	142	154	149	149	153	145	149	133	143	130	125
19-24	243	233	231	225	235	229	227	237	227	232	223
25-44	991	984	960	956	944	935	925	910	891	873	865
45-64	1 125	1 116	1 105	1 089	1 054	1 043	1 032	1 024	1 021	1 034	1 038
65-79	894	864	876	883	896	888	891	893	897	890	892
80-100	464	496	503	506	521	535	542	548	553	552	544
Totalt	4 571	4 531	4 491	4 453	4 417	4 383	4 349	4 318	4 288	4 259	4 232

Under prognosperioden 2025 -2035 kommer folkmängden i Dals-Eds kommun att minska med 339 invånare, från 4 571 till 4 232 personer.

Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt 4 personer per år och födelsenettot -36 personer per år. Totalt ger detta en förändring med -32 personer per år.

Antalet inflyttade beräknas bli i genomsnitt 200 personer per år medan antalet utflyttade skattas till 196 personer. Detta ger ett årligt flyttnetto på 4 personer för varje år under prognosperioden.

Antalet barn som föds förväntas vara 32 barn per år i genomsnitt under prognosperioden medan antalet avlidna skattas till 68 personer. Detta medför en befolkningsförändring med -36 personer per år.

För tillfället pågår två större demografiska förändringar som påverkar befolkningsutvecklingen. Den stora 40-talist-generationen blir äldre och äldre samtidigt som medellivslängden ökar, vilket innebär att en stor grupp har ett stadigt ökande behov av stöd och service. Den stora barnkullen som föddes kring 1990 befinner sig också nu i full förvärvsaktiv och barnafödande ålder. För bland annat arbets-och bostadsmarknaden, utbildnings-systemet och omflyttningarna har detta stora konsekvenser vilket i sin tur ger effekter för den kommunala verksamheten.

Det bör också beaktas att kvinnor under de senaste åren fött allt färre barn. Födelsetalen och den summerade fruktsamheten är på historiskt låga nivåer. Om trenden fortsätter får det stora effekter för den demografiska utvecklingen och behovet av ex. förskola och skola.

Att Dals-Eds kommun har fler äldre invånare och färre i yrkesverksam ålder påverkar efterfrågan på bostäder som följer befolkningsstrukturen och behöver anpassas utifrån de behov som finns. En effekt av detta blir ett ökat behov av olika typer av boenden som passar äldre.

Prognosen med en förväntad minskad folkmängd och allt fler äldre medför stora utmaningar för kommunen både vad det gäller kompetensförsörjning och ekonomi. Färre personer i arbetsför ålder kan ge svårigheter att anställa personal med rätt kompetens, vilket kan medföra personalbrist och att människor behöver arbeta längre. Det kan också innebära att det blir svårare att få tid till att bedriva utvecklings- och förbättringsarbete. När invånarantalet i kommunen minskar påverkas också skatteunderlaget. Kommunen behöver kontinuerligt arbeta med att attrahera fler invånare till att stanna i och flytta till kommunen genom att skapa en attraktiv kommun. Fördelarna med att bo, verka och arbeta i kommunen behöver också lyftas fram.

Viktiga aspekter att beakta framåt är:

- Bevaka befolkningsutvecklingen för planering av kommunens verksamhet.
- Hitta effektiviseringsmöjligheter för att tillgodose framtidens behov.
- Behålla och attrahera fler till att bo och arbeta i kommunen.

1.3.1.3 ARBETSMARKNAD

Arbetslösheten i Dals-Ed ligger fortsatt på låga nivåer, och har under 2026 fortsatt minska i någon grad för att i juli 2026 ligga på 3,2 %. Det motsvarar 66 inskrivna arbetssökande, vilket kan jämföras med samma månad 2025 då antalet var 81 inskrivna arbetssökande.

Det är fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft i kommunen, men också i närområdet, och många arbetsgivare upplever utmaningar att rekrytera arbetskraft.

1.3.1.4 VÄSENTLIGA FÖRÄNDRINGAR I VERKSAMHETEN

Demografiförändringar

Demografin och den prognostiserade befolkningsutvecklingen påverkar behovet av omställning av den kommunala verksamheten då delar av barn- och utbildningsförvaltningen får ställas om utifrån att antal barn och unga sjunker medan den centrala utmaningen för socialförvaltningen är att anpassa verksamheten till en växande och mer vårdkrävande befolkning, inom ramen för tillgängliga resurser. Detta kräver både nya arbetssätt och prioriteringar men också översyn av organisation/bemanning samt vårt fastighets- och lokalanvändande. Ett fortsatt fokus på förebyggande insatser bedöms vara avgörande för att minska framtida kostnader och öka hållbarheten i systemet vilket också ligger i linje med den nya socialtjänstlagen. Samtidigt måste akuta behov fortsatt kunna mötas med bibehållen kvalitet och rättssäkerhet.

1.3.1.5 ÖVRIGA HÄNDELSER I VERKSAMHETER OCH OMVÄRLD

Lagändringar och nya förutsättningar

Såväl lagändringar, förordningar och direktiv påverkar direkt våra förutsättningar som kommun och här sker ständigt behov av anpassningar. Inför kommande lagändringar som exempelvis fastighetsnära insamling av förpackningar har upphandling skett under perioden, den nya socialtjänstlagen som syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad processas med stöd av SKR, tolkning och förberedelser sker också av regeringens beslutade förordning som reglerar lärares maximala undervisningstid och garanterar en minsta tid för planering och uppföljning men som också innebär ökade kostnader.

Hälso- och sjukvårdsavtalet och samsjuklighetsreformen är större förändringar som är på gång och som kommer att påverka verksamheterna inom socialförvaltningen med krav om mer samverkan mellan region och kommun för att lösa behovet av god och nära vård.

Säkerhetsläget

En orolig omvärld präglar fortsatt säkerhetsläget och påverkar även kommunens förutsättningar, direkt genom högre priser och osäkra leveranser och indirekt genom behovet av att upparbeta en högre beredskap för såväl intrång i våra system och infrastruktur som för en civil beredskap i händelse av kris eller krig. Under perioden har bland annat åtgärder genomförts för att säkra drivmedelsförsörjning och reservsamband. Givet det oroliga

säkerhetsläget i vår omvärld genomsyrar frågan om beredskap och säkerhetstänk hela organisationen och verksamhetsplanering framåt såsom nya rutiner för låsning av skolbyggnader och beredskapslager inom vård och omsorg.

Avveckling av Dalslands miljö- och energiförbund

Dalslands miljö- och energiförbund och därmed även nämnden ska avvecklas och från och med 1 januari 2027 ska verksamheten istället utföras via avtalssamverkan mellan Dals-Ed, Bengtsfors, Färgelanda och Mellerud där Melleruds kommun blir värdkommun. I samband med detta inrättas Dalslands miljönämnd.

1.3.2 RISKER OCH KONSEKVENSER

1.3.2.1 OMVÄRLDSRISKER

Den negativa befolkningsutvecklingen är en uppenbar risk för välfärdens finansiering, att kunna bedriva en effektiv organisation och för platsens attraktivitet. Det är en risk för hela kommunkoncernen och därför har kommunfullmäktige antagit ett utvecklingsmål som består av att befolkningsantalet i Dals-Eds kommun ska vara 5 000 invånare år 2035 till vilket organisationens prioriteringar ska kanaliseras. För att nå målet krävs inom ramen för Utvecklingsplanen bland annat marknadsföring, attraktivitetsåtgärder, samverkan såväl inom organisationen som hela platsen Dals-Ed med invånare, företag och föreningar delaktiga.

Omvärldsrisker i övrigt är statliga och regionala prioriteringar gällande infrastruktur och kollektivtrafik samt hur kommande satsningar från staten kommer att utvecklas eller förändras kring statsbidrag som flertalet av kommunens verksamheter är beroende av för att kunna bedriva ett utvecklingsarbete i våra verksamheter.

1.3.2.2 VERKSAMHETSRISKER

Personalförsörjningen i flera av kommunens verksamheter är en av våra största utmaningar för att kunna upprätthålla en god kvalitet och service, i verksamheter som dessutom utifrån demografin kommer att ha en ökad efterfrågan. Därför är det viktigt för oss att vara en attraktiv arbetsgivare och att upprätthålla en god och inbjudande arbetsmiljö. "Vi vill varandra väl och gör varandra bra", är en utgångspunkt som ska genomsyra alla våra verksamheter. Vi behöver också fortsätta genomlysningen av arbetssätt och att vidareutveckla schema och bemanning i våra verksamheter. Vi har utifrån befolkningsprognosen även en omställning att göra i verksamheterna då andelen barn och unga minskar och andelen äldre ökar.

Budgetanpassningsarbetet under planperioden är ytterligare en uppenbar verksamhetsrisk som innebär stora ansträngningar för samtliga verksamheter och leder till förändringar av uppdrag och hur vi är organiserade. Det är viktigt att vi under planperioden analyserar de effekter åtgärderna för kostnadsminskningar ger så att vi även fortsättningsvis kan upprätthålla tillräckligt hög kvalitet i grunduppdragen och att vi i verksamheterna kan tillgodose våra kunder och målgrupper tillräckligt god service.

1.3.2.3 FINANSIELLA RISKER OCH RISKHANTERING

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten inom kommunen och den kommunala koncernen. Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar.

Ränterisk

Per den 31 augusti 2026 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 305,1 mkr (314,2 mkr per sista augusti 2025), medan de räntebärande finansiella tillgångarna var 4,0 mkr (4,0 mkr per sista augusti 2025). Den kommunala koncernens räntebärande nettoskuld uppgick per balansdagen sålunda till 301,1 mkr (310,2 mkr per sista augusti 2025). Nettoskulden har minskat med 9,1 mkr jämfört med 2025.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 88,1 mkr per sista augusti 2026, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Kommunens räntebärande finansiella tillgångar var 4,0 per sista augusti 2026, även det oförändrat. För kommunen uppgick nettoskulderna per den 31 augusti 2026 till 84,1 mkr.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta.

Enligt finanspolicyn ska den genomsnittliga räntebindningstiden på externa räntebärande skulder inte understiga 1,5 år och bör inte överstiga 4 år. Per den 31 augusti 2026 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden för den kommunala koncernens upplåning till 1,5 (2,0) år.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens upplåning uppgick till 1,0 (1,8) år. Den korta räntebindningstiden för kommunen vid bokslutstillfället förklaras av lån som löpte ut 2026-09-01. Efter omsättning av aktuellt lån uppgick räntebindningstiden till 2,4 år.

Finansieringsrisk

Enligt finanspolicyn får inte mer än 40 procent av låneskulden förfalla inom en och samma 12-månadersperiod. Givet skuldens sammansättning per balansdagen förföll 38 (7) procent av den kommunala koncernens låneskuld inom en 12-månadersperiod, medan motsvarande siffra för enbart kommunens låneskuld var 39 (0) procent.

Enligt finanspolicyn ska kapitalet i likviditetsförvaltningen säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på kort sikt. Kapitalet utgörs av likvida medel på bankkonto samt eventuella kortfristiga placeringar i räntebärande värdepapper eller räntefonder.

Per den 31 augusti 2026 uppgick tillgängliga likvida medel i koncernen till 54,4 (39,3) mkr och tillgängliga outnyttjade kreditfaciliteter till 15,0 (15,0) mkr: totalt 69,4 (54,3) mkr.

Kredit- och likviditetsrisk

Enligt finanspolicyn så berör kreditrisk i kapitalförvaltningen ränteplaceringar och definieras som risken för värdeförlust på grund av att en motpart (till exempel bank, kommun, företag) inte fullgör sina finansiella förpliktelser. Kreditrisk definieras som risken för att en fordran inte betalas på utsatt tid och/eller med det belopp som fordran utgör. För att hantera denna risk ska placeringarna fördelas mellan olika emittenter (utgivare).

För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt ska ränteplaceringar i första hand göras genom placering i fonder. Dessa ska bestå av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning.

Kommunen har under perioden inte placerat någon likviditet.

Valutarisk

Enligt finanspolicyn är utgångspunkten vid förvaltning av kommunens portföljer att begränsa valutarisken.

Samtlig extern upplåning inom koncernen har skett i svenska kronor och någon placering av likvida medel eller pensionsmedel har ej gjorts under perioden.

1.4 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Demografiutmaningarna har varit och kommer att vara ett fokus framöver för att ställa om i verksamheterna, där vi har allt fler äldre med ökat omsorgs- och vårdbehov och färre barn och unga. Arbetslösheten i Dals-Ed är fortsatt låg, vilket innebär att det fortfarande finns betydande svårigheter med kompetensförsörjning, både hos kommunen som arbetsgivare och hos näringslivet.

Det osäkra omvärlds- och säkerhetsläget påverkar kommunen, såväl direkt genom höga priser och osäkra leveranser som indirekt genom behovet av att upparbeta en högre beredskap för såväl intrång i våra system och infrastruktur som för en civil beredskap i händelse av kris eller krig.

Inom barn- och utbildningsverksamheten påverkar nya reformer kring en utbildning i förändring.

Inom socialförvaltningen påverkar förändringar inom lagstiftningen verksamheten. Det har under perioden också skett en omorganisation inom äldreomsorgen, med anledning av att möta framtida behov samt få rimligt antal medarbetare under sig

1.5 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

1.5.1 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I kommunens "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatreserv samt behandling av kvarvarande resultatutjämningsreserv" föreskrivs bland annat att: "God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer."

1.5.2 ÅRETS PROGNOS I FÖRHÅLLANDE TILL BUDGET

Helårsprognos nämnder i förhållande till budget

Nämnd/Styrelse (mkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Prognos avvikelse helår 2026
Kommunfullmäktige	-0,9	-0,8	0,1
Kommunstyrelsen	-106,0	-98,1	7,9
Barn och utbildningsnämnden	-136,4	-137,2	-0,8
Socialnämnden	-174,5	-189,5	-15,0
Valnämnden	-0,2	-0,3	-0,1
Totalt nämnderna	**-418,0**	**-425,9**	**-7,9**
Finansförvaltning	430,2	434,0	3,8
Totalt kommunen	**12,2**	**8,1**	**4,1**

För kommunstyrelsen prognostiseras ett överskott för året om 7,9 mkr. Det större överskottet kan härledas bland annat till lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanser eller tjänstledigheter, högre intäkter och lägre kostnader för konsulter eller eget utförda arbeten samt allmän återhållsamhet och genomförda effektiviseringar.

Barn och utbildningsnämndens prognos för helåret är ett underskott på 0,8 mkr. Kostnaden för interkommunala ersättningar för gymnasieelever överstiger budget och Utsikten hade under våren mer kostnader än intäkter.

Socialnämnden beräknar vid årets utgång göra ett sammanlagt underskott mot budget med 15,0 mkr. Orsakerna till underskottet är fler beslut att verkställa jämfört med vad budget medger, fler och mer komplexa patientuppdrag i samband med omställningen till god och nära vård, fler och dyrare placeringar, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, konsultkostnader, höga personalkostnader i samband med heltidsresan samt kostnader för sjukfrånvaro och övertid för en del verksamheter.

Helårsprognos finansförvaltningen

Finansverksamhet (mkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Prognos avvikelse helår 2026
Egna skatteintäkter	251,0	248,8	-2,2
Generella statsbidrag och utjämning	180,0	183,7	3,7
Pensioner	-30,3	-31,4	-1,1
Arbetsgivaravgifter	-85,8	-86,8	-1,0
Avtalsförsäkringar	-0,5	-0,5	0,0
Internränteintäkter	9,4	8,9	-0,5
Intäkt PO-påslag	110,3	114,2	3,9
Timlöneförändring hela kommunen	-0,4	-0,4	0,0
Borgensavgift Edshus	0,6	0,6	0,0
Finansiell leasing	-1,2	-1,2	0,0
Ränteintäkter	0,1	0,2	0,1
Räntekostnader	-2,7	-2,0	0,7
Ofördelade medel avseende löneutrymme	-0,3	0,0	0,3
Anslag till oförutsedda kostnader KF (socialnämnden vid behov)	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,0	-0,1	-0,1
Total	**430,2**	**434,0**	**3,8**

Helårsprognosen för finansverksamheten visar totalt sett ett överskott mot budget på 3,8 mkr. I den positiva avvikelsen för generella statsbidrag och utjämning igår 1,9 mkr i ej budgeterade statsbidrag till kommuner med vindkraft. Kostnad för arbetsgivaravgifter överstiger budget som ett resultat av att kommunens totala lönekostnader är högre än budgeterat. Av samma anledning är också de interna PO-intäkterna högre än budgeterat. Nettoeffekten i finansverksamheten är att intäkten för arbetsgivaravgifter överstiger kostnaden med 1,9 mkr. Detta är en effekt av att inte full arbetsgivaravgift betalas för alla anställda.

I budget för 2026 inkluderades ett anslag till oförutsedda kostnader som KF kunde besluta om under året. Anslaget uppgick till 2,4 mkr. Under våren har dessa medel omfördelats till socialnämnden genom beslut i kommunfullmäktige 2026-02-11 § 13.

1.5.3 FINANSIELL ANALYS

Nettokostnader, Skatteintäkter & Finansnetto

%	Prognos 2026	202608	2025	2024	2023
Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	91,9	88,6	91,6	93,9	95,4*
Planenliga avskrivningar	4,7	4,7	5	5,5	5,2*
Nettokostnadsandel exkl. jämförelsestörande poster och finansnetto	**96,6**	**93,3**	**96,6**	**99,4**	**100,6***
Finansnetto	1,0	0,8	0,3	0,7	0,4*
Nettokostnadsandel exkl. jämförelsestörande poster	**97,6**	**94,1**	**96,9**	**100,1**	**101,0***
Jämförelsestörande engångsposter	0,5	0,8	0,0	0,0	0,0
Nettokostnadsandel i relation till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	**98,1**	**94,9**	**96,9**	**100,1**	**101,0***

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Från och med 2024 tillämpar kommunen RKR rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna visar hur mycket den löpande verksamheten kostar i förhållande till skatteintäkterna. Under årets första åtta månader 2026 kostade verksamheterna 88,6% av kommunens skatteintäkter och generella bidrag, vilket var 4,6 procentenheter mer än motsvarande period 2025 (84% i 202508).

Nettokostnaderna under perioden uppgick till 255,1 mkr (228,4 mkr för 2025-08). Skatteintäkter och generella bidrag uppgick till 287,8 mkr (272,5 mkr för 2025-08).

Dals-Eds skatteintäkter och generella bidrag de första åtta månaderna 2026 uppgick till 287,8 mkr, vilket var ca 15,3 mkr högre än utfall under samma period förgående år.

Kommunens finansnetto (skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader) var för årets åtta första månader -2,2 mkr, vilket är 0,1 mkr sämre än motsvarande budgetperiod. De finansiella intäkterna uppgick till 0,9 mkr och bestod av bl.a. överskottsutdelning från aktier som har skett 2026 0,2 mkr i huvudsak, borgensavgift för Edshus 0,4 mkr och 0,3 mkr avkastning från Dalslands sparbanken. De finansiella kostnaderna på 3,1 mkr omfattade till övervägande del räntor på kommunens lån 1,1 mkr och räntor på pensionsavsättningar samt 1,8 mkr ränta på finansiella leasingavtal.

EGET KAPITAL & SOLIDITET

Likviditet ur ett riskperspektiv

%	Prognos 2026	202608	2025	2024	2023
Kassalikviditet	52,2	86	59	74	67

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kassalikviditeten uppgick vid bokslutstillfället till 86% vilket ska jämföras med 85% under 202508. De likvida medlen (tillgodohavanden i kassa och bank) uppgick vid bokslutstillfället till ca 39,0 mkr och bedöms gå ner till 16,8 mkr till årsskiftet. Eventuellt tas det ett nytt lån för att förstärka kassalikviditeten, om det skulle behövas.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

mkr	Prognos 2026	202608	2025	2024	2023
Extern låneskuld	88,2	88,2	88,2	112,3	102,2
Kortfristig del	-26,6	-12	-22	-5,4	-5,4
Långfristig leasingskuld	79,5	80,1	81,4	85,1	86,8*
Skuld för statliga investeringsbidrag	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2
Ackumulerade upplösningar av investeringsbidrag	-5,6	-5,2	-4,8	-4,1	-3,3
Totala långfristiga skulder	157,7	173,3	165,1	208,3	202,5*

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Kommunens långfristiga skulder uppgick vid bokslutstillfället till 173,3 mkr, vilket är en ökning jämfört med 2025. Det beror på att mindre del av externa låneskulden är kortfristig.

Soliditet

%	Prognos 2026	202608	2025	2024	2023
Soliditet enligt balansräkningen	43,6	42,9	42,3	38,4	38,2*
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	27,4	27,2	25,2	20,8	21,5*

*Uppdatering gällande justeringar för finansiella leasingavtal.

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. En förbättrad soliditet innebär att kommunen minskar sin skuldsättningsgrad och där igenom ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt har förbättrats med 0,5 procentenheter sedan 202408, från 26,7 % till 27,2 %. Det förklaras genom att kommunen har klarat att finansiera stor del av sina investeringar med skatteintäkter.

Rörelsekapitalet (skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder) var -16,4 mkr, vilket är en försämring med 2,2 mkr jämfört med samma period förra året. Detta beror på likvida medel har minskat mer än kortfristiga skulder.

AVSÄTTNINGAR och PENSIONSFÖRPLIKTELSE

Avsättningar

Visstidspension kan utgå till förtroendevalda enligt pensionsreglementet för förtroendevalda.

Denna förpliktelse ingår i posten avsättningar. Övrig del av avsättningsposten i balansräkningen består av intjänad pensionsrätt, särskild ålderspension för räddningspersonal och efterlevandepensioner.

Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsförpliktelse redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen. Det betyder att pensioner som är intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen, inklusive löneskatt, uppgår per sista augusti 2026 till 83,3 mkr. Pensionsskulden är den framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden, inklusive löneskatt, återfinns under rubrikerna avsättningar, kortfristiga skulder och ansvarsförbindelser.

mkr	Prognos 2026	202608	2025	2024	2023
Avsatt till pensioner inklusive löneskatt	11,9	12,1	12,5	12,2	11,8
Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt som redovisas som ansvarsförbindelse	81,8	83,3	85,9	91,9	87,9
Summa pensionsförpliktelser	**93,7**	**95,4**	**98,4**	**104,1**	**99,7**

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras de kommande 50 åren. Det totala pensionsåtagandet uppgick vid periodens slut till 95,4 mkr. Av dessa redovisas 12,1 mkr i balansräkningen som en avsättning och 83,3 mkr återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Den avser pensioner intjänade till och med 1997.

Den del av pensionsåtagandet som utgör ansvarsförbindelse är ofinansierad, då den återfinns utanför balansräkningen.

1.5.4 BALANSKRAVSRESULTAT

BALANSKRAVSRESULTAT

AVSTÄMNING AV BALANSKRAV

Från och med den 1 januari 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under vissa villkor reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Från och med bokslut år 2024 ersätts RUR av en ny resultatreserv (RER) med samma förutsättningar för reservering som den tidigare RUR. Befintlig resultatutjämningsreserv fasas ut under en tioårsperiod.

Resultatreserven får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Denna begränsning gäller alltså den nya resultatreserven och avser alltså inte en eventuell RUR som kommunen har enligt regelverket för RUR. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

RER kan användas för att täcka ett negativt resultat vid till exempel oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall, så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning.

RUR avvecklas och nya medel kan inte sättas av men befintlig RUR finns kvar och kan nyttjas till utgången av 2033. Medel från RUR får användas i enlighet med tidigare regelverk, det vill säga för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

BALANSKRAVSUTREDNING 2024 - 2026

mkr	Prognos 2026	2025	2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	**8,1**	**12,6**	**-0,6**
Avgår samtliga realisationsvinster	0,0	-0,1	0,0
Tillägg för vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	0,0	0,0	0,0
Tillägg för vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	0,0	0,0	0,0
Tillägg för orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
Avgår återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**8,1**	**12,5**	**-0,6**
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0	0,0	0,0
Disponering från resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0	0,0	0,6
Reservering till resultatsresreserv (RER)	-3,8	-8,4	0,0
Disponering från resultatsresreserv (RER)	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	**4,3**	**4,1**	**0,0**

ÅTERSTÄLLNING AV BALANSKRAVSUNDERSKOTT

mkr	Prognos 2026	2025	2024
Kvar att återställa från tidigare år (ingående värde)	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	4,3	4,1	0,0
Synnerliga skäl att inte återställa	0,0	0,0	0,0
Kvar att återställa från tidigare år (utgående värde)	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Vid årets ingång finns inte några tidigare negativa balanskravsunderkott att återställa. Då 2025 års resultat också är positivt finns inte heller vid årets utgång något negativt resultat att återställa.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV OCH RESULTATRESERV

mkr	Prognos 2026	2025	2024
Ingående värde RUR	**61,5**	**61,5**	**62,1**
Reservering till RUR	0,0	0,0	0,0
Disponering av RUR	0,0	0,0	-0,6
Utgående värde RUR	**61,5**	**61,5**	**61,5**
Ingående värde RER	**8,4**	**0,0**	**0,0**
Reservering till RER	3,8	8,4	0,0
Disponering av RER	0,0	0,0	0,0
Utgående värde RER	**12,2**	**8,4**	**0,0**

Kommunen har mellan 2010 till 2022 reserverat 62,1 mkr till resultatutjämningsreserven. För år 2023-2024 medgav balanskravsresultatet ingen reservering. 2024 disponerades 0,6 mkr ur resultatutjämningsreserven. Utifrån resultatet för år 2025 sattes 8,4 mkr av till resultatreserv.

Prognosen för år 2026 visar en förväntad avsättning till resultatreserv på ytterligare 3,8 mkr. Efter avsättning 2026 uppgår då totalt reserverat belopp i RUR och RER till 73,7 mkr.

1.5.5 UPPFÖLJNING FINANSIELLA MÅL

Dals-Eds kommun har fattat beslut om "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv" under 2013. Dessa reviderades 2024 så att också resultatreserv omfattas av riktlinjerna. Dals-Eds kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning tar sin utgångspunkt i att varje generation ska bekosta den kommunala service som konsumeras och därigenom lämna över en kommun med ett oförändrat finansiellt handlingsutrymme till kommande generationer. För att kunna leva upp till detta, har kommunen beslutat om sex finansiella mål. Dessa redovisas och följs i detta avsnitt. Uppföljningen av de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning återfinns under avsnitten "Uppföljning grunduppdrag" samt "Uppföljning utvecklingsmål"

1.5.5.1 Skattesatsen ska vara oförändrad på nivån 23,21 procent

Kommunfullmäktige konstaterar att kommunens skatteuttag ligger på en hög nivå i jämförelser med riket i övrigt och har så gjort under ett antal år. Omvärldens och medborgarnas ökande krav innebär dock att fler och fler kommuner och regioner har sett sig tvungna att höja skatteuttaget under de senaste åren. Kommunfullmäktiges målsättning är därför att med befintligt skatteuttag klara de nuvarande och kommande utmaningarna med en oförändrad skattesats.

Målet är uppnått genom att skattesatsen för år 2026 är oförändrad på 23,21 %.

1.5.5.2 Investeringar inom affärsdrivande verksamheter (VA/Renhållning, kommersiella fastigheter och exploateringar) kan om behov föreligger finansieras genom extern upplåning. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå

Kommunfullmäktige har i det finansiella målet sagt att kommunen gällande de investeringar som görs inom affärsdrivande verksamheter såsom VA-, renhållning, kommersiella fastigheter och exploatering kan finansieras med externa lån då dessa i slutändan finansieras via taxor och avgifter.

Målet är uppfyll. Kommunen har inte tagit upp några nya lån under året och väntas inte heller göra det under resterande del av året. Samtidigt överstiger investeringarna inom affärsdrivande verksamheter avskrivningarna inom samma verksamheter.

1.5.5.3 Kommunen ska inom skattefinansierade verksamheter i grunden finansiera sina investeringar med egna medel. Undantag från detta ska endast vara möjligt vid stora och långsiktiga investeringar, det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå

Kommunfullmäktige har i det finansiella målet sagt att kommunen i grunden inte ska finansiera sina investeringar inom skattefinansierade verksamheter med externa lån utan dessa ska finansieras med skatteintäkter. Undantag från detta ska endast vara stora och långsiktiga investeringar där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande

generationer. Med stora och långsiktiga investeringar avses investeringar och investeringsbidrag som överstiger 30 mkr och har en livslängd på minst 20 år.

Måttet för att mäta detta är självfinansieringsgraden av investeringarna som mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Målet är uppfyllt då samtliga investeringar under året kunnat finansieras utan att nya lån tagits upp. För delåret uppgår total självfinansieringsgrad till 351 % och helårsprognosen uppgår till 94 %. För enbart de skattefinansierade verksamheterna är helårsprognosen en självfinansieringsgrad på 150 %.

1.5.5.4 Kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent

Kommunfullmäktige har satt målet att kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent, detta utifrån ett kort och medellångt finansiellt perspektiv som innebär att kommunen inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar. En kassalikviditet som uppgår till 100 procent eller mer innebär att samtliga kortfristiga skulder kan finansieras direkt med egna medel. Målsättningen om en kassalikviditet om minst 70 procent är satt utifrån att en stor del av kommunens kortfristiga skulder är relativt konstant, såsom ferie- och semesterlöneskuld till personalen.

En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kommunens kassalikviditet uppgick till 86 % vid bokslutstillfället medan prognosen för årsskiftet är en kassalikviditet på 52 %. Målet är därmed uppfyllt i delåret men väntas inte vara det vid helårsbokslutet.

1.5.5.5 Kommunens soliditet ska inte vara lägre än 35 procent och inte minska fler än tre år i rad. Samtidigt ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser inte understiga 10 procent och på lång sikt öka

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Kommunfullmäktige har i sitt finansiella mål ansett att kommunens soliditet långsiktigt inte ska understiga 35 procent och inte heller minska fler än tre år i rad. Detta är en lägre nivå än tidigare målsättning beroende på att kommunen befinner sig i ett starkt expansivt läge med stora investeringar inom främst VA-området. På sikt behöver målsättningen återigen ökas för att minska kommunens skuldsättning och öka det finansiella handlingsutrymmet.

Kommunfullmäktige anser samtidigt att soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser inte ska understiga 10 procent och även denna ska på lång sikt öka.

Målet är uppfyllt med en soliditet vid bokslutstillfället på 42,9 procent. Motsvarande nivå inklusive pensionsförpliktelsen uppgick till 27,2 procent. Prognosen för helåret visar ytterligare stärkt soliditet.

1.5.5.6 Resultatet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar inom skattefinansierad verksamhet, med undantag av stora och långsiktiga investeringar, kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader

Kommunens resultat inklusive reavinster/-förluster och med samtliga pensionsförpliktelser redovisade ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar som inte är stora och långsiktiga (understigande 30 mkr och har en livslängd under 20 år, enligt lånefinansieringsmålet) kan egenfinansieras samt att Kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader.

För perioden 2024-2026 är resultatet tillräckligt stort för att självfinansiera samtliga investeringar. Prognosen för självfinansieringsgraden uppgår till 136 %. I budget för år 2026 finns också en post på 2,4 mkr avsatt under kommunfullmäktige. Målet bedöms som uppfyllt.

Sammanfattningsvis innebär detta att kommunen i delåret uppfyller samtliga finansiella mål och helårsprognosen är att fem av de sex finansiella målen för god ekonomisk hushållning nås.

1.5.6 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAG

I enlighet med vår styrmodell utgår den kommunala verksamheten ytterst från två grunduppdrag, *Välfärd och Service* samt *Demokrati och Samhällsutveckling*. *Välfärdsuppdraget* omfattar ansvaret att leverera välfärdstjänster till invånarna och *Samhällsutvecklingsuppdraget* handlar om att säkerställa en långsiktigt god utveckling för kommande generationers välfärd och livsvillkor.

Detta är en utvärdering för delåret och med prognos för helåret på kommunövergripande nivå. De flesta indikatorer för att följa upp grunduppdraget på kommunövergripande nivå är emellertid planerade för hösten såsom medborgarundersökning och medarbetarundersökning varför bedömning görs om att en samlad uppföljning av grunduppdraget på kommunövergripande nivå, därför genomförs på helåret.

1.5.7 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL

1.5.7.1 Utvecklingsmål: 5 000 invånare år 2035

Definition av målet:

Varje år ökar befolkningen och år 2035 är vi 5 000 invånare i Dals-Eds kommun.

Den negativa befolkningsutvecklingen behöver vändas för att upprätthålla tillväxt, kompetensutveckling och skatteunderlag på platsen samt bibehålla en hög kvalitet i kommunens verksamheter. Kommunen ska vara en attraktiv plats att bo, leva och verka på - målet blir en indikator på hur väl vi tillsammans med företag, föreningar och invånare lyckas.

Bedömning måluppfyllelse:

Per juli 2026 har Dals-Ed 4 592 invånare, vilket är en ökning med 21 personer från årets start. Befolkningsmålet om 5 000 invånare till år 2035 kan därmed inte anses tillgodosett, även om vi för perioden uppnår delmålet om att vi varje år ska öka antalet invånare. Målet följs upp per helår.

Födelsenettot för perioden är fortsatt negativt. Flyttnettot för perioden är positivt, vilket innebär att fler har flyttat in till kommunen än ut under perioden.

Dals-Eds kommun har under perioden för utvecklingsplanen genomfört och påbörjat ett flertal attraktivitets- och marknadsföringsåtgärder i syfte att uppnå fler invånare. Fortsatt arbete behöver ske - och då många kommuner står inför liknande utmaningar finns såväl en stor inspirationskälla till lyckade satsningar likväl som en konkurrens om invånare.

2025 påbörjades en extra satsning genom Dals-Ed & Co, vilket är ett nytt arbetssätt för att bidra till befolkningsmålet. Dals-Ed & Co syftar till att tillsammans i bred samverkan nå en attraktiv kommun och målet om fler invånare genom att satsa på platsutveckling, evenemang och marknadsföring. Kraftsamlingen som sker genom Dals-Ed & Co sker med bidrag från Tillväxtverket och är planerad att fortlöpa i tre år. Inför 2026 gjordes justeringar i arbetssättet i syfte att få effektivare genomförande och långsiktigare planering av insatser.

Kommunen deltar också i "Hitta hem i Dalsland" - ett projekt via Det Goda Livet i Dalsland som syftar till att få fler att flytta till Dalsland. Via projektet har bland annat en gemensam hemsida lanserats där man kan göra jämförelser mellan kommunerna och hitta just sin plats genom "Dalslandskompassen". På hemsidan och i projektets sociala medier lyfts också berättelser om livet i Dalsland som tas fram av kommunerna. En gemensam modell för inflyttarservice har också tagits fram av en arbetsgrupp i projektet som varje kommun kan använda även efter projektets slut. Projektet fortsätter under 2026.

Indikator	
Befolkningsökning jämfört med föregående år	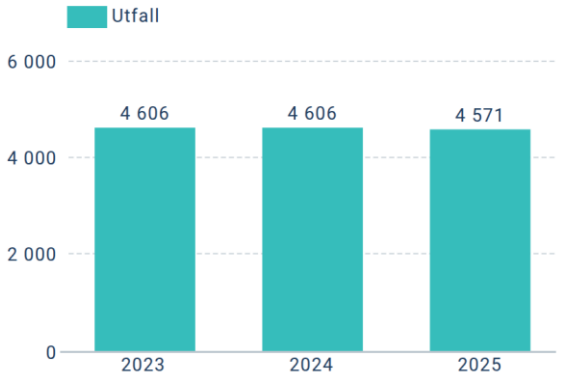

Strategier	Kommentar
Attraktivitet	**Dals-Eds kommun** Under perioden har följande åtgärder genomförts utifrån utvecklingsplanens strategi om attraktivitet: • Bänkar har kommit upp i Freudentahlska trappen • Ny lekplats- och skateutrustning samt grillar i Terrassparken • Lekplatsutrustning från Terrassparken placeras ut på Eds badplats • Bänkbord placeras ut längs Nössemarksvägen och Le-området • Vassröjning mellan Terrassparken och badplatsen • Enhetliga informationsskyltar har satts upp. På de informationsskyltar som finns på lek- och badplatser finns också en QR-kod med länk till en enkät för att lämna förbättringsförslag och andra synpunkter på platsen för att fånga upp hur platserna kan bli ännu mer attraktiva. • Förbättringar av DiscGolf-banan vid Sågtjärn har skett • Bänkar och nya papperskorgar har utplacerats längs Strandpromenaden för ökad attraktivitet • Ängs lekplats har uppdaterats och ytterligare en skogslekplats i Äng har färdigställts. • Flera evenemang har genomförts, bl.a. Skridskodisco, utbildnings- och jobbmässa, marknader, kulturvecka och Fall fest • Uppfräschning av Torget har påbörjats • Grillplatser har uppförts och befintliga grillplatser har upprustats • Byggnation av servicebyggnad vid Le-området har påbörjats • Evenemangsmedel har delats ut till samtliga bygder för att bidra till evenemang i hela kommunen • Bidrag till flera platsutvecklingsprojekt inom hela kommunen har beviljats via Dals-Ed & Co, bland annat till lekplats och bastu i Håbol
Marknadsföring	**Dals-Eds kommun** Under perioden har följande åtgärder genomförts utifrån utvecklingsplanens strategi om marknadsföring: • Annonsering i Dagens Industri med fokus livskvalitet, tågpendling och arbete • Annonsering TV-skärmar Göteborgs universitet med fokus bästa platsen för unga att bo, tågpendling, arbete och evenemang • Annonsering studieblock Göteborgs universitet med fokus på att arbeta i Dals-Ed • Inköp av flaggvimplar till lyktstolpar för att visa upp evenemang i kommunen • Kampanjer i sociala medier med fokus evenemang • Avtal med mäklare för att marknadsföra och sälja tomter • Marknadsföringsfilmer har färdigställts • Deltagande i projektet "Hitta Hem i Dalsland" i syfte att få fler att flytta till Dalsland • Marknadsföringsmaterial har tagits fram av arbetsgrupp inom ramen för Dals-Ed & Co och kommer att spridas under 2026 • Nya skyltar vid länsvägen visar lediga tomter vid Le-området

1.5.8 SLUTSATSER AVSEENDE GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Kommunen uppvisar ett positivt resultat såväl i delåret som i helårsprognosen. Prognosen för helåret är ett resultat som uppgår till 1,9 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det är ett resultat som understiger budgeterad nivå på 2,8 % men som ändå ligger nära kommunens långsiktiga resultatmål.

Kommunen har för år 2026 sex finansiella mål som samtliga bedöms som uppfyllda i delårsbokslutet. Prognosen för helåret är att fem av målen kommer att nås.

Samlad bedömning av kommunens grunduppdrag sker i samband med årsredovisningen då uppföljning av flertalet indikatorer sker under hösten.

Kommunens utvecklingsmål uppvisar för delåret en positiv utveckling då antalet invånare har ökat jämfört med årets början.

Sammantagen bedömning är att utifrån uppfyllda finansiella mål och delvis uppfyllt utvecklingsmål, har kommunen stärkt sin ekonomiska ställning under perioden som delårsbokslutet omfattar.

1.6 VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

1.6.1 Attraktiv arbetsgivare

Personalstatistik

Anställda	2026	2025	2024
Antal tillsvidareanställningar	584	548	547
- Varav kvinnor (%)	78%	80%	81%
- Varav män (%)	22%	20%	19%
Antal visstidsanställningar (exkl. timavlönade)	29	46	50
Totalt anställda	613	594	597
Andel heltidsanställda	85,5%	84,2%	81,1%
- För kvinnor (%)	85,2%	82,5%	79,1%
- För män (%)	86,6%	90,4%	89,1%

Anställda

Siffror från HR-system januari - juni respektive år. Siffror från HR-system juni respektive år. Pga byte av HR-system kan siffrorna mellan 2024 och tidigare år inte vara helt jämförbara.

Med anställda avses i detta avsnitt antalet tillsvidareanställda och visstidsanställda. Vi utgår ifrån fysiska personer och om en person har fler anställningar inom kommunen, så räknas personen bara en gång.

Antalet anställda i juni 2026 var 613 personer fördelat enligt följande:

Tillsvidareanställda: 584

Visstidsanställda: 29

Av de tillsvidareanställda var 78% kvinnor och 22% män.

Antalet anställda (tillsvidare och visstidsanställda) har ökat med 19 personer (2025: 594) om första halvåret 2026 jämförs med samma period 2025. Vi ser också att fler är tillsvidareanställda och färre har visstidsanställningar, se jämförelsetal i tabell ovan.

Sysselsättningsgrad

85,5% av kommunens tillsvidare- och visstidsanställda (exkl timavlönade) arbetar heltid vilket är en ökning med 1,3 procentenheter. Motsvarande siffra för 2025 var 84,2 % för samma period.

Nedbrutet per kön är motsvarande procentsats 85,2% bland kvinnor (en ökning med 2,7 procentenheter jämfört med delårsbokslutet 2025 då motsvarande andel var 82,5%), respektive 86,6% bland männen (en minskning med 3,8 procentenhet jämfört med delårsbokslutet 205 då motsvarande andel var 90,4%).

Åldersstruktur

Medelålder för kommunens tillsvidare- och visstidsanställda är: 45,1 år (45,6 år 2025)

Kvinnor: 44,3 år (45,3 år 2025)

Män: 47,0 år (46,5 år 2025)

Av de tillsvidareanställda är ca 17,3% 60 år eller äldre (en minskning med 1,2 procentenhet jämfört med delårsbokslutet 2025) och ca 28,3% befinner sig i åldersspannet 50-59 år (en ökning med ca 1,7 procentenheter jämfört med delårsbokslutet 2025).

Under första halvåret 2026 har 4 personer gått i ålderspension.

1.6.2 Hållbart arbetsliv

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro	2026	2025	2024
Total sjukfrånvaro	7,6%	8,2%	7,8%
Varav långsjukfrånvaro 60 dagar eller mer	39,2%	40,9%	40,4%
Total sjukfrånvaro per kön			
Kvinnor	8,0%	9,4%	9,1%
Män	6,3%	4,4%	3,3%
Total sjukfrånvaro per åldersgrupp			
Under 30 år	4,8%	7,4%	7,2%
30 - 49 år	7,1%	8,0%	7,0%
Över 50 år	9,2%	8,7%	8,8%

Siffrorna i tabellen är från HR-system januari - juni respektive år. Siffror från HR-system juni respektive år. Pga byte av HR-system kan siffrorna mellan 2024 och tidigare år inte vara helt jämförbara.

Under första halvåret 2026 ligger den totala sjukfrånvaron på 7,6% vilket är en minskning jämfört med 2025 då sjukfrånvaron låg på 8,2%. Sjukfrånvaron för kvinnor är 8,0% (2025: 9,4%) och för män 6,3% (2025: 4,4%). Sjukfrånvaron har därmed minskat för kvinnor och ökat för gruppen män.

Sett till ålder har sjukfrånvaron ökat i den äldsta åldersgruppen, i övriga åldersgrupper har sjukfrånvaron minskat. I gruppen under 30 år var sjukfrånvaron 4,8% (2025: 7,4%). I åldersgruppen 30-49 år ser vi en minskning till 7,1% (2025: 8,0%). I gruppen över 50 år var sjukfrånvaron 9,2% (2025: 8,7%). Av den totala sjukfrånvaron var 39,2% 60 dagar eller längre (2025: 40,9%).

Tillbud och arbetsskador

Typ av skada	Antal 2026	Antal 2025	Antal 2024
Riskobservationer	14	40	18
Tillbud	109	127	86
Arbetsskador	50	62	39
Totalt antal arbetsskador och tillbud	159	189	125

Arbetsgivaren är skyldig att utreda orsakerna till olyckor, sjukdomar och allvarliga tillbud i arbetet. Därför är det viktigt att systematiskt undersöka och analysera vilka arbetsskador och tillbud som anmäls, vad som ska åtgärdas och hur man förebygger att andra personer inte drabbas.

Kommunen använder KIA (Kommunalt Informationssystem om Arbetsmiljö) där alla medarbetare rapporterar in samtliga tillbud, arbetsskador och riskobservationer för att kunna hantera avvikelser inom arbetsmiljö och att arbeta förebyggande.

Antalet tillbud och arbetsskador har minskat vid jämförelse från föregående år. De vanligaste orsakerna är hot och våldssituationer, ohälsosam arbetsbelastning (psykisk eller fysisk), skador av annan person samt fall (halkat el snubblat).

Hot och våld har rapporterats främst från verksamheter inom undervisning och äldreomsorg samt LSS. När det gäller arbetsskadeanmälningar är de vanligaste orsakerna hot och våldssituationer, fall (halkat eller snubblat),eller skadat av annan person.

1.6.3 Rätt lön i rätt tid

Lönebildning och personalkostnader

De totala personalkostnaderna för perioden januari till augusti 2026 uppgår till 252,86 mkr (motsvarande period 2025 uppgick till 241 mkr).

Medellönen var 37 003 kronor/heltid i juni 2026 (35 156 kronor/heltid i juni 2025).

Löneöversynen för 2026 avslutades i sin helhet till aprillönen.

1.7 FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Till följd av rådande utmaningar, framförallt osäkert säkerhetsläge i omvärlden, försvagad och osäkra ekonomiska prognoser, alltmer påtaglig kompetensförsörjningsutmaning samt sjunkande befolkningsprognos och en ökande försörjningskvot, så har kommunen under de senaste åren ställt om. Dels har ett omfattande anpassningspaket genomförts med åtgärder för att kraftigt minska kostnader som delvis fick effekt under 2023, med förstärkning under 2024 och fortsatt effekt under 2025 inom främst kommunstyrelsens förvaltning. Efter den

omställning som gjordes har kommunen kunnat uppvisa positivt resultat för 2025 och väntas göra det även för år 2026. Vi har nu ett fokus internt på att hantera det löpande grunduppdraget i första hand och behöver prioritera hårt när det gäller de mer långsiktiga strategiska perspektiven. De utvecklingssatsningar vi gör ska bedömas tydligt förstärka vår förmåga att långsiktigt klara våra grunduppdrag alternativt tydligt skapa en attraktivare kommun och plats utifrån det övergripande målet om att bli fler invånare. Detta fokus behöver vi hålla i över tid. I den budgetprocess om pågår inför åren 2027-2029 visar befolkningsprognoser och demografiska förändringar åter på behov av anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar.

Behov och förändrade förutsättningar i organisationen behöver i första hand hanteras genom interna samverkanslösningar i organisationen/koncernen och med civilsamhället i Ed för att möta framtida och gemensamma utmaningar. Vi är bra på att vara små och behöver därför ha en rådighet och kapacitet själva i vår kommun för att lösa våra uppdrag och utvecklingsbehov på det sätt som krävs i vår mindre organisation. Det lokala fokuset blir viktigt också för arbetet med Utvecklingsplanen, tillsammans med och för våra invånare, företagare, medarbetare, besökare, behöver vi bli ännu mer attraktiva som plats och organisation. Utifrån den försämrade befolkningsprognosen och demografin är detta en överlevnadsfråga.

Dals-Eds kommun befinner sig, liksom övriga kommunsverige, mitt i en utmanande situation avseende kompetensförsörjning och det kommer bli än mer tydligt framöver. Trots framtida utmaningar i detta så ser vi att förutsättningarna för Dals-Eds kommun som organisation framgent är goda. Vi har ett starkt medarbetarengagemang, där både ledare och medarbetare tillsammans skapar värde, varje dag, för de vi finns för. Att vår organisation genomsyras av engagemang, meningsfullhet, ett gott arbetsklimat och stolthet av att arbeta i Dals-Eds kommun påverkar också upplevelsen att vi är attraktiva som arbetsgivare.

2 FINANSIELLA RAPPORTER

2.1 DRIFTREDOVISNING

Tabellen nedan innehåller en redovisning av hur periodens utfall förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Driftredovisning per nämnd (tkr)	**Intäkter**		**Kostnader**		**Nettokostnad**		**Budget netto**	
Styrelse/nämnd	**202608**	**202508**	**202608**	**202508**	**202608**	**202508**	**202608**	**Avvikelse**
Kommunfullmäktige	30	0	-342	-409	-312	-409	-577	265
Kommunstyrelse	61 084	61 597	-124 974	-115 771	-63 890	-54 174	-70 661	6 771
Barn- och utbildningsnämnd	55 781	56 896	-146 792	-144 739	-91 011	-87 843	-90 999	-12
Socialnämnd	21 450	20 823	-149 690	-132 701	-128 240	-111 878	-116 316	-11 924
Valnämnd	0	0	-30	-71	-30	-71	-113	83
Summa nämnder	**138 345**	**139 316**	**-421 828**	**-393 691**	**-283 483**	**-254 375**	**-278 666**	**-4 817**
Finansverksamhet	81 425	77 615	-68 952	-65 220	12 473	12 395	2 747	9 726
Justeras: Poster som ej är hänförbara till verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	-7	-17	3	0	-4	-17	-7	-3
Verksamhetens nettokostnader	**219 763**	**216 914**	**-490 777**	**-458 911**	**-271 014**	**-241 997**	**-275 926**	**89**
Interna poster	-117 059	-112 589	117 059	112 589	0	0	0	0
Avskrivningar	0	0	15 928	13 604	15 928	13 604	13 896	2 032
Resultaträkningens intäkter och kostnader	**102 704**	**104 325**	**-357 790**	**-332 718**	**-255 086**	**-228 393**	**-262030**	**2 121**

Intäkter och kostnader som redovisas i ovanstående tabell motsvarar verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen. Skatteintäkter, generella statsbidrag samt externa finansiella intäkter och kostnader ingår inte.

Under avsnittet "Årets prognos i förhållande till budget" redovisas helårsprognos för kommunen totalt uppdelat på respektive nämnd.

2.2 INVESTERINGSREDOVISNING

Tabellen gör det möjligt för fullmäktige att jämföra beslutade/beräknade totala utgifter och anslag med utfall.

INVESTERINGSREDOVISNING 2026					
Belopp i tkr	**Budget 2026 överfört från 2025**	**Budget 2026 enl KF-budget**	**Budget 2026**	**Prognos 2026**	**Avvikelse total projekt**
Skattefinansierat	**6 086**	**18 700**	**24 786**	**18 022**	**6 764**
- därav Kommunstyrelseförvaltning inventarier hela kommunen (ekonomichef)	0	1 900	1 900	1 900	0
- därav Kommunstyrelsen (KS-ordf objektsreserv)	0	400	400	400	0
- därav Kommunstyrelseförvaltning (IT)	0	1 900	1 900	2 184	-284
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (fastighete investeringar)	2 001	5 560	7 561	5 450	2 111
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (räddningstjänst)	3 435	500,0	3 935	554	3 381
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (kost och städ)	0	200,0	200	100	100
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (gata/väg/park)	0	2 300	2 300	2 000	300
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (förråd)	600	2 300	2 900	2 945	-45
- därav Samhällsbyggnadsförvaltning (objektsreserv)	0	3 140	3 140	1 900	1 240
-därav BUN	0	350	350	347	3
-därav socialförvaltningen	0	150	200	242	-42
Taxefinansierat	**9 250**	**19 700**	**28 950**	**14 421**	**14 529**
- därav Vatten- och avloppsverksamhet	9 250	17 000	26 250	11 821	14 429

INVESTERINGSREDOVISNING 2026					
- därav Renhållningsverksamhet	0	2 700	2 700	2 600	100
Exploateringsverksamhet	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Anslutningsavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	**15 336**	**38 400**	**53 736**	**32 443**	**21 293**

Tabellen nedan visar ackumulerat och året investeringar

(

Belopp i tkr	2 026							
Projekt	**Ing.ack.utfall**	**Utfall 202608**	**Ack utfall 202608**	**Prognos 2026**	**Budget 2026**	**Budget totalt projekt**	**Prognos totalt**	**Avvikelse totalt projekt**
FVM implementering 2020-2023	-33	0,0	-33	0	0	36,0	-33	69
Nyckelskåp hemtjänsten	512	20	532	20	10	524	532	-8
Nyckelskåp kommunal primärvård	82	20	102	20	10	93	104	-11
Nyckelskåp LSS Kronan	107	20	127	20	10	151	128	23
Nyckelskåp Timmergården	107	20	127	20	10	152	128	24
Nyckelskåp LSS Kometen	107	20	127	20	10	152	128	24
Årets övriga investeringar	0	485	485	2 389	2 400	2 400	2 399	1
Total inventarier hela kommun	**882**	**585**	**1 467**	**2 489**	**2 450**	**3 508**	**3 386**	**122**
Årets övriga investeringar	0,0	0,0	0,0	400	400	400	400	0
Total Ks objektreserver	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**400**	**400**	**400**	**400**	**0**
Årets investeringar	0	1 284	1 284	2 184	1 900	1 900	2 184	-284
Total IT investeringar	**0**	**1 284**	**1 284**	**2 184**	**1 900**	**1 900**	**2 184**	**-284**
Staket westberga/AME	67	0	67	130	62	130	130	0
Ventilation Furan	12	272	284	290	338	350	275	75
Stängsel till kommunförrådet	190	368	558	450	110	300	450	-150
Dörr och entre Gamla real (asfaltering)	54	0	54	200	206	250	20	50
Utrymningsväg Utvecklingcenter	67	56	123	170	0	60	170	-110
Sprinklersystem Timmergården	472	0	472	573	100	573	573	0
Årets investeringar	0,0	1 549	1 549	4 837	8 886	8 885	7 836	1 049

Belopp i tkr	2 026							
Total Fastighetsinvesteringar	**862**	**2 245**	**3 107**	**6 650**	**9 701**	**10 548**	**9 634**	**914**
Årets investeringar	0,0	454	454	554	3 935	3 935	804	3 131
Total räddningstjänst	**0,0**	**454**	**454**	**554**	**3 935**	**3 935**	**804**	**3 131**
Nyckelskåp kommunförrådet	**114**	**26**	**140**	**26**	**15**	**200**	**140**	**60**
Pistmaskin till tavlan	**995**	**12**	**1 007**	**12**	**5**	**1 000**	**1 007**	**-7**
Årets investeringar	0	2 557	2 557	5 707	6 380	6 380	5 706	674
Total Samhällsbygnadsförvaltning (gata/väg, Kommunföråd/kost och städ)	**1 109**	**2 595**	**3 704**	**5 745**	**6 400**	**7 580**	**6 853**	**727**
Förnyelse vatttenreservoar	267	1	268	1	0	800	268	532
Delning av luftbassäng	4 779	162	4 941	162	0	4 497	4 950	-453
Utloppsledning till reningsverket	12	0	12	100	0	11 000	11 000	0
Container till förvaring VA	240	299	539	299	100	450	299	151
Redundans vattenledning	32	1 064	1 096	1 096	1 000	3 000	1 096	1 904
Relining jordbrons industriområde (avlopp)	265	0	265	3 035	3 035	3 300	3 300	0
Reservkraft Kasens vattenverk	72	0	72	328	328	400	328	72
Årets övriga investeringar	0	0	0	6 800	21 787	10 800	9 300	1 500
Total Vatten verksamhet	**5 667**	**1 526**	**7 193**	**11 821**	**26 250**	**34 247**	**30 541**	**3 706**
Årets investeringar	0	0	0	2 600	2 700	2 700	2 600	100
Total Renhållningsverksamhet	**0**	**0**	**0**	**2 600**	**2 700**	**2 700**	**2 600**	**100**
Total Exploateringsverksamhet	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Summa kommunen	**8 520**	**8 689**	**17 209**	**32 443**	**53 736**	**64 818**	**56 402**	**8 416**
Varav skattefinansierat	*2 853*	*7 163*	*10 016*	*18 022*	*24 786*	*27 871*	*23 261*	*4 610*
Varav taxefinansierat	*5 667*	*1 526*	*7 193*	*14 421*	*28 950*	*36 947*	*33 141*	*3 806*
Varav exploatering	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*

Under 2026 så har investeringsnivån varit ganska låg under årets två första tertial, endast 16% av årsbudgeten har ianspråktagits. Dock kommer några större projekt att genomföras under hösten om allt går som planerat, bland annat så planerar socialförvaltningen att inhandla larm för knappt 3 mkr och VA-verksamheten göra en större insats på avloppssystemet som på cirka 8 mkr. Investeringen i ny utloppsledning om 11 mkr kommer att genomföras först 2027.

Som större investeringar som gjorts under perioden kan nämnas Servermiljö (1,3 mkr), Multiplan Haga (0,9 mkr), Hjullastare på kommunförrådet (2,5 mkr) och insatser på vattenledningarna (1,1 mkr).

2.3 RESULTATRÄKNING

(mkr)	Utfall 202608	Utfall 202508	Budget helår 2026	Prognos helår 2026
Verksamhetens intäkter	102,7	104,3	160,0	170,4
Verksamhetens kostnader	-357,8	-332,7	-553,0	-567,7
Avskrivningar	-15,9	-13,6	-20,8	-22,5
Verksamhetens nettokostnader	**-271,0**	**-242**	**-413,8**	**-419,8**
Skatteintäkter	166,0	160,2	250,9	248,7
Generella statsbidrag och utjämning	121,7	112,3	179,9	183,7
Verksamhetens resultat	**16,7**	**30,5**	**17,0**	**12,6**
Finansiella intäkter	0,9	1,3	0,7	0,8
Finansiella kostnader	-3,0	-3,4	-5,5	-5,3
Resultat efter finansiella poster	**14,6**	**28,4**	**12,2**	**8,1**
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
PERIODENS RESULTAT (förändr.eget kapital)	**14,6**	**28,4**	**12,2**	**8,1**

Från och med 2024 tillämpar kommunen RKR rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing.

2.4 BALANSRÄKNING

(mkr)	Utfall 202608	Utfall 202508	Utfall helår 2025	Prognos helår 2026
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	3,5	3,9	3,8	3,4
Materiella anläggningstillgångar				
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	378,0	323,5	389,6	378,6
- Maskiner och inventarier	25,7	20,4	21,0	42,1
Finansiella anläggningstillgångar	22,2	22,2	22,2	22,2
Summa anläggningstillgångar	**429,4**	**437,5**	**436,7**	**446,3**
Omsättningstillgångar				
Förråd mm	2,9	2,9	2,9	2,9
Fordringar	59,2	57,1	41,3	41,3
Likvida medel	39,0	19,5	22,4	17,1
Summa omsättningstillgångar	**101,1**	**79,5**	**66,6**	**57,3**
SUMMA TILLGÅNGAR	**530,5**	**517,0**	**503,3**	**507,6**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital vid årets början	213,0	200,4	200,4	221,0
- varav resultatutjämningsreserv	*61,5*		*61,5*	*61,5*
Årets resultat	14,6	28,4	12,6	8,1
Justering eget kapital	0,0	0,0	0,0	0,0
Eget kapital vid periodens slut				
- Varav resultatreserv	*8,4*	*0,0*	*0,0*	*8,4*
- Varav Resultatutjämningsreserv	*61,5*	*61,5*	*61,5*	*61,5*
Summa eget kapital	**227,6**	**228,8**	**213,0**	**221,0**
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknade förpliktelser	12,1	11,9	12,5	11,9
Skulder				
Långfristiga skulder	173,3	182,6	165,1	157,8
Kortfristiga skulder	117,5	93,7	112,7	116,9
Summa avsättningar och skulder	**290,8**	**276,3**	**277,8**	**286,6**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**515,9**	**517,0**	**503,3**	**507,6**

PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	83,3	90,5	85,9	81,8

2.5 NOTER

2.5.1 REDOVISNINGSPRINCIPER

I delårsrapporten har samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder använts som i senaste årsredovisningen.

Generella statsbidrag som erhållits under perioden har intäktsredovisats.

Under perioden finns ej effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår.

Säsongsvariationer och cykliska effekter

Verksamhetens kostnader och resultatet påverkas positivt av semesterlöneskuldsförändring inklusive PO i delårsbokslutet med 10,8 mkr. Ny skuld byggs upp under hösten och till årsredovisningen förväntas ingen resultateffekt enligt prognos.

Vissa kostnader och intäkter har ojämna effekter under året som t.ex. interkommunal ersättning. Uppvärmning och snöröjning är andra poster som fördelas ojämnt under året.

Extraordinära och jämförelsestörande poster

Intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens normala verksamhet redovisas som extraordinära poster. Enligt RKR R11 ska en post ska klassificeras som extraordinär om; händelsen eller transaktionen som ger upphov till posten saknar ett tydligt samband med kommunens normala verksamhet; händelsen eller transaktionen är av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet, och; posten uppgår till ett väsentligt belopp. I förekommande fall redovisas i not belopp för varje enskild extraordinär intäkt eller kostnad, samt vad posten avser. Inga extraordinära poster finns under perioden.

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Som jämförelsestörande poster redovisas alltid kommunens realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar samt kostnader och intäkter för tomtförsäljning i samband med markexploatering. Under året har det uppkommit jämförelsestörande poster i form av gamla avskrivningar som inte blivit bokfört. Kostnaderna av dessa poster är på ca 2,2 mkr.

§ 33 Dnr BUN-2026-000008042

Budgetuppföljning 2026 (BUN) Delårsbokslut, Tertial 2

Sammanfattning av ärendet

Controller Maria Eriksson redovisar ärendet muntligt tillsammans med förvaltningschef Anna Andersson.

Syftet med delårsberättelsen är att vara ett stöd för uppföljning och analys för perioden januari till augusti 2026 och för att visa hur mål och ambitioner samspelat med nämndens ekonomiska resultat.

Delårsberättelsen har sin utgångspunkt i nämndens verksamhetsplan och ska lyfta nämndens ansvar att bidra till de strategiska målen och kommunens resultat. Hänsyn behöver tas till hela styrkedjan, det vill säga såväl nationell som kommunal styrning. Delårsbokslutet ser i dagsläget ut att hamna på en minuspost med 11 tkr.

Budgetprognosen är en bedömning av hur kostnaderna förhåller sig till budgeten på helår. Årligen genomförs en uppföljning av ekonomi och verksamhet per augusti i form av delårsbokslut och prognos för tertial 2.

Barn och utbildningsförvaltningens prognostiserade prognos för år 2026 visar i dagsläget på att resultatet kommer sluta med ett underskott på 750 tkr.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 BUN-nämnden

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 Förskola

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 Snörrumskolan

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 Fritidshem

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 Fritid och kultur, barn och unga

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 Hagaskolan inkl bokslut för förstelärarupdrag *Det dialoga lärandet* samt *Läsutveckling*

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 Utsikten, pedagogisk verksamhet

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 Utsikten boende

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner tertialrapport 2, per den 31 augusti 2026 med prognos 2026 och överlämnar den till kommunstyrelsen (KS).

Barn- och utbildningsnämnden uppmanar till allmän återhållsamhet inom förvaltningens verksamheter.

Expedieras till

KS

BLG (Barn och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp)

Dals-Eds
kommun

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026

Barn- och utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE 3

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET 4

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG 4

3 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL 5

3.1 Driftredovisning 5

3.2 Investeringsredovisning 7

4 Sammanfattande analys 8

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

- **Barn- och utbildningsförvaltningen:** Vi går in i en period med flera reformer som kommer att påverka alla våra verksamheter. Det handlar om en utbildning i förändring. Arbete kring detta är startat och mycket tid kommer att ägnas åt detta detta och kommande läsår.

  Biträdande rektor till Hagaskolan har rekryterats och startat sin tjänst. Rektor Snörrumskolan har sagt upp sig och där pågår nu rekrytering.

  En treårspriod med 7 förstelärare har avslutats och rekrytering av 7 förstelärare har genomförts så att en ny omgång med fokus på SKA-arbetet startar.
- **Förskolan:** God måluppfyllelse trots stor personal- och barnfrånvaro under vårterminen. Arbete med höstens organisation har inletts.
- **Fritidshem:** Inga behöriga sökande till fritidshem vilket har försvårat planeringen och leder till otrygga anställningsformer för personalen.
- **Snörrumskolan:** Det fungerar bra i arbetet med ”Backa barnet” och upptäckarkort kring elever med hög frånvaro/social problematisk. Förstelärares insatser har stärkt den pedagogiska samsynen. Samarbetet mellan skola och fritids har förbättrats
- **Hagaskolan:** Det finns en oro kring ekonomiska resurser för implementeringen kring nya reformer. En skolbibliotekarie har anställts på 25 % för att bygga upp skolbiblioteket ytterligare och integrera det i undervisningen. Nytt SKA-arbete har startats. Biträdande rektor har anställts.
- **Utsikten pedagogisk verksamhet:** Det har kommit in förhållandevis många elevansökningar till hösten. Verksamheten har infört ett nytt "bokfik" som skolbibliotek. Man har utvecklat EHT/BHT-samverkan. Utöver det har verksamheten tagit fram en ny mall för tjänstefördelning.
- **Utsikten boende (Toppen):** Har utvecklat rutiner efter en Lex Sarah-utredning. Fokus har legat på skolnärvaro med individuella dagrutiner, stärkt självständighet genom mathantering. Man har arbetat med personalfortbildning samt planering av en ny satellitlägenhet. Utmaningar har märkts kring sena besked och avslag på placeringar från hemkommuner.

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG

Barn- och utbildningsnämnden

Uppgifterna - Vi ska…	Utbilda barn och unga så att individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Arbeta för att ungdomarna på LSS-boendet ska få möjlighet att leva som andra och vara en del av samhällslivet. Erbjuda barn och unga ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter.
Syftet - För att/Så att…	Barn och elever ska utvecklas till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Ungdomarna på LSS-boendet ska utifrån sina förutsättningar klara vad som krävs för att leva ett så självständigt vuxenliv som möjligt. Barn och unga ska få ta del av ett aktivt och mångsidigt fritid- och kulturutbud som främjar utveckling, kreativitet och välbefinnande.
Målgrupperna- Åt/till/för…	Barn och unga som går i någon av våra skolformer, unga med funktionsnedsättningar som tillhör vår LSS-verksamhet. Barn och unga som tar del av vår fritid- och kulturverksamhet. Även vårdnadshavare till barn och unga är en viktig målgrupp.

Statliga och kommunala uppdrag/styrdokument

Skollagen (2010:800), Läroplanerna för de olika skolformerna, Allmänna råd, Kommunallagen, Förvaltningslagen, Offentlighets- och sekretesslagen.

Övrigt: Kommunala mål och riktlinjer. Barnkonventionen, Diskrimineringslagen, Salamancadeklarationen, Arbetsmiljölagen, Socialtjänstlagen m.fl.

Målgrupper

Barn, elever och vuxna som går i förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, anpassad grund/gymnasieskola eller komvux, Unga med funktionsnedsättningar som tillhör vår LSS-verksamhet, vårdnadshavare, barn och unga som tar del av vår fritid- och kulturverksamhet.

Antal medarbetare samt könsfördelning

Augusti 2026 hade Barn- och utbildningsförvaltningen totalt 246 anställda varav 229 av dessa var tillsvidareanställda och 17 var visstidsanställda. 179 kvinnor och 50 män. Det är 4 fler tillsvidareanställda och samma antal visstidsanställda jämfört med december 2025.

3 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

3.1 Driftredovisning

Netto per ansvar tom aug 2026 tkr

Beskrivning	Ack utfall t.o.m. perioden	Budget t.o.m. perioden	Avvikelse t.o.m. perioden	Årsbudget 2026	Prognos helår 2026	Avvikelse helår
5000 Ordförande BU-nämnden	339	365	26	548	548	0
5100 Fvc BU-förvaltningen	2 283	2 081	-201	3 122	3 222	-100
5103 IKE grundskola, förskola, fritidshem	1 192	1 116	-76	1 674	1 574	100
5104 Anpassad grundskola	4 118	4 138	20	6 207	6 207	0
5106 IKE och skolskjuts gy	18 217	18 007	-210	27 010	27 410	-400
5109 Skolskjuts grundskola	5 130	5 043	-87	7 564	7 414	150
5110 Centrala elevhälsan	2 956	3 120	164	4 681	4 531	150
5200 Fritid- och kultur	1 931	1 941	10	2 911	2 911	0
5300 Hagaskola	23 054	23 241	187	34 861	34 861	0
5400 Snörrumskolan	11 997	12 051	54	18 077	18 077	0
5600 Vuxenutbildning	1 989	2 010	21	3 015	3 015	0
5720 Fritidshem	3 179	3 076	-103	4 614	4 764	-150
57** Förskolan	14 625	14 810	184	7 864	7 864	0
55** Utsikten skola och boende	+/- 43 772	+/- 43 772	0	68 938	69 438	-500
Summa	**91 010**	**90 999**	**-11**	**136 498**	**137 248**	**-750**

Barn och utbildningsnämndens delårsresultat tom augusti är ett underskott på -11 tkr. Prognosen för helåret är ett underskott på -750 tkr.

5000 Barn och utbildningsnämnden

Nämnden följer sin budget.

5100 FVC Barn och utbildningsförvaltningen

Delårsresultatet är -201 tkr tom aug, prognosen är att underskottet kan minskas till -100 tkr vid årets slut. Underskottet beror på att det finns en anpassning för förvaltningen totalt i budget på 665 tkr, detta kan delvis täckas av ökade intäkter.

5103 IKE förskola, grundskola och pedagogisk omsorg

Underskott -76 tkr tom aug, men prognosen är ett överskott, 100 tkr. Vi har fler barn som börjat i skolan här, men är folkbokförda på annan ort (jämfört med budget).

5**104 Anpassad grundskola**

Följer budget tom augusti och prognosen är att budget kommer att hållas. Eleverna som är inskrivna i anpassad grundskola går i lågstadiet och högstadiet läsåret 2026/2027.

5106 IKE och skolskjuts gymnasiet

Underskott -210 tkr tom aug och prognosen är -400 tkr. Underskottet beror på att en stor andel av förra läsårets nior inte blev behöriga till gymnasiet och behöver därför gå på IM för att läsa upp sina betyg.

5109 Skolskjuts grundskola

Prognosen för hela året är ett överskott på 150 tkr. Att det förväntas bli ett överskott är på grund av att vi kunnat säga upp den åttonde bussen som fick tillsättas utanför avtalet 2023.

5110 Centrala elevhälsan

Ett överskott på 164 tkr tom augusti och prognosen för helåret är +150 tkr. Överskottet har kommit av sjukskrivningar och att man har inte helt fullt ersatt vid frånvaron.

5200 Fritid och kultur - barn och unga

Fritid och kultur håller sin budget, och prognosen är att man fortsätter göra det hela året.

5300 Hagaskolan

Hagaskolan redovisar ett överskott på 184 tkr tom aug, men prognosen är att de följer sin budget på helåret. Överskottet handlar om sjukskrivingar som inte ersatts samt att biträdande rektorstjänsten delvis har varit vakant under våren.

5400 Snörrumskolan

Snörrumskolan följer sin budget tom aug och prognosen är att budget kommer att hållas resten av året.

55 Utsikten skola och boende**

Prognosen för Utsikten (totalt) är ett underskott på -500 tkr. Underskottet är ett ackumulerat resultat (prognos) för tre år, då balanskontot ska nollställas i år och resultatet bokföras. Hösten ser ut att gå ihop för Utsikten men våren har haft mer kostnader än intäkter.

5600 Vuxenutbildningen

Vux följer sin budget, under året har en retroaktiv återbetalning av tidigare utbetalda bidrag på 305 tkr fått göras, men eftersom bidrag sparats i samma omfattning så kunde återbetalningen göras utan några konsekvenser för verksamheten.

57 Förskolan**

Förskolan redovisar ett överskott tom augusti, +184 tkr, prognosen för helåret är att man följer budget. Överskottet kommer av att man varit sparsamma med vikarietillsättning vid sjukfrånvaro.

5720 Fritidshem

Prognosen för fritidshem är ett underskott på -150 tkr. Fritidshem är en verksamhet som har öppet alla vardagar, och skulle behöva en budget för dubbla personalkostnader under sommaren. Detta har inte varit möjligt att tillgodose i vår ramtilldelning.

3.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Anläggning	Beskrivning	Från datum	Till datum	Inköpspris	Ack avskrivningar	Kvarstående
100718	Lokalanpssning Toppens särboende	18-01-01	28-01-01	1 186 859,00	-1 028 611,20	158 247,80
100719	Bredband Toppen särboende	18-01-01	28-01-01	67 569,00	-58 559,60	9 009,40
100720	Brandlarm Särboende Toppen 7	18-01-01	27-07-01	84 463,00	-77 424,60	7 038,40
100748	Möbler Fågelvägen	18-10-01	28-04-01	141 933,00	-119 460,40	22 472,60
100804	Möbler fritid Haga	18-11-01	38-12-01	267 995,00	-103 977,60	164 017,40
100811	Klätterställning Utsikten	18-12-01	38-12-01	28 797,00	-11 159,20	17 637,80
100815	Möbler Gy. Almen	18-12-01	28-12-01	43 905,00	-34 026,40	9 878,60
100816	Möbler Gysä. Toppen	18-12-01	28-12-01	39 559,00	-30 657,80	8 901,20
100840	Möbler Hagaskolan	19-05-01	29-05-01	409 418,00	-300 239,80	109 178,20
100844	Äventyrsstaket Fågelvägen	19-06-01	29-06-01	40 000,00	-29 000,20	10 999,80
100845	Skärmväggar o Klädvagn Fågelvägen	19-06-01	29-07-01	59 173,00	-42 407,80	16 765,20
100885	Slöjdmaskim Hagaskolan träslöjd	20-09-01	30-08-31	77 614,50	-42 985,44	34 629,06
101046	Cromebooks 2023 Utsikten	23-08-01		88 125,00	-91 062,50	-2 937,50
101047	Cromebooks 2023 Hagaskolan	23-08-01		462 656,75	-475 508,33	-12 851,58
101060	Rastgård Almen	23-10-01		86 686,20	-50 566,95	36 119,25
101140	Inventarier Hagaskolan 2024	25-06-01		430 094,80	-35 841,30	394 253,50
101173	Inventarier 2025 Hagaskolan	25-12-01		338 765,60	-16 938,27	321 827,33
101200	Inventarier 2026 Hagskolan	26-08-01		346 806,60	-1 926,70	344 879,90

Under 2026 investerades det i nya klassrumsmöbler samt nya bänkar och bord till Hagaskolan. I och med detta inköp har hela mellanstadiet fått nya klassrumsmöbler, även övriga klassrum på skolan har setts över och kompletterats.

Chrombooksen som köptes in under 2023 till Hagaskolan och Utsikten blir avskrivna 2026.

4 Sammanfattande analys

2026

1. Sammanfattning av året som helhet

- **Barn- och utbildningsförvaltningen:** Behörigheten till gymnasiet har sjunkit avsevärt 2026 jämfört med 2025 och tidigare år. Det ser även oroande ut framåt i kommande årskurser. Flera insatser är gjorda men behöver fortsatt göras. Resultaten har egentligen sjunkit på alla stadier jämfört med 2025. Arbetet kring frånvaro är ett viktigt område att prioritera då det bedöms som en av de enskilt största anledningarna till resultaten. Ekonomiskt har det varit ett förhållandevis bra år där det gått bättre för de flesta verksamheter jämfört med tertial 1. När det gäller personal är behörigheten hög i alla verksamheter utom fritidshem och omsättningen på personal är låg, genomsnittet på tiden man arbetar i vår förvaltning är 9,5 år. Barn- och elevantalet har inte sjunkit särskilt mycket detta år.

- **Förskolan:** Vårens arbete har följt planerna med god måluppfyllelse. Hög sjukfrånvaro bland barn och personal har dock fördröjt vissa aktiviteter och processer. Samverkan och övergång till förskoleklass/fritids har fungerat väl. Pedagogerna har höga ambitioner, vilket kan påverka att deras upplevda måluppfyllelse i enkätsvar är lägre än det faktiska resultatet. Varierande arbetsbelastning och långa öppettider (6.00–18.00) utgör en utmaning för organisationens hållbarhet.

- **Snörrumskolan:** Förstärkt ledning med biträdande rektor har gett en helhetssyn, bättre organisatoriska förutsättningar och ett starkare team kring särskilt stöd. God personaltäthet har möjliggjort undervisning i mindre grupper, men elevhälsoteamet är ansträngt pga. deltidstjänster. Förstelärarnas arbete samt implementeringen av arbetsmodellen "Backa Barnet" har varit framgångsrikt, liksom övergångsarbetet för åk 3.

- **Fritidshem:** Grundbemanningen har börjat ta form, men rekrytering av behöriga lärare i fritidshem kräver fortsatt arbete. Samutnyttjande av resurser och lokaler under sommarveckorna fungerade mycket väl med trygg bemanning vid öppning och stängning.

- **Hagaskolan:** Verksamheten präglas av ett relationellt ledarskap, god samverkan mellan professioner, en trygg lektionsmodell och tillgänglig undervisning. Förstelärarna har slutfört sina treåriga uppdrag med stärkt utvecklingskultur. Elevernas studiemotivation, uthållighet, närvaro samt språk- och begreppskunskaper lyfts fram som huvudsakliga utvecklingsområden.

- **Utsikten pedagogisk verksamhet:** Terminens fokus har varit kompetensutveckling och samverkan mellan boendets och skolans elevhälsoteam. Skolbiblioteket "Bokfiket" har invigts, lärare vidareutbildar sig för högre behörighet och två nya förstelärare har rekryterats för det systematiska kvalitetsarbetet.

- **Utsikten boende:** Verksamheten har anpassats efter ungdomarnas behov med utvecklade rutiner för skolnärvaro, dagrutiner, boendehälsa och individuellt stöd. Rutiner har stärkts efter avvikelser och en Lex Sarah-utredning.

- **Fritid och kultur barn och unga:**

    - *Kulturskolan:* Alla sökande kunde erbjudas plats. Lokalupprustning och inköp av uthyrningsinstrument har skett via statsbidrag. Dansundervisningen bedrivs på prov i Stallbacken.
    - *Familjecentralen:* Högt deltagarantal och regelbundet stöd från specialpedagog. Satsning på rörelse för vuxen-barn har initierats.
    - *Ungdomsverksamheten:* Välbesökta lovaktiviteter har genomförts i samarbete med bibliotek och Fritidsbanken. Skateparken har byggts ut och After school har utökats till fyra dagar i veckan, men avsaknaden av egna lokaler upplevs som en begränsning.

2. Samlad bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall?

- **Barn- och utbildningsförvaltningen:** Måluppfylllelsen har sjunkit något men frånvaron har minskat. Arbete med såväl frånvaron samt flera riktade insatser kring måluppfyllelsen pågår. Kvalitetsfaktorer följs i huvudsak upp på helår samt att de till stor del följs upp i kvalitetsberättelsen. Budgetprognosen har förbättrats jämfört med tertial 1 med 250 tkr och förutom fritidshem och Utsikten så går det bättre eller står kvar på samma nivå.

- **Förskolan:** I den årliga enkäten fick "Förskollärares ansvar i undervisningen" och "Förskola och hem" högst betyg. Lägst resultat blev det för "Särskilt stöd utifrån behov" och "Stöd och stimulans utifrån behov".

- **Snörrumskolan:** Elevnärvaron har ökat. Lärarbehörigheten är hög (ca 95 %). Resultaten på de nationella proven i åk 3 blev 74 % godkända i svenska och 84 % i matematik, bedömningen är att en av anledningarna kan vara elevgruppens stödbehov. Det ekonomiska utfallet ser ut att hålla budget.

- **Fritidshem:** Verksamheten visar ett negativt ekonomiskt resultat. Resursfördelningsbudgeten tog inte höjd för elever i behov av särskilt stöd, vilket krävde förstärkning med timanställd personal utifrån inkomna incidentrapporter.

- **Hagaskolan:** Sammanvägd måluppfyllelse skattas som låg i ett nationellt perspektiv. I åk 9 når ca tre av fyra elever gymnasiebehörighet (65 % fullständig behörighet, 28 % saknar behörighet). Lägst måluppfyllelse ses i matematik, svenska och vissa NO-ämnen på högstadiet.

- **Utsikten pedagogisk verksamhet:** Höga söktal bekräftar skolans goda rykte och pedagogiska kvalitet. Implementering av SKA-arbete och förtydligad tjänstefördelning har stärkt strukturen. Sena myndighetsbeslut om LSS-beslut på boendeplatser skapar dock ekonomisk osäkerhet.

- **Utsikten boende:** Verksamheten följer budget för perioden. Intäkterna är beroende av sålda platser till andra kommuner, vilket gör sena placeringsbesked till en ekonomisk osäkerhetsfaktor.

- **Fritid och kultur barn och unga:**
  - *Kulturskolan:* Svårigheter med delrekrytering av lärare (t.ex. brass) kvarstår.
  - *Ungdomsverksamheten:* After school begränsas av tillräckligt bra/anpassade lokaler.
  - Satsningar och aktiviteter har underlättats av riktade statliga bidrag och folkhälsomedel.

3. Vad drar vi för lärdomar? Utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

- **Barn- och utbildningsförvaltningen:** Ett riktat, förändrat och mer omfattande SKA-arbete har inletts där nämndens mål är ökad måluppfyllelse och främja närvaro. Fortsatt arbete med organisationen utifrån demografin kommer att pågå de kommande åren. Dessutom kommer att omfattande arbete kring de nya reformerna att pågå som kommer leda till stora förändringar av utbildningen.

- **Förskolan:** Normer och värden samt Övergång och samverkan har sjunkit i enkäten, medan samverkan Förskola och hem har ökat. Man kommer att arbeta särskilt med utökad rörelse i förskolan genom samarbete med RF SISU.

- **Snörrumskolan:** Svårt att skapa kontinuitet i elevhälsoarbetet med korta deltidstjänster. Arbetet med särskilt stöd behöver effektiviseras genom mer klassrumsnära stöd och samkörning av insatser för elever med liknande svårigheter.

- **Fritidshem:** Behov av att locka legitimerade lärare i fritidshem är ett prioriterat område liksom att avsätta planeringstid på förmiddagar. Man kommer att arbeta ytterligare med att förbättra kommunikationen med vårdnadshavare. Man kommer också få till bättre kommunikation med vårdnadshavarna kring anmälan till lov/stängningsdagar för att minska onödiga personalkostnader.

- **Hagaskolan:** Prioriterade områden inför nästa läsår är att stärka elevernas studiemotivation och närvaro, utveckla språk- och begreppsutvecklande arbetssätt i alla ämnen, prioritera tidiga insatser samt hantera utmaningar med klassstorlekar och minskat elevantal.

- **Utsikten pedagogisk verksamhet:** Största utmaningen är osäkerheten i planering av tjänster och ekonomi pga. sena besked och beslut/avtal från hemkommunerna.

- **Utsikten boende:** Noggrann uppföljning av beläggning och intäkter krävs samt beredskap att anpassa bemanning och planering utifrån skiftande elevantal.

- **Fritid och kultur - barn och unga:** Man kommer särskilt att arbeta med att säkra långsiktig finansiering för tjänster som idag finansieras av tillfälliga folkhälsomedel. Dessutom kommer man att arbeta med att hitta en långsiktig lokallösning för ungdomsverksamheten. Prioriterat är också att utveckla samverkan kring delrekrytering med närliggande kommuner för kulturskolans ämnesutbud.

§ 35 Dnr SN-2026-000009042

Budgetuppföljning 2026 (SN) Tertial 2

Sammanfattning av ärendet

Förvaltnings controller Emelie Wikfjärd Andersson redovisar ärendet muntligt.

Tertialbokslut 2 för 2026 är framtagen av förvaltningschef och verksamhetschefer tillsammans med ekonom.

Budgetprognosen är en bedömning av hur kostnaderna förhåller sig till budgeten på helår. Årligen genomförs en uppföljning av ekonomi och verksamhet per augusti i form av delårsbokslut och prognos för tertial 2.

Delårsbokslutet ser i dagsläget ut att hamna på ett underskott med 11 924 tkr.

Vid 2026 års utgång beräknas socialnämnden i dagsläget göra ett sammanlagt underskott mot budget med 14 975 tkr. Orsakerna till underskottet är bland annat; fler beslut att verkställa jämfört med vad budget medger, fler och mer komplexa patientuppdrag i samband med omställning till god och nära vård, fler och dyrare placeringar, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, konsultkostnader, höga personalkostnader i samband med heltidsresan samt kostnader för sjukfrånvaro och övertid för en del verksamheter. Ovan synpunkter är i relation till 2025 års statistik.

För detaljerad information se underlag.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 Socialnämnden

Socialnämndens beslut

Socialnämnden godkänner tertialrapport 2, per den 31 augusti 2026 med prognos 2026 och överlämnar den till kommunstyrelsen (KS).

Socialnämnden uppmanar till allmän återhållsamhet inom förvaltningens verksamheter.

Expedieras till

KS

SLG (socialförvaltningens ledningsgrupp)

Dals-Eds
kommun

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE 3

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET 6

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG 6

2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER 6

2.2.1 Kundnytta 6

2.2.2 Medarbetarnytta 9

2.2.3 Ekonominytta 11

3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL 13

3.1 Utvecklingsområde: Personal- och kompetensförsörjning 13

3.1.1 Utvecklingsmål: Minska behovet av timanställda. 13

3.2 Utvecklingsmål: Alla befattningar inom socialförvaltningen ska ha en uppdragsbeskrivning 14

3.3 Utvecklingsmål: Öka andel medarbetare som arbetar 100% 14

3.4 Utvecklingsmål: Öka skattningspoängen i SKR:s omställning till ny socialtjänstlag. 15

4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL 16

4.1 Driftredovisning 16

4.2 Investeringsredovisning 18

5 Sammanfattande analys 19

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Inom förvaltningen har det skett omorganisation inom äldreomsorgen, med anledning av att möta framtida behov samt få rimligt antal medarbetare under sig. Ny förvaltningschef började sin anställning i januari 2026.

Under den första tertialen 2026 har flera viktiga insatser genomförts inom socialförvaltningen med syfte att stärka bemanningsarbetet, utveckla kompetens och förbättra det strategiska resursutnyttjandet samt fortsatt arbete kring att ställa om till nya SOL.

Arbetet med Heltidsresan har fortsatt och ytterligare åtgärder kring att få ut obokade resurspass inom Socialförvaltningen har genomförts. Nyckelpersoner inom förvaltningen har haft regelbundna avstämningar kring processen. Arbetet fortsätter med anpassning av organisation, schema och bemanning utifrån heltidsanställningar och regler kring veckovila/dygnsvila. Bemanningskulturer ska möta krav från lagstiftning och avtal. Heltid som norm “Heltidsresan” innebär att fler jobbar 100% men vi får överkapacitet som är svår att få ut i omsorgsarbete inom de 0,7 åa som är budgeterade. Överkapaciteten har tidigare finansierats med statsbidrag utifrån Fyrbodals kompetenstrappa. Vi har i år övergripande samlats i förvaltningen för att se över våra resurspass i verksamheterna och planerar för hur vi tillsammans med bemanningsenheten bättre kan lösa ut våra resurspass.

För samtliga enhetschefer och legitimerad personal pågår utbildning i det systematisk kvalitet-och patientsäkerhetsarbetet med Susanne Wallin Pettersson, för att öka samverkan och kunskap mellan och för de olika professionerna.

Under första tertialen har arbetet med att skapa strukturer för ökad samverkan mellan legitimerad personal, biståndshandläggare och enhetschefer fortsatt. Syftet är att stärka kvalitet, arbetsmiljö och effektivitet genom tydligare roller, gemensam planering och bättre resursanvändning. Detta bidrar till en mer sammanhållen vård och omsorg, i linje med omställningen till ny socialtjänstlag och Nära vård.

Arbetet pågår i omställningen till nya socialtjänstlagen och vi är delaktiga i lärprocessen med stöd av SKR. Arbete pågår för att förbereda inför reformen aktivitetskrav inom ekonomiskt bistånd.

Med anledning av få ärenden är samverkansavtalet gällande dödsbohandläggning, begravningskostnader och budget- och skuldhandläggning uppsagd. Då vi ser att vi har så fåtal ärenden inom de områdena att det ej är försvarbart ekonomiskt att bibehålla avtalet. Efter årsskiftet 2026/2027 kommer handläggning av ovanstående ske inom ramen för vuxen och ekonomiskt bistånd.

Under året har det arbetats fram ett förslag till ny riktlinje för biståndshandläggare inom vård- och omsorg.

Fortlöpande under perioden har kompetens- och utvecklingsplanen som togs fram inför 2026 följts upp. Parallellt har rollerna för ombuden organiserats och planerats på ett övergripande sätt i hela förvaltningen, för att säkerställa att rätt stöd finns på rätt plats.

Ett assistansärende har utökats under april månad samtidigt som vi har haft ett assistansärende som varit på NÄL under ca. 4 veckor med personal hela tiden, vilket medfört extrakostnader i form av transportkostnader, parkeringsavgifter och färdtidsersättning.

En brukare som bor på servicebostad med stora behov bor under nattetid hemma hos föräldrar i väntan på annan form av bostadslösning. Brukare kräver en mot en och vid en ny boendelösning kommer en person behöva rekryteras till servicebostadens arbetsgrupp utifrån schema och bemanning. Ett till fordon kommer behövas. Denna planering har fungerat mycket väl och förvaltningen planerar för en fortsatt individuell lösning.

Sammanställningen av sommaren på boendena inom LSS visar att majoriteten av vikarierna varit väldigt bra och många har återkommit år efter år. Detta har skapat kontinuitet och kvalitet i verksamheterna. Både brukare och anhöriga har varit nöjda med semesterperioderna.

Under första tertialen har det varit ett stort tryck på platser inom äldreomsorgen, både vad gäller korttidsplatser och särskilda boenden (SÄBO). Behovet överstiger tillgången, vilket har lett till att vi har med i planeringen för 2027 att öppna 8 särskilda boende-platser till på nuvarande trygghetsboendet Björken.

Från och med 1 juni har den beslutade äldreomsorgsorganisationen satts i bruk, då andra enhetschefen på Edsgärdet började sin anställning. Sommaren har fungerat bra på Edsgärdet och har varit trygg och säker både utifrån arbetsmiljö och brukarsäkerhet. Verksamheten fick köpa 8 semesterveckor av medarbetare utifrån att det blev några längre sjukskrivningar inför sommaren. Även på Hagalid har sommarens vikarier fungerat väl.

Det har varit högt tryck på sjuksköterskeenheten på grund av fler och mycket vårdkrävande patienter. Vissa helger har krävt förstärkning med extra sjuksköterskor på övertid för att kunna täcka behovet hos våra patienter. Då vi inte lyckades rekrytera fler sjuksköterskor inför sommaren 2026 fick vi anlita konsulter från bemanningsföretag vilket blev mer kostsamt. Konsulterna var inne och arbetade under 7 veckor i sommar.

Tack vare konsulterna kunde allt få sina 4 veckors semester, ingen i KPV har sålt någon semestervecka. Under sommaren 2026 har både kvaliteten och arbetsmiljön inom KPV varit god.

Även inom hemtjänsten har det varit högt tryck, höga sjuktal, mycket övertid samt svårt att rekrytera personal i början på året. Sommaren har präglats av stabilitet och ett lugnt verksamhetsflöde, vilket har skapat ett värdefullt utrymme för personalen till återhämtning både under de dagliga arbetspassen och mellan arbetstillfällena. Den minskade belastningen har haft en direkt positiv inverkan på arbetsgruppens klimat, där medarbetarna uppvisar ökad energi, god samarbetsdynamik och en balanserad arbetsmiljö. Det andra tertialet har även erbjudit utökad tid för kompetensutveckling och strategiska kvalitetsinsatser. Större delen av personalstyrkan har nu genomfört utbildning i personlyft, vilket stärker både arbetsmiljön och tryggheten i omsorgsarbetet. Parallellt har rollen för enhetens kvalitetsundersköterskor definierats tydligare för att effektivare ta tillvara deras kompetens i det nära kvalitetssäkringsarbetet. Många har nu fått fast omsorgskontakt och uppdaterade genomförandeplander, som är lagkrav och är ett pågående arbete. För att få stabilitet och få ihop sommarschemat har verksamheten behövt köpa 14 semesterveckor av ordinarie personal.

Under en längre period har de varit hög arbetsbelastning på socialsekreterare inom barn och unga, med många LVU-utredningar och LVU-placeringar. Något som fortsatt under sommaren, som också krävt konsultstöd.

I början på året har vissa verksamheter haft hög sjukfrånvaro. Det har under perioden pågått rehabronder med stöd från HR. Det pågår ett aktivt arbete utifrån arbetsmiljö, med målsättning att arbeta med hållbara medarbetare.

Målkartan är tagen för den centrala ledningsgruppen, enligt nedan.

Sedan januari 2026 har vi varannan vecka haft chefledningsgrupp för att skapa förutsättningar för att leda Socialförvaltningen i samma anda mot mål och visioner. Samt ge varandra förutsättningar till de komplexa uppdrag vi står inför.

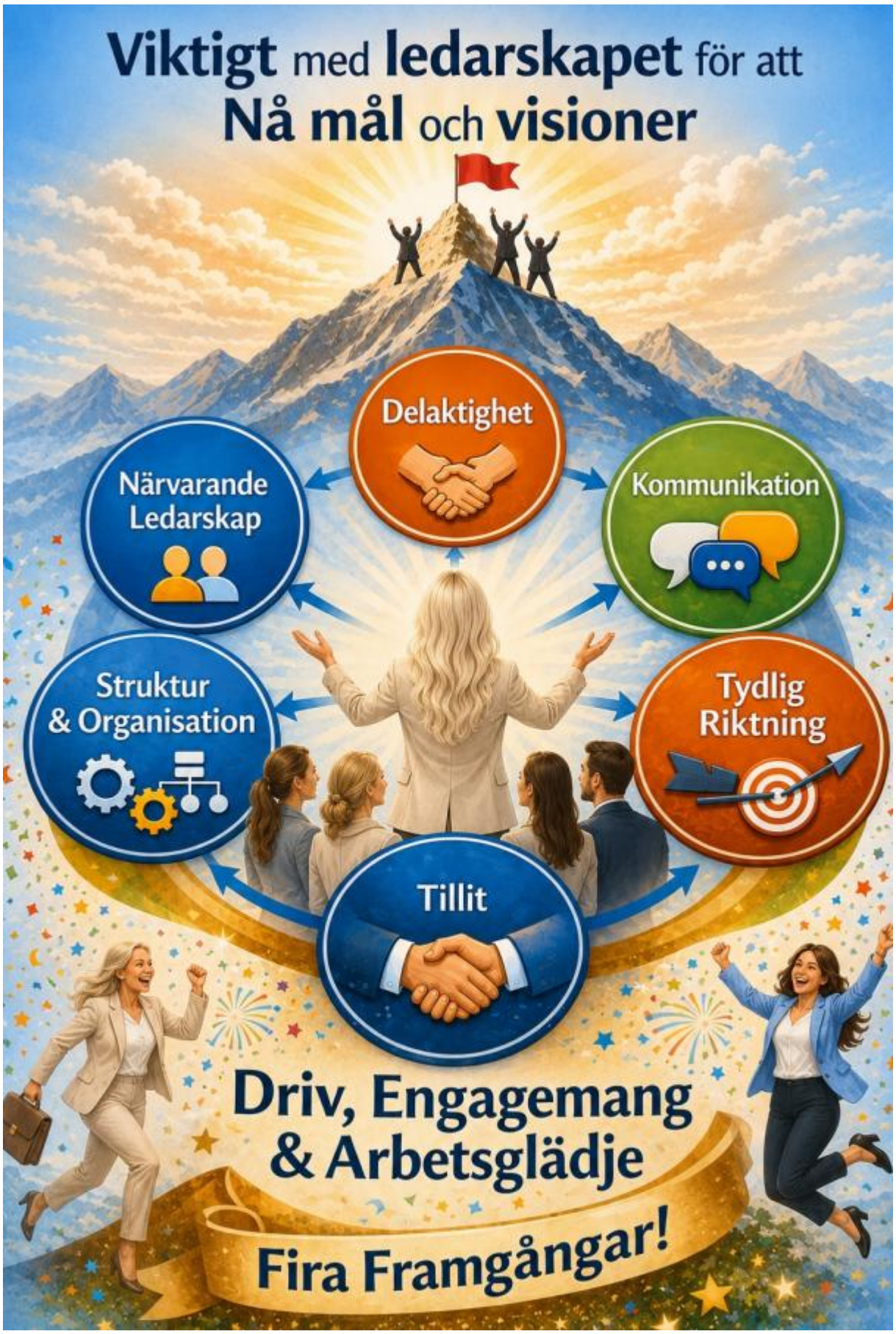
Viktigt med ledarskapet för att
Nå mål och visioner
Delaktighet
Närvarande Ledarskap
Kommunikation
Struktur & Organisation
Tydlig Riktning
Tillit
Driv, Engagemang & Arbetsglädje
Fira Framgångar!

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG

Socialnämnden

Socialförvaltningen ska verka för att beslutade insatser leder till ett gott och självständigt liv för de som är i behov av vårt stöd.

Uppgifterna - Vi ska…	Vi ska aktivt arbeta för att ge enskilda människor det stöd, den service, den vård och det skydd som finns fastställd i gällande lagstiftning, för att därigenom skapa förutsättningar för dem att leva ett gott och självständigt liv utifrån sina förutsättningar.
Syftet - För att/Så att…	Enskilda får det stöd, service och den vård de behöver för att leva ett skäligt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar.
Målgrupperna- Åt/till/för…	Barn-unga, personer med skadligt bruk och beroende, äldre människor, personer med funktionsnedsättning, personer med behov av kommunal hälso- och sjukvård, personer som stödjer och vårdar anhöriga, skuldsatta personer och brottsoffer.

2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER

2.2.1 Kundnytta

2.2.1.1 Bra bemötande

Bra bemötande

Kommentar

Utifrån brukarundersökningen som är gjord på äldrebistånd våren 2026 upplever 100% att de blir bemötta på ett bra sätt av sin handläggare. Inom individ och familjeomsorgen så har ännu ingen brukarundersökning genomförts.

2. Upplever du att du blir bemött på ett bra sätt av din biståndshandläggare?

29 svar

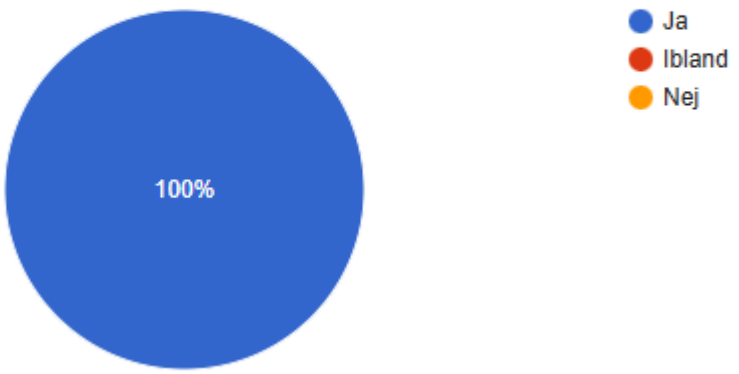

Kritisk kvalitetsindikator
Andel brukare som upplever att personalen alltid eller oftast bemöter dem på ett bra sätt 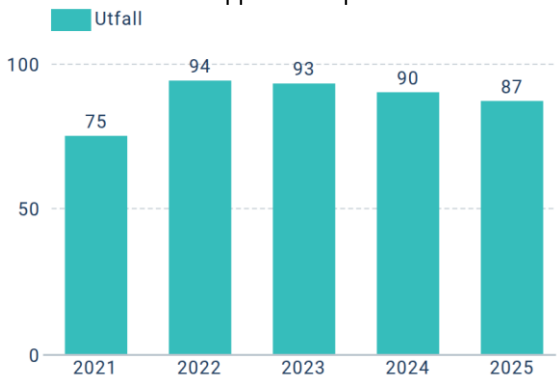
Andel patienter som upplever att de alltid eller oftast får ett bra bemötande av legitimerad personal 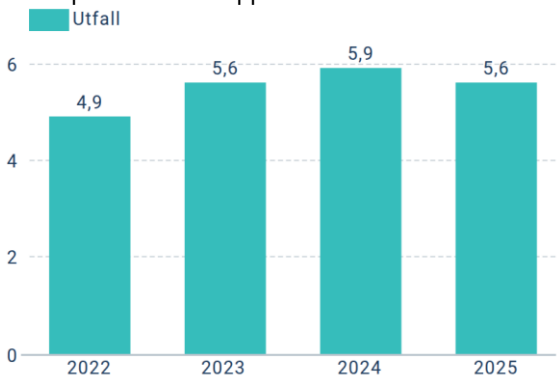
Andelen nöjda klienter/brukare 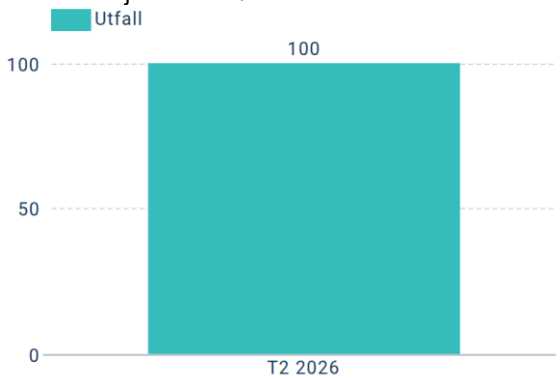
Andelen brukare som upplever ett gott bemötande (LSS) 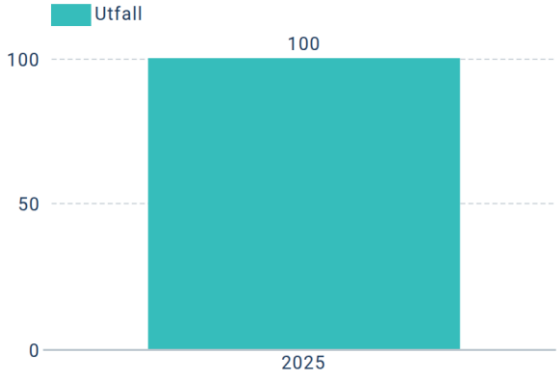

2.2.1.2 Delaktighet, självbestämmande och integritet

Delaktighet, självbestämmande och integritet

Kommentar

Utifrån brukarundersökningen som är gjord på äldrebistånd våren 2026 upplever över 96% att de blir lyssnade på av sin handläggare. Inom individ och familjeomsorgen så har ännu ingen brukarundersökning genomförts.

Kritisk kvalitetsindikator
Andel brukare som upplever att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras? 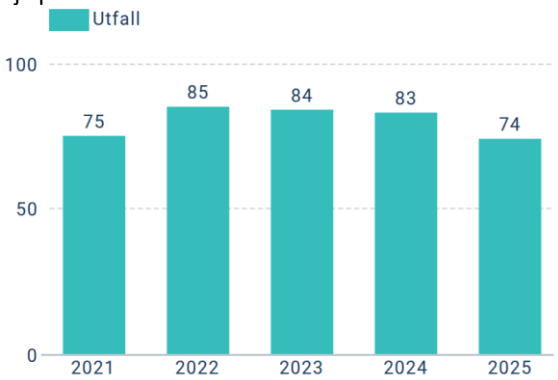
Andel patienter som upplever att de alltid eller oftast är delaktiga i sin vård 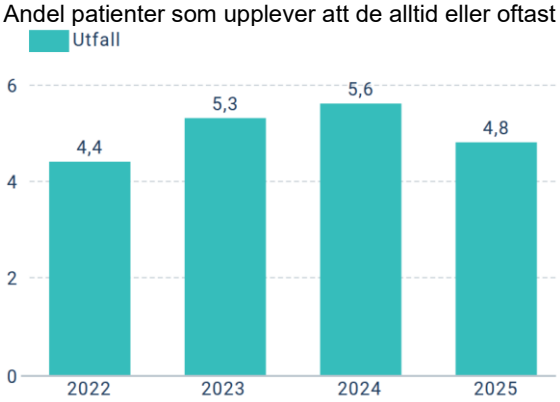

2.2.1.3 Trygghet och (rätts-)säkerhet

Trygghet och (rätts-)säkerhet

Kommentar

Kvalitetsfaktorn följs upp per helår.

Kritisk kvalitetsindikator
Andel patienter som alltid eller oftast upplever trygghet med kommunens legitimerade personal 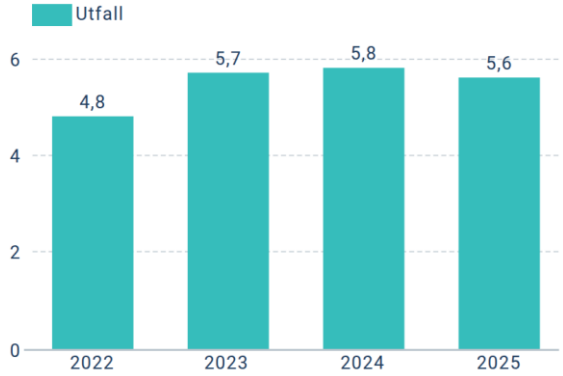
Andel brukare som alltid eller oftast upplever förtroende för personalen 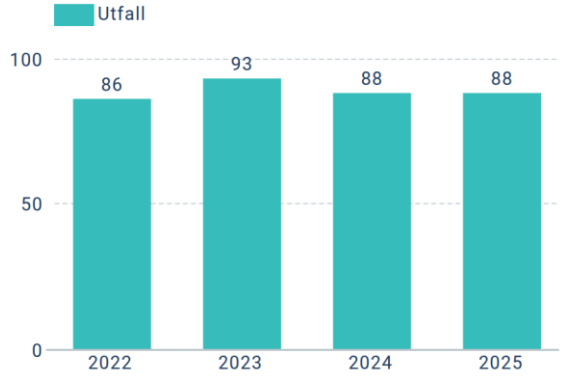
Andel utredningar som håller god kvalitet enligt lagar och förordningar. 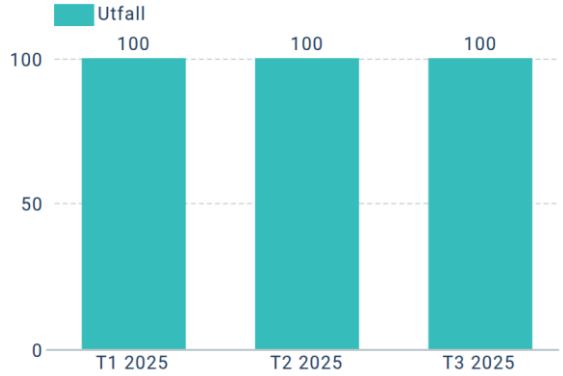

2.2.2 Medarbetarnytta

2.2.2.1 Motivation

Motivation

Kommentar

Kvalitetsfaktorn följs upp per helår.

Kritisk kvalitetsindikator
Medelvärdet på följande 3 frågor avseende motivation, 1a. Mitt arbete känns meningsfullt. 1b. Jag lär nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete. 1c. Jag ser framemot att gå till arbetet.

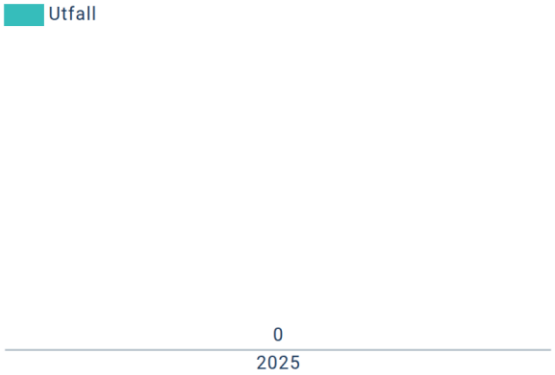

2.2.2.2 Ledarskap

Ledarskap

Kommentar

Kvalitetsfaktorn följs upp per helår.

Kritisk kvalitetsindikator
Medelvärdet på följande 3 frågor avseende ledarskap, 2a. Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser. 2b. Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare. 2c. Min närmaste chef ger min förutsättningar att ta ansvar för mitt arbete.

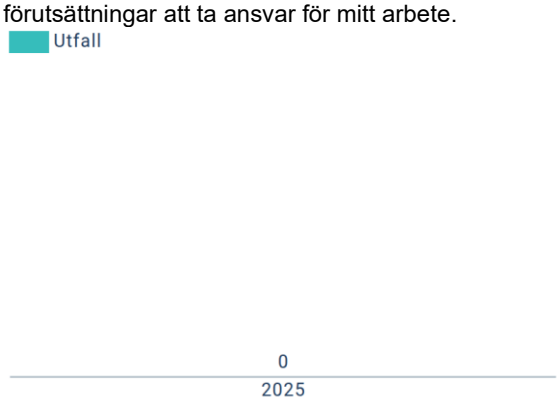

2.2.2.3 Styrning

Styrning

Kommentar

Kvalitetsfaktorn följs upp per helår.

Kritisk kvalitetsindikator
Medelvärdet på följande 3 frågor avseende styrning, 3a. Jag är insatt i min arbetsplats mål. 3b. Min arbetsplats mål följs upp och utvecklas på ett bra sätt. 3c. Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete.

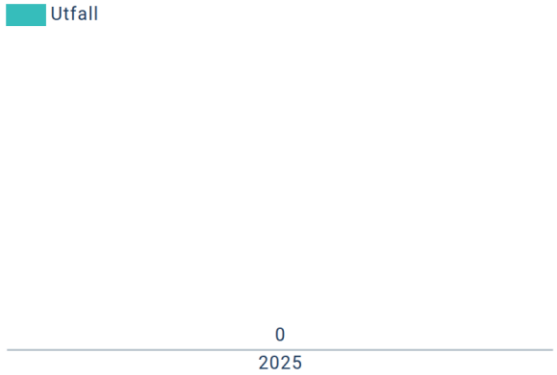

2.2.3 Ekonominytta

2.2.3.1 Effektivitet och kvalité

Effektivitet och kvalité

Kommentar

Den samlade bedömningen är att kvalitetsfaktorn når en delvis godkänd nivå.

Inom området effektivitet och kvalité kan vi se att verksamheten har klarat av att ta hem alla utskrivningsklara patienter inom avtalad tid och har därför inte haft några betaldagar, precis som tidigare år. Effekterna av resultatet är en god och säker vård på hemmaplan samt inga utgifter för betalplatser.

Under de två första kvartalen har Socialförvaltningen haft 140,5 fakturerade bemanningstimmar på grund av att det behövts ta in konsulter på IFO och hemsjukvården (108,5 timmar konsult IFO + 32 timmar konsulter på hemsjukvården). Jämfört med 2024 och 2025 är detta en försämring, då Socialförvaltningen klarade sig utan att behöva ta in konsulter under dessa år. 2023 behövde hemtjänsten ta in en enhetschef från bemanningsföretag under Q1, vilket resulterade i 319,05 timmar.

Kritisk kvalitetsindikator
Antal betaldagar för utskrivningsklara patienter

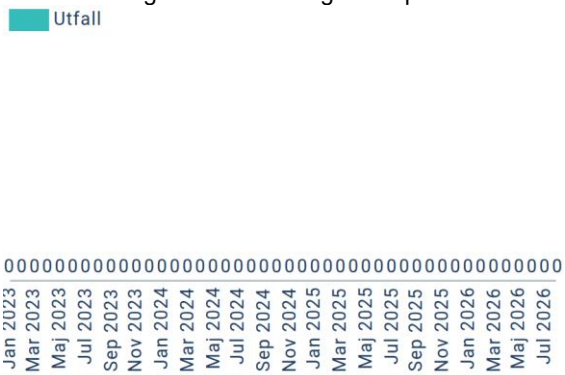

Kritisk kvalitetsindikator
Antal fakturerade bemanningstimmar

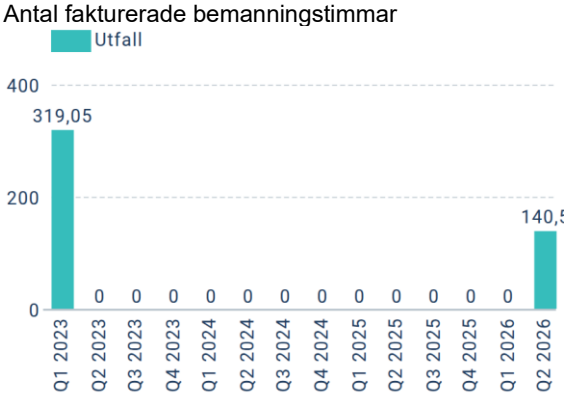

3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL

3.1 Utvecklingsområde: Personal- och kompetensförsörjning

Socialförvaltningen har stora framtida utmaningar gällande personal- och kompetensförsörjning. Denna utmaning behöver mötas genom att skapa en tydlig handlingsplan för hur vi kan uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och både bibehålla och rekrytera personal. Vi ska också verka för att skapa förutsättningar för att en högre andel av våra medarbetare ska kunna arbeta heltid. Vi behöver arbeta för att öka rörligheten mellan våra verksamheter. Syftet med det kan ses både ur ett medarbetar- och ur ett effektivitetsperspektiv. Hur gör vi för att fler unga ska söka sig till vård- och omsorgsyrken?

3.1.1 Utvecklingsmål: Minska behovet av timanställda.

Socialförvaltningen har stora framtida utmaningar gällande personal- och kompetensförsörjning. Vi behöver säkerställa att det finns tillräckligt mycket personal för att kunna minska antalet timanställda i verksamheten och för att ha den kompetens som krävs.
Målet är att vara under 17 %.som är Socialstyrelsens definition på en god nivå.

Kommentar

För att få ut fler obokade resurspass inom Socialförvaltningen har nyckelpersoner inom förvaltningen haft regelbundna avstämningar kring processen, sett över resurspassen i verksamheterna och planerat för hur vi tillsammans med bemanningsenheten bättre kan lösa ut resurspassen. Under våren påbörjade Hagalid en samverkan med hemtjänsten för att minska sina resurstimmar i verksamheten, vilket fortsätter nu under hösten. Det mesta av tiden på förmiddagarna på Hagalid går åt till att ha extra bemanning på SÄBO, då det är en hög belastning och flera behöver hjälp av två personal. I övrigt ersätter personal med resurspass vid sjukdom. På Edsgärdet har man fortsatt att arbeta med att få ut resurspassen inom verksamheten, samtidigt krävs en viss överkapacitet på grund av hög sjukfrånvaro samt flera medarbetare med högkostnadsskydd. Under hösten behöver Edsgärdet arbeta mer aktivt med att samarbeta med andra enheter för att få ut sina resurspass, till exempel genom ökad samverkan med hemtjänsten och Hagalid som kommit igång med detta. Alla enheter kommer få överkapacitet mitt på dagen när bemanningen är i balans. Därmed krävs det att det bara beställs korta turer vid toppar, morgon och kväll. Inom LSS går personal mellan olika boenden och till andra verksamheter, men vissa pass kan ibland bli obokade på grund av att personalen som har resurspass inte matchar verksamheten som har frånvaro. Hänsyn behöver tas till både arbetsmiljö för personal, men också kvalité och stöd för brukarens bästa. Vilket alltid är en avvägning. Framåt behöver vi kunna stötta upp vid dubbelbemanning inom olika verksamheter, för att minska obokad tid. Hemtjänsten hade under första delen av året väldigt få resurspass, men under hösten kommer det troligtvis finnas mer utrymme att boka ut resurspass även på andra verksamheter. I nuläget saknas ett bra system för att kunna boka in och följa upp resurspass. Uppföljningen görs idag manuellt vilket både är oerhört tidskrävande för verksamheterna och ökar risken för statistikfel. Statistiken under året behöver analyseras mer, då schema och bemanningssystemet inte ger oss statistik som är trovärdig. Under perioden har antal obokade resurspass varierat och verksamheterna har kommit olika långt i detta arbete. Framåt krävs att alla verksamheter arbetar aktivt med analys kring att boka ut sina resurspass och har veckovisa avstämningar. Det finns också ett stort behov av ett schema och bemanningssystem som stödjer obokade resurspass, så att vi slipper att arbeta med så stor handpåläggning som det är idag. Det tar oerhört stora personalresurser idag. Verksamheterna ska också bara beställa halva turer från bemanningen och bemanningen måste boka ut resurspass innan vikare måste sättas in del av pass.

Indikator	
Andel timanställda (med pågående anställningar)	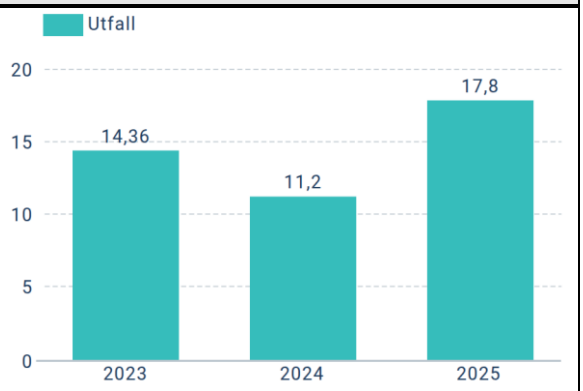
Antal obokade resurstimmar	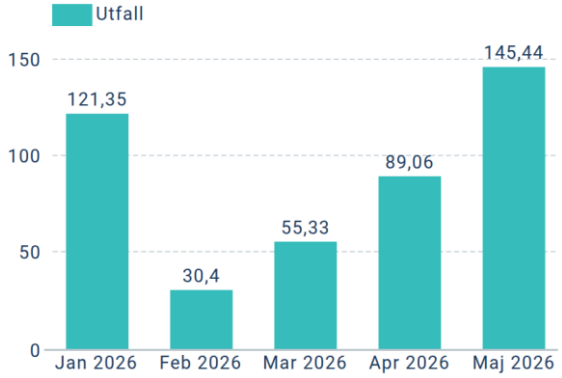

3.2 Utvecklingsmål: Alla befattningar inom socialförvaltningen ska ha en uppdragsbeskrivning

För att kunna utföra sitt grunduppdrag är det viktigt att det finns en uppdragsbeskrivning.

Kommentar

Följs upp per helår.

Indikator	
Andel befattningar inom socialförvaltningen som har en uppdragsbeskrivning	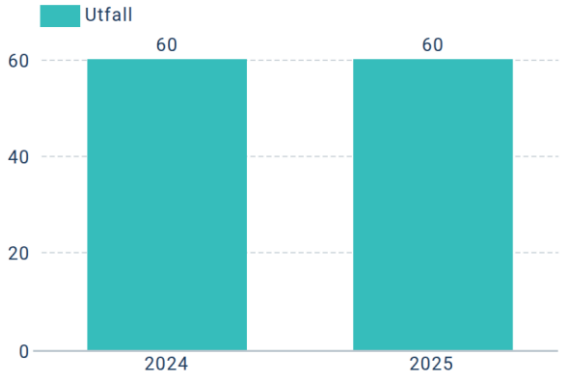

3.3 Utvecklingsmål: Öka andel medarbetare som arbetar 100%

Socialförvaltningen har stora framtida utmaningar gällande personal- och kompetensförsörjning. Vi behöver säkerställa att det finns tillräckligt med personal för att klara utföra vårt grunduppdrag.

Kommentar

Följs upp per helår.

Indikator
Andel medarbetare som arbetar 100%

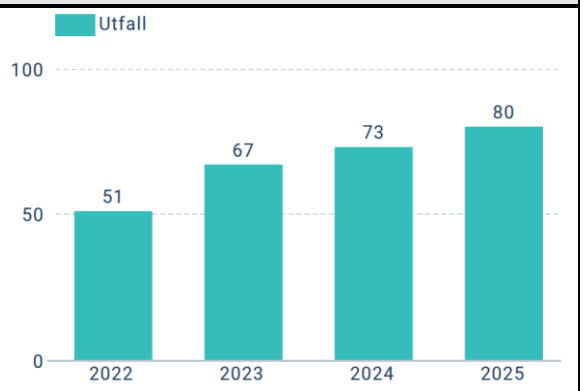

3.4 Utvecklingsmål: Öka skattningspoängen i SKR:s omställning till ny socialtjänstlag.

Socialförvaltningen ska arbeta mer förebyggande och med lättillgängliga insatser samt arbeta medvetet med jämlika och jämställda levnadsvillkor. Allt arbete ska bygga på evidens och vara kunskapsbaserad.

Kommentar

Följs upp per helår.

Indikator
Antal skattningspoäng enligt SKR:s mätverktyg.

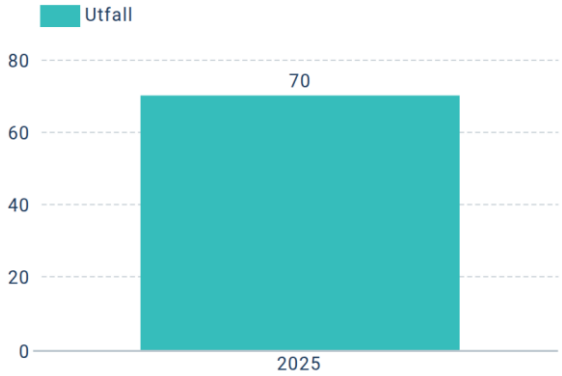

4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

4.1 Driftredovisning

Netto per ansvar tom aug 2026 tkr

Beskrivning	Ack utfall t.o.m. perioden	Budget t.o.m. perioden	Avvikelse t.o.m. perioden	Årsbudget 2026	Prognos helår 2026	Avvikelse helår
7100 Förvaltnings chef	4 437	4 903	466	7 355	7 255	100
7200 Enhetschef IFO	22 126	15 824	-6 302	23 735	29 620	-5 885
7300 Enhetschef Hemtjänst	23 010	22 070	-940	33 104	34 904	-1 800
7400 Enhetschef Hemsjukvård	11 977	9 801	-2 177	14 701	17 401	-2 700
7600 Enhetschef Bistånd	1 619	1 672	53	2 508	2 508	0
75- LSS	29 127	28 977	-150	43 465	44 104	-640
771 - Edsgärdet	21 504	19 308	-2 196	28 961	31 861	-2 900
772 - Hagalid	11 614	10 919	-695	16 379	17 469	-1 090
7726 Hagalid Rehab	2 825	2 843	17	4 264	4 324	-60
Summa	128 240	116 316	-11 924	174 473	189 448	-14 975

Prognostiserad utfall helår (överskott/underskott)

Socialnämnden beräknar vid årets utgång göra ett sammanlagt underskott mot budget med ca - 14 975 tkr. Orsakerna till underskottet är fler beslut att verkställa jämfört med vad budget medger, fler och mer komplexa patientuppdrag i samband med omställningen till god och nära vård, fler och dyrare placeringar, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, konsultkostnader, höga personalkostnader i samband med heltidsresan samt kostnader för sjukfrånvaro och övertid för en del verksamheter.

7100 - Socialnämndens förvaltningskontor

Förvaltningschefens ansvar beräknas vid årets slut gå ca + 100 tkr, tack vare att högre personalkostnader beräknas kunna täckas med statsbidrag samt fakturor för några övriga kostnader kommer först nästa år.

7200- Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg hade i början på året ökade kostnader för placeringar av barn och unga, och med anledning av en ökad mängd placeringar och en ökad arbetstyngd rekryterades en socialsekreterare till utöver budgeten. Samtidigt har en konsult (barn och unga) behövt tas in, vilket är kostsamt. Även kostnaderna för ekonomiskt bistånd har ökat jämfört med senaste åren. Under sommaren har samtliga institutionsplaceringar avslutats och övergått till familjehemsplacering eller hemmaplanslösningar istället. IFO har även fått en högre lokalhyra under året, ca 62 tkr baserat på åtgärder för den fysiska arbetsmiljön utifrån hot och våld. Den sammanlagda prognosen för individ och familjeomsorg 2026 är ett underskott på ca - 5 885 tkr.

7300 - Hemtjänst

Hemtjänsten hade under inledningen av året mycket övertid och sjukfrånvaro, samt stor omsättning på personal, brist på personalstyrka samt vikarier. Antal brukare ökar (ca 120 brukare per månad under januari-

juli jämfört med ca 115 brukare per månad förra året), flera brukare har dubbelbemanning och utökat stöd. Hemtjänsten har fått 2,4 mkr i budgettillskott för utökad volym, men avsaknad av personal gjorde att personalbudgeten inte förbrukades fullt ut i början på året. För att få ihop sommaren fick 14 semesterveckor köpas och under andra halvan av sommaren behövde enheten överbemanna på helger på grund av sjukfrånvaro. Prognosen är i nuläget ett underskott på ca 1 800 tkr.

7400 - Hemsjukvård

Hemsjukvården påverkas av att man har fler och mer komplexa patientärenden inom äldreomsorgen. Enheten arbetar med överanställning då det inte finns vikarier att få tag på för att undvika bemanningsföretag som är mycket kostsamt, men också innebär en lägre kvalitet. Prognosen för hemsjukvården är ett underskott på ca 2 700 tkr. Det prognostiserade underskottet inom hemsjukvården beror delvis på överanställning, konsultkostnader under sommaren, hög sjukfrånvaro, övertidsersättning samt färre statsbidrag.

75 - LSS och socialpsykiatri

Från och med januari köps två korttidsplatser från Melleruds kommun, vilket är betydligt dyrare jämfört med tidigare familjehemsplacering. Det har även tillkommit ytterligare ett boende på Toppen (årskostnad ca 700 tkr) samt 3 kontaktpersoner enligt LSS till utöver budget. Från och med september köps också en korttidsplats från Bengtsfors kommun, med en dygnskostnad på 8 400 kr. Under 2026 ökade boendestöd enligt SOL och kommer öka ytterligare, vilket medför ett behov av en till baslägenhet. Kostnaden för detta är ca 100 tkr per år, som inte är budgeterat. Ett beslut om bostad med särskild service verkställdes från och med 260601 i ett enskilt hus på landsbygden i Eds kommun, vilket medfört extrakostnader för personal, bil samt bostadshyra. I april kom också ett utökat beslut om 20 assistanstimmar samtidigt som ett assistans ärende var på NÄL under ca. 4 veckor med personal hela tiden, vilket medförde extrakostnader. Verksamheten har även haft stora kostnader för sjuklön för de privata assistansbolagen. Till och med augusti ligger kostnaderna på 349 tkr, medans årsbudgeten är på 300 tkr. I våras krävdes personalförstärkning på Kronan, då en brukare genomgick en omfattande operation som medförde behov av egen personal dygnet runt. Under oktober kommer det prövas vaken natt under 2 veckor, för att kartlägga framtida behov. Under hösten kommer även en lägenhet på Timmergården att renoveras, vilket leder till minskade intäkter. Sammanlagt är prognosen för LSS ett underskott på ca - 640 tkr.

7600 - Biståndsenheten

Prognosen för biståndsenheten är plus minus noll vid årets slut.

771 - Edsgärdet

Prognosen för Edsgärdet är ett underskott på ca 2 900 tkr och beror främst på förstärkningar som kontinuerligt behöver göras utifrån omsorgstagare med stora behov, då grundbemanningen inte räcker till. Även resurspass som inte löses ut bidrar till underskottet samt en hög sjukfrånvaro på enheten. För att få ihop sommaren fick 8 semesterveckor köpas.

Heltidsresan medför krav på en annan resursfördelning. Enheterna har överkapacitet på framförallt eftermiddagar, som inte alltid går ut. En del av överkapaciteten finansieras av statsbidrag, men inte allt. Åtgärder har påbörjats för att planera utbokade resurspass mot andra enheter. Grundbemanningen räcker inte till de stora behov som verksamheterna har. Det krävs förstärkning både utifrån arbetsmiljö och omsorg.

772 - Hagalid och rehab

Under perioden har Hagalid haft hög sjukfrånvaro. En del brukare har också haft utökade behov och korttid har periodvis haft ett högt tryck, som krävt personalförstärkning under vissa dygn. Grundbemanningen räcker inte till de stora behov som verksamheterna har. Det krävs förstärkning både utifrån arbetsmiljö och omsorg.

Heltidsresan medför krav på en annan resursfördelning. Enheterna har överkapacitet på framförallt eftermiddagar, som inte alltid går ut. En del av överkapaciteten finansieras av statsbidrag, men inte allt. Åtgärder har påbörjats för att planera utbokade resurspass mot andra enheter. Prognosen för Hagalid är ett underskott på ca 1 090 tkr vid årets slut.

Prognosen för Rehab är ca - 60 tkr vid årets slut. Rehab har 1 årsarbetare som är överanställd men personalkostnader beräknas balanseras ut under året då flera anställda ska vara föräldralediga. Kostnaderna för hjälpmedel beräknas öka med 13% från och med juli, vilket bidrar till det beräknade underskottet.

4.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Socialförvaltningen har budget för nedanstående investeringsprojekt 2026.

8008 Nyckelskåp hemtjänsten - budget 2026: 10 000 kr - aktiverat.

8007 Nyckelskåp hemsjukvården - budget 2026: 10 000 kr - aktiverat.

8005 Nyckelskåp LSS Kronan - budget 2026: 10 000 kr - aktiverat.

8004 Nyckelskåp LSS Timmergården - budget 2026: 10 000 kr - aktiverat.

8006 Nyckelskåp LSS Kometen - budget 2026: 10 000 kr - aktiverat.

8024 Inventarier Edsgärdet - budget 2026: 100 000 kr - aktiverat.

8027 Extra långa specialsängar Edsgärdet - budget 2026: 50 000 kr - ej aktiverat ännu.

5 Sammanfattande analys

2026

Sammanfattning av året som helhet:

Under året har samtliga enhetschefer genomfört fördjupade analyser av sina verksamheter, identifierat utvecklingsområden och tagit fram förslag på åtgärder för att stärka den långsiktiga ekonomiska hållbarheten. Dessa åtgärdsförslag presenterades för socialnämnden vid en dialogdag i slutet av mars. Arbetet med genomlysning av schema- och bemanningsstrukturer har fortsatt under året och kommer även framöver att vara en central del i utvecklingsarbetet. Sjukfrånvaro, övertid, ekonomi och övrig statistik har följts upp löpande och analyserats kontinuerligt.

Den övergripande utmaningen för Socialförvaltningen under året har varit att få de ekonomiska resurserna att möta behoven i en växande befolkning, där vård- och omsorgsbehoven fortsätter att öka. De växande behoven har tydliggjort behovet av nya arbetssätt och ett förstärkt fokus på förebyggande insatser, vilka på sikt kan fördröja eller minska behovet av mer kostsamma åtgärder. Många nya reformer och lagändringar har och kommer att sättas i bruk, till exempel aktivitetskravet, samsjuklighetsreformen, språkkrav inom äldreomsorgen, Nya SOL och nytt hälso- och sjukvårdsavtal m.m.

Året har präglats av en nödvändig balansgång mellan långsiktiga och kortsiktiga behov. Parallellt med satsningar på förebyggande arbete har förvaltningen behövt hantera de omedelbara insatser som redan är aktuella. Denna strategi har krävt noggranna prioriteringar och ett flexibelt arbetssätt för att säkerställa både hållbarhet över tid och god kvalitet här och nu. Samtidigt som förebyggande arbete kan minska den framtida belastningen, är det avgörande att de direkta behoven möts på ett effektivt sätt för att värna individernas rättigheter och välbefinnande.

Sommaren har varit bra och vi har haft en bra arbetsmiljö och en god kvalitet i alla våra verksamheter. Med undantag från barn och unga verksamheten inom IFO, som har haft ett fortsatt ökat tryck. Samtidigt har sommaren varit kostsam då vi har behövt köpa semesterveckor inom hemtjänst och särskilt boende samt ta in konsulter inom IFO och KPV.

Under hösten har en översyn av organisationen inom äldreomsorgen genomförts, med syftet att säkerställa ett nära och tillgängligt ledarskap. De ökande och mer komplexa vård- och omsorgsbehoven kräver ett ledarskap som finns nära medarbetarna och som kan ge det stöd, den vägledning och den samordning som behövs i det dagliga arbetet. Översynen syftade till att anpassa organisationen så att den bättre möter dessa ökade krav och samtidigt stärker verksamhetens förmåga att arbeta strukturerat och kvalitetssäkert.

Vi har påbörjat en dialog med idégruppen kring att starta igång ett seniorcentrum under våren 2027. Syftet med seniorcentrum är att skapa en träffpunkt, så att man kan arbeta tidigt och förebyggande i linje med nya socialtjänstlagen, ännu mer hälsofrämjande och fördröja behovet av omfattande stöd och omsorg. Genom att stärka tidiga och förebyggande arbetssätt kan fler äldre ges möjlighet att klara sig själva så länge som möjligt, med bibehållen självständighet och livskvalitet. Målet med seniorcentrum är att arbeta med att förskjuta insatser och minska framtida belastning på verksamheten, då man jobbar med att minska ensamhet och arbeta med fysiskt aktivitet.

Samlad bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall?

Under året har Socialförvaltningen arbetat systematiskt med att följa upp och säkerställa kvaliteten i verksamheten. Genom kontinuerliga uppföljningar, analyser och dialoger har vi arbetat för att bibehålla en hög kvalitet samtidigt som vi anpassat verksamheten till ökade behov och större komplexitet. Uppföljningen har omfattat bland annat bemanning, arbetsmiljö, ekonomi, genomförandeprocesser samt resultat kopplade till trygghet, delaktighet och bemötande. I Socialförvaltningen har vi arbetat med att skapa förutsättningar för att leda i samma anda mot mål och visioner. Samt ge varandra förutsättningar till att arbeta med de komplexa uppdrag vi står inför.

De flesta kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål följs upp per helår. Den samlade bedömningen inom området effektivitet och kvalité når en delvis godkänd nivå, då vi kan se att verksamheten har klarat av att ta hem alla utskrivningsklara patienter inom avtalad tid och har därför inte haft några betaldagar, precis som tidigare år. Effekterna av resultatet är en god och säker vård på hemmaplan samt inga utgifter för betalplatser. Samtidigt har Socialförvaltningen behövt ta in konsulter från bemanningsföretag för att bibehålla kvaliteten i verksamheterna och för att ordinarie personal ska kunna ta semester. Arbetet med utvecklingsmålet obokade resurspass pågår och tydliga strategier på hur dessa ska minskas måste tas fram under hösten 2026. Något som försvårar är att vi inte har något schemasystem som stödjer vårt arbete med schema och bemanning.

Socialförvaltningens prognostiserade underskott beror på ökade personalkostnader med anledning av ökade behov och mer kvalificerade uppdrag inom alla våra verksamheter samt ökade placeringskostnader. Förvaltningen behöver arbeta med att försöka minska köpta semesterveckor och konsulttimmar för att minska kostnaderna, samt alltid se till det mest kostnadseffektiva alternativet inom IFO.

Vad drar vi för lärdomar? Utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

Under året har Socialförvaltningen visat förmåga att upprätthålla en hög kvalitet i verksamheten, trots betydande påfrestningar och ett fortsatt ekonomiskt underskott. Uppföljningen visar att flera kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål kommer att uppnås nu när ny äldreomsorgsorganisation har satts i bruk.

Årets arbete har gett viktiga lärdomar. Framför allt har behovet av systematisk analys, bred delaktighet och gemensam förståelse i hela organisationen blivit tydligt. Genom att alla enhetschefer genomfört verksamhetsanalyser och tagit fram åtgärdsförslag har organisationen stärkt sin förmåga att identifiera orsaker, prioritera rätt och arbeta mer långsiktigt. Erfarenheterna från sommaren visar dessutom att flexibilitet i insatserna – särskilt kopplat till korttidsplatser – är avgörande för att hantera tillfälliga toppar i behovet och samtidigt skydda kvaliteten.

Samtidigt har året tydliggjort de stora utmaningar som verksamheten står inför**.** Den växande och mer vårdkrävande befolkningen ökar trycket på både personal, arbetssätt och ekonomi. Detta ställer krav på nya prioriteringar, utvecklade arbetsprocesser och fortsatt fokus på att stärka det förebyggande arbetet för att fördröja behovet av mer omfattande insatser. Utöver detta kräver digitalisering och införande av nya tekniska hjälpmedel både investeringar, kompetensutveckling och förändrade arbetssätt. Att hitta rätt balans mellan teknikens möjligheter och den mänskliga närvaron kommer att vara en central framgångsfaktor framåt. Den trygghetsskapande tekniken planeras att sättas i bruk inom särskilda boende och korttidsboende från 20261001.

Med dessa lärdomar står det klart vad som behöver utvecklas ytterligare nästa år. Det förebyggande arbetet behöver fördjupas och samordnas bättre för att skapa mer hållbara flöden och stärka individers möjlighet att klara sig själva längre. Digitaliseringens potential behöver tas till vara genom tydligare styrning, utbildning och införandeprocesser. Organisation och ledarskap behöver fortsätta utvecklas för att säkerställa närvaro och stöd i det dagliga arbetet. Dessutom behöver arbetet med prioriteringsstöd, resursoptimering och uppföljning stärkas för att nå en stabil ekonomisk balans utan att kompromissa med kvalitet och rättssäkerhet.

Årets samlade uppföljning visar att Socialförvaltningen har god förmåga att hantera kortsiktiga utmaningar samtidigt som ett långsiktigt och hållbart utvecklingsarbete pågår. För att lyckas fullt ut krävs även kommande år fortsatt styrning, kompetensutveckling, tydligare prioriteringar, flexibilitet i arbetssätt och en uthållig satsning på förebyggande insatser samt digital utveckling.

Kommunstyrelsen

§ 106 Dnr KS-2026-000123042

Budgetuppföljning 2026 - Dals-Eds kommun tertial 2

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har att hantera delårsbokslutet tertial 2 för kommunstyrelsens förvaltning. Verksamhetsberättelsen tar upp de viktigaste händelserna som har påverkat kommunstyrelseförvaltningens verksamheter under den aktuella perioden. I denna uppföljning lämnas en prognos kring det ekonomiska resultatet för året och viss verksamhetsmässig uppföljning men uppföljningen av verksamhetens kvalitet och leverans genomförs i huvudsak per helår.

Bedömning görs ändå om att grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat utifrån de nyckeltal som ändå har följts upp och utifrån enheternas samlade beskrivningar. Givet det anpassningsarbete till följd av försämrade budgetförutsättningar som präglat mandatperioden, genomförs ständigt värderingar av ambitionsnivåer och vi kommer även fortsatt att behöva anpassa våra arbetssätt och arbetsuppgifter för att flexibelt möta nya utmaningar och behov. Risk finns genom detta för påverkan kring framför allt stödet till förvaltningarna och för utvecklingsarbetet. Ett fortsatt osäkert omvärldsläge och omställningar till följd av demografin i form av bland annat strategiskt fastighetsinnehav och optimerat lokalanvändande, är en del av andra budgetutmaningar.

Effektiviseringar, vakanser, allmän återhållsamhet och tillfälliga intäktsökningar bidrar till att kommunstyrelsen prognostiserar ett positivt resultat om drygt 7 mkr på helåret.

Framtidens utmaningar för kommunen består i välfärdens finansiering, personalförsörjning och befolkningsutvecklingen. Detta präglar hela organisationen och kommer att påverka verksamheternas planering framåt.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 - kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna delårsrapport för kommunstyrelsens förvaltning per 31 augusti 2026 med bokslut, helårsprognos, måluppföljning samt verksamhetsberättelse.

Expedieras till

Controller KS
Samhällsbyggnadschef
Kanslichef
Kommundirektör

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 110 Dnr KS-2026-000049000

Avskaffande av folkhälsopriset

Sammanfattning av ärendet

I kommunen finns numera ett antal priser: Årets Edare samt på Medborgargalan: årets nykomling, årets samhällsinsats, årets idrottsprestation, årets föreningsmänniska, årets kulturgärning och årets ambassadör.

De flesta åren har någon förening eller föreningsmänniska vunnit folkhälsopriset. Folkhälsorådet anser att det blir lite kaka på kaka att ha flera priser som i praktiken skulle kunna gå till samma aktör. Det har varit ett lågt antal nomineringar som har inkommit varje år och det krävs annonsering i samband med nomineringarna som kostar lika mycket som själva folkhälsopriset. I tillägg kräver det en del administrationen kring priset. Priset i sig är till synes inget som lockar till nya insatser. Folkhälsorådet anser att pengarna som avsätts för folkhälsopriset skulle göra mer nytta i form av direkta folkhälsoinsatser på de områden som prioriteras i kommunens folkhälsostrategi.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Folkhälsostrateg
Sammanträdesprotokoll KF § 68 2026-08-12
Sammanträdesprotokoll Folkhälsorådet 2025-11-26

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar:

- att betona att Dals-Eds kommun själva har hand om endast två priser som är återkommande årligen: Folkhälsopriset och Årets Edare.
- att avskaffa folkhälsopriset från och med 2027

Expedieras till

KS/KF

DALS-EDS KOMMUN
Folkhälsorådet

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
2025-11-26

Plats och tid Kommunkontoret, Ed, lokal Stora Le 13:00-16:00

Deltagare:
Andreas Nilsson (M) - ordförande Kommunstyrelsen
Linus Lännhult (M) - ordförande Fokusnämnden
Börje Holmqvist (S) - ers. Byggnadsnämnden
Hans-Carl Carlson (Kd) - Delregional nämnd norra
Jonas Olsson - kommundirektör
Linda Andersson - folkhälsostrateg, sekreterare Folkhälsorådet

Justerare: Börje Holmqvist

Underskrifter:

Ordförande:

Justerare:

Sekreterare:

1. **Val av justerare**
   Börje Holmqvist valdes till justerare.

2. **Föregående protokoll**
   https://drive.google.com/file/d/16rTGQArH4gugPxX0cpt4uUwUVD2IV5B2/view?usp=sharing
   Protokollet lades efter genomgång till handlingarna.

3. **Rapport om årets folkhälsoinsatser och beslut om överföring av överskott**
   Rapport av årets folkhälsoinsatser ska vara DRNN tillhanda 28 februari, så den går vi igenom på nästa sammanträde. Folkhälsorådet har fått löpande rapportering under året. I arbetet med ungas meningsfulla fritid kommer det att finnas medel över eftersom det är en flerårig insats som kom igång drygt ett halvår in på första året. Det finns också 10 000 kr kvar av de medel som har avsatts för folkhälsoinsatser i föreningslivet eftersom en av de föreningar som beviljades medel inte kunde genomföra det som planerats pga en sjukskrivning.

   Beslut: Att föra över överblivna medel för ungas meningsfulla fritid och folkhälsoinsatser i föreningslivet till 2026 års budget för att slutföra dem då.

4. **Långsiktig plan 2026-2028**
   Genomgång av utkast av långsiktig plan och beslut om föreslagna folkhälsoinsatser och budget utifrån mallen som har tagits fram i samband med det nya folkhälsoavtalet. Folkhälsostrateg ska efter beslut föra in den långsiktiga planen i DRNN:s mål- och uppföljningssystem, Stratsys.
   I samband med denna punkt föreslogs att från 2027 ta bort folkhälsopriset.

   Beslut:
   - Att i den långsiktiga planen förtydliga att folkhälsorådet samverkar med det lokala föreningslivet och med förtydligandet godkänna den långsiktiga planen.
   - Att föreslagna folkhälsoinsatser godkänns och punkten oförutsedda medel i förslaget fördelas på de tre områden i planen där insatser har specificerats.
   - Att förslaget att ta bort folkhälsopriset lyfts till Kommunfullmäktige som från början instiftade priset.

5. **Första resultat från drogvaneundersökningen 2025**
   Resultatet från CAN:s drogvaneundersökning med extra urval finns i Power BI. Folkhälsostrategen gav en övergripande bild och länk till resultatet finns här. Vi började titta på resultatet och återkommer till rapporten även nästa sammanträde.

6. **Sammanträdestider 2026**

   Beslut: Sammanträdestider 2026 blir 25/2, 15/4, 16/9, 25/11.
   Samtliga datum kl 13:00-16:00

7. **Övriga frågor**
   Inga övriga frågor fanns.

8. **Rundan**
   -Ingen information från BUN och byggnadsnämnden.
   -DRNN beslutar 28/11 om inriktning för folkhälsomedel som är utöver grundavtalet. Förslag på olika insatser föreslås som sträcker sig över tiden 2026 – 2028:
   - Samordnartjänst med fokus på drogförebyggande arbete med uppdrag att bland annat skapa en portal för genomförda folkhälsoinsatser.
   - Folkhälsofrämjande aktiviteter i varmvattenbassäng i Strömstad kommun respektive Bengtsfors kommun.
   - YAM – Youth Aware of Mental health. Implementera metoden i fler kommuner i Fyrbodal och vid behov stärka upp där den redan används.
   - Sociala kompassen. Ett statistikunderlag som ska ge en samlad analys av ett flertal socioekonomiska egenskaper för varje kommun i Fyrbodal.

   -KS rapporterar att det har gjorts en kapacitetsanalys i kommunerna i Dalsland och Dals-Ed är den kommun som lägger mest resurser på kultur.

Utkast/arbetsmaterial

Långsiktig plan 2026-2028 - avseende lokalt folkhälsoarbete

Dals-Eds kommun

1 Plan avseende lokalt folkhälsoarbete

Följande rapport är en plan för det lokala folkhälsoarbetet och är kopplat till det samverkansavtal folkhälsa som Västra Götalandsregionen (VGR) genom de delregionala nämnderna (DRN) har ingått med respektive kommun i deras nämndområde. Avtalet gäller för perioden 2026-2028.

Samverkansavtalet finansierar tjänst/er och utvecklingsmedel.

Planen innehåller budget och planerade insatser för kommande år. Det är enbart det som finansieras genom avtalet som ska tas med i denna plan. Första året på avtalsperioden innehåller planen en långsiktig riktning för hela avtalsperioden.

2 Organisering och tjänst

Anvisning
I arbetsordningen för Folkhälsorådet i Ed beskrivs hur folkhälsoarbetet organiseras, leds och samordnas i kommunen. Inga förändringar planeras under året.

Folkhälsorådet har ett prioriterande och samordnande ansvar för folkhälsofrågorna i kommunen. Rådet är sammansatt av ordförande från Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden samt Plan- och byggnadsnämnden, representanter från DRNN, kommundirektör och folkhälsostrateg. Politikerna i rådet är beslutande över folkhälsobudget och insatser kopplade till budget.

Folkhälsostrategen har en heltidstjänst med placering på kommunkontoret i Ed. Funktionen är att vara drivande och stödjande i folkhälsoarbetet, sekreterare och sakkunnig i folkhälsorådet, ansvara för folkhälsorådets processarbete, budget och administration samt uppföljning/bokslut.

I kommunens folkhälsostrategi 2024-2027 beskrivs prioriterade områden samt arbetsgången för att ta fram folkhälsoinsatser: förslag till folkhälsoinsatser fångas upp från kommunens verksamheter via Kommunchefens ledningsgrupp där folkhälsoärenden bereds. Därifrån går de vidare till folkhälsorådet för beslut. Förvaltningscheferna har ansvar för genomförandet av de folkhälsoinsatser som beslutas att genomföras i respektive förvaltning och folkhälsostrategens roll är att stötta i utförandet..

Förvaltningsövergripande processer med koppling till folkhälsoavtalet är i första hand det Dalslandsgemensamma arbetet med Backa Barnet, men också kommunens arbete med omställningen till den nya socialtjänstlagen och arbete utifrån strategi för psykisk hälsa och suicidprevention.

År 1) Beskriva hur folkhälsoarbetet är organiserat i kommunen och om det planeras några förändringar under året gällande detta. Kort redogörelse för om det är några förvaltningsövergripande processer som pågår som är kopplat till avtalet.

3 Långsiktig riktning för hela avtalsperioden - endast år 1

Anvisning

Första året på avtalstiden ska planen innehåll en långsiktig riktning för folkhälsoarbetet. Följande rubriker ingår:

- *beskrivning av styrdokument som ligger till grund för folkhälsoarbetet*
- *beskrivning av befolkningens hälsoläge och behov*
- *prioriterade områden och målgrupper för avtalsperioden*

Det övergripande nationella folkhälsomålet som kommunen förhåller sig till är "att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara klyftorna inom en generation". Utgångspunkt för det lokala folkhälsoarbetet är det nationella målet med dess åtta målområden samt de fem områden som VGR har prioriterat och kommunens kommunplan. Utifrån dessa dokument har en lokal folkhälsostrategi tagits fram som följer mandatperioden.

3.1 Beskrivning av styrdokument som ligger till grund för folkhälsoarbetet

I kommunens kommunplan beskrivs *välfärdsuppdraget* som omfattar ansvaret att leverera dagens välfärdstjänster till invånarna, såsom vård och omsorg, skola och annan service. *Samhällsutvecklingsuppdraget* handlar om att säkerställa en långsiktig hållbarhet för kommande generationers välfärd och goda liv. Det omfattar bl a infrastruktur, samhällsplanering, mark- och vattenanvändning, folkhälsa och trygghetsfrågor samt att tillsammans med näringsliv, myndigheter, föreningar och andra aktörer bidra att det blir ett bra samhälle att leva i. Här ingår arbete med demokratiutveckling, bl a att skapa delaktighet och främja människors möjligheter till ansvar, insyn och inflytande.

Styrning och ledning i Dals-Eds kommun utgår från en tillitsbaserad ledningsfilosofi, där varje organisatorisk nivå själv styr och leder sin verksamhet utifrån överenskomna grunduppdrag och utvecklingsbehov. Därför tas mål och kritiska kvalitetsfaktorer fram och omhändertas på respektive organisatoriska nivå i kommunen.

Kommunens vision är: "Dals-Ed - den naturliga hållplatsen" och har tre viktiga delar: attraktivitet, delaktighet och hållbarhet. En god folkhälsa berör alla dessa delar.

Kommunens övergripande mål är att ha 5000 invånare år 2035. Kommunen ska vara en attraktiv plats att bo, leva och verka på och en god hälsa är en viktig förutsättning för att uppnå målet.

Folkhälsorådet gör varje mandatperiod en folkhälsostrategi som antas av kommunfullmäktige. Fokusområden prioriterade i strategin 2024-2027 är fullföljda studier, goda levnadsvanor och psykisk hälsa. I dokumentet beskrivs även arbetsgången för att ta fram folkhälsoinsatser. Kommunens nämnder, förvaltningar och verksamheter har att förhålla sig till folkhälsostrategin i sitt arbete.

3.2 Beskrivning av befolkningens hälsoläge och behov

Anvisning

Beskrivning av befolkningens hälsoläge och behov. Gärna i en sammanfattning.

Allmänt

Den självskattade hälsan bland 18-85-åringar har ökat de senaste tre perioderna i vår kommun. Den har tidigare legat något under regionen och riket, men 2021-2024 låg vi på samma nivå: 71% totalt har en bra eller mycket bra hälsa - något högre bland män än kvinnor.
När det gäller ungdomar skattar de sin hälsa lägre. I LUPP 2022 bedömer 60% av högstadieeleverna sin hälsa som ganska/mycket bra och 18% som ganska/mycket dålig.

Fullförda studier

I Dals-Eds kommun är utbildningsnivån låg. Av 25-74-åringarna har har 26% eftergymnasial utbildning, jämfört med regionen och riket som har 45%. Andelen är högre bland kvinnor än män.

Gymnasiebehörigheten i samma åldrar är 51% - här är den högre bland män jämfört med kvinnor.

Gymnasiebehörigheten i åk 9 kan variera stort mellan olika kullar och var 2025 90%

Kommunen har utmaningar med problematisk skolfrånvaro i grundskolan.

Psykisk hälsa

Totalt 90% av Dals-Eds invånare uppgav att de har ett gott psykiskt välbefinnande 2019-2022. Något högre bland män än kvinnor och något lägre i åldersgrupperna 16-29 och 85+. Det är högre än i grannkommunerna och regionen.

Samtidigt är det en utmaning att den psykiska ohälsan är stor i vissa befolkningsgrupper, t ex kvinnor, barn och unga vuxna.

2019-2022 var det totalt 34,3% av invånarna 16-84 år som hade lätta och svåra besvär av ängslan, oro eller ångest och det är mycket vanligare bland kvinnor än män. Svåra besvär hade 4,6% av kvinnorna och 2,4% av männen.

44,3% av invånarna 16-84 år i Dals-Eds kommun hade lätta eller svåra sömnbesvär 2019-2022. Kvinnorna i högre utsträckning än männen och fler lokalt än regionalt och nationellt.

Allvarlig psykisk påfrestning var det 6,1% totalt i Dals-Ed som led av 2020-2022. Högre andel bland kvinnor jämfört med män samt högre i åldersgrupperna 16-29 och 85+.

Andelen suicid är dock mycket låg.

Det är en utmaning i vår kommun med ofrivillig ensamhet bland äldre, men också bland målgruppen barn och unga.

Goda levnadsvanor

22% av Dals-Edsborna äter grönsaker/rotfrukter minst två ggr/dag, vilket är ett sämre resultat än i regionen och riket. Kvinnorna är bättre på det än männen.

Andelen högstadieelever som hoppar över frukost flera gånger i veckan/i stort sett varje dag har ökat från 26% 2018 till nästan 40% 2022 - fler tjejer än killar. Totalt 27% hoppar över lunch.

Många unga har besvär med huvudvärk, ont i magen, känner sig stressade, nedstämda, har svårt att somna, sovit dåligt på natten eller känt sig aggressiva/arga. Andelen med ont i magen flera gånger i veckan/varje dag har ökat från 11% 2018 till 24% 2022.
Stora könsskillnader syns, där tjejer uppger alla olika besvär utom "känt dig aggressiv eller arg" i dubbelt så hög grad som killar . Särskilt stor är skillnaden när det gäller "känt dig stressad" där 20% av killarna och 59% av tjejerna har känt sig stressade flera gånger i veckan/i stort sett varje dag.

Riskkonsumtion av alkohol har tagits fram ur Audit. I Dals-Ed var den 8,6% 2021-2024 - högre bland män än kvinnor. De senaste två perioderna har riskkonsumtionen sjunkit rejält och ligger på en lägre nivå än regionen och riket.

Daglig tobaksrökning ägnade sig 5,4% av befolkningen åt 2021-2024 och det har sjunkit stadigt sedan 2004.

2021-2024 var 72,3% av Dals-Edsborna fysiskt aktiva minst 150 min/vecka vilket är bättre än i regionen och i riket. Trenden pekar uppåt

3.3 Prioriterade områden och målgrupper under avtalsperioden

Anvisning

Utgå från texterna i punkt 3.1 och 3.2 och summera vilka kommunens utmaningar är när det gäller folkhälsa, vilka de prioriterade områden blir och om det finns några särskilda målgrupper som ska prioriteras. Detta ligger sedan till grund för de insatser som planeras under avtalsperioden.

Prioriterade områden är:

- Fullföljda studier med barn och unga som prioriterad målgrupp.
- Goda levnadsvanor med barn och unga samt seniorer som målgrupper.
- Psykisk hälsa med barn och unga, särskilt flickor samt äldre som prioriterade målgrupper.

4 Strategier och insatser

Anvisning

Under punkt 4.1-4.5 ska de insatser kommunen planerar för kommande år beskrivas kortfattat. Kommunen behöver inte arbeta med alla områdena utan ska utgå från kommunens prioriterade mål och områden (3.3). De olika rubrikerna är till för att kategorisera de insatser som planeras. Placera under den rubrik det passar bäst.

Under varje tabell finns det möjlighet att skriva en kommentar till tabellen.

Nedan följer en redogörelse för de insatser som planeras kommande år utifrån fem områden. Dessa områden är framtagna för att kunna ge en samlad bild över folkhälsoarbetet i hela Västra Götaland. Områdena är kopplade till de nationella målområdena men är modifierade för att passa på regional och kommunal nivå. De framtagna områdena speglar de insatser som genomförs på lokal nivå. Kommunen förväntas inte arbeta med alla områden utan det är de lokala behoven och framtagna prioriteringar som ligger till grund för de insatser som genomförs i respektive kommun.

4.1 Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier

Anvisning

I tabellen skriver du in de insatser som planeras, planerat/förväntat resultat samt strategi. Det kan vara samma strategi och planerat/förväntat resultat för fler insatser.

Strategi - Vad är det vi vill förändra? Vilken förändring vill man uppnå?

Planerat/förväntat resultat - vilka resultat vill vi uppnå?

Insatser - vad är det för insatser som ska genomföras, till vilka målgrupper och med vilka samverkansaktörer?

Tabellen fylls ifrån höger till vänster

En god start i livet är avgörande för barns livsvillkor och hälsa, både under uppväxten och senare i vuxenlivet. Att barn tillgodogör sig en god utbildning, lever i en trygg social miljö med trygga ekonomiska villkor påverkar deras livsvillkor och möjligheter senare i livet.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi – vad är det vi vill förändra
Vi har anställt en ungdomsvägledare och utvecklar ungas meningsfulla fritid med hjälp av olika lokala aktörer. Vi skapar komplement till föreningslivets aktiviteter och gör unga delaktiga i processen. Vi formar en förvaltning av ungas meningsfulla fritid som passar förväntade resultat och syfte. Målgrupp: barn och unga	Fler unga upplever att de har en meningsfull fritid. Ökad samverkan med lokalt föreningsliv, mellan kommunens verksamheter och andra aktörer.	Vi vill främja, samordna och förvalta en meningsfull fritid för unga så att de vill bo och utvecklas i Dals-Eds kommun
Samverkan med Make a move VGR som genom föreläsninga, workshops och goda exempel inspirerar personal i fsk/skola till att ge goda förutsättningar för rörelseförståelse och ökad fysisk aktivitet.	På kort sikt att pedagoger och föräldrar får ökad kunskap och inspiration om hur barnens rörelseförståelse kan öka. På lång sikt tror vi att barns rörelse och rörelseförståelse ökar.	Att tidigt utveckla barns rörelseförståelse och öka den fysiska aktiviteten i målgruppen.

Måltidspedagogikutbildning för en kock i förskola/fritidshem i syfte att leda och utveckla samverkan mellan kök och förskoleavdelningar/fritids.	På kort sikt tror vi att effekten blir ökad kunskap hos berörd personal. På längre sikt är målet att det skapas ett mer strategiskt och uppstyrt arbete med måltidspedagogik.	Att ge goda förutsättningar för goda matvanor från en tidig ålder
Utveckling av föräldraskapsstöd kommunens webbsida för föräldrar i Dals-Eds kommun	Att det ska finnas ett gott föräldraskapsstöd via kommunens webbsida.	Vi vill kunna sprida föräldraskapsstöd till föräldrar på ett sätt som är lättillgängligt för dem

Kommentarer

Anvisning

Här har du möjlighet att skriva en kort kommentar om det är något som behöver kompletteras till tabellen

4.2 Levnadsvanor och närmiljö

Anvisning

I tabellen skriver du in de insatser som planeras, planerat/förväntat resultat samt strategi. Det kan vara samma strategi och planerat/förväntat resultat för fler insatser.

Strategi - vi arbetar med detta för att nå målet på lång sikt.

Planerat/förväntat resultat - vilka effekter vill vi uppnå på kort och lång sikt?

Insatser - vad är det för insatser som ska genomföras, till vilka målgrupper och med vilka samverkansaktörer?

Den fysiska miljön vi lever och verkar i har stor betydelse för människors livsvillkor. Den fysiska miljöns utformning kan öka tryggheten och främja sammanhållning mellan grupper i samhället på individ-, områdes- och befolkningsnivå. Både psykisk och fysisk hälsa påverkas i hög grad av levnadssätt och det omkringliggande samhället.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi

Kommentarer

Anvisning

Här har du möjlighet att skriva en kort kommentar om det är något som behöver kompletteras till tabellen.

4.3 Tillit, inkludering och delaktighet

Anvisning

I tabellen skriver du in de insatser som planeras, planerat/förväntat resultat samt strategi. Det kan vara samma strategi och planerat/förväntat resultat för fler insatser.

Strategi - vi arbetar med detta för att nå målet på lång sikt.

Planerat/förväntat resultat - vilka effekter vill vi uppnå på kort och lång sikt?

Insatser - vad är det för insatser som ska genomföras, till vilka målgrupper och med vilka samverkansaktörer?

Makt över det egna livet och delaktighet i samhället är fundamentala livsvillkor för varje människa. Delaktighet är både en grundlagsstadgad rättighet och en grundläggande princip för att förverkliga de mänskliga rättigheterna. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att främja alla individers möjligheter till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet. Delaktighet är en viktig förutsättning för förbättrade livsvillkor och hälsa.

Insats och målgrupp	Planerat/ förväntat resultat	Strategi

Kommentarer

Anvisning

Här har du möjlighet att skriva en kort kommentar om det är något som behöver kompletteras till tabellen.

4.4 God psykisk hälsa

Anvisning

I tabellen skriver du in de insatser som planeras, planerat/förväntat resultat samt strategi. Det kan vara samma strategi och planerat/förväntat resultat för fler insatser.

Strategi - vi arbetar med detta för att nå målet på lång sikt.

Planerat/förväntat resultat - vilka effekter vill vi uppnå på kort och lång sikt?

Insatser - vad är det för insatser som ska genomföras, till vilka målgrupper och med vilka samverkansaktörer?

Psykisk hälsa kan beskrivas som en tillgång eller resurs som gör det möjligt för människor att må bra och gör det möjligt för oss att uppnå vår fulla potential. Arbetet med att stärka den psykiska hälsan innebär både främjande och förebyggande arbete i hela befolkningen. Det kan innefatta insatser som både främjar psykiskt välbefinnande samt insatser som förebygger suicid.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi

Kommentarer

Anvisning

Här har du möjlighet att skriva en kort kommentar om det är något som behöver kompletteras till tabellen.

4.5 Hälsosamt åldrande

Anvisning

I tabellen skriver du in de insatser som planeras, planerat/förväntat resultat samt strategi. Det kan vara samma strategi och planerat/förväntat resultat för fler insatser.

Strategi - vi arbetar med detta för att nå målet på lång sikt.

Planerat/förväntat resultat - vilka effekter vill vi uppnå på kort och lång sikt?

Insatser - vad är det för insatser som ska genomföras, till vilka målgrupper och med vilka samverkansaktörer?

För ett hälsofrämjande, friskt åldrande är det betydelsefullt att kunna påverka sin tillvaro och sin livssituation. Att känna delaktighet i samhället och ha möjlighet till fysisk aktivitet ger förutsättningar till ökad fysisk, psykisk och kognitiv hälsa. Även social gemenskap bidrar i hög grad till åldrande med livskvalitet.

Insats och målgrupp	Planerat/förväntat resultat	Strategi
Senior sport school för målgruppen 60+	Fler seniorer får förutsättningar för att göra viktiga livsstilsförändringar, upptäcka sin rörelseglädje och olika aktiviteter som finns i det lokala föreningslivet. Bidrar till utökning av sociala kontakter.	Genom att erbjuda både teoretisk vägledning och möjlighet att prova på olika idrotter i det lokala föreningslivet inspirerar vi målgruppen till viktiga livsstilsförändringar.
Utveckla samverkan med olika aktörer kring fingermodellen för att förebygga kognitiv svikt och sprida modellens innehåll till målgruppen äldre.	Fler i målgruppen får kunskap om vad som kan förebygga kognitiv svikt samtidigt som goda matvanor, fysisk aktivitet och sociala kontakter främjas. På lång sikt hoppas vi att fler i målgruppen ska förbättra sina levnadsvanor.	Genom att sprida kunskap om fingermodellen kan vi förebygga kognitiv svikt

Kommentarer

Anvisning

Här har du möjlighet att skriva en kort kommentar om det är något som behöver kompletteras till tabellen.

Folkhälsorådet i Ed delar årligen ut ett folkhälsopris på 5000 kr.

5 Ekonomi

Anvisning

Det är enbart de insatser som genomförs med gemensamma medel som ska finnas med i den ekonomiska redovisningen.

Årlig plan: fyll i planerade kostnader och insatser i kolumnerna "BUDGET"

Uppföljning: fyll i kostnaderna för året under kolumnerna "UTFALL"

Det kan under avtalsperioden komma att efterfrågas mer detaljerad budget/redovisning.

Ekonomisk redovisning

	BUDGET		UTFALL	
	DRN	KOMMUN	DRN	KOMMUN
INTÄKTER				
Ingående saldo från föregående år	271361			
Årets medel enl. samverkansavtal folkhälsa	756000			
SUMMA INTÄKTER FÖR ÅRETS INSATSER				
KOSTNADER				
Folkhälsostrateg, fördelas enligt följande:				
Lön (inkl. lönebikostnader)	337000	485827		
Omkostnader (ex. administration, utbildning, resor m.m.	63000	97173		
SUMMA KOSTNADER FÖR FOLKHÄLSOSTRATEG				

Utvecklingsmedel fördelas enligt följande:				
Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier				
Levnadsvanor och närmiljö				
Tillit, inkludering och delaktighet				
God psykisk hälsa				
Hälsosamt åldrande				
SUMMA KOSTNADER FÖR ÅRETS INSATSER (INKL. KOSTNADER FÖR FOLKHÄLSOSTRATEG				
SUMMA TOTALT (INTÄKTER - KOSTNADER)				
ÖVERFÖRS TILL KOMMANDE ÅR				
ÅTERBETALAS TILL RESP. PART				

Kommentar

Anvisning

Under kommentarer kan ni t ex skriva om det är att ni har haft annan medfinansiering under året eller om det är något annat ni vill lyfta kopplat till den ekonomiska redovisningen.

Budgetförslag 2026

Delfinansiering från DRNN: 756000, varav 400 000 till folkhälsostrategtjänst och 357000 till insatser.

Insatsförslag:

Folkhälsopris 10 000
Ungas meningsfulla fritid 130 000
Rörelseförståelse 40 000
Föräldraskaspsstöd på webben 5000
Senior sport school 40 000
Måltidspedagogik 10 000
Folkhälsoinsatser i föreningslivet 40 000
Implementering Fingermodellen 50 000
Oförutsett 32 000

Kommunfullmäktige

§ 68 Dnr KS-2026-000049000

Avskaffande av folkhälsopriset

Sammanfattning av ärendet

I kommunen finns numera ett antal priser: Årets Edare samt på Medborgargalan: årets nykomling, årets samhällsinsats, årets idrottsprestation, årets föreningsmänniska, årets kulturgärning och årets ambassadör.

De flesta åren har någon förening eller föreningsmänniska vunnit folkhälsopriset. Folkhälsorådet anser att det blir lite kaka på kaka att ha flera priser som i praktiken skulle kunna gå till samma aktör. Det har varit ett lågt antal nomineringar som har inkommit varje år och det krävs annonsering i samband med nomineringarna som kostar lika mycket som själva folkhälsopriset. I tillägg kräver det en del administrationen kring priset. Priset i sig är till synes inget som lockar till nya insatser.

Folkhälsorådet anser att pengarna som avsätts för folkhälsopriset skulle göra mer nytta i form av direkta folkhälsoinsatser på de områden som prioriteras i kommunens folkhälsostrategi.

Yrkanden

Yrkande ett: Kommunstyrelsens beslutsförslag att kommunfullmäktige ska avskaffa folkhälsopriset från och med 2027.

Yrkande två: Kenneth Gustavsson (C) yrkar på att återremittera ärendet till kommunstyrelseförvaltningen för att se över samtliga priser.

Andreas Nilsson (M) och Paula Holmqvist (S) ansluter sig till Gustavssons yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med Gustavssons yrkande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Folkhälsostrateg
Sammanträdesprotokoll KF § 49 2010-08-24
Sammanträdesprotokoll Folkhälsorådet 2025-11-26

forts. § 68

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäkte beslutar att återremittera ärende till kommunstyrelseförvaltningen för att se över samtliga priser.

Expedieras till

Folkhälsostrateg

DALS-EDS KOMMUN
Kanslienheten
Linda Andersson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2026-02-23
D.nr: KS-2026-000049

Avskaffande av folkhälsopriset

Bakgrund
2002 instiftades ett årligt Miljö- och folkhälsopris i Dals-Eds kommun. Beslut togs i kommunfullmäktige (se bilaga 1) och det första priset delades ut 2003. Enligt reviderade statuter i KF 2010 (se bilaga 1) kan allmänheten nominera enskilda personer, föreningar, organisationer eller företag och mottagaren ska vara verksam inom det geografiska området Dals-Eds kommun. Man kan inte motta priset för sitt arbete i egenskap av anställd eller verksamhet i kommunens organisation. Insatserna kan gälla en uppfinning, rutinändring, opinionsbildning, aktivitet eller annat, som på något sätt bidragit till att förbättra folkhälsan i kommunen. Varaktiga och långsiktiga förtjänster skall särskilt uppmärksammas.
2016 renodlades priset till att vara ett folkhälsopris för värdefulla insatser på folkhälsoområdet i Dals-Eds kommun. Priset utgör en penningsumma på 5000:- samt diplom och blommor.
På Folkhälsorådet 251126 (se bilaga 2, punkt 4) beslutades att föreslå kommunfullmäktige att avskaffa folkhälsopriset från och med 2027.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning
I kommunen finns numera ett antal priser: Årets Edare samt på Medborgargalan: årets nykomling, årets samhällsinsats, årets idrottsprestation, årets föreningsmänniska, årets kulturgärning och årets ambassadör.
De flesta åren har någon förening eller föreningsmänniska vunnit folkhälsopriset.
Folkhälsorådet anser att det blir lite kaka på kaka att ha flera priser som i praktiken skulle kunna gå till samma aktör.
Det har varit ett lågt antal nomineringar som har inkommit varje år och det krävs annonsering i samband med nomineringarna som kostar lika mycket som själva folkhälsopriset. I tillägg kräver det en del administrationen kring priset. Priset i sig är till synes inget som lockar till nya insatser.
Folkhälsorådet anser att pengarna som avsätts för folkhälsopriset skulle göra mer nytta i form av direkta folkhälsoinsatser på de områden som prioriteras i kommunens folkhälsostrategi.

Hänvisning till kommunens mål och Barnkonventionen
Ej aktuellt i ärendet.

Finansiering
Ej aktuellt i ärendet. Priset har finansierats med medel från Folkhälsorådet, vilka i sin tur kommer från delregional nämnd norra. Kommunen har från sin sida inte avsatt några medel.

Medbestämmande
Ej aktuellt.

Bedömning
Undertecknad bedömer att folkhälsopriset bör avskaffas med hänvisning till det som nämns ovan i konsekvensbeskrivningen och att det kan göras utan några negativa konsekvenser.

Beslutsförslag
Att kommunfullmäktige avskaffar folkhälsopriset från och med 2027.

I tjänsten

Linda Andersson,
Folkhälsostrateg

Expedieras till
Folkhälsorådet

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 100 Dnr KS-2025-000140005

IT-utveckling och digital basplattform för Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Dals-Eds kommun står inför strategiska vägval vad gäller de organisatoriska förutsättningarna och teknikval för att möta våra utmaningar inom IT- och digitalisering framöver. Vi behöver samarbeta och samverka på flera plan för att lösa våra behov och initiativ som kan underlätta för verksamheterna att klara sina grunduppdrag. Samarbetet och samverkan behöver ske såväl internt som med andra kommuner. Internt inom kommunen finns bland annat Digitaliseringsrådet sedan hösten 2024 med representanter från samtliga förvaltningar och IT-verksamheten som samordnande för att gemensamt ta oss an de digitaliseringsinitiativ, systemfrågor och informationssäkerhetsfrågor vi har att bevaka och värdera för kommunen. Externt finns samarbeten på olika nivåer såväl nationellt som regionalt och inom Fyrbodal, både i form av nätverk och mer formaliserad samverkan. Bland annat finns det kommuner inom Fyrbodal som har gemensamma IT-enheter för drift och utveckling men det finns också nätverk där samarbeten sker till exempel genom erfarenhetsutbyten och gemensamma upphandlingar.

Dals-Eds kommun har valt den senare modellen och kommunstyrelsen beslutade 2025-06-18 att fortsätta organisera ansvaret för IT- och digitaliseringsfrågorna inom den egna organisationen i Dals-Eds kommun men med öppenhet för samarbete och samverkan där det finns förutsättningar. Kommunens analys utgår från att sammanslagningar kan bidra till stordriftsfördelar som mindre sårbarhet och fler samlade kompetenser men för oss som i sammanhanget väldigt liten kommun, har vi gjort bedömningen för egen del att det är viktigt att ha egen rådighet och resurser på plats lokalt för att kunna anpassa våra beslut och vägval utifrån just vår litenhet och behovet av helhetstänk. Med den vägledningen har till exempel processer inletts under året och planeras framåt kopplat till upphandlingar för ekonomi- och HR-system. För ekonomisystemet genomförs upphandling med utgångspunkt från Uddevalla och med sju ytterligare kommuner inom Fyrbodal och för HR-systemet pågår ett samarbete med Tanum och Strömstad.

För att kunna nätverka och samarbete i linje med strategin ovan så beslutade kommunstyrelsen 2025-06-18 även att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att tillsammans med kommunledningsgruppen genomföra upphandling av digital basplattform under hösten 2025. Finansiering av upphandlingsförfarandet sker inom ramen för IT-enheten. Vidare beslut i ärendet ska fattas efter genomförd upphandling. Upphandlingen har genomförts under innevarande år och resulterat i en

forts. § 100

leverantör för Microsoftlicenser. Planen är att implementering och utbildning sker under våren 2027 men att skolpersonal och elever inom barn- och utbildningsförvaltningen ligger kvar hos nuvarande leverantör under ytterligare något år då det bedöms som mer ändamålsenligt i utbildningshänseende.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommundirektör, 2026-09-23

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen godkänner de planerade projekten och vägvalen för samverkan enligt ovan för de aktuella stödsystemen och uppdrar åt respektive systemansvarig att driva och genomföra processen i nära samarbete med kommunens övriga berörda verksamheter och systemägare. Finansieringen ska som utgångspunkt hanteras inom respektive verksamhetsbudget.

Expedieras till

KS

IT-utveckling och digital basplattform för Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet
Dals-Eds kommun står inför strategiska vägval vad gäller de organisatoriska förutsättningarna och teknikval för att möta våra utmaningar inom IT- och digitalisering framöver. Vi behöver samarbeta och samverka på flera plan för att lösa våra behov och initiativ som kan underlätta för verksamheterna att klara sina grunduppdrag. Samarbetet och samverkan behöver ske såväl internt som med andra kommuner. Internt inom kommunen finns bland annat Digitaliseringsrådet sedan hösten 2024 med representanter från samtliga förvaltningar och IT-verksamheten som samordnande för att gemensamt ta oss an de digitaliseringsinitiativ, systemfrågor och informationssäkerhetsfrågor vi har att bevaka och värdera för kommunen. Externt finns samarbeten på olika nivåer såväl nationellt som regionalt och inom Fyrbodal, både i form av nätverk och mer formaliserad samverkan. Bland annat finns det kommuner inom Fyrbodal som har gemensamma IT-enheter för drift och utveckling men det finns också nätverk där samarbeten sker till exempel genom erfarenhetsutbyten och gemensamma upphandlingar.

Dals-Eds kommun har valt den senare modellen och kommunstyrelsen beslutade 2025-06-18 att fortsätta organisera ansvaret för IT- och digitaliseringsfrågorna inom den egna organisationen i Dals-Eds kommun men med öppenhet för samarbete och samverkan där det finns förutsättningar. Kommunens analys utgår från att sammanslagningar kan bidra till stordriftsfördelar som mindre sårbarhet och fler samlade kompetenser men för oss som i sammanhanget väldigt liten kommun, har vi gjort bedömningen för egen del att det är viktigt att ha egen rådighet och resurser på plats lokalt för att kunna anpassa våra beslut och vägval utifrån just vår litenhet och behovet av helhetstänk. Med den vägledningen har till exempel processer inletts under året och planeras framåt kopplat till upphandlingar för ekonomi- och HR-system. För ekonomisystemet genomförs upphandling med utgångspunkt från Uddevalla och med sju ytterligare kommuner inom Fyrbodal och för HR-systemet pågår ett samarbete med Tanum och Strömstad.

För att kunna nätverka och samarbete i linje med strategin ovan så beslutade kommunstyrelsen 2025-06-18 även att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att tillsammans med kommunledningsgruppen genomföra upphandling av digital basplattform under hösten 2025. Finansiering av upphandlingsförfarandet sker inom ramen för IT-enheten. Vidare beslut i ärendet ska fattas efter genomförd upphandling. Upphandlingen har genomförts under innevarande år och resulterat i en leverantör för Microsoftlicenser. Planen är att implementering och utbildning sker under våren 2027 men att skolpersonal och elever inom barn- och utbildningsförvaltningen ligger kvar hos nuvarande leverantör under ytterligare något år då det bedöms som mer ändamålsenligt i utbildningshänseende.

Beskrivning av ärendet
Utifrån kommunstyrelsens beslut 2025-06-18 om att fortsätta organisera ansvaret för IT- och digitaliseringsfrågorna inom den egna organisationen i Dals-Eds kommun men med öppenhet för samarbete och samverkan där det finns förutsättningar samt att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att tillsammans med kommunledningsgruppen genomföra upphandling av digital basplattform under hösten 2025, har följande processer startats upp, planeras och genomförts under perioden. Dels har initiativ tagits från Uddevalla kommun om gemensam upphandling kring nytt HR-system och ekonomisystem där inbjudan gått ut brett inom Fyrbodal. Dals-Eds kommun har i 15 år haft ett samarbete med övriga dalslandskommuner utom Bengtsfors och implementerat ett nytt HR-system som varit i drift under blott två år. Systemet har varit ändamålsenligt kopplat till löneadministrationen men har inte motsvarat behoven inom schema och bemanning vilket framförallt drabbat socialförvaltningen och bemanningsenheten. Ett utvecklingsarbete sker och är pågående med leverantören. Detta är kritiskt då kommunen behöver ett kvalificerat stöd för att lyckas i schemaläggning och bemanna upp på ett effektivt sätt varför värdering har gjorts av alternativen för att upphandla annat eller kompletterande system. Utöver upphandlingen med Uddevalla har även Tanum och Strömstad behov av att genomföra egen upphandling kring nytt HR-system.

Uddevalla har för sin del en uttalad ambition att upphandlingen av HR-system ska kunna leda till fördjupad samverkan inom löneområdet men även inom andra administrativa personalresurser för att skapa stordriftsfördelar. Detta kräver dock beroende av övriga delar av en kommuns IT-miljö. Om Uddevalla till exempel ska ansvara för löneproduktionen för andra kommuner behöver lönekontoret hantera beroenden till bland annat kommunernas organisationsstrukturer, behörigheter, integrationer, ekonomisystem, informationsflöden och andra digitala lösningar. För kommunerna som ingår i IT-samverkan med Uddevalla finns gemensamma förutsättningar för att hantera flera av dessa beroenden. Kommunerna som ingår där har en gemensam IT-organisation och delar teknisk infrastruktur och resurser för bland annat integrationer, informationssäkerhet, datamodeller och digital utveckling. För kommuner utanför IT-samverkan ser förutsättningarna däremot annorlunda ut. Dessa kommuner ansvarar själva för motsvarande lösningar och förvaltning i sina respektive IT-miljöer. Mot denna bakgrund bedömer Uddevalla att ett gemensamt lönekontor i första hand ska byggas upp tillsammans med kommunerna inom IT-samverkan. Fördjupad samverkan med kommuner utanför IT-samverkan är inte utesluten, men ska föregås av en särskild utredning. Det är heller inte uteslutet att medverka i upphandlingen med Uddevalla även om man inte delar samma IT-miljö och där har kommunen haft en option.

Ekonomisystemet har kommunen haft sedan år 2020. När avtalet löper ut 2027-12-31 upplever ekonomienheten att det nu är läge att pröva marknaden och att det i samband med att upphandling ändå sker genom Uddevalla kommun så finns förutsättningar att delta. Upphandlingen går nu in i ett slutskede och målsättningen är att ett nytt ekonomisystem kan implementeras när avtalet med nuvarande leverantör löper ut. Det upphandlade systemet är en gemensam miljö där varje kommun kan ges behörighet att

administrera sin egen verksamhet. Vissa delar av systemförvaltningen behöver därför samordnas medan respektive kommun ansvarar för att organisera de delar som inte kräver gemensam hantering utifrån sina egna förutsättningar.

När det gäller ny digital basplattform och kontorsstöd för kommunen så har upphandlingen genomförts under 2026 och en vinnande leverantör kan leverera Microsoftlicenser för implementering under våren 2027. Avtalet med nuvarande leverantör bibehålls ytterligare något år för skolpersonal och elever inom barn- och utbildningsförvaltningen då det bedöms som mer ändamålsenligt i utbildningshänseende och värdering får göras efterhand kring eventuella förändringar i den delen. Kostnaden för drift av Microsoftlicenser överstiger kostnaderna med den nuvarande leverantören men för såväl implementering som kostnader för licenserna från och med 2027 får detta hanteras inom nuvarande budgetram för IT-enheten då det upparbetats ett visst budgetöverskott de senaste åren tack vare andra arbetssätt och minskade kostnader för till exempel konsulter. I samband med implementeringen av det nya kontorsstödet så kommer det att innebära behov av konsultstöd och dubbla systemkostnader under en övergångsperiod men ambitionen är att detta får hanteras inom befintlig budgetram.

Bedömning

Utifrån kommunstyrelsens tidigare beslut som vägledning, utgår förvaltningens analys från att sammanslagningar kan bidra till stordriftsfördelar som mindre sårbarhet och fler samlade kompetenser men för oss som i sammanhanget väldigt liten kommun, har vi gjort bedömningen att det är viktigt att ha egen rådighet och resurser på plats lokalt för att kunna anpassa våra beslut och vägval utifrån just vår litenhet och behovet av helhetstänk. Det är dock viktigt att kunna samarbeta med andra kommuner i vår närhet för att underlätta för kommunens verksamheter att utföra sitt uppdrag. Trots att det nuvarande HR-systemet endast varit i drift i två år så har bedömning gjorts om att den del som avser schema och bemanning inte motsvarar behoven varför planering inletts med Tanum och Strömstad om gemensam upphandling och samarbete av nytt HR-system. När det gäller HR-systemet så har bedömning gjorts efter en grundlig analys att det samarbetsalternativet med Tanum och Strömstad överensstämmer med kommunens behov och förutsättningar om att bibehålla rådighet och kompetens inom kommunen. Det är emellertid viktigt att starta upp och genomföra den processen snarast möjligt då behovet av kvalificerat stöd för schema och bemanning inom främst socialförvaltningen är akut. Under tiden som upphandlingen pågår behöver förutsättningar och möjligheter sökas för att stödja verksamheter som har behov kopplat till schema och bemanning. För ekonomisystemet finns det skäl att samarbeta inom initiativet från Uddevalla då en upphandling av den här typen av system är utmanande att genomföra ensam som kommun och här finns för närvarande inga andra alternativ. När det gäller den digitala basplattformen och kontorsstödet föreligger ett alternativ efter upphandling som ger kommunen möjlighet att i enlighet med kommunstyrelsens beslut 2025-06-18 skapa möjligheter inte minst till effektivare samarbeten med andra kommuner och myndigheter. I samband med upphandlingarna och nya avtal riskerar det att uppkomma kostnader som

sannolikt överskrider nuvarande budget för respektive system men utgångspunkten är att detta behöver hanteras inom kommunstyrelseförvaltningens budgetram.

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen godkänner de planerade projekten och vägvalen för samverkan enligt ovan för de aktuella stödsystemen och uppdrar åt respektive systemansvarig att driva och genomföra processen i nära samarbete med kommunens övriga berörda verksamheter. Finansieringen ska som utgångspunkt hanteras inom respektive verksamhetsbudget.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse kommundirektör, 2026-09-23

Beslutet skickas till:

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 102 Dnr KS-2026-000264041

Kommunbidrag 2027 för miljö- och energistrategiska verksamheten Dals-Eds, Bengtsfors, Färgelandas och Melleruds kommuner

Sammanfattning av ärendet

Samtliga kommunfullmäktige i Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommun har beslutat att avveckla Dalslands miljö- och energiförbund från och med 2026-12-31. Samverkan mellan Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner kommer inom den miljö- och energistrategiska verksamheten från och med 2027-01-01 ske genom avtalssamverkan och med Melleruds kommun som värdkommun. En konsekvens av detta blir att Dalslands miljönämnd upphör per den 2026-12-31. En gemensam nämnd – Dalslands miljönämnd – inrättas tillsammans med Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelandas och Melleruds kommuner från och med 2027-01-01.

Kommunfullmäktige har i berörda kommuner beslutat om ”Överenskommelse om inrättade av gemensam miljönämnd”. I dokumentet framgår att Melleruds kommun ska årligen upprätta ett förslag till budget och målsättningen för kommande år i samråd med övriga kommuner senast 15 februari. Melleruds kommun fastställer därefter budgeten för den gemensamma nämnden. Kommunbidraget ska fördelas utifrån befolkningsmängd per den 1 november föregående år. Kommunbidraget föreslås minskas och bakgrunden till detta är att avvecklingen av Dalslands miljö- och energiförbund och övergången till avtalssamverkan med en gemensam miljönämnd bedöms skapa förutsättningar för en mer effektiv organisation. Genom förändringen ersätts nuvarande ordning med två politiska organ av en gemensam nämnd, vilket innebär minskad administration och en tydligare samlad styrning av den miljö- och energistrategiska verksamheten. Parallellt med detta står kommunerna inför utmaningar kopplade till den demografiska utvecklingen, vilket påverkar kommunernas långsiktiga ekonomiska förutsättningar. Det innebär att all kommunal verksamhet behöver pröva möjligheter till effektiviseringar och ett mer resurseffektivt arbetssätt.

Kommunbidraget för Dalslands miljö- och energiförbund för 2026 uppgår till 10 368 000 kronor. I budgeten för 2027 föreslås en neddragning av kommunbidraget med 2 200 000 kronor samt en uppräkning med 290 000 kronor. Kommunbidraget för 2027 föreslås uppgå till 8 458 tusen kronor. Kommunbidrag för energisamverkan där även Åmåls kommun ingå tillkommer med 882 000 kronor.

forts. § 102

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommundirektör, 2026-09-23

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Kommunbidraget från Dals-Eds, Bengtsfors, Färgelandas och Melleruds kommun för miljö- och energistrategiska verksamheten för 2027 minskas med 2,2 miljoner kronor från kommunbidraget 2026.

- Kommunbidraget räknas upp inför 2027 med 290 tusen kronor för lönekostnader och övriga kostnader.

- Kommunbidraget från medlemskommunerna uppgår för 2027 till 8 458 tusen kronor.

- Kommunbidraget fördelas utifrån befolkningsmängd per den 1 november föregående år.

- Kostnader i samband med avveckling och neddragning av förbundet kommer att avräknas Dalslands miljö- och energiförbunds egna kapital.

Expedieras till

KS/KF

Kommunbidrag 2027 för miljö- och energistrategiska verksamheten Dals-Eds, Bengtsfors, Färgelandas och Melleruds kommuner

Sammanfattning av ärendet
Samtliga kommunfullmäktige i Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommun har beslutat att avveckla Dalslands miljö- och energiförbund från och med 2026-12-31. Samverkan mellan Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner kommer inom den miljö- och energistrategiska verksamheten från och med 2027-01-01 ske genom avtalssamverkan och med Melleruds kommun som värdkommun. En konsekvens av detta blir att Dalslands miljönämnd upphör per den 2026-12-31. En gemensam nämnd – Dalslands miljönämnd - inrättas tillsammans med Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelandas och Melleruds kommuner från och med 2027-01-01.

Kommunfullmäktige har i berörda kommuner beslutat om ”Överenskommelse om inrättade av gemensam miljönämnd”. I dokumentet framgår att Melleruds kommun ska årligen upprätta ett förslag till budget och målsättningen för kommande år i samråd med övriga kommuner senast 15 februari. Melleruds kommun fastställer därefter budgeten för den gemensamma nämnden. Kommunbidraget ska fördelas utifrån befolkningsmängd per den 1 november föregående år. Kommunbidraget föreslås minskas och bakgrunden till detta är att avvecklingen av Dalslands miljö- och energiförbund och övergången till avtalssamverkan med en gemensam miljönämnd bedöms skapa förutsättningar för en mer effektiv organisation. Genom förändringen ersätts nuvarande ordning med två politiska organ av en gemensam nämnd, vilket innebär minskad administration och en tydligare samlad styrning av den miljö- och energistrategiska verksamheten. Parallellt med detta står kommunerna inför utmaningar kopplade till den demografiska utvecklingen, vilket påverkar kommunernas långsiktiga ekonomiska förutsättningar. Det innebär att all kommunal verksamhet behöver pröva möjligheter till effektiviseringar och ett mer resurseffektivt arbetssätt.

Kommunbidraget för Dalslands miljö- och energiförbund för 2026 uppgår till 10 368 000 kr. I budgeten för 2027 föreslås en neddragning av kommunbidraget med 2 200 000 kr samt en uppräkning med 290 000 kr. Kommunbidraget för 2027 föreslås uppgå till 8 458 tkr. Kommunbidrag för energisamverkan där även Åmåls kommun ingå tillkommer med 882 000 kr.

Beskrivning av ärendet
I dokumentet ”Överenskommelse om inrättade av gemensam miljönämnd”, framgår att Melleruds kommun årligen ska upprätta ett förslag till budget och målsättningen för kommande år i samråd med övriga kommuner senast 15 februari. Melleruds kommun

fastställer därefter budgeten för den gemensamma nämnden. Kommunbidraget ska fördelas utifrån befolkningsmängd per den 1 november föregående år. Kommunbidraget föreslås minskas men har under tidigare år inte räknats upp på grund av att förbundet haft ett stort eget kapital. Om kommunbidraget inför 2027 inte räknas upp innebär det att kostnaden för 2027 års lönerevision inte ryms inom befintligt kommunbidrag utan innebär ytterligare neddragning varför en uppräkning utifrån detta också föreslås.

Kommunbidraget för Dalslands miljö- och energiförbund för 2026 uppgår till 10 368 000 kr. I budgeten för 2027 föreslås en neddragning av kommunbidraget med 2 200 000 kr samt en uppräkning med 290 000 kr. Kommunbidraget för 2027 föreslås uppgå till 8 458 000 kr. Kommunbidrag för energisamverkan där även Åmåls kommun ingå tillkommer med 882 000 kronor.

Avvecklingskostnader i samband med bildandet av förbundet kommer att avräknas Dalslands miljö- och energiförbunds egna kapital. När slutlig avräkning är genomförd och granskad av revisionen kommer resterande eget kapital att utbetalas till medlemskommunerna under hösten 2027.

Bedömning
Kommunbidraget föreslås minskas och bakgrunden till detta är att avvecklingen av Dalslands miljö- och energiförbund och övergången till avtalssamverkan med en gemensam miljönämnd bedöms skapa förutsättningar för en mer effektiv organisation. Genom förändringen ersätts nuvarande ordning med två politiska organ av en gemensam nämnd, vilket innebär minskad administration och en tydligare samlad styrning av den miljö- och energistrategiska verksamheten. Parallellt med detta står kommunerna inför utmaningar kopplade till den demografiska utvecklingen, vilket påverkar kommunernas långsiktiga ekonomiska förutsättningar. Det innebär att all kommunal verksamhet behöver pröva möjligheter till effektiviseringar och ett mer resurseffektivt arbetssätt.

Beslutsförslag
Kommunfullmäktige beslutar att:

- Kommunbidraget från Dals-Eds, Bengtsfors, Färgelandas och Melleruds kommun för miljö- och energistrategiska verksamheten för 2027 minskas med 2,2 mnkr från kommunbidraget 2026.

- Kommunbidraget räknas upp inför 2027 med 290 tkr för lönekostnader och övriga kostnader.

- Kommunbidraget från medlemskommunerna uppgår för 2027 till 8 458 tkr.

- Kommunbidraget fördelas utifrån befolkningsmängd per den 1 november föregående år.

- Kostnader i samband med avveckling och neddragning av förbundet kommer att avräknas Dalslands miljö- och energiförbunds egna kapital.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse kommundirektör, 2026-09-23

Beslutet skickas till:
Bengtsfors kommun
Färgelanda kommun
Melleruds kommun
Åmåls kommun

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 101 Dnr KS-2026-000265001

Samverkansavtal miljö-, energi- och hållbarhet, Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2025-11-06 § 88 att tillsammans med Bengtsfors, Färgelanda och Mellerud avveckla Dalslands miljö- och energiförbund samt att från och med den 1 januari 2027 ersätta nuvarande organisationsform med en gemensam miljönämnd och avtalsbaserad samverkan inom miljö-, energi- och hållbarhetsområdet.

Som en följd av det tidigare fullmäktigebeslutet har ett samverkansavtal tagits fram mellan de fyra kommunerna. Avtalet reglerar verksamhetens syfte, omfattning, styrning, planering, budgetprocess, kostnadsfördelning, uppföljning, lokal närvaro, uppsägning samt ansvarsfördelning mellan parterna. Melleruds kommun föreslås vara värdkommun och arbetsgivare för den gemensamma verksamheten.

För att samverkanslösningen ska kunna genomföras enligt avsedd modell behöver samtliga deltagande kommuner godkänna avtalet i samma lydelse.

Beslutsunderlag

Förslag till samverkansavtal, daterat 2026-09-03
Tjänsteskrivelse kommundirektör, daterat 2026-09-23

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att:

- godkänna bifogat samverkansavtal för miljö-, energi- och hållbarhetssamverkan mellan Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun och Melleruds kommun, med ikraftträdande den 1 januari 2027

- att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avtalet för kommunens räkning.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga samverkande kommuner fattar likalydande beslut om godkännande av samverkansavtalet.

Expedieras till

KS/KF

Samverkansavtal miljö-, energi- och hållbarhet, Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner

Sammanfattning av ärendet
Kommunfullmäktige beslutade 2025-11-06 § 88 att tillsammans med Bengtsfors, Färgelanda och Mellerud avveckla Dalslands miljö- och energiförbund samt att från och med den 1 januari 2027 ersätta nuvarande organisationsform med en gemensam miljönämnd och avtalsbaserad samverkan inom miljö-, energi- och hållbarhetsområdet.

Som en följd av det tidigare fullmäktigebeslutet har ett samverkansavtal tagits fram mellan de fyra kommunerna. Avtalet reglerar verksamhetens syfte, omfattning, styrning, planering, budgetprocess, kostnadsfördelning, uppföljning, lokal närvaro, uppsägning samt ansvarsfördelning mellan parterna. Melleruds kommun föreslås vara värdkommun och arbetsgivare för den gemensamma verksamheten.

För att samverkanslösningen ska kunna genomföras enligt avsedd modell behöver samtliga deltagande kommuner godkänna avtalet i samma lydelse.

Beskrivning av ärendet
På uppdrag av Samverkansrådet genomförde Kommundirektörsgruppen under 2025 en utredning av för- och nackdelar med att övergå från kommunalförbund till avtalsbaserad samverkan inom miljö- och energiområdet. Utredningen visade att avtalsbaserad samverkan ger kommunerna större möjlighet till styrning, lokal förankring och anpassning till respektive kommuns behov samtidigt som administrativa kostnader kan minska jämfört med nuvarande organisationsform.

Med utgångspunkt i utredningens slutsatser beslutade kommunfullmäktige att avveckla förbundet och inrätta en gemensam miljönämnd från och med den 1 januari 2027.

Det nu framtagna samverkansavtalet reglerar den strategiska miljö-, energi- och hållbarhetsverksamheten samt de organisatoriska förutsättningarna för samverkan mellan kommunerna. Avtalet tydliggör bland annat styrprinciper, budgetprocess, kostnadsfördelning, uppföljning och former för lokal närvaro i respektive kommun.

Avtalet utgör därmed ett viktigt komplement till tidigare fattade beslut om gemensam nämnd och skapar långsiktiga förutsättningar för en effektiv, rättssäker och likvärdig verksamhet i de samverkande kommunerna.

Bedömning
Samverkansformen bedöms bidra till lägre administrativa kostnader och effektivare resursutnyttjande jämfört med nuvarande förbundsorganisation. Kostnaderna för den gemensamma verksamheten fördelas mellan kommunerna utifrån invånarantal enligt de principer som anges i samverkansavtalet.

Det framtagna samverkansavtalet ligger i linje med de inriktningar och principer som låg till grund för kommunfullmäktiges beslut om att avveckla Dalslands miljö- och energiförbund och övergå till avtalsbaserad samverkan. Avtalet ger tydliga former för styrning, ansvarsfördelning, uppföljning och finansiering samtidigt som det möjliggör fortsatt samordning av kompetenser inom miljö-, energi- och hållbarhetsområdet.

Beslutsförslag
Kommunfullmäktige beslutar att:

- godkänna bifogat samverkansavtal för miljö-, energi- och hållbarhetssamverkan mellan Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun och Melleruds kommun, med ikraftträdande den 1 januari 2027
- att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avtalet för kommunens räkning.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga samverkande kommuner fattar likalydande beslut om godkännande av samverkansavtalet.

Beslutsunderlag
Förslag till samverkansavtal, daterat 2026-09-03
Tjänsteskrivelse kommundirektör, 2026-09-23

Beslutet skickas till:
Bengtsfors kommun
Färgelanda kommun
Melleruds kommun
Samhällsbyggnadschef
Kanslichef

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

SAMVERKANSAVTAL
Miljö-, energi- och hållbarhetssamverkan

1. Parter

Detta avtal ingås mellan Dals-Eds kommun, Bengtsfors kommun, Melleruds kommun och Färgelanda kommun.

Kommunerna benämns gemensamt ”Parterna” och var för sig ”Part”.

2. Syfte

Syftet är att säkerställa kompetent och effektiv strategisk miljöledning samt ett effektivt, rättssäkert och likvärdigt myndighetsarbete genom gemensamt nyttjande av miljöstrateger samt miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsinspektörer för att:

- driva övergripande miljö-, energi- och klimatarbete,
- samordna strategiska frågor,
- stödja nämnder och förvaltningar i de samverkande kommunerna,
- säkerställa lokal närvaro enligt fastställd fördelning,
- möjliggöra flexibilitet vid arbetstoppar, särskilda uppdrag och incidenter,
- effektivisera och kvalitetssäkra myndighetsarbetet samt
- tydliggöra styrning, uppföljning och ansvarsfördelning inom, samverkan.

3. Rättslig grund

Avtalet baseras på kommunal samverkan enligt kommunallagen (2017:725) och genomförs inom respektive kommuns kompetens.

4. Omfattning

Avtalet omfattar:

- miljöstrategiska uppgifter,
- myndighetsarbete enligt miljönämndens reglemente och delegeringsordning,
- energi- och klimatrådgivning,
- administration samt
- ledning.

5. Värdkommun

Melleruds kommun är värdkommun och arbetsgivare för all berörd personal. Övriga samverkanskommuner nyttjar resurser enligt detta avtal.

Värdkommunen ansvarar för personal, arbetsmiljö, IT, lön, försäkringar med mera.

Övriga samverkanskommuner tillhandahåller tillträde till lokaler och relevanta system.

6. Forum

6.1 Samverkansrådet

Samverkansrådet består sedan 2024 av kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål. I detta avtals perspektiv omfattar samverkansrådet inte Åmål.

Samverkansrådet ska följa upp hur samverkansavtalet efterlevs och hur verksamheten utvecklas i förhållande till fastställda planer. Samverkansrådets uppföljning är rådgivande och får inte ersätta respektive kommuns formella uppföljning och beslutsprocesser.

Dokumentation från Samverkansrådet sker på det sätt som bestäms av Samverkansrådet.

6.2 Kommundirektörsgruppen

Kommundirektörsgruppen består sedan 2024 av kommundirektörerna i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Åmål samt kommunchefen i Mellerud. I detta avtals perspektiv omfattar kommundirektörsgruppen inte kommundirektören i Åmål, annat än den del som avser energi- och klimatrådgivning

Ansvarig chef för verksamheten i värdkommunen återrapporterar regelbundet till kommundirektörsgruppen hur arbetet med verksamhetsplanerna fortskrider.

7. Styrprinciper

Parterna är överens om att verksamheten enligt detta avtal består av två verksamhetsområden:

<u>A. Strategiskt miljö-, energi- och hållbarhetsarbete</u>

- Styrs av respektive kommun genom kommunens egna styrdokument, verksamhetsplaner och budgetbeslut.

<u>B. Myndighetsarbete</u>

- Styrs av den gemensamma miljönämnden enligt lagstiftning, reglemente, delegeringsordning, behovsutredning och tillsynsplan.

8. Planering och styrning av det miljö- och energistrategiska arbetet

8.1 Planeringsmodell

Parterna är överens om att den gemensamma verksamheten enligt detta avtal ska styras genom respektive parts lokala verksamhetsplaner samt genom de samordningsformer som anges i detta avsnitt.

8.2 Verksamhetsplan

Varje part ska årligen upprätta en lokal verksamhetsplan avseende det miljö- och energistrategiska arbetet. Verksamhetsplanen ska, i den utsträckning parten finner lämpligt:

- utgå från tillämplig lagstiftning samt relevanta nationella, regionala och lokala mål och styrdokument,
- ange prioriterade insatser och aktiviteter inom samverkansområdet,
- innehålla mål och, i förekommande fall, indikatorer för uppföljning, samt
- tydliggöra vilka delar av verksamheten som bedrivs i samverkan med övriga parter.

För att optimera arbetet bör parterna eftersträva gemensamma insatser och aktiviteter när det bidrar till effektivitet och parternas måluppfyllelse.

8.3 Samordning

Den gemensamma samverkansfunktionen (fortsättningsvis kallad ”Miljöverksamheten”) ska:

- tillhandahålla underlag och stöd till parterna inför framtagandet av respektive verksamhetsplan,
- tillsammans med parterna säkerställa att planeringen mellan parterna samordnas i den omfattning som krävs för en ändamålsenlig och effektiv samverkan.

Om samordning inte kan uppnås ska frågan lyftas till kommundirektörsgruppen för ställningstagande.

8.4 Beslutsordning

Verksamhetsplan fastställs av respektive part i enlighet med den egna organisationens beslutsordning.

8.5 Årlig uppföljning till respektive kommun

Verksamheten ska årligen genomföra en samlad uppföljning av kommunernas verksamhetsplaner.

Uppföljningen ska redovisas till varje kommuns kommunstyrelse enligt respektive kommuns ordinarie rapporteringsrutiner.

Uppföljningen ska omfatta måluppfyllelse, ekonomiskt utfall, nyckeltal/indikatorer, genomförda aktiviteter, prioriterade insatser, avvikelser samt behov av revideringar.

8.6 Lokala kontaktpersoner

Varje kommun utser en lokal kontaktperson som tar emot frågor och är kontaktvägen in i respektive kommun.

Miljöverksamheten utser en kontaktperson för respektive kommun.

8.7 Lokal närvaro

Miljöverksamheten är en resurs i kommunens övergripande strategiska arbete och bidrar operativt till att genomföra verksamhetsplanen i respektive kommun.

Den lokala närvaron i respektive kommun ska fastställas samlat för samverkansområdet av kommundirektörsgruppen i samråd med ansvarig chef för Miljöverksamheten.

Planeringen ska utgå från parternas behov, verksamhetens uppdrag och tillgängliga resurser, samt syfta till en effektiv och ändamålsenlig resursfördelning mellan kommunerna.

Den beslutade fördelningen av lokal närvaro ska dokumenteras och följas upp årligen. Justeringar kan göras vid behov genom beslut i kommundirektörsgruppen.

Det ska finnas en primär arbetsplats i värdkommunen samt tillgång till arbetsplats i samtliga kommuner.

8.8 Resor och ersättningar

Resor mellan kommuner ersätts enligt värdkommunens resepolicy eller liknande. Tid för resor inkluderas i allokeringen per kommun om inte annat avtalas.

9. Planering av myndighetsarbetet

9.1 Årlig tillsynsplan och behovsutredning

Den gemensamma miljönämnden ska årligen fastställa en ***tillsynsplan*** och en ***behovsutredning*** som omfattar samtliga parter.

Tillsynsplanen ska grundas på krav enligt miljöbalken och övrig relevant lagstiftning, nationell och regional tillsynsvägledning samt lokala behov och riskbilder i respektive kommun.

Behovsutredningen ska redogöra för tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken.

9.2 Genomförande

Den gemensamma miljönämnden ansvarar för att ***följa upp*** genomförandet av tillsynsplanen vid delårs- och helårsrapportering.

Uppföljningen ska redovisa utförd tillsyn, avvikelser, resursutfall, nyckeltal samt bedömning av eventuella behov av revidering.

Uppföljningen ska tillställas respektive kommun enligt deras ordinarie rapporteringsrutiner.

9.3 Dokumentation och transparens

Alla beslut om tillsynsplan, behovsutredning och uppföljningar ska dokumenteras skriftligen och göras tillgängliga för samtliga parter.

9.4 Samordning mellan strategiskt arbete och myndighetsarbete

Planering och uppföljning av myndighetsarbetet ska samordnas med det strategiska miljö- och hållbarhetsarbetet i syfte att säkerställa helhet, likvärdighet och effektiv resursanvändning i miljöarbetet i de samverkande kommunerna.

9.5 Uppföljning myndighetsarbete

Den gemensamma nämnden ska årligen fastställa tillsynsplan och behovsutredning samt säkerställa uppföljning genom delårs- och helårsrapporter. Resultatet ska kommuniceras till respektive kommunstyrelse.

10. Sekretess och personuppgifter

Samverkansparterna säkerställer att personuppgiftsbiträdesavtal och avtal om gemensamt personuppgiftsansvar tas fram vid behov. Informationsklassning och informationshantering sker enligt respektive kommuns regelverk.

11. Budget

11.1 Budget och kostnadsfördelning

Parterna ska lämna ***årligt bidrag*** till kostnaden för Miljöverksamheten. Kostnaderna fördelas utifrån befolkningsmängd (antalet invånare i respektive samverkanskommun) per den 1 november föregående år. Kostnaderna (totala faktiska kostnaderna, det vill säga kostnader för löner, lokaler, personal- och ekonomiadministration, nämndadministration, upphandling, IT och telefoni, företagshälsovård, försäkring och liknande gemensamma kostnader) för miljöverksamheten ska fördelas mellan kommunerna enligt ovan angivna grunder.

Denna fördelning ska gälla vid fastställande av budget, vid beslut om fördelning av överskott eller underskott i nämndens verksamhet samt vid upplösning av samverkan i den gemensamma nämnden.

11.2 Budgetprocess

Värdkommunen ska, genom ansvarig chef för Miljöverksamheten, årligen upprätta förslag till ***gemensam budget*** för kommande verksamhetsår.

Budgetförslaget ska beredas i kommundirektörsgruppen innan det översänds till parterna för ställningstagande.

Ambitionsnivån för den miljöstrategiska verksamheten ska årligen ***fastställas*** som en del av budgetprocessen och utgöra grund för resursberäkning och volymfördelning. Ambitionen ska omfatta kommunernas gemensamma behov av strategiskt miljö- och hållbarhetsarbete inklusive planering, uppföljning, projekt, omvärldsbevakning och samordning. Resursnivån ska anpassas efter ambitionsnivån och kan justeras om nya nationella eller regionala krav tillkommer.

Om parterna inte når enighet om ambitionsnivån ska föregående års nivå gälla till dess att ny överenskommelse träffas.

11.3 Årshjul

Verksamheten ska tillsammans med parterna ta fram ett årshjul för budget- och verksamhetsplansarbetet.

11.4 Utökad ambitionsnivå

En part har möjlighet att, utöver den gemensamma ambitionsnivå som fastställs i budgetprocessen, beställa en ***högre ambitionsnivå eller utökad omfattning av tjänster***. Sådan beställning ska skriftligen meddelas värdkommunen senast vid den tidpunkt som anges i den årliga budgetprocessen.

Värdkommunen ska, utifrån beställningen, beräkna och specificera den tillkommande resursåtgången, inklusive personalkostnader, administration, eventuella investeringar samt övriga relevanta kostnader.

Dessa kostnader ska bäras fullt ut av den beställande parten och ***faktureras separat*** utöver den ordinarie kostnadsfördelningen.

Utökad ambitionsnivå får inte medföra att övriga parter får minskad tillgång till resurser eller lokal närvaro jämfört med fastställd verksamhetsplan, om inte detta godkänns av berörda parter.

12. Upphandling

Inköp sker enligt värdkommunens upphandlingspolicy eller motsvarande samt tillhörande styrdokument.

13. Projekt

Miljöverksamheten får självständigt besluta om att ansöka om externa projektmedel när ansökan ryms inom verksamhetens befintliga budget, uppdrag och fastställda verksamhetsplan.

Om en projektansökan innebär fortsatta, nya eller utökade ekonomiska, organisatoriska eller politiska åtaganden för någon av de deltagande kommunerna, ska berörda kommuner involveras och godkänna ansökan innan den skickas in.

Kommundirektörsgruppen ska informeras om samtliga ansökningar och fattar beslut i ärenden som kräver kommunernas godkännande.

14. Kvalitetssäkring

Parterna ska säkerställa att allt arbete inom myndighetsarbetet och miljöstrategiska arbetet genomförs med hög kvalitet, rättssäkerhet och likvärdighet. Arbetet ska följa krav enligt miljöbalken och övrigt relevant lagstiftning på samverkan och effektiv tillsyn samt tillsynsvägledande myndigheters rekommendationer.

Parterna ska kontinuerligt följa upp kvaliteten i den samlade verksamheten inom myndighetsarbetet och miljöstrategiskt arbete för att säkerställa att uppdraget bedrivs på föreskrivet sätt.

15. Kommunikation

Parterna ska säkerställa en tydlig, samordnad och transparent kommunikation sinsemellan och gentemot externa aktörer. Kommunikationsarbetet ska bidra till rättssäkerhet, förutsägbarhet och ett enhetligt agerande inom samverkansområdet.

Parterna ska ha gemensamma kommunikationsrutiner, vilka antas av kommundirektörsgruppen.

16. Immateriella rättigheter

Strategiskt material, analyser och mallar tillhör samtliga parter gemensamt.

17. Force majeure

Parterna är befriade från ansvar för underlåtenhet att fullgöra viss förpliktelse om hinder föreligger utom Partens kontroll och som Part inte skäligen kunde förväntas ha räknat med.

18. Avtalsperiod

Avtalet gäller från och med den 1 januari 2027 till den 31 december 2031 och förlängs därefter automatiskt med fyra år i taget om det inte sägs upp.

19. Uppsägning

Varje kommun har rätt att säga upp sin medverkan i samverkansavtalet med ***24 månaders uppsägningstid***. Uppsägning ska ske skriftligen och träder i kraft den dag övriga parter mottagit beskedet.

Efter att uppsägningstiden om 24 månader löpt ut upphör avtalet vid det mandatperiodskifte som inträffar närmast därefter, om inte parterna gemensamt beslutar annat.

Vid uppsägning har de deltagande kommunerna ett gemensamt ansvar att i dialog hantera konsekvenserna för den personal som berörs. Parterna ska samverka för att säkerställa så goda omställningsmöjligheter som möjligt, inklusive möjligheter till fortsatt anställning inom någon av kommunerna eller annan lämplig lösning.

Under uppsägningstiden ansvarar parterna gemensamt för att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att personalens arbetsmiljö och villkor inte försämras till följd av uppsägningen.

20. Partiell uppsägning

Parterna kan, utöver hel uppsägning av avtalet, även säga upp avgränsade delar av avtalet som rör särskilda uppdrag eller funktioner inom miljösamverkan. Partiell uppsägning ska ske skriftligen och omfattas av samma ***24 månaders uppsägningstid*** som hel uppsägning.

En partiell uppsägning får endast avse sådana delar av avtalet där det är möjligt att särskilja uppdrag, kostnader och resurser utan att övrig verksamhet påverkas på ett icke ändamålsenligt sätt. Parterna ska i dialog fastställa vilka ekonomiska, organisatoriska och personalmässiga konsekvenser som uppstår samt hur dessa ska hanteras.

Efter att uppsägningstiden löpt ut upphör de aktuella delarna av avtalet att gälla vid det mandatperiodskifte som inträffar närmast därefter, om inte parterna gemensamt enas om annat.

Under uppsägningstiden ansvarar parterna för att nödvändiga justeringar genomförs så att den gemensamma verksamheten kan bedrivas utan avbrott och att berörd personal hanteras enligt punkt 19 i avtalet.

21. Tvist

Tvist ska i första hand lösas genom förhandling i Samverkansrådet och i andra hand av allmän domstol.

22. Ändringar

Ändringar och tillägg ska vara skriftliga och godkännas av samtliga parter.

23. Underskrifter

Detta avtal har upprättats i fyra (4) likalydande exemplar, varav Parterna tagit varsitt.

Bengtsfors kommun 2026-

…….
Per Eriksson
Kommunstyrelsens ordförande

Dals-Eds kommun 2026-

…….
Andreas Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Färgelanda kommun 2026-

…….
Christoffer Wallin
Kommunstyrelsens ordförande

Melleruds kommun 2026-

…….
Ludwig Mossberg
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 103 Dnr KS-2026-000306000

Begäran om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken för Dalslands miljönämnd

Sammanfattning av ärendet

Förslag från miljönämnden om att Dalslands miljönämnd avser att hos Länsstyrelsen begära övertagande av tillsynsansvaret för tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalken inför den kommande organisationsförändringen. Länsstyrelsen överlät 2015 tillsynsansvaret för 35 tillståndspliktiga verksamheter till Dalslands miljönämnd, och med förslag om att införliva ytterligare sex verksamheter i tillsynsansvaret så anser miljönämnden att det är av juridiska skäl lämpligt att begära övertagande hos Länsstyrelsen av samtliga dessa verksamheter.

Beslutsunderlag

Protokoll DMN 2026-09-24 § 67 – Begäran om överlåtelse av tillsynsansvar

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutkott beslutar att lämna frågan till samverkansrådet för dialog och återkomma med beslutsförslag till kommunstyrelsen.

Expedieras till

KS

Dalslands Miljö
& Energiförbund

TJÄNSTESKRIVELSE
2026-09-30

Ansvarig handläggare:
Susanne Westin
Biträdande miljöchef
Telefon: 0530-93 94 41

Kommunfullmäktige i
Bengtsfors kommun
Dals-Eds kommun
Färgelanda kommun
Melleruds kommun

Dnr: **2026/1469.ADM**

Begäran om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken

Dalslands miljönämnd avser att hos Länsstyrelsen begära övertagande av tillsynsansvaret för tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalken inför den kommande organisationsförändringen. En sådan begäran ska, enligt gällande bestämmelser, föregås av beslut i kommunfullmäktige.

Länsstyrelsen överlät 2015 tillsynsansvaret för 35 tillståndspliktiga verksamheter till Dalslands miljönämnd, vilka nämnden sedan dess har tillsynsansvaret för. De tillkommande verksamhetskoderna innebär att ytterligare sex verksamheter kommer att omfattas av tillsynsansvaret.

Med anledning av att förbundet avvecklas och då Melleruds kommun kommer att vara huvudman för avtalssamverkan så är det av juridiska skäl lämpligt att begäran om övertagande av tillsynsansvaret innefattar såväl de 35 verksamheter som nämnden redan har tillsynsansvar över som de ytterligare sex tillkommande verksamheterna.

För att Länsstyrelsen ska kunna pröva frågan i tid inför den nya organisationens ikraftträdande behöver handläggningen ske skyndsamt. För att underlätta beredningen bifogas Dalslands miljönämnds beslut i ärendet samt en sammanställning över aktuella verksamheter som omfattas av denna begäran.

Om ytterligare underlag eller kompletterande information behövs bistår miljö- och energikontoret gärna med detta.

Dalslands miljö- och energikontor

Susanne Westin
Bitr. miljöchef

Bilaga 1: Dalslands miljönämnds beslut om överlåtelse av tillsynsansvar
Bilaga 2: Sammanställning över aktuella verksamheter

Bilaga 1

DMN § 67 Dnr 2026/1469.ADM

Begäran om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken

Dalslands miljönämnds beslut

Dalslands miljönämnd föreslår, i egenskap av ansvarig myndighet för tillsyn enligt miljöbalken inom kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud, kommunfullmäktige i respektive kommun besluta att hos Länsstyrelsen begära överlåtelse av tillsynsansvaret för nedanstående verksamhetstyper till Dalslands miljönämnd från och med den 1 januari 2027:

dels tillståndspliktiga nu förekommande och framtida verksamheter med beteckningen B i Miljöprövningsförordningen (2013:251) där beteckningen är huvudverksamhet för anläggningen enligt följande:

- Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter (8 kap. 3 §, kod B 20.20)
- Lagring av timmer (8 kap. 8 §, kod 20.70)
- Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det (29 kap. 48 §, kod 90.30).
- Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det (29 kap. 50 §, kod 90.50).
- Sortering av icke-farligt avfall (29 kap. 42 §, kod 90.70)
- Återvinning av icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning (29 kap. 40 §, kod B 90.100).
- Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling om avfallet inte är park- och trädgårdsavfall (29 kap. 30 §, kod B 90.161).
- Fiskodling eller övervintring av fisk (3 kap. 3 §, kod 5.10)
- Täkt av berg, naturgrus eller andra jordarter, förutom torv (4 kap. 2 §, kod 10.11)
- Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter (4 kap. 3§, kod 10.20) **undantaget täkten Illesäter m.fl i Färgelanda kommun**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0d2e3fb7-ce0f-4b55-b815-4e786592c8a4

visma sign
www.vismasign.com

Forts § 67

- Avloppsreningsverk (28 kap. 1 §, kod 90.10).
- Vindkraftverk (21 kap. 13 och 14 §§, koderna 40.90 och 40.95)
- Anläggning för djurhållning (2 kap. 1 §, 1.10-i)
- Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter (13 kap. 3 §, kod 25.20)
- Anläggning där det förbrukas organiska lösningsmedel (19 kap. 3 §, kod 39.15)
- Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka gas eller vätskeformigt bränsle (21 kap. 5 §, kod 40.15).

dels förorenade områden (10 kap. Miljöbalken) där föroreningarna härrör från pågående miljöfarlig verksamhet med beteckningen B i Miljöprövningsförordningen (2013:251) och där tillsynen överlåtits enligt punkten ovan.

dels utöva tillsynen över förorenade områden där föroreningarna härrör från miljöfarlig verksamhet som lagts ned efter det att berörda kommuner/kommunalförbund övertagit tillsyn i enlighet med tidigare beslut om överlåtelse av tillsynsansvar:

- Färgelanda 249-12582-96, 249-14133-97, 249-9903-98, 249-11382-99 och 504-79234-2006
- Dals-Ed 249-8930-90
- Mellerud 240-18034-94 och 504-83165-2003
- Dalslandskommunernas Kommunalförbund 504-87415-2007, 504-14441-2014, 504-38600-2015

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0d2e3fb7-ce0f-4b55-b815-4e786592c8a4
visma sign
www.vismasign.com

Forts § 67

Bakgrund

Länsstyrelsen överlät i beslut daterat 2015-12-18 tillsynsansvaret till Dalslandskommunernas Kommunalförbund för ett flertal tillståndspliktiga verksamheter inom kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud. Undantagna från detta beslut är sågverk (B 20.20), anläggningar för framställning av papper, papp eller kartong (kod B 21.40), förbränningsanläggningar (koderna B 40.50 och B 40.51), anläggning för att genom mekanisk bearbetning och sortering för att återvinna annat avfall än vanligt avfall (kod B 90.100), anläggning för mellanlagring av farligt avfall (koderna B 90.45 och B 90.50), anläggningar för förbränning av avfall (koderna B 90.190, B 90.191, B 90.210, B 90.211, B 90.220 och B 90.221), anläggningar för deponering av avfall (koderna B90.300 och B 90.310) samt anläggningar för deponering av farligt avfall (koderna B 90.330 och B 90.340).

Dalslands miljö- och energiförbund kommer att avvecklas den 31 december 2026 och de kommuner som ingår i förbundet övergår till en avtalssamverkan med en gemensam miljönämnd från den 1 januari 2027.

Det gemensamma miljö- och energikontoret kommer även fortsättningsvis vara placerat i Mellerud. Kontoret kommer att ingå i Melleruds kommuns kommunstyrelseförvaltning där miljöchefen kommer att vara direkt underställd kommunchefen.

Mot bakgrund av den förestående organisationsförändringen ansöker miljönämnden åter om överlåtelse av tillsynsansvaret för tillståndspliktiga B-verksamheter. Ansökan omfattar såväl verksamheter där nämnden redan har övertagit tillsynsansvaret som verksamheter för vilka nämnden nu också önskar överta tillsynsansvaret. I dagsläget omfattar nämndens tillsynsansvar 35 tillståndspliktiga verksamheter. De tillkommande verksamhetskoderna innebär att ytterligare sex verksamheter kommer att omfattas av nämndens tillsynsansvar.

Skäl till beslut

Dalslands miljönämnd har sedan en lång tid tillbaka bedrivit tillsyn över ett stort antal tillståndspliktiga verksamheter (B-verksamheter) och har således stor erfarenhet av denna typ av tillsyn.

Register

Miljönämnden för register över alla kända miljöfarliga verksamheter (B, C och U) i kommunerna i ärendehanteringssystemet Vision.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0d2e3fb7-ce0f-4b55-b815-4e786592c8a4
visma sign
www.vismasign.com

Forts § 67

Behovsutredning, tillsynsplan och tillsynsprogram
Behovsutredningen för 2027 visar ett resursbehov om 3 150 timmar (2,9 årsarbetskrafter) för styrd och händelsestyrd tillsyn inom miljöskyddsområdet. Tillkommande nya B-verksamheter som omfattas av denna begäran har inte beaktats i beräkningen.

Tillsynsplanen för 2027 har ännu inte fastställts av nämnden. Enligt den preliminära budgeten avsätts dock totalt 4 300 timmar (3,9 årsarbetskrafter) för tillsyn och handläggning inom miljöskyddsområdet, vilket innefattar styrd, händelsestyrd och behovsprioriterad verksamhet.

Detta innebär att det finns möjlighet att omfördela tid från behovsprioriterad tillsyn till styrd tillsyn för att möta den ökade arbetsbelastning som ett övertagande av dessa verksamheter skulle medföra.

Nuvarande tillsynsplan innefattar ett tillsynsprogram för de verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet.

Kompetens
Miljönämnden bedömer att organisationen har en bred kompetens inom miljöskyddsområdet samt erfarenhet av tillsyn av verksamheter av liknande karaktär.

För att säkerställa att kompetensen fortsatt motsvarar verksamheternas behov bedrivs ett löpande kompetensutvecklingsarbete. Vid behov genomförs riktade utbildningsinsatser för att möta nya eller förändrade krav som kan följa av tillsynsansvaret.

Kontoret har en kompetensutvecklingsplan som redovisar medarbetarnas kompetens inom olika sakområden. Planen följs upp och uppdateras årligen i samband med medarbetar- och utvecklingssamtal.

Uppföljning och utvärdering av tillsynen
Tillsynen följs främst upp i samband med hel- och delårsbokslut samt i samband med den årliga behovsutredningen och tillsynsplaneringen inför kommande år.

Jäv
Miljö- och energikontoret kommer att utgöra en egen enhet inom kommunstyrelseförvaltningen i Melleruds kommun, med miljöchefen direkt underställd kommunchefen. Den organisatoriska placeringen bedöms ge förutsättningar för en tydlig rollfördelning mellan tillsynsmyndighet och verksamhetsutövare. För att säkerställa en rättssäker och opartisk tillsyn hanteras eventuella jävs- och oberoendefrågor enligt gällande regelverk, särskilt vid tillsyn av kommunens egna verksamheter.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0d2e3fb7-ce0f-4b55-b815-4e786592c8a4
visma sign
www.vismasign.com

Forts § 67

Sammanfattande bedömning
Sammantaget bedömer miljönämnden att det finns goda förutsättningar att överta tillsynsansvaret för de aktuella verksamheterna. Nämnden har lång erfarenhet av tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter, tillgång till erforderlig kompetens och resurser samt etablerade rutiner för planering, uppföljning och kvalitetssäkring av tillsynen. Organisationen bedöms även kunna säkerställa en rättssäker och opartisk tillsynsutövning, inklusive hantering av eventuella jävsfrågor. Mot denna bakgrund anser miljönämnden att förutsättningarna för ett övertagande av tillsynsansvaret är uppfyllda.

Beredning:
Presidium 2026-09-15
Biträdande miljöchefens förslag till beslut

Expedieras:
Kommunfullmäktige, Bengtsfors kommun
Kommunfullmäktige, Dals-Eds kommun
Kommunfullmäktige, Färgelanda kommun
Kommunfullmäktige, Melleruds kommun

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/0d2e3fb7-ce0f-4b55-b815-4e786592c8a4
visma sign
www.vismasign.com

Bilaga 2

Tillkommande verksamheter	Kommun	Koder (B)
VIDA Nössemark	Dals-Ed	20.20, 20.70
Onsöns avfallsanläggning	Dals-Ed	90.50, 90.161
Korsbyns kretsloppspark	Bengtsfors	90.100, 90.70
Nolängens ÅVC	Bengtsfors	90.50
Hunnebyns avfallsanläggning	Mellerud	90.50, 90.30
Västfrakt Gapungebyn	Bengtsfors	90.100, 10.20, 90.30, 90.70, 90.161

Befintliga verksamheter	Kommun	Koder (B)
Nordic Trout Håverud	Mellerud	5.10
Nordic Trout Silen	Bengtsfors	5.10
Västfrakt Kråkviken	Bengtsfors	10.20-2
Västfrakt Ödskölt	Bengtsfors	10.20-4
Västfrakt Eds-Strand	Dals-Ed	10.20-2
Västfrakt Härsängen	Färgelanda	10.20
Svevia AB	Mellerud	10.20-2
R Berglunds Transport Grus & Maskin AB	Mellerud	10.20-2
Perssons grus och transport AB	Färgelanda	10.20-2
Bredmossen Bäckefors	Färgelanda	10.20-1
Fredrikssons Åkeri AB	Bengtsfors	10.20-2
Grusfix Sverige AB	Mellerud	10.11-1
Bäckefors Gräv AB	Färgelanda	10.20-1
Bullarens Grus	Dals-Ed	10.20-2
Artifex System AB (fd IAC)	Färgelanda	25.20, 39.15
Purtech	Dals-Ed	25.20, 39.15
Vindpark Ränsliden	Mellerud	40.90-2
Töftedals vindpark	Dals-Ed	40.95-1
Melleruds ARV	Mellerud	90.10
Ödeborgs ARV	Färgelanda	90.10
Brattesta ARV	Dals-Ed	90.10
Bengtsfors ARV	Bengtsfors	90.10
Billingsfors ARV	Bengtsfors	90.10
Dals Långed ARV	Bengtsfors	90.10
Sylves lantbruk	Mellerud	1.10-i
Qvantenburgs säteri	Mellerud	1.10-i
Bergs suggpool	Mellerud	1.10-i
Hilmerdal - Hjärtungen	Mellerud	1.10-i
Äspesäters gård	Mellerud	1.10-i
Hilmerdal -Lerhult	Mellerud	1.10-i
Västfarm	Färgelanda	1.10-i
Sandvalls gård	Färgelanda	1.10-i
Grinstads gårdsgas (Biogas)	Mellerud	90.161
Brålanda biogas Lerhult	Mellerud	40.15
Brålanda biogas - Uppgradering	Mellerud	90.161

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 109 Dnr KS-2026-000081042

Årsredovisning och verksamhetsberättelse 2025 - Samordningsförbundet VVND

Sammanfattning av ärendet

Samordningsförbundet Västra Värmland och Norra Dalsland, VVND har inkommit med en årsredovisning för verksamhetsår 2025, den innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för perioden 2025-01-01-2025-12-31.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Årsredovisning och verksamhetsberättelse 2025 - Samordningsförbundet VVND
Årsredovisning 2025 – Samordningsförbundet VVND
Bilaga 1 år 2025 Verksamhetsberättelser individnära insatser
VVND Revisionsberättelse 2025 förtroendevalda
VVND Revisionsberättelse 2025 enbart auktoriserad

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna Samordningsförbundets årsredovisning för verksamhetsåret 2025 samt beviljer styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Expedieras till

KS/KF

Årsredovisning och verksamhetsberättelse 2025 - Samordningsförbundet VVND

Sammanfattning av ärendet
Samordningsförbundet Västra Värmland och Norra Dalsland, VVND har inkommit med en årsredovisning för verksamhetsår 2025, den innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för perioden 2025-01-01-2025-12-31.

Beskrivning av ärendet
Samordningsförbundet Västra Värmland och Norra Dalsland, VVND har inkommit med en årsredovisning för verksamhetsår 2025, den innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för perioden 2025-01-01-2025-12-31.

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) samt den förbundsordning som beslutas av samordningsförbundets medlemmar. I enlighet med Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser är det förbundsmedlemmarna som individuellt ska pröva om samordningsförbundets styrelse ska beviljas ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsåret

Bedömning
Utifrån förbundets årsredovisning och revisorernas granskning bedöms styrelsen i Samordningsförbundet VVND ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

De finansiella medlen har förvaltats i enlighet med uppställda mål och riktlinjer. De insatser som förbundet har finansierat ligger väl inom ramarna för de samverkande parternas gemensamma ansvarsområde enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Beslutsförslag
Att godkänna Samordningsförbundets årsredovisning för verksamhetsåret 2025 samt bevilja styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse Årsredovisning och verksamhetsberättelse 2025 - Samordningsförbundet VVND

Årsredovisning 2025 – Samordningsförbundet VVND

Bilaga 1 år 2025 Verksamhetsberättelser individnära insatser
VVND Revisionsberättelse 2025 förtroendevalda
VVND Revisionsberättelse 2025 enbart auktoriserad

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Västra Värmlands & Norra Dalslands
Samordningsförbund

Dnr VVND/2026:10

Årsredovisning 2025

Beslutad av styrelsen 2026-03-16

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Signering av justerare på varje sida

Västra Värmlands & Norra Dalslands
Samordningsförbund

Innehållsförteckning sidor

1.	**FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE**	**3**
1.1	**Översikt över verksamhetens utveckling**	**4**
1.2	**Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning**	**5**
1.3	**Händelser av väsentlig betydelse**	**5**
1.4	**Styrning och uppföljning av verksamheten**	**5**
1.5	**God ekonomisk uppföljning, måluppfyllelse, ekonomisk ställning**	**8**
1.6	**Väsentliga personalförhållanden**	**12**
1.7	**Förväntad utveckling**	**12**
2.	**RESULTATRÄKNING**	**14**
3.	**BALANSRÄKNING**	**14**
4.	**KASSAFLÖDESANALYS**	**15**
5.	**DRIFTREDOVISINING**	**15**
6.	**NOTER**	**16**
7.	**TILLÄGGSUPPLYSNINGAR**	**17**
8.	**STYRELSENS UNDERSKRIFT**	**18**

BILAGA 1 och 2: Verksamhetsberättelser från finansierade insatser år 2025:
Integrerad samverkan och individnära samordnat stöd i kommunerna Bengtsfors, Åmål, Dals Ed, Säffle, Årjäng samt Plattformen för samverkan Arvika Eda.

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

1. Förvaltningsberättelse

Den 1 januari 2023 utökades Samordningsförbundet BÅD-ESÅ (Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle Årjäng) med Arvika och Eda kommunområde och tog namnet Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund. Samordningsförbundet är bildat i enlighet med lagen 2003:1210 om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. Medlemmar och finansiärer till förbundet är Arvika kommun, Eda kommun, Säffle kommun, Årjäng kommun, Bengtsfors Kommun, Dals-Ed kommun, Åmål kommun, samt Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Värmland och Västra Götalandsregionen. I förbundets geografiska område finns det sammanlagt 84 271 kommuninvånare (SCB 2024).

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för perioden 1 januari till 31 december 2025. Till redovisningen hör två bilagor med verksamhetsberättelser från samtliga finansierade insatser.

Organisation

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Värmland, Västra Götalandsregionen samt kommunerna Arvika, Eda, Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle och Årjäng som medlemmar. Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den ett kansli med en förbundschef.

Lagrum

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliterings-insatser (2003:1210) och förbundsordningen som beslutats av samordningsförbundets medlemmar. Lagens syfte är att ge lokala aktörer möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och samordna gemensamma insatser riktade till individer i behov av samordnad rehabilitering samt underlätta en effektiv resursanvändning. Samordningsförbundet följer även lagen om kommunal redovisning (2018:597) och kommunallagen (2017:725) i tillämpliga delar.

Uppdrag

De verksamheter som Samordningsförbundet finansierar ska komplettera myndigheternas ordinarie verksamhet. Förbundets uppdrag är att bidra till att individer ska få samordnat stöd och rehabilitering som leder till egen försörjning. På individnivå finansierar förbundet insatser som bedrivs av de samverkande medlemmarna. Samordningsförbundet stödjer också aktiva insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheter ska kunna samverka och samarbeta bättre och mer effektivt. Detta kan till exempel handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Finansiering
Förbundets medel kommer från medlemmarna Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen med hälften av medlen, Region Värmland och Västra Götalandsregionen med en fjärdedel och kommunerna Arvika, Eda, Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle och Årjäng med resterande fjärdedel. Förbundets medlemsbidrag 2025 var totalt 7 864 000 kr och fördelat enligt:

Försäkringskassan	1 966 000 kr
Arbetsförmedlingen	1 966 000 kr
Region Värmland	1 376 000 kr
Västra Götalandsregionen	590 000 kr
Arvika kommun	590 000 kr
Eda kommun	196 600 kr
Säffle kommun	355 000 kr
Årjäng kommun	230 800 kr
Bengtsfors kommun	217 000 kr
Dals-Ed kommun	99 600 kr
Åmål kommun	277 000 kr

Förbundet erhöll även intäkter från Europeiska Socialfonden (ESF) som används specifikt i projektet Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning. Under 2025 har 195 937 kr inkommit till förbundet. ESF projektet pågår mellan 230901–260831.

Verksamhetsidé och vision
Förbundets övergripande verksamhetsidé är att finansiera insatser så att resurserna inom arbetsrehabilitering används effektivare och så att enskilda individer återgår i arbete och/eller når förbättrat arbetsförmåga för att på sikt kunna helt eller delvis uppnå egen försörjning.
Förbundets vision **"myndighetssamverkan med individens fokus i fokus"**, innebär att individens behov av arbetsrehabilitering styr det myndighetsgemensamma arbetet. Det betyder att rehabiliteringsinsatser för individen ska upplevas som en sammanhållen helhet **där gränser mellan verksamheter "suddas ut". Stöd och insatser samordnas i en helhet oavsett** vem som är ansvarig eller utförare av insatsen. En väl utvecklad kompetens ska finnas både inom rehabilitering och kring förmågan att samordna, samverka och samarbeta.

1.1. Översikt över verksamhetens utveckling

	2025	2024	2023	2022	2021
Verksamhetens intäkter	8 059 950	8 265 184	8 090 854	4 968 575	5 322 473
Verksamhetens kostnader	8 164 236	8 285 298	8 188 064	4 794 859	4 937 541
Årets resultat	- 104 286	- 20 114	-97 210	173 716	384 932
Soliditet	75,4%	63,3%	73,6%	88,1%	72,3%
Antal anställda	0	0	0	0	0

Samordningsförbundets tilldelning från medlemmarna har under flera år varit densamma. 2025 blev det en minskning med 164 000kr pga nationella tilldelningskriterier till övriga

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

samordningsförbund. Notera att från 1 januari 2023 har förbundet utökats med två kommuner, vilket förklarar varför intäkterna 2023 är högre än tidigare år.

Förbundet har beviljats externa medel från Europeiska Socialfonden (ESF) under flera år. De externa medlen har använts för specifika projekt/insatser och målgrupper.

1.2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund upprättade en årsbudget 2025 på sammanlagt 10 056 000kr, innehållande medelstilldelningen samt ett eget kapital från år 2024 inkluderat för att användas under verksamhetsåret 2025.

Inriktningen i Samordningsförbundet är att de lokala behoven ska ses som viktiga och det ska finnas finansierade samverkansinsatser i alla kommunområden. De individinriktade insatserna under 2025 är Plattformen för Arvika Eda samt Integrerad Samverkan med individnära samordnat stöd i kommunerna Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle och Årjäng. Vad avser strukturövergripande uppdraget är att förbundet ska stötta arbetet för att utveckla samverkan och samarbete mellan medlemmarna. Verksamhetsutveckling sker utifrån att utveckla insatser så att de används effektivt och till största nyttan för individer i behov av samverkan mellan myndigheter för att nå arbete och studier eller närma sig arbetslivet på annat sätt. Kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte mellan medlemmarnas organisationer har varit en naturlig del under året, framförallt via ESF projektet Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning.

Individerna deltar idag under längre tid i förbundsfinansierade insatser då de befinner sig i komplexa hälsosituationer och har stort behov av samordnat rehabiliteringsstöd för att närma sig ett arbete alternativt studier. Det finns också utmaningar att finna lämpliga arbetsinriktade och arbetsnära aktiviteter för individerna att pröva sina förutsättningar för arbetsåtergång. Arbetsplatser och arbetsgivare har tajta organisationer och svårt att hitta anpassade flexibla arbetsuppgifter och arbetsmiljöer.

1.3. Händelser av väsentlig betydelse

Samordningsförbundet deltar i ett ESF - projekt, "Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning". Ett projekt som innehåller kompetensutveckling och kompetenshöjande insatser och aktiviteter för förbundet och personal hos *alla* medlemmar under projektperioden september 2023 till augusti 2026. Projektet utförs tillsammans med övriga Samordningsförbund i Värmland och förbunden i Dalarna och Gävleborg. För förbundet har projektet en stor betydelse då mycket verksamhet och uppdrag utgår från projektramarna.

1.4. Styrning och uppföljning av verksamheten

Samordningsförbundet leds av en styrelse där ledamöterna utsetts av kommun- och regionfullmäktige samt av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Valda ledamöter arbetar utifrån helhetssyn i de frågor som samordningsförbundet har att hantera. Styrelsen har det yttersta ansvaret för verksamhet och styrelsens uppgift är att:

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

- besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen.
- stödja samverkan mellan parterna.
- ansvara för att sprida kunskap om samordningsförbundet i medlemsorganisationerna.
- besluta om på vilket sätt de medel som står till förfogande ska användas.
- finansiera insatser som stödjer samverkan och som ligger inom parternas samlade ansvarsområden.
- ansvara för att rehabiliteringsinsatserna följs upp och utvärderas.
- upprätta budget och årsredovisning.

Under tiden 1 januari till och med 31 december 2025 har styrelsen haft fem styrelsemöten, en dialogdag med beredningsgruppen, en uppföljningsdag med finansierade insatser och en förbundsdag. Varje styrelsemöte har föregåtts av möten i presidiet där ordförande, vice ordförande och förbundschef möts för att planera dagordningen.

Styrelsens ordinarie ledamöter 2025:

Henrik Axelsson, ordförande	Arvika kommun
Björn Eriksson, vice ordförande	Arbetsförmedlingen
Johan Almén	Försäkringskassan
Daniel Schützer	Region Värmland
Tommy Lehrmann	Västra Götalandsregionen
Bertil Börjesson	Eda kommun
Krister Stensson	Bengtsfors kommun
Frank Urban Johansson	Åmål kommun
Kenneth Gustavsson	Dals-Ed kommun
Anita Karlsson	Säffle kommun
Mogens Nielsen	Årjäng kommun

Ersättare 2025:

Gösta Frödin	Arvika kommun
Catarina Sjöstrand	Arbetsförmedlingen
Åsa Brodd	Försäkringskassan
Henrik Samuelsson	Region Värmland
Jerry Saxin	Västra Götalandsregionen
Anders Gustafsson	Eda kommun
Stein Begby	Bengtsfors kommun
Susanne Korduner	Åmål kommun
Carina Halmberg	Dals-Ed kommun
Jonas Larsson	Säffle kommun
Agneta Eklund	Årjäng kommun

Till styrelsens stöd finns en utsedd beredningsgrupp bestående av chefstjänstepersoner med beslutsmandat i samverkansfrågor. Beredningsgruppens uppdrag är bland annat att genomföra behovsinventeringar och organisera samverkan samt möjliggöra att samverkan utvecklas. Beredningsgruppen ansvarar även för genomförande av de uppdrag som styrelsen beslutar om. Beredningsgruppen har under året haft fem möten, en dialogdag med styrelsen, en gemensam dag med samtliga beredningsgrupper förbunden Värmland Dal och en verksamhetsdag med finansierade insatser.

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Representanter i beredningsgruppen 2025:

Lina Andrén	Arbetsförmedlingen Värmland
Leif Johansson	Arbetsförmedlingen Fyrbodal
Pernilla Mattsson	Försäkringskassan
Elisabeth Ramberg Johansson	Västra Götalandsregionen
Jan Jansson	Region Värmland
Åsa Trondsen	Region Värmland
Johan Mossberg	Arvika kommun
Johan Hellström	Arvika kommun
Anders Boström/Christoffer Damström	Eda kommun
Sanna Bertilsson	Säffle kommun
Per Lundin	Åmål kommun
Eva Sjötun	Dals Ed kommun
Malin Eklund	Årjäng kommun
Ulrika Moberg	Bengtsfors kommun

Samordningsförbundets styr- och policydokument

Samordningsförbundet har styr och policydokument och för året 2025 upprättat en intern kontrollplan för intern styrning och kontroll. Policydokumenten är upprättade för god kontrollmiljö i form av förbundsordning, attest- och delegeringsordning, budget, beslut om firmatecknare, kriterier för direktupphandling, ledning och styrning, verksamhetsplan, årsredovisningar och delårsrapport. Till stöd för vidare kontroll har förbundsfinansierade insatser ett verksamhetsdokument (Insatsbeskrivning och projektplan) som utgör styrdokument. Samverkansavtal finns upprättat med varje part som får finansiering av förbundet.

Dataskyddsförordningen och GDPR

Samordningsförbundets organisation följer dataskyddslagstiftningen (GDPR) och har ett avtal upprättat med Årjäng kommun för att nyttja kommunens dataskyddsombud. Förbundsfinansierad personal följer sin arbetsgivares riktlinjer inom GDPR.

Uppföljning och utvärdering

Samordningsförbundet använder det riksomfattande uppföljningssystemet för samverkan av Försäkringskassan "Uppföljning FINSAM". Genom Uppföljning FINSAM får förbundet siffror på antal personer, kvinnor och män, som deltar i finansierade individinriktade insatser under året samt personer utifrån volymantal som deltar i finansierade strukturinriktade insatser. Samordningsförbundet använder även några Indikatorfrågor utvecklade av Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) som stöd i uppföljning av finansierade insatser.

Information och marknadsföring

Förbundet har en hemsida www.vvnd.se där information om Samordningsförbundet och aktuella händelser läggs ut.

Utsedda revisorer

Revisorer är Dan Kihlström ordinarie och Per Strömgren ersättare, båda från Region Värmland samt Jenny Barksjö-Forslund vid KPMG som Försäkringskassan utsett. Revisorerna informeras regelbundet och Dan Kihlström deltog vid styrelsemötet i november.

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Medlem/ ägarsamråd
Ett medlemssamråd genomfördes digitalt 10 juni, samtliga medlemmar var representerade.

1.5. God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

Samordningsförbundet ska bedriva en verksamhet med god ekonomisk hushållning och för att göra detta mätbart så utgår samordningsförbundet från att kostnaderna för verksamheterna inte ska överstiga den totala budgetramen. Överskottet av eget kapital ska följa rekommendationerna som ges av Nationella Rådet, NR, ej överstiga 20% av medlemsbidraget. Samordningsförbundet har för 2025 budgeterat för att använda delar av eget kapital för att möta de nationella rekommendationerna. Samordningsförbundet har under perioden januari till december erhållit medlemsbidrag i omfattningen av 7 864 000 kronor. Under året har samordningsförbundet tagit emot intäkter från Europeiska Socialfonden (ESF), 195 937 kronor. Kostnader för året uppgår till 8 164 236 kronor. Inför året fanns även ett eget kapital från år 2024 som budgeterades för att användas. Utifrån intäkter och kostnader 2025 kommer det egna kapitalet hamna på 2 958 574 kronor. Det innebär att egna kapitalet blir 38%, överstiger nationella rekommendationernas riktlinjer som är 20% av medlemsbidraget, ca 1 570 000kr. Förbundet har ett långsiktigt arbete med att använda det egna kapitalet. Utfall beror på hur snabbt finansierade samverkansinsatser utvecklas och startas upp. Under 2025 ökade verksamhetsarbete parterna emellan för att få till samverkansinsatser och ansökningar om medel från förbundet.

Uppföljning av verksamheten
Samordningsförbundet har beslutat om resursstöd till samverkande myndigheter för att driva individinriktade insatser samt för strukturövergripande aktiviteter. Avtal och insats/projektbeskrivningar avseende genomförandet och upplåtande av personalresurser finns upprättade och följs upp regelbundet. Flera uppföljningstillfällen har genomförts under året tillsammans förbundschef, insatsernas personal och ansvariga chefer samt vid möten, konferenser och dialoger styrelse och beredningsgrupp.
Verktyg för uppföljning är nationella Uppföljning FINSAM, Indikatorfrågor utvecklade av NNS samt regelbundna uppföljningsmöten med personal och chefer som genomför finansierade samverkansinsatserna.

Målgrupper
Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund har i sin verksamhetsplan 2025 beslutat om följande målgrupper:

- Individer i förvärvsaktiv ålder som har behov av samordnad rehabilitering inför övergångar till arbete, studier eller andra arbetsförberedande insatser
- Individer i behov av samverkan mellan flera myndigheter
- Riktade insatser som stöder utveckling av samarbete och samverkan

Deltagare kommer från förbundets geografiska upptagningsområde. Samordningsförbundet har valt en generell beskrivning av målgruppen sk behovsgruppen, enskilda individers behov ska styra rehabiliteringsarbetet i finansierade samverkansinsatser.

Inriktningsmål
Ett övergripande och långsiktigt mål är att effektivt använda resurser som ställs till förfogande för utveckling av samverkan och samarbete inom rehabiliteringsområdet samt till nytta för

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

enskilda individer. Förväntat resultat är att de aktiviteter som finns samordnade används optimalt samt att deltagaren ges ökade möjligheter till att nå egen försörjning, bättre hälsa samt även upplevelse av högre livskvalitet.
Samordningsförbundets kortsiktiga och verksamhetsmässiga mål är att individer efter en insats kan börja arbeta, studera eller på annat vis har ökat sin förmåga så att hen på sikt kommer i arbete. Mål på vägen mot arbete kan vara praktik eller att vara redo att övergå i andra förberedande aktiviteter. Kvinnor och män ska erbjudas likvärdig rehabilitering.

Uppföljning och resultat för individinriktade insatser

Integrerad samverkan – samordnat individnära stöd, bilaga 1.
I kommunerna Bengtsfors, Åmål, Dals Ed, Säffle och Årjäng, finansieras med samverkansmedel en medarbetare per kommun, kallad samordnare, som arbetar lokalt med integrerad samverkan. Uppdraget är att arbeta med individnära samordnat stöd av arbetslivsinriktad rehabilitering samt lokal fördjupad myndighetssamverkan. Samordnare har en samordnande roll, arbetar strategiskt med fördjupad samverkan lokalt, söker upp samverkansparter, formaliserar möten, kontakter, koordinerar och driver samverkansprocesser framåt utifrån individens fokus i fokus. Det individnära arbetet består av coaching, vägledning, motivering mm för att ge samordnat stöd till individer som har kontakt med många myndigheter. I Åmål är den samordnande samverkansinsatsen riktad mot målgruppen unga. Vid styrelsemötet 11 mars 2024 beviljades Åmål kommun extra samverkansmedel, §34 Dnr. VVND 2024:13, för utveckling av hälsofrämjande aktiviteter under 2024–2025, insatsen heter Friska medborgare Åmål. Vid styrelsemötet 25 november 2024 beviljades Bengtsfors kommun extra samverkansmedel §69 Dnr.VVND/2024:32, för insatsen "Språngbrädan" i syfte att skapa förrehabiliterande aktiviteter.

I Arvika kommun finns **"Plattformen för samverkan Arvika Eda", bilaga 2**, som är en organisatorisk plattform med fyra finansierade medarbetare som har en koordinerande och samordnande funktion i myndighetssamverkan. Plattformen ger ett individuellt anpassat stöd utifrån arbetslivsinriktad rehabilitering som utgår från personens resurser och behov. Arbetet med individerna innebär bland annat kartläggning, vägledning, coaching och möjlighet att delta i arbetsinriktade aktiviteter för att testa sina förutsättningar för arbetsåtergång. Möjlighet finns även till praktikplatser genom arbetssociala företag, utifrån finansiering från förbundet. Vid styrelsemötet 24 mars 2025 beviljades Arvika kommun extra samverkansmedel, §16 Dnr. VVND/2025:9, för tjänst som handledare utifrån individanpassat Stöd till Arbete (IPS) och Supported Employment.

I de förbundsfinansierade insatserna är den lokala förankringen och närheten viktig för kontakt med arbetsmarknad och för att individer ska kunna ta del av de verksamheter/aktiviteter som finns lokalt för denne. Via finansierade medarbetarna finns anknytningen till myndigheterna kvar och mandatet att vara en dörröppnare till samtliga förbundets parter. I bilagorna Verksamhetsberättelser från finansierade individinriktade insatser beskrivs mer utförligt insatsernas uppdrag och utfall för 2025.

Redovisning av resultat sker i **antal deltagare** som erhållit individnära samordnat stöd i förbundsfinansierade insatser januari till december 2025 utifrån riksomfattande Uppföljning FINSAM. Detaljerad och beskrivande data kring deltagarnas resultat och avslutsorsaker redovisas från varje förbundsfinansierad insats i bilagorna Verksamhetsberättelser från finansierade insatser. Här är en sammanfattning från samtliga finansierade insatser:

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Insatsens namn	*Mål* antal deltagare	Resultat antal deltagare	Kvinnor	Män	Konsultations. ärenden
Plattformen Samverkan Arvika Eda	*45*	58	49	9	104
Integrerad Samverkan Bengtsfors	*25*	39	25	13	48
Drivhuset för unga Åmål	*50*	104	43	61	(Antal besök 1786)
Individsamverkan Dals Ed	*25*	36	19	17	35
Integrerad Samverkan Säffle	*25*	42	24	18	27
Integrerad Samverkan Årjäng	*25*	21	12	9	30
Totalt	***195***	**300**	**172**	**128**	**244**

Totalt har 300 individer (jfr 2024; 284) fått individnära samordnat stöd under året, antal kvinnor 172 (jfr 2024; 139), antal män 128 (jfr 2024; 145). 103 har skrivits ut från finansierad insats (jfr 2024; 128) där 41 individer (jfr 2024; 60) har gått ut i arbete/studier, 39, 8% (jfr 2024; 46,8%) 244 individer är sk konsultationsärenden i myndighetssamverkan, vilket är en ökning jämfört med året innan (jfr 2024; 169). Insatsen Drivhuset i Åmål är också en fysisk plats med öppna tider, där ungdomar själva kan göra spontanbesök, antalet sådana besök var 1 786 under året (jfr 2024; 1 981).

Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser

Mycket av förbundets strukturinriktade arbete sker utifrån ESF projektet "Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning". Kompetenshöjande insatser under året är utbildning i evidensbaserade metoder och digitala föreläsningsserier utifrån olika teman. Utveckling av samverkan har skett genom kontakter med parterna i finansiell samordning för att bygga relationer, men även bibehålla redan befintliga relationer. Regelbundna träffar och möten har skett mellan förbundschef och finansierade insatserna, för att dela erfarenhetsutbyte, finna framgångsfaktorer som kan utvecklas vidare för att skapa bättre värde för individen. Även dialoger om hur fyrpartssamverkan, samordning och samarbete ser ut lokalt i förbundets geografi. Förbundet ingår i nätverk kring samverkan och utveckling med andra förbund, både i Värmland och Väst, men även nationellt bland annat genom Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS). Övriga förbundsaktiviteter har varit processtöd, nätverk och digitala forum kring Beskæftigelses Indikator Projektet, BIP (jobb-/sysselsättningsindikatorprojektet) och Tjänstedesign, samt förbundsspecifika möten och konferenser.

Resultat i antal som på olika sätt deltagit i strukturövergripande insatser är: 364 som deltagit i diverse aktiviteter inom ramen av ESF projektet Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning och deltagande i övriga förbundsaktiviteter är 128. Totalt: 492 (jfr 2024; 579).

Redovisning och uppföljning av verksamhets- och individinriktade mål med stöd av Indikatorer

Verksamhets och individinriktade målen har följts upp med ett antal indikatorer med svarsalternativen aldrig, sällan, ibland, ofta, för det mesta och alltid. Klart positivt svar är: Ofta, För det mesta, Alltid.

Utifrån de svar som inkommit visar indikatorerna på följande:

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Verksamhetsmål:
- **Utveckla samverkan** för att människor ska få bättre förutsättningar att klara sin försörjning.
- **Alla parter ska vara med** i samverkan och att alla parter som har ärenden där samordning behövs ska kunna lyfta upp ärenden.

Måluppfyllelse: Klart positiva svar från personal 95% (jfr 2024; 84%), parternas chefsgrupp 83% (jfr 2024: 83%) samt styrelse 100%, (jfr 2024; 72%). Förbundets riktmärke måluppfyllelse 75%. Utifrån förbundets mål har måluppfyllelse uppnåtts till fullo.

Individinriktade mål i finansierade insatser:
Svarsgruppen är i antal 72 pågående deltagare och 16 avslutade deltagare i förbundsfinansierade insatser.

- Individen upplever att stödet som erbjuds är organiserat utifrån hens behov.
Pågående deltagare: Klart positivt svar 91% (jfr 2024; 95%), måluppfyllelse förbundets riktmärke 80%. (Avslutade deltagare: 100%).

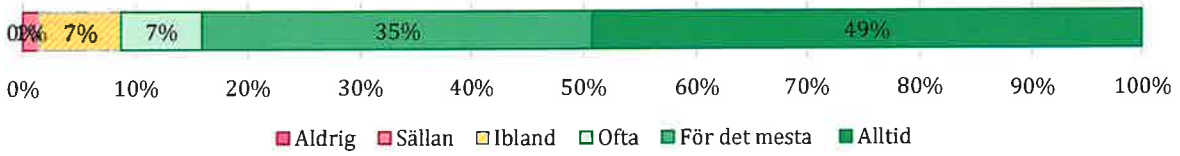

Individen är delaktig i sin rehabiliteringsprocess.
Pågående deltagare: Klart positivt svar 97% (jfr 2024; 94%), måluppfyllelse förbundets riktmärke 75%. (Avslutade deltagare: 100%)

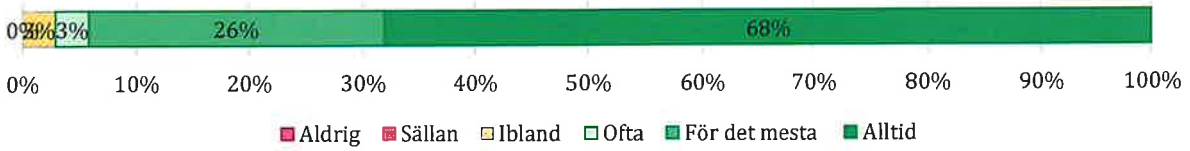

- Individen får stöd i kontakter med myndigheter och verksamheter.
Pågående deltagare: Klart positivt svar 91%, (jfr 2024; 93%), måluppfyllelse förbundets riktmärke 80%. (Avslutade deltagare: 91%)

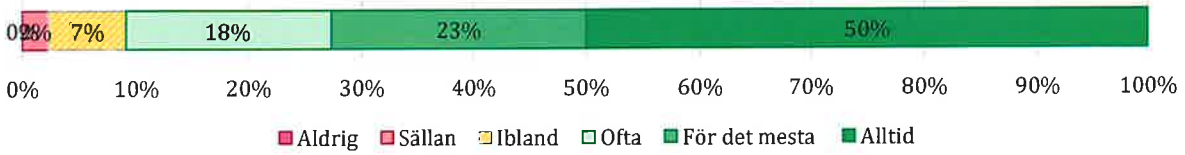

- Individen har stegförflyttat sig närmare arbetsmarknaden och egen försörjning.
Pågående deltagare: Klart positivt svar 55%, (jfr 2024; 69%), måluppfyllelse förbundets riktmärke 60%. (Avslutade deltagare: 87%)

Utifrån förbundets mål har måluppfyllelse uppnåtts till fullo i tre av fyra individinriktade mål.

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Ekonomisk uppföljning av verksamhet och insatser januari-december 2025

Nedan presenteras en sammanställning av budget, utfall och avvikelse från budget för varje kostnadsområde.

Jämförelse faktiskt utfall mot budget 2025 (tkr)	Utfall jan-dec 2025	Budget jan-dec 2025	Avvikelse jan-dec 2025
Kansli			
Administration (Förbundschef, IT, hyra mm)	973	1 081	108
Styrelse	217	265	48
Individ insatser			
Samordnare Individ samverkan, Dals-Ed	500	500	0
Samordnare Drivhuset Åmål	650	650	0
Samordnare fördjupad samv. & individnära stöd, Bengtsfors	619	650	31
Samordnare Integrerad samverkan, Årjäng	439	500	61
Samordnare Samverkanskontoret, Säffle	645	650	5
Plattformen för samverkan Arvika Eda	2 108	2 100	-8
Förstärkning och utveckling individinriktade insatser	554	1 000	446
Friska medborgare Åmål	500	500	0
Strukturinsatser			
Kompetenshöjande insatser	123	200	77
Processtöd BIP och metodstöd	183	200	17
Riktade insatser	0	600	600
Övrigt			
ESF Projektutveckling	653	792	139
Totalt	**8 164**	**9 688**	**1 524**

Några kostnadsområden har ett överskott, då verksamheter, aktiviteter och samverkansinsatser påverkats av organisationsförändringar hos parterna. Beredningsarbete pågår kontinuerligt för att utveckla samverkansinsatser på individ och strukturnivå med fokus på att nyttja medlen mer långsiktigt.

1.6. Väsentliga personalförhållanden

Personal som arbetar i de finansierade insatserna är anställda hos medlemmarna i förbundet därav finns det inga anställda i förbundet.

1.7. Förväntad utveckling

Förbundet är i kontinuerlig verksamhetsutveckling och formar inriktning, vision samt beskriver målbilder såväl utifrån förbundet som finansierade insatser. Detta arbete är ett ständigt pågående arbete och **en del i ESF projektet "Utveckling och Lärande FINansiell SAMordning" som pågår september 2023 till augusti 2026.**

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Digitaliseringens framfart ger stora möjligheter att nå ut till flera genom till exempel digitala föreläsningar mm. Men också utmaningar då organisationernas möjligheter att använda samma digitala mötessystem inte alltid är kompatibla.

Balanskrav

Enligt kommunallagen ska förbundets ekonomi vara i balans, det vill säga intäkterna ska överstiga kostnaderna, det så kallade balanskravet. Enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning ska en balanskravsutredning göras där årets resultat justeras med vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten, vilket ger det så kallade balanskravsresultatet. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom de tre följande åren. Förbundet har inga underskott från tidigare år att återställa och då även balanskravsresultatet för 2025 är positivt uppfyller förbundet kommunallagens krav om en ekonomi i balans.

Balanskravsutredning

	2025	2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	**-104 286**	**-20 114**
reducering av samtliga realisationsvinster	-	-
justering för realisationsvinster	-	-
justering för realisationsförluster	-	-
orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-
återföring av orealiserade vinster och förluster	-	-
Balanskravsresultat	**-104 286**	**-20 114**
Att återställa från tidigare år	-	-
Synnerliga skäl*	104 286*	20 114*
Att återställa kommande år	-	-

** Styrelsen gör bedömningar att det negativa resultatet inte behöver återställas med hänvisning till god ekonomisk hushållning och kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Detta då förbundet inte har några skulder och fullt ut finansierar sina tillgångar och förpliktelser. Förbundet har dessutom över tid byggt upp ett eget kapital för att möta tillfälliga framtida kostnadsökningar.*

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

2. Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	2025-01-01 2025-12-31	2024-01-01 2024-12-31
Verksamhetens medlemsavgifter	1	7 864 004	8 028 000
EU-medel och andra bidrag		195 937	237 128
Verksamhetens kostnader		-8 160 786	-8 282 457
Verksamhetens nettokostnad		**- 100 845**	**-17 329**
Finansiella intäkter		9	56
Finansiella kostnader		-3 450	-2 841
Resultat före extraordinära intäkter		**-104 286**	**-20 114**
Årets resultat		**-104 286**	**-20 114**

3. Balansräkning

Belopp i kr.	Not	2025-12-31	2024-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgång			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	2	34 332	133 288
Kassa och banktillgodohavande		3 888 761	4 706 907
Summa omsättningstillgångar		**3 923 093**	**4 840 195**
Summa tillgångar		**3 923 093**	**4 840 195**
Eget kapital och skulder			
Övrigt eget kapital		3 062 860	3 082 974
Årets resultat		-104 286	-20 114
Summa Eget kapital		**2 958 574**	**3 062 860**
Kortfristiga skulder	3	964 519	1 777 335
Summa skulder		**964 519**	**1 777 335**
Summa eget kapital och skulder		**3 923 093**	**4 840 195**

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

4. Kassaflödesanalys

Belopp i kr.	Not	2025-12-31	2024-12-31
Periodens/årets resultat		-104 286	-20 114
Slutlikvid Arvika/Eda SoF		0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**-104 286**	**-20 114**
Ökning-/minskning+ kortfristiga fordringar		98 956	-6 765
Ökning+/minskning- kortfristiga skulder		-812 816	673 480
Kassaflöde för den löpande verksamheten		**-818 146**	**646 601**
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	0
Årets kassaflöde		**-818 146**	**646 601**
Likvida medel vid årets början		4 706 907	4 060 306
Likvida medel vid helår		3 888 761	4 706 907

5. Driftredovisning

Belopp tkr	Utfall jan-dec 2025	Aktuell budget jan-dec 2025	Avvikelse utfall – budget	Utfall jan-dec 2024
Kostnader	-8 164	-9 688	1 524	-8 325
Bidrag/intäkt	8 060	8 056	4	8 285
Resultat	-104	-1 632	1 528	-20
Utgående eget kapital	2 959			3 063
Likvida medel	3 889			4 707

Bidrag och intäkter 2025 består av medlemsbidrag från medlemmarna samt medel från Europeiska Socialfonden (ESF), totalt 8 060 tkr. Kostnaderna för året uppgick till 8 164 tkr. Negativt resultat om -104 tkr för året samt att eget kapital från tidigare år leder till utgående eget kapital 2 959 tkr.

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

6. Noter

Redovisningsprinciper
Årsredovisningen är i tillämpliga delar upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Vissa anpassningar har gjorts till Finsams verksamhet.

Not 1. Verksamhetens medlemsavgifter

	2025-12-31	2024-12-31
Driftbidrag från staten	3 932 000	4 014 000
Region Värmland	1 376 000	1 388 844
Driftbidrag från Arvika kommun	590 000	602 100
Driftbidrag från Bengtsfors kommun	217 000	218 763
Driftbidrag från Dals Eds kommun	99 600	111 385
Driftbidrag från Eda kommun	196 600	196 686
Driftbidrag från Säffle kommun	355 000	359 253
Driftbidrag från Årjängs kommun	230 800	230 812
Driftbidrag från Åmåls kommun	277 000	288 001
Driftbidrag från Västra Götalandsregionen	590 004	618 156
Summa	**7 864 004**	**8 028 000**

Not 2. Fordringar

	2025-12-31	2024-12-31
Momsersättning, Ludvikamoms	34 332	55 787
Upplupna intäkter	0	77 501
Summa	**34 332**	**113 288**

Not 3. Kortfristiga skulder

	2025-12-31	2024-12-31
Leverantörsskulder	821 567	981 849
Upplupna kostnader	142 952	795 486
Summa	**964 519**	**1 777 335**

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

7. Tilläggsupplysningar

Insatser	Budget 2025	Utfall 2025	Differens 2025
Kompetenshöjande insatser	-200 000	-122 841	-77 159
Processtöd BIP	-200 000	-183 375	-16 625
Samordnare Individ samverkan, Dals-Ed	-500 000	-500 000	0
Samordnare Drivhuset Åmål	-650 000	-650 171	171
Samordnare fördjupad samverkan och individnära stöd, Bengtsfors	-650 000	-619 261	-30 739
Samordnare Integrerad samverkan, Årjäng	-500 000	-439 426	-60 574
Samordnare Samverkanskontoret, Säffle	-650 000	-645 000	-5 000
Plattformen för samverkan Arvika Eda	-2 100 000	-2 107 778	7 778
Förstärkning och utveckling individinriktade insatser	-1 000 000	-554 000	-445 992
Friska medborgare Åmål	-500 000	-500 000	0
ESF Projektutveckling	-792 000	-652 521	-139 479
Riktade insatser	-600 000	-	-600 000
Summa insatser	**-8 342 000**	**-6 974 381**	**-1 367 619**
Politisk organisation	-265 000	-216 533	-48 467
Administration	-1 081 000	-973 313	-107 687
Summa kostnader	**-9 688 000**	**-8 164 227**	**-1 523 773**
Verksamhetens medlemsavgifter	7 864 000	7 864 004	-4
EU-medel och andra bidrag	192 000	195 937	-3 937
Resultat	**-1 632 000**	**-104 286**	**-1 527 714**

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

8. Styrelsens underskrift

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Datum 2026-03-16

Henrik Axelsson Ordförande	Kajsa Fredin Olsson Vice ordförande
~~Daniel Schutzer~~ Henrik Samuelsson Ledamot	Johan Almén Ledamot
Tommy Lehrman Ledamot	Frank Urban Johansson Ledamot
Mogens Nielsen Ledamot	Krister Stensson Ledamot
Bertil Börjesson Ledamot	Kenneth Gustavsson Ledamot
Anita Karlsson Ledamot	

Revisionsberättelse har angivits 2026–03-

För Försäkringskassan	För kommuner och Region
Jenny Barksjö-Forslund Auktoriserad revisor	Dan Kihlström Förtroendevald revisor

Bilagor

Verksamhetsberättelser från förbundsfinansierade insatser.

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Dan Edvin Christian Kihlström
Lekmannarevisor
Serienummer: 753246c0d3e9d0[…]74f79b34a8b31
IP: 83.191.xxx.xxx
2026-03-18 10:07:19 UTC

JENNY BARKSJÖ FORSLUND
Auktoriserad revisor
Serienummer: cdd64082a71aa3[…]e99aa93f99635
IP: 81.228.xxx.xxx
2026-03-18 12:12:53 UTC

Penneo dokumentnyckel: B48V9-RXD2A-QR1GJ-FNPTC-8EKYU-0RUPG

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Bilaga 1, Årsredovisning 2025:

Verksamhetsberättelser från Integrerad samverkan – individnära samordnat stöd i kommunerna Bengtsfors, Åmål, Dals Ed, Säffle, Årjäng.

Fördjupad samverkan och individnära stöd Bengtsfors – Bengtsfors kommun
Insatsansvarig Arbete och Integration: Ulrika Moberg
Samordnare: Sara Höjman

Sammanfattning

Denna rapport sammanfattar insatsen ”Fördjupad samverkan och individnära stöd”, som drivs av en Finsam-samordnare i Bengtsfors kommun i samarbete med olika myndigheter. Syftet med insatsen är att erbjuda individanpassat stöd till personer med komplexa behov för att underlätta deras väg mot arbete eller studier. Samordnaren har en central roll i att skapa helhetslösningar genom att samordna insatser från olika aktörer och säkerställa att individens behov står i fokus.

Fortsatt är flertalet av de ärenden som är aktiva i insatsen i behov av vårdkontakt. En vanlig orsak är psykisk ohälsa, outredda diagnoser och frågeställningar kring arbetsförmåga. Precis som tidigare rapporter beskrivit, både inom psykiatrin och vårdcentralerna, att kontakter eller behandlingar via vården saknas eller tar lång tid vilket gör att progression inte sker i den takt man kan förvänta sig. Detta i kombination med att dessa individer ofta är i behov av en långsam upptrappning i tid, som tidvis även går bakåt samt att de krav som ställs på individen behöver utökas succesivt. Individen tenderar därför att bli långvarig i insatsen.

Som samordnare ger insatsen fördelar av inte vara bunden till någon part. Stödet som ges till deltagare bygger på en helhetsbild av individen och samordnaren kan därför arbeta brett för att stötta individen i kontakten med olika myndigheter och instanser. Att arbeta med helheten, tydliggöra vägar, undanröja hinder och stötta individen är en viktig del i insatsen, vilket bekräftas i de enkäter som individerna i insatsen besvarat.

Slutsatser

Insatsen ”Fördjupad samverkan och individnära stöd” har visat på positiva resultat i att stötta individer med komplex problematik. Genom samordnarens arbete och parallella insatser har flera individer förbättrat sina förutsättningar för arbete eller studier alternativt klargjort sina förutsättningar för arbete vilket lett till ansökan om sjukersättning på del/heltid.

Språngbrädan – delprojekt 2025

I mars 2025 startade Språngbrädan, vars syfte är att erbjuda aktiviteter för att ge individer en aktiv sjukskrivning eller bryta en långvarig sjukskrivning, motverka passivitet och isolering samt underlätta övergången till arbetsmarknaden eller utbildning.

I Språngbrädan anpassas aktiviteterna i möjligaste mån efter deltagarnas intressen. Om deltagarna inte är säkra på vilken aktivitet de vill böja med har de möjlighet att testa olika aktiviteter för att sedan välja vilken eller vilka de vill vara med på. Som exempel har Språngbrädan under 2025 innehållit aktiviteter som 7tjugo, Växthuset, Sinnesträdgården, Skaparverkstad, Djurglädje och Ut och njut.

Den största utmaningen hittills har varit att få personer med komplex problematik och/eller lång frånvaro från sysselsättning att komma på aktiviteterna. Det har varit en lång startsträcka för de flesta och många har flera utmaningar i livet att hantera. Under året har 15 personer varit inskrivna i Språngbrädan, 9 kvinnor och 6 män.

Förslag till fortsatt utveckling:
1. Långsiktig planering: Fortsätta arbetet med parallella insatser och individcentrerad samordning, då detta har visat sig vara nyckeln till framgång. Att arbeta med helheten och stötta i kontakter är en viktig del i insatsen, vilket bekräftas i de enkäter som individerna i insatsen besvarat.

2. Skapa eller bibehålla aktiviteter. För att möta olika individers behov behöver aktiviteter möjliggöras för de individer som ingår i insatsen. Behovsgruppen har komplexa utmaningar och står i vissa fall väldigt långt från arbetsmarknaden. Aktiviteter anpassade efter individernas förutsättning är nyckeln till att närma sig arbete och studier.

Genomförandet – Arbetsprocessen
Alla fyra parter i samverkan och individen själv kan initiera ärenden till insatsen. Kontakt tas direkt med samordnaren. Beroende på vilken part som initierar ärendet ser behov om insatsens innehåll olika ut. Samordnaren tillsammans med initierande part kartlägger behov och utifrån individens önskemål läggs en planering. Samordnaren följer upp individen kontinuerligt utifrån planeringen.

Mål och resultatuppfyllelse Data för perioden januari – december:

Antal totalt inskrivna:	39 individer (25 kvinnor, 13 män)
Antal utskrivna: Utskrivningsorsak: Arbete/praktik Studier Förstärkt samverkan GK Sjukersättning Annan planering, tex vård, LSS, frivård Åter till remittent Annan orsak, tex flytt, ej avhörd, flytt till annat	21 individer 4 st 2 st 3 st 4 st 2 st 3 st 3 st
Antal nya ärenden: Remittent: * Vårdcentral Psykiatri Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Kommun (socialsekreterare, arbetsmarknadssekreterare, boendestöd)	24 individer 5 st 4 st 2 st 2 st 11 st

* Siffrorna avser antal ärenden aktuell part har initierat. Hur många ärenden respektive part är involverade i redogörs för nedan.

Av 19 inskrivna individer (december 2025) uppbär 12 st försörjningsstöd, 4 st sjukpenning, 2 st aktivitetsersättning, 1 st a-kassa, aktivitetsstöd eller annan försörjning.
Vilka parter individen har kontakt med ändras under ärendets gång. Vid en överblicksbild i december har:
18 individer kontakt med vården eller behov av kontakt med vården. I några få fall består kontakten endast av inhämtande av medicinska underlag till andra parter, inte av vårdande behandling.
6 individer har kontakt med Arbetsförmedlingen.

6 individer har kontakt med Försäkringskassan
12 individer har kontakt med kommunen tex om de uppbär försörjningsstöd eller tar del av kommunens andra insatser.
Konsultativa ärenden: 48 st

Möjligheter och styrkor som insatsen ger är kortare vägar mellan parterna och att ärendena har som utgångpunkt att samverkan ska ske mellan parterna. Individen får särskilt riktat stöd i att driva sin process framåt och har en samordnare att vända sig till för frågor. En styrka och utgångspunkt i insatsen är att arbeta med parallella insatser/aktiviteter, vilket det i BIP-studien framkommit är en avgörande faktor för progression.

Utmaningar finns i att parter pga tidsbrist, ekonomiska besparingar eller andra orsaker inte träffar individen kontinuerligt eller att individen inte får träffa rätt profession, får rätt behandling etc, vilket gör att progression fördröjs alternativt uteblir.

Samverkan kräver arbete kontinuerligt. Redan etablerade kontaktvägar är viktigt för insatsen och samverkan men det finns utmaningar i ”att få komma intill” parter och sprida information tex om insatsen och aktiviteter.

Effekter av insatsen
Kortsiktiga effekter av insatsen är att parterna och individerna snabbt kan få stöd och möjlighet till aktivitet via Språngbrädan eller kommunens arbetsmarknadsverksamhet. För individer med oklar eller nedsatt arbetsförmåga ger insatsen effekt genom klargörande av arbetsförmåga eller med slutresultat egen försörjning genom andra ersättningar, även om processen dit tar flera år.

Långsiktiga effekter
Insatsen bidrar till en högre grad av samordning mellan aktörer och stödjer individer att nå en mer stabil livssituation. Genom att fortsätta utveckla samverkansarbetet kan fler individer få det stöd de behöver för att nå självständighet och egen försörjning.

Samarbetsarenor
Samverkan har skett genom lokala träffar mellan Arbetsförmedlingen och kommunen, 2 gånger/månad. Ett nytt samverkansforum som startade hösten 2024 har varit avstämningar med vårdcentralen i Bäckefors, där även psykiatrin närvarat. Under våren startades även ett digitalt samverkansforum mellan representanter från Socialtjänsten ekonomiskt bistånd, Finsam och psykiatrin. I augusti 2025 kom den nya rehabkoordinatorn i Bengtsfors på plats. Vårdcentralen i Bengtsfors har även startat ett eget rehabteam. Finsam är representerad i både rehabteamet och genom avstämningar med rehabkoordinatorn.

Samverkan har övergripande fungerat bra över tid. Under året har olika samverkansforum ökat vilket ger ett stort värde för professionella och individer. Försäkringskassan driver samverkan i ärenden aktuella hos dem.

Samordnarens placering på Enheten för arbete och integration i Bengtsfors kommun gör att samarbetet med kommunen flyter på bra med korta vägar och god kännedom om kommunens möjligheter till stöd. Kommunen är en viktig part gällande insatser med jobbfokusering, framför allt gällande ärende i behov av förrehabiliterande insatser.

2026-01-20 Sara Höjman

Drivhuset för unga Åmål – Åmål kommun
Insatsansvarig Individ- och Familjeomsorgen Louise Karlsson / Arbete och vuxnas lärande Per Lundin
Samordnare: Viktor Johansson

Slutsatser

- Brist på anpassade sysselsättningsplatser gör det svårt för många av deltagarna att komma vidare
- När personal från olika verksamheter kan träffas och diskutera individärenden (med eller utan individen på plats) så ger det goda resultat.
- Korta vägar (t.ex direktnummer) till personal hos andra aktörer är ett viktigt komplement till samverkansmöten.
- En lättillgänglig fysisk mötesplats för målgruppen är en framgångsfaktor.
- Långa väntetider inom vården blir ofta ett hinder för målgruppens etablering på arbetsmarknaden. Ofta står andra insatser från samhället och väntar på att utredning ska bli klar. Det kan också vara långa väntetider i överflytten mellan BUP och Vuxenpsykiatrin. Det händer allt för ofta att patienten själv får påminna och efterfråga uppdateringar och hålla koll på sin planering för att det inte ska hamna mellan stolarna
- Att individerna har en samordnare som följer upp en helhetsplanering är en framgångsfaktor enligt både personal och deltagare.

Genomförandet – Arbetsprocessen

Handlingsplanen utgår från vad individen själv uppger att hen vill ha hjälp med. Ett stort fokus ligger på att samordna insatser, individanpassa handlingsplaner och ha en hög grad av brukardelaktighet.

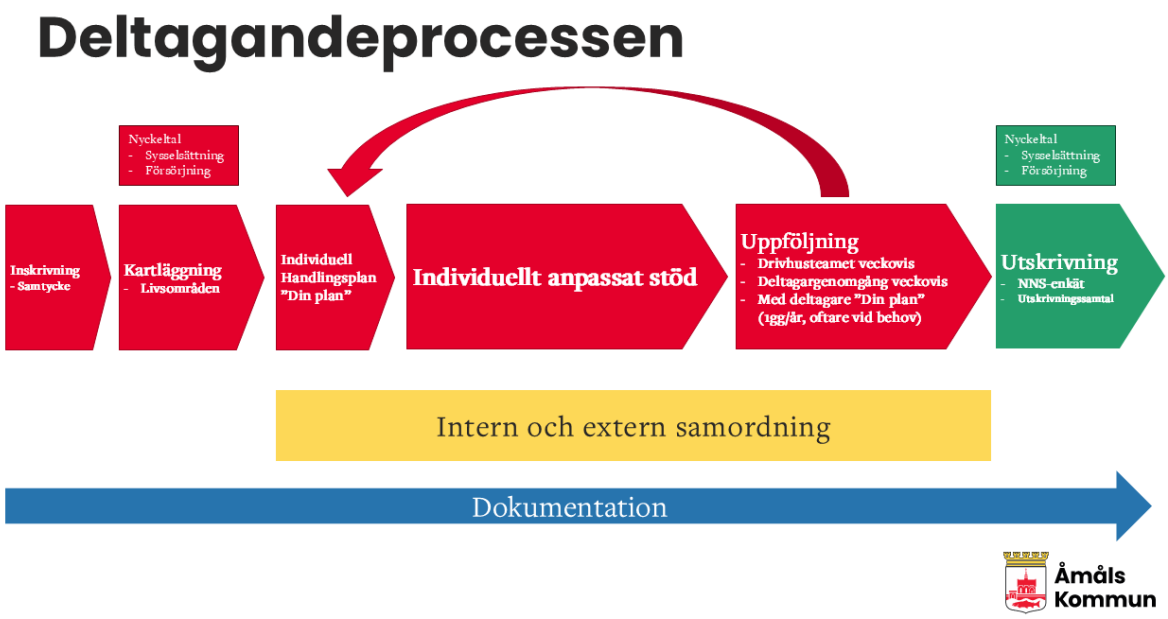

Mål och resultatuppfyllelse

104 inskrivningar under 2025
47 var nya under året

38 avslutade:

- 19 till arbete
- 10 till studier
- 5 till annat stöd
- 2 flytt
- 2 Avbrutit/ej behov av stöd

Totalt antal konsultationer/besök (ej unika individer): 1786

Samverkansärenden
För samtliga deltagare under 2025:
43% av deltagarna har kontakt med Arbetsförmedlingen
19% av deltagarna har kontakt med Försäkringskassan
55% av deltagarna har kontakt med vårdaktör/regionen
32% har kontakt med 2 eller 3 av ovanstående aktörer

De flesta deltagare kommer till Drivhuset på eget initiativ eller via andra kommunala verksamheter. I enstaka fall kommer någon deltagare via Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller vårdaktör.
Oftast initieras samverkan genom att individen kommer till Drivhuset på eget initiativ och stöttas sedan i sina kontakter med andra aktörer.

Drivhuset har inget remissförfarande.

Långsiktiga/kortsiktiga effekter
Drivhuset för unga i Åmål sprider resultat och erfarenheter genom:
- Studiebesök från andra verksamheter och kommuner.
- Möten för lokala styrgruppen
- Samverkansmöten med andra verksamheter lokalt

Samarbetsarenor
Samverkan med andra aktörer

Arbetsförmedlingen – Personal från Drivhuset är med på Individsamverkan med Arbetsförmedlingen varannan vecka. Halva dagen är gemensamma möten och andra halvan är en ärendedragning där man snabbt kan stämma av frågor och göra gemensamma planeringar. Individsamverkan med Arbetsförmedlingen upplevs som mycket positiv. Drivhuset ingår också i Samstart+/Skolsamverkan.

Försäkringskassan – Med Försäkringskassan har Drivhuset inga stående möten för samverkan. Istället sker samverkan efter behov och man stöttar oftast individen i möten/kontakt med Försäkringskassan.

Drivhuset stöttar också individer i kontakt med vårdcentral och öppenvårdspsykiatri. Det finns också möjlighet för personal på Drivhuset att direkt ta kontakt med rehabkoordinator på vårdcentralen eller personal på vuxenpsykiatrin, vilket upplevs som mycket positivt. Vuxenpsykiatrin har flyttat resurser från Åmål till Bäckefors vilket påverkat samverkan negativt och också gjort det svårare för många av patienterna då det är svårt att ta sig till Bäckefors.

Övriga reflektioner

- Det upplevs ofta vara svårt för individen att förstå och navigera i välfärdssystemet. Ofta hamnar personer fel och får fel kravbild på sig. Det krävs mycket av individen att förstå vilken aktör/myndighet som gör vad och vilka som behöver få vilken information. Ofta finns rätt stöd för individen men tröskeln och processen för att komma åt dom är för utmanande. Det kan t.ex innebära att etablera kontakter och upprätthålla dom, passa tider, ta emot och förstå myndighetsbrev, fylla i ansökningar, rapportera och hålla deadlines, begära ut och lämna in medicinskt underlag osv.

- Det är ett tidskrävande arbete att arbeta med målgrupper som står långt från arbetsmarknaden. Ofta är det många möten där individen inte dyker upp eller bokar om vilket gör att mycket tid går åt. Mötena kräver också ofta mycket förberedelser och efterarbete

- För att fler ska komma ut i anpassade anställningar hos privata arbetsgivare behöver det bli enklare för företagen att anställa med stöd. Mer stöd till handledare (vid praktik och arbetsträning) både praktiskt och ekonomiskt. Snabbare och enklare processer för lönebidragsanställningar.

2025-12-30
Viktor Johansson

Individsamverkan FINSAM Dals Ed – Dals Ed kommun
Insatsansvarig Arbetsmarknadsenheten: Eva Sjötun
Samordnare: Sofia Bryntesson

Slutsatser

- Målgruppen vi arbetar med står allt längre ifrån arbetsmarknaden, flertalet har psykisk ohälsa och i vissa fall även missbruksproblematik.
- Flera personer som har möjlighet till LSS uppbär försörjningsstöd där arbetsförmågan behöver utredas för att hamna i rätt försörjning.
- Ofta jobbar vi med personer som inte är utredda sedan tidigare och då inte heller fått diagnoser, stöd och hjälp i rätt tid.
- Samordnade insatser är viktiga för individen för att få stöd i sin process

Genomförandet – Arbetsprocessen
Våra deltagare kommer från alla våra myndigheter. En gång i månaden träffas representanter från IFO, vårdcentralen, öppenvårdspsykiatrin i Bäckefors och arbetsmarknadscoach för att samverka kring individer. Vi får in ett samtycke och bokar ett flerpartsmöte med berörda personer där det bestäms hur och vad som ska göras initialt. Myndigheterna tar ansvar för uppföljning av ärenden som remitteras in.

Vår insats Incheckningen, en lågtröskelverksamhet, riktar sig till arbetssökande och långtidssjukskrivna i Dals-Eds kommun. Med stöd av oss coacher ges det möjlighet att arbeta med livsstilsförändringar och stegförflyttningar mot en mer meningsfull tillvaro. Incheckningen bemannas fyra dagar i veckan. Vi utvärderar verksamheten kontinuerligt och anpassar oss efter individernas behov. De flesta deltagarna ser det som positivt att komma till Incheckningen, att det blir ett ställe att gå till, få en rutin på vardagen och att det finns ett syfte med att komma. Incheckningen blir i vissa fall då en första insats, under vilken man har möjlighet att etablera kontakt med individen och tillsammans göra en bedömning av vilka insatser som behövs fortsatt, och det ger också en möjlighet att vid behov lotsa vidare in i Finsam.

Metoder som används:

- Lösningsfokuserat förhållningssätt
- 7Tjugo
- ACT
- BIP
- Tjänstedesign

Under år 2025 har det gjorts en resa i tjänstedesign för att ta fram en ny insats efter, eller i kombination med Incheckningen, för de som inte är redo för arbetsträning. Denna insats kallas FARSTUN. I Farstun ska deltagarna kunna ges möjlighet att utforska och utveckla sina förmågor med målet att därefter kunna gå ut i en arbetsträning. Under hösten har coach och några deltagare varit med och samskapat lokalen. Vår förhoppning är att kunna öppna insatsen under år 2026.

Mål och resultatuppfyllelse
Under år 2025 har vi arbetat med 36 individer inom Finsam, 19 kvinnor och 17 män. Under året har det skrivits in 18 deltagare och 8 deltagare har skrivits ut. Av de 8 deltagare som skrivits ut har 1 gått till studier, 2 har beviljats sjukersättning, 1 har fått sjukpenning, 1 har

påbörjat långvarig behandling inom vården, 1 har flyttat, 1 har själv valt att avsluta och 1 har avlidit.

Utöver de som varit inskrivna i Finsam har vi även arbetat med ca 35 konsultationer under året som kommer från myndigheter eller individen själv varav 5 deltagare gått i arbete och 5 deltagare påbörjat studier.

De flesta deltagare har kontakt med IFO, Arbetsförmedlingen och öppenvårdspsykiatrin. I några ärenden har det varit samverkan mellan Försäkringskassan och i ett par ärenden även Vårdcentralen.

I Dals-Ed finns nu ett strukturerat arbetssätt inom ramen för Finsam, det finns en lågtröskelverksamhet i form av Incheckningen, och det bedrivs ett systematiskt samverkansarbete med Arbetsförmedlingen. Sammantaget gör detta att de individer vi möter matchas mot den typ av insats som man bedömer mest lämplig, det innebär vidare att individer kan förflytta sig mellan insatser över tid och förhoppningsvis innebär det också att vi erbjuder mer korrekt insats vid rätt tidpunkt för fler.

Samtidigt kan det innebära att individer inte skrivs in lika snabbt i Finsam, om man initialt ser att det är samverkan mellan få parter som ska till, då försöker man finna samarbete och samverkan med "rätt part" direkt. Finsam blir då istället den väg man väljer när det är fler parter som behöver samverka och där det finns tydliga behov av koordinering mellan fler eller där individen i högre grad, över tid behöver stöd för att driva sin process.

Möjligheterna/styrkorna i samverkansarbetet:

- Väl upparbetade kontaktvägar möjliggör processer och stegförflyttningar. Samarbetet internt mellan AMI och IFO skapar goda förutsättningar och en bra gemensam syn på roller, förväntningar, uppdrag och mål. Det finns även ett nära samarbete med integrationsarbetet i kommunen, vilket skapar möjligheter att arbeta även med denna målgrupp på ett bra sätt. Vår småskalighet gör också att det blir ganska tydligt vem som ska delta från respektive verksamhet/myndighet. Det gör att det är ganska lätt att hitta rätt.
- Det finns en långsiktighet i det arbete som görs, vi vill stegförflytta personer, men släpper inte heller direkt, utan ser vinster i att finnas med under tid, för att möjliggöra flera steg eller en anställning.
- Incheckningen är en utveckling framåt och ett försök att hitta fler individer tidigare, möta dem utifrån deras behov. De flesta av våra deltagare står långt ifrån arbetsmarknaden, vi ger individer tid för sina processer och stöttar under hela resan i de fall det behövs.
- Utifrån uppdraget i individsamverkan försöker AMI hela tiden utveckla metoder, och anamma arbetssätt som vi tror är till nytta för individen, t ex tjänstedesign och lösningsfokus. Alla medarbetare är motiverade, vill framåt, och gör ett gott arbete.

Utmaningar i samverkansarbete:

- Långa kötider, framförallt inom vården, gör att processer tar lång tid och individer kan riskera att fastna i utanförskap, ohjälpsamma mönster, tankar och beteende. I förlängningen påverkar det också möjligheten till fortsatta steg/anpassade anställningar mm då underlag, kodningar saknas.

- Samverkan/koordinering är till stor del personavhängigt vilket gör att processer påverkas av personalomsättning, byte av uppdrag osv hos våra samverkande parter. Man får börja om, göra om ganska ofta.
- Myndigheterna är ganska hårt styrda av sina uppdrag, individens fokus i fokus kan då bli svårt när man hela tiden måste förhålla sig till lagrum och riktlinjer som inte alltid ser till individens behov. Det blir tydligt att individer inte passar in i de olika myndigheternas system och inte alltid får den individuella hjälpen/stödet de behöver av myndigheter. Detta leder då till att flera av deltagarna hamnar "mellan stolarna" och kommer då inte vidare i sin process.
- Vi ser en glidning mot mer komplexa ärende, och ärende som tangerar LSS eller tillhör LSS men där man bedömer att det finns arbetsförmåga, här är ofta många parter involverade och det krävs en arbetsförmågebedömning och därefter anpassningar. Delar av detta har vi idag svårt att tillgodose eller erbjuda i Dals-Ed.

Långsiktiga/kortsiktiga effekter
Vi har lärt oss att vi behöver bli bättre på att dela med oss av vad som fungerar, erfarenheter från samtal, insatser osv. för att stärka oss i vår yrkesroll. Detta har vi möjlighet till på våra träffar inom samordningsförbundet. Vi ser tydligt framgångsfaktorerna när vi är "samkörda" och att vi har en gemensam plattform att utgå ifrån. Detta gör att deltagarna kan känna sig tryggare och att det inte uppstår några "glapp" i vad som förmedlas.

Samarbetsarenor
Våra samarbetsarenor är ju främst våra fem myndigheter. Samarbetet mellan arbetsmarknadscoacher och IFO-handläggare fungerar bra. Vi har också en betydligt större samverkan inom kommunens olika enheter. Samarbetet mellan kommun och näringsliv är bra.

Handläggare från arbetsförmedlingen kommer till Dals-Eds kommun en gång i månaden där arbetsmarknadscoacher, IFO och studie- och yrkesvägledare deltar. Det har möjliggjort att vi har kunnat boka in flerpartsmöten med deltagare vilket gör att processen går snabbare framåt för deltagaren.

2026-01-19
Sofia Bryntesson

Integrerad samverkan och samordnat individnära stöd FINSAM Säffle – Säffle Kommun
Insatsansvarig Arbetsmarknadsenheten: Sanna Bertilsson
Samordnare: Sarah Johansson/Sandra Norman

Slutsatser

En styrka i Säffle kommun är att Arbetsmarknadsenheten behandlar alla invånare lika, oavsett försörjningskälla. Det gör att FINSAM kan fokusera på utbildning och insatser inför exempelvis arbetsträning, med mål att stärka självkänsla och egenmakt. Dessa insatser bedöms öka deltagarnas förutsättningar inför arbetsträning. Framöver ser vi ett fortsatt behov av att utveckla förrehabiliterande insatser utöver befintlig arbetsträning, för att bättre rusta individer inför arbete eller studier.

Genomförandet – Arbetsprocessen

Individnära stöd: Stödet anpassas efter individens behov, med fokus på samordning och att närma sig arbete eller utbildning. Under 2025 har de flesta inskrivningar skett via Försäkringskassan. Främst personer som varit sjukskrivna och ännu inte är redo för ordinarie insatser från annan part. Stödet handlar främst om kontaktvägledning och stöd inför och under arbetsträning.

Vidareutbildning*:* Koordinator har under våren deltagit i utbildning inom projektet Lärande och utveckling i finansiell samordning samt utbildats i 7tjugo. I samarbete med socialtjänstens vuxenenhet och LSS har en plan tagits fram för att införa färdighetsträning i kommunen. Syftet är att erbjuda bättre stöd till individer i gråzonen mellan målgrupper och främja deras stegförflyttning mot arbete eller studier.

Uppstart av gruppverksamhet: Under hösten har koordinator tillsammans med kollega erbjudit gruppverksamhet i 7tjugo. En insats som fortsatt kommer finnas kvar och erbjudas både till deltagare i FINSAM men även andra kommuninvånare.

Styrkor och utmaningar

En tydlig styrka i Säffle kommun är att deltagare inom FINSAM har tillgång till Arbetsmarknadsenhetens ordinarie insatser, och att insatser utvecklade inom FINSAM är öppna för alla invånare – oavsett ersättningsform.

Etablerade kontaktvägar mellan aktörer gör det enkelt att snabbt nå rätt person, vilket underlättar samverkan. Samtidigt innebär det en sårbarhet då det ofta bygger på personliga relationer.

En annan styrka är tillgången till intern arbetsträning på Handtaget, vilket möjliggör snabba uppstarter när individen är motiverad. Det ger också en naturlig väg vidare till extern arbetsträning.

Samtidigt är målgruppen fortsatt komplex, med behov av stöd från flera aktörer. Enligt BIP forskningen vore det optimalt att erbjuda insatser parallellt, men långa väntetider och resursbegränsningar gör detta svårt i praktiken. Det blir tydligt då en individ går ut i arbetsträning att parallellt stöd från övriga parter är viktiga för att få en fungerande helhet.

Mål och resultatuppfyllelse
Totalt har 42 individer varit inskrivna i FINSAM Säffle kommun under 2025, varav 24 kvinnor och 18 män. Antal konsultationsärenden är 27. Under året skrevs 16 individer ut till:
arbete 3
studier 2
Ordinarie insats Arbetsförmedlingen: 2
Flytt:1
Föräldrapenning: 1
Sjukersättning: 1
Aktivitetsersättning: 1
LSS: 3
Övrigt: 2

Samarbetsarenor
Majoriteten av individerna som får individnära stöd kommer på remiss från Försäkringskassan, medan de som deltar i insatsen på Handtaget främst remitteras från kommunen.

Under 2025 har inga remisser kommit från Arbetsförmedlingen eller regionen, utan endast från Försäkringskassan och kommunen. Precis som tidigare år är det den part som ansvarar för individens ekonomi som remitterar. Region och Arbetsförmedlingen är dock ofta involverade i ärendena, antingen från början eller senare under processen.

Samtliga parter är representerade i handläggargruppen, med en kontaktperson från varje organisation. Individärenden behandlas inte, men gruppen möjliggör erfarenhets- och kunskapsutbyte samt diskussion av ärenden avidentifierat.

Övriga reflektioner
***Höga krav på individer inför ordinarie insatser*:** Kravbilden för att gå vidare till ordinarie insatser är fortsatt hög. FINSAM ska vara en förrehabiliterande insats, men många blir kvar länge innan de kan ta steget vidare. Det saknas tydliga direktiv för vad FINSAM ska erbjuda och vilka kriterier som gäller för övergång.

Olika myndighetsbedömningar: Bedömningar om en individs arbetsförmåga varierar mellan myndigheter. En person kan bedömas som arbetsför hos Försäkringskassan men samtidigt inte anses redo för arbetsmarknaden av Arbetsförmedlingen, vilket skapar osäkerhet för individen.

Behov av aktiviteter före arbetsträning: Många i FINSAM har varit utan sysselsättning länge, vilket gör steget till arbetsträning stort. Det saknas aktiviteter för dem som inte är redo för arbetsträning men behöver stöd och aktivering under sjukskrivning eller aktivitetsersättning.

Ökad närvaro av Arbetsförmedlingen: Nya insatser från Arbetsförmedlingen, som Sammanhållet matchningsstöd och Kommunsamverkan, bidrar positivt till individens resa. De kan fungera som nästa steg efter FINSAM eller möjliggöra direktinskrivning i Arbetsförmedlingens ordinarie insatser utan FINSAM.

2026-01-19
Sarah Johansson/Sandra Norman

Integrerad samverkan och samordnat individnära stöd Årjäng – Årjäng Kommun
Insatsansvarig Arbete och Integration, Malin Eklund
Samordnare Anki Kristoffersson

Slutsatser

- Individerna tenderar i högre grad ha en psykisk ohälsa, möjlighet att tillhöra LSS och vi ser att personer med problematik kring risk- och skadligt bruk har ökat. Vi tror inte det är en följd av det ökat i andel, utan för att man idag från Individ och familjeomsorgen har bättre verktyg och fångar upp.
- Samordnat stöd med parallella insatser från parterna är lyckosamt för individens progression.
- Arbetslösheten i Årjängs kommun är låg, vilket leder till att de som inte har arbete, står längre ifrån arbetsmarknaden och inflödet till individsamverkan blir viktigt.
- Viktigt att aktiviteter som erbjuds är i nivå med vad personen klarar av.

Genomförandet – Arbetsprocessen

- Övervägande delen av de inskrivna kommer från kommunens Individ och familjeomsorg men andelen inskrivna har ökat från försökringkassan.
- Lågtröskelverksamheten har varit öppen två dagar i vecka á två timmar. Detta har varit en väldigt positiv aktivitet för både individ och samordnare. Under året har vi byggt upp en sinnesträdgård. Tanken med denna aktivitet har fokus på delaktighet. Samordnare är med hela tiden och guidar i uppgiften. Detta är ett bra forum för att träna det sociala och att ha dialoger kring saker som utvecklar individen.
- TRIS har gjort att vägen mellan individ och vården går snabbare och stödet blir tydligt för individen.
- BIP planen är ett bra verktyg för samordnare och individ att tillsammans få en tydlighet i den enskildes insatser, progression samt behov av stöd.
- Lösningsfokuserat arbete genomsyrar hela processen då ingen individs behov och förutsättningar skiljer sig.
- Deltagit i kompetensutveckling via ESF projektet Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning

Mål och resultatuppfyllelse

- Inskrivna: 21 stycken, 12 kvinnor och 9män.
- Inremittent är oftast IFO, Årjängs kommun och FK 7 personer.
- Utskrivna: 8 personer, 5 slutfört uppdrag, 1 gick till LSS, 1 flyttad och 1 annan orsak

Långsiktiga/kortsiktiga effekter

En stor vinst är att träffa individerna kontinuerligt, minst ett par gånger i veckan. Det är viktigt att tidigt bygga upp en relation för att skapa trygghet och delaktighet. Individen lär känna samordnaren och kan snabbare ställa frågor som dyker upp. Samordnaren ser individen mer och man lär sig mycket om personen i ett vanligt samtal över ett arbete.
Individen får en struktur i sin vardag och en samhörighet med andra. Att känna samhörighet är en stor del av progressionen mot arbete eller studier. När kontakten med myndigheterna fungerar, ökar möjligheten till progression och individ får det stöd den har rätt till.
Möjligheterna/styrkorna i samverkansarbetet och individarbetet blir väldigt bra när personen har en egen handläggare från myndigheterna. Individen känner att det finns en förståelse

angående problematiken, vilket ger en trygghet att be om hjälp när behov finns och där hjälp kan ges.

Samarbetsarenor

- Vi upplever att vi utvecklat en bättre arena och närmat oss att vara samarbetspartners. Vi behöver arbeta fram strukturer och rutiner så att inte detta hamnar på personnivå och faller när någon person inte är kvar i sin yrkesroll.
- Konsultation har getts till andra kommunala verksamheter kring samordning och dess insatser.

Övriga reflektioner

- Det upplevs ofta vara svårt för individen att förstå och navigera i välfärdssystemet. Myndigheterna behöver se samma kravbild för att ge en tydlig bild av vad som förväntas av personen. Vikten av tydlighet i samordnad insats är av stor betydelse så att inte personen får fel kravbild av sig själv. Ofta finns rätt stöd för individen men det krävs mycket av individen för att förstå vilken aktör/myndighet som gör vad och vilka som behöver få vilken information. Som samordnare behöver vi arbeta med att tydliggöra och förenkla så att personen känner sig delaktig i sin egen process.

- Det finns en bild av att FINSAM äger ett ärende, och att när en individ är inskriven i FINSAM är det inom uppdraget att driva och genomföra samtliga insatser såsom aktiviteter, samordning mellan parter och planering av parallella insatser. Vi i kommunen behöver titta på hur vi vill att upplägget/strukturen i vår kommun ska se ut utifrån uppdraget FINSAM. Inför 2026 kommer kommunen att arbeta mycket kring rutiner och arbetssätt inför aktivitetskravet införande.

26-01-12
Therese Sjöstedt
Anki Kristoffersson

Bilaga 2, Årsredovisning 2025:

Verksamhetsberättelse från Plattformen för samverkan – Arvika Eda.

Projektägare/insatsansvarig och kontaktperson: Arvika Kommun - Johan Mossberg

Samordnare: Birgit Rainer-Hellman, Marcus Ednarsson, Therese Hellström

Projektets/insatsens namn: Plattform för Samverkan Arvika Eda

Datum: 2026/01/16

Mål och resultatuppfyllelse

Inskrivna/Utskrivna 2025

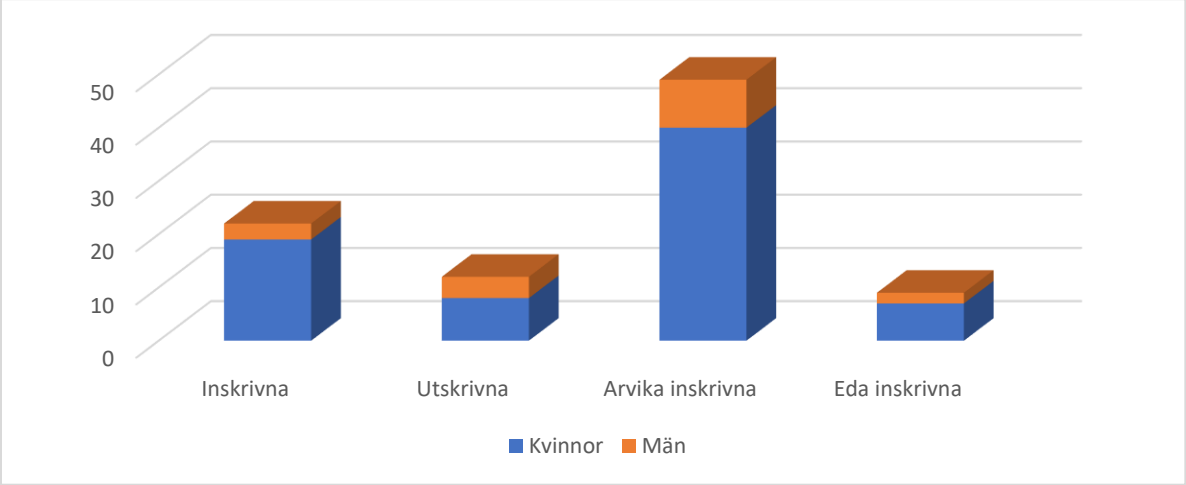

Under 2025 har vi haft totalt 58 personer inskrivna. Under 2025 skrevs 12 personer ut varav nio har gått till gemensam kartläggning, en till studier samt två åter till remittent. Plattformen har deltagit i totalt 104 konsultationsmöten under 2025. Vi har 14 personer på väntelista.

Försäkringskassan fortsätter vara vår största remittent med 82 procent. Övriga är fördelat på kommun och region.

Plattformen som insats för de som står långt bort från arbetsmarknaden anses fortsatt vara oerhört nödvändig för individer där våra remittenter hänvisar personer till oss från en allt bredare behovsgrupp. Den största målgruppen ser vi fortfarande ”trendar” mot personer med en komplicerande grundsituation med stora NPF inslag. Det är uppenbart att målgruppen kräver betydligt längre insatser och som kräver stor samverkan av insatser från olika vårdbehov och myndighetskontakter. Ett mer komplicerat samordningsbehov föreligger ytterligare där vårdköer ofta är kuggen i hjulet för att kunna tillgodogöra sig en rehabiliteringsinsats som leder till stegförflyttning för individen.

Det finns en fortsatt frågeställning huruvida det är rätt att börja arbeta med rehabilitering för personer som är väldigt nära pensionsålder eller där den psykiska

ohälsan inte är huvudproblematiken, men där stora och hämmande fysiska begränsningar inte är utredda men som påverkar arbetsförmågan i huvudsak.

En grupp som skulle behöva egen kompetens gäller de med psykossjukdomar eller andra komplexa psykiatriska besvär. Målgruppen med Autism ökar fortsatt. Därav vikten att LSS insatser kan tillmötesgå behovet för de med denna diagnos.

En grupp som särskilt lyfts i Eda Kommun och som gärna faller mellan systemen är personer med aktivitetsersättning eller som tillhör målgruppen men går på försörjningsstöd. Denna målgrupp i Eda kommun behöver erbjudas riktade insatser och aktivering för att inte fastna i att bara få en ersättning utan att behöva eller få en insats för att kunna nå möjligheten till egen försörjning. LSS behöver synliggöra sig själva mer och visa sina möjligheter samt utöka insatser för alla tre nivåer med Autism till sysselsättningar inom målgruppen unga med aktivitetsersättning och äldre. Detta gäller även Arvika kommun.

Det konstateras fortsatt att Plattformens arbete handlar om att agera och vara på tå som spindeln i nätet för de insatser som krävs mellan existerande insatser generellt. Stor andel av året har varit konsultationsärenden. Dvs förfrågningar har bollats tillbaka för att de som sätts i kö till Plattformen ska vara klara att starta sin rehabilitering mot arbete utan att ärenden ska startas med att reda i behov som exempelvis fysiska besvär, psykiatriska frågetecken etc som redan är konstaterade. Rehabilitering kan absolut fungera parallellt i väntan på utredning och behandling samtidigt som det inte kan negligeras att det är ett hinder för en stegförflyttning i flera fall. Remittent behöver säkerställa att grundproblematiken i sjukskrivningen är klargjord. Vi har identifierat ett fortsatt behov av förrehabiliterande insatser som exempelvis gruppaktiviteter. I Arvika har gruppaktiviteten ”Intro gruppen” integrerats in i ordinarie verksamhet och fungerar väl och är i ständig utveckling.

Implementeringen av BIP som arbetsmetod enheter emellan fortsätter och utvecklingen följs upp kontinuerligt genom seminarier och veckomöten med fokus att deltagare får rätt insats.

Krav och förväntningar blir också mer tydligt för individen samt de parter som ansvarar för insatsen. Detta ställer dock också fortsatt höga krav på samverkan och förståelse från remittenter och samverkansparter för att få en så effektiv och kvalitativ stegförflyttning som möjligt för individen. Också ur en ekonomisk synvinkel. Gemensamma mål, täta uppföljningar och stor portion av förståelse för samverkans betydelse borde eliminera hinder när kraven inte bemöts för en stegförflyttning.

Kontakten med näringslivet behöver ständigt underhållas och utvecklas. Detta för att ge våra deltagare den bästa förutsättningen till en framtida anställning på den ordinarie arbetsmarknaden. Sedan Maj 2025 har Plattformen förstärkts med en metodik, IPS. En ny kollega med titeln arbetsspecialist ingår i vår arbetsgrupp vilket ger oss möjligheten att tillsammans diskutera nya arbetsgivarkontakter och vilka arbetsgivare vi har varit i

kontakt med samt har önskemål att komma i kontakt med. Allt för att undvika flera samtal till samma arbetsgivare.

IPS (Individanpassat stöd till arbete)

"Individanpassat stöd till arbete, IPS, är en metod för personer med psykisk funktionsnedsättning eller skadligt bruk och beroende. Grundtanken är att alla människor med funktionsnedsättning kan arbeta på den öppna arbetsmarknaden om de bara hittar rätt arbete och rätt arbetsplats"

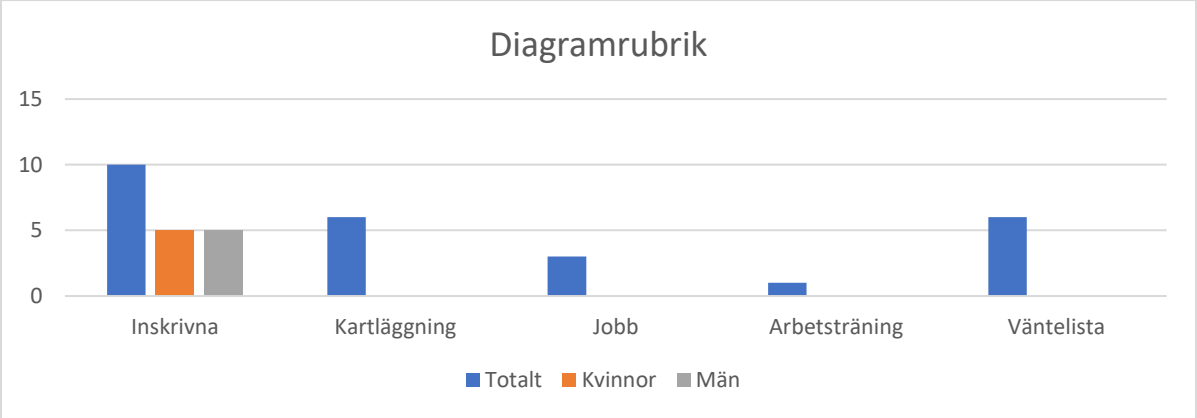

Fram till 31 December 2025 är 10 personer inskrivna i projektet fördelat på 5 kvinnor och 5 män. 6 personer är i kartläggningsfas, 3 personer är i jobb, 1 person arbetsträner och som ska övergå i jobb i jan/feb. 6 personer står på kö varav 2 planeras uppstart i januari. Arbetsspecialisten har haft 87 arbetsgivarkontakter samt hållit 20 informationsmöten för intresserade och potentiella deltagare.

Från slutet av augusti har arbetsspecialisten ett fast lånekontor två förmiddagar varje vecka på Öppenvårdspsykiatrin i Arvika. Vi har justerat i uppstartsrutinerna så det går fortare att få in deltagare.

De största och viktigaste utmaningar framöver är främst att få en kunskapsbas så att metodiken är förankrad hos chefer och medarbetare runt om i de olika organisationerna och att få till det strukturerade arbetet tillsammans dvs någon typ av teambaserat arbetssätt samt att få till en programtrohetsmätning för att visa på utvecklingsområden.

Övriga aktiviteter som arbetsspecialisten har gjort är att ha deltagit i panelen på ett webbinarie om IPS via Ing-Marie Wieselgrens stiftelse i syfte att representera behovet i mindre kommuner. Arbetsspecialisten har också träffat näringslivsfunktionen i både Arvika och Eda kommun utifrån samarbete med inkludering.

Målgrupp

Plattformens arbete fortsätter ge positiva resultat och att vår verksamhet och insats integreras mer och mer in i ordinarie verksamheter. Men att vi också samverkar

myndigheter emellan på en mer triagerad basis. Vi upplever att arbetssättet inom Plattformen också har etablerats för flera av våra samarbetsparter som också ger förutsättning att fortsätta och stärka samverkan parter emellan för en både effektiv och kvalitativ stegförflyttning för individen.

Sedan mitten av år 2020 har det rapporterats en förändring i målgrupp, med deltagare som står längre från arbetslivet än tidigare. Trenden har fortsatt även under år 2025. En målgrupp som lyfts specifikt under 2025 är individer med aktivitetsersättning utan insats. Personer över 60 år fortsätter att remitteras till oss med specifika fysiska besvär som komplement. Syftet är ofta att pröva arbetsförmågan som underlag till ansökan om sjukersättning. Personerna har i dessa fall också varit utanför arbetsmarknaden i många år med liten eller ingen arbetslivserfarenhet alls.

Remittenter har i flera fall haft önskemål om att personerna ska få pröva en arbetsträning för att undersöka eventuell arbetsförmåga, alternativt samla in underlag för ansökan om sjukersättning. Vi upplever oavsett ålder att personer som har varit sjukskrivna i många år, med begränsad, om någon arbetslivserfarenhet alls, inte kan förväntas komma ut i arbete på kort tid.

Diagrammet visar den sammanlagda bilden av de inskrivna som varit sjukskrivna i **mer än 5 år.**

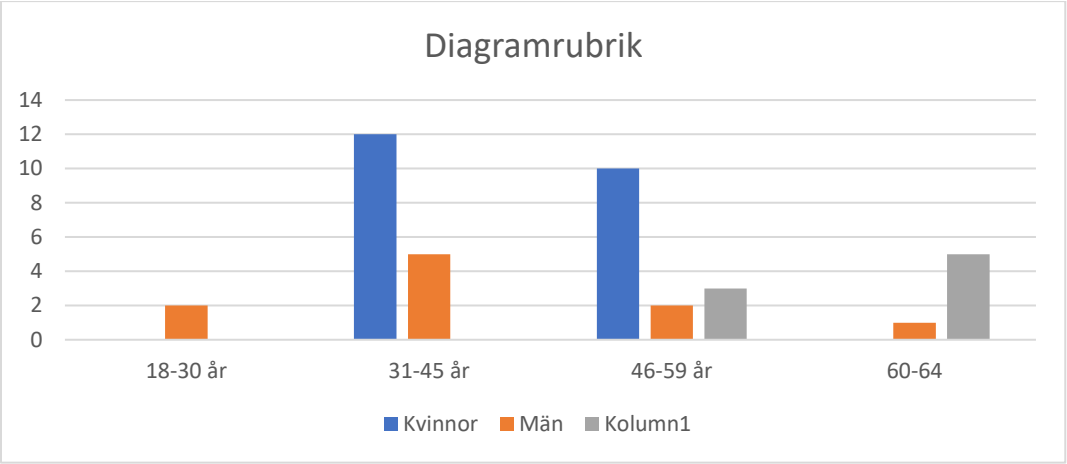

Förrehabiliterande insatser

Målgruppens behov är i ständig förändring där vi försöker bemöta dem på bästa sätt genom en in lyssnande och analytisk bedömning. Detta gör också att insatserna är i ständig förändring för att kunna bemöta behoven på bästa sätt. Från att ha haft huvudfokus på arbete och rehabilitering, har vi fortsatt fokusera på utveckling av behovet av gruppaktiviteter med socialt fokus som huvudmål vilket vi ser behövs i mycket större omfattning än tidigare. Målet att komma ut i arbete är fortfarande huvudfokus men vägen dit har blivit väsentligt längre och mindre självklar. Dock ser vi möjligheten att IPS metoden kan intressera flera att våga testa arbetsmarknaden. Många deltagare lider av ångestproblematik där de beskriver orsaken som särskilt svår

vid exponering. Därav att gruppaktivitet med färre deltagare är av stor vikt för att våga exponera sig och vänja sig vid sociala sammanhang och miljöer i större grad.

Ordinarie arbetsträningsplatser är ofta inte tillräckligt anpassade för syftet. Önskvärt skulle vara att ge möjligheten till fler arbetsträningsplatser inom kommunernas egna verksamheter och enheter och som även skulle kunna leda till lönebidragsanställningar.

Gruppaktiviteter

Ansvarig för gruppaktiviteterna i Arvika är numera konsulent som i sin ordinarie arbetsbeskrivning arbetar tätt med deltagaren i den dagliga verksamheten. Positionerna har ändrats till att handläggare finns med som stöd men inte längre är huvudansvariga. Vilket också utvecklat till en del av samverkan för mer stöd till individen i den praktiska arbetsträningen.

7tjugo har hållits i både Arvika och Eda kommun under hösten där inte alla deltagare tillhör Plattformen utan flera deltagare med andra insatser har kunnat få ta del av denna metodik och utbildning. Minimikrav för deltagande i Plattformen är fortsatt gruppaktiviteter i Arvika och Eda.

Grundkriterier för sin egen rehabilitering

Kriterierna för att en person ska kunna bli inskriven i Plattformen kvarstår. Tre nyckelord som har öppnat dörren till deltagande: **motivation** – att man vill, **engagemang** – att man följer den avtalade planeringen och **dialog** - att man pratar med sin handläggare om man känner att planeringen behöver ändras eller anpassas. I samband med deltagares allt mer komplexa behovsbild och med att deltagares avstånd från arbetsmarknaden vid inskrivning blir allt större, har vi på Plattformen haft en del reflektioner kring om det ska finnas en miniminivå för att kunna tillgodogöra sig av Plattformens tjänster. Bland annat har reflektionen berört skillnad mellan arbetsförmåga, aktivitetsförmåga och möjligheten att delta i förrehabiliterande insatser. Denna fråga är fortsatt högaktuell.

Vi fortsätter erbjuda dialog med remittenter som kan skapa en gemensam förståelse kring rimliga krav och anpassningar, samt vilka följder eventuell bristande efterlevnad av dessa från deltagare skulle kunna innebära. Syfte är att definiera ett minimikrav på både organisatoriskt och individuell nivå. Konsultationsärenden har ökat massivt under 2025. Siffran uppgår till hela 104 stycken.

Detta speglar också vikten i samverkan där vi bör se oss, oavsett myndighet, som bollplank i frågor som vi ställs inför. Konsultationen är också ett redskap för att undvika dubbelfinansiering.

Gällande motivationen hos våra deltagare ser vi utmaningen i att motivera de med NPF diagnos då deras följsamhet begränsas av deras svårigheter och utmaningar. Detta medför att de har sin egen utmaning i att följa sina planeringar.

Långsiktiga/kortsiktiga effekter

Genom en konstant dialog och nätverkande ser vi också att förståelse och insikt till stegförflyttning ökar hos våra motparter. Metoden IPS gör det möjligt att bredda möjligheten för de mest utsatta att få en möjlighet till arbete mot egen försörjning enligt en väl evidensbaserad metod.

Övriga reflektioner

Stor vikt har lagts vid olika mätinstrument som BIP, samverkansutbildningar samt engagerade medarbetare vilket möjliggör samverkan på lokal nivå.

Inför kommande aktivitetskrav ser vi också ett oerhört stort behov från vården att samverka. TRIS möjliggör en snabbare väg att kunna komma framåt i samverkan då utmaningen fortsätter i att komma till gemensamt bord med vårdinstanser. Men ett resursteam bestående av läkare, psykolog, sjuksköterska samt handläggare är mer aktuellt än någonsin. Det skulle möjliggöra en snabbare insats för individen. Med ekonomisk vinning för den enskilda och samhället.

Eftersom en stor andel av behovsgruppen har NPF diagnoser och andra psykiatriska diagnoser ställer det också krav på ständig kompetensutveckling.

Väntelistan till både traumabehandlingar och utredningar växer. Vi konstaterar att av de inskrivna väntar i dag 2 personer på utredning misstanke Autism. 1 person bipolär, 7 personer på ADHD utredning samt hela 8 personer på traumabehandlingar. Samtliga är förbedömda och aktualiserade till insats via öppenvårdspsykiatrin.

2025 har varit ett krävande år med personalbyte, minskat antal kollegor från fyra till tre samt interna utmaningar. Men vi behövs. Mer än någonsin.

Birgit Rainer-Hellman

2026-01-16

Den förtroendevalde revisorn i
Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund

Till: Styrelsen i Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund
Fullmäktige i respektive medlemskommun och -region
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

Revisionsberättelse för år 2025

Jag har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund (organisationsnummer 222000-1800) för verksamhetsåret 2025.

Mitt uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Jag har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

I uppdraget samverkar jag med av staten utsedd auktoriserad revisor. I granskningen av förbundets räkenskaper och årsredovisning har jag förlitat mig på den statliga revisorns granskning och bedömning.

Mina övriga granskningsinsatser har utförts av sakkunnigt biträde till revisorerna. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan Granskningsrapport 2025.

Penneo dokumentnyckel: GOE5G-XSNEV-H20YF-8JVX2-H2QUB-5XOGI

Jag bedömer sammantaget att styrelsen i Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

Jag bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Jag tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Jag åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

- Granskningsrapport 2025 Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund

Dag enligt digital signering

……

Dan Kihlström,
Region Värmland

Penneo dokumentnyckel: GOE5G-XSNEV-H20YF-8JVX2-H2QUB-5XOGI

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Dan Edvin Christian Kihlström
Undertecknare 1
Serienummer: 753246c0d3e9d0[…]74f79b34a8b31
IP: 83.191.xxx.xxx
2026-03-18 09:38:00 UTC

BankID

Penneo dokumentnyckel: GOE5G-XSNEV-H20YF-8JVX2-H2QUB-5XOGI

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Revisionsberättelse

för Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund, org. nr 222000-1800

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision och granskning av årsredovisningen för Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund för år 2025 enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision[1]. Förvaltningsberättelsen och driftredovisningen har granskats enligt särskild instruktion.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat för året.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 3-13. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information. Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar av årsredovisningen.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- måste vi informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

[1] *Med anpassning till de specifika förutsättningar som föreligger i ett finansiellt samordningsförbund. Främst att rapporten inte avges av "sakkunnigt biträde" eller ställts till "de förtroendevalda revisorerna".*

Revisorns granskning av förvaltningsberättelsen samt driftredovisningen
Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen samt driftredovisningen och att dessa upprättas i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vår granskning har skett enligt tillämpliga delar av ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” samt ”Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning” i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och driftredovisningen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Driftredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden
Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund för år 2025.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att insatserna som finansierats är i enlighet med lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Vi har i vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, inte noterat några väsentliga brister i förbundets interna kontroll.

Grund för uttalanden
Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed för kommunal verksamhet i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen och den interna kontrollen.

Revisorns ansvar
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

I vår granskning skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision av årsredovisningen för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

Falun, den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Azets Revision & Rådgivning AB

Jenny Barksjö Forslund
Auktoriserad revisor

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2025-12-31

Granskningsrapport

Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund

2026-03-17

Antal sidor: 7

1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Bakgrund 3

1.1 Syfte och revisionsfråga 3

1.2 Revisionskriterier 3

1.3 Metod och avgränsningar 3

1.3.1 Risk- och väsentlighetsanalys 4

2 Resultat av granskningen 5

2.1 Förvaltningsberättelsen 5

2.2 God ekonomisk hushållning 5

2.2.1 Ekonomiska mål 5

2.2.2 Verksamhetsmål 5

2.3 Resultaträkning 6

2.3.1 Verksamhetens intäkter 6

2.3.2 Verksamhetens kostnader 6

2.4 Balansräkning 6

2.4.1 Kassa och bank 6

2.4.2 Kortfristiga skulder 6

2.5 Intern kontroll och styrning 6

2.5.1 Styrdokument 6

2.5.2 Delårsrapport 6

2.6 Driftredovisning 6

2.7 Övrigt 7

2.8 Rekommendationer 7

2.9 Sammanfattning och slutsatser 7

1 BAKGRUND

Härmed avlämnas rapport avseende granskningen av Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund för räkenskapsåret 2025. Granskningen har bedrivits i enlighet med god revisionssed för kommunal verksamhet. Syftet med rapporten är att lämna underlag för revisorernas bedömningar och uttalanden i revisionsberättelsen.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som styrelsen beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vidare lämnas i rapporten information till styrelsen om viktigare iakttagelser och eventuella rekommendationer till följd av dessa som identifierats i samband med årets revision.

1.1 SYFTE OCH REVISIONSFRÅGA

Syftet med granskningen är att den ska utgöra underlag för revisorernas prövning av:

- att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- om räkenskaperna är rättvisande och
- om den interna kontrollen är tillräcklig

1.2 REVISIONSKRITERIER

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt samt att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Lag om finansiell samordning SFS 2003:1210, Kommunallag och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR
- Förbundsordning, interna regelverk och instruktioner

1.3 METOD OCH AVGRÄNSNINGAR

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR[1] och Skyrev[2]. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2025. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och eller som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen. Vi har även stämt av balanskravsutredning mot underlag.

[1] Sveriges Kommuner och Regioner
[2] Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Övriga delar har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

Vi har även granskat att förbundet följer förbundsordningen.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument (verksamhetsplan med budget, protokoll och förbundsordning) inklusive årsredovisningen
- Analys av om resultatet är förenligt med de beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.
- Stickprovsgranskning av attest och utanordning
- Dialog med förbundschef
- Sedvanlig bokslutsgranskning

1.3.1 Risk- och väsentlighetsanalys

1.3.1.1 Redovisningen

- Verksamhetens intäkter
  - Består i huvudsak av medlemmarnas årsavgifter vilka substansgranskas mot beslut, fakturering och inbetalning.
- Verksamhetens kostnader
  - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning samt avklipp.
- Kassa och bank
  - Substansgranskas mot externa underlag.
- Kortfristiga skulder
  - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning.
- Redovisningsprinciper

1.3.1.2 Intern kontroll

- ”Ordning och reda”
- Bokslutsprocessen och samarbetet mellan förbundet och redovisningsbyrån.
- Granskning av att skatter och avgifter redovisats och betalas i rätt tid och med rätt belopp.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

Granskning av redovisning och intern kontroll har skett enligt uppgjord planering i enlighet med risk- och väsentlighetsanalysen ovan.

2.1 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSEN

I LKBR, föreskrivs att förvaltningsberättelsen ska följa en bestämd struktur med fasta rubriker.

Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund redovisar sin förvaltningsberättelse i enlighet med lagens krav och denna har ställts upp enligt de bestämda rubrikerna. Vi har noterat att tabellen *Jämförelse faktiskt utfall mot budget 2025* i avsnitt 1.5 i viss mån överlappar både driftredovisning och tabellen som presenteras under område 7 Tilläggsupplysningar.

2.2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Enligt kommunallagens bestämmelser ska samordningsförbundet ha en god ekonomi i sin verksamhet. Styrelsen ska fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

2.2.1 Ekonomiska mål

Förbundet avser följa Nationella Rådets rekommendationer om att förbund med bidrag om max 7 mkr inte bör ha ett eget kapital som överstiger 20% av medlemsbidraget.

Förbundet budgeterar för 2025 att använda delar av befintligt eget kapital dels för att möta de nationella rekommendationerna, dels för att fortsätta finansiera insatser och verksamhet mer långsiktigt.

Årets resultat uppgår till -104 tkr vilket är 1,5 mkr högre än det budgeterade resultatet på -1,6 mkr. Avvikelsen beror på att de flesta kostnadsområden har ett överskott, och förklaras av att verksamheter, aktiviteter och samverkansinsatser påverkas av organisationsförändringar hos parterna men också viss personalförändring av finansierade medarbetare med tidsvisa vakanser.

2.2.2 Verksamhetsmål

Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund fastställde i november 2024 en verksamhetsplan med budget för 2025 och i denna plan anges mål och vision samt strategier för verksamheten. Målen konkretiseras så att det går att följa upp måluppfyllelsen.

I årsredovisningen lämnas en redogörelse för årets verksamhet, vilka insatser som har gjorts och uppföljning av måluppfyllelse.

Förbundets bedömning är att man utifrån presenterade resultat uppfyller god ekonomisk hushållning.

2.3 RESULTATRÄKNING

2.3.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter består av medlemmarnas årsavgifter 7 864 tkr samt ESF-bidrag 196 tkr vilka har substansgranskats mot beslut, fakturering och inbetalning.

2.3.2 Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har granskats stickprovsvis utan anmärkning.

I årsredovisningen saknas notspecifikation för kostnaderna. Dock framgår dessa istället i en tabell i förvaltningsberättelsen.

2.4 BALANSRÄKNING

Balansomslutningen per bokslutsdag uppgår till 3 923 tkr vilket är lägre än vid samma tidpunkt året innan (4 840 tkr) och beror till största del på förändring av likvida medel.

2.4.1 Kassa och bank

Balansräkningens dominerande tillgångspost är Kassa och bank, 3 885 tkr. Beloppet är avstämt mot engagemangsbesked från Westra Wermlands Sparbank.

2.4.2 Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna 965 tkr består till dominerande del av leverantörsskulder 822 tkr.

Posten har granskats utan anmärkning.

2.5 INTERN KONTROLL OCH STYRNING

Vi har läst förbundsordning och styrelseprotokoll för att bedöma om styrelsen utöver tillräcklig kontroll och en god styrning av verksamheten samt att förbundsordningens krav efterlevs.

2.5.1 Styrdokument

Vi noterar att samtliga styrdokument är uppdaterade i vederbörlig ordning.

2.5.2 Delårsrapport

Förbundet upprättar delårsuppföljning tertialvis, dvs per 30 april och per 31 augusti. Tertialrapporten för januari-augusti 2025 behandlades på styrelsemötet i september.

Prognosen för helårsresultat visade -212 tkr, vilket kan jämföras med faktiskt utfall som blev -104 tkr vilket indikerar god träffsäkerhet i prognosarbetet.

2.6 DRIFTREDOVISNING

I LKBR, föreskrivs att årsredovisningen ska innehålla en driftsredovisning som en egen del. Förbundet har upprättat en driftsredovisning i årsredovisningen för 2025. Dess utformning skulle kunna utvecklas, men behovet av att se uppföljning på insatsnivå fylls av andra område i årsredovisningen.

2.7 Övrigt

Det nationella rådet har upprättat riktlinjer för hur stort eget kapital som ett finansiellt samordningsförbund bör ha. Enligt dessa riktlinjer bör eget kapital i Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund inte överstiga 1 559 tkr. Utfall vid 2025 års slut är 2 959 tkr vilket innebär att det inte är i linje med rekommenderad nivå.

Vi vill betona vikten av att beakta de tydliggöranden som Försäkringskassan gjort kring projektägande av ESF-projekt, ansvarsområde för insatser samt vilken målgrupp som strukturövergripande insatser riktar sig mot.

2.8 Rekommendationer

Baserat på ovan redovisade iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer till förbundet:

- Vi rekommenderar att lyfta bort tabellen under ekonomisk uppföljning i årsredovisning och istället, i enlighet med mall för årsredovisning i Samordningsförbund, presentera kostnadsuppdelningen i not till resultaträkningen. I samband med detta skulle även kunna övervägas att ta bort tabellen i avsnitt 7 Tilläggsupplysningar och istället visa en mer detaljerad driftredovisning.
- Vi rekommenderar att förbundet fortsätter verka för att förbruka sina medel så att eget kapital närmar sig riktlinjen.

2.9 Sammanfattning och slutsatser

Det har i granskningen inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Datum som ovan

Azets Revision & Rådgivning AB

Jenny Barksjö Forslund

Auktoriserad revisor

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 108 Dnr KS-2026-000141330

Medborgarförslag - Anläggning av häck läng Nössemarksvägen 11

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslag har inkommit 2026-06-02 om att anlägga en häck vid Nössemarksvägen 11, vid infarten till Topperudsvägen.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag – Anläggning av häck längs Nössemarksvägen 11
Tjänsteskrivelse KSAU 2026-10-07
Medborgarförslag - Anläggning av häcks läng Nössemarksvägen 11

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget då Dals-Eds kommun inte har rådighet över den mark som förslaget avser.

Expedieras till

KS/KF

Medborgarförslag - Anläggning av häcks läng Nössemarksvägen 11

Sammanfattning av ärendet
Medborgarförslag har inkommit 2026-06-02 om att anlägga en häck vid Nössemarksvägen 11, vid infarten till Topperudsvägen.

Beskrivning av ärendet
Medborgarförslaget lämnas in då man upplever vägområdet som otryggt och tungt trafikerat. Genom att anlägga en häck mot vägen menar förlagsgivarna att man skapar en bättre miljö för de boende, då häcken skulle utgöra ett utspringsskydd och verka dämpande på buller och damm samt förbättrat utseende. Man menar vidare att den skulle bidra till en säkrare trafikmiljö.

Bedömning
Den väg som förslaget avser är inte en kommunal väg utan ligger under Trafikverkets ansvar. Området närmast vägen, kallat vägområdet ska enligt Trafikverket hållas fritt från vegetation som kan skymma vägmärken, sikt eller hindra maskinellt underhåll och snöröjning.

Häckar får inte placeras inom Trafikverkets vägområde (vilket då inkluderar körbana, vägren, diken och slänter).

I väglagen (1971:948) definieras begreppet vägområde som mark som har tagits i anspråk för en väganordning, och som väganordning räknas anordningar som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande.

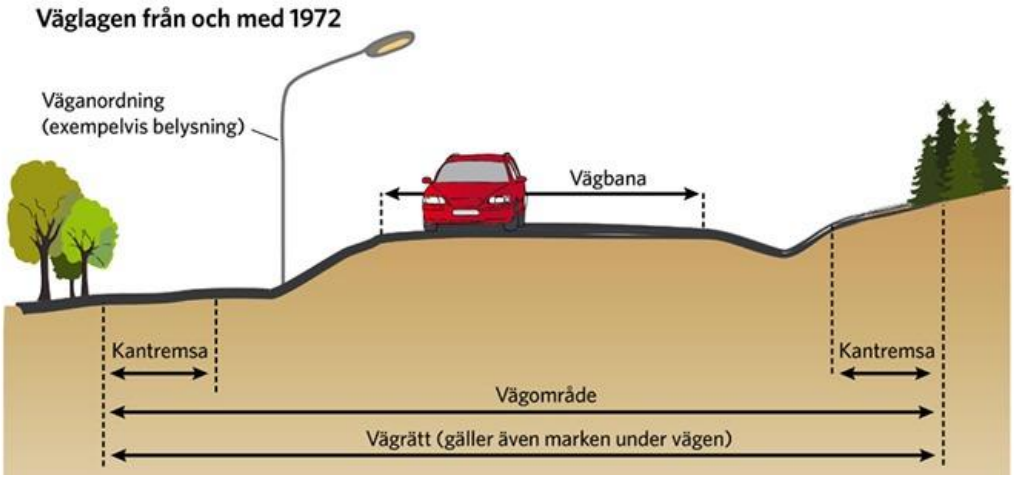

Ett vägområde har inget fast eller bestämt antal meter som gäller för alla vägar. I stället definieras Trafikverkets vägområde utifrån funktion: det omfattar all mark som har tagits

i anspråk för vägen och dess funktionella anordningar. Bredden varierar beroende på terräng och vägtyp, men som riktlinje sträcker sig vägområdet ofta mellan 5 och 10 meter ut från själva vägbanan.

Om området ligger inom en kommunal detaljplan är det kommunen som hanterar bygglov/riktlinjer, men dessa måste fortfarande ta hänsyn till Trafikverkets krav på sikt och säkerhetsavstånd.

Utifrån gällande lagstiftning och praxis har kommunen därför i detta fall ingen möjlighet att anlägga en häck på angiven plats, då detta område utgör vägområde.

Beslutsförslag
Medborgarförslaget avslås då Dals-Eds kommun inte har rådighet över den mark som förslaget avser.

Beslutsunderlag
Medborgarförslag – Anläggning av häck längs Nössemarksvägen 11
Tjänsteskrivelse KSAU 2026-10-07 Medborgarförslag - Anläggning av häcks läng Nössemarksvägen 11

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

DALS-EDS KOMMUN
Dals-Eds kommun
Box 31, 668 21 Ed
kommun@dalsed.se, 0534-190 00

Medborgarförslag till kommunen

Kontaktperson

Förnamn: Robin & Sara	Postort: Ed
Efternamn: Jakobsson	Telefon (även riktnummer): 0730215578
Utdelningsadress: Topperudsvägen 4	E-postadress: jaccobacco@gmail.com
Postnummer: 66831	

Om ni är flera som lämnar in förslaget tillsammans, ange vilka ni är (t.ex. en skolklass eller grannar)

Grannar: Joel Patriksson & Elin Ling. Eivor & Sven-Erling Sjölie. Cecilie & Karl-Ove Larsen.

Förslag

Du kan också bifoga en bilaga med ert förslag eller en bild

Bifogat dokument inkl bildförslag

Motivering

Du kan också bifoga en bilaga med motiveringen

Enligt bifogat dokument

Bilagor

- [x] Förslag
- [x] Motivering

Jag medger att mitt namn och de kontaktuppgifter jag uppgivit ovan får publiceras på kommunens hemsida tillsammans med mitt förslag (Observera att oavsett om medgivande ges eller ej är ditt medborgarförslag inklusive dina kontaktuppgifter en allmän handling som kan komma att begäras och lämnas ut)

- [x] Ja
- [ ] Nej

Underskrift

Datum och underskrift

25/5 -26

Inera AB 956101 v1 1601

DALS-EDS KOMMUN
Dals-Eds kommun
Box 31, 668 21 Ed
kommun@dalsed.se, 0534-190 00

Hantering av personuppgifter:

Kommunen blir personuppgiftsansvarig för personuppgifterna först när den ifyllda blanketten tagits emot av kommunen.
Uppgifterna kommer att behandlas enligt dataskyddsförordningen.
För mer information om hur personuppgifterna behandlas i ditt ärende hänvisas till kommunens hemsida.

Medborgarförslag – anläggning av häck längs Nössemarksvägen 11

Till Dals-Eds kommun

Vi som bor längs Nössemarksvägen vill härmed lämna ett medborgarförslag om att kommunen anlägger en häck längs den tungt trafikerade sträckan vid Nössemarksvägen 11.

Bakgrund

Vägen är hårt trafikerad och upplevs som otrygg för boende, barn och gående i området. Trafiken medför även buller, stänk, damm och en mindre trivsam miljö nära bostäderna.

Kommunen har tidigare tydliggjort att den aktuella marken inte får förvärvas av angränsande fastighetsägare, med hänvisning till att området är avsatt som dedikerad parkmark/grönområde. Mot denna bakgrund anser vi att kommunen också har ett ansvar att förvalta och utveckla området på ett sätt som främjar trygghet, trivsel och en god och säker boendemiljö för de barn i området.

Barns säkerhet och trafikmiljö

Den aktuella vägen trafikeras dagligen av tung trafik, inklusive uppskattningsvis omkring 100 timmerbilar per dag. Detta innebär en betydande trafikbelastning med stora och tunga fordon som passerar nära bostäder och områden där barn vistas.

För oss som bor i området är barns säkerhet en särskilt viktig fråga. Barn rör sig dagligen i närheten av vägen till fots, med cykel och i samband med lek och vistelse utomhus. Den tunga trafiken skapar oro kring både trafiksäkerhet, buller och den allmänna trygghetskänslan i området.

En häck längs vägen skulle bidra till:

- en tydligare fysisk och visuell avgränsning mellan väg och bostadsområde,
- ökad trygghetskänsla för barn och familjer,
- minskad påverkan från damm och luftvirvlar från tung trafik,
- en lugnare och mer skyddad närmiljö.
- ge viss dämpning av buller och stänk,
- förbättra områdets utseende och grönska,
- bidra positivt till miljö och biologisk mångfald.

Trafiksäkerhet vid utfarter och siktförhållanden

En viktig aspekt av den föreslagna häcken är hur den kan bidra till en säkrare trafikmiljö vid utfarter längs vägsträckan.

Det är vår uppfattning att en välplanerad och korrekt placerad häck kan förbättra trafiksäkerheten genom att skapa en tydligare och mer förutsägbar miljö för bilister som ska köra ut på den trafikerade vägen. I dag kan utfarten upplevas som relativt öppen och snabb, vilket i kombination med tung trafik ökar risken för att förare kör ut utan tillräcklig eftertanke eller marginal.

En häck kan bidra till att: (ur trafiksäkerhets synvinkel)

- tydliggöra gränsen mellan privat tomt/utfart och den större vägen,
- få förare att sänka hastigheten och "pausa" innan de kör ut,
- minska risken för impulsiva eller hastiga utfarter,
- skapa en mer avgränsad och därmed mer uppmärksam körsituation vid påfart på vägen,
- samtidigt bibehålla tillräcklig sikt för säker utfart, förutsatt att häcken planteras på ett korrekt sätt.

Vi vill understryka att syftet inte är att försämra sikten, utan att genom en genomtänkt gestaltning skapa en lugnare och mer medveten trafikrytm där bilister naturligt anpassar sig innan de kör ut på en väg med omfattande tung trafik.

Även om en häck inte ersätter andra trafiksäkerhetsåtgärder anser vi att den är en viktig och rimlig förbättring för att skapa en tryggare miljö för barn och boende längs den aktuella vägsträckan.

Förslag

Vi föreslår därför att kommunen:

- utreder möjligheten att anlägga en häck längs Nössemarksvägen 11
- bedömer lämplig placering och växtsort, (förslag enligt bifogad bild)
- samt inkluderar åtgärden i kommande planering eller budget.
- Vi föreslår även att samma typ av häck som redan finns i anliggande fastighet (Topperudsvägen 1) används längs den aktuella sträckan. Detta skulle skapa ett enhetligt och genomtänkt intryck i området samt bidra till att parkmiljöer upplevs sammanhängande och välskött.
- Genom att använda en etablerad häcksort som redan fungerar väl på platsen säkerställs också att växtvalet är anpassat till områdets förutsättningar vad gäller klimat, jordmån och skötsel. Det kan dessutom underlätta kommunens framtida underhåll och ge ett mer kostnadseffektivt och långsiktigt hållbart resultat.

Karta

- I förslags bild från Lantmäteriet, är följande färger:
- Orange: föreslagen häck
- Gul: plats för personer som syns från alla vinklar enligt bild.
- Grön: Synvinkel för förare, som tydligt ser gula punkter och varandra.
- Röd: slutet på häck, som placeras på ett sätt (enligt bild) att förare i den nedre gröna pilen (person i förarsäte på personbil) kan se personer på gula platser och bil från den övre gröna pilen (som representerar en bil)

Avslutning

Vi hoppas att kommunen ser positivt på förslaget och hjälper till att skapa en tryggare och trevligare boendemiljö i området **för våra barn.**

Med vänliga hälsningar

[Robin & Sara Jakobsson - Topperudsvägen 4]

[Joel Patriksson & Elin Ling - Topperudsvägen 6]

[Eivor & Sven-Erling Sjölie - Topperudsvägen 8]

[Cecilie & Karl-Ove Larsen - Topperudsvägen 1]

Telefonkontakt Robin: 0730-21 55 78

N 6534660

Tänk på att gränserna i kartan inte alltid stämmer överens med verkligheten och de är inte juridiskt gällande. © Lantmäteriet

E 322700

E 322795

N 6534529

0 10 20 30 m

Skala 1:500. SWEREF 99 TM. RH 2000.

LANTMÄTERIET

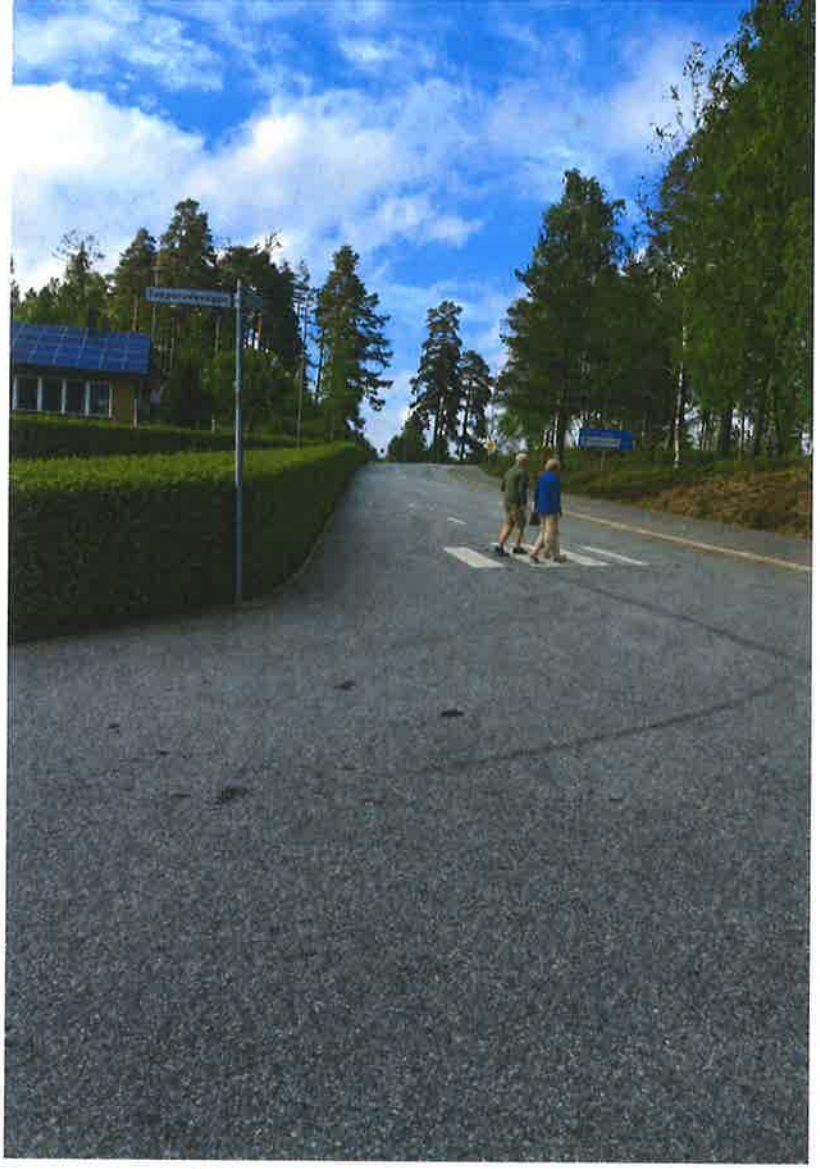

Medborgarförslag - Upprustning av broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan

Sammanfattning av ärendet
Medborgarförslag har inkommit 2026-03-30 om att rusta upp broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan.

Beskrivning av ärendet
Förslaget går ut på att rusta upp och byta ut trasiga broar/spänger längs promenadvägar i området kring Tavlan. Man önskar också att det sätts upp tydligare markeringar, alternativt tavlor för att informera om området samt de stigar och leder som finns i närområdet.

Förslaget lämnas med motiveringen att många rör sig i området och att det är ett ökat intresse för att komma ut i skog och mark och att dessa insatser skulle underlätta för fler att våga sig ut och uppleva friluftslivet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade att remittera rubricerat medborgarförslag till samhällsbyggnadschef för beredning av ärendet. Kommunstyrelsens arbetsutskott påtalade i samband med detta också vikten av att samhällsbyggnadschef tar en första kontakt med markägare.

Dals-Eds kommun äger inte marken som detta förslag rör, varpå kontakt tagits med markägare. Markägaren är i detta fall inte intresserad av att ytterligare förstärka de stigar/leder som idag finns.

Bedömning
Då kommunen inte har rådighet över den/de fastigheter som förslaget berör och då markägare inte är intresserad av att ingå någon form av avtal för upplåtande eller liknande kan kommunen inte genomföra intentionerna i detta förslag.

Det finns dock möjlighet för kommunen att i samverkan med Eds SK/Tavlan göra en tydligare beskrivning och /eller visualisering av de befintliga spår och leder som finns och som idag sköts av Eds SK och kommunen utifrån befintliga avtal. Detta blir i så fall aktuellt i ett senare skede, först efter att ombyggnation och markarbete på nya Tavlan är klart.

Beslutsförslag
Kommunfullmäktige föreslås svara motionären i enlighet med samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse

Beslutsunderlag
Medborgarförslag - Upprustning av broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan

Tjänsteskrivelse Medborgarförslag - Upprustning av broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

DALS-EDS KOMMUN
Dals-Eds kommun
Box 31, 668 21 Ed
kommun@dalsed.se, 0534-190 00

Medborgarförslag till kommunen

DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsen
2026 -03- 30
Dnr | Dplan

Kontaktperson

Förnamn: Henrik	Postort: Ed
Efternamn: Gustafsson	Telefon (även riktnummer): 0730860054
Utdelningsadress: Kronoparksvägen 3	E-postadress: henrik.gustafsson@utb.dalsed.se
Postnummer: 66831	

Om ni är flera som lämnar in förslaget tillsammans, ange vilka ni är (t.ex. en skolklass eller grannar)

Henrik Gustafsson & Henrik Nyström
Pannlampslöpningen & Löpargruppen på Tavlan

Förslag

Du kan också bifoga en bilaga med ert förslag eller en bild

Förslaget går ut på att rusta upp och byta ut trasiga och undermåliga broar och spångar längs olika vandringsleder och promenadstråk i området kring Tavlan. Särskilt längs spåret vid Bräcketjärnet, NV Tavlan.
Även att märka ut dessa leder och sätta upp tydliga vägvisare, kartor och markeringar för att göra det mer tillgängligt för besökare.

Motivering

Du kan också bifoga en bilaga med motiveringen

Vi i Pannlampslöpningen har sedan oktober -25 utforskat terrängen kring Tavlan med våra deltagare och upptäckt brister och risker med att ta sig fram i området. Det har varit ett stort intresse för denna aktivitet och vi vet att många andra motionärer som också är ute i detta område varje vecka.

För att locka till ännu mer friluftsliv och utevistelse bland kommuninvånare och besökare till Dals-Ed, vore det önskvärt med ett spårsystem i toppklass. Det är vi alla värda!

Bilagor

- [ ] Förslag
- [ ] Motivering

Jag medger att mitt namn och de kontaktuppgifter jag uppgivit ovan får publiceras på kommunens hemsida tillsammans med mitt förslag (Observera att oavsett om medgivande ges eller ej är ditt medborgarförslag inklusive dina kontaktuppgifter en allmän handling som kan komma att begäras och lämnas ut)

- [x] Ja
- [ ] Nej

Underskrift

Datum och underskrift
20260325 Henrik Gustafsson

Inera AB 956101 v1 1601

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 116 Dnr KS-2026-000092800

Medborgarförslag - Upprustning av broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslag har inkommit 2026-03-30 om att rusta upp broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan.
Förslaget går ut på att rusta upp och byta ut trasiga broar/spänger längs promenadvägar i området kring Tavlan. Man önskar också att det sätts upp tydligare markeringar, alternativt tavlor för att informera om området samt de stigar och leder som finns i närområdet. Förslaget lämnas med motiveringen att många rör sig i området och att det är ett ökat intresse för att komma ut i skog och mark och att dessa insatser skulle underlätta för fler att våga sig ut och uppleva friluftslivet. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade att remittera rubricerat medborgarförslag till samhällsbyggnadschef för beredning av ärendet. Kommunstyrelsens arbetsutskott påtalade i samband med detta också vikten av att samhällsbyggnadschef tar en första kontakt med markägare. Dals-Eds kommun äger inte marken som detta förslag rör, varpå kontakt tagits med markägare. Markägaren är i detta fall inte intresserad av att ytterligare förstärka de stigar/leder som idag finns.

Samhällsbyggnadschefs bedömning är att då kommunen inte har rådighet över den/de fastigheter som förslaget berör och då markägare inte är intresserad av att ingå någon form av avtal för upplåtande eller liknande kan kommunen inte genomföra intentionerna i detta förslag.

Det finns dock möjlighet för kommunen att i samverkan med Eds SK/Tavlan göra en tydligare beskrivning och /eller visualisering av de befintliga spår och leder som finns och som idag sköts av Eds SK och kommunen utifrån befintliga avtal. Detta blir i så fall aktuellt i ett senare skede, först efter att ombyggnation och markarbete på nya Tavlan är klart.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag - Upprustning av broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan
Tjänsteskrivelse Medborgarförslag - Upprustning av broar/spångar samt uppmärkning runt leder vid området Tavlan

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra samhällsbyggnadschef att se över möjligheterna att för kommunen att samverka kring beskrivning och

forts. § 116

visualisering av spår och leder tillsammans med Eds SK/Tavlan efter att obyggnadtionen och markarbete på nya Talvan är klart.

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget med hänvisning till att man inte har rådighet över marken.

Expedieras till

KS/KF

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 107 Dnr KS-2026-000036628

Överenskommelse om SAO-jobb

Sammanfattning av ärendet

SAO-jobb är en modell som erbjuder elever studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO), vilket innebär att de arbetar två timmar per vecka och får lön under ett år. Arbetet ska vara meningsfullt och utvecklande, ge ett värdefullt kontaktnät och kunskap om arbetslivet. SAO-jobb är en vidareutveckling av PRAO, den obligatoriska arbetslivsorienteringen i årskurs 8. Det innebär att SAO-jobb blir en obligatorisk del av skoldagen och finns på elevens schema. De ska följa Arbetsmiljöverkets föreskrifter för minderårigas arbetsmiljö, AFS 2023:2. Dessutom ska de utvärderas löpande tillsammans med kontaktpersonen på skolan, och avslutas med ett skriftligt tjänstgöringsbetyg.

SAO-jobb är en anställningsform för elever i årskurs 8 och 9 och innebär följande:

- Eleverna arbetar 2 timmar varje vecka under ett års tid.

- SAO-jobbet är en obligatorisk del av skolundervisningen, finns i eleverna skolschema och organiseras av skolan.

- Eleverna måste uppfylla krav om hög skolnärvaro under hela anställningen, annars pausas eleven från att jobba tills dess att skolnärvaron förbättras.

- Eleverna får en månadslön om 750 kronor exklusive semesterförmåner och utges under tio (10) månader.

- Anställningen kan avbrytas med 14 dagars varsel och anställningen kan även pausas om eleven inte sköter skolarbetet.

- Arbetstagaren omfattas av gällande pensionsbestämmelser och avtalsförsäkringar.

Sveriges Kommuner och Regioners styrelse och Sobona rekommenderar berörda arbetsgivare, däribland kommuner att besluta, med anledning av träffad Överenskommelse om SAO-jobb för tillämpning fr.o.m. 2026-02-01, att anta Avtal om villkor för SAO-jobb i enlighet med centrala förhandlingsprotokollet.

Beslutsunderlag

Cirkulär 26 3 – Överenskommelse om SAO-jobb – 2026-02-05
Bilaga 1 Överenskommelse om SAO-jobb – 2026-02-05
Bilaga 2 Redogörelsetext för Överenskommelse om SAO-jobb – 2026-02-05

forst. § 107

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse – SAO modell, Barn- och utbildningsförvaltningen – 2026 -08-31
Beslut Barn- och utbildningsnämnden 2026-09-23 § 40 – SAO-jobb

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att:

- i dagsläget inte anta det centrala avtalet om villkor för SAO-jobb per Barn- och utbildningsnämndens beslutsförslag.

- att barn- och utbildningsnämnden ska omvärldsbevaka för att se hur modellen tillämpas och utvecklas.

Expedieras till

KS

§ 40 Dnr BUN-2026-000079611

Överenskommelse om SAO-jobb

Sammanfattning av ärendet

Överenskommelsen om SAO-jobb är ett nytt kollektivavtal som ska möjliggöra en modell där elever i årskurs 8 och 9 i grundskolan kan erbjudas studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO) som ett alternativ till traditionell prao. Den nya överenskommelsen gäller för; kommuner, regioner och Sobonas medlemmar som tillämpar Huvudöverenskommelser (HÖK).

Syftet med SAO är att hjälpa ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden närmare arbetslivet. Arbetsgivaren ska bland annat; utse en handledare, göra en risk- och säkerhetsbedömning och betala ut lön på 750 kr per månad, semesterersättning på 12 procent och försäkringar och sociala avgifter.

Rent praktiskt fungerar SAO jobben så att ungdomarna får gå på anställningsintervju och få en kortare utbildning innan skolan startar praktiken. Anställningen (praoperioden) varar över två terminer och den anställde skriver på ett kontrakt. I kontraktet ska det framgå att för kunna få jobba så måste eleven vara närvarande både i skolan och på praktiken. Både arbetsgivaren, eleven och skolan har möjlighet att avsluta anställningen om det inte fungerar.

För att anta SAO modellen krävs en löpande administration i form av; anställningsförfaranden, lönehantering, schemaläggning och utvärderingar tillsammans med skolans kontaktpersoner, samt utfärdande av skriftliga tjänstgöringsbetyg. Dals-Eds kommun är en liten kommun med begränsat personellt utrymme, och i dagsläget saknas förutsättningar och administrativa resurser för att rodda och följa upp detta upplägg över tid. För detaljerad information se beslutsunderlag.

Förslag till beslut är att föreslå kommunstyrelsen (KS) att i dagsläget inte anta det centrala avtalet om villkor för SAO-jobb.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Tjänsteskrivelse kring överenskommelse om SAO-jobb* daterad 2026-08-31

SKR Cirkulärnr: 26:3 inkl Bilaga 1 & 2

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden rekommenderar kommunstyrelsen (KS) att inte anta det lokala kollektivavtalet "*Avtal om villkor för SAO-jobb*".

Barn- och utbildningsnämnden har i dagsläget inga ekonomiska möjligheter att utföra uppdraget.

Expedieras till

KS

Redogörelsetext för Överenskommelse om SAO-jobb

Inledning

SAO står för studiemotiverande arbetslivsorientering och Överenskommelse om SAO-jobb är ett nytt kollektivavtal tecknat 2026-01-30.

Denna redogörelse innehåller en kort beskrivning av SAO-jobbmodellen, och redogör för förhandlingsprotokollet och samtliga bestämmelser i bilagan samt rekommendation om lokalt kollektivavtal. Den nya överenskommelsen gäller för kommuner, regioner och Sobonas medlemmar som tillämpar Huvudöverenskommelserna (HÖK).

Kort om SAO-jobb

Nästa generation Sverige (NGS) har tagit initiativ till och utvecklat en modell för SAO-jobb.

SAO-jobbmodellen innebär att hela skolklasser i utvalda högstadieskolor i socioekonomiskt utsatta områden får chansen till ett avlönat jobb som en del av skolundervisningen. SAO-jobb är således en anställning och eleven är arbetstagare. Eleverna arbetar två timmar per skolvecka under ett års tid med start vårterminen årskurs 8. SAO-anställda har handledning och utför arbetsuppgifter anpassade efter sin ålder. Utöver skötsamhet på arbetsplatsen krävs även ett ansvarstagande i skolan, med krav på hög eller ökande skolnärvaro. Modellen är en vidareutveckling av grundskolans prao.

Det är kommunen som beslutar om att införa SAO-jobb som en satsning för särskilt utvalda skolor. I SAO-jobbmodellens upplägg är ca 2/3 av jobben som erbjuds eleverna i det lokala näringslivet och ca 1/3 i offentlig sektor. Kollektivavtalet om SAO-jobb som SKR/Sobona nu tecknat reglerar villkoren för de elever som får anställning hos kommun, region eller Sobona-medlem som tillämpar HÖK. Privat sektors avtal om SAO-jobb tecknades i december 2025 och har utgjort förlaga till SKR/Sobonas avtal för att det i så liten grad som möjligt ska skilja i anställningsvillkor mellan elever beroende på var eleven anställs. Däremot kommer eleverna få olika arbetsuppgifter och arbetslivserfarenhet beroende på verksamhet och arbetsplats.

I modellen ligger bland annat att eleven ska ha en handledare som ansvarar för elevens introduktion, vägledning och uppföljning under anställningen. Detta kollektivavtal reglerar inte villkor för handledare till SAO-anställda men det är

relevant att påtala vikten av att de arbetstagare som utses att handleda eleverna ges goda förutsättningar för att utföra uppdraget. Detta både för elevens och för handledarens skull. Att minderåriga arbetstagare ska ha handledning framgår av arbetsmiljöverkets föreskrifter. NGS tillhandahåller bland annat ett informationsblad med vägledning för handledare.

Ytterligare information om NGS och SAO-jobbmodellen finns att läsa här: SAO-jobb.

Förhandlingsprotokoll

§ 1 Innehåll m.m.

Innehåller en uppräkning av de bilagor som hör till avtalet.

§ 2 Parternas avsikt

Bestämmelsen beskriver parternas avsikt med avtalet.

§ 3 Tvisters handläggning

Bestämmelsen innehåller hänvisning till de avtal som föreskriver handläggningsordning vid tvist om tolkning och tillämpning.

§ 4 Ändringar och tillägg

Parterna kan under giltighetstiden uppta förhandlingar om förändringar av avtalet. Parterna har överenskommit om att under avtalets giltighetstid fortlöpande justera lönenivån i avtalet.

§ 5 Fredsplikt

Om parterna upptar förhandlingar om förändring av avtalet under tid då denna överenskommelse gäller ska förhandlingarna föras under fredsplikt.

§ 6 Rekommendation om lokalt kollektivavtal

Avtal om villkor för SAO-jobb är ett antagandeavtal. Parterna rekommenderar arbetsgivare som är kommun, region eller kommunalförbund att anta Avtal om villkor för SAO-jobb som lokalt kollektivavtal enligt bilaga 2, Lokalt kollektivavtal om SAO-jobb.

Till Svenska Kommunalarbetarförbundet ska arbetsgivaren efter antagande lämna protokollsutdrag över beslutet till den lokala eller den centrala arbetstagarorganisationen.

Till andra berörda arbetstagarorganisationer ska arbetsgivaren informera om att beslut om antagande fattats och protokollsutdrag behöver endast lämnas till den arbetstagarorganisation som begär det. Information kan till exempel ges i lämpligt samverkanforum. Avtalet reglerar inte hur informationen ges eller formkrav för detta. Arbetsgivaren kan således ha samma hantering och lämna protokollsutdrag till alla berörda arbetstagarorganisationer och på så sätt uppfylla informationskravet.

För övriga arbetsgivare anslutna till Sobona (som inte är undantagna tillämpningsområdet enligt SAO-jobb § 2) gäller avtalet i och med att den centrala överenskommelsen träffats.

§ 7 Giltighet och uppsägning

Bestämmelsen beskriver när avtalet börjar gälla, att det löper tillsvidare och hur lång uppsägningstid som gäller om central part säger upp det centrala avtalet. Avtalet träder i kraft den 1 februari 2026 och löper tillsvidare med tre månaders ömsesidig uppsägningstid. För elever som ingått anställningsavtal för SAO-jobb gäller det centrala kollektivavtalet anställningstiden ut, även om avtalet har sagts upp av central part. Om det centrala avtalet upphör så upphör även det lokala avtalet samtidigt om inte centrala parter kommer överens om annat.

Avtal om villkor för SAO-jobb, bilaga 1

§ 1 Syfte med avtal och anställning

Syftet med SAO-jobb är att eleven genom avlönat arbete ska motiveras att ha hög skolnärvaro och engagemang i sina studier. Kopplingen mellan skolgång och arbetsliv är avsedd att visa eleverna hur skolarbete kan ge direkt utdelning i form av lönearbete och en väg in i samhället. Parterna i kollektivavtalet är inte initiativtagare till modellen men har tecknat detta kollektivavtal som gäller för anställda i SAO-jobb. Syftet med kollektivavtalet är att reglera villkoren för dessa anställningar så att sektorns arbetsgivare kan erbjuda anställningar med villkor anpassade för SAO-jobb. Kollektivavtalet är fristående från Huvudöverenskommelserna. Förutom detta kollektivavtal gäller lagstiftning för anställningarna.

§ 2 Tillämpningsområde

Bestämmelsen redogör för vilka elever som kan delta i SAO-jobbmodellen och därmed vara arbetstagare som omfattas av villkoren i avtalet. I och med partsställningen i avtalet, de centrala parter som tecknat avtalet, är avtalets tillämpningsområde kommuner, regioner, kommunalförbund och Sobona-arbetsgivare som tillämpar HÖK. Sobona-arbetsgivare som tillämpar Sobonas branschöverenskommelser (BÖK) omfattas inte av detta avtal.

Även om det finns personer som har företrädesrätt till återanställning eller som önskar höjd sysselsättningsgrad hos arbetsgivaren så utgör det inte ett hinder för att ta emot och anställa elever på SAO-jobb. Parterna är överens om att det inte utgör ett brott mot LAS. En företrädesberättigad person kan inte göra anspråk på en SAO-anställning.

§ 3 Underrättelse vid anställning

Bestämmelsen reglerar att berörd lokal arbetstagarorganisation ska informeras när någon anställs i SAO-jobb. Underrättelsen ska vara skriftlig och innehålla arbetstagarens namn och tidpunkten för anställningens början. Om det inte är tydligt vilken lokal arbetstagarorganisation som är berörd kan det vara lämpligt att uppta en lokal dialog om detta och rutiner för underrättelse vid anställning eftersom syftet är att säkerställa insyn för berörd lokal arbetstagarorganisation.

§ 4 Anställningsform

Anställning på SAO-jobb är en särskilt kollektivavtalad tidsbegränsad anställning, grunden för tidsbegränsningen är kollektivavtalet vilket är en avvikelse från 5 § LAS. Anställningstiden för ett SAO-jobb är som längst ett år. Anställningen är inte ett vikariat, en SÄVA eller en säsongsanställning. Anställningen konverteras inte och anställningstiden läggs inte ihop med en senare anställning vid beräkning av konvertering eftersom anställningen inte är ett vikariat eller en SÄVA.

Anställning på SAO-jobb ger inte företrädesrätt till en ny SAO-anställning. Av anställningstiden i ett SAO-jobb räknas endast de kalenderdagar då arbete faktiskt har utförts som kvalifikationstid för företrädesrätt till återanställning. Dessa kalenderdagar läggs samman med anställningstid i en annan anställning vid beräkning av anställningstid för företrädesrätt.

Bestämmelsen reglerar endast hur anställningstid ska beräknas vid tillämpningen av 25–26 §§ LAS. Anställningstid enligt 3 § LAS beräknas för hela den avtalade anställningsperioden.

En arbetstagare ska som regel enligt 6 c § LAS få ett skriftligt bevis om anställningen med information om anställningsvillkoren. Det ska bland annat anges vilken form av tidsbegränsad anställning som avses samt anställningens slutdag eller de förutsättningar som gäller för att anställningen ska upphöra. Arbetsgivaren bör ange i anställningsbeviset att det rör sig om ett SAO-jobb och kan ange under vilka omständigheter anställningen får avbrytas i förtid genom en hänvisning till § 10 i kollektivavtalet.

SAO-avtalet mellan arbetsgivaren och eleven gäller endast för de två timmar i veckan som är den obligatoriska delen av skolundervisningen. Arbete enligt

detta avtal ska inte utföras på skollov. För arbete på annan tid utanför skoltid som exempelvis helger eller skollov krävs separat anställningsavtal och en sådan anställning kan inte göras med detta kollektivavtal som grund.

§ 5 Lönebestämmelser

Månadslönen är 750 kr per månad exklusive semesterersättning och avser ersättning för faktisk arbetad tid och skolarbete. Månadslönen utbetalas i efterskott vid ordinarie löneutbetalningstillfälle. Löneutbetalningstillfälle kan skilja beroende på arbetsgivare och sektor. Om eleven inte fullgjort arbete görs löneavdrag med 103 kr per timme. Semesterersättning betalas löpande. Månadslön och semesterersättning tillsammans är 840 kr per månad.

Lönenivån 750 kr per månad enligt denna bestämmelse gäller till 2027-03-31. Avtal om villkor för SAO-jobb är ett avtal fristående från HÖK och har egna bestämmelser om lön och justering av lönenivå. SAO-anställningar ingår inte i lönesumman för beräkning av garanterat utfall/utrymme enligt HÖK/Löneavtal.

§ 6 Arbetstid

Bestämmelsen anger den maximala arbetstiden för SAO-anställningar samt när arbetet ska förläggas. SAO-jobbet är en obligatorisk del av elevens skolundervisning, finns i elevens skolschema och organiseras av skolan. Skolan ansvarar därför även för schemaläggningen av arbetstiden och att arbetsgivare och elev får information i god tid om schemaläggningen.

§ 7 Sjuklön

SjLL gäller vid frånvaro på grund av sjukdom men i kollektivavtalet har reglerats att karensavdraget är fyra timmar. Detta innebär att karensavdraget i normalfallet motsvarar hela sjuklöneperioden.

> **Exempel**
>
> Om de två timmarna arbete per vecka förläggs till samma veckodag innebär det att arbetsgivaren inte betalar någon sjuklön eftersom lönen för de två arbetstillfällena (2 x 2 timmar) under sjuklöneperioden utgör karensavdrag. Om arbetstagaren är fortsatt sjuk vid nästkommande arbetstillfälle har sjuklöneperioden (14 kalenderdagar) löpt ut och arbetstagaren kan få sjukpenning från Försäkringskassan.
>
> Skulle arbetet inte vara förlagt till samma veckodag varje vecka och arbetstagaren är sjuk mer än fyra timmar under sjuklöneperioden ska arbetsgivaren betala sjuklön enligt 6 § SjLL för de arbetstimmar utöver fyra timmar (karensavdraget) som förlagts inom sjuklöneperioden.

Bestämmelsen påverkar inte arbetsgivarens skyldighet enligt SjLL att anmäla till Försäkringskassan när arbetstagaren varit sjuk i 14 kalenderdagar.

Bestämmelsen reglerar endast sjukdom i SAO-anställningen. Sjukdom från skolan påverkar inte tillämpningen av denna bestämmelse om sjuklön.

§ 8 Semester

För anställda i SAO-jobb gäller semesterlagen med vissa avvikelser. Kalenderår är både intjänandeår och semesterår för dessa arbetstagare. Intjänad semesterersättning utbetalas löpande på månadslönen och semesterledighet förläggs till lov. Vid sjukdom eller annan semesterlönegrundande frånvaro utbetalas semesterförmån om 12 % även för tid då månadslön inte utbetalats. Arbetsgivaren behöver inte ta in semesterönskemål och besluta om förläggning av semesterledighet om inte arbetstagaren själv söker semesterledighet utöver skollov.

§ 9 Avtalsförsäkringar m.m.

De anställda eleverna omfattas av avtalsförsäkringar precis som andra anställda. Arbetsgivaren ska teckna och vidmakthålla följande försäkringar: Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS-KL), Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL) samt Tjänstegrupplivförsäkring (TGL-KL).

Lönen i SAO-jobb är pensionsgrundande och tjänstepensionsavsättning ska göras. Pensionsavtalet AKAP-KR har inte någon nedre åldersgräns för pensionsintjänande. Det finns en reglering i AKAP-KR om låga pensionsavgifter. Regleringen innebär att pension ska betalas ut som lön om man tjänar mindre än 0,75% av inkomstbasbeloppet för ett halvår (625,50 kr år 2026). Denna reglering blir endast tillämplig om en elev har omfattande frånvaro från SAO-jobbet som medför löneavdrag.

§ 10 Avbrytande av anställningen

Såväl arbetstagaren som arbetsgivaren, kommunen eller skolan kan avbryta ett SAO-jobb genom att underrätta motparten 14 dagar i förväg. Det finns inga formkrav på underrättelsen. Det krävs inte sakliga skäl enligt LAS för att avbryta anställningen i förtid.

§ 11 Om anställningen pausas

Bestämmelsen klargör att skolan/kommunen har rätt att pausa en SAO-anställning om eleven inte sköter sitt skolarbete. Ett beslut om paus innebär ett rättsligt hinder för eleven att i egenskap av arbetstagare fullgöra sitt anställningsavtal. Under en sådan paus får inte arbetsgivaren låta eleven utföra arbete inom ramen för SAO-anställningen.

Samtidigt innebär frånvaron inte att arbetstagaren missköter sitt arbete och bryter mot sitt anställningsavtal genom att utebli från arbetsplatsen. Detta

eftersom frånvaron beror på ett beslut fattat av skolan på grund av att eleven inte sköter sitt skolarbete.

Eftersom arbetstidsschemat under pausperioden inte fullgörs ska arbetsgivaren göra löneavdrag i enlighet med § 5 mom. 3 i avtalet.

§ 12 Tjänstgöringsintyg

Om anställningen varat i sex månader eller mer ska arbetsgivaren utfärda ett intyg som innehåller uppgift om anställningstid och de arbetsuppgifter som arbetstagaren utfört. Om arbetstagaren särskilt begär det ska tjänstgöringsintyget också innehålla ett omdöme/vitsord. Samtliga kalendermånader räknas vid beräkning av om anställningen varat i sex månader, dvs även sommarlovsmånaderna juli och augusti när inget arbete utförs och ingen lön utges.

§ 13 Övrigt

Bestämmelsen klargör att SAO-anställningar i övrigt omfattas av gällande rätt. Särskild hänvisning görs till reglerna om minderåriga i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd.

Bestämmelserna i kap. 8 AFS 2023:2 gäller för all verksamhet där minderåriga utför arbete eller genomgår utbildning. Bland annat finns regler om arbetsuppgifter som är förbjudna för minderåriga att utföra. Föreskrifterna riktar sig till arbetsgivare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare som låter den som inte fyllt 18 år anlitas att utföra arbete eller genomgå utbildning.

Enligt 9 § 8 kap. AFS 2023:2 ska minderåriga arbeta under ledning och tillsyn av en lämplig person som har fyllt 18 år och har kunskaper om arbetet. Det ska även finnas rutiner för hur introduktionen och handledningen ska gå till.

Av Arbetsmiljöverkets allmänna råd framgår att en lämplig person att leda och ha tillsyn över den minderåriga kan till exempel vara en lärare, arbetsledare eller en mer erfaren arbetskamrat. Personen bör ha minst ett års erfarenhet av uppgifterna från arbetsliv eller utbildning och ha nödvändiga kunskaper om risker och skydd.

NGS har inom modellen för SAO-jobb tagit fram information, bl.a. en checklista för risk och säkerhetsbedömning, som arbetsgivare kan använda som riktar sig till handledare.

Det är viktigt för både eleven och för den eller de som handleder eleven att det finns goda förutsättningar och tid för uppdraget.

Lokalt kollektivavtal om SAO-jobb, bilaga 2

Bilagan utgör en mall för antagande av Avtal om villkor för SAO-jobb som lokalt kollektivavtal.

Överenskommelse om SAO-jobb

Parter

Sveriges Kommuner och Regioner och Sobona – Kommunala företagens arbetsgivarorganisation å ena sidan, samt

Svenska Kommunalarbetarförbundet, OFRs förbundsområde Allmän kommunal verksamhet jämte i förbundsområdet ingående organisationer samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer å den andra.

§ 1 Innehåll m.m.

Parterna träffar detta kollektivavtal, Avtal om villkor för SAO-jobb. Till avtalet hör även bestämmelser enligt följande bilagor

a) Avtal om villkor för SAO-jobb (bilaga 1),

b) Lokalt kollektivavtal om SAO-jobb (bilaga 2).

§ 2 Parternas avsikt

Parternas avsikt är att avtalet ska möjliggöra en modell där elever kan erbjudas studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO), vilket innebär att de arbetar två timmar per vecka under ett helt år för att få en mer gedigen start på arbetslivet. Arbetet ska vara meningsfullt och utvecklande, samt ge ett värdefullt kontaktnät inom arbetslivet.

§ 3 Tvisters handläggning

Uppstår tvist som rör tolkning och tillämpning av detta avtal och av överenskommelse som slutits med stöd av detta ska ärendet handläggas i den ordning som föreskrivs i Kommunalt Huvudavtal (KHA) samt för Sobonas medlemmar i Sobonas förhandlingsordningsavtal.

§ 4 Ändringar och tillägg

I kollektivavtalet ska också ingå de ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna under avtalets giltighetsperiod träffar överenskommelse om. Parterna är överens om att fortlöpande justera lönenivån i enlighet med bilaga 1, § 5 mom. 6.

§ 5 Fredsplikt

Förhandlingar under tid då denna överenskommelse gäller ska föras under fredsplikt.

§ 6 Rekommendation om lokalt kollektivavtal

Parterna rekommenderar berörda arbetsgivare som är kommun, region eller kommunalförbund att anta Avtal om villkor för SAO-jobb enligt bilaga 2 som lokalt kollektivavtal.

Parterna är överens om att ett sådant avtal ska anses ha kommit till stånd genom att arbetsgivaren beslutar att anta det som lokalt kollektivavtal.

Arbetsgivaren ska informera berörda arbetstagarorganisationer om beslutet och lämna protokollsutdrag över beslutet till berörda arbetstagarorganisationer som begär det.

För Svenska Kommunalarbetareförbundet gäller följande. Arbetsgivaren ska uppfylla informationsskyldigheten genom att lämna protokollsutdrag över beslutet till lokal eller central arbetstagarorganisation.

För övriga arbetsgivare anslutna till Sobona som tillämpar Huvudöverenskommelse (HÖK) och berörd arbetstagarorganisation träffas härmed lokalt kollektivavtal om Avtal om SAO-jobb med innehåll enligt bilaga 2.

§ 7 Giltighet och uppsägning

Detta kollektivavtal gäller från och med den 1 februari 2026 och löper tillsvidare mellan centrala parter med en ömsesidig uppsägningstid av 3 kalendermånader. Trots uppsägning ska kollektivavtalet tillämpas på anställningsavtal som har ingåtts med stöd av avtalet före uppsägningen till dess att dessa anställningar har upphört enligt sina villkor.

Sägs avtalet upp upphör även det lokala kollektivavtalet vid samma tidpunkt som det centrala avtalet upphör.

§ 8 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

…….

Justeras

För **Sveriges Kommuner och Regioner**

…….

För **Sobona – Kommunala företagens arbetsgivarorganisation**

…….

För **Svenska Kommunalarbetareförbundet**

…….

För **OFRs förbundsområde Allmän kommunal verksamhet** jämte i förbundsområdet ingående organisationer

…….. ……

Vision Akademikerförbundet SSR

För **AkademikerAlliansen** och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

…….

Avtal om villkor för SAO-jobb

§ 1 Syfte med avtal och anställning

Mom. 1 Syftet med SAO-jobb (studiemotiverande arbetslivsorientering) är att öka elevens motivation att bli färdig med grundskolan, stärka kopplingen till arbetslivet samt ge elever insikter i yrkeslivets krav och möjligheter.

Mom. 2 Modellen innebär att elever i årskurs 8 och 9 erbjuds att lönearbeta 2 timmar per ordinarie skolvecka under ett helt år, som ett alternativ till traditionell prao. SAO-jobb är en obligatorisk del av skolundervisningen och modellen innehåller ett krav på eleven att ha en hög eller ökande närvaro i skolan.

§ 2 Tillämpningsområde

Mom. 1 Detta avtal omfattar elever i årskurs 8 och 9 som deltar i SAO-jobb enligt skolans studie- och yrkesvägledningsplan.

Anmärkningar

1. Avtalet gäller inte arbetsgivare anslutna till Sobona som tillämpar Sobonas Branschöverenskommelser (BÖK).

Mom. 2 Parterna är överens om att arbetsgivarens anställning av arbetstagare inom ramen för SAO-jobb inte ska anses utgöra ett brott mot reglerna om företrädesrätt till återanställning eller reglerna om rätt till utökad sysselsättningsgrad enligt lagen om anställningsskydd (LAS).

§ 3 Underrättelse vid anställning

Mom. 1 Arbetsgivaren ska utan dröjsmål underrätta berörd lokal arbetstagarorganisation när en arbetstagare anställs som SAO-arbetare. Underrättelsen ska lämnas skriftligen och innehålla uppgift om arbetstagarens namn och anställningstidens början.

§ 4 Anställningsform

Mom. 1 Anställningen är tidsbegränsad i högst ett år och förlagd under perioden vårterminen i årskurs 8 till och med vårterminen i årskurs 9. Arbetstiden omfattar högst två timmar per ordinarie skolvecka under totalt 36 skolveckor.

Mom. 2 Med vårtermin avses i detta avtal den del av läsåret som normalt pågår från början av januari till mitten av juni. Med hösttermin avses den del av läsåret som normalt pågår från mitten eller senare delen av augusti till slutet av december. Däremellan infaller ett sommarlov, under vilket inget arbete ska utföras inom ramen för detta avtal.

Mom. 3 Om en elev önskar sommarjobba eller arbeta på ett skollov gäller detta avtal inte under sådana perioder, utan ett separat anställningsavtal måste då träffas direkt mellan arbetsgivaren och eleven.

Mom. 4 Anställningen medför inte företrädesrätt enligt LAS i full omfattning, utan endast i den begränsade utsträckning som anges nedan. Anställningstid beräknas enbart för de kalenderdagar då arbete faktiskt har utförts, och inte för hela den avtalade anställningsperioden.

§ 5 Lönebestämmelser

Mom. 1 Lön utges som månadslön under tio (10) månader. Under juli och augusti utges ingen lön.

Mom. 2 Månadslönen uppgår till 750 kr per månad, exklusive semesterersättning. Månadslönen avser ersättning för faktiskt arbetad tid samt för det ansvar som åligger eleven att fullgöra sitt skolarbete samt sin arbetslivsorientering.

Mom. 3 Om arbetstidsschemat inte fullgjorts ska löneavdrag göras. Avdraget uppgår till 13,8 procent av månadslönen per ej fullgjord arbetstimme, avrundat nedåt till helt krontal.

Mom. 4 Lön utbetalas av arbetsgivaren i efterskott vid arbetsgivarens ordinarie löneutbetalningstillfälle.

Mom. 5 Månadslönen ska framgå av det individuella anställningsavtalet.

Mom. 6 Månadslönen enligt denna bestämmelse gäller för året 2026. Därefter ska lönen justeras den 1 april varje år i enlighet med det märke och den kostnadsnorm som fastställs inom ramen för Industriavtalet.

> **Anmärkning**
>
> Månadslön som utbetalas till arbetstagare anställda inom ramen för SAO-jobb ska inte ingå i underlaget för beräkning av utfall eller utrymme i löneöversyn.

§ 6 Arbetstid

Mom. 1 Arbetstiden uppgår till högst två timmar per ordinarie skolvecka förlagd på eftermiddagen mellan 13.00-17.00.

Mom. 2 Det är skolan som ansvarar för schemaläggningen av arbetstiden. Det är även skolan som ansvarar för att arbetsgivaren och eleven i god tid erhåller information om schemaläggningen.

§ 7 Sjuklön

Mom. 1 Vid frånvaro på grund av sjukdom utgår sjuklön enligt gällande lagstiftning.

Mom. 2 Parterna är överens om att karensavdraget enligt 6 § andra stycket lag (1991:1047) om sjuklön ska beräknas i timmar enligt följande. Först när arbetstagaren sammanlagt varit frånvarande i fyra timmar under en och samma sjuklöneperiod ska sjuklön börja att utgå enligt reglerna i detta avtal och i enlighet med lagen (1991:1047) om sjuklön.

§ 8 Semester

Mom. 1 Anställda med SAO-jobb har rätt till semesterförmåner enligt semesterlagen (1977:480), för närvarande 12 % av utbetald månadslön, med de avvikelser som framgår nedan.

Mom. 2 Med semesterår och intjänandeår avses kalenderår. Semesterledighet ska förläggas till skollov, om inte annat särskilt överenskoms mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Semesterersättningen ska däremot utbetalas löpande i samband med ordinarie löneutbetalning.

§ 9 Avtalsförsäkringar m.m.

Mom. 1 Arbetsgivaren är skyldig att teckna och bekosta gällande avtalsförsäkringar och erlägga sociala avgifter enligt lag på utbetald lön.

Mom. 2 Arbetstagaren omfattas av vid varje tidpunkt gällande pensionsbestämmelser.

§ 10 Avbrytande av anställningen

Mom. 1 Både arbetstagaren, arbetsgivaren och kommunen eller skolan har rätt att avbryta anställningen genom att 14 dagar i förväg underrätta motparten.

§ 11 Om anställningen pausas

Mom. 1 Om eleven inte sköter skolarbetet kan skolan pausa anställningen. Ett sådant beslut utgör ett rättsligt hinder för eleven/arbetstagaren att fullgöra sitt anställningskontrakt.

§ 12 Tjänstgöringsintyg

Mom. 1 Arbetsgivaren ska i samtliga fall där en anställning med SAO varat under 6 kalendermånader utfärda ett tjänstgöringsintyg som utvisar anställningstiden och de arbetsuppgifter som utförts. I det fall arbetstagaren så begär ska även ett vitsord utfärdas över det sätt på vilket arbetet utförts.

§ 13 Övrigt

Mom. 1 I övrigt gäller vad som följer av gällande rätt, se särskilt 8 kap Minderårigas arbetsmiljö i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:2) om planering och organisering av arbetsmiljöarbete.

Lokalt kollektivavtal om SAO-jobb

§ 1 Innehåll

…….. (arbetsgivare) beslutar att anta detta kollektivavtal, Avtal om villkor för SAO-jobb, som lokalt kollektivavtal.

Till avtalet hör

1. Avtal om villkor för SAO-jobb (bilaga 1)

2. bestämmelser enligt §§ 1 (bilaga 2 undantagen), 3–5, till förhandlingsprotokoll mellan de centrala parterna.

§ 2 Giltighet och uppsägning

Detta kollektivavtal, Avtal om villkor för SAO-jobb gäller fr.o.m. 1 februari 2026 till och tillsvidare.

Säger central part upp Avtal om villkor för SAO-jobb, upphör detta avtal att gälla vid samma tidpunkt som det centrala avtalet.

Sveriges Kommuner och Regioner

sobona
Kommunala företagens arbetsgivarorganisation

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr:	26:3
Diarienr:	SKR2026/00122
Handläggare:	Karin Nordin, SKR Carola Lundberg, SKR Joakim Rydvall, Sobona Ghazal Hernesten, Sobona
Ämnesord:	SAO-jobb, Studiemotiverande arbetslivsorientering, Prao, Arbetsgivarfrågor
Avdelning:	Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet:	Förhandlingssektionen
Datum:	2026-02-05
Mottagare:	Kommunstyrelsen Regionstyrelsen Medlem i Sobona – kommunala företagens arbetsgivarorganisation Arbetsgivarpolitik
Rubrik:	Överenskommelse om SAO-jobb
Bilagor:	Bilaga 1. Överenskommelse om SAO-jobb Bilaga 2. Redogörelsetext för Överenskommelse om SAO-jobb

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner och Sobona – Kommunala företagens arbetsgivarorganisation har träffat Överenskommelse om SAO-jobb med Svenska Kommunalarbetareförbundet, OFR:s förbundsområde Allmän kommunal verksamhet jämte i förbundsområdet ingående organisationer, samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer.

SAO står för studiemotiverande arbetslivsorientering. Överenskommelsen om SAO-jobb gäller från och med den 1 februari 2026 och tillsvidare med ömsesidig uppsägningstid av 3 kalendermånader.

Rekommendation till beslut

Detta cirkulär innehåller rekommendation till beslut.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 26:3

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Karin Nordin

Kommunstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Sobona – kommunala företagens arbetsgivarorganisation
Arbetsgivarpolitik

Överenskommelse om SAO-jobb

Överenskommelsen om SAO-jobb är ett nytt kollektivavtal som ska möjliggöra en modell där elever i årskurs 8 och 9 i grundskolan kan erbjudas studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO) som ett alternativ till traditionell prao.

Den nya överenskommelsen gäller för kommuner, regioner och Sobonas medlemmar som tillämpar Huvudöverenskommelser (HÖK).

Kort om SAO-jobb

Det är kommunen som beslutar om att införa SAO-jobb som en satsning mot särskilt utvalda högstadieskolor. Modellen för SAO-jobb har utvecklats av Nästa generation Sverige (NGS). SAO-jobbmodellen innebär att hela skolklasser i dessa skolor får chansen till ett avlönat jobb som en del av skolundervisningen.

SAO-jobben kan utföras i både offentlig och privat sektor. Kollektivavtalet om SAO-jobb reglerar villkoren för de elever som får anställning i kommun, region eller Sobona-medlem som faller inom avtalets tillämpningsområde. Privat sektor har ett motsvarande kollektivavtal om SAO-jobb.

Nedan följer några av kollektivavtalets bestämmelser i punktform.

- Syftet med avtalet är att öka elevens motivation att bli färdig med grundskolan, stärka kopplingen till arbetslivet samt ge elever insikter i yrkeslivets krav och möjligheter.
- Anställningen är tidsbegränsad och modellen innebär att elever i årskurs 8 och 9 erbjuds att arbeta 2 timmar per ordinarie skolvecka under ett års tid.
- SAO-jobb är en obligatorisk del av skolundervisningen och modellen innehåller ett krav på eleven att ha en hög eller ökande närvaro i skolan.

- Månadslönen uppgår till 750 kronor i månaden exklusive semesterförmåner och utges under tio (10) månader.
- Anställningen kan avbrytas med 14 dagars varsel och anställningen kan även pausas om eleven inte sköter skolarbetet.
- Arbetstagaren omfattas av gällande pensionsbestämmelser och avtalsförsäkringar.

Rekommendation till beslut

Sveriges Kommuner och Regioners styrelse och Sobona – Kommunala företagens arbetsgivarorganisations styrelse rekommenderar berörda arbetsgivare som är kommun, region eller kommunalförbund besluta, med anledning av träffad Överenskommelse om SAO-jobb för tillämpning fr.o.m. 2026-02-01, att anta Avtal om villkor för SAO-jobb i enlighet med centrala förhandlingsprotokollet.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för arbetsgivarpolitik

Jeanette Hedberg

Karin Nordin

Bilagor:
Bilaga 1. Överenskommelse om SAO-jobb
Bilaga 2. Redogörelsetext för Överenskommelse om SAO-jobb

DALS-EDS KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen
Anna Andersson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2026-08-31
D.nr:

Tjänsteskrivelse kring överenskommelse om SAO-jobb

Bakgrund
SAO-jobb är en modell som erbjuder elever studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO), vilket innebär att de arbetar två timmar per vecka och får lön under ett år. Arbetet ska vara meningsfullt och utvecklande, ge ett värdefullt kontaktnät och kunskap om arbetslivet. SAO-jobb är en vidareutveckling av PRAO, den obligatoriska arbetslivsorienteringen i årskurs 8. Det innebär att SAO-jobb blir en obligatorisk del av skoldagen och finns på elevens schema. De ska följa Arbetsmiljöverkets föreskrifter för minderårigas arbetsmiljö, AFS 2023:2. Dessutom ska de utvärderas löpande tillsammans med kontaktpersonen på skolan, och avslutas med ett skriftligt tjänstgöringsbetyg.

SAO-jobb är en anställningsform för elever i årskurs 8 och 9 och innebär följande:

- Eleverna arbetar 2 timmar varje vecka under ett års tid.
- SAO-jobbet är en obligatorisk del av skolundervisningen, finns i eleverna skolschema och organiseras av skolan.
- Eleverna måste uppfylla krav om hög skolnärvaro under hela anställningen, annars pausas eleven från att jobba tills dess att skolnärvaron förbättras.
- Eleverna får en månadslön om 750 kronor exklusive semesterförmåner och utges under tio (10) månader.
- Anställningen kan avbrytas med 14 dagars varsel och anställningen kan även pausas om eleven inte sköter skolarbetet.
- Arbetstagaren omfattas av gällande pensionsbestämmelser och avtalsförsäkringar.

Sveriges Kommuner och Regioners styrelse och Sobona rekommenderar berörda arbetsgivare, däribland kommuner att besluta, med anledning av träffad Överenskommelse om SAO-jobb för tillämpning fr.o.m. 2026-02-01, att anta Avtal om villkor för SAO-jobb i enlighet med centrala förhandlingsprotokollet.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning
Dals-Eds kommun ställer sig i grunden positiv till intentionen bakom SAO-jobb, då det är ett initiativ för att stärka elevers studiemotivation, ge kunskap om arbetslivet och skapa värdefulla kontaktnät. Förvaltningen bedömer dock att kommunen i nuläget saknar de resurser och den administrativa kapacitet som krävs för att genomföra satsningen, samt att det lokala näringslivet och den egna organisationen har ett för begränsat antal platser för att kunna garantera genomförandet.

Modellen kräver en löpande administration i form av anställningsförfaranden, lönehantering, schemaläggning och utvärderingar tillsammans med skolans kontaktpersoner, samt utfärdande av skriftliga tjänstgöringsbetyg. Dals-Eds kommun är en liten kommun med begränsat personellt utrymme, och i dagsläget saknas

förutsättningar och administrativa resurser för att rodda och följa upp detta upplägg över tid.

Kommunen har redan idag ett begränsat utbud av arbetsgivare och verksamheter som har möjlighet att ta emot elever. Det är svårt att få fram tillräckligt med godkända praktikplatser och handledare bara till den obligatoriska PRAO-undervisningen i årskurs 8 och 9.

Hänvisning till kommunens mål och Barnkonventionen
SAO-jobb stämmer väl överens med barnets rätt till utbildning och utveckling, samt rätten att förberedas för ett yrkesliv och få sina röster hörda. Att stärka studiemotivationen och ge unga kunskap om arbetslivet främjar barnets bästa.

Finansiering
Utöver den direkta lönekostnaden på 750 kr/månad per elev (inklusive semesterersättning och arbetsgivaravgifter) tillkommer dolda kostnader för den tid personal inom skola, HR och administration behöver lägga ner på handläggning, uppföljning och handledning.

Bedömning
Förvaltningen ser positivt på intentionerna bakom SAO-jobb. Trots insatsens goda syfte bedömer förvaltningen att det i dagsläget saknas förutsättningar att införa SAO-jobb i Dals-Eds kommun. Som en mindre kommun ställs vi inför utmaningar kring administration, tillgång till platser och budgetutrymme.

Bilaga
Cirkulär 26:3 Överenskommelse om SAO-jobb

Beslutsförslag
Barn- och utbildningsnämnden beslutar att i dagsläget inte anta det centrala Avtalet om villkor för SAO-jobb.

I tjänsten

Anna Andersson
Förvaltningschef Barn- och utbildningsförvaltningen

Expedieras till

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 111 Dnr KS-2026-000286170

Remiss - Nytt handlingsprogram enligt LSO (2003:778) - Strömstad Kommun MBN-2026-1142

Sammanfattning av ärendet

Strömstads kommun har utarbetat ett nytt handlingsprogram för räddningstjänsten. Innan antagande av det nya handlingsprogrammet sker skall i enlighet med Lag om skydd mot olyckor (2003:778) samråd ske med de myndigheter som särskilt berörs av förändringarna. Dals-Eds kommun har givits möjlighet att yttra sig över förändringarna i Strömstads kommuns handlingsprogram

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse till KSAU – Nytt handlingsprogram enligt LSO – Leif Kunell, daterad 2026-09-30
Nytt handlingsprogram 2027 enligt LSO – Samrådsversion med bilagor 2026-09-23 – MBN-2026-11442 3 – Räddningstjänsten Strömstad , daterad 2026-09-29
Remiss – handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor (LSO 2003:778) – Strömstad Kommun, daterad 2026-09-29

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att gå på Räddningschefs förslag att Dals-Eds kommun inte har några synpunkter på förlaget lämnas som svar på remissen från Strömstads kommun.

Expedieras till

KS

DALS-EDS KOMMUN
Räddningstjänsten
Leif Kunell

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2026-09-30
D.nr:

Svar på remiss MBN-2026-1142 från Strömstads kommun

Bakgrund
Strömstads kommun har utarbetat ett nytt handlingsprogram för räddningstjänsten. Innan antagande av det nya handlingsprogrammet sker skall i enlighet med Lag om skydd mot olyckor (2003:778) samråd ske med de myndigheter som särskilt berörs av förändringarna. Dals-Eds kommun har givits möjlighet att yttra sig över förändringarna i Strömstads kommuns handlingsprogram.

Bedömning
Undertecknad bedömer att förändringarna i Strömstads kommuns reviderade handlingsprogram för räddningstjänsten inte påverkar Dals-Eds kommun och samarbetet mellan de båda kommunernas räddningstjänster.

Beslutsförslag
Undertecknad föreslår att inga synpunkter på förslaget lämnas i svaret på remiss MBN-2026-1142 från Strömstads kommun.

I tjänsten

Leif Kunell
Räddningschef

Expedieras till
Strömstads kommun

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

STRÖMSTADS KOMMUN

Handlingsprogram 2027

enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Antagen för Kommunfullmäktige 2026-XX-XX § X

Ärende KS/2026-XXX

UTKAST

STRÖMSTADS KOMMUN

UTKAST

Omslagsbild: Kemdykning.

Handlingsprogram 2027, version 1.0
Räddningstjänsten Strömstads kommun

Upprättad: 2026–09-17

Innehållsförteckning

1 Inledning 1
2 Beskrivning av kommunen 2
3 Styrning av skydd mot olyckor 3
4 Risker 4
4.1 Övergripande 4
4.2 Brand i byggnad 4
4.3 Brand i annat än byggnad 4
4.4 Trafikolycka 5
4.5 Olycka med farliga ämnen 5
4.6 Naturolycka 5
4.7 Drunkning 5
4.8 Nödställd person 5
5 Värdering 6
6 Mål 8
7 Förebyggande – förmåga och verksamhet 10
7.1 Tillsyn 10
7.2 Stöd till den enskilde 10
7.3 Rengöring och brandskyddskontroll 11
7.4 Övriga förebyggande åtgärder 11
8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet 12
8.1 Övergripande beskrivning 12
8.2 Per olyckstyp 15
8.3 Ledning i räddningstjänsten 23
8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser 24
8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap 24
9 Uppföljning, utvärdering och lärande 25

Bilaga A – Dokumentförteckning

Bilaga B – Beskrivning av samråd

Bilaga C – Hamnar och dess gränser i vatten

1 Inledning

Handlingsprogrammet utgör ett övergripande politiskt styrdokument för arbetet med skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet beskriver vilka risker som finns inom kommunen samt vilken förmåga som finns för att minska sannolikheten för att olyckorna inträffar och minska konsekvenserna av inträffade olyckor. Det beskriver även övergripande hur kommunen ska arbeta för att sträva mot de nationella målen i lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och utforma lokalt anpassade mål för både räddningstjänstverksamhet och förebyggande verksamhet. Detta dokument utgör Strömstads kommuns gemensamma handlingsprogram enligt LSO och det gäller från 1 januari 2027 och tills vidare. Kommunens geografiska område visas i Figur 1.

Figur 1. Strömstads kommuns geografiska område (Strömstads kommun, 2026).

2 Beskrivning av kommunen

Strömstads kommun omfattar en landyta på drygt 467 km^2 och en vattenareal på 484 km^2. Befolkningsmängden uppgick år 2025 till drygt 13 550 personer och 68 % av den folkbokförda befolkningen var bosatt i någon av de fem tätorterna vilka presenteras i Tabell 1.

Tabell 1. Fördelning av folkbokförda i tätorter år 2026.

Tätort	Andel befolkning (%)
Kebal	3,0
Rossö	1,8
Skee	5,7
Strömstad	57,9

Strömstad kommun har på grund av den geografiska placeringen vid norska gränsen en stor andel besökare på årlig basis. Sommarboende i kombination med ett stort antal tillfälliga gäster som vistas i kommunen ökar under sommarmånaderna. Uppskattningsvis medför gränshandeln att antalet personer som vistas i kommunen uppgår till cirka 30 000 personer. Under sommarmånaderna uppskattas antalet personer som vistas i kommunen vara runt 70 000 – 90 000 personer.

Sett till befolkningsmängden under en tioårsperiod har utvecklingen varit positiv. Framtidsprognosen fram till år 2040 visar en nedåtgående trend vilket rör sig om en differens på 200 personer. Fördelning mellan åldersgrupperna har variationer och antalet personer över 80 år kommer att öka med 28 procent mellan 2023 och 2029 och samtidigt minskar antalet personer i arbetsför ålder.

I och med kommunens geografiska placering i Bohuslän medför det att området i mer eller mindre omfattning har närhet till hav, vattendrag och sjöar. Marken utgörs till störst del av skog vilka ofta innebär terräng med stora höjdskillnader. Den västra delen av kommunen präglas av en stor skärgårdsmiljö. Koster är en ögrupp där huvudöarna är Nord- och Sydkoster med åretruntboende och ett relativt stort antal fritidshus. Nord- och Sydkoster besöks av tusentals turister årligen och därigenom har det även lokaliserats hotell, restauranger, vandrarhem och pensionat. Det finns flertalet särskilt skyddsvärda naturmiljöer i det geografiska området och det har identifierats områden som är ras- och skredkänsliga.

Bebyggelsen omfattar bland annat samhällsviktiga verksamheter, personintensiva och utrymningskritiska verksamheter samt bostäder. Drygt 7 000 byggnader omfattade år 2025 bostäder för permanentboende och dessutom finns det en betydande del fritidshus. Cirka 10 % av samtliga bostäder är i byggnader som är uppförda före år 1940. Det finns flertalet byggnader som kategoriseras som skyddsvärd bebyggelse.

Genom kommunen finns en genomfartsled som förbinder Göteborg och Oslo vilket medför att området är transportintensivt. Dessutom förekommer en del inpendling till kommunen. Utifrån detta medför det att vägavsnitten, framför allt under sommarhalvåret, är tungt belastade. Med närheten till havet förekommer fartygstrafik i och utanför kommunen och dessutom finns det en järnvägsförbindelse. På järnvägssträckan in till Strömstads centrum går enbart persontrafik dock finns tillstånd för att transportera farligt gods. Vid Torskholmen finns ett färjeläge lokaliserat. Detta trafikeras av ett rederi vilken transporterar både persontrafik och tung trafik. Öster om Strömstad, i Näsinge, finns en flygplats som främst används för fritidsflyg.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Strömstads kommun har enligt reglementet för miljö- och byggnadsnämnden (dnr KS/2023–0735) delegerat kommunens skyldigheter enligt LSO till miljö- och byggnadsnämnden. Räddningstjänsten Strömstad är en avdelning som tillhör Miljö- och byggförvaltningen. Tekniska nämnden har ansvar för fungerande brandpostnät på strategiska platser. Figur 2 redogör för kommunens organisationsplan.

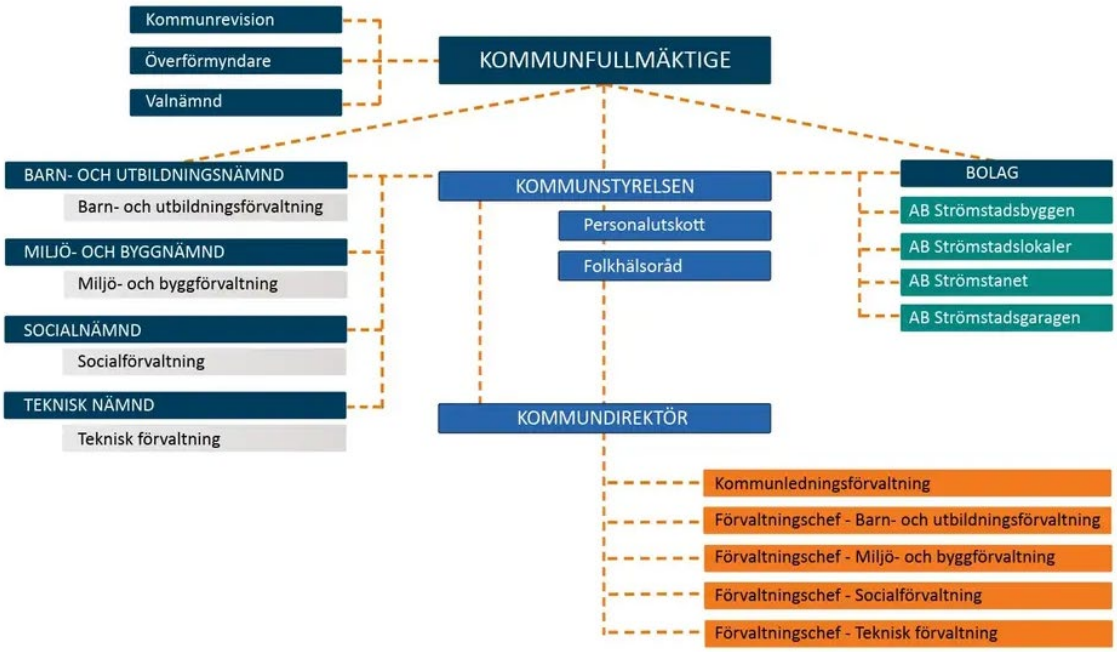

Figur 2. Strömstads kommuns organisationsplan (Strömstads kommun, 2025).

LSO är en målstyrd lagstiftning med en övergripande intention om att färre människor ska dö eller skadas och skador på egendom och miljö ska minska. LSO innehåller bestämmelser om olika aktörers ansvar och skyldigheter i arbetet med skydd mot olyckor. Skyldigheterna fördelas mellan den enskilde, kommun och stat.

Enligt 3 kap. 3§ respektive 8 § i LSO ska kommunen ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet respektive räddningstjänst. Aktuellt handlingsprogram redogör för kommunens skyldigheter och dokumentet ersätter från och med 1 januari 2027 det tidigare handlingsprogram som antogs av Kommunfullmäktige (dnr KS/2025–0592).

4 Risker

Utifrån de förutsättningar som finns i kommunens geografiska område medför det, av olika anledningar, händelser som kan föranleda räddningsinsatser. Genom att analysera tidigare inträffade händelser har frekvenser, konsekvenser och trender kunnat visas, dock finns det osäkerheter i underlaget vilket beskrivs i riskanalysen. Riskbilden är aktuell i fredstid så väl som i händelse av höjd beredskap och krig. Riskanalysen som ligger till grund för handlingsprogrammet redovisas i referensdokument 1 i Bilaga A.

4.1 Övergripande

Riskbilden inom kommunen är föränderlig över tid och inom kommunen finns det både stadsbebyggelse och områden som är mer glest befolkade. Samtidigt finns det många vattennära områden och bebyggelse i skärgården. Antalet personer som vistas i kommunen varierar under sommar- och vintermånaderna och detta medför att även frekvensen av olyckor också varierar under året.

Några av de mest framträdande riskerna som identifierats och som kan leda till stora eller komplexa olyckor är:

- Utsläpp av farligt ämne till havs eller i särskilt skyddsvärda miljöer
- Fartygsbrand
- Bränder i byggnader som omfattas av personintensiva och utrymningskritiska verksamheter
- Bränder i byggnader som utgör kulturhistoriskt värde
- Olyckor till följd av extrema väderhändelser
- Olyckor till följd av ras- och skred
- Olyckor som omfattar ett stort antal personer t.ex. tågolycka

Under perioden år 2021–2025 har det i genomsnitt genomförts drygt 100 räddningsinsatser per år. Räddningsuppdragen har inträffat mer frekvent under sommarmånaderna i jämförelse med övriga delar av året. De flesta händelser inträffar i tätorterna eller på de mest trafikerade vägavsnitten.

Trafikolyckor är den vanligast förekommande olyckstypen och därefter kommer brand eller brandtillbud i annat än byggnad. Vad avser utvecklingen avseende omställningen till fossilfritt innebär detta andra typer av risker vilket påverkar räddningstjänsten; både före och i samband med att en olycka inträffar.

4.2 Brand i byggnad

Under perioden 2016–2025 inträffade i genomsnitt knappt 16 byggnadsbränder per år. Antalet har varierat över tid, men majoriteten har inträffat i bostäder. Under åren 2021–2024 krävde bränderna inga dödsoffer, men i två fall behövde personer transporteras till sjukhus. De vanligaste kända orsakerna är tekniska fel samt mänsklig faktor (oavsiktlig handling eller underlåtenhet), utöver fall där orsaken förblivit okänd.

4.3 Brand i annat än byggnad

Under perioden 2016–2025 har det i genomsnitt inträffat knappt 10 bränder i skog och mark per år men för typhändelsen så uppgår det genomsnittliga antalet till 18 händelser per år. Antalet bränder i skog och mark har varierat något under åren dock noteras en relativt stor ökning under år 2018 vilket beror på att det var en gynnsam sommar för skogsbränder. Under de senaste tre åren kan det konstateras att bränder i torrt fjolårsgräs har minskat vilket kan anses utgöra ett trendbrott.

4.4 Trafikolycka

Under perioden 2016–2025 inträffade i genomsnitt drygt 42 trafikolyckor per år. Antalet olyckor har varierat något över tid, och det syns en tydlig minskning under covid-19-pandemin. I majoriteten av fallen har personbilar varit involverade. Denna olyckstyp genererar mest konsekvenser för människors liv och hälsa.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Under perioden 2016–2025 inträffade i genomsnitt 6,2 olyckor med farliga ämnen per år. Antalet händelser har varierat något över tid, med en tydlig topp år 2017 utan att orsaken till ökningen har kunnat klarläggas. Samtliga inträffade händelser har varit av mindre omfattning och gällt mindre läckage.

4.6 Naturolycka

Under perioden 2016–2025 inträffade i genomsnitt fem naturolyckor per år. Antalet händelser har varierat något över tid, med en tydlig topp år 2024. Ökningen det året berodde på snösmältning i kombination med kraftigt regn, vilket orsakade flera översvämningar under några enstaka dagar i januari.

4.7 Drunkning

Under perioden 2016–2025 har det i genomsnitt inträffat drygt 1 drunkningsolycka per år. Antalet drunkningsolyckor har varierat något under åren och under år 2017 noteras de högsta antalet. Då underlaget är begränsat och både skadeplats och årstid för händelsen har varierat är det inte möjligt att dra några fler och mer detaljerade slutsatser kring drunkningsolyckorna. Inom kommunen finns olika typer av miljöer som kan vara aktuella så som bad vid anordnad badplats eller annan plats, dykning, isaktivitet med och utan fordon och aktiviteter relaterade till båt och vattenfarkoster.

4.8 Nödställd person

Under tioårsperioden 2016–2025 inträffade i genomsnitt 3,7 händelser med nödställd person per år. Antalet har varierat något över tid, men för år 2024 noterades en ökning. Det bör dock observeras att händelser som omfattar avsiktlig självdestruktiv handling ibland kategoriseras annorlunda hos SOS Alarm AB, exempelvis som sjukvårdsärenden vilka inte definieras som räddningsinsatser enligt LSO. Detta kan medföra viss osäkerhet i statistiken för dessa händelser.

5 Värdering

Skyddet inom kommunen för de risker som orsaker flest olyckor har värderats och bedöms i stort sett uppfylla målen om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd. Denna bedömning görs trots att statistiken för Strömstad kommun ligger något högre i jämförelse med referenskommunerna Borgholm, Båstad och Sotenäs kommun samt Västra Götaland och riket. Denna bedömning motiveras av att jämförelsetalet, genomsnittligt antal räddningsinsatser per 100 invånare, blir felaktig då talet baseras på folkbokföring och inte antalet personer vistandes i kommunen.

Vad gäller brand i byggnad ska särskild vikt läggas vid att förhindra dödsfall och allvarliga skador. Detta motiveras av såväl nationell statistik över omkomna i bostadsbränder som Statistiska centralbyråns befolkningsprognos för Strömstad. Den lokala statistiken visar att majoriteten av de inträffade bränderna har skett i villor. Eftersom underlaget gällande brandorsaker är bristfälligt är det utmanande att utforma generella åtgärder för att minska antalet bränder. Framöver behöver räddningstjänsten därför i högre grad fastställa orsakerna vid byggnadsbränder och analysera vilka åtgärder som kan förebygga dem.

Vidare finns flera byggnader med kulturhistoriskt värde i kommunen, vilka används som både allmänna byggnader och bostäder. För att uppnå det nationella målet i LSO och värna kulturbebyggelsen bör arbetet med att höja brandskyddet i dessa miljöer fortsätta.

Bränder i skog och mark utgör majoriteten av alla utomhusbränder. Tidigare inträffade dessa oftast i samband med gräsbränning i torrt fjolårsgräs, men genomförda förebyggande insatser förefaller ha gett önskad effekt.

Sett till kommunens geografiska områden är flera vägavsnitt hårt belastade och enligt flödesmätningar utgörs dessa transporter framför allt av personbilar. I och med att det är många som nyttjar vägavsnitten för olika typer av transporter och att det i förhållande till antalet folkbokförda i kommunerna är ett betydligt högre antal medför det att kvoten, per 1000 invånare, blir missvisande. Förutom att rapportera till Trafikverket om eventuella brister på vägnätet är det svårt för räddningstjänsten att vidta åtgärder för att minska sannolikheten för trafikolyckor. Det handlar snarare om att begränsa konsekvenserna av händelsen efter den har inträffat genom skadebegränsande åtgärder. En utmaning för räddningstjänstens resurser är dock tidsåtgången i samband med bärgningsarbete – en fråga som upprepade gånger lyfts med Trafikverket. Långa väntetider på bärgning innebär att räddningstjänstens enheter blir låsta på olycksplatsen under orimligt lång tid.

Utmaningen med förebyggande åtgärder mot drunkningsolyckor är att kommunens vattenmiljöer är geografiskt utspridda. Kustnära områden, insjöar och vattendrag breder ut sig över stora ytor, och eftersom olyckor inte enbart sker i samband med sommarbad är det svårt att göra riktade och effektiva punktinsatser. Ur ett skadeavhjälpande perspektiv innebär avstånden att räddningstjänsten kan ha långa framkörningstider, vilket ofta påverkar utgången vid en drunkningsincident. I dessa lägen kan agerandet från den drabbade eller personer i närheten vara helt avgörande. Räddningstjänsten bör därför fortsätta tillsynen av hamnar och badplatser för att säkerställa ändamålsenlig livräddningsutrustning som möjliggör tidiga insatser från allmänheten. Därtill bör information om bland annat hur utrustningen används, risker med svaga isar samt vikten av god framkomlighet för räddningsfordon spridas till allmänheten.

Inom kommunen finns stora skogsområden som i samband med oväder riskerar att drabbas av stormskador. Det finns även vattendrag samt vatten- och avloppssystem som riskerar att översvämmas vid stigande havsnivåer, höga vattenstånd och ökad nederbörd. Fortsatt samverkan med berörda aktörer samt information till allmänheten inför extremväder bedöms vara de mest effektiva åtgärderna. Det förekommer också ras- och skredkänsliga markområden. För denna händelsetyp är skadeförebyggande åtgärder mest effektiva, vilket bland annat beaktas i planärenden där räddningstjänsten är remissinstans.

I kommunens geografiska område finns flera skyddsvärda områden, det förekommer transporter på land och till sjöss och det finns verksamheter som har tillstånd för brandfarlig och explosiv vara. Trots detta har de tidigare händelserna framför allt varit begränsade läckage av drivmedel. Förutom att genomföra tillsyn på

verksamheter som innehar tillstånd för brandfarlig och explosiv är det svårt för räddningstjänsten att vidta åtgärder för att minska sannolikheten för olyckor med farliga ämnen. Det handlar snarare om att begränsa konsekvenserna av händelsen efter den har inträffat genom skadebegränsande åtgärder. De riskobjekt som kan föranleda olyckor med farligt ämne i större omfattning och där räddningstjänstens resurser är begränsade avser olyckor med fartygstrafik. Dessa händelser kan medföra större oljepåslag och i kombination med att det finns stora områden i kommunen som är har särskilt skyddsvärda naturmiljöer krävs samverkan med flera aktörer.

Eftersom en stor mängd människor utöver den folkbokförda befolkningen vistas i kommunen borde det teoretiskt sett återspeglas i antalet räddningsinsatser. Ökningen kopplad till fritidsboende och turism sker framför allt under sommarmånaderna, vilket också syns i uppdragsstatistiken för hela kommunen och i synnerhet för Kosteröarna. Strömstad har historiskt sett varit förskonat från sociala risker och antagonistiska hot, men planeringen för sådana händelser bör inte underskattas. Detta då liknande förutsättningar dels beskrivs i grundscenariot för räddningstjänst under höjd beredskap, dels utgör en viktig arbetsmiljöfråga. För att kunna hantera framtida risker bör kompetensutveckling och kontinuerligt lärande vara en naturlig del av verksamheten. Här utgör olycksundersökningar – både egna och andras – en värdefull grund, där det är av stor vikt att den förebyggande och den skadeavhjälpande verksamheten integreras.

Gällande framtida byggnationer bör räddningstjänsten bedriva omvärldsbevakning för att följa utvecklingen avseende ny teknik, nya byggmetoder och nya material, och utifrån detta bevaka räddningstjänstens intressen. Vid mer komplexa byggnationer bör underlag som kan utgöra beslutsstöd vid en räddningsinsats tas fram. Dessutom bör arbetet med en brand- och släckvattenplan initieras i samverkan med berörda aktörer, eftersom det ger positiva effekter för såväl det förebyggande som det skadeplatsnära arbetet.

Arbetet med höjd beredskap behöver fortsätta. Kommunens organisation för räddningstjänst utgör en del av det civila försvaret, och vid höjd beredskap tillkommer uppgifter enligt 8 kap. 2 § LSO. I Strömstads kommun har en plan för räddningstjänsten inför och under höjd beredskap tagits fram. Planen utgör ett grundläggande ramverk för planering och förberedelser samt anger ramvillkor för dimensionerande scenarier, samordning, utbildning och övning. Den ligger också till grund för den interna detaljplaneringen. Myndigheten för civilt försvar har en utstakad inriktning i *Plan för räddningstjänsten 2033* vilket ställer krav på fortsatt omvärldsbevakning och konkreta åtgärder samt innebär att kommunens plan behöver revideras regelbundet.

6 Mål

Den största utmaningen i verksamheten är att upprätthålla nuvarande nivå på verksamheten samtidigt som vi hela tiden måste vara vaksamma på att gradvis anpassa verksamheten efter nya förutsättningar och risker. Utifrån beslutad ambition och riskvärdering har Strömstad kommun, vid sidan av de nationella målen i LSO, tagit fram räddningstjänstens lokala mål.

Ambition
Strömstads räddningstjänsts ambition är ”Sveriges bästa räddningstjänst”. Ambitionen ska ses som en långsiktig inriktning för avdelningen och markera att verksamheten ska utvecklas i takt med att samhället förändras samt tillhandahålla kvalitet på det samhällsuppdrag vid utför åt medborgaren.

Lokala mål
Nedanstående mål har formulerats för 2027 och framåt. Målen beskriver vilken effekt som ska uppnås och har delats upp i delmål för att tydliggöra inriktningen. För att möjliggöra mätbarhet och uppföljning har delmålen kompletterats med indikatorer.

1 Antalet olyckor ska minska

1.1 Räddningstjänstens kunskap om aktuell riskbild ska gemensamt nyttjas inom kommunen
Indikator: Räddningstjänsten ska yttra sig i samtliga planärenden.

1.2 Räddningstjänstens kunskap om aktuell riskbild ska komma allmänheten till del.
Indikator: Allmänheten nås av säsongsbetonad och aktuell information om olycksrisker, så att de kan bidra till att olyckor förebyggs och minskar.

1.3 Öka andelen fastställda brandorsaker vid bostadsbränder för att skapa bättre underlag för riktade förebyggande åtgärder.
Indikator**:** 90 % av bostadsbränderna ska ha en fastställd brandorsak i händelserapporteringen.

2 Konsekvenserna av olyckor ska minska

2.1 För räddningsinsatser som är mer komplexa ska åtgärdsplaner tas fram i syfte att räddningstjänsten ska kunna genomföra effektiva räddningsinsatser.
Indikator a: Brand- och släckvattenplan ska upprättas tillsammans med tekniska förvaltningen
Indikator b: Insatsplaner för komplexa byggnader ska upprättas
Indikator c: Insatsplaner för kulturbyggnader ska upprättas

2.2 Räddningstjänstens kunskap ska komma allmänheten till del för att skapa förutsättningar för en effektiv räddningsinsats och ett rätt agerande vid olyckor.
Indikator: Genomförda informationsinsatser om hur allmänheten bör agera vid en olycka samt om åtgärder som underlättar räddningstjänstens insats.

2.3 I samverkan med Trafikverket behöver kommunen verka för kortare väntetider på bärgning för att frigöra räddningstjänstens resurser vid trafikolyckor.
Indikator: Genomförd samverkans- och uppföljningsmöten med Trafikverket avseende bärgningsrutiner och insatstider vid trafikolyckor.

2.4 I och med medlemskapet i räddningsledningssystemet Västra räddningsregionen (VRR) ska räddningstjänsten verka för att nå de kvalitetsmål som fastställs inom VRR.
Indikator: Genomförd årlig uppföljning och avrapportering av verksamhetens kvalitet i förhållande till de fastställda målen inom VRR.

2.5 Eftersom en räddningsstyrka bestående av ett arbetsledande befäl och två brandmän begrensar de operativa förmågorna, ska en utredning genomföras avseende ökad numerär vid Skee station. Utredningen ska ge förslag på hur en bemanningsökning kan genomföras och vilka utökade förmågor detta tillför.
Indikator: Genomförd utredning med förslag på bemanningsstruktur, finansiering och stärkt operativ förmåga för Skee station ska presenteras ansvarig nämnd.

3. Räddningstjänsten ska genom sitt arbete verka för medborgarnas ökade trygghet

Räddningstjänstens förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig behöver fortsätta utvecklas. Grunden läggs genom god kontinuitetshantering, ett starkt säkerhetsskydd, god informations- och cybersäkerhet samt anpassad utrustning, teknik, övning och utbildning. Lika viktig är den etablerade samverkan med andra aktörer och frivilliga.

För att hålla kommunens plan för räddningstjänst under höjd beredskap aktuell och nå målen i MCF:s inriktning för räddningstjänsten 2033 behöver planen revideras regelbundet utifrån utvecklingen i omvärlden.

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Strömstad räddningstjänst har en förbyggande verksamhet som bland annat arbetar med frågor som omfattar kommunens skyldigheter i enlighet med LSO. I syfte att kunna fullfölja verksamhetens uppgifter krävs minst 1,8 tjänster.

7.1 Tillsyn

Räddningstjänstavdelningen ansvarar för kommunens tillsyn av den enskildes skyldigheter i enlighet med LSO. Behörig att utföra tillsyn är räddningschef eller dennes delegerade utsedd medarbetare. Kommunen ställer höga krav på att de som arbetar som tillsynshandläggare ska kunna förklara sina budskap och beslut på ett tydligt och pedagogiskt sätt till den enskilde som blir föremål för en tillsyn.

Beroende på vilken typ av ärende som ska handläggas eller vilken typ arbetsuppgift som ska utföras varierar behovet av kompetens. Personal som arbetar med den förebyggande verksamheten ska upprätthålla en kompetensnivå om lägst Tillsyn A och i övrigt ska Tabell 2 tillämpas. Kraven nedan kan motsvaras av utbildningar enligt det äldre utbildningssystemet.

Tabell 2. Kompetenskrav för tillsynshandläggare.

Tillsyn	Kompetenskrav
2 kap. 2 § LSO – enklare objekt	Lägst Tillsyn A och Räddningsledare A
2 kap. 2 § LSO – komplicerade objekt	Lägst Tillsyn B och Räddningsledare B
2 kap. 4 § LSO	Lägst Tillsyn B och Räddningsledare B

Tillsynen av den enskildes skyldigheter kontrollerar efterlevnaden av kraven på byggnadstekniskt och organisatoriskt brandskydd. Arbetet ska i första hand prioriteras till byggnader och anläggningar där en brand kan få allvarliga konsekvenser för liv, hälsa, egendom och miljö. Tillsynsplanen, som återfinns i referensdokument 2 i Bilaga A, omfattar hur prioritering, planering och genomförande av tillsynsobjekt ska ske.

7.2 Stöd till den enskilde

I syfte att den enskilde ska ha möjlighet att fullgöra sina skyldigheter ska räddningstjänsten stödja och underlätta för den enskilde. Detta görs genom att informera och utbilda i såväl förebyggande som skadeavhjälpande åtgärder. Räddningstjänsten ska:

- Genomföra utbildning inom grundläggande brandkunskap samt utbildning i hjärt- och lungräddning för personal inom kommunens förvaltningar
- Genomföra utbildning av elever i förskola, åk 4 och 7 samt gymnasieelever i åk 3
- Erbjuda avgiftsfinansierad utbildning till fastighetsägare, företag, organisationer och kommunala bolag
- Erbjuda stöd till person i kommunens socialnämnd angående bedömningar av anpassade brandskyddsåtgärder för personer som är särskilt riskutsatta för brand
- Kontinuerligt arbeta för att ha en informativ och uppdaterad webbplats för kommuninvånarna kan finna relevant information om brandskydd och hur man på ett enkelt sätt genomför egenkontroller av sitt brandskydd
- Genomföra informationsaktiviteter vilka årligen planeras i verksamhetens aktivitetsplan
- Vara lättillgängliga för att kunna ge råd

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll

Kommunens ansvar för att rengöring (sotning) och brandskyddskontroll av fasta förbränningsanordningar är delegerat till räddningstjänsten. På uppdrag av räddningstjänsten bedrivs rengöringsverksamhet samt brandskyddskontrollen i entreprenadform av skorstensfejarmästarfirman Sotarna i Strömstad och Tanum AB. Detta avtal gäller fram till 2027-06-30.

Kommunfullmäktige har beslutat om regler för intervall för brandskyddskontroll i särskilda fall och sotning av förbränningsanordningar samt för rengöring av imkanaler. Intervall för brandskyddskontroll och vilken utbildning som krävs för att ha behörighet att utföra dessa har beslutats och meddelats genom MSBFS 2014:6. Räddningstjänsten strävar efter att underlätta egensotning för den enskilde genom att på kommunens hemsida ge information och vägledning.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

Räddningstjänsten bedriver sitt förebyggande arbete genom att fungera som remissinstans, samverkanspart och tillståndsmyndighet, men också genom insatsplanering och information till allmänheten.

Remissinstans
Räddningstjänsten stödjer kommunens byggavdelning i byggärenden och planavdelningen i planärenden. I byggprocessen verkar räddningstjänsten som sakkunnig i brandskyddsfrågor, medan arbetet i planärenden främst fokuserar på riskhantering samt faktorer som påverkar räddningstjänstens förmåga att genomföra insatser.

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen bistår räddningstjänsten miljö-och hälsoskyddsavdelningen i frågor om lokalerna är anpassade för det personantal samt verksamhet som anges i ansökan. Vidare är räddningstjänsten remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri enligt ordningslagen samt tillståndsärenden lag om hotell- och pensionatsrörelse.

Räddningstjänsten är remissinstans till Länsstyrelsen i frågor om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken, samt yttrar sig över remisser från kommunens övriga avdelningar och andra myndigheter.

Samverkanspart
Räddningstjänsten ska vara en viktig aktör och samverkanspartner inom hela hot- och riskskalan och främja arbetet inom kompetensområdet. Räddningstjänsten samverkar regelbundet kommunens trygghet- och krisberedskapsamordnare och vid behov med Länsstyrelsen och Polismyndigheten.

Tillståndsmyndighet
Räddningstjänsten är tillstånds- och tillsynsmyndighet enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Insatsplanering och information till allmänheten
En viktig del i det förebyggande arbetet är att genom omvärldsbevakning och samverkan planera inför framtida insatser samt informera allmänheten om eventuell påverkan. Det kan till exempel handla om information vid beslut om eldningsförbud eller inför väderrelaterade händelser.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

Uppgifter om hamnar och dess gränser i vatten återfinns i Bilaga C.

8.1 Övergripande beskrivning

Riskbilden inom kommunens geografiska ansvarsområde visar på ett antal olika händelser som kan föranleda räddningsinsats. Det innebär att åtgärderna måste anpassas efter omständigheterna i syfte att möta hjälpbehovet. Dessutom behöver sociala risker, antagonistiska hot, ny teknik och variationer över året beaktas. Strömstads kommun ingår i det gemensamma räddningsledningssystemet Västra Räddningsregionen (VRR) tillsammans med Bohus Räddningstjänstförbund, Herrljunga räddningstjänst, Räddningstjänsten Storgöteborg, RSG, Räddningstjänsten Väst, Sotenäs räddningstjänst, Tanums räddningstjänst samt Öckerö Räddningstjänst. Figur 3 redogör för kartbild över räddningsledningssystemet VRR.

Tillgång till egna resurser
Under dygnets alla timmar, året om, upprätthålls beredskap för att kunna möta de risker som finns inom kommunen. Resurserna har sin geografiska utgångspunkt enligt Figur 4. Tabell 3 redogör för numerär, anspänningstider och specialkompetenser.

Figur 3. Räddningsledningssystemet VRR (Räddningstjänsten Storgöteborg).

Figur 4. Geografisk utgångspunkt av egna resurser (MCF).

Tabell 3. Numerär, anspänningstider och specialresurser.

Geografisk utgångspunkt	Bemanning	Numerär	Anspänningstid	Specialresurser
Strömstad	Beredskap	1+5	300 sek	Släckbil, tankbil, höjdfordon, oljeskydd, terränghjuling, mindre båt och enhet för kem och restvärde.
Skee	Beredskap	1+2	480 sek	Släckbil, terränghjuling, terrängfordon och bandvagn.
Kosteröarna	Beredskap sommartid	1	480 sek	UTV med brandsläp
Nordkoster	Räddningsvärn	0–5	Ingen	UTV med brandsläp
Sydkoster	Räddningsvärn	0–5	Ingen	UTV med brandsläp
Skogsbrandsgrupp	Organiserade frivilliga som inkallas vid behov i samband med skogsbrand			

Vad avser kompetenskrav på operativa befattningarna räddningsman respektive brandman i beredskap redogörs dessa i Tabell 4.

Tabell 4. Kompetenskrav för befattningarna räddningsman och brandman.

Befattning	Kompetenskrav
Räddningsman	Introduktionsutbildning, 20 timmar
Brandman i beredskap	Introduktionsutbildning, 120 timmar Körkortsbehörighet C[1] GRIB-utbildning eller motsvarande äldre utbildningssystem eller SMO[2]

Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

Räddningstjänsten i Strömstads kommun har ingått flera avtal, däribland om samverkan vid räddningstjänst med medlemmarna inom VRR samt gränsande kommuner på både den svenska och norska sidan. Dessutom har avtal om särskilda förmågor tecknats med Fredrikstad brannvesen och Sarpsborg brannvesen. Samtliga aktuella avtal redovisas i Bilaga A.

Syftet med avtalen är att reglera de övergripande formerna för samverkan mellan parterna, så att den hjälpsökande får så snabb hjälp som möjligt vid en olycka. Samarbetet syftar vidare till att de samlade resurserna nyttjas oavsett organisationstillhörighet, i syfte att skapa en effektiv räddningstjänst och en god förmåga att upprätthålla beredskapen.

[1] Utbildningen är initialt inte ett krav.
[2] Utbildningen är initialt inte ett krav.

Alarmering av räddningsorganet
Räddningstjänsten i Strömstads kommun har avtal med räddningstjänstförbundet Storgöteborg angående alarmering av räddningsresurser via ledningscentralen. Räddningstjänstförbundet Storgöteborg har i sin tur avtal med SOS Alarm. När 112-samtal inkommer hanteras ärendet av SOS Alarm AB och ledningscentralens larm-och ledningsoperatörer medlyssnar på samtalet och larmar sedan räddningsresurser enligt förbestämda larmplaner. Se Bilaga A för avtal.

Vid avbrott eller störningar i telenätet då det inte går att ringa 112 ska allmänheten kunna larma kommunen genom att bege sig till någon av stationerna via bibrandsskåp.

Samverkan mellan myndigheter och andra aktörer på alla samhällsnivåer – lokal, regional och nationell – kräver fungerande kommunikation. För att möjliggöra säker kommunikation mellan räddningstjänstenheter, ledningscentralen och samverkande organisationer används RAKEL (Radiokommunikation för effektiv ledning) och WIS (Webbaserat informationssystem). Som reservsamband finns även alternativa analoga system implementerade.

Brandvattenförsörjning
Brandpostsystemet ska utföras i enlighet med Svenskt Vattens anvisningar. Utanför brandpostsystemets täckningsområde tillämpas ett alternativsystem med tankfordon med en minsta kapacitet på 10 m^3. Avdelningens motorsprutor är också en del av brandvattenförsörjningen. VA-avdelningen projekterar och underhåller brandposterna samt förser räddningstjänsten med aktuell karta över brandposternas placering.

Tid från att larmet inkommer till att första kommunala räddningsresurs är på plats
Insatstiden, vilken omfattar tid från 112-samtal till första resurs på plats, innehåller handläggningstid hos SOS Alarm och räddningsledningssystemets ledningscentral samt anspänningstid och körtid. Figur 5 redogör för tiden från 112-samtal till första resurs på plats; 59 % av den folkbokförda befolkningen nås inom 10 minuter, 86 % inom 20 minuter och 98 % inom 30 minuter. Enligt Kolada (2025) var mediantiden för responstid i Strömstads kommun 13,4 minuter under 2025.

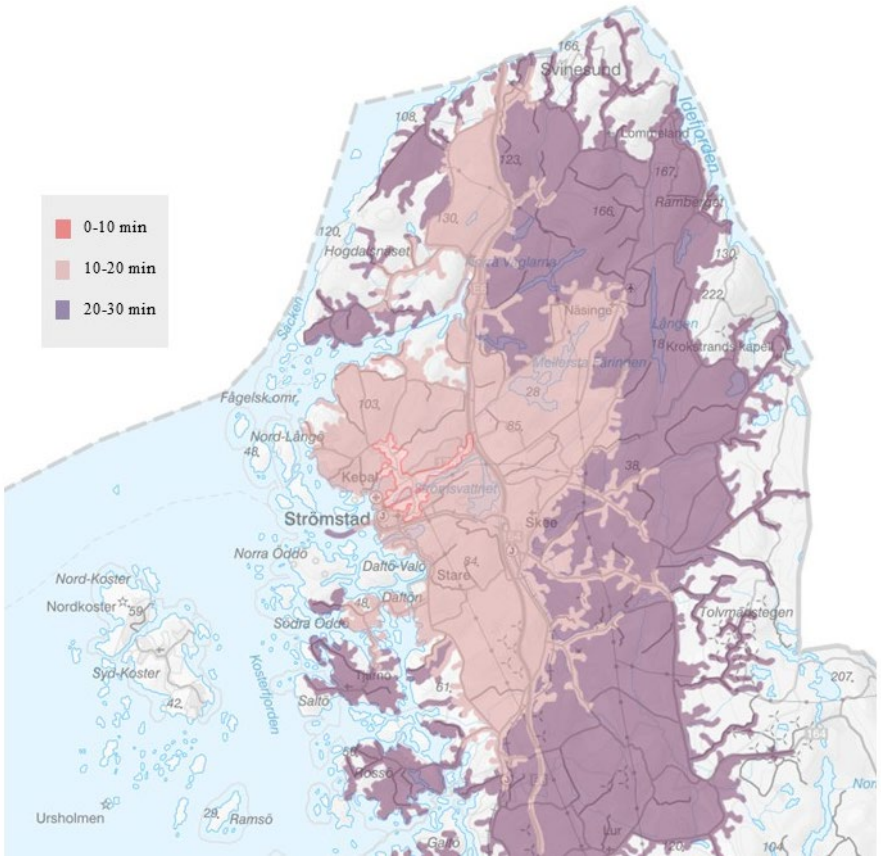

Figur 5. Insatstider för räddningsresurser Strömstad.

Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsande åtgärder
Strömstad kommun har inte möjliggjort överlåtande till annan att vidta inledande begränsande åtgärder.

Samverkan med andra aktörer
Kommunen har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer så som Polismyndigheten, Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionen, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöräddningssällskapet och Försvarsmakten. I övrigt har kommunen en etablerad samverkan med Frivilliga resursgruppen vid behov av frivillig personal vid räddningsinsatser. Avtal finns redovisade i Bilaga A.

Varning och information till allmänheten
Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) är en varning till allmänheten vid till exempel gasutsläpp, en stor brand eller annan allvarlig olycka. Varnings- och informationssystemet kan också användas för att ge beredskapslarm och flyglarm. Räddningstjänstförbundet Storgöteborgs ledningscentral kan utlösa VMA på anmodan av räddningsledare.

Allmänheten kan uppmärksammas om VMA genom varningssignal och/eller varningsmeddelande. System för varningssignal finns i Strömstad. Varningsmeddelande kan ske genom talmeddelande till fast telefoni inom drabbat område. Den tredje möjligheten är att skicka SMS till mobiler inom ett geografiskt område. Räddningstjänsten Strömstad ansvarar för drift och underhåll av utomhusvarningssystem.

8.2 Per olyckstyp

Nedan beskrivs den förmåga gällande räddningsinsatser enligt LSO som finns i Strömstads kommun.

För att uppnå önskat resultat vid respektive händelsetyp har särskilt viktiga åtgärder, så kallade nyckeluppgifter, definierats. Nedanstående tabeller redogör för vilken förmåga respektive räddningsstyrka själva besitter och vilka förmågor flera räddningsstyrkor har tillsammans.

De förmågor som kommunen saknar i egen regi, men där samverkansavtal har tecknats, är markerade i blått.

Brand i byggnad

Brand i byggnad omfattar brand i olika typer av verksamheter vilka medför olika riskmiljöer. Med normal riskmiljö avses bränder som sker i ett begränsat utrymme och som har en begränsad brandbelastning. Exempel på normal riskmiljö kan vara brand i lägenhet, villa eller annan lokal med mindre risker. Hög riskmiljö avser stora rumsvolymer vilka är svåra att orientera sig i, hög brandbelastning samt långa inträningsvägar. Industrilokaler, shoppingcenter och vissa publika lokaler är exempel på höga riskmiljöer. I de fall räddningstjänsten ska utgöra en alternativ utrymningsväg i enlighet med Boverkets byggregler (BBR), ska referensdokument 4 i Bilaga A, som redogör för insatstider kopplade till räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg, tillämpas vid projektering.

Förmåga utifrån nyckeluppgifter			
Effekter som ska uppnås	**Strömstad**	**Skee**	**Nord- och Sydkoster**
Rädda liv **Släcka brand** **Förhindra brandspridning** **Förhindra egendomsskador** **Förhindra skador på miljön**	Bärbar stege som omedelbar åtgärd Akut medicinskt omhändertagande av skadad person Dörrforcering Utvändig släckning Indikera brandspridning i byggnadskonstruktion Förhindra spridning till annan brandcell Förhindra spridning till annan byggnad Akut restvärdesräddning		
	Utrymning via höjdfordon Utrymning via bärbar stege Invändig livräddning i normal riskmiljö Utvändig släckning med skärsläckare	Utrymning via bärbar stege Invändig livräddning ej tät brandrök Invändig släckinsats ej tät brandrök	
	Invändig livräddning i hög riskmiljö med skyddsgrupp Konstaterad brand/rökutveckling i startutrymmet. Låg risk för spridning.		
	Invändig livräddning i hög riskmiljö med nödlägesgrupp Punktbeskjutning av gasflaskor Omfattande brand i större lokaler samt utanför startutrymmet. Hög risk för spridning.		

Brand utomhus
Brand utomhus i mindre omfattning avser brand i fristående brandobjekt utan risk för spridning exempelvis container, gräsbrand, mindre komplementbyggnad och mindre fordon och farkoster. Brand utomhus i större omfattning avser brand i skog och mark, större fordon och farkoster samt brandobjekt med stor risk för brandspridning.

<table>
<tr><th colspan="4">Förmåga utifrån nyckeluppgifter</th></tr>
<tr><th>Effekter som ska uppnås</th><th>Strömstad</th><th>Skee</th><th>Nord- och Sydkoster</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Rädda liv
Släcka brand
Förhindra brandspridning
Förhindra egendomsskador</td><td colspan="3">Akut medicinskt omhändertagande av skadad person
Akut restvärdesräddning
Vattenförsörjning med mindre vattentank och motorsprutor
Transport med terränggående enheter
Begränsa spridning till närliggande objekt i mindre omfattning</td></tr>
<tr><td>Vattentransport med tankbil</td><td>Aktuell lägesbild med UAS
Begränsande åtgärder med motorsåg</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Evakuering i mindre omfattning
Släckning av brand i större omfattning vad avser fordon
Släckning av större omfattning vad avser skogs- och markbrand</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Släckning av brand i på öar i skärgården
Släckning av fartygsbränder
Släckning av brand i mycket stor omfattning med risk för spridning</td></tr>
</table>

Trafikolycka

Inom kommunen finns flera transportleder vilka årligen drabbas av en stor andel trafikolyckor. För singelolycka avses trafikolycka med ett fordon. I olyckor där fler fordon är inblandade benämns trafikolycka med flera fordon. Vad avser fordon med ett större antal personer iblandade betraktas det som en omfattande räddningsinsats.

<table>
<tr><th colspan="4">Förmåga utifrån nyckeluppgifter</th></tr>
<tr><th>Effekter som ska uppnås</th><th>Strömstad</th><th>Skee</th><th>Nord- och Sydkoster</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Rädda liv
Förhindra följdolyckor
Förhindra skador på miljön</td><td colspan="3">Säkra skadeplats genom avspärrning samt säkra mot brand
Akut medicinskt omhändertagande av skadad person</td></tr>
<tr><td>Hantera större utsläpp från drivmedelstank</td><td>Aktuell lägesbild med UAS
Transport vid särskilda förhållanden</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Säkrad skadeplats genom avspärrning med buffertfordon på ej mötesfriväg
Losstagning av person i personbil
Losstagning av person i tungt fordon
Förhindra utsläpp
Hantera mindre utsläpp från drivmedelstank</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Säkra skadeplats genom avspärrning med buffertfordon på mötesfriväg
Losstagning av flera personer i flera fordon eller fordon med större antal personer
Arbetsjordning vid spårtrafikolycka</td></tr>
</table>

Olycka med farliga ämnen

Inom kommunen finns både leder för farligt gods och flera industrier som omfattas av farlig verksamhet. Låg omfattning avser utsläpp med en begränsad mängd bränsle. Hög omfattning avser begränsat utsläpp så som tankfordon, olyckor med styckegods och gods med radioaktivitet i begränsad omfattning. Tankfordon med kylkondenserad och brandfarlig gas beaktas som omfattande räddningsinsats.

<table>
<tr><th colspan="4">Förmåga utifrån nyckeluppgifter</th></tr>
<tr><th>Effekter som ska uppnås</th><th>Strömstad</th><th>Skee</th><th>Nord- och Sydkoster</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Rädda liv
Stoppa skadeutbredningen
Förhindra skador på miljön</td><td colspan="3">Säkra skadeplats genom avspärrning
Akut medicinskt omhändertagande av skadad person</td></tr>
<tr><td>Livräddning med gas- och vätsketät kemdräkt samt andningsskydd

Hantering av utsläpp i gas- och vätsketät kemdräkt samt andningsskydd</td><td>Akut sanering av egen personal
Sanering av egen personal
Aktuell lägesbild med UAS</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Zonindelning
Indikering av explosiv miljö, radioaktivitet och några särskilda ämnen
Begränsning av skadeutbredning genom invallning eller uppsamling
Livräddning och skadebegränsande åtgärd med branddräkt och andningsskydd
Släckning av spillbrand vid tankbilsolycka i hög omfattning
Restvärdesräddning i mindre omfattning</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Bekämpning av mindre oljeutsläpp till kustnäramiljöer
Restvärde i större omfattning
Indikering av radioaktivitet och övriga ämnen
Hantera utsläpp vid omfattande räddningsinsats</td></tr>
</table>

Naturolycka

Med naturolycka avser händelser i mindre omfattning avseende skred på bebyggd mark samt kraftiga skyfall och översvämningar med en få konsekvenser.

<table>
<tr><th colspan="4">Förmåga utifrån nyckeluppgifter</th></tr>
<tr><th>Effekter som ska uppnås</th><th>Strömstad</th><th>Skee</th><th>Nord- och Sydkoster</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Rädda liv
Förhindra egendomsskador
Förhindra skador på miljön
Minska påverkan på samhället</td><td colspan="3">Säkra skadeplats genom avspärrning
Akut medicinskt omhändertagande av skadad person
Förflytta vatten i mindre omfattning
Säkra framkomlighet på vägar utan motorsåg
Akut restvärdesräddning</td></tr>
<tr><td>Förflytta vatten i större omfattning</td><td>Aktuell lägesbild med UAS

Säkra framkomlighet på vägar med motorsåg</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Förflytta vatten i större omfattning
Sakkunniga avseende markförhållanden, sökinsats, samt konstruktioners bärförmåga
Sökinsats i rasmassor</td></tr>
</table>

Drunkning

Med drunkning avses en händelse där luftvägarna hamnar under eller i kontakt med vatten, vilket leder till andningssvikt — oavsett om ett sjukdomstillstånd har bidragit till skadan.

<table>
<tr><th colspan="4">Förmåga utifrån nyckeluppgifter</th></tr>
<tr><th>Effekter som ska uppnås</th><th>Strömstad</th><th>Skee</th><th>Nord- och Sydkoster</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Rädda liv</td><td colspan="3">Akut medicinskt omhändertagande av skadad person
Transport av skadedrabbad till farbarväg med hjälp av bår</td></tr>
<tr><td>Ytlivräddning av personer i kursnära vattenmiljöer

Ytlivräddning av personer på is i kursnära vattenmiljöer

Sök från vattenyta med hjälp av mindre båt</td><td colspan="2">Omedelbar åtgärd med livräddningsboj eller motsvarande</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ytlivräddning av personer i kursnära vattenmiljöer som inte har vägförbindelse
Livräddning av personer under vattenyta</td></tr>
</table>

Nödställd person

Med begreppet avses drabbad person som inte har förmåga att själv sätta sig i säkerhet eller är skadad så att personen inte kan förflytta sig.

<table>
<tr><th colspan="4">Förmåga utifrån nyckeluppgifter</th></tr>
<tr><th>Effekter som ska uppnås</th><th>Strömstad</th><th>Skee</th><th>Nord- och Sydkoster</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Rädda liv</td><td colspan="3">Akut medicinskt omhändertagande av skadad person
Transport av skadedrabbad till farbarväg med hjälp av bår</td></tr>
<tr><td>Fånga upp skadedrabbad med hjälp av hoppkudde</td><td>Aktuell lägesbild med UAS</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Räddningspersonal kan ta sig till nödställd genom rappelering
Akut omhändertagande av självmordsnära person
Losstagning av person</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Höghöjdsräddning från vindkraftverk
Förflyttning av skadedrabbad med hjälp av rappelering</td></tr>
</table>

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Räddningstjänsten i Strömstad kommun har ingått avtal med räddningstjänstförbundet Storgöteborg med flera beträffande gemensamt ledningssystem för räddningstjänst samt avtal om gemensam insatsledare samt chef- och stabsresurs med Tanum och Sotenäs kommuners räddningstjänst. Avtalen beskrivs kortfattat nedan och återfinns i Bilaga A. Räddningschef ansvarar för räddningstjänsten i Strömstads kommun och har en ställföreträdande räddningschef till sitt förfogande.

Övergripande ledning
I den övergripande ledningen finns ledningsfunktionerna vakthavande räddningschef, vakthavande befäl samt larm- och ledningsbefäl. Vakthavande räddningschef har inställelsetid på 30 minuter till ledningscentralen vilken är placerad i Göteborg. Vakthavande befäl samt larm- och ledningsbefäl har en inställelsetid på 90 sekunder och funktionerna är placerade i ledningscentralen. Funktionerna bemannas dygnet runt i syfte att övergripande ledning ständigt upprätthålls.

Ledning av räddningsinsatser
Beträffande ledning av räddningsinsatser finns ledningsfunktionerna regional insatsledare, insatsledare samt två styrkeledare där de tre sistnämnda har beredskap. Tabell 5 redogör för anspänningstider för ledningsfunktioner. Kompetenskrav för ledningsfunktionerna redogörs i Tabell 6. Kraven nedan kan motsvaras av utbildningar enligt det äldre utbildningssystemet.

Tabell 5. Respektive ledningsfunktions anspänningstid.

Befattning	Anspänningstid
Regional insatsledare	90 sekunder
Insatsledare	90 sekunder
Styrkeledare	300 sekunder

Tabell 6. Kompetenskrav avseende ledningsbefattningar.

Befattning	Kompetenskrav
Räddningschef/ Ställföreträdande räddningschef	Lägst Räddningsledare B, Tillsyn B samt förvaltningsutbildning.
Vakthavande räddningschef	Krav enligt avtal
Vakthavande befäl	Krav enligt avtal
Larm- och ledningsbefäl	Krav enligt avtal
Regional insatsledare	Krav enligt avtal
Insatsledare	Lägst ledningsutbildning Insatsledare och Tillsyn B
Styrkeledare	Lägst ledningsutbildning Styrkeledare

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Vid flera samtidiga eller vid resurskrävande räddningsinsatser kan resurser omfördelas utifrån rådande behov. Räddningsstyrkor och ledningsfunktioner anpassas både till numerär och geografisk placering vid förändrad risk- och hotbild i syfte att bedriva övergripande ledningsarbete, genomföra räddningsinsatser och skapa beredskap för nya räddningsinsatser.

Ledningscentralen kan vid stor belastning öka bemanningen och aktivera stabsenhet i syfte att minska belastningen. I samband med att flera händelser inträffar samtidigt inom ett stort geografiskt område, exempelvis vid naturolyckor, ska räddningstjänsterna Strömstad, Tanum och Sotenäs upprätta lokal stab i syfte att minska belastningen på ledningscentralen. Detta initieras av chefs- och stabsresurs.

Vid behov av att minska belastningen för befäl vid skadeplats finns det möjlighet för vakthavande befäl i samråd med räddningsledare att aktivera en fältstab. Dessutom ska avtal för samverkan vid räddningstjänst bidra till att ledningscentralen har tillgång till ytterligare resurser i länet och på så sätt kan prioritera resursanvändningen för samtliga pågående olycksförlopp för att åstadkomma så god effekt som möjligt för människor, egendom och miljö och övriga skyddsvärden i samhället.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Under höjd beredskap ska Räddningstjänsten Strömstad, utöver sina ordinarie skyldigheter enligt LSO, ansvara för de uppgifter som tillkommer vid höjd beredskap.

Enligt 8 kap. 2 § LSO ansvarar räddningstjänsten utöver sina fredstida uppgifter för följande vid höjd beredskap:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel,
- kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamheten ska kunna fullföljas.

Räddningstjänsten ska under samma tid även delta i åtgärder för första hjälpen, transport av skadade samt befolkningsskydd. Räddningstjänstens organisation vid höjd beredskap bygger på en förstärkning av den fredstida organisationen, och personalen är krigsplacerad i kommunen. Utifrån den förmågeuppbyggnad som pågår har en plan för räddningstjänst inför och under höjd beredskap tagits fram (se referensdokument 5 i bilaga A).

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

De uppsatta målen i handlingsprogrammet följs regelbundet upp och resulterar i tydliga åtgärder inom ramen för den årliga verksamhetsplaneringen: aktivitetsplan och budget för respektive år. Resultatet av verksamhet och måluppfyllelse rapporteras regelbundet till miljö- och byggnadsnämnden. Vad avser uppföljning och utvärdering av avtal redogör respektive avtal för hur uppföljning och utvärdering ska ske.

Vidare ska verksamheten utvärderas i samband med att handlingsprogrammet giltighetstid passeras och nytt handlingsprogram upprättas. Denna utvärdering utgår från handlingsprogrammets mål och syftar till att kvantifiera effekterna av den egna verksamheten och att bedöma hur utfallet har påverkats av samhällsutvecklingen.

Vad avser den förebyggande verksamheten redogör tillsynsplanen, referensdokument 2 Bilaga A, för hur tillsyn enligt LSO följs upp och utvärderas internt. Dessutom genomför Miljö- och byggnadsnämnden regelbundna uppföljningar. Räddningstjänsten följer upp och ansvarar för att verksamheten avseende rengöring och brandskyddskontroll bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter.

En del av verksamhetsuppföljningen som är särskilt utpekad i LSO är olycksundersökningar. Syftet med kravet i lagen är att i skälig omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts. Räddningstjänsten har upprättat ett styrdokument vilket beskriver hur verksamheten arbetar med olycksundersökningar, vilka kriterier som behöver uppfyllas för att fördjupad olycksundersökning ska genomföras samt hur kompetensen säkerställs hos de som genomför undersökningar och upprättar tillhörande dokumentation. Styrdokument för olycksundersökning återfinns i referensdokument 3 i Bilaga A.

Bilaga A – Dokumentförteckning

Förteckning över avtal med andra kommuner

Följande avtal om samverkan finns upprättade för Strömstads kommun

- Avtal om operativ ledning med Tanum och Sotenäs kommun (MBN-2022-849)
- Avtal om fördelning av förmågor med Tanum och Sotenäs kommun (MBN-2022-2004)
- Avtal om gränsöverskridande samarbete före, under och efter räddningsinsats mellan kommunerna Aremark, Bengtsfors, Dals-Ed, Halden, Strömstad, Tanum och Åmål (MBN-2026-27)
- Avtal om larmning och övergripande ledning med RSG (MBN-2023-1476)
- Avtal om samverkan vid räddningstjänst med RSG m.fl. (MBN-2025-1331)
- Avtal om hjälp med räddningsdykare med Fredrikstad brann- og redningskorps (MBN-2022-2406)
- Avtal om samverkan vid olycka med farligt ämne (CBRN) med Sarpsborgs kommune och interkommunalt utvalg mot akutt forurensning Östfold (MBN-2022-1835)

Förteckning över avtal med andra aktörer

Följande avtal om samverkan finns upprättade för Strömstads kommun

- Avtal med Försäkringsbranschens restvärdesräddning i Sverige AB om återställning med ersättning efter olycka på väg och spårområde (MBN-2020-2167)
- Strömstads Civilförsvarsförening om rekrytering, utbildning, övning och vidareutbildning samt nyttjande av Frivilliga resursgruppen (FRG) inom kommunen (MBN-2022-1997)
- Avtal om samverkan med Svenska Sjöräddningssällskapet (MBN-2021-1722)
- Avtal om bärhjälp, terräng transport samt dörrforcering samt avtal för sjukvårdslarm på Kosteröarna (MBN-2023-1425)
- Avtal om IVPA-medverkan vid räddningstjänst Strömstad kommun, VG (MBN-2026-1240)
- Avtal om rengöring och brandskyddskontroll (MBN-2026-1398)

Referensdokument

1. Riskanalys enligt lag om skydd mot olyckor, daterad 2026-07-28
2. Tillsynsplan
3. Styrdokument olycksundersökning
4. Räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg
5. Plan för räddningstjänst inför och under höjd beredskap

STRÖMSTADS KOMMUN

Riskanalys

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor

2026-07-28 version 1.0

Innehållsförteckning

1 Inledning ... 1

1.1 Syfte ... 1
1.2 Avgränsningar ... 1
1.3 Metod ... 1

2 Samhällsutveckling ... 2

2.1 Demografi ... 2
2.2 Geografi ... 5
2.3 Riskobjekt och riskmiljöer ... 9
2.4 Höjd beredskap ... 12
2.5 Sociala risker ... 12
2.6 Antagonistiska hot ... 12
2.7 Klimatförändringar ... 12
2.8 Brandvatten ... 14

3 Händelser ... 15

3.1 Räddningsuppdrag ... 15

4 Analys ... 22

4.1 Övergripande ... 22
4.2 Samhällsutveckling ... 23
4.3 Räddningsuppdrag ... 23

5 Referenser ... 26

1 Inledning

Strömstads kommun har enligt reglementet för miljö- och byggnadsnämnden (dnr KS/2023-0735) delegerat kommunens skyldigheter enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) till miljö- och byggnadsnämnden. Enligt 3 kap. 3§ respektive 8§ i LSO ska kommunen ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet respektive räddningstjänst. Riskanalysen ligger till grund för handlingsprogrammet.

1.1 Syfte

Syftet med att revidera riskanalysen är att kartlägga aktuella förutsättningar inom Strömstads kommuns geografiska område. Kartläggningen utgör sedan ett underlag till handlingsprogrammet enligt LSO.

1.2 Avgränsningar

Analysen avser enbart sådana olyckor och händelser som kan föranleda en räddningsinsats, i fredstid och under höjd beredskap, enligt LSO. Detta medför att uppgifter utöver räddningstjänst per definition inte omfattas av denna analys. Det gör inte heller sårbarheter i samhället kopplade till annan lagstiftning.

1.3 Metod

Riskanalysen består av två huvudsakliga delar. En kvalitativ del beskriver riskkällor och försvårande omständigheter för räddningstjänstens verksamhet. Den andra delen är en kvantitativ del baserat på insatsstatistik. Metodiken för att studera de olika händelsetyperna beskrivs enligt nedan.

Riskanalysens kvantitativa statistikdel studerar händelseutvecklingen de senaste 10 åren, det vill säga mellan år 2016–2025. Vissa olyckstyper kompletteras även med mer detaljerad statistik från relevanta och tillgängliga tidsintervall. På grund av ändringar i rapporteringssystemet till Myndigheten för civilt försvar (MCF) är år 2018 en brytpunkt från vilket det finns mer detaljerad information att tillgå om varje händelse. Den kvalitativa delen är inte tidsbunden och omfattar även framtidsspaningar och dessa analyser är räddningstjänstens egna, med stöd av annan litteratur eller källor.

1.3.1 Insatsstatistik

Den data som presenteras för typolyckor är från statistikdatabasen som MCF tillhandahåller. I statistikdatabasen presenteras insatsstatistik från samtliga av Sveriges räddningstjänster baserat på inkomna insats- och händelserapporter. Statistiken presenteras huvudsakligen per antal och per 1000 invånare för att enkelt kunna jämföra kommunerna mot varandra samt mot det nationella snittet. Statistikdelen undersöker även händelser på lokal nivå genom att studera organisationsspecifika data. Den lokala insatsstatistiken är hämtad från räddningstjänstens verksamhetssystem Daedalos.

2 Samhällsutveckling

Samhällsutvecklingen beskrivs nedan ur ett sociologiskt och ett geografiskt perspektiv.

2.1 Demografi

Strömstads geografiska område omfattar en landareal på drygt 467 km^2 och en vattenareal på 484 km^2. Den sammanlagda befolkningen år 2025 var 13 557 personer (Statistikmyndigheten [SCB], 2026). Relationen mellan folkmängd och landareal medför en befolkningstäthet på 28,8.

Majoriteten av befolkningen (68 %) är bosatta i någon av de 5 tätorterna. Med tätort avses här SCB:s definition från år 1960. Enligt definitionen är ett tättbebyggt område hussamlingar med minst 200 invånare och som mest 200 meter mellan husen. Syftet med statistiken är att visa var i riket befolkningen bor koncentrerat eller glest. Tabell 1 redogör för tätorter, folkmängd samt befolkningstäthet.

Tabell 1. Tätorternas demografiska förutsättningar (SCB, 2026).

Tätort	Andel av befolkning (%)	Andel av areal (%)	Befolkningstäthet
Kebal	3,0	0,47	186,8
Rossö	1,8	0,46	114,4
Skee	5,7	0,25	673
Strömstad	57,9	1,09	1542,5

Över tid har folkmängden förändrats och ändringen mellan år 2012 och 2025 redovisas i Figur 2. Ökning av folkmängden har skett under hela perioden fram till år 2025. Bidragande orsaker till ökningar beror troligtvis på förutsättningar på arbetsmarknaden och den tidigare migrationskrisen.

Vad avser befolkningsframskrivningar redovisas prognosen för år 2026 till 2040 också i Figur 1. Prognosen visar en nedåtgående trend men i praktiken rör det sig om en differens på knappt 200 personer.

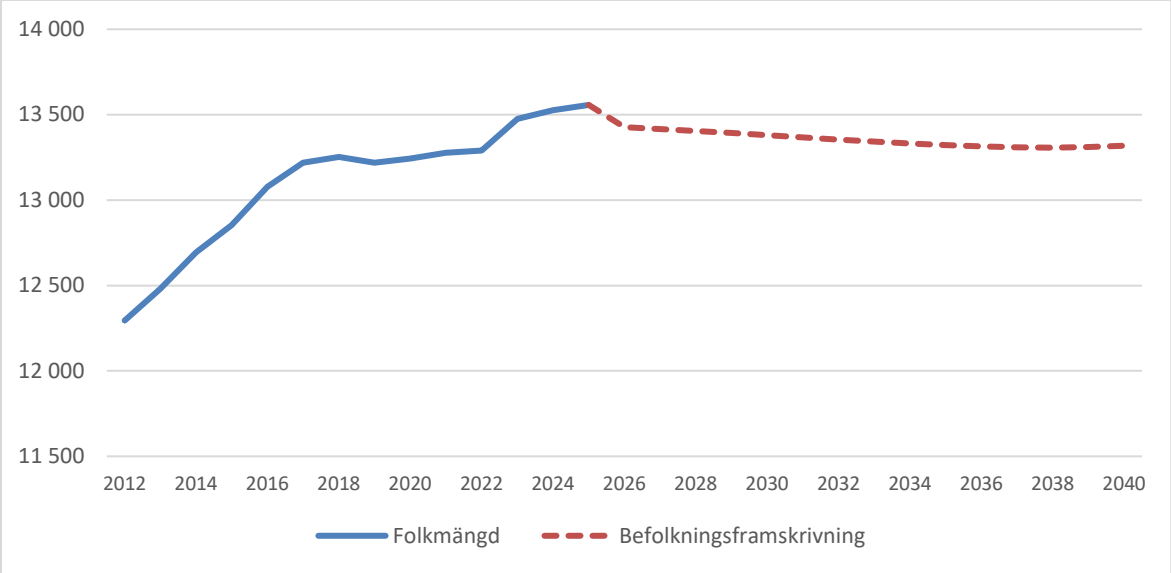

Figur 1. Folkmängd i Strömstads kommun under perioden 2012–2040 (SCB, 2026)[1].

[1] Den framtida befolkningens storlek och sammansättning bestäms av antaganden om den framtida utvecklingen av fruktsamhet, dödlighet och flyttningsmönster. Beräkningarna bygger på vad som observerats under de senaste nio åren och ett antagande om att den utvecklingen fortsätter. I beräkningarna tas ingen hänsyn till planerat bostadsbyggande, företagsetableringar eller andra framtida mål och förutsättningar i kommunerna.

Avseende befolkningens åldersfördelning för år 2025 redovisas den i Figur 2. Fördelningen mellan könen är förhållandevis jämn men fördelning mellan åldersgrupperna har större variationer.

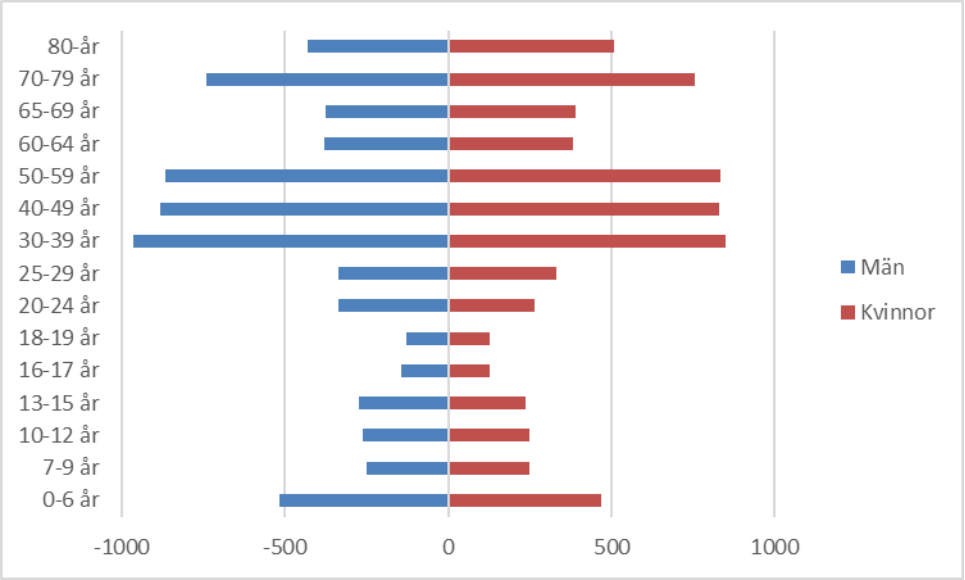

Figur 2. Folkmängd fördelat på kön och åldersgrupp år 2025 (Folkhälsomyndigheten, 2026).

Enligt Strömstads kommun (2025) kommer antalet personer över 80 år att öka med 28 procent mellan 2023 och 2029 i Strömstad och samtidigt minskar antalet personer i arbetsför ålder.

För att underlätta analyser och jämförelser ur ett regionalt perspektiv har Sveriges kommuner och regioner (SKR) utarbetat en gruppering av landets kommuner. Denna benämns kommungruppsindelning och syftar till att kommunerna ska kategoriseras efter deras förutsättningar ur ett perspektiv sett till befolkningsstorlek, geografisk täthet och närhet (SKR, 2023).

Strömstads kommun har kategoriserats som ”C9”. C avser mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. 9 avser landsbygdskommun med besöksnäring. Kategorin omfattar landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring det vill säga antal gästnätter samt omsättning inom detaljhandel/hotell/restaurang i förhållande till invånarantalet. Tabell 2 nedan redogör för hur in-och utpendlingen av befolkningen såg ut år 2021.

Tabell 2. Antal pendlare per kommun, år 2021 (SCB, 2022).

Inpendlare	Utpendlare	Bor och arbetar i kommunen
1 161	811	4 813

Den redovisade statistiken omfattar uteslutande arbetspendling mellan svenska kommuner, vilket innebär att utpendlingen till Norge är exkluderad. Följaktligen är den reella utpendlingen från kommunen avsevärt högre än vad de officiella registerdata från SCB utvisar.

2.1.1 Besökande

År 2025 uppgår antalet fritidshus till 4 091 (SCB, 2026) vilket innebär en ökning med 219 fritidshus i jämförelse med år 2019. Antal fritidshus är beräknade utifrån Fastighetstaxeringsregistret (FTR) från januari för aktuellt år. Förutom personer som besöker sina fritidshus visats också turister och gränshandlare i Strömstad.

Uppgifter om hur många besökande som vistas i Strömstad samtidigt eller vilka dessa är (avseende ålder, kön etcetera) saknas. Troligtvis finns det en spridning över året då turismen och fritidshusanvändningen

framför allt ökar under sommarmånaderna. Enligt VA-chef var det under juli månad år 2025 70 000 till 80 000 personer i kommunen (Strömstads tidning, 2025).

Gränshandeln medför att antalet personer som vistas i kommunen på årsbasis uppskattas till drygt 30 000 personer. Detta inkluderar även den folkbokförda befolkningen. Under sommarmånaderna förväntas antalet personer som vistas i kommunen vara runt 70 000 – 90 000 personer. Majoriteten av de besökande är bilburna.

2.1.2 Kosteröarna

Kosteröarna är i antal två - Nord- och Sydkoster. Öarna är Sveriges mest västliga öar med en bofast befolkning och omkring 300 personer är folkbokförda på Koster. Under sommarhalvåret ökar antalet som visas på öarna på grund av fritidshus och hotellövernattningar. Dessutom innebär högsommaren ett stort antal besökande och enligt Sveriges nationalparker (2025) uppskattningsvis uppgår antalet dagsbesök under en säsong till 500 000.

2.2 Geografi

I och med Strömstads geografiska placering i Bohuslän medför det att kommunen i mer eller mindre stor omfattning har närhet till hav, vattendrag och sjöar. Enligt SCB:s statistik från år 2026 utgör 65 % av landarealen skogsmark. Topografin redogörs i Figur 3.

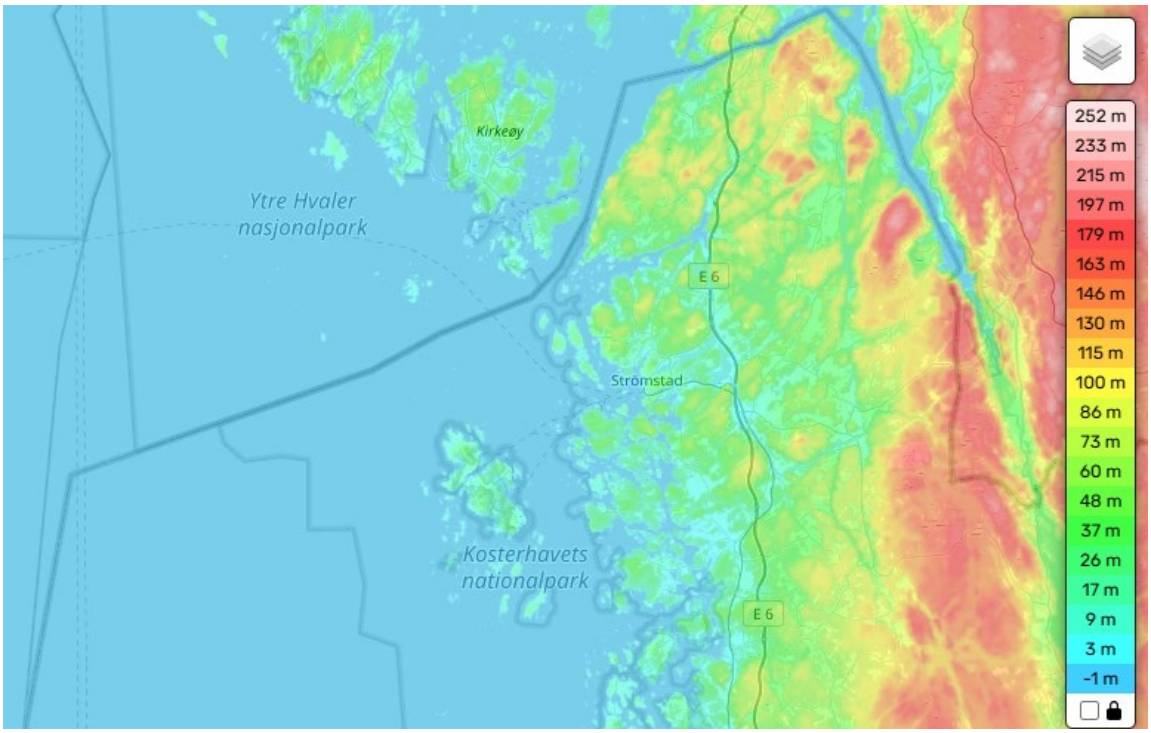

Figur 3. Topografisk karta över Strömstads kommun (Topographic map, 2025).

2.2.1 Bebyggelse

Bebyggd mark rymmer en mängd olika verksamheter. Nedan presenteras de verksamheter som har störst betydelse för räddningstjänstens riskbild.

2.2.1.1 Samhällsviktig verksamhet

Inom kommunen finns ett flertal byggnader och anläggningar som utgör samhällsviktig verksamhet i enlighet med de villkor som MCF (2023) tagit fram.

2.2.1.2 Personintensiv och utrymningskritisk verksamhet

Begreppet personintensiv verksamhet avser verksamheter där fler än 150 personer kan vistas i samma lokal eller inom en del av byggnad. Större handelsanläggningar, nattklubbar och idrottsanläggningar är exempel på sådana verksamheter.

Utrymningskritiska verksamheter omfattar verksamheter där ett större antal personer vistas, där personerna inte har möjlighet att utrymma själva, personerna förväntas inte ha god lokalkännedom samt förväntas inte personerna vara vakna. Sjukhus och äldreboenden är exempel på sådan verksamhet.

Även verksamheter med stora folkmassor utomhus kan betraktas som personintensiva. Sport- och idrottstävlingar, mässor och politiska möten är exempel på sådana evenemang. Dessa evenemang kan medföra en förhöjd risk för avsiktliga händelser eller andra olyckor som kan medföra en masskadesituation till följd av stora folksamlingar. Evenemangen kan också medföra framkomlighetsproblem till följd av vägavstängningar. Inom kommunen finns stadigvarande flertalet personintensiva samt utrymningskritiska verksamheter. Det förekommer temporära aktiviteter som kan vara personintensiva.

2.2.1.3 Bostäder

Enligt SCB (2026) fanns det år 2025 drygt 7 000 byggnader som utgjorde bostäder i Strömstads kommun. Dessa byggnader är indelade i fyra olika kategorier: småhus[2], flerbostadshus[3], övriga hus[4] och specialbostäder[5]. Fördelningen redovisas i Figur 4.

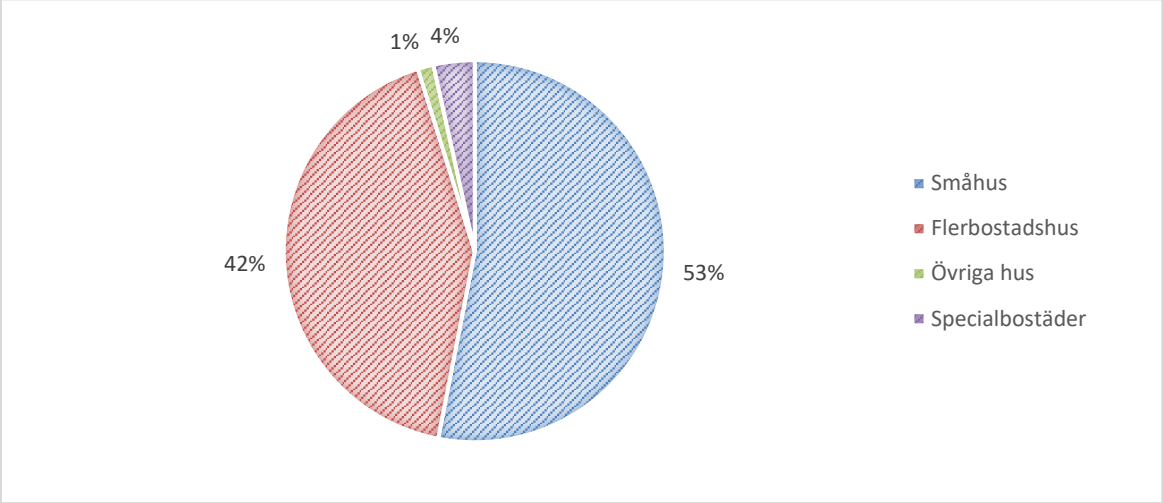

Figur 4. Fördelning av bostadstyper år 2024 (SCB, 2025).

Småhus utgör 53 % av bostadstyperna. Vidare följer flerbostadshus (42 %), specialbostäder (3 %) och övriga hus (1 %). Av de knappt 3 000 bostäder som återfinns i flerbostadshus visar statistik från år 2024 vilka perioder som beståndet byggdes, se Figur 5. Cirka 10 % av samtliga bostäder är i byggnader som är uppförda före år 1940. Dessa byggnader är uppförda under den tid då det saknades nationella byggregler vilket kan innebära att det byggnadstekniska brandskyddet beträffande brandavskiljning är bristfällig.

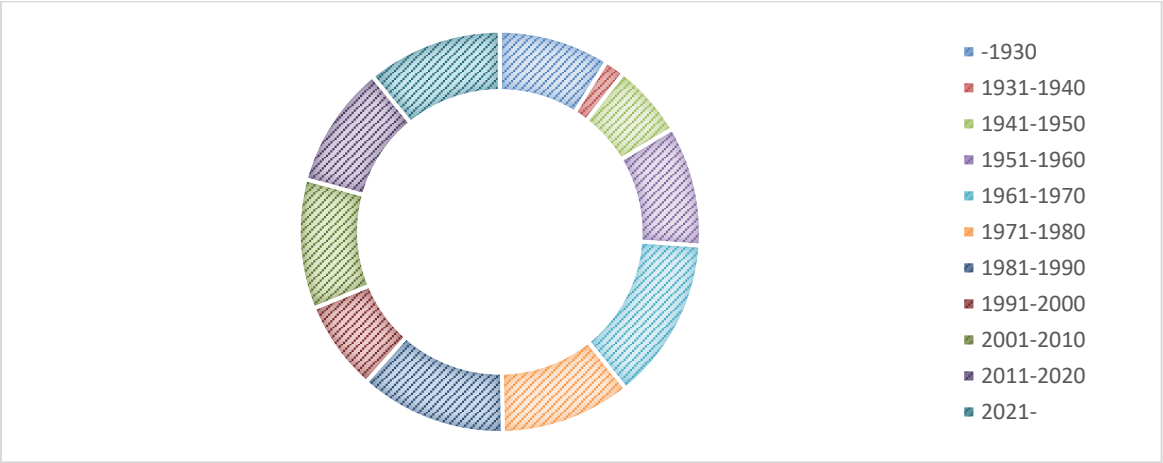

Figur 5. Fördelning av flerbostadshusbeståndets byggnadsår enligt 2024 års statistik (SCB, 2025).

2.2.1.4 Kosteröarna

Nordkoster är drygt 4 kvadratkilometer och vägnätet består till stor del av stigar. Ön omfattar en dramatisk natur med olika skiftningar inom ett litet område. Sydkoster är drygt 8 kvadratkilometer och har ett större vägnät i jämförelse med Nordkoster.

---

[2] Småhus avser friliggande en- och tvåbostadshus samt par-, rad- och kedjehus och exkluderar fritidshus.
[3] Flerbostadshus avser bostadsbyggnader innehållande tre eller flera lägenheter och inkluderar loftgångshus.
[4] Övriga hus avser byggnader som inte huvudsakligen är avsedda för bostadsändamål men ändå innehåller vanliga bostadslägenheter som tillexempel byggnader avsedda för verksamhet eller samhällsfunktion.
[5] Specialbostäder avser bostäder för äldre/funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder.

Öarna förbinds med en linfärja i sundet och i övrigt sker all transport till ön via båt. Förutom småhus, flerbostadshus och fritidshus finns flertalet hotell, stugbyar eller motsvarande boendemöjligheter på öarna. Dessutom finns det flertalet restauranger, badplatser och gästhamnar.

2.2.1.5 Skyddsvärd bebyggelse

Inom kommunen finns flertalet olika typer av skydd för byggnader. Bebyggelseregistret är ett nationellt informationssystem med information om det byggda kulturarvet och i registret redovisas skyddsbestämmelser för anläggningar, byggnader och miljö i Strömstads kommun. Det totala antalet uppgår till drygt 50 objekt och enligt Riksantikvarieämbetet (2023) har dessa skydd stöd i kulturmiljölagen eller i plan- och bygglagen.

2.2.2 Energiomställningen

Sveriges mål att bli det första fossilfria välfärdssamhället återspeglar sig i den omställning som sker i samhället då fler och fler byggnader monterat solcellsanläggningar och batterilager, fler vindkraftverk har uppförts och större batterilager har etablerats.

2.2.3 Framtidsutveckling

Den framtida utvecklingen i Strömstads kommun bedöms fortsätta både på fastlandet och på Kosteröarna. Utvecklingen omfattar främst förtätning av befintliga bebyggelseområden, men även nybyggnation av småhus och flerbostadshus. Enligt L. Westlin (personlig kommunikation, 22 juli 2026) har ett större detaljplanearbete påbörjats för att möjliggöra etableringen av en vindkraftshamn i kommunens norra delar. Verksamheten planeras omfatta tillverkning och utskeppning av vindkraftverk via sjötransport. Om etableringen genomförs bedöms den kunna skapa cirka 1 000–2 000 arbetstillfällen. Produktionsmålet är att leverera ett vindkraftverk varannan vecka. Etableringen kan även medföra ökad inflyttning till kommunen samt ett ökat antal inpendlare.

Kommunen planerar även för en ny centrumnära stadsdel med en blandning av bostadstyper samt grundskola och förskola. Utbyggnaden bedöms kunna omfatta omkring 600 nya bostäder. Utöver detta pågår planering för ett cirka 110 hektar stort område för etablering av serverhallar längs väg 164. Den planerade verksamheten förväntas medföra ett mycket stort behov av elförsörjning, uppskattningsvis motsvarande sex gånger Uddevalla kommuns nuvarande energianvändning, samt ett betydande behov av vatten för kylning. Tullstationen vid Svinesund planerar en ombyggnation av tullområdet. Området präglas redan i dagsläget av återkommande köbildning på E6 och Svinesundsbron, vilket är en viktig förutsättning att beakta i den fortsatta planeringen. Kombinerat med detta sker även en utveckling beträffande utformning av nya byggnader, användning av andra byggnadsmaterial och tekniska installationer. Analytisk dimensionering ger större frihet vid byggnaders utformning, men ställer höga krav på byggherrens verifiering och räddningstjänstens roll som remissinstans för att säkerställa brandskyddets nivå.

2.2.4 Särskilt skyddsvärda naturmiljöer

I Strömstads kommun finns flertalet olika typer av skydd i syfte att bevara värden i naturen. En av skyddstyperna är vattenskyddsområden vilka syftar till att skydda dricksvatten mot föroreningar. Figur 6 visar identifierade vattenskyddsområden inom Strömstads kommun. I syfte att värna och vårda skogar, vattendrag, betesmarker, skärgårdar och andra naturmiljöer är naturreservat en vanlig och stark skyddsform. Figur 7 redogör för vart naturreservaten finns i Strömstads kommun.

Figur 6. Vattenskyddsområde markerat i blått (myCarta, 2026).

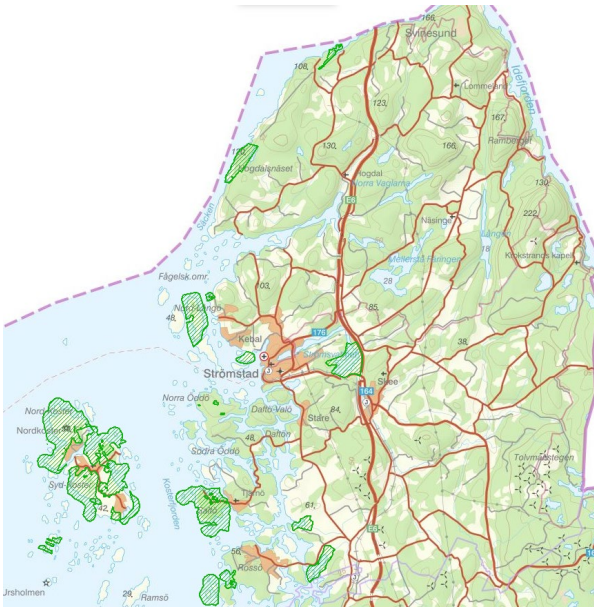

Figur 7. Naturreservat markerat i grönt (myCarta, 2026).

I Figur 8 kan områden med Natura 2000 noteras och Figur 9 visar nationalparkens område.

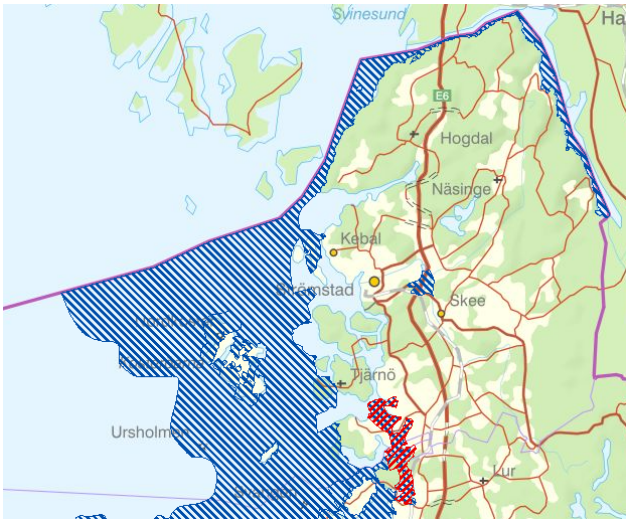

Figur 8. Röd markering redogör för områden skyddade med stöd i fågeldirektivet och blå markering för art- och habitatsdirektivet (myCarta, 2026).

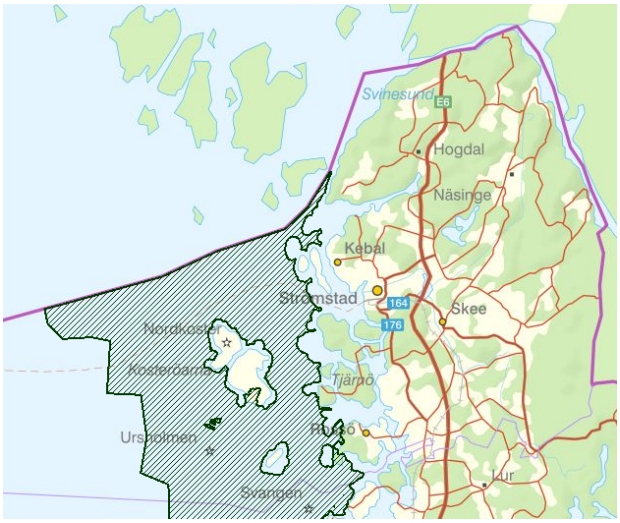

Figur 9. Kosterhavets nationalpark markerat i svart (myCarta, 2026).

2.3 Riskobjekt och riskmiljöer

Pendlande befolkning, strategisk placering mellan Göteborg och Oslo samt det geografiska läget med Västerhavet har bidragit till den nuvarande riskmiljön som finns i eller i närheten av kommunen.

2.3.1 Vägnät

Utifrån tidigare inträffade trafikolyckor från verksamhetsstödet Daedalos är följande vägavsnitt mer intressanta då antalet händelserna är mer frekventa: E6, länsväg 164, 176 och 1040.

Figurerna nedan är från Trafikverkets nationella vägdatabas och redogör för årsmedeldygnstrafik (ÅDT) för de olika vägnäten. ÅDT är ett index och är ett sätt att åskådliggöra medeldygnstrafiken under ett kalenderår. Mer information om hur indexet är framtaget kan läsas på Trafikverkets hemsida dock är detta data teoretiska index vilka är baserade på empiriska mätningar vilket medför osäkerheter men kan användas för att se trender. Värden i Figur 10 redogör för samtliga motordrivna fordon och är beräknad för trafiken i båda riktningarna och Figur 11 gäller trafik med tunga fordon för båda riktningarna.

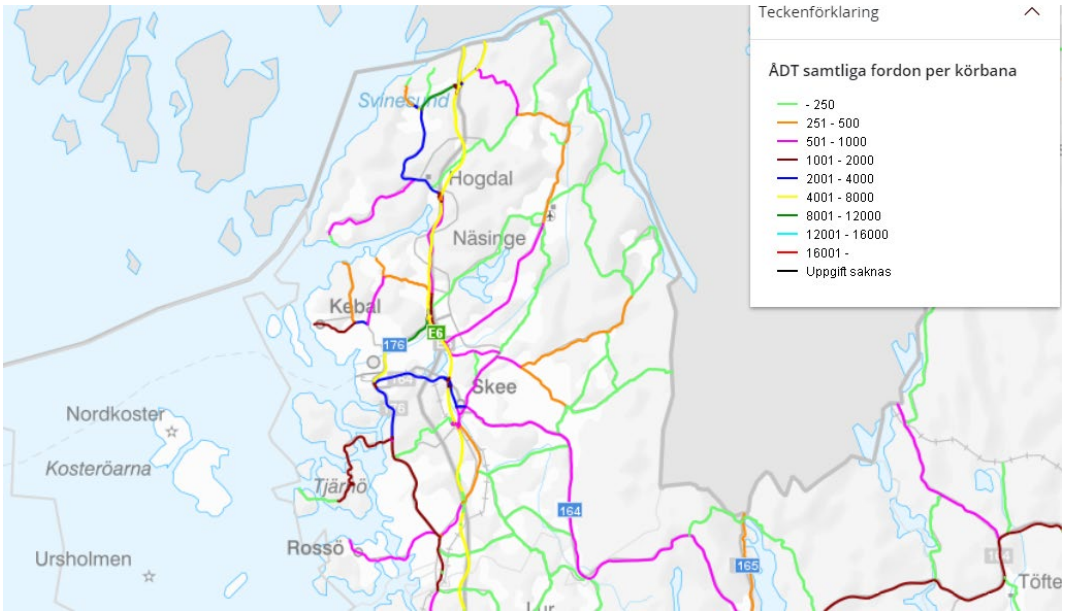

Figur 10. Kartbild med årsmedeldygnstrafik för respektive vägavsnitt (Trafikverket, 2025).

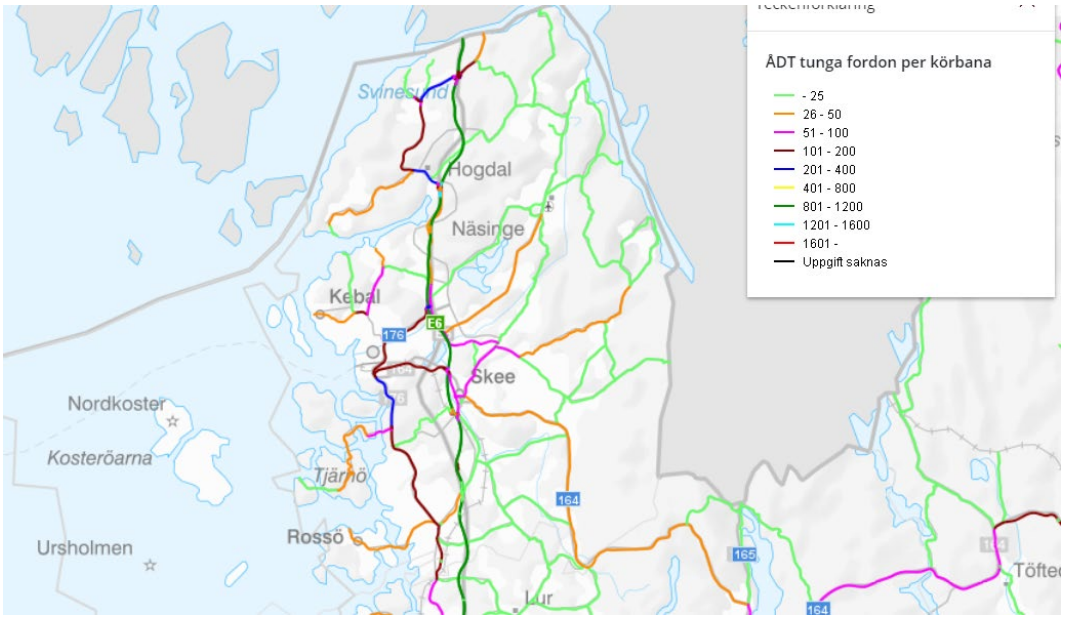

Figur 11. Kartbild med årsmedeldygnstrafik för respektive vägavsnitt (Trafikverket, 2025).

2.3.2 Järnväg

Inom kommunen finns en järnvägsförbindelse, Bohusbanan, vilken sträcker sig mellan Strömstad och Göteborg. Förbindelsen omfattar i nuläget enbart persontrafik.

2.3.3 Hamnar

Längst med kusten finns flertalet småbåtshamnar men också handelshamnar som används för transport. I centrala Strömstad finns en färjelinje som trafikerar linjen mellan Strömstad och Sandefjord samt Västtrafik som trafikerar linjen mellan Strömstad och Kosteröarna. Fartygstrafiken mellan Strömstad och Sandefjord omfattar både passagerare och fordon. Last med farligt gods förekommer och i tillägg till detta är det omfattande fartygstrafik ut och in ur Oslofjorden. Inom kommunen finns också en av Transportstyrelsen utpekad nödhamn (diarienummer TSS 2019–3262).

2.3.4 Vattennära miljöer

Strömstad har flera vattennära miljöer och badmöjligheter finns på många platser. Dessutom kan Strömsvattnet, vid gynnsamt vinterväder, nyttjas på vinterhalvåret.

2.3.5 Farlig verksamhet

I kommunen finns en verksamhet som enligt 2 kap. 4 § i LSO klassas som farlig verksamhet. Verksamheter omfattar en bergtäkt vilken är klassificerad som en Sevesoanläggning[6] av den lägre nivån.

Dessutom finns en äldre forskningsreaktor i en närliggande norsk kommun. Reaktorn användes framför allt för internationell forskning om kärnbränslesäkerhet, materialprovning och kontrollrumsteknologi, men stängdes permanent 2018 och har nu en plan för avveckling. Sanering och nedmontering beräknas ta cirka 20–25 år. Arbetet innebär komplexa tekniska utmaningar och hantering av radioaktivt avfall.

2.3.6 Hantering av brandfarlig och explosiv vara

Hos räddningstjänsten finns ett 60-tal gällande tillstånd för hantering av brandfarlig vara och 15-tal tillstånd för hantering av explosiva ämnen.

2.3.7 Farligt gods leder

I Figur 12 visas vilka transportleder som är avsedda för transport av farligt gods. Grönmarkerade vägar är primära transportleder medan blå är sekundära transportleder.

Figur 12. Karta över primära - och sekundära vägar för transport av farligt gods i kommunen (Trafikverket, 2025).

[6] Vid vissa industrier i Sverige s.k. Sevesoverksamheter bedrivs verksamhet som innebär fara för att en allvarlig kemikalieolycka i form av kemikalieutsläpp, brand eller explosion kan inträffa och orsaka allvarliga skador på människor eller miljön.

2.3.8 Ras och skred

Strömstads kommun har genomfört en översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden inom bebyggda områden i syfte att identifiera områden där skredrisker kan förekomma. Dessa redovisas i Figur 13. I samtal med kommunens planavdelning fick räddningstjänsten information om att det saknas ett helhetsgrepp om just stabilitetsförhållanden i kommunen, på bebyggd och icke bebyggd mark. Ett av områdena (Lökholmen) har utretts i samband med detaljplan och i ett annat område (Skee) har en fördjupad analys genomförts.

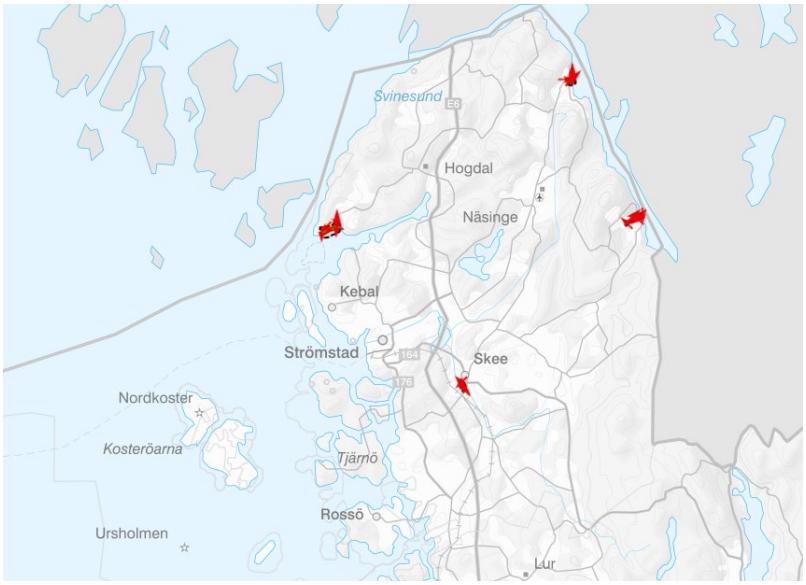

Figur 13. Översiktlig stabilitetskartering (myCarta, 2025).

2.3.8.1 Framtidsutveckling

Det finns i nuläget inga prognoser som visar att belastningen på vägnätet kommer att minska. Tvärtom bedöms trafikbelastningen öka till följd av den planerade samhällsutvecklingen. Enligt L. Westlin (personlig kommunikation, 22 juli 2026) finns planer på exploatering av områden norr om Nordby Shopping Center samt en fortsatt utveckling av handelsområdet vid Svinesund. Den sammanlagda planerade utökningen omfattar cirka 30 000 m² handelsyta. Denna utveckling bedöms kunna medföra ökad trafikbelastning på det omgivande vägnätet.

Samhällsutvecklingen präglas även av en omställning till alternativa drivmedel och förnybara energikällor. Denna utveckling innebär förändrade risker vid olyckor och bränder, bland annat genom förekomsten av nya fordonstyper, energilagringssystem och tekniska installationer.

När det gäller olyckor med brandfarliga varor är utvecklingen inom fordonsindustri med nya fordonsbränslen så som flytande djupkyld naturgas (LNG), dimetyleter (DME) och vätgas något som påverkar räddningstjänstens förebyggande och skadeavhjälpande verksamhet.

2.4 Höjd beredskap

Kommunens organisation för räddningstjänst utgör en del av det civila försvaret (Totalförsvarets forskningsinstitut [FOI], 2019). Vid höjd beredskap tillkommer uppgifter i enlighet med 8 kap. 2 § LSO. I Strömstad har plan för räddningstjänst inför och under höjd beredskap tagits fram. Planen utgör ett grundläggande ramverk för planering och förberedelser inför och under höjd beredskap för räddningstjänsten i Strömstads kommun. Det anger ramvillkor för dimensionerade scenarier, förberedelser, planering, samordning, utbildning och övning. Det ligger till grund för detaljplanering inom räddningstjänsten och delar av planen är belagd med sekretess.

2.5 Sociala risker

Den sociala balansen i samhället påverkas ständigt av en mängd sociala risker. När de sociala riskerna utvecklas och får fäste i samhället uppstår social obalans vilket genom beteende eller tillstånd kan resultera i social oro. Det finns olika definitioner och en av dem är ”social oro uppstår då den sociala obalansen tar sig uttryck i det offentliga rummet”. Beteende avser människors interaktiva handlingar och tillstånd definieras som de aktuella omständigheter vilket något befinner sig i. Det är inte förutsägbart vilka händelser som skapar oroligheter men då de inträffar innebär det ofta att det sprids via sociala medier och händelseförloppet eskalerar snabbt och kan spridas fort till andra geografiska områden. (MCF, 2014). För räddningstjänstens del kan effekterna av social oro utmynna i att räddningspersonalen kan bli utsatta för direkta och indirekta hot. Det kan också omfatta våld samt att det kan försvåra och/eller fördröja räddningsinsatserna. Vidare kan också räddningstjänstens fordon bli utsatta för sabotage i samband med dessa situationer.

2.6 Antagonistiska hot

En antagonist är en individ, grupp, nätverk, organisation eller stat som har förmåga till våld och otillåten påverkan. Antagonistiska hot innebär således att en aktör med tidigare nämnd förmåga och avsikt kan komma att realisera ett angrepp direkt mot grundläggande värden och som kan leda till en maktförskjutning som påverkar Sverige och dess demokratiska strukturer. I detta omfattas exempelvis terrorism. Antagonistiska hot ska inte sammanblandas med termerna om sociala risker, social obalans eller social oro. Dessa begrepp kan vara behjälpliga i förståelsen för varför ett antagonistiskt hot uppstår. (Försvarshögskolan, 2019).

2.7 Klimatförändringar

Naturvårdsverket (2026) redogör att klimatförändringarna är en följd av mänsklig påverkan och menar att förändringarna kommer påverka hela samhället och variationerna i nederbörd mellan år och decennier bedöms bli än större än variationerna i temperatur. Nederbörden kommer att öka i större delen av landet under höst, vinter och vår. Sommartid får vi ett varmare och torrare klimat, särskilt i södra Sverige. Vidare förväntas följande effekter:

- **Ökad nederbörd i hela landet**
  En generell nederbördsökning väntas i hela landet. Även antalet tillfällen med intensiv nederbörd väntas öka. Mest väntas nederbörden öka i norra och västra Sverige

- **Ökad risk för översvämningar.**
  Ökad nederbörd och mer intensiva regnfall ökar risken för översvämningar

- **Vattenbrist och torka i södra Sverige**
  Förändringar i nederbörd liksom ökad avdunstning kan leda till ökad sommartorka i södra Sverige. Samtidigt väntas antalet skyfall bli fler och öka i intensitet även i södra Sverige

- **Temperaturzoner flyttar norrut**
  Växtperiodens längd beräknas kunna öka med flera veckor eller upp till flera månader

2.7.1 Översvämning

Med översvämning menas att vatten täcker ytor utanför den normala gränsen för sjö, vattendrag eller hav. Översvämning kan också drabba markområden som normalt inte gränsar till vatten men där vatten blir stående på grund av häftigt regn (MCF, 2000). Enligt Länsstyrelsen (2024) kommer den stigande havsnivån, högvattenstånd och ökad nederbörd att påverka den kustnära bebyggelsen genom återkommande översvämningar.

Enligt Länsstyrelsen (2025) finns flertalet lågpunkter, vilka redogörs i Figur 14, samt många områden med möjliga rinnvägar vid kraftig eller långvarig nederbörd. och var i terrängen vatten kan ansamlas. Trots att kartan är en generaliserad bild av verkligheten bedöms den vara relevant utifrån kända platsspecifika förutsättningar.

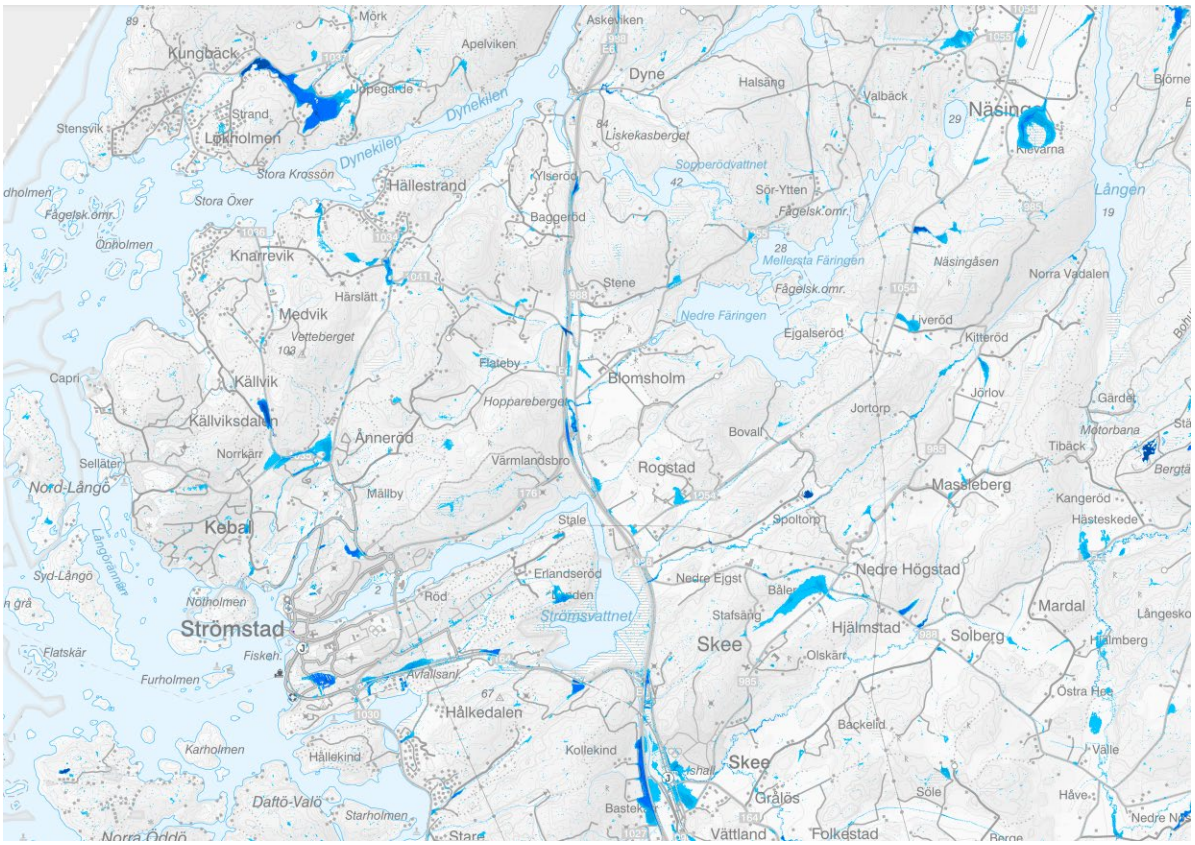

Figur 14. Kartbild visar markerade lågpunkter (Länsstyrelsen, 2025).

I ett framtida klimat finns risk för kombinerade händelser där översvämningsrisken kan påverkas både av höga flöden i vattendrag samt höga havsnivåer. Vid ett skyfall påverkas också översvämningsrisken i både av flöde och vattennivåer i vattendraget samt skyfallet. Extrem nederbörd ger även en ökad risk för ras och skred.

2.7.2 Brandrisksäsong

Enligt MCF (2024) kan den framtida utvecklingen av perioder med hög brandrisk fram till år 2100 medföra att brandrisksäsongens längd förlängs, att frekvensen av högriskperioder ökar samt att högriskperiodernas längd tilltar i jämförelse med idag.

2.8 Brandvatten

Räddningstjänsten är beroende av tillgång på vatten som släckmedel och detta kommer fortsättningsvis benämnas som brandvatten. I vissa områden sker uttag av brandvatten från brandpostnätet och i andra områden sker vattentransport med hjälp av räddningstjänstens fordon. Publikationen P114 beskriver de grundläggande förutsättningarna för planering av vattendistribution och anger att kommunerna ska upprätta en brandvattenplan vilken redogör för hur brandvattnet hanteras och kapacitetsprovas. Sådan plan saknas i dagsläget och detta berör förutom räddningstjänsten kommunens avdelning för vatten och avlopp (VA) och kommunens fysiska planering. Beträffande Kosteröarna så är förutsättningarna för brandvatten och vattentransport än mer begränsade i jämförelse med fastlandet och framför allt på Sydkoster kan avstånd från skadeplats och brandvattentillgång bli långa. Avståndet redogörs visuellt i Figur 15 och med hjälp av Google maps har avstånd via vägnätet mätts och Tabell 3 redogör för dessa avstånd.

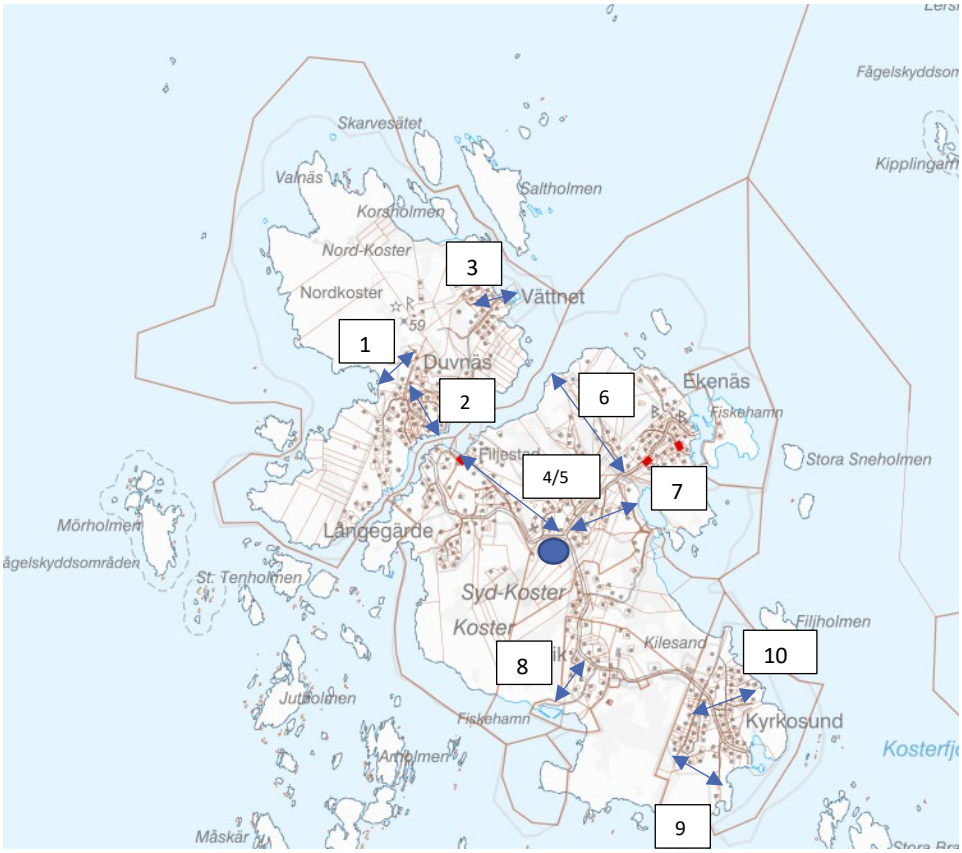

Figur 15. Blåa pilar redogör för uppmätta avstånd och blå markering visar branddammens placering (Geosecma, 2021).

Tabell 3. Avståndsangivelser för respektive pil (Google maps, 2025).

Pil	Avstånd (meter)	Kommentar
1	360	
2	352	
3	172	
4	1 390	Från Långagärde till torget
5	1 270	Från torget till hav
6	1 360	Från brandpost till hav
7	710	Från vägkorsning till hav (fågelväg)
8	528	Från vägkorsning vid Brevik till hav
9	450	Från stugby till hav – eventuellt brant sluttning
10	590	Från bebyggelse till hav

3 Händelser

I samband med varje räddningsuppdrag som räddningstjänsten genomför upprättas en händelserapport. Händelserapporterna dokumenteras i det digitala verksamhetsstödet Daedalos vilka sedan skickas in till MCF.

3.1 Räddningsuppdrag

Räddningstjänsten i Strömstad har i genomsnitt, de senaste 10 åren, genomfört 315 räddningsuppdrag per år. Figur 16 redogör för hur antalet räddningsuppdrag har varierat mellan år 1998 och 2025. Dessutom visar figuren relationen mellan räddningsuppdragen och antalet folkbokförda, med andra ord antalet insatser per 1000 invånare.

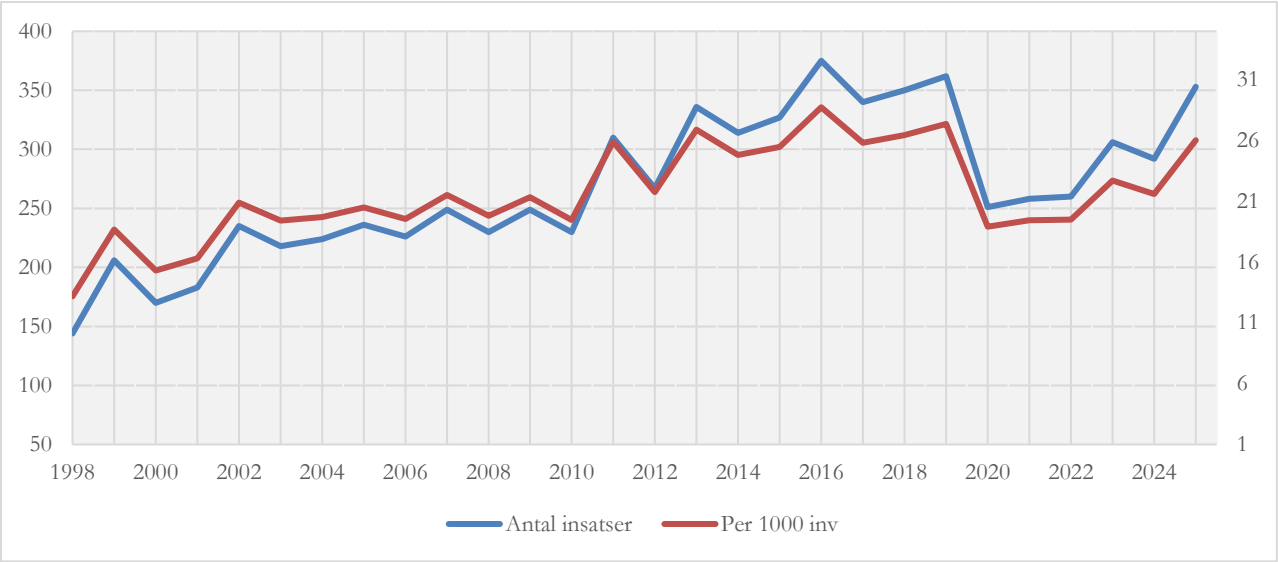

Figur 16. Antalet räddningsuppdrag och antalet räddningsuppdrag per 1000 invånare (MCF, 2026).

Räddningsuppdragen är fördelade i fem kategorier: inträffad eller befarad olycka, första hjälpen eller sjukvård i väntan på ambulans, hjälp till polis och övrigt annat uppdrag. Samtliga kategorier för tidsperioden 2016 till 2025 redovisas i Figur 17.

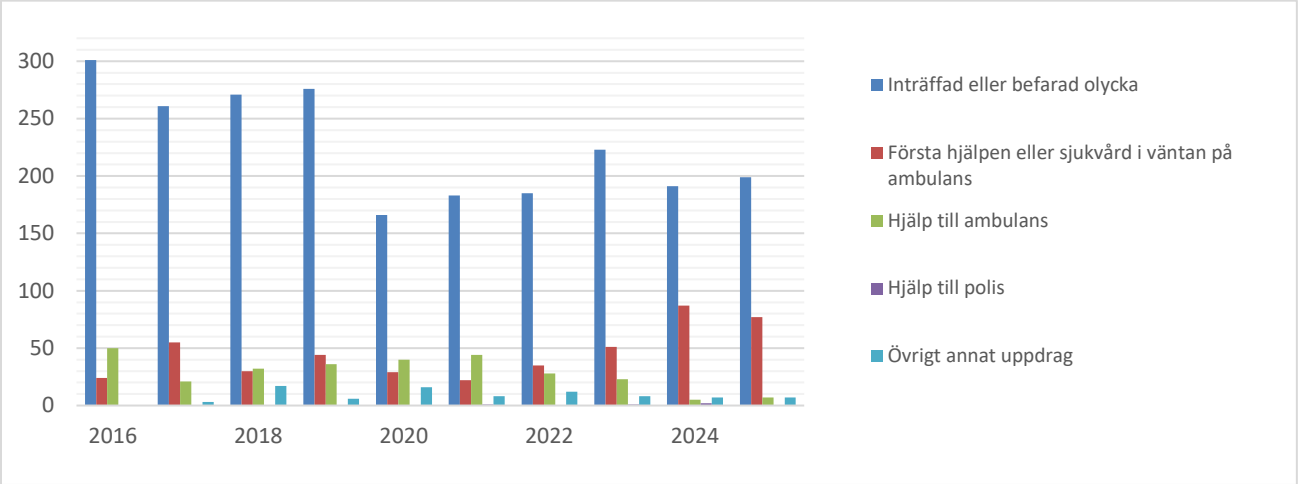

Figur 17. Räddningstjänstens uppdrag år 2016–2025 (MCF, 2026).

Med inträffade och befarade olyckor avses sådana händelser där räddningstjänsten ryckte ut på grund av ett möjligt behov av räddningsinsats enligt lag LSO oavsett om beslut om att inleda räddningsinsats fattades eller inte.

Då handlingsprogrammet begränsar sig till händelser som uppfyller kriterierna i LSO så kommer de händelser som inte uppfyller kriterierna för räddningstjänst inte analyseras vidare dock med följande två undantag: automatlarm utan brandtillbud (Figur 18) samt fördelningen av räddningsuppdrag över tid (Figur 19–21).

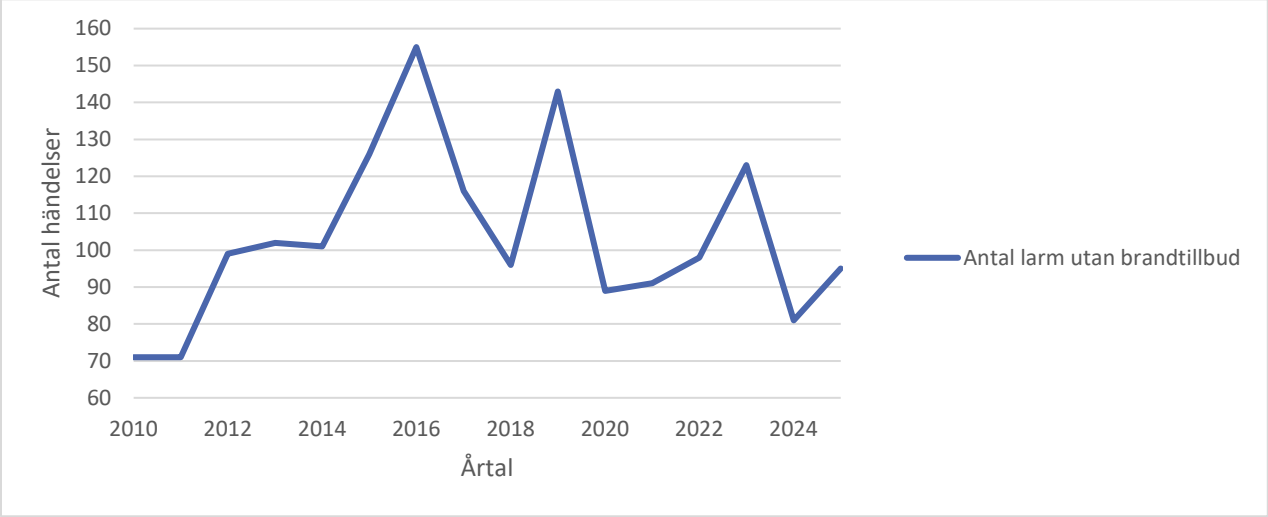

Figur 18. Statistik över antalet automatlarm utan brandtillbud mellan år 2022–2025 (Daedalos, 2026).

Antalet räddningsuppdrag för perioden 2022–2025 varierar något över årets månader, veckodagar och dygnets timmar. På grund av något begränsat underlag ska slutsatserna dras med försiktighet, se Figur 20–22. Det som noterats är att det förekom fler händelser under perioden maj till september med en tydlig topp för juli, i viss ökning för helgdagarna samt att de flesta händelserna inträffar under dagtid.

För räddningsvärnen på Koster är säsongsvariationen särskilt tydlig. Antalet uppdrag ökar markant under sommarmånaderna juni, juli och augusti, då närmare 50 procent av årets samtliga insatser genomförs.

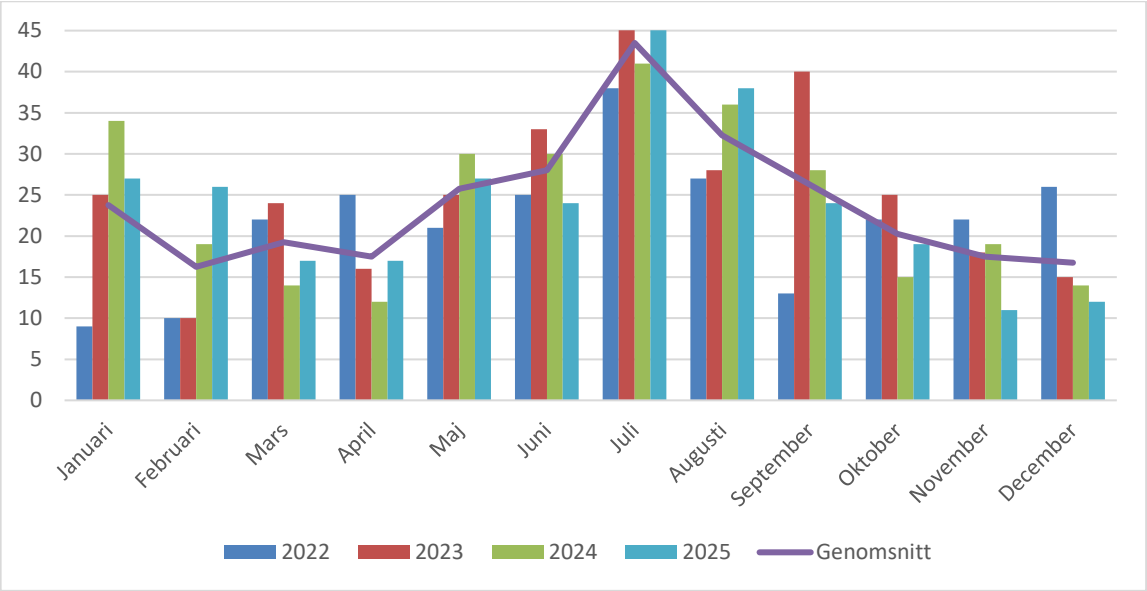

Figur 19. Räddningsuppdrag fördelade på årets månader (MCF, 2026).

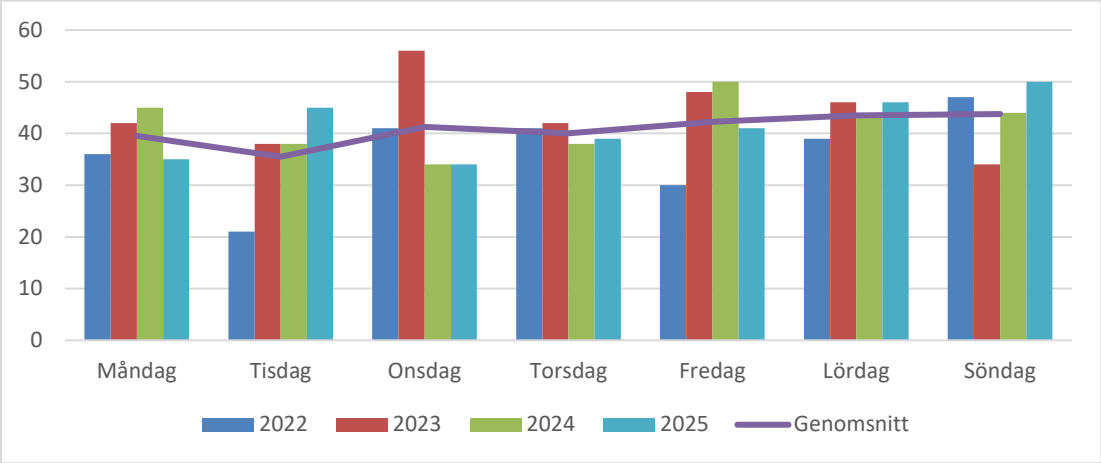

Figur 20. Räddningsuppdrag fördelade på veckodagar (MCF, 2026).

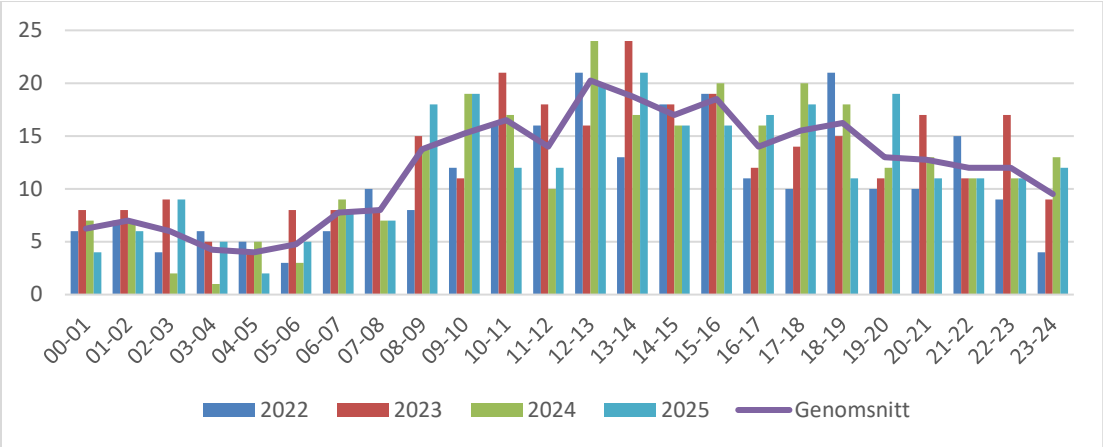

Figur 21. Räddningsuppdrag fördelade på dygnets timmar (MCF, 2026).

Räddningstjänsten Strömstad har i genomsnitt mellan åren 2021–2025 genomfört drygt 95 räddningsinsatser per år. Figur 22 visar fördelningen av räddningsinsatserna per händelsetyp för åren 2021–2025 och för aktuell period ett genomsnitt.

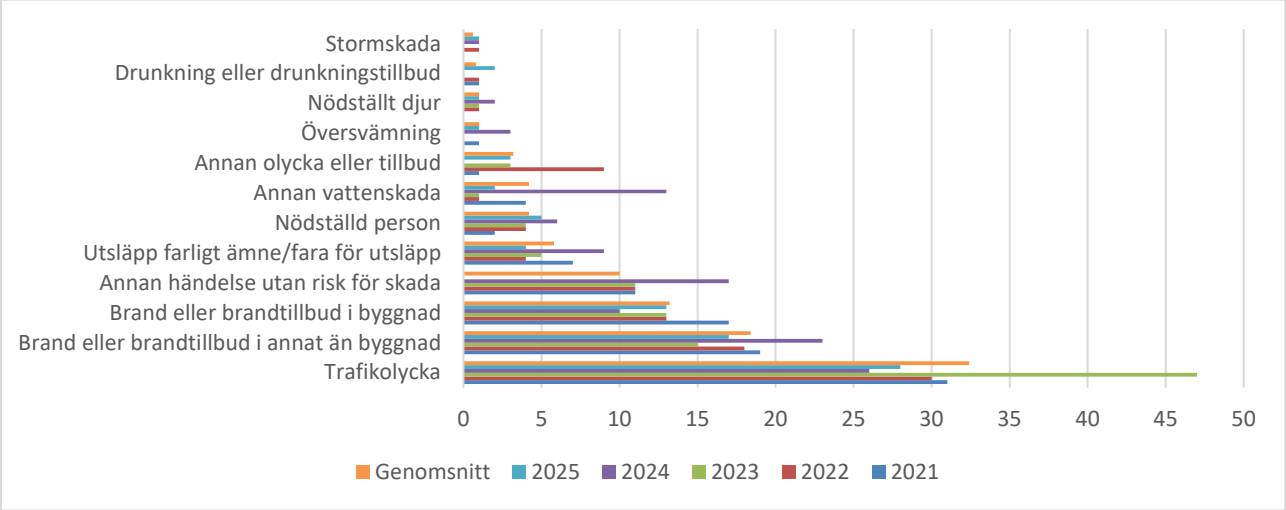

Figur 22. Räddningsuppdrag fördelade per händelsetyp för respektive år. Orange stapel visar genomsnittet för åren 2021–2025 (MCF, 2026).

Händelsetypen olycka med farligt ämne omfattar händelser med läckage av mindre och större läckage. Brand i annat än byggnad avser bränder i exempelvis i fordon samt bränder i skog och mark. Nödställd person omfattar person i svårbelägenhet, fall och avsiktlig självdestruktiv handling. Annan olycka eller tillbud utgör en händelsetyp där händelser som nyttjas när de andra händelsetyperna inte är tillämpbara.

3.1.1 Konsekvenser

Konsekvensen av dessa händelser påverkar människor, egendom och/eller miljö. Tabell 4 redogör för antalet personer som blivit omhändertagna, avtransporterade respektive omkommit på skadeplatsen fördelat på händelsetyp mellan åren 2021 och 2024. Statistiken har tagits fram från verksamhetsstödet Daedalos och denna statistik innehåller felkällor då räddningstjänsten inte känner till vad som händer efter personen förts från skadeplats. Exempelvis vid en trafikolycka där den skadedrabbade blir avtransporterad till vårdenhet men som senare avlider på sjukhus kommer i händelserapporten ändå vara noterad som ”avtransporterad till vårdenhet”.

Tabell 4. Konsekvenser på människor mellan åren 2021 och 2024 (MCF, 2025).

	Omhändertagen	Avtransporterade	Omkomna
Brand i byggnad	-	2	-
Brand utomhus	-	-	-
Trafikolycka	-	25	-
Utsläpp farligt ämne	-	-	-
Naturolycka	-	-	-
Drunkning	-	-	-
Nödställd person	-	-	-
Övrig händelse med risk för skada	-	-	-
Summa	**0**	**27**	**0**

Vidare kommer analysen fördjupa sig för respektive typhändelse mellan åren 2016–2025. I de fall det är möjligt och underlaget medger kommer statistiken presenteras med en högre detaljeringsgrad.

3.1.2 Brand i byggnad

Under perioden 2016–2025 har det i genomsnitt inträffat knappt 16 bränder i byggnader per år. Antalet bränder i byggnader har varierat något under åren och relationen mellan antalet insatser och insatser per 1000 invånare har mer eller mindre följts åt, se Figur 23.

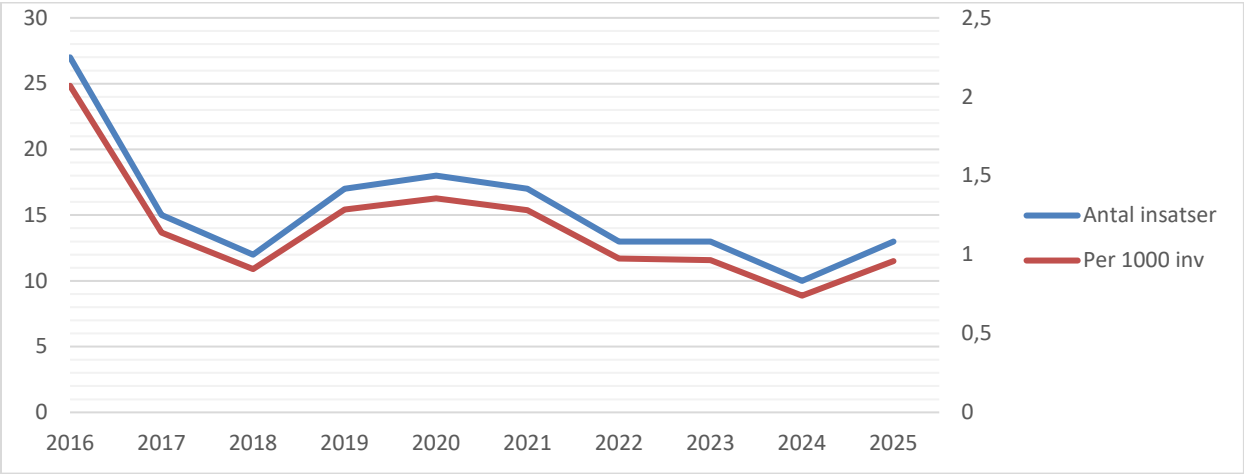

Figur 23. Brand i byggnad år 2016–2025 (MCF, 2025).

Sett till de händelser som inträffat mellan år 2018 och 2025 utgör vanlig bostad den verksamhetskategorin den största andelen (45 %) följt av handel (10%). När det gäller bostadstyperna så är det mer frekvent i villor (53%) än flerbostadshus (29%) och fritidshus (16%). Vad gäller brandorsak i

vanliga bostäder är det en stor andel händelser där orsak inte kan fastställas (33%) och i 33% av händelserna är oavsiktlig följd av mänsklig handling eller utebliven handling orsaken. Tekniskt fel utgör brandorsak i 28% av händelserna.

3.1.3 Brand i annat än byggnad

Under perioden 2016–2025 har det i genomsnitt inträffat knappt 10 bränder i skog och mark per år men för typhändelsen så uppgår det genomsnittliga antalet till 18 händelser per år och fördelningen per år redovisas i Figur 24.

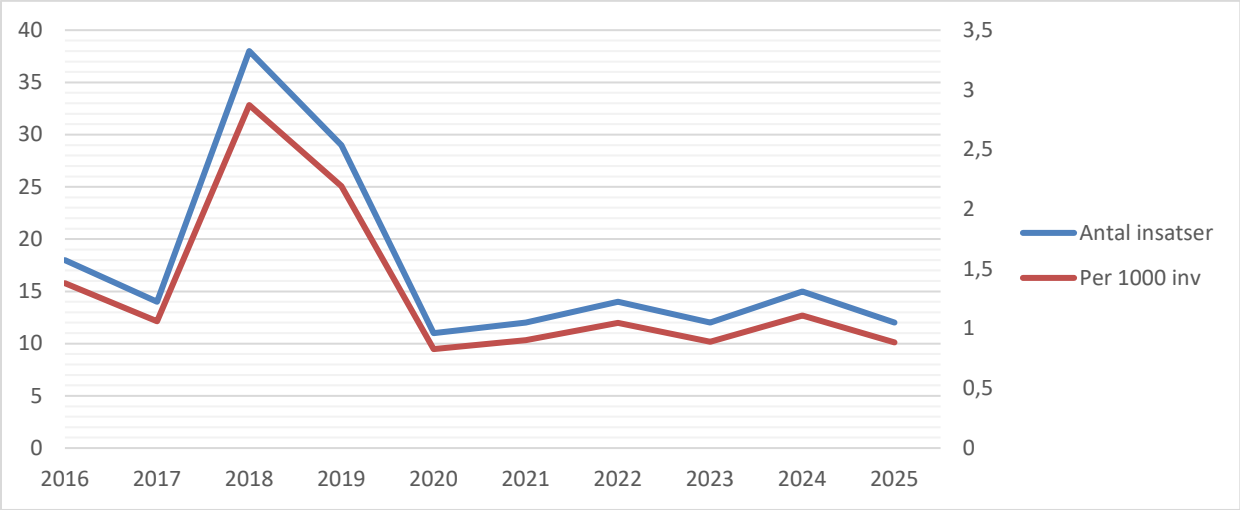

Figur 24. Brand i skog och mark år 2016–2025 (MCF, 2026).

Antalet bränder i skog och mark har varierat något under åren dock noteras en relativt stor ökning under år 2018 vilket beror på att det var en gynnsam sommar för skogsbränder. Under de senaste tre åren kan det konstateras att bränder i torrt fjolårsgräs har minskat vilket kan anses utgöra ett trendbrott.

3.1.4 Trafikolycka

Under perioden 2016–2025 har det i genomsnitt inträffat drygt 42 trafikolyckor per år. Antalet trafikolyckor har varierat något under åren och det syns tydligt att antalet olyckor minskade under perioden med Covid-19, se Figur 25. Personbilar är involverad i 84 % av händelserna och lastbilar har varit involverade i 14 % av händelserna.

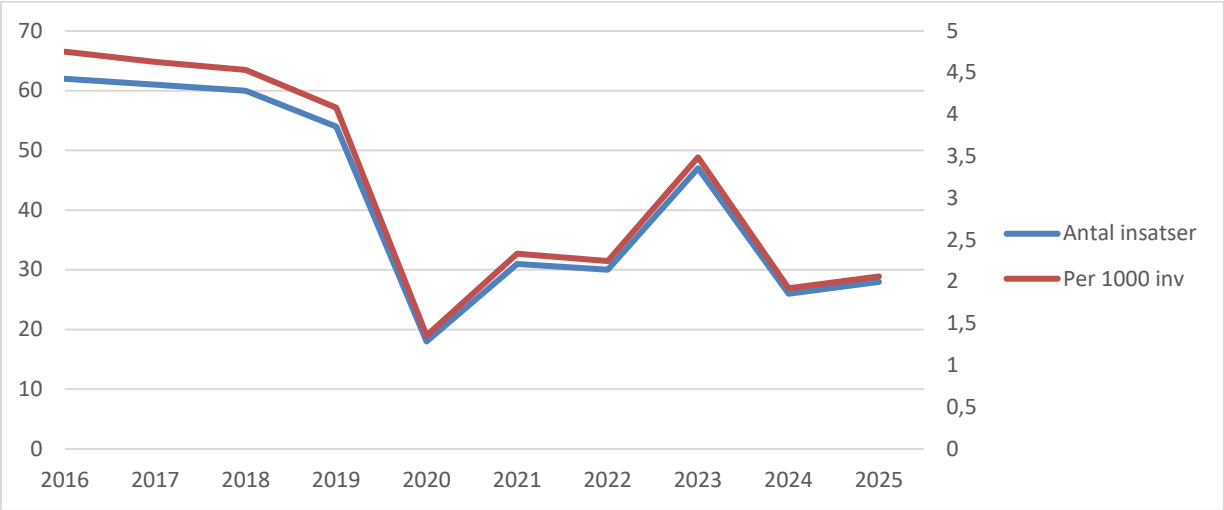

Figur 25. Trafikolycka år 2016–2025 (MCF 2026).

3.1.5 Utsläpp med farligt ämne

Under perioden, 2016–2025, har det i genomsnitt inträffat 6,2 olyckor med farliga ämnen per år. Antalet händelser har varierat något under åren och år 2017 noteras den största ökningen, se Figur 26. Det kan noteras att antalet insatser korrelerar med antal insatser per 1000 invånare.

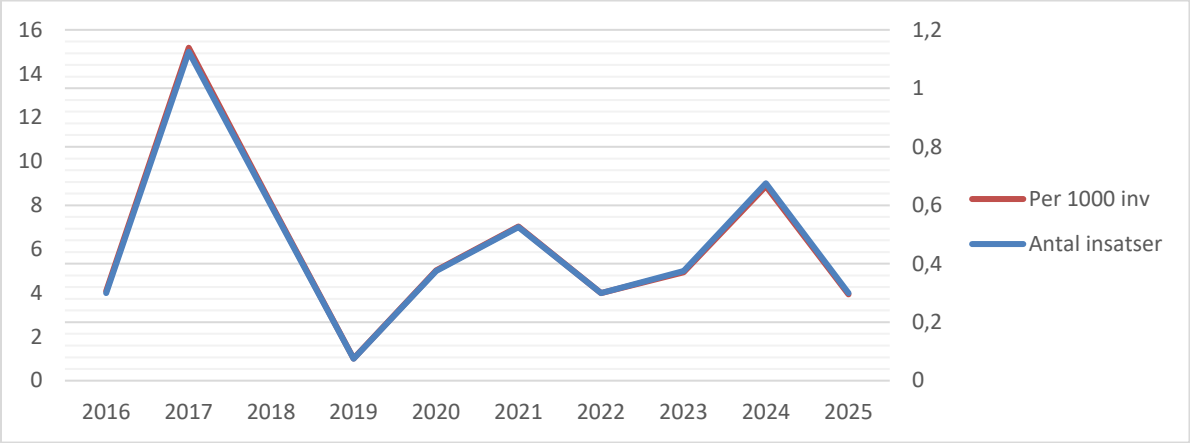

Figur 26. Utsläpp med farligt ämne år 2016–2025 (MCF 2026).

3.1.6 Naturolyckor

Under perioden har det i genomsnitt inträffat 5 naturolyckor per år. Antalet händelser har varierat något under åren och framför allt år 2024 noteras den största ökningen (Figur 27) och anledningen till ökningen beror på att snösmältning i kombination med regn orsakade flera översvämningar på några enstaka dagar i januari.

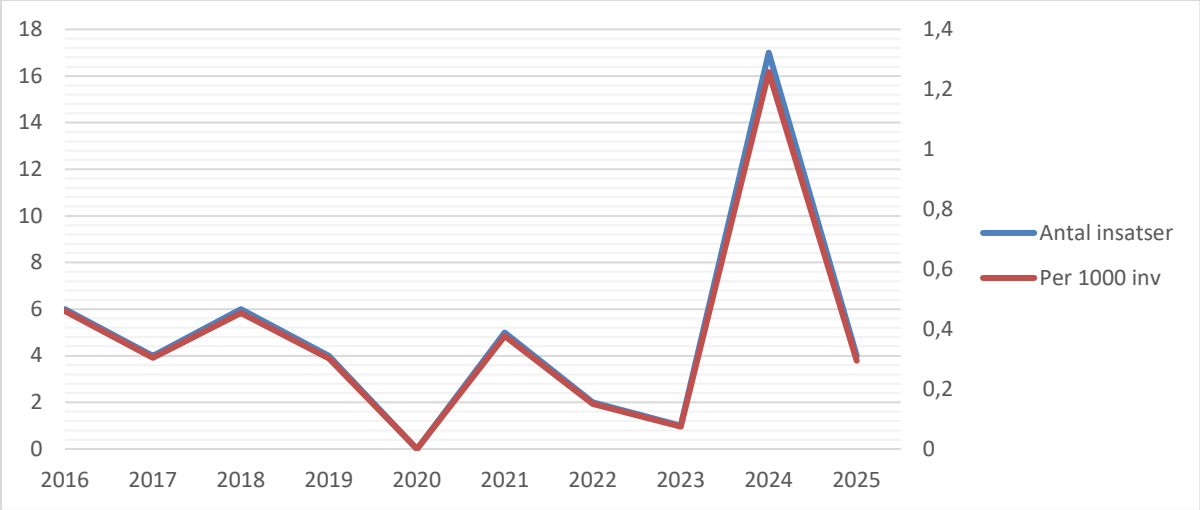

Figur 27. Naturolyckor år 2016–2025 (MCF 2026).

3.1.7 Drunkning

Under perioden har det i genomsnitt inträffat drygt 1 drunkningsolycka per år. Antalet drunkningsolyckor har varierat något under åren och under år 2017 noteras de högsta antalet, se Figur 28.

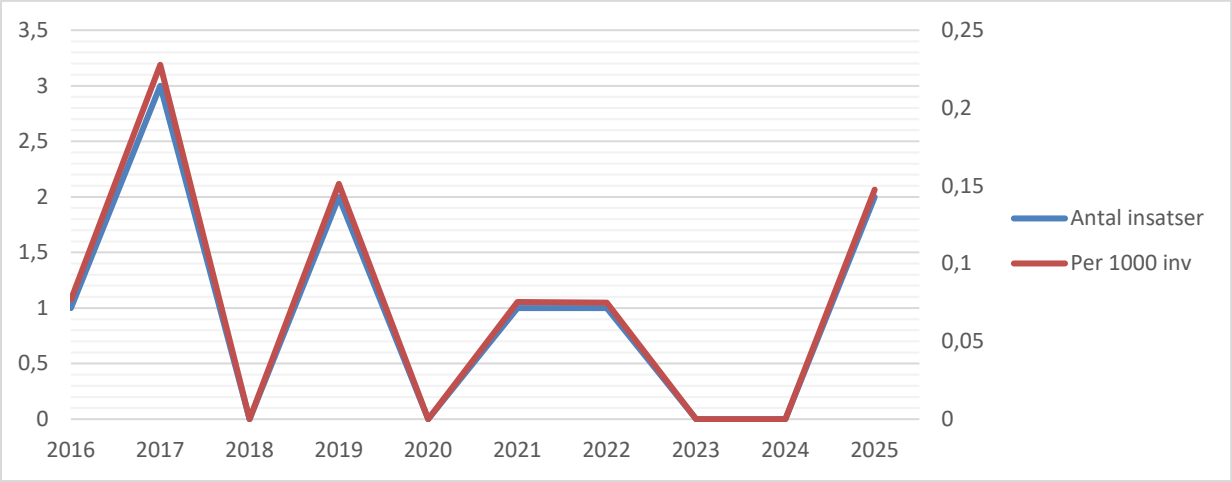

Figur 28. Drunkningsolyckor år 2016–2025 (MCF 2026).

Då underlaget är begränsat och både skadeplats och årstid för händelsen har varierat är det inte möjligt att dra några fler och mer detaljerade slutsatser kring drunkningsolyckorna. Inom kommunen finns olika typer av miljöer som kan vara aktuella så som bad vid anordnad badplats eller annan plats, dykning, isaktivitet med och utan fordon och aktiviteter relaterade till båt och vattenfarkoster.

3.1.8 Nödställd person

Under tioårsperioden har det i genomsnitt inträffat 3,7 händelser med nödställd person per år. Antalet händelser har varierat något under åren men för år 2024 noteras en trendökning, se Figur 29.

Figur 29. Nödställd person år 2016–2025 (MCF 2026).

Det ska dock noteras att händelser som omfattar avsiktlig destruktiv handling ibland kategoriseras som en annan händelse än en nödställd person hos SOS Alarm AB. Ibland kategoriseras händelsen som ett IVPA[7]-larm vilket inte definieras som en räddningsinsats enligt LSO. Detta kan medföra att statistiken avseende avsiktlig destruktiv handling kan vara felaktig.

[7] IVPA står för ”I väntan på ambulans” vilket är ett avtal mellan kommunen och NU-sjukvården.

4 Analys

LSO anger att människor i hela landet, utifrån de lokala förhållandena, ska ha ett tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor. För att bedöma om skyddet mot olyckor är i enlighet med lagstiftningen följer en analys med relevanta aspekter och jämförelser.

4.1 Övergripande

Det ska noteras att det i statistiken finns en problematik avseende tillförlitlighet och relativt sett små variationer mellan åren ger stora skillnader i diagrammen. Jämförelser på ett övergripande plan har gjorts med referenskommunerna Borgholm, Båstad och Sotenäs. Val av referenskommuner motiveras av att kommunerna är kategoriserade i kommungruppsindelning C9.

Även fast referenskommunerna ingår i kommungrupp C9 skiljer sig förutsättningarna mellan kommunerna. Då antalet besökande i Strömstads kommun är högre än antalet folkbokförda innebär det att antalet personer som vistas i Strömstad på årsbasis är betydligt högre i jämförelse med Borgholm, Båstad och Sotenäs då deras ökning framför allt sker sommartid. Borgholm, Båstad och Sotenäs har inte gränshandel i samma omfattning som Strömstad.

Tabell 5 redogör för jämförelsen med föregående riskanalys, referenskommunerna, riket och regionen. Orange markering redogör för händelsetyper som har en relativt stor variation.

Tabell 5. Genomsnittligt antal per 1000 invånare för räddningsinsatser i Strömstad, referenskommunerna, Västra Götaland och riket mellan år 2016–2025 (MCF, 2026).

	Genomsnittligt antal per 1000 invånare och år					
Händelsetyp	**Strömstad**	**Borgholm**	**Båstad**	**Sotenäs**	**Västra Götaland**	**Riket**
Brand i byggnad	1,17	1,51	1,36	1,13	0,99	1,02
Brand utomhus	1,97	2,63	1,78	1,92	1,35	1,4
Trafikolycka	3,15	2,3	2,05	2,03	1,63	1,74
Utsläpp farligt ämne	0,47	0,63	0,61	1,44	0,30	0,29
Naturolycka	0,08	0,32	0,1	0,39	0,07	0,07
Drunkningstillbud	0,08	0,27	0,13	0,21	0,05	0,05
Nödställd person	0,28	0,47	0,35	0,56	0,31	0,34

Nyckeltalet antal per 1 000 invånare kan bli missvisande i Strömstad, då kommunen har en omfattande genomströmning av turister och gränshandlare. Även om vissa händelsetyper ligger högre än genomsnittet, ger analysen inte något entydigt stöd för att den tillfälliga befolkningen leder till en generell ökning av antalet räddningsinsatser. Statistiken påverkas i stället i hög grad av årliga variationer i det begränsade datamaterialet. Vad månadsstatistiken däremot bekräftar är en tydlig koncentration av uppdrag under sommarmånaderna, vilket korrelerar med befolkningstoppen under semesterperioden.

Sett över en tioårsperiod hanterar räddningstjänsten i genomsnitt 315 uppdrag per år (23,2 per 1 000 invånare). Endast en mindre del – cirka 95 händelser per år (7,0 per 1 000 invånare) – utgörs av egentlig räddningstjänst enligt LSO. Resterande två tredjedelar utgörs av andra samhällsstödjande insatser, till exempel automatlarm och IVPA. Organisationens beredskap och dimensionering grundar sig dock alltjämt i förmågan att hantera de lagstadgade LSO-insatserna med god insatstid

4.2 Samhällsutveckling

Räddningstjänsten behöver bedriva en aktiv omvärldsbevakning för att följa utvecklingen inom ny teknik, nya byggmetoder och nya material, samt tillvarata sina intressen i plan- och byggprocesser. Detta gäller inte minst de utmaningar som följer av den samhälleliga omställningen till fossilfrihet.

Den tekniska utvecklingen och energiomställningen skapar en mer komplex riskbild som ställer högre krav på personalen vid insatser. Utöver detta innebär de förtydligade kraven på räddningstjänst under höjd beredskap (MCF) ytterligare ett omfattande uppdrag som organisationen behöver planera för och hantera.

Sociala risker och antagonistiska hot ska fortsatt vägas in i den strategiska planeringen. Vidare behöver kompetensutveckling och kontinuerligt lärande vara en integrerad del av den dagliga verksamheten. Här utgör olycksundersökningar – både egna och andras – en central kunskapsgrund där både den förebyggande och den skadeavhjälpande verksamheten behöver involveras.

4.3 Räddningsuppdrag

Nedan analyseras varje typhändelse enskilt. Gemensamt för de händelser som kräver släckvatten är dock behovet av en brandvattenplan som redogör för vattenhantering och kapacitetsprovning. En sådan plan saknas idag, vilket påverkar räddningstjänsten, kommunens VA-avdelning och den fysiska planeringen.

I samband med släckning och användning av vatten kan detta vara problematiskt då släckvattnet riskerar att kontaminera omgivande miljö och dricksvatten. Brandvattenplanen som ska upprättas bör omfatta scenarier med kontaminerat släckvatten.

4.3.1 Brand i byggnad

Jämförelsen mellan antalet byggnadsbränder och referensvärdet visar på en förhållandevis låg händelsefrekvens. De bränder som har inträffat har huvudsakligen varit i bostäder. Enligt nationell statistik från MSB inträffar även majoriteten av alla dödsbränder i bostadsmiljö. I kombination med SCB:s befolkningsprognoser – som visar att antalet invånare som är 75 år eller äldre förväntas öka – indikerar detta att räddningstjänstens händelsebild kan förändras framöver. Den äldre befolkningen bör därför vara ett prioriterat fokusområde i det framtida förebyggande arbetet.

Avseende det nuvarande bostadsbeståndet, dess ålder och erfarenheter från tidigare inträffade bränder både i och utanför kommunen bör generellt bostäder och i synnerhet flerbostadshus byggda före år 1941 prioriteras i samband med tillsyn. Detta motiveras av att deras förväntade brandskydd skiljer sig avsevärt från det skydd som förväntas idag och att detta kan påverka människors liv och hälsa.

Bränder i personintensiva och utrymningskritiska verksamheter har historiskt sett varit ovanliga och sällan medfört större konsekvenser. Samtidigt kan en brand i denna typ av objekt få förödande följder för liv och egendom, vilket gör framtida insatser både komplexa och resurskrävande. Räddningstjänsten bör därför upprätthålla sitt nuvarande förebyggande arbete. Även arbetet med att upprätta insatsplaner och beslutsstöd för de objekt som identifieras som personintensiva och utrymningskritiska behöver fortsätta.

4.3.2 Brand utomhus

När det gäller bränder utomhus visar jämförelsen att Strömstads genomsnittliga antal händelser har varit stabilt över tid. I jämförelse med flera referenskommuner, regionen och riket i stort är skillnaderna i händelsefrekvens relativt små.

Kommunens geografiska utformning, med rikliga arealer obebyggd mark, innebär dock goda förutsättningar för omfattande bränder i skog och mark. Det finns även risk för bränder i fordon och övriga föremål, men dessa antas generellt bli mer begränsade till sin yta. Eftersom fartyg och båtar

förekommer i stor omfattning i kommunen kan bränder i dessa även medföra betydande miljökonsekvenser.

Bränder i skog och mark har historiskt utgjort en större andel av de utomhusbränder som inträffat, men har över tid minskat i antal. Den exakta orsaken till minskningen är svår att fastställa, men det är rimligt att anta att genomförda förebyggande insatser har haft en positiv effekt.

4.3.3 Trafikolycka

Trafikolyckor utgör den mest frekventa händelsetypen bland räddningstjänstens alla räddningsuppdrag, och personbilar är det trafikelement som är inblandat i flest olyckor. Trafikolyckor är också den olyckstyp som medför störst konsekvenser i form av personskador. I jämförelse med referenskommunerna, Västra Götaland och riket i stort har Strömstad ett avsevärt högre antal insatser per 1 000 invånare.

Flera vägavsnitt i kommunen är hårt belastade, och enligt trafikflödesmätningar utgörs denna trafik framför allt av personbilar. Eftersom vägnätet nyttjas av en omfattande genomfartstrafik blir nyckeltalet per 1 000 invånare missvisande i förhållande till kommunens fasta befolkning.

Utöver att rapportera upptäckta brister i vägmiljön till Trafikverket har räddningstjänsten begränsade möjligheter att arbeta förebyggande för att minska sannolikheten för trafikolyckor. Fokus ligger i stället på att genom skadebegränsande åtgärder minska konsekvenserna när en olycka väl inträffat. En utmaning för räddningstjänstens resurser är dock tidsåtgången i samband med bärgningsarbete – en fråga som upprepade gånger lyfts med Trafikverket. Långa väntetider på bärgning innebär att räddningstjänstens enheter blir låsta på olycksplatsen under orimligt lång tid.

4.3.4 Utsläpp med farliga ämnen

När det gäller olyckor med farliga ämnen har konsekvenserna historiskt sett varit begränsade. Strömstad har ett högre antal insatser per 1 000 invånare än Västra Götaland och riket i stort, men ett lägre antal jämfört med valda referenskommuner.

I kommunen finns flera skyddsvärda naturmiljöer, det förekommer transporter av farligt gods på både land och till sjöss, samt verksamheter med tillstånd enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Trots denna riskprofil har tidigare händelser framför allt bestått av begränsade drivmedelsläckage. Utöver tillsyn av LBE-verksamheter har räddningstjänsten begränsad rådighet att förebygga olyckor med farliga ämnen; fokus ligger i stället på skadebegränsande insatser när en händelse väl inträffat.

De riskobjekt som kan föranleda mer omfattande olyckor med farliga ämnen – och där räddningstjänstens egna resurser är begränsade – rör främst fartygstrafiken. Sådana händelser kan medföra större oljepåslag som hotar kommunens känsliga naturmiljöer, vilket ställer höga krav på samverkan med externa aktörer.

4.3.5 Naturolycka

Strömstad har något fler insatser per 1 000 invånare i jämförelse med länet och riket, men sett till det genomsnittliga antalet händelser per år är händelsetypen inte särskilt frekvent. Inom kommunen finns stora skogsområden som i samband med storm kan drabbas av omfattande skador. Det finns även vattendrag samt vatten- och avloppssystem som riskerar att översvämmas till följd av stigande havsnivåer, höga vattenstånd och ökad nederbörd. Därutöver finns områden med mark som är känslig för ras och skred.

För denna händelsetyp är skadeförebyggande åtgärder som minskar risken mest effektiva. Räddningstjänsten bidrar bland annat med detta som remissinstans i kommunens planärenden. Inför kommande oväder är dessutom riktad information till allmänheten om förebyggande åtgärder en verkningsfull insats.

4.3.6 Drunkning

När det gäller drunkningsolyckor har Strömstad ett högre antal insatser per 1 000 invånare än Västra Götaland och riket i stort, men ett lägre antal jämfört med valda referenskommuner.

En utmaning med det förebyggande arbetet är att kommunens vattenmiljöer är geografiskt spridda over stora ytor. Även om livräddningsutrustning finns placerad vid hamnar, kajer, badplatser och andra anläggningar där tillsyn kan tillämpas, saknas tillsynsmöjligheter längs stora delar av kusten, vattendragen och insjöarna. I kombination med att drunkningstillbud inte enbart inträffar i samband med sommarbad försvårar detta riktade förebyggande insatser.

När det gäller de skadeavhjälpande insatserna innebär kommunens geografi ofta långa framkörningstider, vilket är avgörande för händelsens utfall. Den enskildes egen kunskap och simkunnighet har därför stor betydelse. Förebyggande åtgärder som riktad information – exempelvis om svaga isar – utgör viktiga verktyg. Därtill bör framkomligheten under sommarsäsongen beaktas, då hög trafikbelastning kring populära badplatser kan fördröja räddningstjänstens insatser.

4.3.7 Nödställd person

Händelsetypen nödställd person är inte särskilt frekvent, men konsekvenserna för människors liv och hälsa är mycket allvarliga och statistiken visar en ökande trend. På grund av mörkertal och osäkerheter i klassificeringen (särskilt avseende avsiktliga självdestruktiva handlingar) kan den faktiska frekvensen dock vara högre än vad statistiken visar.

I jämförelse med valda referenskommuner, regionen och riket i stort har Strömstad ett lägre antal insatser per 1 000 invånare. Trots detta är det avgörande att räddningstjänsten bibehåller en hög förmåga att hantera dessa insatser med hänsyn till händelsernas allvarliga karaktär

5 Referenser

FOI (2019). *Scenarier för kommuner och kommunal räddningstjänst under höjd beredskap.* https://www.msb.se/siteassets/dokument/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/raddningstjanst/ruhb/scenarier-for-kommuner-och-kommunal-raddningstjanst-under-hojd-beredskap-002.pdf

Folkhälsomyndigheten (2026). *Folkmängd efter ålder (funktionell indelning), kön, region och år. Antal.* https://fohm-app.folkhalsomyndigheten.se/Folkhalsodata/pxweb/sv/A_Folkhalsodata/A_Folkhalsodata__Z_ovrigdata__Demografi/3Befolkningfunk.px/table/tableViewLayout1/

Försvarshögskolan (2019). *Antagonistiska hot och dess påverkan på lokalsamhället*. https://www.fhs.se/download/18.4de5088316deae29189350/1571641866102/Antagnostiska%20hot%20och%20dess%20p%C3%A5verkan%20p%C3%A5%20lokalsamh%C3%A4llet.pdf

Lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor. Hämtad 2026-05-26 från Riksdagens webbplats: Lag (2003:778) om skydd mot olyckor | Sveriges riksdag

Länsstyrelsen (2024). *Klimat- och sårbarhetsanalys 2024. Länsstyrelsen Västra Götaland.* https://www.lansstyrelsen.se/download/18.44c2e45f193902bacdb304c0/1734003610294/Klimat-%20och%20s%C3%A5rbarhetsanalys%202024.pdf

Länsstyrelsen (2025). *Ytavrinning och lågpunkter.* https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=52d48c49ea8e47328a5e5f75f21b1d13

Myndigheten för civilt försvar (MCF, 2000). *Översvämning* *https://rib.msb.se/bib/Search/RenderDocument?url=media/16120.pdf*

MCF (2014). *Social oro ur ett kommunalt perspektiv*. https://rib.msb.se/filer/pdf/27439.pdf

MCF (2023). *Vägledning för att identifiera samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret.* https://www.msb.se/sv/publikationer/vagledning-for-att-identifiera-samhallsviktig-verksamhet-som-ar-nodvandig-for-totalforsvaret/

MCF (2024). *Större risk för skogsbrand i framtiden i stora delar av landet* https://www.msb.se/sv/aktuellt/nyheter/2024/mars/storre-risk-for-skogsbrand-i-framtiden-i-stora-delar-av-landet/

MCF (2026). *MSB:s statistikdatabas.* *https://statistik.msb.se/PXWeb/pxweb/sv/PxData/*

Naturvårdsverket (2026). *Klimatförändringarnas effekter i Sverige*. https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatforandringar/klimatet-i-framtiden/effekter-i-sverige/

Riksantikvarieämbetet (2023). Lagar och ansvar för kulturhistorisk bebyggelse. https://www.raa.se/hitta-information/bebyggelseregistret-bebr/lagar-och-ansvar/

Statistikmyndigheten (SCB, 2022). *Antal pendlare per län och kommun, 2021.* https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/utbud-av-arbetskraft/registerbaserad-arbetsmarknadsstatistik-rams/pong/tabell-och-diagram/antal-pendlare-per-lan-och-kommun-2021/

Statistiska Centralbyrån (SCB, 2025). *Statistikdatabasen* https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__BE__BE0101__BE0101G/MBefStatRegionCKM/table/tableViewLayout1/

SCB (2026). *Statistikdatabasen* https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__BE__BE0101__BE0101G/MBefStatRegionCKM/table/tableViewLayout1/

Sveriges kommuner och regioner (SKR, 2023). *Kommungruppsindelning 2023.* https://extra.skr.se/download/18.ef4ba7d1849a2f55db2898a/1669978414789/Kommungruppsindelning-2023.pdf

Strömstads tidning (2025). *Kommunens uppmaning: fortsätt spara på vattnet. https://www.stromstadstidning.se/nyheter/stromstad/kommunens-uppmaning-fortsatt-spara-vatten.23b7ac56-3186-48b4-a372-92da929e7d8f*

Sveriges nationalparker (2025). *Kosterhavets nationalpark.* https://www.sverigesnationalparker.se/park/kosterhavets-nationalpark/besoksinformation/

Topographic map (2025). *Topografisk karta Strömstads kommun.* https://sv-se.topographic-map.com/map-hp9qmt/Str%C3%B6mstads-kommun/

Trafikverket (2025). *NVDB på webb.* *https://nvdbpakarta.trafikverket.se/map*

STRÖMSTADS KOMMUN

Tillsynsplan

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor &
lag (2010:1011) om brandfarlig och explosiv vara

Innehållsförteckning

1 Inledning ... 1

1.1 Organisation ... 1

2 Lagstiftning ... 2

2.1 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ... 2

2.2 Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor ... 2

2.3 Samordnad tillsyn ... 2

2.4 Samordning med andra tillsynsmyndigheter ... 2

3 Tillsynsprocessen ... 3

3.1 Planering ... 3

3.2 Tillsynskategorier ... 4

3.3 Utförande ... 5

3.4 Uppföljning och utvärdering av tillsyner ... 5

4 Avgift ... 5

1 Inledning

För Strömstad kommun finns ett handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Denna tillsynsplan utgör ett underliggande dokument till handlingsprogrammet. Detta dokument beskriver omfattning, inriktning samt prioriteringsgrunder för tillsynsverksamheten.

Strömstads kommun har enligt reglementet för miljö- och byggnadsnämnden delegerat kommunens skyldigheter enligt LSO och lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) till miljö- och byggnadsnämnden.

Räddningstjänsten Strömstad är en avdelning som tillhör miljö- och byggförvaltningen vilket också är den avdelning som har ansvaret för kommunens skydd mot olyckor enligt LSO och LBE. Som tillsynsmyndighet ska räddningstjänsten kontrollera efterlevnaden av LSO och LBE inom kommunens geografiska område. Räddningstjänsten utgör också tillståndsmyndighet för LBE.

1.1 Organisation

Handlingsprogrammet enligt LSO redogör hur den förebyggande verksamheten är organiserad, vilka resurser den förebyggande verksamheten ska ha tillgång till samt vilka kompetenskrav som gäller för den förebyggande verksamheten, dock med undantag för ärenden enligt LBE. Av denna anledning framgår kompetenskrav för LBE enligt nedan. Enligt fastställd delegationsordning framgår det vilka delegater i kommunen som får utföra tillsyn och utfärda tillstånd enligt LSO och LBE.

1.1.1 Kompetenskrav LBE-ärenden

- **Tillsyner enligt 16 § LBE**
  Lägst Tillsyn B och Räddningsledare B samt LBE-specifik utbildning

- **Tillsyner enligt 21 § LBE**
  Lägst Tillsyn B och Räddningsledare B samt LBE-specifik utbildning

1.1.2 Kompetensutveckling

För att den förebyggande verksamheten ska upprätthålla kompetens över tid, ha möjlighet att fördjupa kunskaperna inom specifika områden och följa med i utvecklingen avseende lagstiftning, nya risker, teknik och tidigare erfarenheter, både lokalt och nationellt, behöver verksamheten regelbundet möjliggöra kompetensutvecklade aktiviteter. Då behovet av kompetensutveckling kan variera från år till år redogörs dessa aktiviteter i aktivitetsplanen vilken årligen upprättas.

2 Lagstiftning

Det övergripande syftet med lagstiftningen är att ge en ökad säkerhet för människor, egendom och miljö. Hanteringen av ärenden ska vara i enlighet med Förvaltningslag (2017:900) och Kommunallag (2017:275).

2.1 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Det andra kapitlet i LSO redogör vilka skyldigheter enskilda och vilka följer nedan:

- **2 kap. 2 §**

Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

- **2 kap. 4 §**

Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.

2.1.1 Föreskrift

Myndigheten för civilt försvar (MCF) har föreskrivit om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt LSO. Denna föreskrift ligger således till grund för den förebyggande verksamhetens tillsynsverksamhet avseende LSO.

2.2 Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Lagens syfte är att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor. Lagen ska även förebygga obehörigt förfarande med varorna.

2.3 Samordnad tillsyn

För de objekt som är tillsynsobjekt enligt både LSO och LBE skall tillsynerna samordnas så långt som möjligt.

2.4 Samordning med andra tillsynsmyndigheter

Samordning och samverkan med myndigheter, organisationer och andra förvaltningar kan vid vissa tillsyner vara aktuella och de regelverk som berörs vid en samordnad tillsyn listas nedan:

- Plan- och bygglag
- Ordningslagen
- Alkohollag
- Arbetsmiljöverket

3 Tillsynsprocessen

Nedanstående beskriver räddningstjänstens tillsynsprocess på ett övergripande sätt. Ärendehanteringen av tillsyner och tillstånd beskrivs i separata rutiner och dessa beskrivs inte i detta dokument.

3.1 Planering

Planeringens syfte är att använda kommunens resurser där behovet av tillsyn är som störst. Underlaget som används vid upprättandet av planen avseende LSO görs utifrån MCF:s föreskrift.

I enlighet med MCF:s föreskrifter ska kommunens upprätta en förteckning över de byggnader och anläggningar som omfattas av krav på tillsyn enligt föreskriften samt övriga objekt som är i behov av tillsyn utifrån lokala förhållanden. För de tillsynsobjekt som inte omfattas av MCF:s föreskrifter görs identifieringen av tillsynsbehov utifrån nedanstående. Förteckning över tillsynsobjekt återfinns i verksamhetssystemet Daedalos.

3.1.1 Övergripande inriktning

Den övergripande inriktningen baseras på objektets riskbild och har nedanstående kriterier som utgångspunkt.

- Hög frekvens av bränder eller tillbud
- En brand eller annan olycka kan medföra stor risk för många människors liv och hälsa
- En brand kan innebära stora ekonomiska kostnader
- En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön
- En brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden

3.1.2 Fördjupad planering

Utifrån den övergripande inriktningen processas aktuella tillsynsobjekt vidare i den fördjupade planeringen som då beaktar nedanstående punkter:

- Erfarenhet från tidigare tillsynsbesök med liknande riskbild
- Erfarenhet från tidigare riktade informationsaktiviteter
- Erfarenheter från utförda olycksutredningar
- Erfarenheter från genomförda räddningsinsatser

3.1.3 Faktorer som styr prioriteringen av tillsyner

Utifrån den fördjupade planeringen fortsätter urvalet av aktuella tillsynsobjekt vidare i den slutgiltiga delen som baseras från faktorerna i nedanstående punkter:

- Publika lokaler prioriteras före arbetsplatser utan publik verksamhet
- Svårutrymda lokaler prioriteras före lättutrymda
- Flerbostadshus prioriteras före enskilt boende
- Verksamheter med tillstånd att hantera brandfarlig eller explosiv vara

3.2 Tillsynskategorier

Tillsynerna kan kategoriseras i återkommande-, tema- och händelsebaserad tillsyn och kategoriseringen är baserat på hur behovet av tillsynen har uppkommit. Även samordnad tillsyn med andra tillsynsmyndigheter beskrivs.

- **Återkommande tillsyn**
  Återkommande tillsyn är tillsyn som genomförs med löpande intervaller. För tillsyner enligt LSO baseras intervallet på riskindex[1] och dessa objekt redogörs i verksamhetssystemet Daedalos. Vad avser LBE-tillsyner baseras intervallet på tillståndets giltighetstid.

- **Tematillsyn**
  Tematillsyn är tillsyn med utgångspunkt i de behov som påtalats i handlingsprogrammet för olycksförebyggande verksamhet i kommunen. I vissa fall kan tema tillsyn vara oannonserad. Några förslag på tematillsyner redovisas nedan:
  - Utrymningssäkerhet i publika lokaler så som skolor, restauranger etc
  - Utrymningssäkerhet i icke publika lokaler så som bostäder
  - Utrymningssäkerhet vid dansrestauranger, pubar, festlokaler, samlingslokaler
  - Säkerhet vid offentliga arrangemang, festivaler, mässor etc
  - Försäljning av fyrverkerier
  - Försäljning av brandfarlig vara i publika lokaler
  - Tillfälliga övernattningar i lokaler som i huvudsak är utformad för annan verksamhet
  - Campinganläggningar
  - Livräddningsutrustning vid hamnar, kajer, badplatser och liknande vattennära anläggningar

- **Händelsebaserad tillsyn**
  Händelsebaserade tillsynsbesök är besök med anledning av inträffade bränder, tips från allmänheten eller på annat sätt av händelser påtalat behov av tillsyn. Det kan också vara med anledning av sökt tillstånd hos exempelvis miljö- och hälsoskyddsavdelningen eller hos Polismyndigheten.

- **Samordnad tillsyn med andra tillsynsmyndigheter**
  I samband med att räddningstjänsten genomför samordnad tillsyn med andra tillsynsmyndigheter kontrolleras enbart vissa delar av verksamhetens brandskydd. Fokusområde för denna typ av tillsyn är byggnadens utrymningsvägar, släckutrustning och utrymmen med förhöjd risk för brand. Denna tillsyn aviseras inte i förväg och räddningstjänsten avlägger inte någon avgift för besöket.

- **Organisationstillsyn vid nybyggnation eller större ändring av lokaler för vissa verksamheter**
  Räddningstjänsten upprättade en olycksutredning efter en händelse under 2025. Utredningen visade på behovet av att genomföra tillsyn när verksamheter, såsom särskilda boenden, tar nya eller ombyggda lokaler i bruk där större ändringar av brandskyddet har utförts. Eftersom räddningstjänsten redan agerar remissinstans i byggärendet bör denna tillsyn främst fokusera på det organisatoriska brandskyddet.

---

[1] Svensson, M (2014). *Riskindex: Ett sätt att underlätta tillsynsplanering*. http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1024772&dswid=-8069

3.3 Utförande

Den planerade tillsynerna framgår av avdelningens aktivitetsplan vilken årligen upprättas. De planerade tillsynsobjekten fördelas på handläggare inom sektorn myndighetsutövning. Ärendehanteringen av tillsyner beskrivs i högre detaljeringsnivå i separat rutin.

3.3.1 Tillsynsbesöket

Tillsynen ska innehålla besök på plats i byggnaden eller anläggningen. Vid tillsynsbesöket ska följande kontrolleras:

- Möjligheten till utrymning
- Skyddet mot brands uppkomst
- Skyddet mot spridning inom byggnad
- Skyddet mot brandspridning mellan byggnader
- Möjligheten till räddningsinsats
- Att förutsättningar för tillståndet enligt LBE uppfylls

3.4 Uppföljning och utvärdering av tillsyner

Uppföljning och utvärdering ska ske kontinuerligt under hela verksamhetsåret samt sammanställas inför upprättandet av kommande års aktivitetsplan. Denna sammanställning görs av sektorn myndighetsutövning.

3.4.1 Uppföljning

Vid varje tillsynsbesök ska uppföljning av ärendet ske. Vilken typ av uppföljning som är aktuellt beror på resultatet av tillsynen. Uppföljning av ett beslut om föreläggande kan göras genom återbesök eller insänd dokumentation.

Eventuella erfarenheter i samband med ärendehanteringen ska meddelas övriga handläggare. Dokumentation rörande detta redogörs i den förebyggande verksamhetens dokument ”Erfarenhetsåterföring”.

3.4.2 Utvärdering

För att verifiera att urvalet av tillsynsobjekt för det aktuella året var ändamålsenligt ska utvärdering av antalet upprättande förelägganden undersökas.

4 Avgift

Enligt LSO och LBE får kommunen erlägga avgift för tillsyn och tillståndsprövning som föranletts av bestämmelserna. Dessa avgifter redogörs i kommunens taxebilaga, ”Miljö- och byggnadsnämndens taxa”, vilken fastställs av kommunfullmäktige. Taxorna avseende räddningstjänsten tillstånd- och tillsynsverksamhet beräknas utifrån underlag framtaget av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Styrdokument för undersökningsrapport

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor

1.1 Bakgrund

Det är viktigt att försöka dra lärdomar av de olyckor och räddningsinsatser som sker och att använda den kunskapen i det förebyggande och förberedande arbetet.

Enligt 3 kap. 10 § i lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska kommunen, när en räddningsinsats är avslutad, se till att olyckan undersöks för att i skälig omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

1.2 Syfte

Detta styrdokument ska beskriva hur Strömstads räddningstjänst arbetar med undersökningsrapporter. Målet med detta arbete är att:

- Återföra erfarenheter i syfte att genomföra effektiva räddningsinsatser
- Fånga upp risker som uppstår exempelvis på grund av nya tekniska lösningar
- Återföra erfarenheter i samband med förebyggande verksamhet
- Återföra erfarenheter i samband med internt och extern utbildning

1.3 Nomenklatur

Inom detta område så är det flertalet begrepp som används. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om undersökningsrapport efter kommunal räddningsinsats (MSBFS 2021:5) använder benämningen undersökningsrapporter. Detta anses vara ett samlingsnamn för följande:

- Händelserapport
- Insatsutvärdering
- Olycksutredning
- Arbetsmiljöutredning
- Spridningsutlåtande

1.4 Händelserapport

En händelserapport ska alltid upprättas efter avslutad räddningsinsats. Händelserapporten skrivs av involverade befäl, till exempel styrkeledare, insatsledare eller vakthavande befäl. Grundläggande uppgifter enligt 3 § för alla räddningsinsatser regleras i bilaga 1 i MSBFS 2021:5 och verksamhetssystemet Daedalos används.

Uppgifter ska skickas in senast två månader efter att räddningsinsatsen har avslutats, dock med undantag för räddningsinsatser som avslutats under december månad vars uppgifter ska skickas in senast den 31 januari efterföljande år.

1.5 Insatsutvärdering

Insatsutvärderingen är till för att analysera åtgärder vid insatser i syfte att ta lärdom till kommande insatser, intern utbildning, initiera förändringar av rutiner eller upprätta nya rutiner. Operativa befäl eller räddningschef kan initiera en insatsutvärdering och räddningschef beslutar om insatsutvärdering samt hur

resultatet ska redovisas. Avvikelseanalys används vid insatsutvärdering. Insatsutvärderingen ska följa Bilaga 3 i MSBFS 2021:5.

1.5.1 Kriterier

En utvärdering kan initieras när en eller flera av följande kriterier uppfylls

- Händelse där flera gemensamma ledningsfunktioner blivit aktiverade
- Händelser med avvikande ledningsstruktur eller där avsteg från instruktioner förekommit
- Händelser med stor samverkan med andra aktörer
- Händelser där räddningsledningssystemet kan dra viktiga lärdomar

1.6 Olycksutredning

En olycksutredning innebär en systematisk kartläggning i efterhand av hur en olycka har uppkommit och utvecklats. Olycksutredningar innefattar normalt datainsamling och analys i syfte att försöka klarlägga olycksorsaker och olycksförlopp. Den som genomför undersökningen kallas olycksutredare. Olycksutredare arbetar i enlighet med upprättad instruktion.

1.6.1 Kriterier

En utredning kan initieras när en eller flera av följande kriterier uppfylls

- Dödsbränder
- Olycka där egen personal skadas
- Komplexa insatser där insatt personal anser att insatsen och/eller olycksförloppet av någon anledning behöver utredas, t ex på grund av oförutsedd brandspridning mellan olika brandceller

1.6.2 Behörighet

Olycksutredare ska ha genomgått den grundläggande olycksutredningskursen vid Karlstads universitet (5hp, KAU).

För kompetens inom kvalificerade utredningsmetoder kan olycksutredaren även genomgå kurs i kvalificerad olycksutredningsmetodik (7,5hp, KAU). Meriterande är kurs i brandplatsundersökning (Nationellt forensiskt centrum, NFC).

1.6.3 Formalia

Krav på innehållet i undersökningsrapporten regleras i Bilaga 3 enligt MSBFS 2021:5. I de fall någon har omkommit till följd av brand ska Bilaga 2 tillämpas. Dokumentationen ska skickas in senast två månader efter att det blivit färdigställt. Uppgifter enligt bilaga 2 ska skickas in senast två månader efter att kommunen fått kännedom om dödsfallet.

1.7 Arbetsmiljöutredning

Ansvaret för att utreda tillbud och olycksfall åligger räddningschef. Samtliga har ansvar att meddela tillbud eller olycksfall via KIA-systemet.

1.8 Spridningsutlåtande

Utlåtanden skrivs av räddningstjänsten på begäran av förundersökningsledare alternativt åklagare. Ansvaret för sakkunnigutlåtande ligger organisatoriskt på den förebyggande sektorn. Dessa utlåtande är belagda med förundersökningssekretess och hanteras enbart i system för diarieföring

Räddningstjänsten som alternativ utrymningsväg

Utrymning från fönster med hjälp av räddningstjänst accepteras av Boverkets byggregler i vissa verksamheter under förutsättning att räddningstjänsten har tillräckligt snabb insatstid. Figur 1 redogör för räddningstjänstens insatstid efter 10 minuter och Figur 2 redogör för insatstid efter 20 minuter.

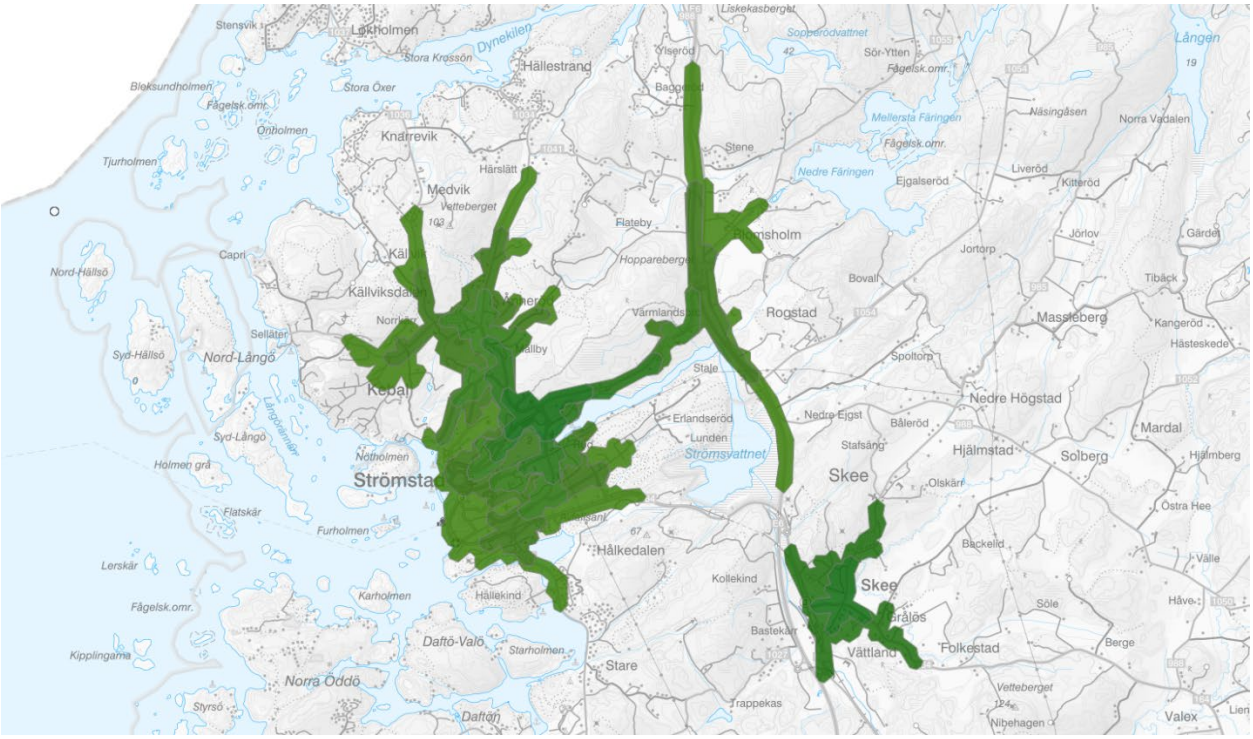

Figur 1.10 minuters insatstid i enlighet med Boverkets byggregler.

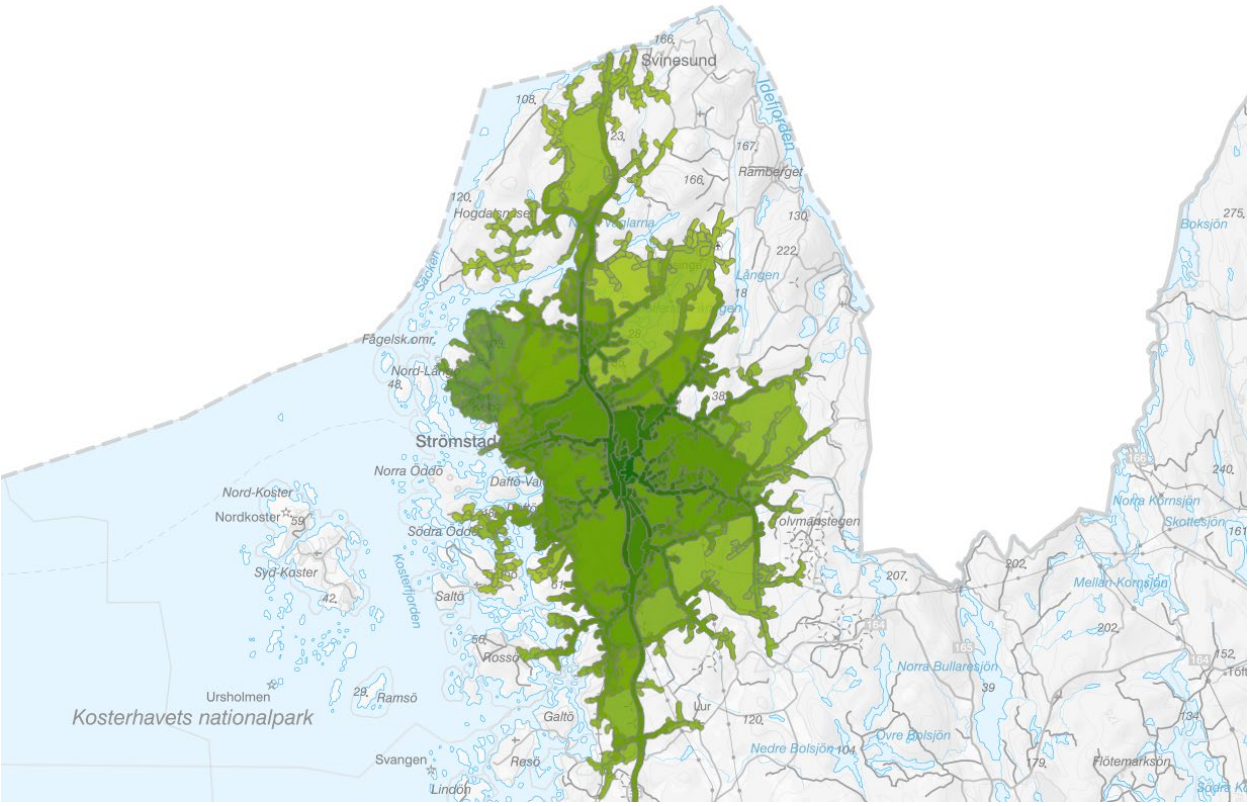

Figur 2. 20 minuters insatstid i enlighet med Boverkets byggregler.

STRÖMSTADS KOMMUN

Räddningstjänst under höjd beredskap

Fastställd av räddningschef
2026–02-03

Innehållsförteckning

1 Inledning 1

1.1 Bakgrund 1
1.2 Syfte 1
1.2.1 Avgränsningar 1

2 Planeringsförutsättningar 2

2.1 Lagstiftning 2
2.2 Totalförsvar, civilt försvar och beredskapssteg 3
2.3 Planeringsvillkor för räddningstjänstens verksamhet 4
2.4 Slutsatser för räddningstjänstens planeringsarbete 6

3 Räddningstjänstens krigsorganisation 7

3.1 Räddningschefens inriktningsbeslut 7
3.2 Ledningsorganisation 7
3.3 Operativ bemanning under höjd beredskap 8
3.4 Åtgärder för kontinuitet 9
3.5 Säkerhetshöjande åtgärder för personal 9
3.6 Åtgärder för verksamheten 10
3.7 Säkerhet för verksamheten 10

4 Referenser 12

Bilagor

Flertalet av bilagorna är helt eller delvis belagda med sekretess. Den sekretessbelagda informationen återfinns därför inte i planen utan förvaras i säkerhetsskåp på lämplig plats.

Bilaga 1 Alternativ geografisk placering av resurser

Bilaga 2 Reservrutiner för räddningstjänstens arbete

Bilaga 3 Räddningstjänstens försörjning och funktionalitet

Bilaga 4 Förhållanden i norra Bohuslän inför och under höjd beredskap

Bilaga 5 Utbildning och övning

Bilaga 6 Personella förstärkningsresurser

1 Inledning

Det säkerhetspolitiska omvärldsläget i Sveriges närområde har försämrats under senare år. Försvarsbeslutet i december år 2020 konstaterar att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Detta är en grundläggande signal för uppbyggnaden av totalförsvaret.

Försvarsbeslutet 2021–2025 innebar att beredskapsplanering ska igångsättas inom den offentliga sektorn: statliga myndigheter, regioner, kommuner och kommunalförbund. I det senaste försvarsbeslutet 2025–2030 förtydligas Regeringens prioriteringar för att fortsätta stärka förmågan och öka takten i uppbyggnaden av det civila försvaret, genom införandet av ekonomisk planeringsram.

1.1 Bakgrund

Rysslands anfall på Ukraina vintern 2022 har i grunden förändrat förutsättningarna för riskbild, totalförsvarsplanering och behov av forcerad uppbyggnad av totalförsvaret. Detta berör på ett djupgående och långtgående sätt det civila försvaret, det militära försvaret och samhällets robusthet. Beslut i Riksdag och Regering innebär bland annat ökande krav på åtgärder och anpassning till nu rådande läge.

Räddningstjänsten är en viktig del av det civila försvaret och under våren 2022 beslutade räddningschef att ta fram en plan för räddningstjänst under höjd beredskap. Denna plan är en reviderad version av den tidigare planen.

1.2 Syfte

Detta dokument utgör ett grundläggande ramverk för planering och förberedelser inför och under höjd beredskap för räddningstjänsten i Strömstads kommun. Det anger ramvillkor för förberedelser, planering, samordning, utbildning och övning. Det ligger till grund för detaljplanering inom räddningstjänsten.

1.2.1 Avgränsningar

Planen baseras på att verksamheten ska kunna bedrivas under höjd beredskap och krig i tre månader.

2 Planeringsförutsättningar

Nedan redogörs för planeringsförutsättningar Strömstads räddningstjänst. Prioriteringarna i planeringen bygger på dokument och vägledningar från:

- Handlingskraft (Försvarsmakten & Myndigheten för civilt försvar [MCF], 2021)
- Typfall 4 (Totalförsvarets forskningsinstitut [FOI], 2014)
- Utgångspunkter för totalförsvaret 2025-2030 (Försvarsmakten & MCF, 2025)
- Relevanta vägledningar från Myndigheten för civilt försvar
- Länsstyrelsens riktlinjer för civilt försvar
- Hotbilds- och planeringsunderlag från andra relevanta källor

2.1 Lagstiftning

Nedan framgår utdrag för lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) respektive förordning (2003:783) om skydd mot olyckor (FSO).

Utdrag från LSO

2 § 8 kap. I syfte att skydda och rädda befolkningen och civil egendom från verkningar av krig skall kommunens organisation för räddningstjänst under höjd beredskap, utöver vad som i övrigt framgår av denna lag, ansvara för

1. Upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden.
2. Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel.
3. Kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.

2 st. Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst skall under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

3 st. Vad som gäller vid kommunal räddningstjänst skall gälla även när personalen inom kommunens organisation för räddningstjänst utför uppgifter enligt första och andra styckena.

3 § 8 kap Är Sverige i krig eller krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen meddela sådana föreskrifter som avviker från denna lag om det är av betydelse för totalförsvaret eller om det behövs för räddningstjänsten eller för att sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen skall kunna genomföras.

4 § 8 kap. Under höjd beredskap får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta att personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst får tas i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen.

Utdrag från FSO:

1 § 8 kap. MCF får besluta om medverkan vid övningar enligt 10 kap. 2 § LSO

MCF får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 8 kap. 2 § samma lag. Förordning (2025:1114).

2 § 8 kap. Under höjd beredskap får länsstyrelsen föreskriva om undantag från de behörighetskrav som gäller enligt 3 kap. 9 §.

3 § 8 kap. En länsstyrelse har rätt att besluta om användning av personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst för uppgifter som inte berör den kommunen enligt 8 kap. 4§ i LSO för omfördelning mellan kommunerna i länet.

2.2 Totalförsvar, civilt försvar och beredskapssteg

Totalförsvaret utgörs av två delar: civilt försvar och militärt försvar. Med civilt försvar menas de uppdrag som statliga civila myndigheter, regioner och kommuner har inom totalförsvaret. Den kommunala räddningstjänsten är en del av det civila försvaret. Ett viktigt uppdrag för det civila försvaret är att skydda befolkningen från krigets konsekvenser. I det civila försvaret ingår också de uppgifter som ligger på näringslivet, folkförsörjningen och olika frivilliga organisationer.

Enligt Försvarsmakten & MCF (2021) är en gemensam plan för en sammanhängande planering en viktig utgångspunkt för uppbygganden av totalförsvaret. Där anges också sex prioriterade ämnesområden för uppbyggnaden:

- Beredskapsplaner och krigsorganisation
- Ledning och samverkan
- Försörjningsberedskap
- Ge och ta emot stöd
- Försvarsvilja
- Stärkt informations- och cybersäkerhet

2.2.1 Beredskapssteg

För att kunna anpassa totalförsvarets beredskap mot hotbild och händelseutveckling, kan Regeringen genom en lag beordra beredskapssteg. Höjd beredskap består av två olika steg: Skärpt beredskap respektive högsta beredskap.

Om riket utsätts för ett väpnat angrepp innebär steget högsta beredskap att samhällets aktörer ska mobilisera sina resurser. Regeringen kan därvid också ange att Sverige befinner sig i krigstillstånd.

2.2.2 Hotbild mot Västsverige vid militärt angrepp

Ett väpnat angrepp kan för angriparen syfta till att:

- använda svenskt territorium för egna militära ändamål eller
- förneka en annan stats tillgång till svenskt territorium.
- förhindra att Sverige ska kunna få stöd från tredje part, till exempel med militära eller civila resurser. Angrepp kan därför ske mot den trafikinfrastruktur vid kusten och i regionen som är viktig för värdlandsstöd, försörjning, import och export.

2.2.3 Militära angrepp mot civila mål

Ett angrepp kan ske överraskande och eventuellt helt utan förvarning för Sverige. Målen för motståndaren kan vara både civila och militära mål. En utgångspunkt är att civila mål och civila organisationer inte är fredade från angrepp och militärt våld. Några exempel på tänkbara civila mål:

- Logistiknoder för järnväg och väg
- Broar och övergångar av större vattendrag, för att minska vår rörelsefrihet
- Hamnar
- Flygplatser
- Viktig industri
- Infrastruktur för energi
- Kommunikationsanläggningar, till exempel större distributionstorn för radio och TV

2.2.4 Militära mål

I vårt område finns tillgångar av olika slag för det militära försvaret, både fasta och rörliga funktioner och resurser. Dessa kan givetvis också bli utsatta för främmande bekämpning.

2.3 Planeringsvillkor för räddningstjänstens verksamhet

Det större sammanhanget för lokal och regional planering framgår nedan.

2.3.1 Västsverige är ett av fyra militärstrategiskt viktiga områden

I Riksdagens försvarsbeslut 2021–2025 anges fyra särskilt viktiga geografiska områden i Sverige:

- Västsverige med Västkusten och Göteborgsområdet. Hallands, Värmlands och Västra Götalands län utgör i detta sammanhang Västsverige. I detta finns uttalade behov av förbindelser mot södra Norge med Osloområdet

- Längre upp i Sverige finns ytterligare tre angivna viktiga geografiska områden

Förmågan att upprätthålla förbindelser västerut är utgångspunkten för behovet av de fyra militärstrategiskt viktiga områdena. Detta är särskilt påtagligt i området Västra Götalands län och berör i hög grad Strömstads kommun.

2.3.2 Västsveriges infrastruktur är av särskild betydelse

Västsverige har en betydelsefull transportinfrastruktur för utrikeshandel och försörjning, både för Sverige och i vissa avseenden också för Finland. Denna utgörs främst av

- Hamnarna i Bohuslän
- Göteborgs hamnar, Landvetter flygplats
- Järnvägssystemen mellan Västsverige, Norge och Danmark och andra delar av Sverige
- Vägsystemenen med stor kapacitet mellan Västsverige och andra delar av Norden
- Kopplingen mellan hamnar och möjligheterna till järnvägsanslutning

Göteborgs hamn är Nordens största hamn med bland annat direkta förbindelser till USA. Reguljär linjesjöfart bedrivs förutom i Göteborg, även i Wallhamn (Tjörn), Uddevalla och Strömstad. Vidare är en avgörande del av Sveriges raffinaderikapacitet liksom kemisk industri placerad i Västsverige. Raffinaderiet i Lysekil är Nordens största raffinaderi och i Göteborgs hamn finns ytterligare tre raffinaderier liksom betydande lagring av råolja.

2.3.3 Västsverige betydelse för värdlandsstöd, folkförsörjning och utrikeshandel

Med värdlandsstöd menas förberedelser hos regioner, kommuner, myndigheter att kunna ta emot utländska militära och civila resurser om Regeringen aktiverar dessa avtal med andra nationer.

Om Sverige aktiverar värdlandsstöd får det stor påverkan på samhällslivet, på myndigheter som Trafikverket, Polismyndigheten, Västra Götalandsregionen (VGR), kommuner och andra samhällsaktörer.

Ca 30% av Sveriges import och export är kopplat till Göteborgs hamn. Västsverige är av avgörande betydelse för utrikeshandel, näringslivets transporter och folkförsörjningen på nationell nivå och i vissa avseenden också för Finlands behov. Utrikeshandeln kan förväntas bli föremål för till exempel störningar, avvikelser, reduceringar inför och under en väpnad konflikt som berör Sverige och vårt närområde.

2.3.4 Särskilda förhållanden i norra Bohuslän

I norra Bohuslän finns en trafikinfrastruktur av betydelse för värdlandsstöd och försörjning, tex hamn, järnväg, vägar och ytor. Området har också närhet och förbindelser till och från Norge genom både större vägar och mindre vägar. Dessa förhållanden kan påverka hot- och riskbilden och miljön vid ett eventuellt väpnat angrepp**.** Detaljer är sekretessbelagd information, se Bilaga 4.

2.3.5 Dimensionerande typsituationer

Utgångspunkter för totalförsvaret bygger på ett antal dimensionerande typsituationer som beskriver tänkbara delar av en militär konflikt och vilka konsekvenserna kan bli för samhället. Genom att totalförsvaret förbereder och planerar utifrån gemensamma utgångspunkter samordnas det civila och militära försvaret i ökad utsträckning. Enligt Försvarsmakten & MCF (2025) är de sju typsituationerna:

- Hybrida hot
- Värdlandsstöd
- Anfall mot norra Sverige
- Anfall mot Gotland
- Fjärrangrepp
- Förstärkning av alliansens norra flank
- Förstärkning av alliansen i Baltikum

2.4 Slutsatser för räddningstjänstens planeringsarbete

Iakttagelser från kriget i Ukraina visar på att angrepp kan direkt riktas mot civila bostadsområden, sjukvårdens anläggningar liksom mot kommunal räddningstjänst. I övrigt behöver följande förutsättningar beaktas:

- Oklar tillgång till brandvatten
- Osäkerhet om hur varningssystem, typ flyglarm, utalarmeringssystem, IT-system och sambandssystem samt SOS Alarms möjlighet att förmedla ärendeinformation och positionering vid räddningsinsatser kommer att fungera vid störningar eller skador på infrastruktur
- Lokalt bortfall av kommunikationer på grund av förstörelse av ordinarie sambandssystem
- Räddningsinsatser kan behöva ske i områden under pågående anfall vilket kan innebära förluster på olika sätt i fråga om egen personal och förstörelse av egna fordon
- Motståndaren attackerar medvetet civila personer, bostadsområden etcetera
- Risker och hinder med avtransport av skadade och tungräddning i rasmiljöer
- Oexploderad ammunition i civil miljö
- Hot om användning av CBRN-stridsmedel[1]
- Angrepp mot fartyg i eller nära hamn
- Omhändertagande av döda civila
- Kontinuerligt läge med flera masskadeutfall
- Behov av massbegravningar
- Kommunens område berörs av eller kan komma att beröras av så kallat värdlandsstöd

[1] CBRN står för kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot.

3 Räddningstjänstens krigsorganisation

Vid höjd beredskap beordrad av Regeringen, civilområdeschef eller Länsstyrelsen ska verksamheten stegvis anpassas efter hotbild och andra riktlinjer. Räddningschefen ska utgå från de delar av planen som då ska aktiveras.

3.1 Räddningschefens inriktningsbeslut

För inriktning av fredstida planering och inledande verksamhet vid höjd beredskap och krig har räddningschefen fattat nedanstående beslut i stort.

3.1.1 Utgångspunkter

Räddningstjänstens krigsorganisation i Strömstads kommun ska kunna verka under höjd beredskap och i krig med de uppgifter som anges i LSO. Det innebär att hantera såväl sedvanliga räddningsinsatser som man gör i fred, samt räddningsinsatser föranledda av eventuella krigshandlingar som drabbar räddningstjänstens geografiska område.

3.1.2 Förmågor

Räddningstjänsten ska vid höjd beredskap och krig ha förmåga att:

- Bibehålla basförmåga
- Ha förmåga att hantera tillkommande uppgifter enligt 8 kap. 2§ LSO
- Säkerställa en grundläggande förmåga till ledning av räddningstjänstverksamhet
- Anpassa styrformerna avseende inriktningsbeslut och ambitionsnivå för att säkerställa att begränsade resurser används så effektivt som möjligt där de bäst behövs och därigenom uppnå största möjliga totalförsvarseffekt under tid då belastningen är hög till exempel på grund av stridshandlingar
- Vid stora och komplicerade eller flera samtidiga räddningsinsatser kunna samverka med andra förstärkande resurser
- Ha förmåga att samverka med Försvarsmakten och länsstyrelsen.

Följande undantag bör tillämpas vid uppdrag enligt LSO som föranletts av krigshandlingar inom området:

- Uppgiften ”röjning av farliga områden” bör i första hand ske av nationella resurser
- Uppgiften ”sanering för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel” bör i första hand ske av nationella resurser
- Räddningstjänst vid brand i fartyg i det kommunala hamnområdet bör i första hand ske som en gemensam operation med Kustbevakningen, regionala och nationella resurser. Bakgrunden till detta är att sådan räddningsinsats är långvarig och resurskrävande vilket kan medföra att det försvagar räddningstjänstens beredskap

3.1.3 Information

Inför och vid höjd beredskap förväntas media och allmänheten ha önskemål om information kring kommunens förberedelser och situationens påverkan på skydd av civilbefolkningen. Räddningschefen avgör formerna för sådan information.

3.2 Ledningsorganisation

Vid höjd beredskap ändras förutsättningarna för ledning. Kommunstyrelsen är då högsta kommunala organ. Under kommunstyrelsen leder räddningschefen räddningstjänstens verksamhet. Räddningschef är enligt LSO beslutsfattare och leder räddningstjänsten som helhet.

3.2.1 Civilområdeschef och Länsstyrelse

Vid höjd beredskap har civilområdeschef för Västra civilområdet och Länsstyrelsen i Västra Götaland mandat relaterat till den kommunala räddningstjänsten. Det kan handla om beredskapsanpassning, inriktningar och resurspåverkan med till exempel förflyttning av enheter.

3.2.2 Systemledning

Räddningstjänsten Strömstad är via avtal en del av Västra räddningsregionen (VRR). Vid normala förhållanden larmas och leds räddningstjänsten Strömstad från larmcentralen vid Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG). Enligt gällande avtal ska räddningstjänst vid höjd beredskap och om störda förhållanden uppstår ha förmåga till lokal områdesledning, möjlighet att ta emot larm från larmcentralen via överenskomna reservvägar, lokal utalarmering av räddningsstyrkorna och aktivering av varningssystem.

3.2.3 Räddningstjänstens ledningsorganisation under höjd beredskap

Om förhållandena är sådana att lokal styrningen av räddningstjänsten och samverkan på kommunens ledningsplats behöver aktiveras, gäller nedanstående.

Räddningschefen ska vid höjd beredskap ha två ställföreträdande räddningschefer. Vid områdesledning kan rollen biträdande räddningsledningschef utses och ledning bör om möjligt utövas från ledningscentralen på räddningsstationen i Strömstad. Alternativ plats kan förekomma.

Då Strömstads kommuns räddningstjänst inte förfogar över tillräckligt med personal för att bilda egen stab planeras för deltagande i kommunledningens stab. Räddningschefen utser lämplig befattningshavare vid räddningstjänsten att biträda kommunledningens stab som sakkunnig avseende de uppgifter som åligger räddningstjänsten. Operativ ledning utövas av räddningsledare på skadeplats. Vid behov kan operativ stab (fältstab) upprättas som stöd till räddningsledaren i skadeområdet.

3.3 Operativ bemanning under höjd beredskap

Tabell 1 redogör för den operativa bemanningen under höjd beredskap och bemanningen kan anpassas efter behov. Alternativ plats för förläggning kan förekomma.

Tabell 1. Operativ bemanning.

Station	Personaltillgång	Tjänstgöringsform
Strömstad	2 ställföreträdade räddningschef	Jourtjänstgöring i tvåskift. Vila på Räddningsstationen i Strömstad
	2 Insatsledare (IL)	
	2 Styrkeledare (SL)	
	8 Brandmän (Bm)	
	2 Driftpersonal	Dagtidstjänstgöring, beredd att utgöra taktisk reserv över ytan
	Administrativ personal	Dagtidstjänstgöring
Skee	2 Styrkeledare + 8 Brandmän	Jourtjänst i tvåskift. Vila i egen bostad
Koster	Räddningsvärnet	

3.4 Åtgärder för kontinuitet

Prioritering av åtgärder framgår av separat genomförandeplan.

3.4.1 Reservrutiner för räddningstjänstens arbete

En utgångspunkt i riskbilden är att normala fredsrutiner och system kommer att vara helt eller delvis påverkade av skador eller andra störningar. Det handlar bland annat om sambandssystem, utalarmeringssystem och möjligheter till positionering vid larm. För att kunna hantera uppgifterna måste det därför finnas förberedda reservrutiner för räddningstjänsten liksom samordning med VRR. Detaljer är sekretessbelagd information, se Bilaga 2.

3.4.2 Räddningstjänstens försörjning och funktionalitet

Räddningschefen ansvarar för att planering av räddningstjänstens försörjning inför eventuell höjd beredskap sker. Det avser bland annat drivmedel, förbrukningsmateriel, livsmedel, reservdelar och därtill hörande eventuella externa avtal. Även tillgången på reservelverk etcetera ingår i denna planering. Detaljer är sekretessbelagd information, se Bilaga 3.

3.4.3 Förläggning och utspisning

För att säkerställa möjligheterna till operativ räddningstjänst vid höjd beredskap, bör jourtjänstgöring i tvåskift införas då order om höjd beredskap utfärdats. Förläggning av tjänstgörande personal i Strömstad ska ske på Strömstads räddningsstation och för tjänstgörande personal i Skee i hemmet. Möjligheterna för detta bör beaktas och hanteras i samband med kommande utbyggnad av räddningsstationen i Strömstad. Räddningstjänsten ska redan i fredstid, före eventuell order om höjd beredskap, säkerställa att det finns livsmedel och dricksvatten för samtlig egen personal i 72 timmar. Därefter bör kommunens måltidsverksamhet vara så planerad att utspisning av räddningstjänstens personal kan ske. Bilaga 3 redogör för planeringsåtgärder.

3.5 Säkerhetshöjande åtgärder för personal

Prioritering av åtgärder framgår av separat genomförandeplan.

3.5.1 Beredskapslarm och flyglarm

Utlöses av SOS Alarm eller från räddningsstationen lokalt. Utöver dessa larmkaraktärer kan signalen Viktigt Meddelande till Allmänheten utlösas på samma grunder som under fredstid.

3.5.2 Skydd

Vid flyglarm beger sig personal till skyddat utrymme. Kvarstannar där till faran över ljuder eller tills order om insats kommer. Skyddsrum för räddningstjänstens tjänstgörande personal i Strömstad sker i planerat lämpligt skyddsrum i tätorten. Ledningscentralen på Strömstads räddningsstation behöver kompletteras med fortifikatoriskt skydd. Hur detta ska utformas och finansieras bör hanteras i samband med projektering av tillbyggnaden av räddningsstationen i Strömstad.

3.5.3 Skydd mot CBRN

Skyddsmask 90 har anskaffats och finns i tillräckligt antal för att tillgodose huvuddelen av räddningstjänstens personal. Utdelning sker i samband med mobilisering. Notera att inga folkskyddsmasker längre finns att tillgå för civilbefolkningen.

3.5.4 Alternativ geografisk placering

Alternativa geografiska placeringar av resurser ska förberedas. Det kan bli aktuellt med omflyttningar av styrkor som konsekvens av skadeläge eller andra störningar. Detaljer är sekretessbelagd information, se Bilaga 1.

3.5.5 Utbildning och övning

Myndigheten för civilt försvar tillhandahåller från och med 2025 till och med 2028 ett utbildningsmaterial för grundläggande utbildning av personalen avseende de tillkommande arbetsuppgifterna som förväntas under höjd beredskap. Räddningstjänsten planerar för genomförandet av dessa utbildningar. Hänvisning till Bilaga 5.

3.6 Åtgärder för verksamheten

Prioritering av åtgärder framgår av separat genomförandeplan.

3.6.1 Tillgång till ritningsunderlag, kartor och dokument

Byggnadsritningar i pappersformat för Strömstads tätort finns till viss del men bör om möjligt utökas. Kartor som täcker hela kommunen finns både digitalt och i pappersformat i flera uppsättningar (1:50 000).

3.6.2 Brandvattenförsörjning

Brandpostnätet ska finnas dokumenterat och krav ska finnas på tillgängligt tryck. Lämpliga platser för angöring av egna släpmotorsprutor för fyllning av tankbilar eller försörjning av brandplats ska vara inventerade och dokumenterade.

3.6.3 Personella resurser

Hänvisning görs till Bilaga 6.

3.6.4 Samordning med andra aktörer

Med detta avses att olika aktörer i samhället har betydelse för räddningstjänstens planering. Räddningschefen ansvarar för erforderliga kontakter i planeringsarbetet. Det handlar främst om

- Strömstads kommun
- VRR
- Länsstyrelsen Västra Götaland
- Räddningstjänsterna i Västra Götaland
- Sjöräddningssällskapet
- Kustbevakningen, Polisen i Fyrbodal, Tullverket och NU-sjukvården
- Försvarsmakten Regional stab Väst

3.7 Säkerhet för verksamheten

3.7.1 Säkerhetsskydd

Säkerhetsskyddschef finns utsedd och är placerad på kommunledningsförvaltningen. Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att leda och samordna säkerhetsskyddsarbetet, samt kontrollera att verksamheten bedrivs enligt med gällande lagar och föreskrifter. En säkerhetsskyddsanalys finns upprättad och aktualiseras löpande. Ytterst ansvarig för säkerhetsskyddet är kommundirektör.

3.7.2 Säkerhet och skalskydd

Säkerhetstjänsten inriktas mot att skydda räddningstjänstens personal och materiel mot brottslig gärning, samt säkerställa lednings- och insatsförmåga över tid. Härvid gäller som grundregel att samtliga av räddningstjänsten disponerade lokaler ska hållas låsta. Ingen utomstående medges tillträde utan att

identitet och ärende prövats. Räddningschefen kan vid behov bevilja tillträde. För att säkerställa ovanstående bör ARX-systemet avseende räddningstjänstens lokaler hanteras och kontrolleras av Räddningschefen.

4 Referenser

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (SFS 2003:778). Försvarsdepartementet.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003778-om-skydd-mot-olyckor_sfs-2003-778/

Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor (SFS 2003:789). Försvarsdepartementet.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2003789-om-skydd-mot-olyckor_sfs-2003-789/

Försvarsmakten & Myndigheten för civilt försvar (MCF). (2021). Handlingskraft.
https://www.mcf.se/siteassets/dokument/om-msb/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/besvarade-regeringsuppdrag/2025/utgangspunkter-for-totalforsvaret-2025-2030.pdf

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). (2014). Hotbildsunderlag i utvecklingen av civilt försvar (typfall 1–4)
https://www.foi.se/rest-api/report/FOI Memo 5089

Försvarsmakten & MCF. (2025). Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030
https://www.mcf.se/siteassets/dokument/om-msb/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/besvarade-regeringsuppdrag/2025/utgangspunkter-for-totalforsvaret-2025-2030.pdf

MCF. (u.å). Skyddsrum och andra skyddade platser
https://www.mcf.se/sv/amnesomraden/beredskap-for-kris-och-krig/befolkningsskydd/skyddsrum-och-andra-skyddade-platser/ hämtad 2026-01-23.

MCF. (2020). RUHB, del 1. Vägledning som stöd för inledande planering och fortsatt utvecklingsarbete
https://rib.msb.se/filer/pdf/29078.pdf

MCF. (2021). RUHB, del 2. Räddningstjänst och samhällsviktig verksamhet
https://rib.msb.se/filer/pdf/29660.pdf

MCF. (2024). RUHB, del 3. Ledning av kommunal räddningstjänst under höjd beredskap
https://rib.msb.se/filer/pdf/30756.pdf

FOI. (2021a). Rapport: Kärnvapenscenario för räddningstjänst
https://www.foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--5131--SE

FOI. (2021b). Underlag för hantering av C-händelser för räddningstjänst under höjd beredskap – RUHB
https://foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--5135--SE

Justitiedepartementet. (2022). Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap SOU 2022:57
https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2022/11/sou-202257/

MCF. (2023). Dimensionerande planeringsförutsättningar för kommunal räddningstjänst under höjd beredskap https://rib.msb.se/filer/pdf/30332.pdf

Lag (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten (SFS 2023:407). Försvarsdepartementet.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2023407-om-viktigt-meddelande-till_sfs-2023-407/

Arbetsrättslig beredskapslag (SFS 1987:1262). Arbetsmarknadsdepartementet
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/arbetsrattslig-beredskapslag-19871262_sfs-1987-1262/

Bilaga 1 - Alternativ geografisk placering av resurser

I det fall ordinarie brandstation inte kan användas till exempel på grund av riskbild eller skador, finns en planering för alternativ placering på andra platser i kommunen.

Detaljerna i planeringen är sekretessbelagda. Bilaga 1 i sin helhet förvaras därför separat av räddningschefen.

Bilaga 2 - Reservrutiner för räddningstjänstens arbete

Inför och under höjd beredskap och krig är en utgångspunkt för tänkbar händelseutveckling att en rad olika störningar uppstår i komplexa el-, IT- och kommunikationssystem. Den typen av avbrott kan bli långvariga och djupgående. Den fredstida tekniknivån behöver därför kompletteras med vissa reservrutiner inom olika system. Sådan planering finns för räddningstjänsten i Strömstads kommun.

Detaljerna i planeringen är sekretessbelagda. Bilaga 2 i sin helhet förvaras därför separat av räddningschefen.

Bilaga 3 - Räddningstjänstens försörjning och funktionalitet

Med detta menas räddningstjänstens behov av förnödenheter, varor och tjänster för att kunna lösa sina uppgifter. Vissa delar av detta ska planeras i fred, vissa delar ska anskaffas och lagerhållas i fred, vissa delar åtgärdas vid intagande av höjd beredskap. Räddningschefen avgör hur den stegvisa hanteringen ska bedrivas bland annat med hänsyn till möjliga ekonomiska ramar för drift respektive investering.

Detaljerna i planeringen är sekretessbelagda. Bilaga 3 i sin helhet förvaras därför separat av räddningschefen.

Bilaga 4 - Förhållanden i norra Bohuslän inför och under höjd beredskap

I norra Bohuslän och i Dalsland utgör geografin och infrastrukturen för bland annat hamn, järnväg och väg faktorer av stor betydelse för totalförsvaret.

Detaljerna i planeringen är sekretessbelagda. Bilaga 4 i sin helhet förvaras därför separat av räddningschefen.

Bilaga 5 - Utbildning och övning

Räddningstjänst under höjd beredskap kräver särskilda förberedelser, utbildning och övning av räddningstjänstens personal. Myndigheten för civilt försvar har tagit fram och tillhandahåller ett utbildningspaket för räddningspersonal. Dessa utbildningar planeras att genomföras under åren 2026–2030. Räddningschefen beslutar och anger närmare planering för detta.

Detaljerna i planeringen är sekretessbelagda. Bilaga 5 i sin helhet förvaras därför separat av räddningschefen.

Bilaga 6 - Personella förstärkningsresurser

Behov
I händelse av väpnat angrepp som på olika sätt berör Fyrbodals-området, är sannolikheten hög för behov av flera samtidiga räddningsinsatser. Dessa kan också bli långvariga och riskfyllda. En utgångspunkt är också att detta samtidigt kan drabba en rad orter i området, vilket påverkar möjligheterna till förstärkningsresurser från andra räddningstjänster. Tillgängliga ordinarie resurser i krigsorganisationen kan därför behöva ha tillgång till säkerställda personalresurser som förstärkning.

Planerad tillgång
I dagens totalförsvar finns för närvarande 240 civilpliktiga personer att tillgå för hela Västra Götaland. 120 personer mobiliseras i Göteborg (RSG) och 120 i Borås (SÄRF) vid höjd beredskap. I nuläget finns inga utarbetade planer för Västra Götaland för hur och var dessa ska placeras. Den lokala planeringen för räddningstjänsten i Strömstad bör bestå av att redan i fredstid inventera det lokala behovet av personal som kan uppstå vid order om höjd beredskap.

Förberedd etablering av en eventuell tillkommande volontärpool
Vid höjd beredskap eller vid krigshandlingar kan det uppstå en tillströmning av frivilliga som visar starkt intresse att stödja räddningstjänsten. För detta bör det finnas rutiner för att dokumentera och bedöma lämpligheten av sådana personer samt planera för att kunna ge viss utbildning. Tänkbara uppgifter för poolen kan i första hand vara transporter, administrativt stöd och liknande uppgifter.

Eventuella statliga förstärkningsresurser
Det kan inte uteslutas att händelseutvecklingen över tid vid höjd beredskap, innebär att fler statliga resurser tilldelas det geografiska området genom beslut av Chefen Västra civilområdet (utgörs av Västra Götalands län och Hallands län). Även utländska räddningsresurser kan också komma att tas emot i Sverige. Särskilda förberedelser för detta behöver för närvarande inte genomföras.

Bilaga B – Beskrivning av samråd

Remissutskick

Version 1.0 av handlingsprogrammet gick via mejl ut på remiss 2026-09-23 till nedan följande:

Kommuner
Strömstad kommun
Bengtsfors kommun
Dals-Eds kommun
Färgelanda kommun
Lysekils kommun
Melleruds kommun
Munkedals kommun
Orust kommun
Sotenäs kommun
Tanums kommun
Trollhättans kommun
Uddevalla kommun
Vänersborgs kommun
Åmåls kommun
Haldens kommun

Räddningstjänstorganisationer
Haldens brannvesen
Sarpsborgs brannvesen
Fredrikstad brann- og redningskorps
Räddningstjänsten Bengtsfors
Räddningstjänsten Dals Ed
Åmåls Räddningstjänst
Räddningstjänstförbundet Fyrbodal
Räddningstjänstförbundet Storgöteborg
Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund
Bohus Räddningstjänstförbund
Öckerö Räddningstjänst
Tanums Räddningstjänst
Sotenäs Räddningstjänst
Räddningstjänsten Skaraborg
Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund
Herrljunga Räddningstjänst

Statliga myndigheter
Försvarsmakten
Länsstyrelsen i Västra Götaland
Statsförvaltaren i Oslo og Viken
Sjöfartsverket
Trafikverket
Kustbevakningen sydväst
Polismyndigheten

Övriga
Brandmännens Riksförbund, lokalt
Västra Götalandsregionen
SOS-alarm
Svenska sjöräddningssällskapet
Vision, lokalt
Västra räddningsregionen (VRR)

Remissvar och bearbetningar

Sista dag för yttrande av remissen var 2026-10-21 följande synpunkter har varit föremål för dialog och korrigeringar:

Bilaga C – Hamnar och dess gränser i vatten

Gränsdragning avseende kommunalt respektive statligt ansvar till sjöss. Grönrutigt mönster avser kommunalt ansvar.

Strömstad

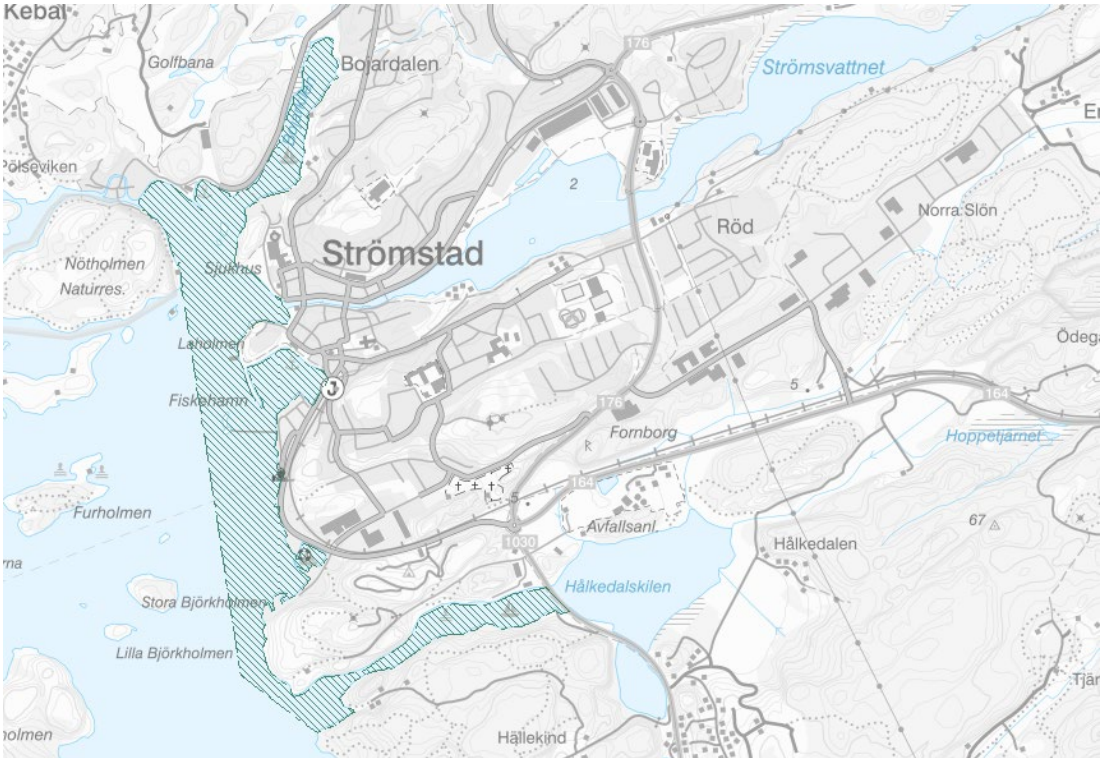

Starekilen

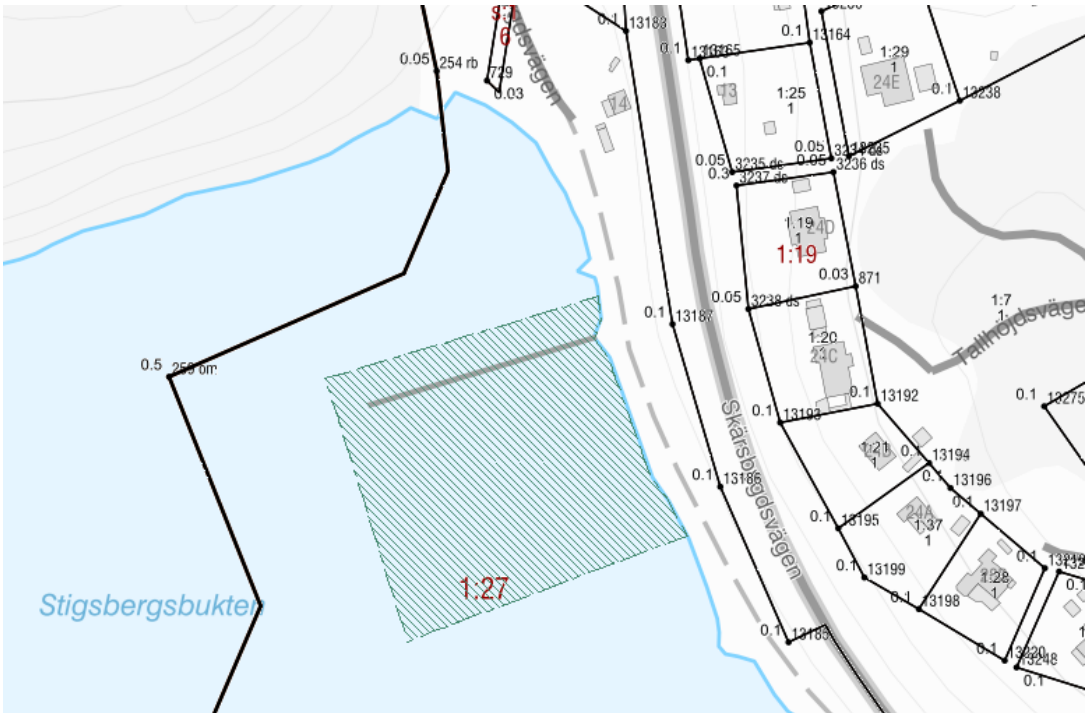

Kosteröarna

Remiss avseende handlingsprogram enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

Räddningstjänsten Strömstad har utarbetat ett nytt handlingsprogram enligt LSO. Innan handlingsprogrammet behandlas och beslutas av miljö- och byggnämnden i Strömstad kommun bereds ni möjlighet att inkomma med synpunkter. Kontaktperson i ärendet är undertecknad.

Remissvar
Vi vill ha in era synpunkter senast den 21 oktober år 2026. Synpunkter ska skickas till mbn@stromstad.se och i ärenderaden ska ”Remissvar dnr MBN-2026-1142” anges.

Ida Luther Wallin
Räddningschef
Telefon: 0526-191 01
E-post: ida.lutherwallin@stromstad.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 114 Dnr KS-2026-000156612

Samverkansavtal om naturbruksutbildning 2029-01-01 till 2032-12-31 mellan Västra Götalandsregionen och Västra Götalands 49 kommuner

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet på fem platser i Västra Götaland – Naturbruksskolorna Svenljunga, Sötåsen och Uddetorp samt Axevalla Hästcentrum. För närvarande pågår även verksamhet på Angereds gård men denna är under avveckling. Cirka 675 ungdomar i gymnasieåldern studerar vid naturbruksskolorna.

VGR och länets 49 kommuner har ett samverkansavtal som reglerar utbildningar inom gymnasieskolan inklusive introduktionsprogrammen Programinriktat val och Yrkesintroduktion samt anpassad gymnasieskola. VGR:s naturbruksförvaltning bedriver även Komvux samt yrkeshögskoleutbildning men dessa regleras inte av avtalet

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Samverkansavtal mellan VGR och kommunerna i VG 260831 – Barn- och utbildningsnämnden, daterad 2026-08-31
Barn- och utbildningsnämnden – Protokoll § 39 Samverkansavtal om naturbruksutbildning 20260923
Protokollsutdrag från regionfullmäktiges sammanträde 26 Maj 2026
Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland
Bilaga 1. Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland
Bilaga 2. Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen 2026-04-16
Bilaga 3. Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången 2026-04-16

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att Dals-Eds kommun ska ingå i sekundärt samverkansavtal avseende den regionala naturbruksutbildningen mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland under perioden 1 januari 2029 till och med 31 december 2032.

Expedieras till

KS

§ 102

Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Diarienummer RS 2026-00395

Beslut

1. Regionfullmäktige godkänner samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, med start den 1 januari 2029.

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet på fem platser i Västra Götaland – Naturbruksskolorna Svenljunga, Sötåsen och Uddetorp samt Axevalla Hästcentrum. För närvarande pågår även verksamhet på Angereds gård men denna är under avveckling. Cirka 675 ungdomar i gymnasieåldern studerar vid naturbruksskolorna.

VGR och länets 49 kommuner har ett samverkansavtal som reglerar utbildningar inom gymnasieskolan inklusive introduktionsprogrammen Programinriktat val och Yrkesintroduktion samt anpassad gymnasieskola. VGR:s naturbruksförvaltning bedriver även komvux samt yrkeshögskoleutbildning men dessa regleras inte av avtalet.

Finansieringen av gymnasieutbildningen sker genom tre bidrag; interkommunal ersättning (IKE) från kommunerna till VGR, skattefinansiering från kommunerna genom skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till förvaltningen. Det senare var inte en del av den ursprungliga modellen men har vuxit fram i takt med att kostnaderna för utbildningen har ökat i snabbare takt än intäkten via skatteväxlingen. Mellanskillnaden har täckts av VGR. När många elever sökt sig till skolorna eller när kostnaden för utbildningen har ökat snabbare än skatteunderlaget, har mellanskillnaden ökat.

De tre intäktskällorna har för närvarande följande andelar av den totala inkomsten till utbildningen:

- 50 procent IKE
- 13 procent ägarbidrag
- 37 procent genom skatteväxlingen

Föreliggande avtal som ska gälla från den 1 januari 2029 har renodlat finansieringen. Finansieringen från kommunerna kommer enbart att ske genom IKE. När det nya avtalet träder i kraft ska skatteväxlingen vara avvecklad. I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna som samtliga kommuner var tvungna att ingå i eftersom det byggde på skatteväxling.

Orsaken till att ett nytt avtal tagits fram som ersätter den modell som använts sedan regionen grundades, är den kritik som vissa kommuner riktat mot det befintliga avtalet. Dessa kommuner har varit kritiska mot skatteväxlingen – att samtliga 49 kommuner i Västra Götaland avstår skatt till regionen för att finansiera regional naturbruksutbildning. Kritiken blev stark på grund av att VGR-skolor lades ner i några kommuner (Munkedal, Vänersborg och Mark). Dessa kom att ersättas av naturbruksskolor med enskilda huvudmän. För kommunerna med de nedlagda VGR-skolorna uppstod situationen att de deltog i finansieringen av VGR:s skolor men hade mycket få elever på dessa skolor. Flertalet elever i dessa kommuner studerade i stället på friskolorna som vuxit fram sedan VGR:s skolor lagt ner. För dessa elever fick kommunerna betala fullt pris och kunde inte tillgodogöra sig finansieringen som kom genom skatteväxlingen. Det upplevs som orättvist att kommunerna är med och finansierar VGR-skolorna samtidigt som de betalar fullt pris för de elever som går på friskolorna.

Det är grunden för kritiken och för kravet att ett nytt avtal ska tas fram som fullt ut bygger på interkommunal ersättning, vilket är den gängse metoden för kommuner att finansiera elever som studerar på skola med annan kommunal huvudman eller med regional huvudman.

Under 2024 tillsattes en utredning under ledning av en extern utredare, som primärt syftade till att utreda en alternativ modell till dagens samverkansavtal. Utredningen slutrapporterades till beredningen för hållbar utveckling och regionstyrelsen i april 2025, och låg till grund för det fortsatta arbetet med att ta fram ett nytt avtal.

Besluten i VGR och kommunerna att skatteväxlingen upphör att gälla från den 1 januari 2029 ska meddelas finansdepartementet före den 1 september året innan avvecklingen, alltså senast den 31 augusti 2028.

Förslaget har skickats till samtliga 49 kommuner i Västra Götaland för yttrande.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2026-04-28 § 90
- Protokollsutdrag från beredningen för hållbar utveckling 2026-04-16, § 8
- Tjänsteutlåtande daterat 2026-04-08
- Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 – 2032
- Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen
- Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången

Yrkanden på sammanträdet

Helén Eliasson (S), Lars Holmin (M), Aida Karimli (C), Håkan Lösnitz (SD) och Tomas Johansson (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Skickas till

för kännedom:

- Samtliga 49 kommuner i Västra Götaland
- Skaraborgs kommunalförbund, info@skaraborg.se
- Fyrbodals kommunalförbund, kansli@fyrbodal.se
- Sjuhärads kommunalförbund Boråsregionen, info@borasregionen.se
- Göteborgsregionens kommunalförbund, gr@goteborgsregionen.se

- Styrelsen för naturbruksförvaltningen
- Miljö- och regionutvecklingsnämnden
- Emil Gisslow, ekonomidirektör

Tjänsteutlåtande
Datum 2026-04-08
Diarienummer RS 2026-00395

Västra Götalandsregionen
Koncernkontoret
Handläggare: Anders Carlberg
Telefon: 0708-821541
E-post: anders.carlberg@vgregion.se

Till beredningen för hållbar utveckling

Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Förslag till beslut

Beredningen för hållbar utveckling föreslår att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande:

1. Regionfullmäktige godkänner samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, med start den 1 januari 2029.

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet på fem platser i Västra Götaland – Naturbruksskolorna Svenljunga, Sötåsen och Uddetorp samt Axevalla Hästcentrum. För närvarande pågår även verksamhet på Angereds gård men denna är under avveckling. Cirka 675 ungdomar i gymnasieåldern studerar vid naturbruksskolorna.

VGR och länets 49 kommuner har ett samverkansavtal som reglerar utbildningar inom gymnasieskolan inklusive introduktionsprogrammen Programinriktat val och Yrkesintroduktion samt anpassad gymnasieskola. VGR:s naturbruksförvaltning bedriver även komvux samt yrkeshögskoleutbildning men dessa regleras inte av avtalet.

Finansieringen av gymnasieutbildningen sker genom tre bidrag; interkommunal ersättning (IKE) från kommunerna till VGR, skattefinansiering från kommunerna genom skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till förvaltningen. Det senare var inte en del av den ursprungliga modellen men har vuxit fram i takt med att kostnaderna för utbildningen har ökat i snabbare takt än intäkten via skatteväxlingen. Mellanskillnaden har täckts av VGR. När många elever sökt sig till skolorna eller när kostnaden för utbildningen har ökat snabbare än skatteunderlaget, har mellanskillnaden ökat.

De tre intäktskällorna har för närvarande följande andelar av den totala inkomsten till utbildningen:

- 50 procent IKE
- 13 procent ägarbidrag[1]
- 37 procent genom skatteväxlingen

Föreliggande avtal som ska gälla från 2029-01-01 har renodlat finansieringen. Finansieringen från kommunerna kommer enbart att ske genom IKE. När det nya avtalet träder i kraft ska skatteväxlingen vara avvecklad. I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna som samtliga kommuner var tvungna att ingå i eftersom det byggde på skatteväxling.

Orsaken till att ett nytt avtal tagits fram som ersätter den modell som använts sedan regionen grundades, är den kritik som vissa kommuner riktat mot det befintliga avtalet. Dessa kommuner har varit kritiska mot skatteväxlingen – att samtliga 49 kommuner i Västra Götaland avstår skatt till regionen för att finansiera regional naturbruksutbildning. Kritiken blev stark på grund av att VGR-skolor lades ner i några kommuner (Munkedal, Vänersborg och Mark). Dessa kom att ersättas av naturbruksskolor med enskilda huvudmän. För kommunerna med de nedlagda VGR-skolorna uppstod situationen att de deltog i finansieringen av VGR:s skolor men hade mycket få elever på dessa skolor. Flertalet elever i dessa kommuner studerade i stället på friskolorna som vuxit

[1] 13 % är en ungefärlig uppskattning, som varierar år från år. VGR har även bidragit med ersättning till kommuner i Västra Götaland som har elever som studerar på naturbruksskolor utanför Västra Götaland. Denna ”utomlänsersättning”, som finansierats av VGR och reglerats i tidigare avtal, har de senaste åren uppgått till närmare 25 mkr.

fram sedan VGR:s skolor lagt ner. För dessa elever fick kommunerna betala fullt pris och kunde inte tillgodogöra sig finansieringen som kom genom skatteväxlingen. Det upplevs som orättvist att kommunerna är med och finansierar VGR-skolorna samtidigt som de betalar fullt pris för de elever som går på friskolorna.

Det är grunden för kritiken och för kravet att ett nytt avtal ska tas fram som fullt ut bygger på interkommunal ersättning, vilket är den gängse metoden för kommuner att finansiera elever som studerar på skola med annan kommunal huvudman eller med regional huvudman.

Under 2024 tillsattes en utredning under ledning av en extern utredare, som primärt syftade till att utreda en alternativ modell till dagens samverkansavtal. Utredningen slutrapporterades till beredningen för hållbar utveckling och regionstyrelsen i april 2025, och låg till grund för det fortsatta arbetet med att ta fram ett nytt avtal.

Besluten i VGR och kommunerna att skatteväxlingen upphör att gälla från 2029-01-01 ska meddelas finansdepartementet före den 1 september året innan avvecklingen, alltså senast den 31 augusti 2028.

Beredningen för hållbar utveckling planerade att behandla samverkansavtalet vid ett extrainsatt sammanträde den 19 mars 2026. Efter att handlingarna inför sammanträdet skickats ut inkom ett antal kommuner med ändringsförslag. Sammanträdet ställdes in för att ärendet skulle hinna beredas ytterligare av den politiska arbetsgruppen, vilket skedde den 23 mars. Samverkansavtalet behandlas därför vid ett nytt extrainsatt sammanträde den 16 april 2026.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Det sekundära samverkansavtal som ska gälla från 2029-01-01 innehåller väsentliga förändringar jämfört med tidigare avtalsmodell. Dessa kan sammanfattas med:

- Avtalet är frivilligt för kommunerna
- Skatteväxlingen mellan kommunerna och VGR är borttagen
- Respektive gymnasieelev finansieras helt genom IKE
- VGR:s direkta ägarbidrag (ca 13 procent) för att fylla ut mellanskillnaden mellan IKE och intäkterna genom skatteväxlingen är borta
- Utomlänsersättningen är borttagen

Dessa förändringar är resultatet av en anpassning av avtalet till gällande nationellt regelverk för gymnasiet.

Jämförelse mellan VGR:s ekonomiska åtagande i den gamla avtalsmodellen och det nya avtalet

I det gamla avtalet förband sig VGR att finansiera naturbrukselever på gymnasieskolor utanför länet. Kostnaden uppgick till nästan 25 miljoner kronor under 2025. Den kostnaden för VGR försvinner i det nya avtalet.

Historiskt har VGR finansierat mellanskillnaden mellan intäkterna till naturbruksutbildningen via skatteväxlingen från kommunerna och intäkterna genom den interkommunala ersättningen. Mellanskillnaden har ökat i takt med att kostnaderna för utbildningen har vuxit över tid. De senaste åren har inflationen varit kostnadsdrivande. Se finansieringen av utbildningens kostnader år 2024 fördelat mellan kommunerna, skatteväxlingen och VGR i diagrammet nedan:

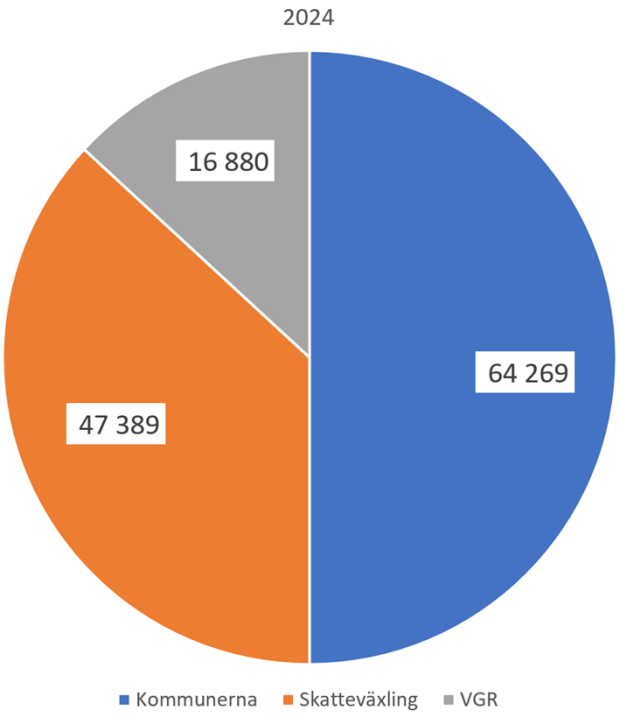

I det nya avtalet försvinner även det åtagandet. Sammantaget minskar VGR:s bidrag till naturbruksutbildningen med omkring 41 miljoner kronor med de kostnadsnivåer som gäller 2024 och 2025. Beloppet kan öka eller minska fram till införandet av det nya avtalet 2029-01-01.

Införandet av interkommunal ersättning som enda finansieringsmetod innebär att beroendet mellan VGR och kommunerna ökar. Flera kommuner har uttryckt

önskemål om insyn i skolornas verksamhetsplanering inklusive ekonomiska förhållanden som ett led i att skapa trygghet kring skolornas kostnadseffektiva drift. Det är viktigt att hitta former som uppfattas som legitima och stärker förtroendet mellan parterna. Funktioner i avtalet som den politiska styrgruppen, ledningsrådet samt det årliga mötet för VGR och avtalskommunerna, har rollen att stärka samverkan.

Kommunerna efterlyser i remissyttranden även VGR:s fortsatta ekonomiska engagemang i kompetensförsörjningen inom gröna näringar i allmänhet och naturbruksutbildningen i synnerhet. En bakomliggande orsak till att kommunerna önskar att VGR:s åtagande ska tydliggöras i avtalet är att VGR historiskt bidragit med resurser till utbildningen, men att en finansieringsmodell som är helt baserad på interkommunal ersättning, där även ”utomlänsersättningen” tagits bort, inte med automatik leder till att VGR bidrar ekonomiskt till utbildningen.

För att förtydliga VGR:s fortsatta engagemang genom det regionala utvecklingsansvaret framgår i det slutliga avtalet – under punkt 7. Parternas samverkan och ansvar – att ”de gröna näringarna är högt prioriterade i den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, liksom insatser för kompetensförsörjningen av lant- och skogsbruksnäringen.”

Detta innebär att VGR prioriterar de gröna näringarnas kompetensförsörjning resursmässigt inom ramen för VGR:s regionala utvecklingsansvar. I den regionala utvecklingsstrategin är "gröna och skogliga näringar" samt livsmedel utpekade som områden av "särskilt stor betydelse". Omfattningen av insatser för att nå dessa mål beslutas i miljö- och regionutvecklingsnämndens budgetprocess.

Förändringar i avtalet jämfört med remissversionen

Ett antal förändringar har genomförts i det slutliga avtalet jämfört med remissversionen som skickades ut till kommunerna under perioden 2025-11-10 och 2026-02-10. Det finns både förändringar i sak, vissa redaktionella ändringar samt omdisponeringar av text utan att innehållet är ändrat. Synpunkter från kommunerna har bland annat kunnat hanteras genom att SKR:s skoljurister anlitats för att göra bedömningar. SKR har både kommuner och regioner som uppdragsgivare och deras neutralitet och expertis gör dem lämpade för adekvata avvägningar. Deras synpunkter och konkreta förslag på formuleringar har varit vägledande för den politiska beredningsgruppens slutliga ställningstagande i frågor där kommunen föreslagit ändringar i förhållande till remissversionen.

För att ändringarna i det slutliga avtalet i förhållande till remissavtalet ska bli tydliga bifogas två dokument – bilaga 2 och 3 – förutom själva avtalet (bilaga 1):

- Bilaga 1. Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 – 2032 (för beslut)
- Bilaga 2. Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen (ett samlat dokument där remissförslaget i vänsterspalten kan jämföras avsnittsvis med det slutliga avtalet i högerspalten; för kännedom)
- Bilaga 3. Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången (beskriver synpunkterna som inkommit på avtalet i remissyttrandena, förklarande kommentarer kring dessa och hur de omhändertagits; för kännedom).

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Genom skatteväxlingen har skolorna haft en intäkt som varit oberoende av fluktuationer i antalet elever, och den mekanismen försvinner i och med det nya avtalet. Detta introducerar ett mått av osäkerhet i planering och styrning av verksamheten. Det nya avtalet innebär med andra ord osäkerheter och variationer i intäkterna till naturbruksförvaltningen eftersom intäkterna enbart baseras på antalet elever som går på skolorna. I tider av ökande elevantal ökar såväl kostnader som intäkter men genom skalfördelar kan intäkterna öka mer. När elevantalet minskar uppstår överkapacitet i vissa resurser och det finns risk att kostnaderna minskar mindre än intäkterna, trots anpassningar av verksamheten.

För VGR:s del innebär den nya finansieringsmodellen att VGR inte längre står för ett kompensatoriskt ägarbidrag på drygt 40 miljoner kronor årligen (enligt kostnadsnivåerna 2024). Driftbidrag och ägarambitioner för att bedriva naturbruksutbildning- och verksamhet på ett ändamålsenligt sätt behöver hanteras inom ramen för ordinarie budgetprocesser inom VGR.

Genomförande och uppföljning av beslut

VGR kommer att fatta beslut om avtalet genom regionfullmäktige under våren 2026. Samtliga kommuner har möjlighet att följa likartad tidplan med beslut under första halvåret eller kvartal tre 2026. För VGR:s del undertecknas avtalet av regionstyrelsens ordförande.

Det bedöms som önskvärt att kommunerna tar beslut under innevarande mandatperiod då befintliga politiska församlingar har en god kännedom om det regionala samverkansavtalet för naturbruksutbildning och framtagandet av det nya avtalet som pågått sedan våren 2023.

Formellt finns dock möjlighet att ansluta sig till avtalet även under 2027. Dock uppmanas parterna att besluta om avtalet så snart som möjligt med hänsyn till att VGR och kommunerna ska besluta om att avveckla skatteväxlingen i god tid före den 30 september 2028.

Beredning

Arbetet med att ta fram ett nytt samverkansavtal har pågått under perioden 2023 – 2026. Beredningsarbetet har primärt skett inom beredningen för hållbar utveckling där en särskild politisk beredningsgrupp har utsetts med representanter för VGR och kommunalförbunden i Västra Götaland. Den politiska beredningsgruppen har fungerat som en styrgrupp för arbetet och som referensgrupp för utredningen för framtagande av ett nytt avtal som genomfördes hösten 2024 till våren 2025. Information har även skett löpande i miljö- och regionutvecklingsnämnden, styrelsen för naturbruk samt regionstyrelsen.

Koncernkontoret

Helena L Nilsson
Regionutvecklingsdirektör

Gustaf Zettergren
Avdelningschef forskning, omställning och kompetens

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

- Bilaga 1. Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 – 2032
- Bilaga 2. Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen
- Bilaga 3. Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången

Tidigare beslut

- Beredningen för hållbar utveckling, 2026-02-19, § 3 Sammanställning av remissvar om samverkansmodell för naturbruksutbildning
- Beredningen för hållbar utveckling, 2025-11-06, § 34 Information om nytt samverkansavtal för naturbruksutbildning inför remissomgång
- Beredningen för hållbar utveckling, 2025-04-03, § 11 Information om utredning om en ny modell för samverkan mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning

Ytterligare information

Utredning om ny modell för samverkan mellan VGR och kommunerna om gymnasial naturbruksutbildning, version 2025-03-25

Besluten skickas till

Beredningen för hållbar utvecklings beslut skickas till:

- Samtliga 49 kommuner, för genomförande

Regionfullmäktiges beslut skickas för kännedom till:

- Skaraborgs kommunalförbund, info@skaraborg.se
- Fyrbodals kommunalförbund, kansli@fyrbodal.se
- Sjuhärads kommunalförbund Boråsregionen, info@borasregionen.se
- Göteborgsregionens kommunalförbund, gr@goteborgsregionen.se
- Styrelsen för naturbruksförvaltningen
- Miljö- och regionutvecklingsnämnden
- Emil Gisslow, ekonomidirektör

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Från och med 2029-01-01

Innehållsförteckning

1. Avtalsparter

2. Syfte med samverkansavtal

3. Omfattning

4. Avtalstid

5. Lagstiftning

6. Ekonomi
   6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

   6.1.1 Hur ersättningen beräknas

   6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas

   6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts

7. Parternas samverkan och ansvar
   7.1 Politiskt samråd Naturbruk
   7.2 Ledningsråd Naturbruk
   7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen
   7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen
   7.5 Kommunens ansvar

8. Force majeure

9. Tvister

10. Underskrifter

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 - 2032

1. Avtalsparter

Avtalsparter i avtalet är Västra Götalandsregionen (’regionen’, ’VGR’) och var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland (’kommunerna’) som anslutit sig till avtalet. För att avtalet ska gälla måste parterna teckna avtalet. I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som ’parterna’.

2. Syfte med samverkansavtal

En region får anordna utbildningar på sådana nationella program som avser naturbruk och introduktionsprogrammet programinriktat val som är inriktat mot det nationella programmet. Därutöver får en region, efter överenskommelse med en kommun anordna introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Detta regleras i 15 kap. 31 § och 17 kap. 17 och 18 §§ skollagen. Efter överenskommelse med en kommun får en region även anordna utbildning i anpassade gymnasieskolan på nationella program, det regleras i 18 kap. 29 § skollagen.

Avtalet syftar till att elever i kommuner i Västra Götaland som ansluter sig till avtalet ska ha tillgång till moderna naturbruksutbildningar med hög kvalité till självkostnadspris inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet.

Avtalet är ett sekundärt samverkansavtal. Avtalet utgår från regleringen i 15 kap. 30 a § skollagen (2010:800). Syftet med samverkansavtalet är att förstärka ett allsidigt utbildningsutbud och sörja för kompetensförsörjningen i regionen.

De elever som bor i kommuner som ingår i avtalet kommer tas emot i första hand till de nationella program och de introduktionsprogram som anordnas för en grupp elever av regionen. De elever som söker till utbildning som anordnas för en enskild elev kommer tas emot till regionens utbildning utifrån individuell bedömning. Därmed kommer elever konkurrera om plats på lika villkor med övriga sökande i de kommuner som ingått avtalet.

3. Omfattning

Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, programmet för skog, mark och djur inom den anpassade gymnasieskolan, introduktionsprogrammen programinriktat val för grupp av elever eller för enskild elev och yrkesintroduktion för grupp av elever eller för enskild elev.

Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna:

- Naturbruksskolan Sötåsen,

med inriktningarna lantbruk, djurvård och trädgård inom gymnasieskolan samt skog, mark och djur inom anpassad gymnasieskola.

- Naturbruksskolan Svenljunga,

med inriktningarna skogsbruk samt naturturism.

- Naturbruksskolan Uddetorp,

med inriktningen lantbruk.

- Axevalla hästcentrum,

med inriktning hästhållning.

Programinriktat val och Yrkesintroduktion för grupp av elever och/eller för enskild elev kan anordnas på samtliga enheter i mån av plats.

De termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar.

För de fall att regionen kommer att anordna och erbjuda naturbruksutbildning vid ytterligare någon skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal även gälla för denna utbildning.

Beslutade ändringar läggs som bilagor till avtalet och publiceras på VGRs naturbruksförvaltnings webb där samverkansavtalet finns.

4. Avtalstid

Avtalet gäller från och med 2029-01-01. Avtalstiden är fyra (4) år med en uppsägningstid på tolv (12) månader. Avtalet löper tills vidare i fyraårscykler med en uppsägningstid på 12 månader före respektive cykels avslut. En översyn av avtalsvillkor gällande utbildningsutbud och därmed sammanhängande frågor görs dock årligen inom ramen för parternas samverkan. Uppsägning ska ske genom skriftlig begäran till de parter som undertecknat avtalet. Vid uppsägning av samverkansavtalet har elever som påbörjat utbildning utifrån samverkansavtalet rätt att fullfölja den.

Om det under avtalstiden fattas beslut på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna i detta avtal kan omförhandling eller uppsägning av avtalet i dess helhet ske.

5. Lagstiftning

Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) samt därtill anslutande reglering.

Regionen följer även andra relevanta regelverk för de jordbruk, skogsbruk, djurhållning mm som bedrivs i naturbruksskolornas regi.

6. Ekonomi

6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

6.1.1 Hur ersättningen beräknas

Utgångspunkten för ersättning från kommunerna till regionen i samverkansavtalet är bestämmelserna om interkommunal ersättning i skollagen.

Regionen erbjuder gymnasieutbildning till självkostnadspris.

Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris.

Interkommunal ersättning för

- gymnasieskolans naturbruksprogram sker enligt 16 kap. 50-51 §§ skollagen,
- introduktionsprogrammet programinriktat val beräknas enligt 17 kap. 23-24 §§ skollagen,
- introduktionsprogrammet yrkesintroduktion beräknas utifrån anordnarens självkostnad, och för
- anpassade gymnasieskolans program för skog, mark och djur sker enligt 19 kap. 43-44 §§ skollagen.

Den interkommunala ersättningen beräknas och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk. Som ledning för hur ersättningen beräknas används reglerna om ersättning till fristående skolor i tillämpliga delar. Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla och framgår av protokollet från Ledningsrådet.

Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt skollagens krav. I de fall en elev har omfattande behov av särskilt stöd, kan regionen och kommunen träffa en överenskommelse om utökad interkommunal ersättning, efter ansökan från naturbruksförvaltningen

Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenhet där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk, senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk.

Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser.

Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat.

6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas

Avstämning av antalet elever sker en gång per månad och interkommunal ersättning (IKE) betalas månadsvis av kommunerna efter faktura från regionen.

Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kommer utbildningstiden förlängas först efter överenskommelse med hemkommunen.

6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts

Hemkommunen lämnar ekonomiskt stöd till elever som behöver inackordering på grund av skolgången, enligt 15 kap. 32 § och 18 kap. 32 § skollagen.

Hemkommunen ansvarar för elevresor mellan bostad och skola för elever i gymnasieskolan som inte har inackorderingstillägg. Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning.

Hemkommunen ansvarar även för kostnader för skolskjuts för de elever i anpassade gymnasieskolan som har behov av det, enligt 18 kap. 30–31 §§ skollagen. Inför hemkommunens beslut ska samråd ske mellan VGR och kommunen i de fall som det bedöms att skolskjutsen behöver ombesörjas med till exempel taxiresor.

Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning. Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen. För en elev utan

inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar däremot för eventuella resekostnader när platsen för APL ligger utanför Västra Götaland.

I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL.

7. Parternas samverkan och ansvar

Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverkan mellan parterna. Regionen ansvarar för att kalla till möten, att leda dem samt ge administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.

7.1 Politiskt Samråd Naturbruk

Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja den regionala naturbruksutbildningens verksamhet och utveckling.

Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resurssättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning, dimensionering och ekonomi, till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs.

Samrådet träffas en gång per termin och består av fyra representanter från kommunerna samt fyra representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande och leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.

7.2 Ledningsråd Naturbruk

Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Förvaltningsledningen och Ledningsrådet för dialog inom ramen för planering av verksamhet och ekonomi.

Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Kommunernas ledamöter utses av kommunalförbunden. En representant för kommunalförbunden i Västra Götaland har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande samt leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.

7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen

För att öka kunskapen om naturbruksförvaltningens verksamhet och programinriktningar samt förbättra dialogen mellan utbildningshuvudman och kommunala avtalsparter kommer parterna att få möjlighet att träffas vid ett årligt möte. Mötena förbereds i Ledningsrådet.

7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen

Som huvudman ansvarar Västra Götalandsregionen för att aktuella utbildningar följer relevant lagstiftning i skollagen och anslutande reglering.

Miljö- och regionutvecklingsnämnden är ansvarig nämnd och utbildningen hanteras av naturbruksförvaltningen, Västra Götalandsregionen. De gröna näringarna är högt prioriterade i den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, liksom insatser för kompetensförsörjningen av lant- och skogsbruksnäringen.

Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna och lämnar regelbundna uppdateringar till kommunerna.

Vidare ansvarar regionen för att snarast anmäla till hemkommunen när en elev börjar eller slutar vid någon av regionens skolor.

Regionen informerar också berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning.

7.5 Kommunens ansvar

Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

8. Force majeure

Om Västra Götalandsregionen inte kan fullgöra ett åtagande på grund av omständigheter utanför regionens kontroll till exempel arbetskonflikt, eldsvåda, krigshändelse med mera, är inte regionen ansvarig för den skada eller förlust som kan uppkomma för motparten.

9. Tvister

Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).

10. Underskrifter

För regionen	För kommun _____
Datum	Datum
_____	_____
Underskrift	Underskrift
_____	_____
Namn, befattning	Namn, befattning

Bilaga 2. Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen

REMISSFÖRSLAG	SLUTLIGT AVTAL
Innehållsförteckning	Innehållsförteckning
1. Avtalsparter 2. Syfte med samverkansavtal 3. Omfattning 4. Avtalstid 5. Lagstiftning 6. Ekonomi 6.1 Ekonomi – gymnasieskola och anpassad gymnasieskola 6.2 Ekonomi – vuxenutbildning 7. Parternas ansvar och samverkan 7.1 Politiskt samråd Naturbruk 7.2 Ledningsråd Naturbruk 7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen 7.4 Västra Götalandsregionens ansvar 7.5 Kommunens ansvar 8. Force majeure 9. Tvister 10. Underskrifter	1. Avtalsparter 2. Syfte med samverkansavtal 3. Omfattning 4. Avtalstid 5. Lagstiftning 6. Ekonomi 6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan 6.1.1 Hur ersättningen beräknas 6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas 6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts 7. Parternas samverkan och ansvar 7.1 Politiskt samråd Naturbruk 7.2 Ledningsråd Naturbruk 7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen 7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen 7.5 Kommunens ansvar 8. Force majeure 9. Tvister 10. Underskrifter
1. Avtalsparter Avtalsparter i avtalet är Västra Götalandsregionen (’regionen’) och var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland (’kommunerna’) som anslutit sig till avtalet. För att avtalet ska gälla måste parterna teckna avtalet. I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som ’parterna’.	**1. Avtalsparter** Avtalsparter i avtalet är Västra Götalandsregionen (’regionen’, ’VGR’) och var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland (’kommunerna’) som anslutit sig till avtalet. För att avtalet ska gälla måste parterna teckna avtalet. I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som ’parterna’.
2. Syfte med samverkansavtal Avtalet syftar till att elever i kommuner i Västra Götaland som ansluter sig till avtalet ska ha tillgång till moderna naturbruksutbildningar med	**2. Syfte med samverkansavtal** En region får anordna utbildningar på sådana nationella program som avser naturbruk och introduktionsprogrammet programinriktat val

hög kvalité till självkostnadspris inom gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet. Avtalet är ett sekundärt samverkansavtal. Avtalet är baserat på föreskrifter i Skollagen (2010:800, 15 kap. 30 a §). Syftet med ett sekundärt samverkansavtal är att förstärka ett allsidigt utbildningsutbud genom sekundära avtal med kommuner eller regioner utanför det primära samverkansområdet. Elever boende i kommuner som omfattas av samverkansavtalet blir förstahandsmottagna vid antagning till de i avtalet ingående utbildningarna och konkurrerar om plats på lika villkor med sökande i övriga kommuner som ingått avtalet.	som är inriktat mot det nationella programmet. Därutöver får en region, efter överenskommelse med en kommun anordna introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Detta regleras i 15 kap. 31 § och 17 kap. 17 och 18 §§ skollagen. Efter överenskommelse med en kommun får en region även anordna utbildning i anpassade gymnasieskolan på nationella program, det regleras i 18 kap. 29 § skollagen. Avtalet syftar till att elever i kommuner i Västra Götaland som ansluter sig till avtalet ska ha tillgång till moderna naturbruksutbildningar med hög kvalité till självkostnadspris inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet. Avtalet är ett sekundärt samverkansavtal. Avtalet utgår från regleringen i 15 kap. 30 a § skollagen (2010:800). Syftet med samverkansavtalet är att förstärka ett allsidigt utbildningsutbud och sörja för kompetensförsörjningen i regionen. De elever som bor i kommuner som ingår i avtalet kommer tas emot i första hand till de nationella program och de introduktionsprogram som anordnas för en grupp elever av regionen. De elever som söker till utbildning som anordnas för en enskild elev kommer tas emot till regionens utbildning utifrån individuell bedömning. Därmed kommer elever konkurrera om plats på lika villkor med övriga sökande i de kommuner som ingått avtalet.
3. Omfattning Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, motsvarande utbildningar inom anpassad gymnasieskola, introduktionsprogrammen Programinriktat val för grupp av elever eller enskild elev och Yrkesintroduktion för grupp av elever eller enskild elev, samt vuxenutbildningar på gymnasial nivå inom naturbruksområdet. Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna: • Naturbruksskolan Sötåsen, med inriktningarna Lantbruk, Djurvård, Trädgård samt anpassad gymnasieskola. • Naturbruksskolan Svenljunga, med inriktningarna Skogsbruk samt Naturturism.	**3. Omfattning** Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, programmet för skog, mark och djur inom den anpassade gymnasieskolan, introduktionsprogrammen programinriktat val för grupp av elever eller för enskild elev och yrkesintroduktion för grupp av elever eller för enskild elev. Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna: • <u>Naturbruksskolan Sötåsen,</u> med inriktningarna lantbruk, djurvård och trädgård inom gymnasieskolan samt skog, mark och djur inom anpassad gymnasieskola. • <u>Naturbruksskolan Svenljunga,</u> med inriktningarna skogsbruk samt naturturism. • <u>Naturbruksskolan Uddetorp,</u>

• Naturbruksskolan Uddetorp, med inriktningen Lantbruk. • Hästutbildningarna är samlade på Axevalla hästcentrum utanför Skara. Vuxenutbildningarna erbjuds vid alla ovan nämnda skolenheter samt vid Angereds gård. De termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar. För de fall att regionen bedriver naturbruksutbildning vid ytterligare skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal gälla för sådan utbildning. Beslutade ändringar läggs som bilagor till avtalet och publiceras på VGRs naturbruksförvaltnings webb där samverkansavtalet finns.	med inriktningen lantbruk. • <u>Axevalla hästcentrum</u>, med inriktning hästhållning. Programinriktat val och Yrkesintroduktion för grupp av elever och/eller för enskild elev kan anordnas på samtliga enheter i mån av plats. De termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar. För de fall att regionen kommer att anordna och erbjuda naturbruksutbildning vid ytterligare någon skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal även gälla för denna utbildning. Beslutade ändringar läggs som bilagor till avtalet och publiceras på VGRs naturbruksförvaltnings webb där samverkansavtalet finns.
4. Avtalstid Avtalet gäller från och med XXXX. Avtalstiden är fyra (4) år med en uppsägningstid på tolv (12) månader. Avtalet löper tills vidare i fyraårscykler med en uppsägningstid på 12 månader före respektive cykels avslut. En översyn av avtalsvillkor gällande utbildningsutbud och därmed sammanhängande frågor görs dock årligen inom ramen för parternas samverkan. Uppsägning ska ske genom skriftlig begäran till de parter som undertecknat avtalet. Vid uppsägning av samverkansavtalet har elever som påbörjat utbildning utifrån samverkansavtalet rätt att fullfölja den. Om det under avtalstiden fattas beslut på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna i detta avtal kan omförhandling eller uppsägning av avtalet i dess helhet ske.	**4. Avtalstid** Avtalet gäller från och med 2029-01-01. Avtalstiden är fyra (4) år med en uppsägningstid på tolv (12) månader. Avtalet löper tills vidare i fyraårscykler med en uppsägningstid på 12 månader före respektive cykels avslut. En översyn av avtalsvillkor gällande utbildningsutbud och därmed sammanhängande frågor görs dock årligen inom ramen för parternas samverkan. Uppsägning ska ske genom skriftlig begäran till de parter som undertecknat avtalet. Vid uppsägning av samverkansavtalet har elever som påbörjat utbildning utifrån samverkansavtalet rätt att fullfölja den. Om det under avtalstiden fattas beslut på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna i detta avtal kan omförhandling eller uppsägning av avtalet i dess helhet ske.
5. Lagstiftning Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen, gymnasieförordningen (2010:2039) och förordningen om vuxenutbildningen (2011:1108).	**5. Lagstiftning** Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) samt därtill anslutande reglering. Regionen följer även andra relevanta regelverk för de jordbruk, skogsbruk, djurhållning mm som bedrivs i naturbruksskolornas regi.

Även andra regelverk gäller för de jordbruk, skogsbruk och liknande som bedrivs i naturbruksskolornas regi.	
6. Ekonomi **6.1 Ekonomi – gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola** Regionen erbjuder kommunerna gymnasieutbildningar, inklusive anpassad gymnasieskola, till självkostnadspris. Interkommunal ersättning (IKE) betalas av kommunerna vid avstämningsdatum efter faktura från regionen. Fakturan ska vara betald senast 30 dagar efter att kommunen mottagit den. Regionen förbehåller sig rätten att kräva dröjsmålsränta efter 30 dagar. Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris. Priserna för gymnasieskolans naturbruksprogram, introduktionsprogram samt anpassad gymnasieskola, beräknas enligt gymnasieförordningens 13 kap. 3 § gymnasieförordningen och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk. Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla. Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat. Avstämningsdatum för fakturering är 15 september respektive 15 februari. Ingen debitering görs om en elev skulle avbryta sin utbildning före dessa avstämningsdatum. I de fall en elev avbryter en utbildning mellan den 15 september och den 15 oktober eller mellan den 15 februari och 15 mars krediteras kommunen endast halva terminskostnaden. Ingen kreditering sker i de fall en elev avbryter en utbildning efter 15 oktober respektive 15 mars. I övriga fall betalas hela terminskostnaden. Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kommer utbildningstiden förlängas först efter dialog med hemkommunen. Kommunen svarar för resekostnader, inom Västra Götaland, mellan bostad och skola för de elever på gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola som är under 20 år och inte har inackorderingstillägg. Det arbetsplatsförlagda	**6. Ekonomi** **6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan** **6.1.1 Hur ersättningen beräknas** Utgångspunkten för ersättning från kommunerna till regionen i samverkansavtalet är bestämmelserna om interkommunal ersättning i skollagen. Regionen erbjuder gymnasieutbildning till självkostnadspris. Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris. Interkommunal ersättning för • gymnasieskolans naturbruksprogram sker enligt 16 kap. 50-51 §§ skollagen, • introduktionsprogrammet programinriktat val beräknas enligt 17 kap. 23-24 §§ skollagen, • introduktionsprogrammet yrkesintroduktion beräknas utifrån anordnarens självkostnad, och för • anpassade gymnasieskolans program för skog, mark och djur sker enligt 19 kap. 43-44 §§ skollagen. Den interkommunala ersättningen beräknas och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk. Som ledning för hur ersättningen beräknas används reglerna om ersättning till fristående skolor i tillämpliga delar. Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla och framgår av protokollet från Ledningsrådet. Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt skollagens krav. I de fall en elev har omfattande behov av särskilt stöd, kan regionen och hemkommunen träffa en överenskommelse om utökad interkommunal ersättning, efter ansökan från naturbruksförvaltningen.

lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen, och för en elev utan inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader, inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar för eventuella resekostnader där platsen för APL ligger utanför Västra Götaland. I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL. Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenhet där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk, senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk. Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen, samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser.	Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenhet där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk, senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk. Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen, samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser. Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat. **6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas** Avstämning av antalet elever sker en gång per månad och interkommunal ersättning (IKE) betalas månadsvis av kommunerna efter faktura från regionen. Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kommer utbildningstiden förlängas först efter överenskommelse med hemkommunen. **6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts** Hemkommunen lämnar ekonomiskt stöd till elever som behöver inackordering på grund av skolgången, enligt 15 kap. 32 § och 18 kap. 32 § skollagen. Hemkommunen ansvarar för elevresor mellan bostad och skola för elever i gymnasieskolan som inte har inackorderingstillägg. Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning. Hemkommunen ansvarar även för kostnader för skolskjuts för de elever i anpassade gymnasieskolan som har behov av det, enligt 18 kap. 30–31 §§ skollagen. Inför hemkommunens beslut ska samråd ske mellan VGR och kommunen i det fall som det bedöms att skolskjutsen behöver ombesörjas med till exempel taxiresor. Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag

	(1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning. Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen. För en elev utan inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar däremot för eventuella resekostnader när platsen för APL ligger utanför Västra Götaland. I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL.
6.2 Ekonomi – Vuxenutbildning Regionen erbjuder kommunerna vuxenutbildningar inom naturbruksområdet på gymnasial nivå till självkostnadspris, beräknat enligt samma principer som för gymnasieskolan. När en ansökan till vuxenutbildning i regionens regi har gjorts ska kommunen enligt 20 kap. 21 § skollagen skyndsamt skicka ansökan till regionen och bifoga ett yttrande. Eleven betalar själv sina kostnader för resor, litteratur och annan utrustning som behövs för utbildningen. Avstämningsdatum för fakturering är 15 september respektive 15 februari. För elever som påbörjar utbildningen efter dessa datum sker terminsdebiteringen vid efterföljande månadsskifte. I de fall en elev avbryter utbildningen debiteras kommunen en administrativ avgift som motsvarar kostnaden för tre veckors studier i elevens takt, oavsett hur lång tid efter att eleven avbryter utbildningen, och därefter krediteras kommunen för de poäng som eleven inte genomfört. Vid behov kan en kommun själv, eller i samverkan med andra kommuner, avtala med regionen om vuxenutbildningar som uppdrag eller utanför ordinarie utbud.	
7. Parternas ansvar och samverkan Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverkan mellan parterna. Regionen ansvarar för att kalla till möten, att leda dem samt ge	**7. Parternas samverkan och ansvar** Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverkan mellan parterna. Regionen ansvarar för att kalla till möten, att leda dem samt ge

administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.	administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.
7.1 Politiskt Samråd Naturbruk Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja den regionala naturbruksutbildningens verksamhet och utveckling. Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resurssättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning, dimensionering och ekonomi, till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs. Samrådet träffas en gång per termin och består av fyra representanter från kommunerna samt fyra representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande och leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.	**7.1 Politiskt Samråd Naturbruk** Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja den regionala naturbruksutbildningens verksamhet och utveckling. Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resurssättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning, dimensionering och ekonomi, till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs. Samrådet träffas en gång per termin och består av fyra representanter från kommunerna samt fyra representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande och leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.
7.2 Ledningsråd Naturbruk Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Kommunernas ledamöter utses av kommunalförbunden. En representant för kommunalförbunden i Västra Götaland har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande samt leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.	**7.2 Ledningsråd Naturbruk** Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Förvaltningsledningen och Ledningsrådet för dialog inom ramen för planering av verksamhet och ekonomi. Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Kommunernas ledamöter utses av kommunalförbunden. En representant för kommunalförbunden i Västra Götaland har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande samt leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.
7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen För att öka kunskapen om naturbruksförvaltningens verksamhet och programinriktningar samt förbättra dialogen mellan utbildningshuvudman och kommunala avtalsparter kommer parterna att få möjlighet att	**7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen** För att öka kunskapen om naturbruksförvaltningens verksamhet och programinriktningar samt förbättra dialogen mellan utbildningshuvudman och kommunala avtalsparter kommer parterna att få möjlighet att

träffas vid ett årligt möte. Mötena förbereds i ledningsrådet.	träffas vid ett årligt möte. Mötena förbereds i Ledningsrådet.
7.4 Västra Götalandsregionens ansvar Genom avtalet tar VGR ansvar för de frågor som följer av huvudmannaskapet för gymnasieutbildningar, inklusive den anpassade gymnasieskolans utbildningar, inom naturbruksområdet. Miljö- och regionutvecklingsnämnden är ansvarig nämnd i regionen. Enligt skollagen får en region anordna utbildningar inom naturbruk, och Västra Götalandsregionen har därmed stöd i samma lagrum för sin verksamhet som en kommun. Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna. Regionen ansvarar för att stämma av vilka elever som påbörjat gymnasieutbildning den 15 september på höstterminen och den 15 februari på vårterminen. Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt vad som anges i 3 kap. 5 § skollagen. I de fall en elev har behov av ytterligare stöd utöver detta, kan regionen och kommunen träffa en överenskommelse om tilläggsbelopp, efter ansökan från naturbruksförvaltningen. Regionen ska informera berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Regionen ska inom 14 dagar informera berörd kommun om en elev avbryter utbildningen.	**7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen** Som huvudman ansvarar Västra Götalandsregionen för att aktuella utbildningar följer relevant lagstiftning i skollagen och anslutande reglering. Miljö- och regionutvecklingsnämnden är ansvarig nämnd och utbildningen hanteras av naturbruksförvaltningen, Västra Götalandsregionen. De gröna näringarna är högt prioriterade i den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, liksom insatser för kompetensförsörjningen av lant- och skogsbruksnäringen. Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna och lämnar regelbundna uppdateringar till kommunerna. Vidare ansvarar regionen för att snarast anmäla till hemkommunen när en elev börjar eller slutar vid någon av regionens skolor. Regionen informerar också berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning.
7.5 Kommunens ansvar Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet. Kommunen ansvarar för att möjliggöra och underlätta för regionen att delta i informations- och marknadsföringsaktiviteter på samma villkor som övriga anordnare av gymnasieutbildningar. Kommunen ansvarar för att inför gymnasievalet lämna uppdaterad information till sina elever inom grundskola och anpassad grundskola om naturbruksutbildningarna som avses i avtalet.	**7.5 Kommunens ansvar** Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

Kommunen ansvarar för att vid terminsstart informera regionen om elevers behov av stöd, enligt vad som anges i 3 kap. 12 j § skollagen. Informationen syftar till att ge eleverna det stöd de behöver och en god start på utbildningen. Kommunen ansvarar för att informera regionen om naturbruksutbildningar anordnas i egen regi, eller om samverkansavtal för utbildningar på naturbruksområdet tecknas med annan kommun eller region. Informationen ska lämnas till regionen eller kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk senast terminen före det att utbildningarna planeras starta, för att tas upp på nästkommande möte i ledningsrådet. Kommunens betalningsansvar kvarstår för de elever som antagits eller påbörjat en utbildning till dess att eleven fullföljt sin utbildning, även om utbildningen blir förlängd eller om avtalet upphör att gälla.	
8. Force majeure Om Västra Götalandsregionen inte kan fullgöra ett åtagande på grund av omständigheter utanför regionens kontroll till exempel arbetskonflikt, eldsvåda, krigshändelse med mera, är inte regionen ansvarig för den skada eller förlust som kan uppkomma för motparten.	**8. Force majeure** Om Västra Götalandsregionen inte kan fullgöra ett åtagande på grund av omständigheter utanför regionens kontroll till exempel arbetskonflikt, eldsvåda, krigshändelse med mera, är inte regionen ansvarig för den skada eller förlust som kan uppkomma för motparten.
9. Tvister Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).	**9. Tvister** Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).
10. Underskrifter För regionen Datum Regionstyrelsens ordf. Regiondirektör För kommun Datum Firmatecknare kommun	**11. Underskrifter** För regionen Datum Underskrift Namn, befattning För kommun Datum Underskrift Namn, befattning

Synpunkter & förändrin	Synpunkter i detalj	Kommentar	Åtgärder
Många kommuner ställer sig positiva till avtalsförslaget under förutsättning att VGR fortsatt finansierar i samma utsträckning som i nuläget.	Ambitioner som ligger utöver vad som är gängse standard inom branschen och/eller med syfte att utveckla branschens praxis skulle kunna finansieras genom VGR:s finansiering av utbildningsrelaterade kostnader.	Många kommuner motiverar ett ekonomiskt engagagemang från VGR med att kompetensförsörjningen inom de gröna näringarna är av strategiskt intresse för livsmedelsproduktionen, för livsmedelsförsörjning och beredskap. VGR delar denna bedömning vilken också kommer till uttryck i den regionala utvecklingsstrategin för 2021-2030. Kommunerna anser att VGR därför borde lämna ett årligt bidrag motsvarande det bidrag man lämnar inom ramen för det tidigare avtalet. Det sammanlagda bidraget till gymnasieutbildningen och ersättning till kommunerna för elever som studerar utanför länet uppgick år 2025 till över 40 mkr.	avtalet - under punkt 7. Parternas samverkan och ansvar - att VGR har ett strategiskt intresse av att främja utbildning inom lant- och skogsbruk. Det innebär att VGR prioriterar de gröna näringarnas kompetensförsörjning resursmässigt inom ramen för VGR:s regionala utvecklingsansvar. I den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är "gröna och skogliga näringar" samt livsmedel utpekade som områden av "särskilt stor betydelse". Omfattningen av insatser för att nå dessa mål beslutas i miljö- och
Många kommuner vill ha en avtalsstart 2029-01-01.	De kommuner som önskar avtalsstart 29-01-01 har gemensamt att de får högre kostnader för VGR:s naturbruksutbildning med det nya avtalet.	Genom att lägga avtalsstarten så sent som möjligt kan kostnadsökningen för kommuner som drabbas av höjda kostnader inträffa ett år senare.	Avtalsstart för avtalet fastställs till 2029-01-01.
Flera kommuner vill att punkt 6.1.1 om ekonomi i avtalet rörande kostnad för IM-programmet ska ses över.	VGR uppfattar att synpunkterna i grunden handlar om att man anser att grunderna för prissättningen av IM-programmen är	SKRs skoljurister har konsulterats på denna punkt	Det slutliga avtalet är ändrat och därmed förtydligat.
Flera kommuner vill att punkt 6.1.2 om ekonomi i avtalet rörande faktureringsdatum ska ses över	Kommuner anser att VGRs val av modell för debitering innebär att kommunerna kan ha dubbla kostnader för elever om eleven avbyter VGR -utbildningen och väljer att börja en annan utbildning. Det är inte likvärdigt mot hur kommuner hanterar andra kommunala eller fristående skolor.	SKRs skoljurister har konsulterats på denna punkt	Med hänsyn till likvärdigheten och att månadsfakturering numera är det vanligaste sker fakturering månadsvis i det slutliga avtalet, enligt SKR:s rekommendation.
Flera kommuner vill att punkt 6.1.3 om ekonomi i avtalet rörande kostnad för elevernas resor ska ses över	Synpunkten gäller rådighet över beslut om skolskjuts på anpassad gymnasieskola samt kostnad för transport till arbetsplatsförlagt lärande (APL) i gymnasiet.	Formuleringen i remissförslaget behöver förtydligas i det slutliga avtalet. SKR har konsulterats och en slutlig skrivning har därefter tagits fram efter beredning mellan VGR och kommunerna i den politiska beredningsgruppen .	I det slutliga avtalet framgår att hemkommun och VGR ska samråda angående elevernas skolskjutsbehov inför kommunernas beslut
Flera kommuner vill att punkt 7.4 (VGRs ansvar) respektive 7.5 (Kommunens ansvar) i avtalet rörande nationella regelverket ska ses över	Detaljerna har framkommit i yttranden och i samtal med berörda kommuners skoljurister.	VGR tittar på inkomna ändringsförslag tillsammans med SKR:s jurister. Omdisponering av avtalstext rörande kostnadsfrågor föreslås flyttas till punkt 6 (ekonomi).	Ändringar i texten är införda i slutliga avtalet, baserat på SKR:s förslag.
Det finns behov av att inrätta forum för dialog mellan VGR och avtalskommunerna.	Det finns behov av att finna former för att säkra en skälig och transparent hantering av kostnadsutveckling över tid. Avtalet innebär att VGR beslutar om ambitionsnivå vad avser kvalitet och kostnad för utbildningen. Avtalskommunerna får betala självkostnadspris för utbildningsplatser. Dialogen behöver hantera ambitionsnivå rörande utbildningarnas spets, dess påverkan på utbildningskostnaden samt kring den ekonomiska risken relaterad till att	Punkt 7. Parternas samverkan och ansvar i avtalet beskriver funktion och roll för Politiskt samråd och Ledningsråd samt det nyinrättade årliga mötet mellan VGR och kommuner som ingår i samverkansavtalet. Inom dessa forum finns utrymme för information och dialog om verksamhetens ekonomi samt möjligheter för kommunerna att utöva inflytande över verksamhetens utveckling.	Det framgår tydligare i det slutliga avtalet att dialog mellan VGR och avtalskommunerna kring verksamhet och ekonomi primärt äger rum i Ledningsrådet inför beslut om priser kommande låsår.
Förslag om övergångslösningar, en "övergångsmodell" eller kompensatoriska mekanismer	Bakgrunden till förslaget är att det nya avtalet innebär höjda kostnader för vissa kommuner och effekten av dessa kan dämpas med en övergångslösning.	VGR:s möjligheter att kompensera enskilda kommuner som får högre kostnader med det nya avtalet är mycket begränsad, vilket framgår av utredningen som gjordes inför nya avtalet. En övergångslösning har inte ansetts motiverad i de samlade politiska dialogerna. Genom att avtalet träder ikraft först 2029-01-01 kan kommunerna förhoppningsvis förbereda sig på det nya avtalet.	Ingen åtgärd
Krav på kostnadseffektivitet i det nya samverkansavtalet	Den gamla finansieringsmodellen skapade incitament för VGR att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet genom att försöka hålla kostnaden inom den "ram" som skatteväxlingen gav. Förslaget bör ses utifrån att det nya förslaget till finansieringsmodell inte ger samma incitament. Ett avtalat krav skulle ge kommunerna en tydligare garanti för att utbildningarnas priser inte höjs i en takt som	I miljö- och regionutvecklingsnämndens uppdrag till styrelsen för naturbruk ingår att erbjuda naturbruksutbildning till självkostnadspris för kommunerna. I avtalet framgår att VGR följer självkostnadsprincipen. Historiskt har VGR legat under riksprislistan på alla inriktningar vilket inneburit att kostnaden varit mellan 5 och 15 procent lägre än priserna hos enskilda huvudmän. En viktig förklaring till den relativt låga prisnivån har varit att VGR har kunnat utnyttja sina skalfördelar. SKR har anlitats för att granska remisstexten och ge förslag på	Texten om grunderna för att fastställa självkostnadspris för de utbildningar som erbjuds har förtydligats i det slutliga avtalet, enligt förslag från SKR.
Några kommuner efterlyser förtydliganden i avtalet kring hur självkostnadspriset tas fram.		I det nationella regelverket specifieras vilka kostnader som ska ingå i interkommunal ersättning baserat på självkostnadspris.	Se raden ovan - förtydliganden har skett.
Vuxenutbildningen bör inte ingå i avtalet.	Avtalet reglerar inte vuxenutbildningen. Det är fortsatt lagstiftning och nationellt regelverk som gäller och avtalet är därför inte relevant för vuxenutbildningen.	Vuxenutbildningen bör inte ingå i avtalet. VGR:s naturbruksförvaltning har fortsatt goda möjligheter att samverka med kommunerna om vuxenutbildning genom andra forum än avtalet om gymnasieskolan.	Skrivningar om vuxenutbildning ingår inte i det slutliga avtalet.
Det efterlyses tydligare uppföljning och redovisning av kostnader, exempelvis på skol- eller inriktningsnivå	Bakgrunden till förslaget är att ökade kostnader skapar ett behov av mer insyn och kontroll av kostnader.	Se ovan angående uppdraget att bedriva utbildning till självskostnadspris samt möjligheter till insyn via samverkansorgan som Ledningsrådet.	Se ovan angående förtydliganden i den slutliga avtalstexten.
Det föreslås att kravet på dialog med hemkommunen vid förlängd studietid tas bort då huvudmannen vid särskilda skäl själv har rätt att fatta beslut om förlängning		VGRs huvudlinje är att en god dialog med hemkommunerna är av godo för både elev, vårdnadshavare och övriga inblandade parter.	Ingen åtgärd
Ett nytt avtal bör inte bara reglera ekonomi, utan även innehålla en tydlig strategi för hur VGR ska nå ut till och vara ett relevant alternativ för elever i hela regionen, inklusive de regiondelar där man har låg närvaro genom att det saknas skolor (Dalsland har	Synpunkten relaterar till att avståndet från många av kommunerna till orterna där naturbruksskolor är lokaliserade är långt och därför kräver internatboende. Synpunkten har inkommit från västra länsdelen där det idag saknas skolor.	Genom sitt breda uppdrag - med olika former av ungdomsutbildning såväl som vuxenutbildning inklusive yrkeshögskoleutbildning - har VGR möjlighet att bedriva utbildning på orter där det saknas naturbruksskola. Det kan till exempel ske genom VGR:s folkhögskolor eller med annan samarbetspartner. Miljö- och regionutvecklingsnämnden har möjlighet att bidra till sådana initiativ.	I det slutliga avtalet framgår att VGR har ett brett engagemang i kompetensförsörjningen av de gröna näringarna. Det finns en uttalad ambition att bidra till kompetensförsörjningen oberoende av var i Västra Götaland som behoven finns. Det kräver dock närmare samarbete med kommunerna.

DALS-EDS KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen
Anna Andersson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2026-08-31
D.nr:

Förslag till beslut från Dals-Eds kommun kring Samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Bakgrund
Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet på fem platser i Västra Götaland – Naturbruksskolorna Svenljunga, Sötåsen och Uddetorp samt Axevalla Hästcentrum.

VGR och länets 49 kommuner har ett samverkansavtal som reglerar utbildningar inom gymnasieskolan inklusive introduktionsprogrammen. Finansieringen av gymnasieutbildningen sker genom tre bidrag; interkommunal ersättning (IKE) från kommunerna till VGR, skattefinansiering från kommunerna genom skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till förvaltningen.

Föreliggande avtal som ska gälla från 2029-01-01 har renodlat finansieringen. Finansieringen från kommunerna kommer enbart att ske genom IKE. När det nya avtalet träder i kraft ska skatteväxlingen vara avvecklad. I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna som samtliga kommuner var tvungna att ingå i eftersom det byggde på skatteväxling.

Orsaken till att ett nytt avtal tagits fram som ersätter den modell som använts sedan regionen grundades, är den kritik som vissa kommuner riktat mot det befintliga avtalet. Dessa kommuner har varit kritiska mot skatteväxlingen – att samtliga 49 kommuner i Västra Götaland avstår skatt till regionen för att finansiera regional naturbruksutbildning. Kritiken blev stark på grund av att VGR-skolor lades ner i några kommuner (Munkedal, Vänersborg och Mark). Dessa kom att ersättas av naturbruksskolor med enskilda huvudmän. För kommunerna med de nedlagda VGR-skolorna uppstod situationen att de deltog i finansieringen av VGR:s skolor men hade mycket få elever på dessa skolor. Flertalet elever i dessa kommuner studerade i stället på friskolorna som vuxit fram sedan VGR:s skolor lagt ner. För dessa elever fick kommunerna betala fullt pris och kunde inte tillgodogöra sig finansieringen som kom genom skatteväxlingen. Det upplevs som orättvist att kommunerna är med och finansierar VGR-skolorna samtidigt som de betalar fullt pris för de elever som går på friskolorna.

Det är grunden för kritiken och för kravet att ett nytt avtal ska tas fram som fullt

ut bygger på interkommunal ersättning, vilket är den gängse metoden för kommuner att finansiera elever som studerar på skola med annan kommunal huvudman eller med regional huvudman.

Det sekundära samverkansavtal som ska gälla från 2029-01-01 innehåller väsentliga förändringar jämfört med tidigare avtalsmodell. Dessa kan sammanfattas med:
• Avtalet är frivilligt för kommunerna
• Skatteväxlingen mellan kommunerna och VGR är borttagen
• Respektive gymnasieelev finansieras helt genom IKE
• VGR:s direkta ägarbidrag (ca 13 procent) för att fylla ut mellanskillnaden mellan IKE och intäkterna genom skatteväxlingen är borta
• Utomlänsersättningen är borttagen

Ett antal förändringar har genomförts i det slutliga avtalet jämfört med remissversionen som skickades ut till kommunerna under perioden 2025-11-10 och 2026-02-10. Vissa förändringar i sak, vissa redaktionella ändringar samt omdisponeringar av text utan att innehållet är ändrat. Sammanfattningsvis är de största förändringarna enligt nedan;

Här följer en formell och tjänsteskrivelseanpassad sammanfattning av de största skillnaderna mellan remissversionen och det slutliga samverkansavtalet kring naturbruksutbildningar:

Sammanfattning av huvudsakliga förändringar i slutligt avtal jämfört med remissversionen

1. Avtalets omfattning
    - Vuxenutbildning har utgått ur det slutliga avtalet. Avtalet omfattar nu endast gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola.
2. Ekonomiska villkor och ersättningsregler
    - Regleringen kring interkommunal ersättning har förtydligats och utökats. Detaljerade bestämmelser om hur ersättningen beräknas och betalas har införts, med särskilda avsnitt om elevresor, inackordering och skolskjuts.
    - Fakturering av interkommunal ersättning sker nu månadsvis istället för per termin.
3. Lagstiftning och regelverk
    - Hänvisningar till relevanta paragrafer i skollagen har förtydligats och utökats i det slutliga avtalet.
4. Roll- och ansvarsfördelning
    - Ansvarsfördelningen mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna har preciserats, särskilt vad gäller antagning, stöd till elever samt informationsskyldighet vid frånvaro eller avhopp.

Dals-Eds kommun var en av de kommuner som lämnade synpunkter till remissen. De synpunkter som lämnades finns i tjänsteskrivelsen som lämnades till regionen men kortfattat kan de sammanfattas enligt följande;

Dals-Eds kommun är i grunden positiv till att ansluta sig till det nya samverkansavtalet från 2029 för att skapa förutsägbarhet, följa skollagen och säkra elevernas valfrihet. Kommunen är dock kritisk till de ekonomiska konsekvenserna. Huvudpunkter i remissvaret:

- Ekonomiska konsekvenser: Det nya förslaget (främst slopad utomlänsersättning) innebär en kostnadsökning på 44,6 % (691 000 kr) för år 2025. Dals-Ed drabbas hårdast i länet då lokala utbildningar lagts ner och elever tvingats söka sig utanför regionen.
- Otillräcklig kompensation: Kommunen anser inte att skatteutjämningssystemet väger upp förlusten och varnar för att glesbygden drabbas av en dubbel bestraffning.
- Övergångsmodell: Dals-Ed önskar en övergångsmodell med stegvis utfasning eller ett kostnadstak, och vill inte att avtalet träder i kraft i förtid (tidigast 2028-12-31).
- Bättre anpassning och samverkan: Dals-Ed har idag inga elever på VGR:s naturbruksskolor. Regionen måste därför bredda sitt utbud och stärka kopplingen till Dalslands lant- och skogsbruk för att göra utbildningarna relevanta för lokala ungdomar.

Kommunstyrelsens beslut 20260128 (Dnr KS-2025-000326612) var enligt följande;

- Kommunstyrelsen beslutar att Dals-Eds kommun ställer sig positiva till ett sekundärt samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, men med de synpunkter som framförts i remissvaret i förvaltningschef barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2025-12-30.

Bedömningen är att ingen särskild hänsyn har tagits till Dals-Eds kommuns synpunkter i det färdiga samverkansavtalet.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning

VGR fattade beslut om det nya samverkansavtalet 2026-04-28. Rekommendationen är att kommunerna fattar beslut om samverkansavtalet senast under 2027 men det förespråkas att det görs så snart som möjligt, gärna under nuvarande mandatperiod då man arbetat med avtalsförslaget under denna tid. Men den viktigaste anledningen till uppmaningen är kanske mest med hänsyn till att VGR och kommunerna ska besluta om att avveckla

skatteväxlingen i god tid före den 30 september 2028. För VGR:s del undertecknas avtalet av regionstyrelsens ordförande.

I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna som samtliga kommuner var tvungna att ingå i eftersom det byggde på skatteväxling.

För Dals-Eds kommun bedöms det inte som att särskild hänsyn har tagits till kommuns synpunkter i det färdiga samverkansavtalet vilket drabbar kommunen främst ekonomiskt där den största anledningen till det är att utomlänsersättningen försvinner. Men eftersom det nya samverkansavtalet inte har ett krav på att samtliga kommuner ställer sig bakom avtalet så gynnas inte heller Dals-Ed av att stå utanför avtalet då utomlänsersättningen försvinner oavsett med det nya samverkansavtalet. I nuläget så har vi ingen elev i någon av regionens naturbruksskolor men om vi kommer att ha det i framtiden så gynnas vi av samverkansavtalet då genom att ha ett sekundäravtal som reglerar IKE. Kommunen får tillbaka skatteväxlingen men det är medräknat i de angivna konsekvenserna ovan.

Hänvisning till kommunens mål och Barnkonventionen
För gymnasieskolan råder fritt sök och elever ska objektivt och informativt informeras om landets samtliga naturbruksprogram. Detta avtalsförslag bedöms inte strida mot Barnkonventionen då detta avtal inte påverkar elevernas rätt till fritt sök.

Finansiering
Bedömningen är att Dals-Eds kommun missgynnas av bifogat avtalsförslag då främst slopad utomlänsersättning föreslås tas bort men även kompensationen på 50% avseende VGR:s egna naturbruksutbildningar om någon elev söker till dem i framtiden. Osäkerhet råder kring hur detta ska finansieras men som minst bör den så småningom minskade borttagna skatteväxlingen tillfalla BUN. Övrig finansiering finns det ingen plan för i nuläget men budgetdialog behövs inom kommunen om ingen annan kompensation eller övergångsregler införs.

Bedömning
Bedömningen är att Dals-Eds kommun ska teckna sekundärt samverkansavtal i enlighet med förslag Samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland för perioden från och med 20290101. Detta trots att avtalet bedöms missgynna Dals-Eds kommun ekonomiskt då utredningen visar att Dals-Ed är en av de fyra kommuner i Västra Götaland som drabbas hårdast, med en beräknad kostnadsökning på 44,6 % (motsvarande 691 000 kr) för år 2025. Anledningen till den ändå positiva inställningen är att det nya avtalet bättre speglar dagens lagstiftning och arbetsmarknadens behov inom de gröna näringarna. Kommunen

avser att ansluta sig till avtalet eftersom det annars skulle skapa en osäkerhet för våra elever om vi stod utanför.

Bilagor

1. Remissvar till Västra Götalandsregionen avseende förslag på Samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, Dals-Eds kommun
2. Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2026-04-28 § 90
3. Tjänsteutlåtande om samverkansavtal daterat 2026-04-08
4. Bilaga 1. Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 – 2032
5. Bilaga 2. Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen
6. Bilaga 3. Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången

Beslutsförslag

Barn- och utbildningsnämnden föreslår Kommunstyrelsen att Dals-Eds kommun beslutar om att ingå Samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår Kommunstyrelsen att Dals-Eds kommun beslutar om att ingå ett sekundärt Samverkansavtal om naturbruksutbildningar med Västra Götalandsregionen.

Remissvaret skickas vidare till Kommunstyrelsen för ett kommungemensamt svar från Dals-Eds kommun.

I tjänsten

Anna Andersson
Förvaltningschef Barn- och utbildningsförvaltningen

Expedieras till

Kommunstyrelsen

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

§ 39 Dnr BUN-2026-000090612

Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) bedriver naturbruksutbildning vid flera naturbruksskolor i regionen. VGR och kommunerna i Västra Götaland har sedan länge ett samverkansavtal som reglerar gymnasial naturbruks-utbildning.

Ett nytt samverkansavtal har tagits fram för att ersätta nuvarande modell, som delvis bygger på skatteväxling mellan kommunerna och VGR. Den nya modellen innebär att skatteväxlingen avvecklas och att kommunernas finansiering av naturbruksutbildningen framöver enbart sker genom inter-kommunal ersättning (IKE). Avtalet börjar gälla den 1 januari 2029.

Bakgrunden till förändringen är kritik från flera kommuner mot nuvarande finansieringsmodell, särskilt från kommuner där regionala naturbruksskolor lagts ned och ersatts av fristående huvudmän däribland Munkedals kommun. Den nya modellen bedöms vara mer rättvis, transparent och i linje med gängse finansieringsprinciper inom gymnasieskolan. Avtalet är frivilligt och regleras enligt skollagen.

För att avvecklingen av skatteväxlingen ska kunna genomföras krävs att beslut fattas i både regionen och kommunerna samt att Finansdepartementet informeras senast den 31 augusti 2028.

Förslag till beslut är att kommunen ingår i liggande samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Förslag till beslut från Dals-Eds kommun kring Samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland* 2026-08-31.

Protokollsutdrag från regionfullmäktige 2026-05-26 (§ 102)

Tjänsteutlåtande daterad 20260-04-08 Till beredningen för hållbar utveckling *Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.*

Bilaga 1. *Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029–2032.*

Bilaga 2. *Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen* 2026-04-16.

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen (KS) att Dals-Eds kommun ska ingå i sekundärt samverkansavtal avseende den regionala naturbruksutbildningen mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i västra Götaland under perioden 1 januari 2029 till och med 31 december 2032.

Remissvaret skickas vidare till kommunstyrelsen (KS) för ett kommungemensamt svar från Dals-Eds kommun.

Expedieras till

KS

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 115 Dnr KS-2026-000106024

Medborgarförslag - Arvodering av kommunfullmäktigeledamöter

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslag har inkommit 2026-04-14 gällande arvodering av kommunfullmäktigeledamöter.

Beslutsunderlag

Beslut vid sammanträde KSAU § 85 2026-08-12
Beslut vid sammanträde KF § 78 – Arvodesreglemente 2027-2030, daterad 2026-09-09
Medborgarförslag – Gällande arvodering av kommunfullmäktigeledamöter – 2026-04-14 Förslag från arvodesberedning - Förslag till ändringar i arvodesreglementet - 2026-08-03

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget anses besvarat i och med kommunfullmäktiges beslut om reviderat arvodesreglement 2026-09-09

Expedieras till

KS/KF

DALS-EDS KOMMUN
Dals-Eds kommun
Box 31, 668 21 Ed
kommun@dalsed.se, 0534-190 00

Medborgarförslag till kommunen

DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsen
2026 -04- 14
Dnr | Dplan

Kontaktperson

Förnamn: Carola	Postort: Ed
Efternamn: Granell	Telefon (även riktnummer): 0705-375727
Utdelningsadress: Ljungmor. 3	E-postadress: carola.granell@telia.com
Postnummer: 668 32 Ed	

Om ni är flera som lämnar in förslaget tillsammans, ange vilka ni är (t.ex. en skolklass eller grannar)

Förslag

Du kan också bifoga en bilaga med ert förslag eller en bild

Det vore trevligt om det vore möjligt för nuvarande KF att fatta beslut.

Motivering

Du kan också bifoga en bilaga med motiveringen

Bilagor

- [ ] Förslag
- [ ] Motivering

Jag medger att mitt namn och de kontaktuppgifter jag uppgivit ovan får publiceras på kommunens hemsida tillsammans med mitt förslag (Observera att oavsett om medgivande ges eller ej är ditt medborgarförslag inklusive dina kontaktuppgifter en allmän handling som kan komma att begäras och lämnas ut)

- [x] Ja
- [ ] Nej

Underskrift

Datum och underskrift: 260414 Carola Granell

Inera AB 956101 v1 1601

Ed 2026-04-13

Medborgarförslag

gällande **arvodering av kommunfullmäktigeledamöter**

Det högsta politiska organet i en kommun är Kommunfullmäktige där man blir direkt invald av kommunens invånare.

Kommunstyrelsen och dess ledamöter kan tyckas vara de som styr men ytterst ska/ bör de styras av Kommunfullmäktige och kan endast agera utifrån Kommunfullmäktiges beslut och endast på ett år i taget medan Kommunfullmäktige styr i en mandatperiod i taget.

Min häpnad – som nyinflyttad i kommunen – när jag insåg att ledamöterna i det högsta beslutande organet inte få någon ersättning för sitt uppdrag var STOR.

Tog kontakt med Sveriges kommuner och landsting – SKR _ för att efterhöra om detta var vanligt men de hade ingen statistik om detta. Då började jag att kontakta andra kommuner i landet.

Ed är en av landets minsta kommuner. Men även om jag inte kontaktat samtliga kommuner i landet så har jag pratat med ett 20 tal olika kommuner både närliggande och jämnstora utan att finna någon annan kommun som inte på något sätt arvoderar/ersätter sina ledamöter i Kommunfullmäktige.

Många kommuner har en ersättning som kopplas till % av riksdagsmannaarvodet –(78500.-) andra har timarvode. Ex;

Bengtsfors – 9 000 invånare- 0,7% av riksdagmannarvodet

Färgelanda- 6 000 invånare- 170:-/ t de två första t, sedan 88.-/t

Årjäng – 10 000 invånare- 1178.-/t de första 6 t, sedan 707.-/t

Arneby – 7 000 invånare- 300.-/t

Essunga – 5 600 invånare- 460.-/t den först t, sedan 230:-

Min poäng/ förslag är;

att

nuvarande/avgående Kommunfullmäktige – innan valet – beslutar om ett årligt engångsbelopp för kommunfullmäktigeledamöter som deltagit i minst 50% av mötena under 2026/ 2027 utbetalas vid årsskiftet 26-27 samt att kommande mandatperiods ledamöter erhåller ett förslag - av avgående Kommunfullmäktige- på ersättning som kan inarbetas i budgetarbetet för 2028.

Carola Granell

Carola Granell

Kommuninvånare

som värnar och vill vårda Demokratin

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 118 Dnr KS-2026-000177006

Sammanträdestider 2027 och kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har att fastställa sammanträdestider för 2027. Förslag framgår av tjänsteskrivelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Nämndsekreterare 2026-10-06

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar:

- att flytta KSAU 13 januari 2027 till 20 januari 2027
- att flytta det extra insatta KS från 7 januari 2027 till 13 januari

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att fastställa sammanträdestider för år 2027 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, BU-nämnden och socialnämnden samt respektive arbetsutskott. Respektive nämnd kan under året och utifrån behov fatta beslut om extra sammanträde eller om att ställa in sammanträde. Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden ska ske på kommunens hemsida och digital anslagstavla i kommunhuset.

Expedieras till

KS

Sammanträdestider 2027 och kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden

Bakgrund
Kommunfullmäktige beslutade 2022-11-09 § 102 att uppdra till kommunstyrelsen att ansvara för att årligen senast i oktober, fastställa sammanträdesdatum för nästkommande år enligt kommunens ärendeberedningsprocess.

Sammanfattning av ärendet
Kommunstyrelsens arbetsutskott (onsdag, kl. 08-00)
20 januari
10 februari
10 mars
7 april
12 maj
2 juni
11 augusti
8 september
6 oktober
3 november
1 december

Kommunstyrelsen (onsdag, 08.00)
13 januari (extra sammanträde för val till arbetsutskottutskott)
27 januari
24 februari
24 mars
21 april
26 maj
16 juni
25 augusti
22 september
20 oktober
17 november
15 december

Socialnämndens arbetsutskott (tisdag, kl. 08.30)
19 januari
11 februari (torsdag)
9 mars
6 april
4 maj
1 juni
17 augusti
7 september
5 oktober
9 november

29 november (måndag)

Socialnämnden (tisdag, 08.30)
12 januari (extra sammanträde för val till arbetsutskottutskott)
23 februari
20 april
18 maj
15 juni
21 september
19 oktober
14 december

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott (onsdag, 08.00)
10 februari
7 april
5 maj
2 juni
8 september
6 oktober
1 december

Barn- och utbildningsnämnden (onsdag, 08.00)
13 januari (extra sammanträde för val till arbetsutskottutskott)
24 februari
21 april
19 maj
16 juni
22 september
20 oktober
15 december

Kommunfullmäktige (onsdag, 19.00)
10 februari
10 mars
7 april
5 maj
16 juni
11 augusti
15 september
6 oktober
3 november
8 december

Beskrivning av ärendet
Ärendeberedningsprocessen och gemensam planering av sammanträdesdagar syftar till att säkerställa en god årsplanering för Dals-Eds kommun som helhet. För att säkerställa

tydlighet, möjlighet till samordning av ärenden samt personella resurser rekommenderar förvaltningen att sammanträdesdagar och tider hålls till samma dag och tid varje månad.

Kommunfullmäktiges sammanträdesdagar fortsätter vara på onsdagar under 2027 och därmed följer förslaget de sammanträdestider som funnits under 2026.

I samband med att sammanträdestiderna har tagits fram har kommunens årshjulsprocesser beaktats och hänsyn har också tagits till att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut/beslutsförslag för de egna nämnderna respektive på kommunövergripande nivå vid två separata tillfällen. I samband med preliminära budgetramar, budgetuppföljning T1 och delårsbokslut T2 finns dock inte förutsättningar för att hålla tidsramarna varför arbetsutskottens redovisning i samband med dessa ärenden fortsättningsvis kommer att vara muntliga med skriftliga handlingar i samband med nämnd/styrelsesammanträden.

Byggnadsnämnden hanterar enbart myndighetsärenden inom sitt område och ingår inte i den gemensamma årshjulsplaneringen varför nämnden själv fastställer sina sammanträdestider för 2027.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen beslutar att fastställa sammanträdestider för år 2027 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, BU-nämnden och socialnämnden samt respektive arbetsutskott. Respektive nämnd kan under året och utifrån behov fatta beslut om extra sammanträde eller om att ställa in sammanträde. Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden ska ske på kommunens hemsida och digital anslagstavla i kommunhuset.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse – Nämndsekreterare, daterad 2026-10-14

Beslutet skickas till:
Samtliga nämnder

I tjänsten

Rebecca Lager
Nämndsekreterare

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.